

NAKLADATELSTVÍ
SVOBODA

PROLETÁŘI
VŠECH ZEMÍ,
SPOJTE SE!

LENIN
SEBRANÉ
SPISY

53

VYDÁVÁ SE NA ZÁKLADĚ
USNESENÍ ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU
KOMUNISTICKÉ STRANY
ČESKOSLOVENSKA

VLADIMÍR
ILJIČ
LENIN
SEBRANÉ
SPISY

svazek

53

DOPISY

červen — listopad 1921

NAKLADATELSTVÍ SVOBODA

PRAHA 1990

Podle 5. ruského vydání
V. I. Lenin, Polnoje sobranije sočiněnij,
tom 53, Politizdat, Moskva 1978,
připraveného
Institutem marxismu-leninismu při ÚV KSSS,
přeložil kolektiv překladatelů

© Politizdat, Moskva 1978
Translation © Nakladatelství Svoboda, Praha 1990

PŘEDMLUVA

Do padesátého třetího svazku Sebraných spisů V. I. Lenina jsou zařazeny dopisy, vzkazy, pokyny, telegramy a telefonogramy napsané v červnu až listopadu roku 1921. Doplnují práce zařazené do čtyřicátého čtvrtého svazku tohoto vydání.

Ve většině dokumentů se odráží, jak velké úsilí Lenin vynaložil na objasňování nové ekonomické politiky, a také jeho každodenní řídicí činnost při výstavbě národního hospodářství.

Nová ekonomická politika zvyšovala zainteresovanost rolníků na rozvoji zemědělství, vytvářela příznivé podmínky k jeho rychlé obnově a na základě toho i k obnově průmyslu. Strana a vláda považovaly rozmach zemědělství za prvořadý úkol a vedle opatření zaměřených na všestrannou pomoc drobným rolnickým hospodářstvím věnovaly pozornost i rozvoji socialistických zemědělských podniků. Lenin pečlivě studoval materiály o činnosti Hlavní správy zemědělských hospodářství při průmyslových podnicích Nejvyšší národohospodářské rady, která sdružovala velká sovětská hospodářství. »Vzornou prací mnoha sovchozů Hlavní správy zemědělských hospodářství při průmyslových podnicích NNHR,« napsal v září 1921, »plně ocenil a dokumentoval . . . náš tisk . . . Úspěšná výstavba opravdu proletářského zemědělství má obrovský zásadní význam« (s. 262 tohoto svazku). Už první rok nové ekonomické politiky byly na Leninův návrh uvolněny pro sovchozy značné prostředky.

Řada dokumentů zařazených do tohoto svazku dokládá

rozsáhlou prací, kterou strana a vláda vynaložily na mobilizaci všech sil a prostředků sovětského státu k boji s hladem v Povolží a na jihu Ukrajiny, jež byly postiženy suchem. Při řízení této práce Lenin prosazoval opatření, aby pro obyvatelstvo v oblastech hladu byly zabezpečeny potraviny, osivo atd. Rozhodující význam pro hladovějící měla bratrská pomoc sovětských dělníků a rolníků. Lenin věnoval značnou pozornost i hnutí mezi pracujícími kapitalistických zemí, kteří poskytovali pomoc hladovějícím v Rusku.

Sovětská vláda vystupovala se vši rozhodností proti pokusům světového imperialismu využít hladu k politickému nátlaku na sovětský stát. Když Lenin odhaloval manévry »skrytých intervencionistů«, napsal v dopisu členům politického byra: »Jde o nesmírně složitou hru. Od Ameriky, Hoovera a Rady Společnosti národů je to hanebná podlost« (s. 137). Navrhoval, aby se tvrdě zakročilo proti kadetům, menševikům a eserům, kteří pronikli do Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím a jeho jménem maskovali svou protisovětskou činnost.

Leninem podepsané dokumenty zařazené do tohoto svazku osvětlují činnost strany a vlády zaměřenou na obnovu průmyslu a dopravy, na přestavbu jejich práce v nových podmínkách, zavádění chozrasčotu do průmyslu a zajišťování rentability výroby. Obzvláště velký význam mělo zavedení principu hmotné zainteresovanosti na výsledcích vlastní práce a stimulování úspor materiálu a zdokonalování výroby: »Bez osobní zainteresovanosti se nic nesvede. Musíme *dokázat* lidi zainteresovat« (s. 314). Zavedení nového systému odměňování práce podle jejího množství a kvality Lenin považoval za jeden z účinných faktorů obnovy a rozmachu průmyslu.

Nejdůležitějším úkolem v tomto období byl boj s nedostatkem paliva. Lenin se postavil do čela palivové komise Rady práce a obrany, jejímž úkolem bylo zajistit zvýšení těžby uhlí, ropy a dřeva.

Lenin usměrňoval veškerou práci na realizaci plánu GOELRO, bezprostředně se zabýval otázkami výstavby Kaširské a Volchovské oblastní elektrárny, které znamenaly počátek elektrifikace sovětského státu. Četné telegramy a vzkazy obsahují jeho příkazy k zajištění obou staveb nezbytným materiálem, zařízením i potravinami.

Mnoho dopisů, vzkazů a příkazů zřetelně dokazuje péči strany a Lenina o perspektivy rozvoje průmyslu a dopravy, o jejich vybavení moderní technikou, o získání nejlepších zkušených specialistů a o pozorný přístup k těmto lidem. Dokumenty svědčí o tom, jak energicky Lenin podporoval každý vědecký objev a technické zdokonalení, jejichž zavedení do praxe považoval za důležitý faktor růstu produktivity práce (hydraulický způsob těžby rašeliny, sestavení elektrického pluhu, práce v oblasti radiotechniky, průzkum a využití chemických surovin v zálivu Kara-Bogaz-Gol aj.).

Nesmírně zajímavé jsou dokumenty s Leninovými pokyny, jak správně organizovat získávání informací o úspěších vědy a techniky v zahraničí a využívat všechno nej-cennější, co přinášely zahraniční technické zkušenosti. V pokynech N. P. Gorbunovovi z 3. září 1921, kde podrobil kritice práci vědeckotechnického odboru Nejvyšší národohospodářské rady, Lenin zdůraznil, že je nutné zařídit, abychom byli »seznamováni s evropskou a americkou technikou, ovšem účelně, včas a prakticky, nikoli jen formálně. Především Moskva by měla mít alespoň jeden exemplář ze *všech* nejvýznamnějších, *nejnovějších* strojů — aby se na nich lidé učili a učili druhé« (s. 196).

Jedním z nejsložitějších úkolů v prvním roce nové ekonomické politiky byla normalizace ekonomických vztahů, výměny zboží mezi průmyslem a rolnickým hospodářstvím. Dokumenty zařazené do tohoto svazku dokládají, jak Lenin pomáhal pracovníkům v ústředních orgánech i místních organizacích radami i praktickými pokyny tento složitý úkol řešit. »*Výměna zboží patří k nejdůležitěj-*

ším úkolům,« zdůrazňoval Lenin, když zástupci vedoucího úřadovny Rady práce a obrany V. A. Smoljaninovovi ukládal, aby »jí věnoval *prvořadou* pozornost« (s. 203).

Po přechodu k nové ekonomické politice se aktuálním úkolem stalo vytvoření pevné sovětské měny. Lenin naléhal, aby se urychlila příprava měnové reformy a podnikla opatření k ozdravení finanční situace a státního rozpočtu. »Je nutné *od základu* změnit celé tempo naší měnové reformy,« zdůrazňoval pracovníkům lidového komisariátu financí (s. 362).

Značná část dokumentů je věnována přestavbě řízení národního hospodářství v souladu s novými úkoly mírové socialistické výstavby. Ukazují přípravu, zveřejnění a rozšiřování dokumentů Nařízení Rady práce a obrany místním institucím sovětů a Směrnice rady lidových komisařů k realizaci zásad nové ekonomické politiky, na jejichž vypracování se Lenin bezprostředně podílel.

Přestavba řízení národního hospodářství byla zaměřena na důsledné uskutečňování zásady demokratického centralismu. Dokumenty podepsané Leninem svědčí o úsilí strany a vlády posílit centralizované plánové řízení národního hospodářství při současném rozšiřování samostatnosti a růstu iniciativy místních organizací.

Nesmírný význam Lenin přikládal rozvoji tvůrčí aktivity a iniciativy mas: »Na energii a schopnostech pracovníků místních organizací závisí teď všechno: *naturální daň, rozvoj obchodu mezi zemědělstvím a průmyslem, rozvoj drobného průmyslu*« (s. 15).

V dopisech a pokynech G. M. Kržižanovskému a Ústřednímu statistickému úřadu jsou naznačena opatření, jak zlepšit plánování národního hospodářství, jak správně zaměřit práci Státní plánovací komise, jak zorganizovat evidenci a statistiku jakožto velice důležitou zbraň vědeckého plánování a racionálního hospodaření.

Mnoho dokumentů je věnováno organizaci práce místních hospodářských rad, jejichž posláním bylo sladit

co nejlépe činnost ústředních a místních organizací a napomáhat rozvoji místní hospodářské aktivity. V dokumentech se zdůrazňuje nezbytnost zajistit komplexní hospodářský rozvoj velkých hospodářských oblastí, soulad »v místní práci — v průmyslu, zemědělství a obchodu« (s. 164).

Značnou pozornost věnoval Lenin zdokonalování stylu práce stranických, státních a hospodářských organizací. Důsledně uplatňoval zásadu kolektivního vedení, vyžadoval přísné zachování stranické a státní disciplíny, osobní zodpovědnost za svěřený úkol a kontrolu plnění. V každé záležitosti doporučoval »provádět kontrolu skutečného plnění. To je nanejvýš důležité a naprosto nezbytné« (s. 194). V dopisu N. P. Brjuchanovovi kritizuje obvyklou praxi předkládat všechny direktivy a pokyny resortního charakteru zásadně k podpisu předsedovi rady lidových komisařů. Bylo by třeba, psal Lenin, »abychom lidi«, a také místní instituce, »naučili poslouchat . . . normálně, a ne jenom výjimečně« (s. 236).

Za jednu z důležitých podmínek zlepšení práce státního aparátu Lenin považoval boj proti byrokratismu a průtahům. Navrhoval pořádat soudní procesy s viníky byrokratických průtahů, »vybrat k tomu případy hodně 'křiklavé' a učinit z každého procesu *politickou* záležitost«, naučit se »za byrokratismus *tvrdě trestat*« (s. 198).

Velký význam Lenin přikládal upevňování socialistické zákonnosti. Od pracovníků státního aparátu v ústředních i místních organizacích vyžadoval, aby pozorně a s taktem přistupovali k žádostem a dopisům pracujících. Sám okamžitě reagoval na signály o nepořádkách a zneužívání moci. V tomto směru je charakteristické Leninovo písemné sdělení L. A. Fotijevojové z 13. července 1921. »Vyhleďte *rychle* pisatele, přijměte ho, uklidněte a řekněte mu, že jsem nemocen, ale že s jeho záležitostí něco udělám,« napsal po přečtení dopisu rudoarmějce, který oznamoval, že dělníci a rolníci Donské oblasti jsou

nespokojeni s nezákonným jednáním jednotlivých místních pracovníků. Lenin navrhl »poslat na Don kontrolní komisi složenou z člena Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů + 10 (nebo 20) sverdlovovců (pisatele vzít s sebou)« a podniknout kroky na místě (s. 44).

V dokumentech tohoto svazku Lenin zdůrazňuje nutnost neúnavně bojovat za upevňování strany, za její očistu od náhodných nekomunistických živlů, za upevnění jednoty stranických řad. Zároveň rozhodně vystupoval proti všem pokusům využívat tohoto boje k potlačování kritiky a k vypořádání se s lidmi, kteří mají odlišné názory. V tomto směru je velice zajímavý dopis G. J. Zinovjevovi z 29. září 1921, reagující na konflikt v petrohradské stranické organizaci. Lenin jako předseda komise politického byra ÚV KSR(b), která tento konflikt vyšetřovala, nesouhlasil se Zinovjevem, jenž označil kritické vystoupení proti němu samému za opoziční vystoupení proti straně. »V Pitěru neexistují žádné zásadní názorové rozdíly, není tu dokonce ani tendence k úchylce . . . Většina si plným právem přeje zůstat většinou a nahradit tu skupinu, jejímž prostřednictvím jste „řídil“ onu druhou. Lidé vyspěli, a už proto je jejich přání oprávněné« (s. 261).

V podmínkách nové ekonomické politiky, za určitého narůstání kapitalistických prvků nabývala mimořádné důležitosti ideologická a politickovýchovná práce strany, propagování marxismu i rozhodný boj proti buržoazní ideologii. Lenin považoval za nesmírně důležité vydat díla zakladatelů vědeckého komunismu, staral se o shromáždování dokumentů K. Marxe a B. Engelse a redigoval sborník jejich vybraných dopisů.

Za jeden z významných úkolů politickovýchovné práce strany a státu Lenin považoval rozvoj nových vztahů soudružství a vzájemné pomoci. Je naprosto *nezbytné*, »aby se pěstoval smysl pro „vzájemnou pomoc“ atd. jak „uvnitř třídy“, tak *pracujícím jiných tříd*« (s. 221).

Celá řada dopisů a písemných sdělení je věnována otázkám kulturní výstavby. Lenin pronikal do všech důležitějších záležitostí spjatých s činností lidového komisařiátu školství a osvěty, s činností škol a s likvidací negramotnosti jako jednoho z neodkladných úkolů sovětského státu. Předmětem jeho zájmu byly nejrůznější otázky kultury (přípravné práce na slovníku moderního ruského jazyka, zpracování školního zeměpisného atlasu atd.).

Úspěšná realizace úkolů socialistické výstavby je úzce spjata se správným řešením národnostní otázky. Korespondence ukazuje, jak Lenin řídil praktické uskutečňování národnostní politiky, i jeho boj proti jakýmkoli nacionalistickým úchytkám a tendencím. Komunistům v národních republikách radil, aby zejména při uskutečňování nové ekonomické politiky a výstavbě socialismu přihlíželi k místním podmínkám. V této souvislosti poukazoval na nesmírný význam správného řešení národnostní otázky na sovětském Dálném východě a napsal: »Je to celosvětový problém, řečeno bez nadsázky. Tady musíme být mimořádně přísní. Projeví se to na Indii, na Východě, s tím se nedá žertovat, tady musíme být tisíckrát opatrní« (s. 224).

Dokumenty zařazené do tohoto svazku jsou jasným důkazem toho, jak důsledně a vytrvale prováděla sovětská moc politiku mírového soužití států s různým společenským zřízením. Řada dopisů, písemných sdělení a telegramů obsahuje pokyny k navazování hospodářských styků sovětského státu s kapitalistickými zeměmi. V dopisu politickému byru z 11. října 1921 se zdůrazňuje, jak mimořádný význam má jednání o uzavření půjčky s Itálií, která nepožadovala uznání starých dluhů. Lenin napsal, že to »může znamenat prolomení finanční blokády« (s. 298).

Lenin však zároveň upozornil na možnost nové vojenské intervence cizích imperialistů proti sovětskému státu. V souvislosti s tímto nebezpečím napsal v říjnu 1921

G. V. Čičerinovi, že »tomu se nedá ničím zabránit, jedině posílením obranyschopnosti« (s. 347).

V dopisech a telegramech věnovaných otázkám mezinárodního komunistického a dělnického hnutí se Lenin zajímal o situaci v komunistických a socialistických stranách. Odhaloval pravicově oportunistické a levicově sektářské chyby jednotlivých činitelů komunistických stran, houževnatě a vytrvale bojoval o jednotu mezinárodního komunistického hnutí.

Značná část dopisů obsahuje biografický materiál; mnoho dopisů a sdělení svědčí o Leninově neobyčejně citlivém přístupu k lidem.

Z 575 dokumentů, které obsahuje tento svazek, nebyly do předchozích ruských souborných vydání Leninových spisů zařazeny 553 dokumenty. 93 dokumenty byly v 5. ruském vydání uveřejněny poprvé (v obsahu jsou označeny hvězdičkou).

V oddílu Přílohy je zařazeno 39 dokumentů, jejichž návrhy připravily různé resorty a které Lenin podepsal. Z velikého množství dokumentů tohoto druhu byly zařazeny pouze ty nejdůležitější, které jsou věnované otázkám, jimiž se Lenin speciálně zabýval.

INSTITUT MARXISMU-LENINISMU
PŘI ÚV KSSS

1921

1

TELEGRAM SAMARKANDSKÝM KOMUNISTŮM¹

[27. 6. 1921]

Samarkand, guberniální výbor strany, *Šafranskému*

Děkuji skupině přátel za pozdrav. Teď je hlavní okamžité zlepšit postavení dělníků a rolníků. Na energii a schopnostech pracovníků místních organizací závisí teď všechno: naturální daň, rozvoj obchodu mezi zemědělstvím a průmyslem, rozvoj drobného průmyslu. Kapitalismus nás neohrožuje, pokud proletariát drží pevně ve svých rukou moc, dopravu a velký průmysl a dokáže ho svou kontrolou usměrnit do rámce státního kapitalismu. Za těchto podmínek nám kapitalismus pomůže v boji proti byrokratismu a roztržštěnosti malovýroby. *Víme, co chceme, a proto zvítězíme.*

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

2

VŠEM LIDOVÝM KOMISAŘŮM NEBO JEJICH NÁMĚSTKŮM

27. 6. 1921

Soudruh Avaněsov vám včera rozeslal návrh Nařízení Rady práce a obrany místním orgánům sovětské moci^[46] s otázkami pro hlášení*.

* Viz Sebrané spisy 43, Praha 1989, s. 285—313. *Red.*

Definitivně bude tento návrh schválen Celoruským ústředním výkonným výborem sovětů ve čtvrtek 30. 6.

Je nutné, aby *do středy* 29. 6. do *12 hodin* byly sou-
druhu Avanešovovi doručeny *všechny opravy*.

Každý lidový komisař odpovídá v rámci svého lidové-
ho komisariátu za *promyšlenost a úplnost* otázek pro hláše-
ní a za jejich správné zredigování.

Pozdější opravy nebudou přijímány.

Předseda rady lidových komisařů a Rady práce a obrany

V. Uljanov (*Lenin*)

3

RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ
A LIDOVÉMU KOMISARIÁTU
ZÁSOBOVÁNÍ
TURKESTÁNSKÉ REPUBLIKY

[27. 6. 1921]

Soudruh Badajev, který se právě vrátil z cesty po vašem kraji, mi trochu vyprávěl o tom, jak dobře ho přijali místní soudruzi a jak velké pochopení projevíli pro potřeby moskevských a pitěských dělníků.

Vyřídte prosím všem vašim soudruhům můj upřímný dík a prosbu, aby i nadále poskytovali dělníkům obou sídelních měst co nejučinnější a všestrannou pomoc dodávkami potravin.

Situace je zlá. Potřebujeme všemožnou pomoc. Jsem přesvědčen, že uděláte, co bude ve vašich silách.

S komunistickým pozdravem
V. Uljanov (*Lenin*)

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU
POŠT A TELEGRAFŮ

27. 6. [1921]

Přikládám telefonogram soudruha Brjuchanova ohledně telegramů o rybách.

Upozorňuji, že rybný průmysl má pro nás *mimořádný* význam a že je tedy *mimořádně důležité rychle* předávat telegramy, které se této oblasti týkají.²

Důrazně vás žádám, abyste udělali *maximum* toho, co je ve vašich silách, a *dohodli se* s Brjuchanovem.

Podejte mi o tom zprávu.

Předseda Rady práce a obrany
V. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU,
M. K. VLADIMIROVOVI A ÚV KSU(b)³

[28. 6. 1921]

Charkov, radě lidových komisařů, Rakovskému, ÚV KSU(b), ukrajinskému lidovému komisariátu zásobování,
Vladimirovovi

Počínaje dvacátým druhým červnem jste zcela přerušili dodávky obilí do centra. Na doplnění Brjuchanovova telegramu připomínám, že se centrum dostane do naprosto bezvýchodné situace, neobnoví-li se okamžitě vypravování alespoň jednoho vlaku z Ukrajiny denně. Jinak nevyhnutelně dojde k dlouhodobému a citelnému přerušení zásobování obou sídelních měst; a to se nesmí stát už

vzhledem ke konání sjezdu Kominterny. Proto žádám, aby bylo obnoveno odesílání obilí na sever, a to přinejmenším třiceti vagónů denně.

Naléhavě žádám, abyste mě telegraficky i telefonicky informovali, co konkrétně podnikáte a jaké jsou naděje na úspěch.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin***

6

I. A. TEODOROVIČOVI

[28. 6. 1921]

Od Gorkého přišel návrh na zřízení *komise pro pomoc hladovějícím*.

Vyzvedněte si ho od Rykova za čtvrt hodiny, až ho bude mít přečtený.

Zítřka o tom rozhodneme v politickém byru. Domluvte se telefonicky s Molotovem, aby Vám zítřka věnoval pět minut.

Mně osobně se zdá, že se dá náš návrh a návrh Gorkého spojit.⁴

* Poslední věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

** Telegram podepsal také V. M. Molotov. *Red.*

RUMJANCEVOVU MUZEU

[28. 6. 1921]

Prosím o dočasné zapůjčení Hegelovy knihy *Logika*^[16]. Vyzvednutím zmíněné knihy pověřuji jízdní spojku soudruha Lačugina.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM G. K. ORDŽONIKIDZEMU

29. 6. [1921] v 11.10 dopoledne

Ordžonikidzemu

Právě jsem přijel a přečetl si Vaši šifrovanou zprávu. Doufám, že už dnes se dozvím některé podrobnosti a pošlu Vám šifrovanou odpověď. Zatím jen tolik: nepropadejte nervozitě, buďte trpělivý, zůstaňte tam. Provádějte nanejvýš opatrnou politiku. Situace se může brzy obrátit k lepšímu.* Do kolika hodin budete ještě ve Vladikavkazu?

Lenin

N. P. GORBUNOVOVI⁵

Soudruhu Gorbunovove! Zjistěte, dá-li se pomoci a čím. Udělejte všechno, co je ve vašich silách. (Byla tato

*Větu »Situace se může brzy obrátit k lepšímu« Lenin podtrhl a na okraj napsal: »šifrou«. *Red.*

tiskárna zařazena mezi oněch šest, kde Rykov zavádí kolektivní zásobování? Navštíví ji Smoljaninov?)

30. 6 [1921]

Lenin

10

B. S. STOMOŇAKOVOVI

30. 6. 1921

Soudruhu Stomoňakove!
Doporučuji Vám doručitele
soudruha Georgije Dmitrijeviče *Cjurupu*,

stavitele Kaširské elektrárny, která má pro nás *nesmírný* význam.⁶

Potřebuje poradit apod., zejména však peníze, aby mohl v Berlíně *rychle* dojednat nezbytnou objednávku, zaplatit ji a zajistit *bez sebemenších průtahů* její vyřízení.

Poskytněte mu prosím všemožnou pomoc.

Nešlo by cestou telegraficky zastihnout Krasina (jede z Londýna do Moskvy) v Berlíně?

S komunistickým pozdravem *Lenin*

TELEFONOGRAM A. M. LEŽAVOVI

[30. 6. 1921]

Lidovému komisariátu zahraničního obchodu
soudruhu Ležavovi

Vzhledem k naléhavosti a důležitosti uzavření koncesní smlouvy s továrnou na výrobu kuličkových ložisek ve Švédsku⁷ žádám, aby byla učiněna nezbytná opatření k co nejrychlejšímu vyřešení otázky nákupu hotových kuličkových ložisek, která má tato továrna na skladě. Definitivní rozhodnutí je třeba přijmout během týdne. O dalších krocích mě laskavě informujte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU⁸

2. 7. [1921]

G. M.!

Nepodařilo se to.

Celkový dojem z »prvního čtení«:

1. strana: »mnozí« vidí »zjevnou« úchylku . . .

(proč přiznávat, že oponentů je »mnoho«? Hned od počátku je to nesprávný tón a »tah« . . . ve prospěch nepřátel).

2. str.

»všeobecná reorganizace lidových komisariátů, která nevyhnutelně souvisí . . .

(»nevyhnutelně«? Velice *vyhnutelně*, protože žád-
ná *všeobecná* reorganizace *NEPROBÍHÁ*. Takhle au-
tor odkazuje čtenáře na něco »všeobecného«, *co ne-
existuje*).

3. str.

vyčlenění toho základního, koncentrace ve velkých
podnicích atd . . .

»stačí se však zamyslet a vidíme, že *po kouscích* to
nejde . . .« »kouskování«.

(Neprůkazné. Právě *po kouscích* je to možné. Musí se
začít z mála, od *jednoho* případu.)

s. 4 . . . Extrémy jsou nepřípustné

(to je nesporné, ale akademické)

Osadčij v lidovém komisariátu zahraničního obcho-
du (byl už dvakrát uveden)

»členové Státní plánovací komise musí **neustále** (je-
nom Osadčij?) nádeničit . . . « $35 - 1 = 34$

s. 5 . . .

Palivo . . . Larin (proč ho citujete, *aniž uvádíte* jedi-
nou cifru? Povzbuzovat nepřítel! Buď o něm poml-
čet a mluvit o své práci nikoli Larinovými slovy, ale
svými vlastními a fakty, nebo na něho útočit. Jiná
taktika = jistá porážka).

s. 6 »byla narychlo vytvořena skupina pracovníků pro
boj proti hladu«

(? to přece vůbec není věc Státní plánovací komise!)

s. 7

s. 8 pokyny předsedy Rady práce a obrany

(? Jaké? Čtenář je nezná)

Nejvyšší rada pro dopravu + Hlavní dopravní komise

Lidový komisariát dopravy . . . »určitě se neopo-

mene projevít« (podtržená slova rovněž nahrávají nepřátelům). Něopichanov . . .

(a co vlastně udělal? Není o tom jediné jasné slovo.

Alespoň jeden příklad. Čím pomohl?

Ušetřil? Objevil chybu? Pomohl se jí vyhnout?

A čím konkrétně?)

8—9: . . . »*Úkoly* . . .«

Úkoly už se všem tak zprotivily, že o nich raději pomlčíme. Úkolů mají všichni nad hlavu.

Obecné, všeobecné, univerzální úkoly, které *zjevně* nebudou splněny.

Nevyšlo to dobře nebo to vůbec nevyšlo. Bude lepší o tom v tisku zatím mlčet. A ve zprávě pro Radu práce a obrany

(α) jasně uveďte něco, čeho bylo *fakticky dosaženo*, aspoň tři až čtyři příklady, menší, ale přesné, faktické, co se udělalo, a ne úkoly, něco, co bylo konkrétně uskutečněno, a ne něco všeobecného, s čím se teprve počítá.

Co udělal Ramzin v Pitěru?

„ „ Něopichanov v Moskvě?

Strumilin

Popov

aj.

(β) Byla jednotlivým členům přidělena práce? Kdy? Kolika z 35?

(γ) Z deseti komisí lidových komisariátů existují *správné* vztahy pouze s *jednou* (?palivovou).

V čem se to projevilo?

Čeho bylo reálně dosaženo v plánu na druhou polovinu roku 1921?

Úspora paliva?

Závěr: dál upevnit *sepětí* s deseti, překonat liknavost devíti, které *nic* nedělají?

(δ) *Příprava* plánu na druhé pololetí 1921?

Lidový komisariát zemědělství (úroda?) Ústřední statistický úřad?

Oddělení pro běžné úkoly

Nejvyšší národohospodářská rada

Přibližně tak by podle mého názoru měl být uspořádán materiál pro zprávu v Radě práce a obrany.

Všeobecný a souhrnný plán nebude zřejmě dřív než na podzim 1921; *nelze* ho předložit, dokud nebude aspoň zhruba jasno o úrodě.

Budiž. (Ale úroda je jedna věc a objem *realizované* daňe a *získaného* obilí druhá. Tento objem bude znám v roce 1922, *post factum*.)

To znamená, že je třeba *v každém případě* vycházet ze **stanovených minim**.

Dílčí plány byly vypracovány (palivo?); z poloviny vypracovány (lidový komisariát dopravy?). Tady by se patrně dalo uvést něco faktického.

Z jedné čtvrtiny hotovo? Počet strávníků? (To je věc Ústředního statistického úřadu, *a ne* Státní plánovací komise. Všichni budou přehazovat *svou* práci na Státní plánovací komisi. Ta to nesmí dovolit.)

Ale to hlavní přece jenom zůstává: okamžitě, ihned »po kouskách« *odstraňovat všechno zjevně neracionální, co zjevně odporuje plánu státního hospodářství*.

(zavřít ty a ty podniky v tom a tom odvětví . . .)

zastavit provoz na železnicích, částečně ho zastavit na těch a těch . . .

postavit ty a ty vedlejší trati pro převoz paliva . . .

onen lesní masív, který podle Ramzina vynese víc než jakákoli Algamba, uvést konkrétně a předložit plán: kácet ho tak a tak, odvážet tak a tak . . .

Z 1000 dobrých závodů uvést do provozu deset k urči-

tému datu, padesát k dalšímu datu, celkem aspoň takových 100 nebo 200).

Váš *Lenin*

13

PŘÍKAZ L. A. FOTIJEVOVÉ⁹

[Mezi 4. a 9. 7. 1921]

1. Zjistit, na kom závisí pozvání Moskvanů. (Zeptat se Ionova?)

2. Podle bodu 4 zamítnout služební cestu.

Napsat *Lapiňskému* (prostřednictvím Radka): 1. kdy pošle svou práci a 2. *seznam* pramenů.

14

TELEGRAM G. K. ORDŽONIKIDZEMU

[4. 7. 1921]

Ordžonikidzemu

Divím se, že vytrhujete Stalina z odpočinku. Stalin by měl odpočívat ještě přinejmenším čtyři až šest týdnů. Vyžádejte si písemné dobrozdání schopných lékařů.

Sdělte mi, co podnikáte pro Baku a pro rozvoj zahraničního obchodu. Vaše mlčení o této věci je podezřelé.

Lenin

VÝMĚNA POZNÁMEK
MEZI V. I. LENINEM
A BOHUMÍREM ŠMERALEM¹⁰

(Nejpozději 5. 7. 1921)

Prosím o přesné údaje:

Kdy a které vydavatelství zveřejnilo teze II. kongresu III. internacionály?

Podmínky byly otištěny ihned po skončení kongresu, tj. začátkem podzimu 1920 v *jednotlivých* orgánech, které byly dříve celostranické. Burian to zcela jasně prohlásil v Rovnosti. V listech, které byly tehdy pod vlivem pravičáků, se neobjevovaly. Ústřední orgán Právo lidu byl v rukou pravice až do chvíle, kdy jsme se ho zmocnili my. Souhrnně vyšly v *lednu* v oficiálním vydavatelství *levice*.

Je překlad Vašeho projevu^[151, 156] v libereckém *Vorwärtsu*¹¹

1. správný?
2. úplný?

Lenin

Je to jen krátký výtah. Originál je téměř šestkrát delší.

POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b)¹²

Doporučuji telefonicky schválit a dodat: s příkazem nakoupit maximální množství jak pšenice, tak rýže.

5. 7. [1921]

Lenin

V. D. KAJSAROVVI

Žádám komisi pro sestavení školního atlasu, aby toto vše¹³ obstarala, rozjela práci subkomise a oznámila mi jména jejích členů a výsledek její práce.

6. 7. [1921]

Lenin

G. V. ČIČERINOVVI

[6. nebo 7. 7. 1921]

Soudruhu Čičerine nebo soudruhu Litvinove!

Politické byro rozhodlo France pustit.¹⁴ Myslím, že by v této souvislosti bylo užitečné, abych odpověděl. Co si o tom myslíte? Pokud jste proti (proti tomu, abych odpovídal), jaké k tomu máte důvody?

Pokud jste pro, napíšete koncept?

S komunistickým pozdravem

Lenin

G. V. ČIČERINOVVI

[7. 7. 1921]

Soudruhu Čičerine!

Souhlasím s Vámi, že bude nutné přijmout France. Byl byste tak laskav, opravil text, který přikládám, a dal ho přepsat na stroji na papír s mým záhlavím?

Máme čekat na Krasina (přijede 13. 7.)? Nebo je nevhodné Franceovi Krasina nutit? Nebo je to naopak velice vhodné?

Váš *Lenin*

20

NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ
RADĚ, LIDOVÉMU KOMISARIÁTU
ZÁSOBOVÁNÍ, STÁTNÍ PLÁNOVACÍ
KOMISI, DĚLNICKO-ROLNICKÉ
INSPEKCI, CELORUSKÉ ÚSTŘEDNÍ
RADĚ ODBORŮ

7. 7. 1921

Je nezbytně nutné zítra v *Radě práce a obrany* definitivně rozhodnout o složení, rozsahu vedení apod.

Smilgovy komise jménem Rady práce a obrany (do Baku, Grozného a Donbasu).

Domluvte se prosím dnes a zítra do 18 hodin o složení této komise apod.¹⁵

Předseda Rady práce a obrany *V. Uljanov (Lenin)*

21

V. M. MOLOTOVOVI

7. 7. 1921

Soudruhu Molotovovi

Na základě rozhovoru s Unšlichtem doporučuji ústřednímu výboru toto usnesení:

28

soudruhu *Menžinskému* se ukládá, aby si okamžitě vzal dovolenou a odpočinul si, dokud mu *lékaři* nedají *písemné* potvrzení o zdravotním stavu. Do té doby ať přijíždí nanejvýš dvakrát až třikrát týdně na dvě až tři hodiny.

Lenin

22

A. I. RYKOVŮVI
A V. M. MOLOTOVŮVI

[7. 7. 1921]

Rykovovi a Molotovovi

Bojím se přemístění jako čert kříže. Mechonošín se na žádnou práci v ústředí nehodí.

Pochybuji, že to Babkin a Avaněsov s »vyšetřováním« přehánějí. Myslím, že by vaše komise měla v 15 hodin skončit:

jak Brjuchanovovi

tak Poťajevovi

vy-na-dat (decentně): jestli se ještě jednou *pohádáte*, oba vás vyženeme a zavřeme.¹⁶

A basta.

ÚČASTNÍKŮM SCHŮZE KOMISE
 III. KONGRESU KOMINTERNY
 PRO OTÁZKY TAKTIKY

Soudruhu Zinovjevovi s prosbou, aby tento text
 sdělil členům včerejší komise:

Vážení soudruzi!

Dozvěděl jsem se, že moje včerejší slova v komisi, namířená proti — přesněji řečeno proti některým — maďarským komunistům, vyvolala nespokojenost.¹⁷ Proto vám bez odkladu písemně sděluji: Když jsem sám byl emigrantem (více než patnáct let), zaujímal jsem několikrát »příliš levičácké« stanovisko (jak to teď vidím). Také v srpnu 1917 jsem byl emigrantem a předložil jsem ústřednímu výboru naší strany příliš »levičácký« návrh, který byl naštěstí jednoznačně zamítnut.¹⁸ Je přirozené, že emigranti často zaujímají »příliš levičácká« stanoviska. Ani v minulosti, ani dnes mě nikdy nenapadlo, abych to vyčítal takovým skvělým, oddaným, věrným a zasloužilým revolucionářům, jako jsou maďarští emigranti, kterých si my všichni, celá Komunistická internacionála, tolik vážíme.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

7. 7. 1921

JOSEPHU FRANCEOVI*

8. 7. [1921]

Váženému Josephu Irwinu Franceovi,
senátoru USA

Milý sire,

jsem Vám nesmírně vděčný za Váš laskavý dopis z pátého července 1921 a dvě velice zajímavé rezoluce, které jste k němu přiložil. Rád se s Vámi setkám příští týden, abychom si pohovořili, ne však dřív než třináctého. Hodí-li se Vám to, sdělte mi prosím svůj telefon, adresu a dobu, která by Vám nejlépe vyhovovala.

V úctě

POZNÁMKY NA TELEGRAMU
Z VESJEGONSKA
A PÍSEMNÝ VZKAZ
SEKRETÁŘCE

[8. 7. 1921]

Někteří rolníci přišli s přáním platit pojistku svých usedlostí proti požáru obilím a jinými zemědělskými výrobky, a to tak, že by pojistné za jarní období bylo těmito výrobky splatné až později. Vzhledem k nutnosti zvýšit potravinový fond prosím, aby byl tento nápad prozkoumán, a je-li proveditelný, aby byl vydán příslušný zákon. Újezdní zásobovací komisař města Vesjegonska Vachoněv.

* V horní části dokumentu V. I. Lenin poznamenal: »Připomenout mi 12. a 13. 7. Nejdříve 13. 7.« *Red.*

*Kopie soudruhům Brjuchanovovi,
Bogdanovovi, Teodorovičovi
a Smoljaninovovi*

Připravte listinu pro tyto čtyři plus *lidového komisaře
vnitru.*

Považuji nápad soudruhů z Vesjegonska za naprosto
správný a žádám Vás, abyste ihned svolal poradu ve zmí-
něném složení (5), kde by se vypracoval příslušný dekret.
Lhůta týden.

Předseda RLK *Lenin*

26

L. A. FOTIJEVOVÉ

Lýdie Alexandrovno!

Příložené dopisy¹⁹ laskavě rozešlete proti podpisu (v kni-
ze odeslané a přijaté pošty).

NB { Je třeba zavést vázanou podpisovou *knihu a do ní se
budou podepisovat příjemci (všichni) mých zásilek předá-
vaných kurýry. Budou se do ní taky vlepovat potvrzení
o převzetí.*
Na dopis Kržižanovské přidejte *razítka* a podpis sekre-
tářky. Je-li třeba, přepíšu to na blanketu. Pošlete mi
10—20 blanketů.

8. 7. [1921]

S pozdravem *Lenin.*

P. S. Požádejte Skljanského, aby mi poslal důvěrnou
zprávu

- (1) o situaci na frontě,
- (2) na čem se domluvil vrchní velitel se Stalinem.

V. S. DOVGALEVSKÉMU

8. 7. 1921

Lidový komisariát pošt a telegrafů,
soudruhu Dovgalevskému

Z přiložených kopií telegramů vidíte, že můj telegram [68] soudruhu Pjatakovi z 24. 6. mu byl doručen teprve 5. 7.*

Důrazně Vám vytykám toto nepřípustné zdržení a upozorňuji Vás na to, že v budoucnu budu za podobné věci trestat daleko přísněji.

Sdělte mi laskavě jména viníků i to, jak jste je potrestal.²⁰

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b)

soudruhu Molotovovi

Prosím organizační byro nebo sekretariát ústředního výboru (s telefonickým souhlasem politického byra), aby mi byla na základě dobrozdání doktora Geťjeho povolena měsíční dovolená s tím, že budu dvakrát až třikrát týdně dojíždět na dvě až tři hodiny denně na zasedání politického byra, rady lidových komisařů a Rady práce a obrany. Nástup dovolené (v nejbližších dnech) oznámím soudruhu Molotovovi.²¹

8. 7. [1921]

Lenin

* Viz Sebrané spisy 52, Praha 1990, dokument č. 467. *Red.*

G. J. ZINOVJEVOVI
 PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
 ÚV KSR(b)²²

[Nejdříve 9. 7. 1921]

Soudruhu Zinovjeve!

Podle mého názoru bychom s tím mohli **výjimečně** souhlasit s výhradou, že jde právě o výjimku. Dejte to pro-
 sím **okamžitě telefonicky** schválit politickému byru.

Lenin

N. P. BRJUCHANOVVI

10. 7. [1921]

Soudruhu Brjuchanove!

Dostal jsem dopis od Lobačova z 9. 7., v němž upozorňuje na to, že se výrazně zhoršilo zásobování Petrohradu a Moskvy. Žádá o pokyny.

Podle mého názoru musíte vypracovat opatření k zintenzívnění práce. Navrhuji:

1. Mimořádně urychleně, energicky a *revolučně* se **bezodkladně** pustit do *vybírání* *naturální daně* v Moskevské gubernii (žito už posekali). *Na pomoc* orgánům pro zásobování potravinami mobilizovat především moskevské dělníky.

2. Vůbec mobilizovat další pracovníky pro práce v zásobování, *vyrabovat* lidové komisariáty na základě *včerejšího* usnesení politického byra (vyžádejte si výtah).²³

3. Znovu poslat přesné příkazy ukrajinskému a sibiřskému lidovému komisariátu zásobování.

4. Vyslat *mimořádnou* expedici (společně s Ústředním svazem spotřebních družstev) do *Podolské* gubernie, kde je prý spousta obilí, pud za 6000 rublů v sovětských penězích.

(Mám vůbec dojem, že s nákupem a se směnou zboží lidový komisariát zásobování trestuhodně *okolkuje* a *pokulhává*. Nevyvíjí žádnou iniciativu. Nepracuje odvažně.)

S komunistickým pozdravem *Lenin*

Prosím, abyste mi odpověděl 11. 7.

31

I. T. SMILGOVI

[10. 7. 1921]

Soudruhu Smilgo! Návrh jsem si přečetl. Přikládám svoje připomínky.²⁴

Důrazně Vám doporučuji:

1. Nepředkládejte to *svým* jménem (nač píchat do vosího hnízda? Proč *ztěžovat* eventuální *jednomyslnost* všech?).

2. Předložte to pouze jménem *předsednictva* Nejvyšší národohospodářské rady.

Ústřednímu výboru to předá předseda Nejvyšší národohospodářské rady Bogdanov.

3. Ještě jednu radu: dohodněte se s Kržižanovským na formulaci článku o Státní plánovací komisi (Vaše formulace *není správná*: neschválím ji).

V základních věcech je velice snadné se shodnout a pak to předložit jménem dvou předsednictev: předsed-

nictva Nejvyšší národohospodářské rady + předsednictva Státní plánovací komise.

Odpovězte prosím 11. 7.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Nebylo by lepší dát to k vyjádření ještě lidovému komisariátu zásobování, dělnicko-rolnické inspekci a lidovému komisariátu zahraničního obchodu?

Rozmyslete si to a odpovězte 11. 7.

32

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

Soudruhu Kržižanovskému

10. 7. [1921]

(Tajné)

G. M. Přečtěte si to prosím co nejrychleji. Porovnejte tento návrh s mými připomínkami (tužkou).

Vyjáďte se k tomu.

Vyškrtl jsem články o Státní plánovací komisi. Možná že je nahradíte jedním článkem: že je třeba urychlit, posílit a zintenzívnit konkrétně v tom a tom směru.

Nemohly by v takovém případě jít teze s podpisem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady + předsednictva Státní plánovací komise?

Vraťte mi to a odpovězte obratem.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

N. P. BRJUCHANOVVI,
A. M. LEŽAVOVI
A V. A. AVANĚSOVOVI

[11. 7. 1921]

Prosím vás, zatím tento návrh^[62] nikomu neukazujte, přečtěte si ho pokud možno ihned a co nejpozorněji a zavolejte mi nebo (když se vám nepodaří zastihnout mě telefonicky) ještě dnes mi napište pár slov, zda je to pro vás přijatelné a co byste chtěli pozměnit (velice stručně).

Považuji za nesmírně důležité, aby se to schválilo rychle a *jednomyslně*.

Lenin

I. T. SMILGOVI

Soudruhu Smilgo! Podle mého názoru můžete být s textem Kržižanovského úplně spokojen. Moc bych Vám doporučoval, abyste dnes (dnes přece zasedá předsednictvo Nejvyšší národohospodářské rady) předložil předsednictvu Nejvyšší národohospodářské rady *návrh* (s mými připomínkami, tj. bez článku o Státní plánovací komisi), *vzal alespoň za základ* text Kržižanovského a **spolu s ním** mi to poslal.

11. 7. [1921]

Lenin

V. M. MOLOTOVOVI
 PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b)²⁵

[11. 7. 1921]

Jsem pro *oba* návrhy.

1. Okamžitě začít s dovozem uhlí a potravin do Pitěru; ihned podepsat.

2. Přistoupit na Nansenovu podmínku: pošle jednoho člověka.

Lenin

F. A. ROTŠTEJNOVI

11. 7. 1921

Soudruhu Rotštejne!

Doporučuji Vám doručitele, Alexandra Alexandroviče *Armanda* a jeho sestru Varvaru Alexandrovnu.

Znám tyto mladé lidi a mám o ně velkou starost. Byl bych Vám nesmírně zavázán, kdybyste jim věnoval pozornost a všemožně jim pomohl.

Kdyby došlo k něčemu mimořádnému, pošlete mi laskavě telegram (šifrovaně Čičerinovi pro Lenina), rovněž v případě nemoci apod. Al. Al. Armand umí dobře francouzsky; po službě ve staré armádě sloužil dva roky v Rudé armádě, je to osvědčený člověk a bude určitě užitečný, zvláště když mu aspoň občas poradíte a povedete jej.

Přeju Vám všechno nejlepší a mnoho úspěchů ve Vaší práci v Persii.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

V. A. SMOLJANINOV OVI²⁶

1

Soudruhu Smoljaninove! Mám *velké* obavy, že Ležavův optimismus je *neopodstatněný*. *Vyžádejte si fakta* a ověřte si je. Ověřte si je osobně a *dvakrát*. Potom pohovořte přímou linkou s Čuckajevem a Ivanem Nikitičem Smirnovem. Dokud tohle všechno neuděláte, *neuvěřím*, že je *záležitost zajištěna*.

11. 7. [1921]

Lenin

2

Soudruhu Smoljaninove! *Záležitost je mimořádně důležitá a naléhavá*. Jste odpovědný za její splnění. Dělejte co můžete. Krasin tu bude 13. 7. Předložte to do 13. 7. *Radě práce a obrany*.

11. 7. [1921]

Lenin

38

A. I. RYKOV OVI

[12. 7. 1921]

Soudruhu Rykove!

Znáte návrh^[95] »usnesení« (teze) předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady (z 11. 7.)?

Jak to urychlit? Co myslíte?

Snad takto:

1. Rozeslat ihned členům politického byra a požádat je, aby se písemně několika slovy vyjádřili.

2. Zaslat ihned členům Rady práce a obrany a rady lidových komisařů s tím, aby to Rada práce a obrany schválila a požádala politické byro o stvrzení?

39

PÍSEMNÉ VZKAZY SEKRETÁŘKÁM²⁷

[12. 7. 1921]

1

L. D. GRIBANOVOVÉ

1. Kdy bude brožura *Narižení Rady práce a obrany*^[81]? Zaříd'te, ať **ihned** zavolají do *obou* tiskáren.

2. Návrh ^[95] usnesení Nejvyšší národohospodářské rady z 11. 7. Kde je? Musí tu být.

2

L. A. FOTIJEVOVÉ

Dnes patrně odjedu.* Zít'ra sežeňte brožuru *Narižení Rady práce a obrany* a zavolejte mi.

40

R. A. PETERSONOVI

12. 7. 1921

Soudruhu Petersone!

Veškeré zásilky, ponechávané ve vrátnici u Trojické brány na moje jméno, je třeba doručovat na sekretariát rady lidových komisařů skutečně okamžitě, bez nejmenšího prodlení; v opačném případě budu tvrdě volat k odpo-

* V. I. Lenin odjel do Gorek 13. 7. 1921. *Red.*

vědnosti. Obálku na moje jméno, se kterou soudruh Bogdanov poslal kurýra *v 16 hodin*, mi stále ještě nedoručili, a teprve po oznámení soudruha Bogdanova *v 19 hodin* se zjistilo, že leží ve vrátnici.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

P. S. Zašlete mi prosím kopii Vašeho příkazu k této věci a přesný výčet opatření, která jste podnikl. Stane-li se ještě někdy, že nebudu mít *během pěti minut* zásilku z vrátnice, budu nucen Vás potrestat.²⁸

Lenin

4 1

N. A. SEMAŠKOV²⁹

[12. 7. 1921]

Můj milý Semaško! Přestaň vyvádět, drahoušku! Kvakery ponecháme Vám, *jedině* Vám. Nežárlete na Kuskovovou.

Politické byro vydalo dnes směrnici: tvrdě zneškodnit Kuskovovou. Jste v »komunistické buňce«, proto nelelkujte a *bedlivě to sledujte*.

Od Kuskovové vezmeme jméno a podpis, a od těch, kdo s ní (a **podobnými**) sympatizují, *pár vagónů*. **Víc ani ň.**

Tohle se přece dá zvládnout.

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

Předsedovi Státní plánovací komise, Sadovniki 30

12. 7. 1921

Soudruhu Kržižanovskij!

Doručitele mi doporučil soudruh Serebrovskij, jehož lístek příkládám.³⁰ Je nesmírně důležité dohodnout se rychle s Vámi i se Smilgou, s Krasinem a možná i se Stomoňakovem. Doufám, že s pomocí soudruha Smoljaninova to sám zařídíte. S komunistickým pozdravem

Lenin

A. D. CJURUPOVI

[Mezi 12. a 16. 7. 1921]

Cjurupovi

Na základě Vaší žádosti se Vám prodlužuje dovolená o tři měsíce. Zotavujte se a rozhodně dodržujte důsledně léčebný režim, zase se Vám bude výborně pracovat.

Lenin

A. A. KOROSTĚLJOVOVI

Členu kolegia dělnicko-rolnické inspekce
soudruhu Korostěljovovi

13. 7. [1921]

Soudruhu Korostěljove!

Proč jste dosud nevyřešil záležitost, na které jsme se do-
mluvili?³¹ L. B. Kameněv říká, že jste zprávu pro před-
sednictvo moskevského sovětu odložil.

V čem to vězí?

Máte nějaké zvláštní důvody? Nebo jste změnil názor?
Nebo jste se s někým nepohodl?

Moc Vás prosím, abyste mi na tyto otázky odpověděl
co nejrychleji a v případě potřeby si o tom promluvíme
ještě telefonicky. Věc je nesmírně důležitá a naléhavá.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

PŘÍKAZ L. A. FOTIJEVOVÉ
A DOPIS P. A. BOGDANOVVI,
I. T. SMILGOVI,
G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU,
A. I. RYKOVVI

Fotijevové (nebo Gljasserové)

Pošlete Bogdanovovi, Smilgovi (pokud ještě neodjel),
Kržižanovskému a Rykovovi (kopii Smoljaninovovi)
tento dopis — raději dopis s *kopíí* Gubkinova dopisu.

Při setkání s Gubkinem jsem ho žádal, aby se obracel přímo na mě, pokud má něco důležitého.

V dopise z 13. 7. žádá, aby *Rada práce a obrany* jednala, zda je třeba zrušit rozhodnutí Hlavní správy paliv a předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady o včlenění Hlavního výboru pro těžbu břidlice do Hlavního výboru pro uhelný průmysl. Žádá, aby Hlavnímu výboru pro těžbu břidlice byla ponechána samostatnost.

Přikládám kopii jeho dopisu.

Prosím, abyste mi v několika řádcích urychleně zaslali stručné stanovisko.

Gubkinovy důvody mi připadají přesvědčivé.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

13. 7. [1921]

46

L. A. FOTIJEVOVÉ³²

Soudružko Fotijeová!

1. Vyhledejte *rychle* pisatele, přijměte ho, uklidněte a řekněte mu, že jsem nemocen, ale že s jeho záležitostí něco udělám.

2. Dejte jeho dopis přepsat na stroji v několika exemplářích

1 Molotovovi

1 Solcovi, Ústřední kontrolní komise

3. Až budete dopis posílat Molotovovi, připište mým jménem: navrhuji poslat na Don kontrolní komisi složenou z člena Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů + 10 (nebo 20) sverdlovovců (pisatele vzít s sebou) a *na místě zastřelit* každého, kdo bude usvědčen z krádeží.

13. 7. [1921]

Lenin

M. M. BORODINOV I

[13. 7. 1921]

Soudruhu Borodinovi

Milý soudruhu!

Nemohl byste mi opatřit materiály o třetí americké straně — o dělnicko-rolnickém nebo dělnicko-farmářském svazu či lize neangažovaných, o její činnosti ve státě Severní Dakota, který je v rukou této strany?³³ Byl bych rád, kdybych získal pár nejdůležitějších dokumentů o této straně a o její činnosti v Severní Dakotě, a ještě lepší by bylo mít k nim jako doplněk Vaši stručnou zprávu k této otázce. Nebude-li Vás to obtěžovat, napište mi pokud možno brzy, zda byste to mohl udělat a kdy.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

TELEFONOGRAM A. G. ŠLICHTEROVI

Soudruh Lenin soudruhu Šlichterovi

13. 7. 1921

Dostal jsem Vaši zprávu o ukončení práce zvláštní komise.³⁴ Prosil bych Vás o toto: 1. pošlete mi ještě dnes třeba jen kratinkou důvěrnou zprávu o celkových výsledcích práce a 2. promluvte si s Krasinem, který má přijet dnes, a potom s Litvinovem, který se vrátí z Revelu v nejbližších dnech, o podmínkách realizace a výsledky jednání s těmito soudruhy mi sdělte v písemné zprávě. Oznamte

mi laskavě svůj názor na možnost předat aparát Vaší komise Státnímu depozitáři cenností.

49

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE
A VZKAZ PRO A. S. JENUKIDZEHO³⁵

Poslat kopie:

1. Molotovovi
2. Jenukidzemu
3. Celoruské mimořádné komisi

Vyžádat si co nejrychleji opravu.

Pravděpodobně zemětřesení nebo záplavy?

13. 7. [1921]

Lenin

Jenukidzemu: neměl by se pověřit jeden člen ústředního výkonného výboru sovětů vypracováním opatření na poskytnutí pomoci?

Lenin

50

TELEFONOGRAM
A. I. RYKOVU A V. M. MOLOTOVU

[13. 7. 1921]

Soudruhům Rykovovi a Molotovovi

Prosím, abyste mi v několika řádcích sdělili, k čemu jste dospěli ohledně Hlavní správy rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu a Poťajeva.³⁶ Dostal jsem taky dopis od jisté S. Jelizarovové, vedoucí vědeckotechnického odboru této správy, která se obrátila rovněž na kontrolní

komisi s horlivou obhajobou Poťajeva, třebaže s. ním v celé řadě otázek nesouhlasí, a s ujištěním, že všichni skuteční odborníci jsou na straně Poťajeva.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

51

V. M. MOLOTOVOVI
PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)³⁷

Molotovovi a členům politického byra. **Tajné**

Navrhuji *zkusit písemně* odhlasovat:

Můj názor: 1. navrhnout pro tisk rozvinutí myšlenek z první části dopisu; 2. promyslet plán »komise pro zahraniční politiku« a *vytvořit* ji za předsednictví Ioffeho, *ale poněkud skromnější*; 3. jmenovat ho členem předsednictva Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů; 4. poslat ho do Turkestánu *před* Sokolnikovem.

13. 7. [1921]

Lenin

52

G. L. ŠKLOVSKÉMU

[Mezi 13. a 19. 7. 1921]

Soudruhu Šklovskij!

Mluvil jsem se Stomoňakovem i s Krasinem. Přikládám lístek od Krasina. Slíbil, že za Vámi zajde. Lutovinov mi dal »čestné slovo«, že se k Vám bude chovat »nezaujatě«. Udělal jsem *všechno, co jsem mohl*. Potvrzuji, co už jsem

Vám řekl ústně: musíte v Berlíně »začít znova« a *prací si získat* postavení. V takové situaci se octlo po roce 1917 *několik* starých členů strany. Srdečně zdravím Vás i Vaši rodinu!

Lenin

53

PŘÍKAZ L. A. FOTIJEVOVÉ
A TELEFONOGRAM
V. A. AVANĚSOVOVI,
A. S. JENUKIDZEMU, A. J. BĚLEŇKÉMU
[13. 7. 1921]

Fotijevové nebo Gljasserové

Rozešlete prosím tento telefonogram:

Avaněsovovi
Jenukidzemu
Běleňkému (Celoruská mimořádná komise)

Dnes 13. 7. mi zase poslali místo hotové, zlomené a vytištěné brožury (Nařízení Rady práce a obrany^[81] a Usnesení Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů^[83]), pouze sloupcovou korekturu, obtah.

Obě tiskárny, jak tiskárna Celoruské mimořádné komise, tak tiskárna předsednictva CÚVV, zjevně *sabotují*. Došlo k neslýchanému, nepřipustnému zdržení a zpoždění.

Žádám o urychlení celé věci a *potrestání* vedoucích obou tiskáren, kteří *zavinili* tyto průtahy.

Račte mi oznámit, co jste podnikli.

Předseda RLK Lenin

PŘEDSEDOVI
NEBO MÍSTOPŘEDSEDOVI
MALÉ RADY LIDOVÝCH
KOMISAŘŮ

[14. 7. 1921]

Dostal jsem od Čičerina list, v němž sděluje, že 11. 7. bylo rozhodnuto o způsobu dovozu a skladování anglického zboží, aniž byl vyslechnut soudruh Štejn, delegovaný za lidový komisariát zahraničních věcí. Došlo k tomu přesto, že soudruh Štejn seděl v přijímací kanceláři od 15 do 21 hodin večer.

Čičerin si stěžuje, že bylo přijato usnesení bez účasti lidového komisariátu zahraničních věcí, a dále na to, že usnesení schválené bez jejich účasti bylo již zveřejněno v časopisu *Ekonomičeskaja žizň*.

Žádám, abyste podnikl kroky k nápravě tohoto nesprávného postupu.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

A. A. KOROSTĚLJOVOVI³⁸

[15. 7. 1921]

Soudruhu *Korostěljovovi*

Máte samozřejmě pravdu, všechno teď záleží *na pomoci podnikům*. Jednotlivé podniky začneme *ihned* převádět na kolektivní zásobování. L. B. Kameněv i já jsme pro. V *Radě práce a obrany* dáme schválit seznam, který předložíte *Vy* po dohodě s moskevským předsednictvem

(nebo *proti* moskevským dělníkům, jestliže si postaví hlavu). Pošlete mi prosím po doručiteli odpověď.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

56

PŘEDSEDOVI MALÉ RADY
LIDOVÝCH KOMISAŘŮ*

[15. 7. 1921]

Předsedovi malé rady
(tomu, který předsedal 14. 7.)

Vážený soudruhu! Buďte tak laskav a napište mi stručně, v čem je podstata rozhodnutí malé rady ze dne 14. 7. ohledně skladování anglického zboží³⁹. Proč se bere v úvahu názor *lidového komisariátu vnitra* a ne *lidového komisariátu zahraničních věcí*?

Proč nevyslechli Štejna?

A jak *ve skutečnosti* ukončit celou tu lapálii? Co o tom soudíte Vy?

Lenin

Nemohl byste osobně (nebo telefonicky) promluvit s Čičerinem? To by bylo nejlepší.

* Viz tento svazek, dokument č. 54. *Red.*

F. E. DZERŽINSKÉMU
A I. S. UNŠLICHTOVI

[15. 7. 1921]

Dzeržinskému, lidový komisariát dopravy
Unšlichtovi, Celoruská mimořádná komise

Upozorňuji vás na telegram, který jsem dostal.⁴⁰ Žádám, abyste proti tomu učinili ta nejráznější opatření a oznámili mi, co konkrétně jste podnikli a jak jste zařídili kontrolu účinnosti přijatých opatření.

Lenin

L. B. KRASINOVÍ⁴¹

[15. 7. 1921]

Podle mého je to záležitost rady lidových komisařů, a pokud oba souhlasíte (a Chinčuk rovněž), pak je to asi nesporné. Předložte to radě lidových komisařů dnes.

Nedalo by se prostřednictvím německé společnosti nakoupit a dopravit z Mandžuska?

Lenin

G. V. ČIČERINOVÍ

[15. 7. 1921]

Soudruhu Čičerinovi
Kopii soudruhu Unšlichtovi

Soudruhu Čičerine!

Právě jsem ukončil rozhovor se senátorem Francem. Přinesl mi svou rezoluci, kterou předložil senátu už roku 1920, **PRO** Sovětské Rusko. Vyprávěl, jak společně se soudruhem Martensem vystupoval na velkých veřejných shromážděních **PRO** Sovětské Rusko. Je prý »liberál«. Je **PRO** svazek Spojených států plus Rusko plus Německo, aby se zachránil svět před imperialismem japonským, anglickým atd. atd.

Prý se přijel podívat na Rusko a vyvrátit lži o něm.

A ještě prý má jednu drobnost. U nás sedí jakási Harrisonová za špionáž. On se domnívá, že je vinna, že skutečně prováděla špionáž. Nemyslí si, že ji u nás mučí apod.

France je však senátorem za stát Maryland. Chce být znovu zvolen (volby budou napřesrok). Všichni jeho nepřátelé vykřikují: A co »naše« Harrisonová (ona je občankou téhož státu) a přitom její bratranec (brother in law »švagr«?) je guvernérem státu Maryland. Kdyby najednou zemřela, všichni by řekli: V Rusku zabili »naši« Harrisonovou.

France nežádá, abychom ji propustili; jen prosí, abychom uvážili, nedá-li se něco udělat.

Slíbil jsem, že mu odpovím v pondělí (v úterý chce odjet) prostřednictvím soudruha Čičerina.

Prosím soudruha Unšlichta, aby do neděle sdělil svůj názor a stanovisko soudruhu Čičerinovi, a soudruha Či-

čerina prosím, aby v neděli večer zatelefonoval mně, jaký má na věc názor.⁴²

Lenin

60

DOPLNĚK K DOPISU O FRANCEOVI

[Nejdříve 15. 7. 1921]

France velice zajímá, zda byly přeloženy do angličtiny poslední dekrety.

(Daně, volný obchod, pronajímání podniků aj.)

Nešlo by to pro něho nějak zařídit?

Lenin

61

I. T. SMILGOVI

Soudruhu Smilgo! Kržižanovskij naléhá, abyste cestu odložil do *středy*.⁴³ Situace s palivem je prý hroživá. V *úterý* prý společně přijmeme celou řadu velice důležitých, *neodkladných* praktických rozhodnutí.

Prosím Vás, abyste mi *ihned* po témž kurýrovi *odpověděl*, jaké máte důvody proti. Měl byste se do úterka zdržet.

15. 7. [1921] 11.30 dopoledne

Lenin

L. B. KRASINOVÍ

[16. 7. 1921]

Soudruhu Krasine!

Goldenberg nechce do ciziny. Nechce se pouštět do publicistiky.

Chce být užitečný v ekonomice, na nejpálčivější frontě. Rád by pracoval v zahraničním obchodu.

Promluvte s ním.

A zařídte mu v Moskvě snesitelné *materiální* podmínky. Požádejte o to Jenukidzeho. Prosaďte to prosím.

S komunistickým pozdravem

Lenin

G. V. ČIČERINOVÍ

[16. 7. 1921]

Soudruhu Čičerine! Rotštejn si stěžuje na Baku. Jak jste se o tom rozhodl? Nemělo by se to dát schválit ústřednímu výboru, aby tím byl Ordžonikidze (člen ÚV) vázán?

Dejte Molotovovi hotový *návrh* (text) usnesení ústředního výboru, a my to schválíme telefonicky.⁴⁴

S komunistickým pozdravem *Lenin*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

[Před 17. 7. 1921]

Sežeňte prosím všechna čísla [¹⁴⁹] listu české komunistické strany Rudé právo⁴⁵, kde se píše o sjezdu československé komunistické strany v květnu 1921⁴⁶ (obraťte se na Axelroda nebo na československého delegáta Šmerala).

Totéž bych prosil, pokud jde o německý list Vorwärts¹⁵⁶ vycházející v Československu, v Liberci. (Zeptejte se Axelroda nebo Kreibicha, delegáta německé sekce Komunistické strany Československa.)

TELEFONOGRAM T. L. AXELRODOVI

[17. 7. 1921]

Soudruhu Axelrode!

Dosud jsem od Vás nedostal rezoluce III. kongresu¹⁵³, které jste slíbil poslat během dvou dnů. České a německé noviny Vám vrátím, protože zrovna to, o co jsem žádal, v nich není. Žádám znovu, abyste mi poslal výhradně jen ta čísla Rudého práva, která obsahují zprávu o sjezdu Komunistické strany Československa v květnu 1921. Právě tato čísla jste mi totiž neposlal. Najděte mi prosím nějakého českého soudruha, který by byl schopen a ochoten svědomitě tuto prosbu splnit.

TELEFONOGRAM P. A. BOGDANOVVI

[17. 7. 1921]

Soudruhu Bogdanovvi

Prosím, abyste si od Tanchileviče, který pracuje v komisi pro koncese, vyžádal stručný souhrn údajů o koncesích s tím Urquhartem či Erquhartem⁴⁷, a to konkrétně: 1. jaká rozloha, kolik děsjatin bude patřit ke koncesnímu podniku, 2. jaký podíl výroby byl v těchto koncesních podnicích, a abyste přiložil nebo přesně uvedl tento statistický materiál. Podíl výroby je třeba uvést jednotlivě pro měď, zlato, stříbro, zinek a olovo. Oznamte mi prosím, kdy mi tyto údaje a materiály mohou být doručeny.

TELEFONOGRAM G. D. CJURUPOVI

[17. 7. 1921]

Výbor pro státní stavby, G. D. Cjurupovi

Využijte prosím přítomnosti Stomoňakova a Krasina v Moskvě, abyste se společně s nimi definitivně dohodli o tom, co všechno je třeba koupit v Berlíně pro dokončení výstavby Kaširy, a rovněž o zaplacení zakázek. Sdělte mi stručně, zda je všechno v tomto směru zařízeno a kdy mají objednané věci přijít.

TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVÍ

[17. 7. 1921]

L. B. Krasinovi

Prosím, abyste se před Stomoňakovým odjezdem definitivně dohodl s G. D. Cjurupou o nákupu v Berlíně a o tom, aby mu byl okamžitě, bez sebemenších průtahů dodán materiál nezbytný k dobudování Kaširy.

Oznamte mi prosím, jaká opatření je možné podniknout k urychlení oné dohody s platinovou a diamantovou firmou, o níž jste mi říkal. Urychlení této záležitosti považuji za naprosto nezbytné.⁴⁸

TELEFONOGRAM

I. I. SKVORCOVOVI-STĚPANOVOVI

[17. 7. 1921]

Iv. Iv. Skvorcovovi-Stěpanovovi

Sdělte mi prosím, jak pokračuje a kdy bude dokončena Vaše slibovaná práce, o níž jsme posledně mluvili.⁴⁹

TELEFONOGRAM
G. K. ORDŽONIKIDZEMU

[17. 7. 1921]

Šifrovaně

Za prvé: žádám o sdělení, jaký je Stalinův zdravotní stav a jak se k tomu vyjadřují lékaři. Za druhé: bylo by pro nás nesmírně důležité, kdybychom získali od Turků koncesi na měděné doly jižně od Batumi, které přešly do jejich rukou. Oznamte mi, zda se podnikly nějaké kroky a jaké. Za třetí: Krasin je v Moskvě, je třeba toho využít, aby se zcela vysvětlila situace zakavkazského lidového komisariátu zahraničního obchodu. Za čtvrté: sdělte mi, jaký je zdravotní stav Reskeho a kdy mu končí léčení.⁵⁰

Lenin

71

PŘEDSEDNICTVU
ROGOŽSKO-SIMONOVSKÉHO
SOVĚTU ZÁSTUPCŮ

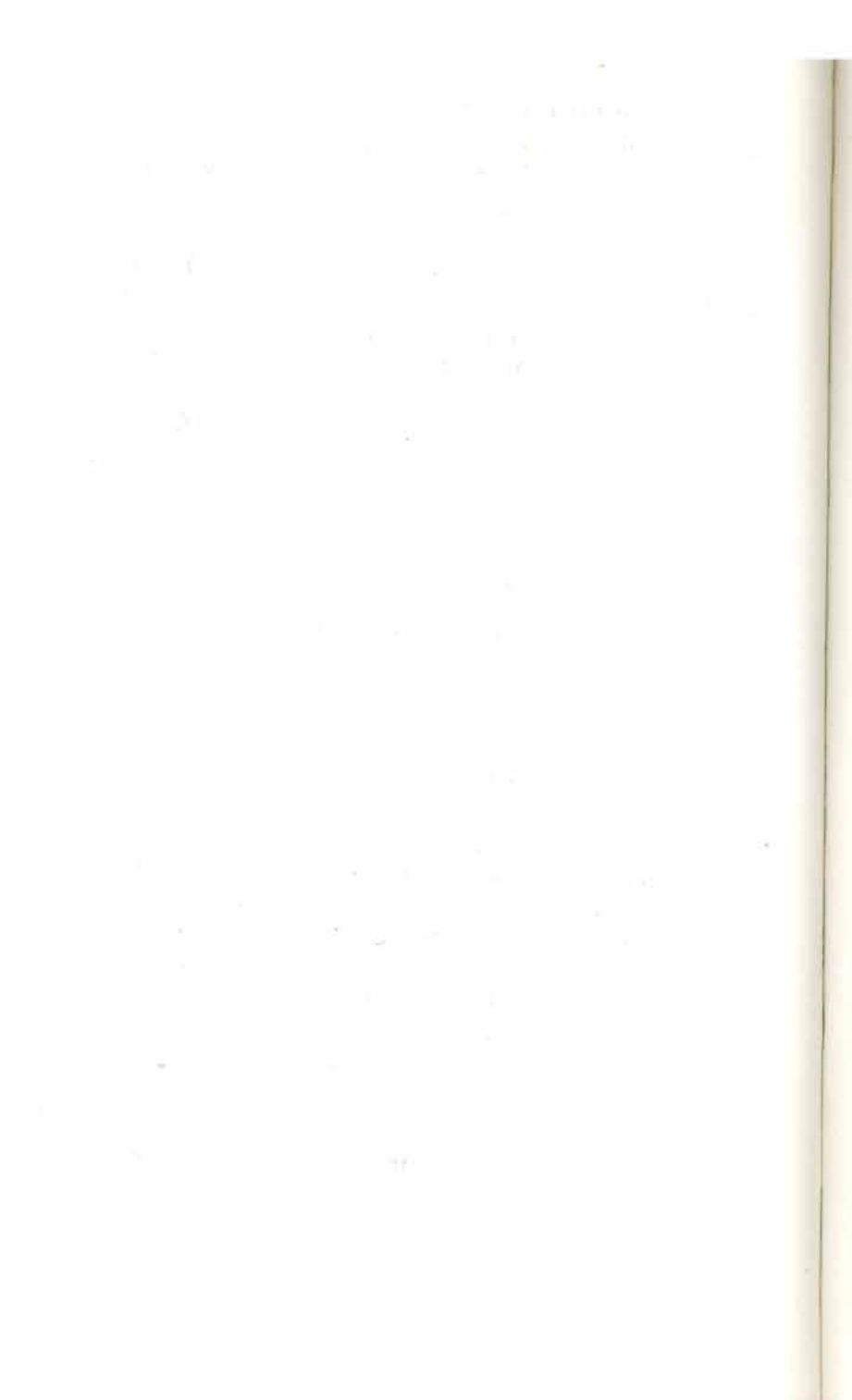
Soudruhům K. Uchanovovi a N. Borisovovi

17. 7. [1921]

Milí soudruzi!

Velice vám děkuji za knihu⁵¹ a za přátelský dopis. Knihu jsem se zájmem přečetl. Pro dějiny budování sovětské moci bude mít jistě význam.

Posílám vám výtisk právě zveřejněného zákona o obvodních hospodářských radách [⁸³] a Instrukce [^{81, 115}].

Doufám, že si předem pozvete statistika, dáte mu materiál, zkontrolujete jeho práci, sami ji doplníte (včetně příspěvků ještě některých místních soudruhů z Rogožsko-simonovského obvodu, pokud se nějací najdou) a na podzim vytisknete zprávu o *náplni a výsledcích* místní hospodářské činnosti vašeho obvodního sovětu zástupců. Doufám, že v tom projevíte iniciativu a že váš obvod bude v rozvoji místní hospodářské výstavby patřit mezi první. Ještě jednou děkuji a posílám komunistický pozdrav.

V. Uljanov (*Lenin*)

72
TELEGRAM
SJEZDU SOVĚTŮ
V SIMBIRSKÉM ÚJEZDU

[18. nebo 19. 7. 1921]

Simbirsk
XII. sjezd sovětů v simbirském újezdu

Sděluji Vám, že sovětská moc podniká urychlená a rázná opatření na pomoc obyvatelstvu postiženému neúrodou. Všude se pořádají sbírky. Celoruský ústřední výkonný výbor sovětů vyzval 12. 7. veškeré obyvatelstvo Ruska^[28], aby poskytlo hladovějícím všemožnou pomoc. Při CÚVV byl ustaven zvláštní výbor pro pomoc hladovějícím. Další takový výbor se snaží získat obilí ze zahraničí. V nejbližších dnech se k vám vypraví zmocněnci CÚVV. Děláme, co je v našich silách.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE
A TELEGRAM POLONSKÉMU

[19. 7. 1921]

Pošlete telegram tomu lékaři, který mi včera zaslal zprávu o zdravotním stavu soudruha Reskeho. Jeho jméno a adresu má Lýdie Alexandrovna, od níž jsem včera onu zprávu převzal.

Text telegramu: Vyřídte prosím soudruhu Reskemu, pokud to jeho zdravotní stav dovoluje, tento můj příkaz: ať mi napíše, kde je jeho skupina a kdy skončí svou nynější práci, dále několik podrobností o svých lidech, o profesionálních schopnostech a nejvýznamnějších příslušnících této skupiny, i o tom, kdo by v ní mohl soudruha Reskeho na kratší dobu zastoupit. Podrobněji v dopise, stručně telegramem.⁵²

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

TELEFONOGRAM
M. I. KALININOVÍ
A L. B. KAMENĚVOVI

[19. 7. 1921]

Kalinin se mnou mluvil o nápadu vybírat po funtu z každého pudu* sklizeného obilí na pomoc hladovějícím v Povolží.

Sdělte mi prosím, zda se s tím něco udělalo a kdy to chce-

* Funt — 409,5 g; pud — 16,38 kg. *Čes. red.*

te dát schválit předsednictvu Celoruského ústředního výkonného výboru sovětu.⁵³ Podle mého názoru by se to mělo 1. okamžitě dát schválit, 2. co nejrychleji nařídit, aby každý újezd poslal do Povolží po několika vagónech obilí a rozhodně k nim dal jako doprovod vždy dva až tři místní rolníky, kteří by se přesvědčili o rozsahu pohromy a mohli o ní vyprávět rolníkům doma, 3. uvažovat o zavedení něčeho, jako je řád nebo čestný kříž za účinnou pomoc hladovějícím v Povolží.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

75

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE
A VZKAZ L. G. LEVINOVI

[19. 7. 1921]

Lékaři, který bude sledovat léčení soudruha Bély Kuna (zaslat prostřednictvím lidového komisariátu zahraničních věcí na adresu soudruha Zinovjeva do sanatoria, kde právě je a kam soudruh Béla Kun přijede):

Podejte mi prosím stručnou zprávu o zdravotním stavu soudruha Bély Kuna, a také jak dlouho bude léčení trvat a s jakou formou léčení počítáte.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

ODPOVĚDI NA DOPIS S. SAIDA-GALIJEVA

[20. 7. 1921]

1. Je nutná existence malých autonomních republik Ruské sovětské federace vůbec a zvláště existence Tatarska?

2. Pokud ano, tedy na jak dlouho nebo, jinými slovy, jaké úkoly má do té doby splnit a jaké cíle?

3. Mám pravdu, zastávám-li názor, že při správném chápání a realizaci rezoluce X. sjezdu strany o národnostní otázce musí komunisté především vládnoucího národa, protože jsou po všech stránkách na vyšší úrovni, sehrát roli pedagogů a chův vůči komunistům a všem pracujícím dříve utlačovaných národností, jejichž jméno nese ta která autonomní republika (oblast, komuna), a podle toho, jak se budou tyto komunisté rozvíjet, uvolňovat jim svá místa?

4. Ve všech autonomních republikách, v tomto případě v Tatarsku, existují mezi místními komunisty (Tatary) dva navzájem ostře odlišné proudy (seskupení): jeden zastává hledisko třídního boje a snaží se o další třídní diferenciaci vrstev místního obyvatelstva, a druhý má příděch maloburžoazního nacionalismu, zřetelně projevovaného v procesu třídního boje, zejména v posledních čtyřech letech.

Je správné, tvrdím-li, že úplná a všestranná podpora celé Komunistické strany Ruska a jejích nejvyšších orgánů se má poskytnout těm, kdo patří k prvnímu proudu, zatímco příslušníci druhého proudu (do té míry, jak jsou upřímní a mají snahu pracovat ve prospěch proletářské revoluce a jak jsou svou prací užiteční) by měli být pouze využíváni a zároveň vychováváni v duchu ryzího internacionalismu, ovšem není možné dávat jim přednost před prvním proudem, jak se to v poslední době stává, a nejen v Tatarsku?

Na první otázku
— ano.

2. Ještě na-
dlouho.

3. Ne »peda-
gogů a chův«,
ale pomocníků.

4. Prosím
o přesná, struč-
ná a jasná fakta
o »dvou prou-
dech«.

TELEFONOGRAM
B. S. STOMOŇAKOVOVI*

[20. 7. 1921]

Zakázky pro Kaširskou elektrárnu jsou mimořádně důležité. Ústřední výbor přijal usnesení, že je bezpodmínečně nutné tuto věc urychlit, aby se elektrárna mohla spustit na výkon 12 megawattů nejpozději letos v prosinci. Ještě před svým odjezdem se o těchto otázkách co nejpřesněji informujte a po příjezdu do Berlína podnikněte všechno k jejich urychlení a zkontrolujte, zda jsou přesně plněny. Činím Vás za to osobně zodpovědným. Pošlete mi prosím z Berlína telegram, jaká opatření děláte, kdy konkrétně budou všechny zakázky hotové a kdy budou dodány do Moskvy.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

HLAVNÍMU VÝBORU
PRO UHELNÝ PRŮMYSL

[20. 7. 1921]

Hlavní výbor pro uhelný průmysl,
Nejvyšší národohospodářská rada

Sdělte mi prosím neprodleně, jak to vypadá s nákupem brzdicích strojů pro Donbas v zahraničí.

Soudruh Smoljaninov mi oznámil, že na základě svých

* Návrh tohoto telefonogramu viz publikaci Leninskij sbornik XX, s. 214—215. *Red.*

telefonických rozhovorů se soudruhem Grigorjevem zjistil, že Hlavní výbor pro uhelný průmysl má určité pochybnosti o účelnosti širokého použití brázdicích strojů při těžbě uhlí, nebo přinejmenším považuje efektivnost výroby, kterou si od použití těchto strojů slibuje soudruh Pjatakov, za zveličenou.

Sdělte mi prosím naprosto přesně a jednoznačně, jaký je názor Hlavního výboru na účelnost použití brázdicích strojů při těžbě uhlí v Donbasu, a na to, jaký vliv může mít jejich zavedení na zvýšení těžby.

Sdělte rovněž, kde se dají brázdicí stroje koupit, kde je to nejlepší — v Německu nebo v Anglii — a jak brzy se to dá uskutečnit.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

79

L. B. KRASINOV I
A V. S. DOVGALJEVSKÉMU

[20. 7. 1921]

Soudruhům Krasinovi a Dovgalevskému

Z Londýna docházejí zprávy, že se objevují žádosti soukromých osob o zasílání balíčků s potravinami do Ruska. Nemáme s britskou poštovní správou příslušnou dohodu.

Urychlete prosím tuto záležitost, protože odesílání takových zásilek musíme samozřejmě usnadnit a podnítit. Oznamte, co se v této věci podniklo.⁵⁴

Lenin

M. I. FRUMKINOVĚ

Frumkinovi

20. 7. [1921]

Váš dopis jsem si přečetl 20. 7.⁵⁵

Souhlasím s Vámi, že nesmíme dovolit družstvům zvyšovat ceny zemědělských výrobků. V tomto směru však musíte předložit veskrze praktické, konkrétní návrhy. To platí i o smlouvě na maso. Sledujte výsledky práce družstev a podávejte konkrétní návrhy.

*Lenin*OBČANŮM OBCE GORKI⁵⁶

[20. 7. 1921]

Vážení soudruzi! Necítím se zdráv. Nemohu přijet. Nečekejte mě a slavnost uspořádejte beze mne. Doufám, že mě omluvíte.

S upřímným pozdravem a přáním úspěchu

V. Uljanov (Lenin)

RICHARDU MÜLLEROVI
A HEINRICHU MALZAHNOVI

20. 7. 1921

Soudruhům Rich. Müllerovi
a H. Malzahnovi

Milí soudruzi!

K Vašemu dopisu z 18. července jsem se dostal teprve dnes.⁵⁷ O otázce, kterou jste nadhodili, jsem mluvil se soudruhem Heckertem jenom jednou, a to velmi krátce. Když se mě zeptal na moje stanovisko, odpověděl jsem, že jsem příliš málo informován, než abych se k tomu vyjádřil; že vyloučení musí samozřejmě být nějak organizováni a že *v tomto smyslu* se mi Heckertův návrh zdá správný.

Nic víc.

Co to jsou »svazy« a jakých netaktností se jednotliví komunisté (kteří usnadnili sociálzrádcům vyloučení) dopustili, to *nevím*.

Z rezoluce přijaté na kongresu^[107, 109] (kterou jste mi poslali) vidím, že svazy *nejsou* schvalovány (»málo významné«, »rozplizlé«, »vnášejí zmatek«). Praktické heslo: »Nevytrhávat další dělnické skupiny z centralizovaných svobodných svazů.«

Co lze proti tomu namítnout?

Navíc sami doufáte, že vezmete svazy do svých rukou.

Pošlu váš dopis soudruhům Lozovskému a Zinovjevovi, aby byli plně informováni.

S komunistickým pozdravem
Lenin

I. S. LOBAČOVVI
A A. I. RYKOVVI

[20. 7. 1921]

Soudruhu Lobačovvi
Komisi pro zásobování dělníků
Soudruhu Rykovvi

Čičerin si stěžuje, že cizinci jsou vyřazováni ze státního zásobování. Důrazně požaduje, aby k takovým věcem nedocházelo. Mně připadají jeho argumenty seriózní. Uvažte prosím, zda by nebylo dobré kupovat v zahraničí určité množství potravin pro cizince, kteří k nám přijíždějí, a požadovat od nich tolik, aby to plně krylo naše výlohy.

Ještě víc si Čičerin stěžuje na to, že pracovníkům lidového komisariátu zahraničních věcí bylo odebráno sto přidělů. Myslím, že tyto přiděly je nutné komisariátu ponechat.

Sdělte mi laskavě, k jakému závěru jste dospěli.

Lenin

G. V. ČIČERINOVVI

[20. 7. 1921]

Soudruhu Čičerinovi

Právě jsem si přečetl včerejší rozhodnutí rady lidových komisařů o petrohradském přístavu. Z textu vyplývá, že toto rozhodnutí bylo schváleno a že vypracování smlouvy bylo uloženo zvláštní komisi ve spolupráci s lidovým ko-

misariátem zahraničních věcí, Celoruskou mimořádnou komisí a petrohradským sovětem. Předložte této komisi svůj konkrétní návrh a snažte se ho tam obhájit.⁵⁸

Lenin

85

V. A. SMOLJANINOVVI

Soudruhu Smoljaninovovi

Prošetřete tuto záležitost. Vysvětlete Čičerinovi, že stížnosti na komisi pro zásobování dělníků je nutno podávat **obecně zavedenou formou**. (Pokud jde o podstatu věci, jsem na straně Čičerina.)*

21. 7. (1921)

Lenin

86

J. M. STĚKLOVOVI, M. I. ULJANOVOVÉ, V. A. KARPINSKÉMU A G. I. KRUMINOVVI

21. 7. 1921

Redakce listu Izvěstija VCIK — soudruhu Stěklovovi

” ” Pravda — soudružce Uljanovové

” ” Bědnota — soudruhu Karpinskému

” ” Ekonomičeskaja žizň — soudruhu Kruminovi

Kopie soudruhu Smoljaninovovi

Věnujte prosím pozornost 44. číslu [¹¹⁵] Sbírký zákonů a nařízení vlády z 1. 7. 1921 O místních hospodářských

* Viz tento svazek, dokument č. 83. *Red.*

radách, o jejich povinnosti předkládat zprávy o činnosti a řídit se instrukcí rady lidových komisařů a Rady práce a obrany (usnesení CÚVV)^[83].

Je třeba uveřejnit několik článků, v nichž upozorníte na toto usnesení a podrobně vysvětlíte jeho význam, zvláště je pak třeba zdůraznit, že je nepřípustné vytvářet nějaké aparáty pro vypracovávání zpráv o činnosti, protože jediným zákonným aparátem jsou guberniální a újezdní statistické úřady.

Je nutné podrobně vyložit, jaký zásadní význam mají místní hospodářské rady a zprávy o činnosti, které slouží všeobecné informovanosti, jak pro novou ekonomickou politiku, tak pro správnou hospodářskou výstavbu.

Zvláště je třeba zdůraznit otázku směny zboží, dále rozvoje místní hospodářské iniciativy, boje proti byrokratismu a získávání nestraníků pro výstavbu hospodářství.

Prosím, aby ROSTA rozeslala na toto téma dva tři krátké telegramy, které by okamžitě informovaly všechna guberniální a újezdní města, a požádala o jejich přetištění ve všech místních listech vydávaných stranou a sověty.

Prosím redakce moskevských listů, aby mi poslaly buď výstřižky článků uveřejněných na základě této žádosti, nebo jednotlivá čísla s články, které se zvláště zaměřují na toto téma.

Soudruhu Smoljaninovi ukládám, aby dohlédl na splnění těchto úkolů a aby mi sdělil, jaké problémy při tom mohou ještě vzniknout.

Předseda RLK
V. Uljanov (Lenin)

TELEFONOGRAM ÚSTŘEDNÍ
AGENTUŘE
CÚVV PRO DISTRIBUCI TISKU

[21. 7. 1921]

Ústřední agentura CÚVV
pro distribuci tisku
Kopie Smoljaninovi

Oznamte mi prosím, jaká opatření jste podnikli pro splnění bodu 9 usnesení Celoruského ústředního výkonného výboru z 1. 7. o povinnosti místních orgánů předkládat zprávy o činnosti a rovněž pro správné a rychlé rozeslání tohoto usnesení všem místním institucím. Rozhodně mi sdělte, k jakému termínu bude ukončeno rozesílání tohoto usnesení guberniálními, újezdními a volostními orgány.⁵⁹

Předseda RLK
V. Uljanov (Lenin)

TELEFONOGRAM M. I. KALININOVĚ,
A. S. JENUKIDZEMU
A V. A. SMOLJANINOVĚ

[21. 7. 1921]

Soudruhům Kalininovi, Jenukidzemu a Smoljaninovi

Věnujte prosím pozornost centrále v přízemí Kremlu. Pracuje naprosto neuspokojivě. Kromě určitých nedostatků v organizaci a správě tohoto zařízení spolupůsobí pravděpodobně i ta okolnost, že se neúměrně rozšířil

okruh institucí, které tuto centrálu bezprostředně využívají.

Správné by bylo reorganizovat činnost centrály tak, aby ji přednostně užívali pouze: 1. členové ústředního výboru, 2. členové předsednictva CÚVV a 3. lidové komisaři. Všechny ostatní instituce by podle mne měly být buď zcela vyloučeny, nebo vyčleněny zvlášť, aby tak ústřední vládní aparát mohl mít naprosto bezvadně fungující telefonní spojení.

Sdělte mi prosím svůj názor na tuto věc. Důrazně trvám na tom, že je bezpodmínečně nezbytná rázná a rychlá reforma.⁶⁰

Předseda RLK
V. Uljanov (*Lenin*)

89

TELEFONOGRAM A. I. RYKOVHOVI

Tento telefonogram poslat *Rykovovi*:
(*Kopie Smoljaninovi*)

Považuji Vaše rozhodnutí uložit lidovému komisariátu zásobování, aby zřídil zvláštní prodejnu (sklad) potravin (a jiných věcí) pro cizince a hosty Komunistické internacionály, za naprosto správné. Doporučuji dát to ke schválení *Radě práce a obrany* a všemožně urychlit.⁶¹ Prodejna musí být založena na přísně komerčních základech a musí mít osobně odpovědného vedoucího. V prodejně budou smět nakupovat pouze na osobní nákupní knížky výhradně návštěvníci ze zahraničí se zvláštním osobním průkazem. Ukládám Smoljaninovi, aby tuto věc zvlášť sledoval.

22. 7. [1921]

Lenin

V. M. BAŽANOVVI A S. A. GECOVVI

[22. 7. 1921]

Nejvyšší národohospodářská rada,
Hlavní výbor pro uhelný průmysl
soudruhům Bažanovvi nebo Gecovvi

Zasáhněte prosím s veškerou energií, aby se co nejrychleji zajistil nákup brzdících strojů v zahraničí. K urychlení nákupu a k vyjasnění všech záležitostí s ním spojených využijte toho, že soudruh Stomoňakov, zmocněnec lidového komisariátu zahraničního obchodu v Německu, je právě v Moskvě.

O všech opatřeních, která podniknete k urychlenému pořízení a nákupu strojů, mě prosím informujte prostřednictvím soudruha Smoljaninova.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

L. A. FOTIJEVOVÉ

Fotijevové

Rozhodně protestuji proti zdržení tisku Příkazu Rady práce a obrany^[81, 115] v tiskárně *Celoruské mimořádné komise*.

Zavolejte *Běleňkému* a řekněte, že se **moc zlobím**.

Od Ústřední agentury CÚVV pro distribuci tisku žádejte *rychlé* rozeslání tohoto dokumentu, jinak je **dám zavřít**.

23. 7. [1921]

Lenin

V. A. SMOLJANINOVVI

[Mezi 23. a 25. 7. 1921]

Příšerně dlouho nevydávají brožuru (Příkaz Rady práce a obrany)^[81, 115]. Přitom je už hotová!

Popožeňte to co nejenergičtěji.⁶²

Ještě bude zasedat Rada práce a obrany.

M. A. KRUČINSKÉMU

23. 7. 1921

Soudruhu Mich. Kručinskij! Dostal jsem od Vás dopis se všemi dokumenty o Hlavní správě chovu koní lidového komisariátu zemědělství.⁶³

Je mi velice líto, že obviňujete druhé z hysterie, ale sám jí propadáte (mám-li se vyjádřit delikátně). Buďte tak laskav a napříště pište zdrženlivěji a *promyšleněji*.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b)⁶⁴

[23. 7. 1921]

Dejte schválit v *politickém byru* a v *Radě práce a obrany*:

1. potrestat *Badajeva* a jeho dva nejbližší spolupracovníky *vězením* na jednu neděli za nesplnění příkazu *Rady práce a obrany*;

2. jeho i ostatní varovat: příště to bude na *měsíc* s vyhazovem.

95

VEDENÍ ÚSTŘEDNÍHO SVAZU
SPOTŘEBNÍCH DRUŽSTEV A PŘÍKAZ
L. A. FOTIJEVOVÉ

Kopie Molotovovi a Brjuchanovovi
K rezoluci komunistické frakce sjezdu
*Ústředního svazu spotřebních družstev*⁶⁵

Všechny tyto pokyny trpí přílišnou obecností. Až na malé výjimky tam nejsou žádné přesné praktické návrhy. Protože zmíněné otázky jsou velice důležité, je nutné, aby v *hlášeních pro Radu práce a obrany* kladly místní orgány družstev otázky konkrétněji. Při shrnování zkušeností z místních organizací musí vedení Ústředního svazu spotřebních družstev častěji vystupovat v tisku (především v listu *Ekonomičeskaja žizň*) a s *konkrétními* návrhy pak v *Radě práce a obrany* a v *ústředním výboru*.

24. 7. [1921]

Předseda RLK *Lenin*

NB! Příkaz (rezoluce) komunistické frakce Ústředního svazu spotřebních družstev.

Fotijevové:

poslat dopis, text

s. 5 **zadní strana**

POZNÁMKY NA TELEGRAMU Z INZY
A VZKAZ N. P. BRJUCHANOVVI,
V. A. AVANĚSOVOVI
A V. M. MOLOTOVOVI

× ×

Rolníci ze Samarské
a Simbirske gubernie by
si velmi přáli pracovat
ve sklizňových oddílech
obilnářských gubernií,
působí jako inspektoři
a agitátoři pro vybírání
naturální daně v obilnář-
ských guberniích. Bylo
by žádoucí tuto otázku
rychle vyřešit. Informo-
vat o tom Samaru, Sim-
bisk . . .

Předseda komise
Celoruského ústředního
výkonného výboru
sovětů *Bélkin*

Brjuchanovovi,
Avaněsovovi
a Molotovovi

Svolejte prosím k vel-
mi důležité otázce,
kterou jsem zde za-
trhl (× ×), menší po-
radu: Brjuchanov +
Avaněsov + Molotov
a dejte to **ihned**
schválit v Radě práce
a obrany. Je to mimo-
řádně důležité.

Nezbytné a užiteč-
né.

24. 7. [1921] *Lenin*

A. I. POŤAJEVOVI
A V. A. AVANĚSOVOVI

Soudruhu Poťajevovi
(a soudruhu Avaněsovovi)

Soudruhu Poťajeve! Jistě jste to už četl.⁶⁶ Podívejte se na
moje poznámky a pošlete to *ihned* (ještě dnes) Avaněso-
vovi.

Svolejte krátkou poradou s Avaněšovem v pondělí a v úterý, vyslechněte obviněné ((Něprjachina a ještě kohosi z ústředních pracovníků Celoruské ústřední rady odborů)), přimějte je (oba obviněné), aby podali *stručné písemné výpovědi*, které předložíte *Radě práce a obrany* ve středu 27. 7.

1. Něprjachinovi a viníkovi z Celoruské ústřední rady odborů vyslovit přísnou důtku a podle mého názoru *zavřít* za průtahy, organizační neschopnost a za *porušení* příkazu *Rady práce a obrany*.

2. Předložit několik *přesně* formulovaných věcných a praktických návrhů na urychlení vývozu ryb a *na úspěšné zvládnutí podzimní rybolovné sezóny* na Astrachaňsku.

24. 7. [1921]

S komunistickým pozdravem *Lenin*

98

A. I. POŤAJEVOVI

Soudruhu Poťajeve!

Byly již úplně odstraněny Vaše nesrovnalosti s lidovým komisariátem zásobování? Ty se musí sprovodit ze světa.

Napište mi o tom.

Babkinovu zprávu Vám posílám i s poznámkami a návrhy.

Doufám, že vztahy s Babkinem se těmito nesrovnalostmi nezkalily.

Ve středu musí *Rada práce a obrany* schválit řadu účinných a rychlých opatření k podzimní rybolovné sezóně.

Když to nepůjde jinak, kupte něco v zahraničí.

Zavolejte mi v úterý nebo ve středu dopoledne — můžete z mé kanceláře.

A jak je to s prodejem kaviáru do zahraničí?

24. 7. [1921] S komunistickým pozdravem *Lenin*

99

N. P. BRJUCHANOVVI

Soudruhu Brjuchanove!

Uvedl jste vztahy s Poľajevem do úplného pořádku? Sprovodil jste ze světa stopy po *nesrovnalostech*? Je to nutné.

Nesrovnalosti, které byly mezi vámi, nekladu za vinu Vám, ale někomu (?komu?) z kolegia lidového komisariátu zásobování. Hlavního viníka neznám. Vy jste se podle mého názoru provinil pouze svou slabostí: měl jste původce intrik najít, nelítostně a veřejně ho setřít a mně dát podepsat návrh na vyslovení důtky. V kolegiu lidového komisariátu sedí nějaký intrikán!

24. 7. [1921] S komunistickým pozdravem *Lenin*

100

V. A. SMOLJANINOVVI⁶⁷

Soudruhu Smoljaninovovi

Urychlete prosím schválení v radě lidových komisařů a s návrhem i referátem předem seznamte Rykova, Avanněsova, Brjuchanova aj.

24. 7. [1921] *Lenin*

I. P. BABKINOVĚ

Soudruhu Babkině!

Dostal jsem Vaše materiály a přečetl jsem si je.

Věcné návrhy týkající se vývozu ryb a úspěšného zvládnutí podzimní rybolovné sezóny dejte *ihned* (25. 7.) Avanešovovi, aby je předložil Radě práce a obrany (a především samozřejmě *Poťajevovi*).

Dovolenou Vám dáme, pokud doktor řekne a napíše, že ji nelze odložit na zimu. Jinak až v zimě.

Radím Vám, abyste si s Poťajevem pohovořil *osobně* a rozptýlil jeho podezření o Vaší »konkurenci«. *Budete-li chtít Vy*, všechno se urovná.

Kdo konkrétně z »místních« pracovníků není s Poťajevem spokojen? Proč? Kdy a kde o tom mluvili?

Já tomu nevěřím: jsou to jenom nesrovnalosti a ty urovnáme.

24. 7. [1921]

S komunistickým pozdravem *Lenin*

A. I. RYKOVĚ

Tajné

Soudruhu Rykovovi (vrátit)

Soudruhu Rykove! Myslím, že bychom měli Babkinovi domluvit a ve funkci ho ponechat (když už souhlasí s Poťajevem v Nejvyšší národohospodářské radě, znamená to, že všechno jsou pouze nesrovnalosti a pomluvy).

Vyžádejte si od *dobrého* lékaře potvrzení o Babkinově nemoci: bude-li to možné, odložte jeho dovolenou na zi-

mu; nejde-li ji odložit, dejte mu ji ihned, ale *uložte* mu, aby se pořádně léčil.

O jeho pracovních návrzích píšu zvlášť Poťajevovi a Avaněsovovi*, aby to mohlo být 27. 7. předloženo Radě práce a obrany.

24. 7. [1921]

Lenin

103

V. M. MOLOTOVOVI

Soudruhu Molotove!

Já i Naděžda Konstantinovna známe Fofanovovou jako nesmírně poctivou bolševičku už od léta 1917. Je třeba jí věnovat mimořádnou pozornost.⁶⁸ Napište mi pár slov.

24. 7. [1921]

Lenin

104

N. OSINSKÉMU

[Po 24. 7. 1921]

Soudruhu Osinskému
(s prosbou, aby to po přečtení dal i soudruhu
Teodorovičovi)

Pisatelkou je soudružka Fofanovová, která byla členkou kolegia lidového komisariátu zemědělství.

Na tuto funkci ji nenavrhuji.

Je to členka strany, která se mimořádně osvědčila již před říjnem 1917.

Agronomka.

* Viz tento svazek, dokument č. 97. *Red.*

Myslím, že ji rozhodně musíme využít: pozvěte si ji, promluvte s ní a uvažte. Buďto na práci v místním orgánu, nebo jako inspektorku.

Máme mezi straníky tak málo agronomů, přitom tahle společnost (agronomové) je nám tak »cizí«, že musíme všemi deseti brát straníka, který by na ni dohlížel, kontroloval ji a *získával ji* pro nás.

Až se rozhodnete, napište pár řádek, co podnikáte.

Lenin

P. S. Vraťte dopis Fofanovové.

105

TELEFONOGRAM
V. A. SMOLJANINOVVI

[25. 7. 1921

Soudruhu Smoljaninovovi

Prosím, abyste urychlil řešení otázky odesílání zásilek potravin z Anglie do Ruska. Spojte se s lidovým komisariátem pošt a telegrafů a s Krasinem, aby v žádném případě nezdržovali odeslání přesného telegramu k této věci do Londýna.

Lenin

TELEFONOGRAM V. M. MOLOTOVOVI

[25. 7. 1921]

Molotovovi

Přečetl jsem listiny s dopisem tajemníka městského výboru moskevské organizace, které mi byly doručeny na Váš pokyn, a rovněž materiály o rozdělování obilí v Moskvě a Petrohradu. Ke druhé otázce jsem Vám už dal svůj návrh usnesení pro politické byro.⁶⁹ O první otázce si promluvíme osobně telefonicky, nebo až se ve středu sejdem.

Lenin

TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVÍ

[25. 7. 1921]

Soudruhu Krasinovi

1. Upozorňuji Vás na Koppův telegram⁷⁰ z 19. 7. týkající se skladů zboží, který byl adresován Čičerinovi a kopie Bogdanovovi. Ihned si ho přečtete a prostřednictvím Čičerina se k němu vyjádřete.

2. Klyško nás bombarduje telegramy ohledně zásilek potravin. Je třeba urychlit odpověď.

Lenin

TELEFONOGRAM
N. L. MEŠČERJAKOVVI⁷¹

[25. 7. 1921]

Z Čičerinova dopisu jsem se dověděl, že jste připravil brožuru nebo sérii článků o gruzínské otázce.⁷² Využil jste rezoluci^[116] menševické konference z roku 1919, která hodnotí blok gruzínských menševiků s Dohodou jako nepřipustný a odsuzuje ho?

Jestliže tuto rezoluci nemáte, mohu Vám ji opatřit.

Lenin

G. V. ČIČERINOVVI

Soudruhu Čičerine! Předložte *organizačnímu byru* (se souhlasem politického byra) ke schválení usnesení *přibližně* tohoto znění:

1. Uložit Meščerjakovovi, aby práci^[74] urychlil;
2. *jmenovat osobu, která bude odpovědná za rychlé vytištění;*
3. směrnici tisku;
4. příkaz Šejnmanovi, aby to *urychlil;*
5. totéž *Jenukidzemu* ohledně *všech* těchto otázek.

25. 7. [1921]

S komunistickým pozdravem *Lenin*

TELEFONOGRAM PŘEDSEDNICTVU
MOSKEVSKÉHO SOVĚTU

[25. 7. 1921]

Předsednictvu moskevského sovětu
Kopie Sorokinovi, guberniálnímu statistickému úřadu,
guberniální národohospodářské radě
a guberniální odborové radě

1. Vážně pochybuji o správnosti informací předložených dnes Sorokinem, které se týkají třicetiprocentního snížení.⁷³

2. Stejně pochybnosti budí otázka o správnosti realizace tohoto snížení v tom smyslu, že nebyly omezeny ty skupiny, které omezeny být měly. Omezit by se měly podniky a instituce, které nejsou naprosto nezbytné.

3. Sorokinova výmluva, že prý neexistují údaje o skupinách podniků a institucí, které nejsou naprosto nezbytné, svědčí o naprosto neuspokojivé situaci v guberniálním statistickém úřadu, v guberniální odborové radě a v guberniální národohospodářské radě.

Předložte mi prosím přesné údaje a přesná zdůvodnění do zítřejšího zasedání rady lidových komisařů (26. 7. 1921).

Lenin

G. V. ČIČERINOVÍ⁷⁴

Soudruhu Čičerinovi (nebo Litvinovovi)

Soudruhu Čičerine! Dejte to prosím přeložit a odeslat (s několika slovy vyjádření, pokud víte, oč jde. Je to podvodník? Nebo nevíme nic?).

Smoljaninovi (vedoucímu úřadovny *Rady práce a obrany*), aby se dotázal *Rykova* a dalších a podal mi telefonicky zprávu.

25. 7. [1921] S komunistickým pozdravem *Lenin*

1 1 2

TELEFONOGRAM V. M. MOLOTOVOVI
PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b)

[25. 7. 1921]

Soudruhu Molotovovi

K návrhu dohody o dašnacích, kterou parafoval Ioffe v Rize.⁷⁵ Plně souhlasím s Čičerinovými argumenty a doporučuji tuto dohodu rozhodně a okamžitě zamítnout. Doporučuji dát telefonicky okamžitě schválit takovéto usnesení: »Návrh dohody o dašnacích, který podepsal Ioffe a další soudruzi v Rize, rozhodně a okamžitě zamítnout.«

Čičerinův argument, že taková dohoda je nejen chybná, ale pro nás i nebezpečná, je myslím naprosto správný.

Lenin

TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVÍ

[25. 7. 1921]

Soudruhu Krasinovi
Kopie soudruhu Čičerinovi

Klyško poslal 21.* na Vaši adresu telegram, že podstatná pomoc Rusku může být realizována jedině v případě, budou-li se vládní kruhy v Anglii stavět k sovětské vládě víceméně příznivě.⁷⁶ Velice se obávám, že se k tomu Klyško staví nesprávně a dává se strhnout k nepřipustným slibům nebo prohlášením. Do vládních kruhů Anglie nám nic není. Klyška musíme proprat, aby si počínal chytřeji.

Lenin

G. V. ČIČERINOVÍ⁷⁷

Soudruhu Čičerine!

1. Jestliže Lunačarskij + Krasin byli *pro*, mělo se všechno hodit *na ně*.

2. Proč zatěžují takovými maličkostmi *Vás*? Od čeho je Gorbunov nebo jeho *zástupce*? To je přece jejich věc!!

3. Byl schválen (v těchto dnech) dekret: zřídit prodejnu (sklad) pro cizince. Gorbunov (nebo jeho náměstek) si musí tohle a *byty* (+ **Krasin**) vzít na starost.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

25. 7. [1921]

* 21. června 1921. *Čes. red.*

A. A. KOROSTĚLJOVI

Soudruhu Korostěljove!

Činnost Vaší komise⁷⁸ je mimořádně důležitá, odpovědná a obtížná.

Musíte napnout všechny síly, abyste měli co nejméně neúspěchů; a neklesat kvůli nim na mysli, ale dávat se houževnatě a trpělivě znovu a znovu do práce. V Moskvě se pracuje daleko hůř než venku — je tu víc byrokratismu, víc demoralizované a zhýčkané »smetánky« atd.

Zato však bude mít práce v Moskvě obrovský propagační a *politický* význam. Podle mého názoru by se měla Vaše komise pokusit usměrnit svou práci podle Příkazu Rady práce a obrany [^{81, 115}].

Nejdůležitější je netříštit se, raději si vzít *méně podniků*, dát si drobné úkoly, určit si zpočátku skromné cíle, ale jít za nimi houževnatě, neodbíhat od započatých věcí, nenechávat je nedodělané, ale dotahovat je do konce.

V každém obvodu získávat postupně, ale rozhodně *bezpartijní dělníky*, o kterých je známo, že to jsou poctiví a vážení lidé. Nelitovat času a práce na jejich vyhledání a na seznámení se s nimi.

Zvolna a opatrně je *zasvěcovat* do práce a pokoušet se najít pro každého takové zaměstnání, pro které by se *plně hodil* a které by odpovídalo jeho schopnostem.

Hlavní je, aby si dělníci a obyvatelstvo na komisi zvykli tak, aby v ní *spatřovali pomoc*; hlavní je *získat důvěru* mas, nestraníků, prostých dělníků a prostých obyvatel.

A zejména pro Vás jako předsedu komise a jako člověka z ústředí, jako člena kolegia *nepopulární* dělnicko-rolnické *inspekce* to nebude snadné. Ale o to právě jde.

Je třeba všemožně a po všech stránkách nabídnout a prokázat opravdovou *pomoc*, třeba i v malém měřítku, ale reálně. Jedině tak se můžeme dostat dál.

Prosím, abyste mi napsal, nebo pokud nepíšete rád, za-
telefonoval — můžete z mé pracovny, tam je klidněji,
abychom si mohli vyměnit názory na práci Vaší komise.

Považujete-li to za vhodné, dejte tento dopis přečíst
ostatním členům komise.

26. 7. [1921] S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Hlavní úkol komise: pozvednout hospodářství, zlep-
šit jeho organizaci, dosáhnout *skutečné osobní* odpo-
vědnosti. Bylo by třeba rozšířit působnost ještě na něko-
lik zařízení: jídelny, lázně, prádelny, internáty apod.

116

M. M. BORODINOV I

Soudruhu Borodinovi

Soudruhu Borodine! Vaše poznámka je velice zajímavá.
Myslím, že byste ji měl rozšířit (jak máte ostatně sám
v úmyslu) a udělat z ní článek pro *Kommunističeskij inter-
national* nebo brožuru.

Shromážděte všechny materiál. Vyhod'te polemiku
proti komunistům. Udělejte z toho místo polemiky vý-
klad — a bude to nesmírně užitečná věc.*

26. 7. [1921] S komunistickým pozdravem *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 47. *Red.*

L. B. KRASINOVĚ

[26. 7. 1921]

Soudruhu Krasine!

Na depeši Ordžonikidzeho (č. 2066)⁷⁹ připravte odpověď na středu a pošlete mi ji na 11. hodinu dopoledne.

Ale odpověď neodesílejte, dokud si telefonicky nepromluvíme.

Lenin

POZNÁMKY NA DOPISU

V. D. KAJSAROVA

A VZKAZ V. A. SMOLJANINOVĚ

Vydejte prosím pokyn, aby mi byly poskytnuty údaje o nové rajonizaci RSFSR. Tuto záležitost řeší administrativní komise pro rajonizaci při ústředním výkonném výboru sovětů. Zmíněné údaje jsou nezbytné pro zpracování podrobných map Ruska podle nových zásad.

NB

Předseda komise V. D. Kajsarov

Soudruhu Smoljaninovi: 1. Napište tento doklad a předložte mi ho k podpisu;

2. přečtete si *zprávu*^[24];

3. dohodněte se se **Zolotovským** (zpráva bod 9) *detailně*;

4. připravte mandáty.

26. 7. [1921]

Lenin

P. S. *Zolotovskij* musí všechny žádosti zaregistrovat, zapsat a *sledovat* plnění.

119

A. I. RYKOV OVI⁸⁰

[27. 7. 1921]

Důrazně trvám na tom, aby se dnes skončilo, ale hlavně v každém případě: *vyndat* (a pořádně) Brjuchanovovi, ale Poťajeva zatím nechat úplně na pokoji.

120

V. A. SMOLJANINOV OVI⁸¹

Soudruhu Smoljaninove!

Je třeba: 1. urychlit celou záležitost,
2. postavit viníky před soud
za průtahy (11 měsíců!!!).

27. 7. [1921]

Lenin

121

ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU
S M. K. VLADIMIROVEM A P. I. POPOVEM
28. ČERVENCE 1921

(Moskva — Charkov)

Vladimirov: Soudruh Popov usoudil, že při našich současných daních můžeme reálně získat 80 000 000 pudů, a zvýšíme-li daňové sazby z úrody, pak můžeme podle názoru soudruha Popova získat dalších

20 000 000 pudů navíc. Předpoklad soudruha Popova považuji za nesprávný bez ohledu na to, bude-li reálná úroda odpovídat zvýšení. Už tak jsem zvýšil sazby na nejvyšší možnou míru podle politické situace v jednotlivých újezdech. Jsem pevně přesvědčen, že v újezdech ovládaných bandity by další zvyšování v praxi vedlo ke snížení dodávek. Jediné východisko spatřuji v tom, že získáme veškeré poplatky za mletí, což nám ve formě daně může přinést asi tak 17 000 000 pudů . . .

Lenin: Popov mi včera řekl, že za správnou nepovažuje cifru 80 000 000, ale 133 000 000. Slíbil, že mi dnes sdělí výsledky definitivní domluvy s Vámi. Dnes jsem od Popova ještě nic nedostal. Taky slíbil, že mi pošle praktický návrh, jak stanovit možné a nezbytné maximum naturální daně na Ukrajině. Pošlete mi prosím ještě dnes telefonicky definitivní formulaci, jak Vaši, tak Popovovu, a to zvlášť body, ve kterých se shodujete, a zvlášť ty, v nichž se vaše názory rozcházejí. Musím to rozhodně dostat dnes, protože další průtahy jsou nepřípustné.

Vladimirov: S Popovem jsme se ještě nedohodli. Zvýšení daňových sazeb, které navrhuji, se týká převážně újezdů obsazených bandity s naprosto nedostatečným stranickým aparátem, které už teď protestují proti stanoveným sazbám. Jsem přesvědčen, že výsledek bude negativní. Protože existuje celá řada návrhů, přenáší Rakovskij tuto otázku do politického byra a chce tam předložit návrh, se kterým Vás chci předběžně seznámit, totiž: »Přimět rolníky devíti gubernií, aby během týdne odevzdali po dvou pudech, z čehož jeden bude považován za daň a druhý půjde do zvláštního fondu pro postižené neúrodou na Ukrajině a v Sovětském Rusku.« To by umožnilo rychle zvýšit vývoz a ve skutečnosti by to přineslo asi dvanáct miliónů pudů na zvýšených daních. Odpovězte prosím. Za nynější situace to považuji za nejlepší východisko.

Lenin: Abychom se mohli okamžitě rozhodnout, musíme mít Popovy návrhy. Právě jsme obdrželi telefonogram od Vladimirova a Rakovského, nezbytně potřebujeme protinávrh od Popova, který, jak doufáme, obsah telefonogramu od Vladimirova a Rakovského zná. Prosím Popova, aby svůj telefonogram odeslal co nejdřív.

Popov: Navrhl jsem politickému byru, aby značná část újezdů byla převedena do kategorií s vyšší úrodností. Vycházel jsem přitom z mos-

kevských metod, které umožňují získat na daních o 20 až 25 miliónů pudů víc. Moskevská metoda se od ukrajinské liší tím, že úrodnost na Ukrajině vyjádřená podle tamější metody je o 30—45 % nižší, než kdyby byla vyjádřena podle metody moskevské. Politické byro tento návrh zamítlo z důvodů jednak organizačních (dezolátní stav aparátu), jednak politických (banditismus), protože dva nebo tři dny před mým příjezdem byly daňové sazby oznámeny do újezdů. Osobně se domnívám, že sazby oznámené do újezdů nedošly ještě do volostí, proto považuji za možné daňové sazby z úrody změnit, což by, opakuji, přineslo přinejmenším 20 miliónů pudů. Druhý můj návrh — zvýšit stupnici úrodnosti o několik kategorií, počítajících s úrodou jednotlivých újezdů ve výši 80—90—100 pudů. Újezdů s daňovou sazbou z úrody stanovenou podle moskevské výběrové metody je nejméně 25 a na zvýšených daních by přinesly 4—6 miliónů pudů. Politické byro návrh přijalo, ale úrodnost určuje vlastní metodou. To přináší zvýšení daní pouze ve třech až čtyřech újezdech, nikoli v pětadvaceti, čili dohromady rozhodně ne víc než jeden milión pudů. Výše daně je určena rozpočtem lidového komisariátu zásobování na 133 000 000 pudů a zvýšena o 50 000 000 pudů, tj. o 60 % díky tomu, že byl započítán přehnaně velký počet plátců z řad velkých uživatelů půdy; při skutečné převaze velkých uživatelů půdy lze zvýšit úhrn daně nanejvýš o 10—15 %, maximálně o 20 %. Na druhé straně je však třeba vzít na vědomí snížení daně v důsledku toho, že ze strany plátců dochází ke snižování počtu polností, a naopak zvyšování počtu osob v jednotlivých hospodářstvích — a to tím víc, čím větší je uživatel půdy. Podle mých propočtů se však toto snížení daně projeví asi 20—30 %. Komisař pro zásobování nemá prakticky žádnou možnost přesně stanovit v každém hospodářství rozlohu polností a počet osob. Proto je-li možné, aby se vypočítaný úhrn daní podle průměrné sazby mohl o určitou část zvýšit v důsledku převahy velkých plátců, pak na druhé straně se tento nárůst snižuje zmenšením rozlohy polností o 20—30 %. Reálně tedy může Ukrajina podle místních sazeb získat 83 000 000 a nikoli 133 000 000 pudů, vypočítaných podle jejich rozpočtu. Navrhoval jsem vyčíslit daň, kterou je skutečně možné získat, ve výši 100 000 000, podle tohoto propočtu: 83 milióny podle jejich průměrného rozpočtu, za druhé 20—25 miliónů pudů převedením některých újezdů do kategorií s vyšší daňovou sazbou z úrody a za třetí zařazením pětadvaceti újezdů do kategorií úrodnosti 80—90—100 i více pudů, což by přineslo další čtyři až šest miliónů pudů. Kromě toho ve formě poplatku za mletí se dá získat 17 000 000 pudů. Tak bychom měli asi 100—107 miliónů pudů daní a 17 miliónů pudů jako poplatek za mletí, dohromady tedy 120 000 000 pudů. Z tohoto množství bychom mohli 60 miliónů pudů dát RSFSR. Proti usnesením přijatým

politickým byrem nemám námitek, něco přinesou, ale jen docela málo, protože k podstatnějšímu zvýšení daní může dojít jedině na základě převedení celé řady újezdů do kategorií s vyšší úrodností. Navíc musím dodat toto: soudruh Vladimirov rozeslal telegram, že vyhlášení kategorií úrodnosti pro jednotlivé újezdy bylo o 24 hodiny pozdrženo. Usnesení schválené politickým byrem anuluje Vladimirovův telegram. Čekám na pokyny.

Lenin: Definitivní odpověď dáme zítra během dne, do té doby podnikněte prosím taková opatření, která by předem nic neřešila, čili která by umožnila, aby zítra, v souladu se soudruhem Popovem, bylo schváleno usnesení uskutečňující Popovův plán.

1 2 2

POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b)

[28. 7. 1921]

Soudruhům Molotovovi, Trockému a Kameněvovi

Osobně se přikláním k tomu, abychom Popovův návrh přijali. Navrhuji posoudit to zítra během dne v politickém byru a definitivně rozhodnout.⁸²

Lenin

1 2 3
TELEFONOGRAM
ÚSTŘEDNÍMU STATISTICKÉMU
ÚŘADU

[28. 7. 1921]

Ústřednímu statistickému úřadu

Prosím vedoucího oddělení průmyslové statistiky, aby mi v co nejkratší době sdělil:

1. jaké údaje dostává oddělení aktuální průmyslové statistiky a jak často;
2. od jakého počtu velkých podniků;
3. procento (alespoň přibližně) pravidelně přicházejících zpráv o činnosti a krátkých sdělení;
4. za které poslední měsíce přišly uspokojivé údaje;
5. za jak dlouho bych mohl dostat velmi stručné shrnutí posledních údajů, týkající se pouze hlavních průmyslových odvětví;
6. zda se vede zvláštní seznam těch několika obzvlášť velkých podniků, a jestliže ano, kolik jich je a jaké údaje o nich přicházejí.

Předseda Rady práce a obrany *V. Uljanov (Lenin)*

G. J. ZINOVJEVOVI

28.7. 1921

Soudruhu Zinovjeve!

Svůj včerejší rozhovor se Zetkinovou před jejím odjezdem pokládám vzhledem k mnoha jejím prohlášením za natolik důležitý, že Vám o něm musím napsat.

Zetkinová chce dát Levimu dvě podmínky:

1. aby složil poslanecký mandát;
2. aby zastavil svůj orgán (Sowiet⁸³ nebo Unser Weg, jak se teď tuším nazývá) a vydal loajální prohlášení ve vztahu k usnesením III. kongresu Komunistické internacionály.

Dále se Zetkinová obává, aby si snad někdo z Leviho přátel neusmyslil vydat rukopis Rosy Luxemburgové proti bolševikům (napsaný, pokud se nemýlím, ve vězení roku 1918). Kdyby to někdo udělal, má v úmyslu prohlásit v tisku, že je plně přesvědčena o nečestnosti takového jednání. Zнала prý Luxemburgovou nejlíp a je přesvědčena, že sama uznala tyto názory za mylné a po propuštění z věznic připustila, že nebyla dostatečně informována.

Kromě toho nejbližší přítel Rosy Luxemburgové Leo Jogiches měl dva dny před svou smrtí dlouhý rozhovor se Zetkinovou a o tomto rukopisu Rosy Luxemburgové jí řekl, že Luxemburgová sama uznala jeho nesprávnost.⁸⁴ Zetkinová to chtěla, na moji žádost, napsat Vám.

Pokud tak učinila, pošlete mi prosím její dopis.

Dále je zajímavé, že se podle jejích slov sjednocují v Německu *všichni* dělníci (jak Sociálně demokratická strana Německa, tak Nezávislá sociálně demokratická strana Německa) v boji proti Lohnabbau* apod. Zetkino-

* Snižování mezd. *Čes. red.*

vá měla samozřejmě *plnou pravdu*, když říkala, že komunisté musí být *pro* takové sjednocení *v boji proti kapitalistům*. Budou-li »levičáci« proti, musíme je přivést k rozumu.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

Zinovjevovi

P. S. Lozovskij už vydal rezoluce kongresu Rudé odborové internacionály^[107]. Chlapík!

A co Vy?? Pověřte *někoho, kdo by byl odpovědný* za redakci, a uložte *Lozovskému*, aby vydal rezoluce III. kongresu Komunistické internacionály^[154].

125

L. B. KRASINOV⁸⁵

(tajné)

(vraťte)

Krasinovi

Můj názor:

Ustavit malou komisi pro podrobné vypracování plánu. *V podstatě schválit*. Stanovit přesněji výši půjčky, termín a podmínky splatnosti *surovinami a dřevem* (první rok *naším zlatem*: 30 miliónů rublů ve zlatě; můžeme i *dva roky po 30 miliónech rublů ve zlatě*). 10% ročně s *umořováním?* Není to mnoho?

Etwa* Krasin. Alskij, + ?Avaněsov? nebo Trockij?
--

28. 7. [1921]

Lenin

* Asi. Čes. red.

POZNÁMKY NA ŽÁDOSTI
 SVAZU JIHORUSKÝCH KOLONISTŮ
 A VZKAZ V. A. SMOLJANINOVVI

... Mnozí z nás mají v zahraničí úspory, mnozí tam mají příbuzné, přátele a příznivce. Vzhledem k této okolnosti jsme se rozhodli zorganizovat svépomoc na družstevním principu, společně s kolonisty donsko-kubáňskými, volžskými a krymskými získat do tohoto družstva zahraniční obchodně průmyslové firmy za účelem zásobení rolnického obyvatelstva zemědělskými stroji a vším, na co je dnes naše země chudá — zbožím, osivem apod.

Proto prosíme, aby nám bylo dovoleno:

1. V zájmu vytvoření široké svépomoci navázat bezprostřední kontakty se zahraničními firmami, od nichž bychom nakoupili zahraniční zboží a napomohli tak obnovení zemědělského života.

2. Provádět nákupy v zahraničí, získávat zahraniční zboží, uskutečňovat výměnu zboží v mezích stanovených zákonem a provádět všechny tyto operace přímo, bez aktivního vměšování jakýchkoli vládních organizací.

Soudruhu *Smoljaninovovi*: urychlete prosím tuto záležitost. Dbejte na to, aby žadatelé dostali rychlou a jasnou odpověď, která nemusí být bezpodmínečně záporná.

29. 7. [1921]

Lenin

L. M. CHINČUKOVI

29. 7. [1921]

Soudruhu Chinčuku!

Prý odjíždíte. Na kolik měsíců? Před odjezdem je třeba, abyste si jednak oficiálně určil »zástupce« a jednak mi neoficiálně sdělil, na koho z komunistů a *naprosto* zkuše-

ných lidí (2—3) v Ústředním svazu spotřebních družstev se mohou obracet.

Dále mi musíte před odjezdem oznámit, *velmi stručně*, kdy družstevní aparát konečně začne pracovat.

Představuji si to tak:

1. V kolika *volostech* (*těch a těch* gubernií) jsou prodejny (družstva), a tudíž i vaši obchodní agenti, a v kolika nejsou? Kolik jich je v jedné volosti?

2. Kolik prodejen (agentů) dává ústředí přesné odpovědi na všechny jeho otázky, podává zprávy o činnosti? Jednou týdně? Jednou za čtrnáct dní?

3. Kolik volostních prodejen dostalo zboží? A jaké? (Třeba jen docela kratičké odpovědi.) Sůl? Petrolej? Textil? *atd.*

4. Kolik je informací o množství přebytků a surovin u rolníků (které by se daly získat výměnou za *to a to*)?

Obilí?

Jiné zemědělské produkty?

Průmyslové suroviny? *atd.*

5. Kolik se vyměnilo za vykazované období? Jaké zboží a za co?

Dokud nemáme takováto hlášení, *nemáme* podle mého názoru *nic*. Jen plané řeči.

Čekám na odpověď.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

V. M. MOLOTOVOVI
 PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
 ÚV KSR(b)⁸⁶

Soudruhu Molotove! Vyžádejte si *urychleně* informace od *Trockého* a dalších členů politického byra. Jsem ochoten souhlasit, budou-li vypracovány *přísné* podmínky a záležitost *se oddálí*.

29. 7. [1921]

Lenin

A. G. ŠLICHTEROVI

29. 7. [1921]

Soudruhu Šlichtere!

Napište mi prosím pár slov:

- (1) na čem jste se domluvil s Krasinem?
- (2) Jak se záležitost hýbe *reálně*?
Co se dělá a co *se udělalo*?
- (3) Jak se využívá aparát Vaší komise?
- (4) Máte nové výsledky, poněkud podrobnější? A jaké konkrétně?

S komunistickým pozdravem *Lenin*

V. M. MOLOTOVOVI

[Nejdříve 29. 7. 1921]

Soudruhu Molotove! Psal jsem Vám, že je nutné *potrestat* Badajeva (zmařil usnesení *Rady práce a obrany*; Moskvané je splnili)*. Neodpověděl jste mi.

Takové věci se musí řešit rychle.

Kameněv a *Zinovjev* souhlasí. Sepište protokol usnesení *politického byra* a dejte to schválit předsednictvu Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů: »Za nesplnění usnesení *Rady práce a obrany* (o snížení počtu přiděľů o 30 %) — které Moskvané splnili — *zavřít* na jednu neděli soudruha Badajeva + jeho *dva nejbližší pomocníky*.«

Teprve tohle bude »kontrola«!!

Lenin

V. M. MOLOTOVOVI⁸⁷

Soudruhu Molotove! Podle mého názoru je nutné vyžádat si od většiny členů rady lidových komisařů: 1. stručné písemné vysvětlení (napřed jim zaslat *tento* dopis); 2. aby určili mluvčího pro případ, že by byl povolán na ústřední výbor.

29. 7. [1921]

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 94. *Red.*

TELEFONOGRAM
PŘEDSEDOVI MOSKEVSKÉ
GUBERNIÁLNÍ
SPOTŘEBNÍ KOMUNY

[30. 7. 1921]

Kopie předsednictvu moskevského sovětu zástupců
” lidovému komisariátu školství a osvěty

Soudruh Smoljaninov mi sdělil, že delegace dělníků a rolníků ze Stavropolské gubernie přivezla do Moskvy na mé jméno vagón potravin jako dar pro hladovějící dělníky. Prosím za prvé, aby tento vagón byl podle možnosti co nejrychleji a bez dlouhých průtahů převzat; za druhé, aby byl odevzdán nejpotřebnějším moskevským dělníkům s výslovným upozorněním, že je to dar stavropolských dělníků a rolníků; za třetí učinit opatření, aby o delegaci bylo postaráno, pokud jde o ubytování, aby jí také bylo vysloveno poděkování moskevského sovětu zástupců a konečně aby jí byla poskytnuta literatura a umožněno zhlédnout v Moskvě objekty, které jí budou zajímat.

Prosím, abych byl o splnění okamžitě a přesně informován.

Lenin

V. A. SMOLJANINOVVI

Soudruhu Smoljaninovovi

30. 7. 1921

Prosím, abyste poskytl všestrannou pomoc soudruhu Korostěljovovi, členu kolegia dělnicko-rolnické inspekce, který má ode mne zvláštní úkoly. Sejděte se s ním, a nebudete-li moci vyhovět všem jeho prosbám, oznamte mi to, abych promyslel, jakou pomoc mu mohu prokázat já.

Lenin

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Dbejte na to, aby *jakmile* oddíl dorazí do Moskvy, bylo *o něj postaráno*, prostřednictvím Korostěljova atd., a **ihned** mi to oznamte, abych se mohl domluvit o práci oddílu v Moskvě.

30. 7. [1921]

Lenin

L. B. KRASINOVVI

30. 7. [1921]

Upozorňuji Vás na telegram, který poslal 19. 7. Nacare-nus z Trapezuntu. Oznamuje v něm, že by tam bylo možné koupit velké množství uhlí, jehož ceny uvádí, a rovněž velké množství obilí. Sežeňte si ihned kopii toho telegramu a usilujte o maximální urychlení záležitosti, protože

tím by se mohlo nesmírně pomoci bakuskému průmyslu.
Oznamte mi, co jste podnikl.⁸⁸

Lenin

136

V. A. SMOLJANINOVVI⁸⁹

Soudruhu Smoljaninove!

Buďte tak laskav a pohovořte s Poťajevem a s Avaněso-
vem. Viz dole bod 1 o Něprjachinovi.*

Proč to nepředložili *Radě práce a obrany*?

Nemělo se to zanedbat, dokud byl Něprjachin v Mo-
skvě. Takové věci nesmíme nechávat bez potrestání.

To je šlendrián, a ne řízení hospodářské činnosti.

30. 7. [1921]

Lenin

137

F. E. DZERŽINSKÉMU

[30. 7. 1921]

Soudruhu Dzeržinskému

Soudruhu Dzeržinskij, znáte tenhle případ?⁹⁰

Bylo mi řečeno, že tu jde patrně o zlomyslné udání
— pomluvu od někoho, kdo se cítí poškozen nebo se chce
pomstít.

Pokud o tom sám nevíte, dejte pokyn, aby mi oznámili,
kdo (ze zodpovědných, naprosto spolehlivých soudruhů)
tento případ dobře zná a sám jej prostudoval.

Vraťte to prosím s krátkým vyjádřením.

S komunistickým pozdravem

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 97. *Red.*

L. D. TROCKÉMU⁹¹

[30. 7. 1921]

Předsedovi Revoluční vojenské rady republiky
soudruhu Trockému

Likvidace resortu námořnictví je nezbytná. Komise při Revoluční vojenské radě republiky pro likvidaci resortu námořnictví tuto otázku předem rozhodla. Kompetentní orgány považují za nutné tuto záležitost urychlit.

Učiňte prosím příslušná opatření a uveďte, jaký termín jste stanovil a kdo je zodpovědný za provedení likvidace.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin (Uljanov)*

N. A. RESKEMU

31. 7. [1921]

Soudruhu Reske!

1. Dal jste se důkladně do pořádku? Co říká lékař?

2. Zabývám se myšlenkou nechat Vás i *celý Váš oddíl* v Moskvě a uložit mu čistku moskevských institucí, jak městských, tak ústředních, zejména guberniální národohospodářské rady a Nejvyšší národohospodářské rady.

3. Rozhodneme to, až tu bude Stalin, který má přijet 7. 8.

Zatím se maximálně obeznamte se situací — především v bodech, které jsem uvedl.

— Podnikněte opatření, aby celý Váš oddíl byl »v pohotovosti«.

— Seznamte se s Korostěljovem a párkrát si s ním promluvte.

— Napište mi, jak se na věc díváte.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

140

L. B. KAMENĚVOVI

[Koncem července nebo začátkem srpna 1921]

1

Soudruhu Kameněve!

Zašlete mi prosím přesný seznam závodů, továren, sovochozů *a všech dalších* podniků, jejichž řízení *převzal* Trockij.⁹²

Potřebuji to kvůli informacím.

Nevíte, převzal-li (a *mohl-li* převzít) ještě něco *bez Vašeho vědomí* (přímo od lidových komisařů)?

Váš *Lenin*

2

Kameněvovi

Zjistěte prosím, zda by se dalo zařídit, aby Vám *musel* okamžitě oznamovat *všechny* případy **dodatečného** pronajímání.

TELEFONOGRAM N. N. VAŠKOVVI

[1. 8. 1921]

Oddělení pro využití elektřiny
 Nejvyšší národohospodářské rady
 soudruhu Vaškovvi
 Kopie soudruhu Kržižanovskému

Jsem Vám neobyčejně vděčen za článek Elektrifikace Ruska, který uveřejnil 10. července časopis *Ekonomičeskaja žizň*.⁹³

Je nanejvýš důležité, aby takové informace čas od času uveřejňovala jak *Ekonomičeskaja žizň*, tak i běžný tisk. Pošlete mi prosím, pokud je máte, tyto další informace: 1. Ve své tabulce uvádíte, že v roce 1920 měly elektrárny výkonnost 7670 kilowattů. Je do tohoto čísla zahrnuto i 5000 kilowattů z Šaturky?

2. Ve svém článku uvádíte, že Tulské sdružení mělo ve dvacátém roce výkon 3000 kilowattů; bylo to zahrnuto do tabulky, nebo se v ní takové údaje nevykazují?

3. Nešlo by zvlášť registrovat velké elektrárny, které skutečně mají význam pro průmysl, například o výkonu 1000 kilowattů nebo větším, a bylo je proto možné považovat za velké a významné pro průmysl?

4. Za kolik měsíců roku 1921 máte souhrnné tabulky, které by ukazovaly tento rok celkově?

5. Nemáte bližší údaje o tom, jak se začíná organizovat výstavba Šterovské, Ivanovsko-vozněsenské, Nižněnovgorodské a Čeljabinské elektrárny?

6. V článku se říká, že propojení několika velkých elektráren mohlo dát Moskvě 10 000 kilowattů. Sdělte mi, zda opravdu dalo, kolik konkrétně a kdy.

7. Mohl byste mi sdělit některé podrobnosti o elektrárnách v Bolševském obvodu, poblíž Mytišč, a také Dětsko-

selské, která zásobuje Petrohrad, a něco přesnějšího o tom, kdy se počítá s jejich dokončením?

Sdělte mi také laskavě, zda by nebylo možné využít nadcházejícího sjezdu elektrotechniků v říjnu⁹⁴ pro shromáždění přesnějších a úplnějších informací o všech existujících elektrárnách, o jejich rozdělení podle újezdů a gubernií, o tom, kdy byly vybudovány, kolika elektráren se využívá pro výuku o elektřině a elektrifikaci atd.

Lenin

142

G. I. MJASNIKOVVI

1. 8. [1921]

Soudruhu Mjasnikove!

Teprve dnes jsem si přečetl — a to velmi zběžně — Váš článek^[79], který mi předal Bucharin.

Rád bych si s Vámi pohovořil. Doufám, že v nejbližších dnech přijedu do Moskvy a že si najdu půl hodiny na rozhovor s Vámi.

Začátek článku je dobrý. Věcný.

Ale v závěrech je řada zjevných nesprávností.

Možná že je to i nedorozumění: vypadá to, že jste v článku *nedopověděl* to, co jste dopověděl N. I. Bucharinovi. Jakou »svobodu tisku« byste chtěl? Podle zákona? I pro dělníky — esery a menševiky? Okamžitě? Z článku to není jasné.⁹⁵

Napište mi pár slov.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

TELEFONOGRAM

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[1. 8. 1921]

Soudruhu Antonovovi-Ovsejenkovi.
Do místa jeho pobytu

Obdržel jsem a přečetl Vaši zprávu o Tambovské gubernii.⁹⁶ Prosím Vás, abyste za prvé předložil přesnou formulaci svého návrhu (v duchu toho, co už jste navrhl) malé radě lidových komisařů, Radě práce a obrany nebo ústřednímu výboru. Za druhé uvažte, zda by nebylo účelné rozšířit činnost aspoň části tambovského aparátu na Saratovskou gubernii. Prosím o odpověď.

Lenin

V. V. ADORATSKÉMU*

2. 8. [1921]

Soudruhu Adoratskij!

Prohlédl jsem si předmluvu. Je obtížné ji posoudit, protože je nedodělaná. Asi by bylo třeba ji zkrátit a mnoho věcí formulovat přesněji, a také formulace lépe promyslet.⁹⁷

Spojovat *skutečně* významné citáty z dopisů^[71] s *ostatními* Marxovými díly a s *Kapitálem*^[72] (například k otázce »rovnosti« to *nejdůležitější*, co je v Kapitálu).

* Na obálce je připsáno Leninovou rukou: »Soudruhu Adoratskému (od Lenina) [a dvoje desky (malé) s rukopisem přiloženy].«
Red.

Vezmete-li otázku *x*, je k této otázce v dopisech to a to, v jiných dílech Marxových to a to, v *Kapitálu* to a to.

Dopisy jsem si mohl prohlédnout jen letmo. Budete ovšem muset ještě hodně vypustit, propojit, uspořádat, dvakrát nebo třikrát promyslet a pak *stručně* komentovat. Dá to zřejmě víc práce, než se ze začátku zdálo.

Chronologické pořadí (v tom máte asi pravdu) bude patrně nejvhodnější.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Jsem na dovolené. Stůňu. Setkat se s Vámi nemohu. Jestli jste »učebnici« dokončil, je třeba s tím pohnout.⁹⁸ Nejrychlejší to bude patrně přes M. N. Pokrovského.

145

V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI

[Nejpozději 2. 8. 1921]

Milý V. D.!

Napište mi, prosím,

1. zda je to pravda, že jste vzal *duchoborce** do sovchozu⁹⁹ a že jste s nimi velice spokojen;

2. jak vypadá záležitost s přesídlením duchoborců a) z Kanady, b) z Kavkazu do Ruska (*pokud* to víte);

3. zda se bude pro Radu práce a obrany sestavovat a zveřejňovat hlášení z té okresní hospodářské rady, kde pracuje sovchoz + cihelny aj., o nichž jste mi říkal.

Kdo *oficiálně* řídí tento sovchoz?

Kdo je členem okresní hospodářské rady?

S komunistickým pozdravem *Lenin*

* — náboženská sekta »duchovních křesťanů«. *Čes. red.*

P. S. Všechny tyto otázky jsou *soukromého rázu*. Proto se prosím *před nikým* na můj dopis neodvolávejte.

146

L. K. MARTENSOVI

[2. 8. 1921]

Martensovi

Dostal jsem telegram z Rigy, že se podle slov newyorského listu Golos Rosii¹⁰⁰ konal začátkem července v New Yorku sjezd společností pro technickou pomoc Spojených států a Kanady Sovětskému Rusku.¹⁰¹

Podle tohoto sdělení^[124] sjezd poslal Martensovi a lidovým komisařům pozdravný telegram^[125] a prohlásil v něm, že je odhodlán okamžitě začít organizovat technické oddíly a posílat je do Sovětského Ruska.

Myslím, že bych jim měl poslat telegram tohoto znění:

»Byl jsem na základě zprávy newyorského listu Golos Rosii vyrozuměn o vašem sjezdu a o jeho pozdravném telegramu Sovětskému Rusku; vřele vám za něj jménem rady lidových komisařů děkuji.

Za svou osobu dodávám: technickou pomoc Spojených států a Kanady naléhavě potřebujeme. Budete-li vysílat oddíly, aniž se předem dohodneme o tom, kde budou ubytovány, v které továrně budou pracovat aj., musíte oddíl zásobit potravinami, šatstvem aj. na dva roky. Každý oddíl musí být připraven současně na práci v zemědělství i v průmyslu. Bylo by dobře, kdybyste nejdřív posílali delegáty, kteří by si přímo na místě prohlédli pozemky, kde by se mohli usadit, a lesy, doly, továrny atd., které si mohou pronajmout.«

Předseda RLK *Lenin*

Ať to podepíše Martens a lidový komisař práce a bylo by dobře, kdyby připojili podpisy ještě Bogdanov a Čičerin.

147

TELEGRAM M. L. RUCHIMOVIČOVI*

[2. 8. 1921]

Předsedovi guberniálního výkonného výboru
Doněcké gubernie Charkov

Dne 24. června jsem poslal na Vaše jméno pod číslem 688 kopii svého telegramu Pjatakovovi.¹⁰² Nezbytně potřebuji také vaši odpověď. Pošlete ji stručně telegramem, podrobně v dopisu. Kdy u Vás zahajují činnost guberniální hospodářské rady?

Lenin

148

TELEFONOGRAM
ZÁSTUPCI VEDOUCÍHO
ÚSTŘEDNÍHO
STATISTICKÉHO ÚŘADU

[2. 8. 1921]

Dostal jsem Vaši zprávu z 29. července pod číslem 7772. Pošlete mi prosím co nejstručnější údaje za rok 1920 (a pokud jsou, tedy i za část roku 1921), které má Ústřední statistický úřad k dispozici, a to: 1. na kolik gubernií se

* Doručen přímou linkou. *Red.*

údaje vztahují a za jaké období; 2. jaké množství výrobků se vyrobilo; 3. kolik paliva se spotřebovalo.

Jenom tyto tři cifry a jenom z nejdůležitějších průmyslových odvětví (například textilní, hutní, papírenský, elektrotechnický, sůl, guma).

Máte souhrnné výsledky? Oddělte údaje z hlavních správ od údajů přímo ze závodů.

Lenin

149

TELEFONOGRAM T. L. AXELRODOVI

[2. 8. 1921]

Soudruhu Axelrodovi

Kopie soudruhům Zinovjevovi a Radkovi

Dostal jsem německý text rezolucí ^[153] III. kongresu. Na straně 71, druhý odstavec, vidím tutéž chybu a naprostou nejasnost, která byla už v původním návrhu. Třebaže jsem na tuto chybu upozornil přímo na kongresu a hned tam jsem odevzdal na sekretariát německou brožuru, z níž se měly vzít správné citáty, přesto tam ta chyba a nejasnost v celé své kráse zůstala. Kategoricky protestuji proti takovému vydávání sjezdových rezolucí, které nás přivádí do ostudné a směšné situace. Mnohokrát jsem žádal, aby aspoň malý počet význačných pracovníků v sekretariátě Kominterny dodržoval zákon o osobní odpovědnosti. Žádám o sdělení, kdo je zodpovědný za takovou redakci publikace.

Jsou-li takto vydány i ostatní rezoluce, bylo by nejlepší hodit celou knížku do kamen.

Lenin

V. A. SMOLJANINOVVI¹⁰³

Soudruhu Smoljaninovovi

Postupte to prosím malé radě lidových komisařů. Rozhodně pozvěte zástupce *předsednictva moskevského sovětu zástupců*.

2. 8. [1921]

Lenin

G. V. ČIČERINOVVI

3. 8. 1921

Soudruhu Čičerine!

Kdo je to Ionov?

Jak může navrhnout menševiky a socialisty-revolucionáře?¹⁰⁴

Tady se odhaluje nebo poodhaluje cosi hodně nekalého.

Co vy na to?

S komunistickým pozdravem *Lenin*

A. V. LUNAČARSKÉMU

3. 8. 1921

Soudruhu Lunačarskému
Kopie soudruhu Litkensovi
a soudruhu Molotovovi
a soudruhu Kiseljovovi

Poslal jste mi kopii svého dopisu soudruhu Kiseljovovi z 26. 7.¹⁰⁵

Tón Vašeho dopisu ani jeho obsah nepokládám za správný.

Vinu podle mého nesete výhradně Vy, snad ještě vedoucí administrativního oddělení lidového komisariátu školství a osvěty soudruh Litkens, — a to proto, že jste nedbali usnesení malé rady lidových komisařů (první z 22. 6. !!!) a neobraceli jste se včas na radu lidových komisařů s žádostí o revizi usnesení malé rady.

Na usnesení malé rady lidových komisařů já osobně nic nesprávného nevidím, protože soudruh Kiseljov mě ujistil, že soudruh Grinberg tam byl přítomen.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

M. N. POKROVSKÉMU

[Nejdříve 3. 8. 1921]

Soudruhu M. N. Pokrovskému

Soudruh Lunačarskij přijel.

Konečně!

Zapřáhněte ho proboha ze všech sil do práce na odbo-
rářském vzdělávání, na jednotném systému pracovního
školství aj.

Nepouštějte ho k divadlu!!

Lenin

M. I. FRUMKINOVÍ

4. 8. [1921]

Soudruhu Frumkine!

Všechno teď zřejmě záleží na rychlém vybrání naturální
daně.

Nemělo by se kromě toho, co už se vykonalo, udělat
ještě něco v tomto smyslu:

1. Posílit vojenské útvary (v Moskevské gubernii vy-
slat k tomu účelu polovinu *posluchačů vojenských učilišť*)*,
tj. odvelet je na práce v zásobování?

2. Provést totéž, zejména v Moskevské gubernii
a v okolních guberniích?

3. *Stravovat tyto útvary* (a zásobovací oddíly, kte-
rým se dnes tuším říká nějak jinak: »milice na pomoc při
vybírání naturální daně« nebo tak nějak?) *na účet míst-*

* Text v závorkách připsal V. I. Lenin na okrajích. *Red.*

ních rolníků po dvou funtech denně? po třech funtech denně?

Vám se to nelíbí, soudruzi rolníci? Odevzdejte tedy *obilní daň* rychleji. Jakmile odevzdáte 50—75 %, začneme je stahovat!

4. Nařídít (nebo možná místo »nařízení« *zavést* na zkoušku a *jako příklad* v Moskevské gubernii):

okamžitě exemplárně a velmi přísně potrestat asi deset *nejbohatších* rolníků z každé volosti *za zpoždění*, byť sebe-menší, nebo *za liknavé odvádění* naturální daně;

— — — rovněž — *exemplárně* potrestat jednu volost z každého újezdu nebo dvě až tři volosti z každé gubernie *za liknavé odvádění* naturální daně?

5. Poskytnout **prémii** za stoprocentní odevzdání daně (obilí) během dvou až tří týdnů? V jaké hodnotě? *Ve zlatých a stříbrných* předmětech. Vezmeme je ze *státního deponitáře* cenností.

6. Povolat k vybírání naturální daně v *Moskevské* gubernii ještě dvě až tři stovky nejodpovědnějších členů strany aspoň k *náhlym prohlídkám* (kontrolám, nátlaku) na dva dny v týdnu?

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Píšu Vám, a ne Brjuchanovovi, protože doufám, že už odjel na dovolenou. Pokud neodjel, přečtěte to samozřejmě i jemu.

TELEFONOGRAM
V. A. SMOLJANINOVVI

[4. 8. 1921]

Smoljaninovi

Vzhledem k zevrubnému a oficiálnímu protestu soudruha Čičerina proti odeslání přiloženého telegramu¹⁰⁶ svolajte prosím dodatečnou poradu ve složení: soudruh Martens, dále představitel lidového komisariátu práce, který by byl o této otázce informován, a představitel lidového komisariátu zahraničních věcí, jenž by byl o věci rovněž informován. Spolu s Vámi celkem čtyři lidé.

Projednejte prosím na této poradě Čičerinovy námitky a zejména si povšimněte, že telegram obsahuje požadavek přivést s sebou potraviny na dva roky.

Myslím, že kdyby se k tomu připojila ještě jedna věta, která by upozorňovala na boj s těžkostmi a útrapami v Rusku a na to, že nepotřebujeme lidi, kteří nedokážou tyto útrapy snášet, mohl by telegram přinést jen užitek. Pošlete mi prosím nejpozději do zítřejšího večera stručné písemné rozhodnutí.

Lenin

TELEFONOGRAM V. M. MOLOTOVOVI
PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

[4. 8. 1921]

Soudruhu Molotovovi

Dostal jsem od Čičerina návrh tezí k politice v Buchaře, dohodnutý s turkestánskou komisí a naším představitel-

lem v Buchaře.¹⁰⁷ Jsem pro to, aby byly tyto teze okamžitě schváleny na základě telefonického dotazu všech členů politického byra.

Lenin

157

RADIOTELEGRAM VŠEM
GUBERNIÁLNÍM A ÚJEZDNÍM
HOSPODÁŘSKÝM RADÁM

[Nejdříve 4. 8. 1921]

Všem guberniálním a újezdním hospodářským radám

Ústřední agentura CÚVV pro distribuci tisku rozesílá místním orgánům 44. číslo Sbírky zákonů, které obsahuje Nařízení Rady práce a obrany^[81, 115]. Nařízení je určeno především guberniálním, újezdním, okresním a volostním hospodářským radám. Co nejdůrazněji vás žádám o velmi přísnou kontrolu zaměřenou na to, aby se Nařízení Rady práce a obrany dostalo do rukou volostním a okresním hospodářským radám; kde taková rada není, převezme je volostní výbor. Předsedové a tajemníci guberniálních a újezdních hospodářských rad osobně odpovídají za to, že volostní výkonné výbory Nařízení dostanou. Upozorňuji vás, že je bezpodmínečně nutné, aby se Nařízení Rady práce a obrany dostalo až do volostí a vesnic, aby se tak široké masy rolníků mohly seznámit s nejnovějším usnesením Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů. Guberniálním hospodářským radám se ukládá, aby zajistily rozeslání telegramu újezdním hospodářským radám a guberniálním a újezdním oddělením Ústřední agentury CÚVV pro distribuci tisku.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Dotažte se Litkense, jak »si stojí« (nebo pokračuje) záležitost.¹⁰⁸

Pošlete mi Litkensovu odpověď.

5. 8. [1921]

Lenin

TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVÍ

[5. 8. 1921]

Soudruhu Krasinovi

Dostal jsem kopii Vašeho dopisu Dzeržinskému o stavbě lodí. Souhlasím s Vámi, že námořní lodě teď stavět nemusíme. Myslím, že pro to mluví i vojenská hlediska. Je naprosto nutné posílit výrobu cisternových lodí pro loďstvo, zejména na Kaspickém moři a na Volze. Buďte tak laskav:

1. vyžádejte si k tomu oficiální vyjádření Státní plánovací komise;

2. zaříd'te, aby přesná usnesení potvrdila oficiální porada lidových komisariátů zahraničního obchodu a dopravy, eventuálně i dalšího resortu, pokud by na tom byl také zainteresován.

Lenin

A. I. POŤAJEVOVI

Soudruhu *Poťajevovi*

Musím Vám vynadat za fňukání a pasivitu. Na Mejsnera jste se měl oficiálně, písemně dotázat Brjuchanova a v případě jeho nesouhlasu (kopii jeho odpovědi) předložit Radě práce a obrany.

Nemá smysl to protahovat: tím se jenom šíří klepy, a Vy jim podléháte. Musíte uplatňovat svá práva, a ne hořekovat. Ať mám zítra od Vás oficiální telefonogram o Mejsnerovi.

Žádost adresovanou straně předložte oficiálně organizačnímu byru, ale co nejrychleji. Mne se to netýká. Můžete podat stížnost politickému byru. »Plán« jsem ještě nečetl. Shrňte mi na dvou stránkách neshody mezi N. M. Knipovičem a Mejsnerem.¹⁰⁹

5. 8. 1921

S komunistickým pozdravem *Lenin*

TELEGRAM N. M. KNIPOVIČOVI

[5. 8. 1921]

Tajné

Nikolaji Michajloviči *Knipovičovi*
(Bolšoj Kozichinskij, č. 8)

Velice lituji, že jsem si nemohl s Vámi pohovořit, když jste byl u Naděždy Konstantinovny, protože jsem byl nemocen.

Buďte tak laskav, pokud Vás to nebude obtěžovat, napište mi stručně: 1. svůj názor na Mejsnera, pokud jde

a) o jeho svědomitost, b) politický postoj, c) odborné znalosti, d) organizační schopnosti a 2. o svých neshodách s Hlavní správou rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu. 3. Své návrhy, pokud nějaké máte, na decentralizaci rybného průmyslu a na jeho organizaci na Murmanu.

S pozdravem *Lenin*

162

L. B. KAMENĚVOVI
PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

Soudruhu Kameněvovi

Čičerin mi poslal text Hooverovy odpovědi.¹¹⁰ Čičerin navrhuje okamžitě propustit americké zajatce. Souhlasím. Navrhuji zeptat se telefonicky členů politického byra na jejich názor. Pokud jde o Keeleyho, navrhuji informovat se nejdříve u Jenukidzeho, který mi nedávno řekl, že předsednictvo Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů už vydalo rozhodnutí Keeleyho propustit. Myslím, že by mohlo být účelné vyčlenit Keeleyho z celkového počtu, protože ten byl potrestán na základě soudního rozsudku. Poradte se s Čičerinem. Snad by bylo účelnější, aby byl Keeley propuštěn dřív než ostatní a na jiném podkladě.

O našem jednání s ředitelem Brownem v Rize by se podle mého názoru nemělo nic zveřejňovat, dokud neskončí aspoň první fáze tohoto jednání.

5. 8. 1921

Lenin

N. P. GORBUNOVU

[5. 8. 1921]

Dělal jste to úplně špatně, neodborně, liknavě, bez vojenské organizovanosti.¹¹¹

Příště na Vás půjdu *oficiálněji*.

V. A. SMOLJANINOVU¹¹²

Soudruhu Smoljaninove! Na tuto věc je třeba se podívat (hlavně z hlediska: 1. kdo za to odpovídá? 2. je správně chápána *samostatnost* podniku?).

Je-li třeba, poraďte se s Korostěljovem.

Vezměte si to na starost a **dohlížejte**.

5. 8. [1921]

Lenin

TELEFONOGRAM

F. E. DZERŽINSKÉMU

[5. 8. 1921]

Tajné

Soudruhu Dzeržinskému

Dostal jsem Váš vzkaz s výkladem dvou schémat.¹¹³ Plně s Vámi souhlasím, že je třeba obhájit schéma lidového komisariátu dopravy, v němž by byla zachována funkce a nezávislost hlavního náčelníka. Bylo mi oznámeno, že Rudzutak přijede 15. 8., ale bylo by dobré jeho příjezd

urychlit. Napište pár slov, zda jste spokojen s nynějším hlavním náčelníkem dopravy a jaké máte pro všechny případy další kandidáty na tuto funkci.

Lenin

166

TELEFONOGRAM
G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

[5. 8. 1921]

Soudruhu Kržižanovskému

Napište mi prosím na dva až tři řádky svůj názor na můj dopis Vaškovovi, jehož kopii jsem Vám zaslal.¹¹⁴

Lenin

167

V. A. SMOLJANINOVVI
A ČLENŮM RADY PRÁCE A OBRANY¹¹⁵

Spěšně

Soudruhu *Smoljaninovou*

Přečtěte si prosím můj dopis na rubu a dejte to schválit **maximálně** rychle, během dvou až čtyř dnů, v *Radě práce a obrany* (s vyjádřením Státní plánovací komise).

5. 8. [1921]

Lenin

NB:

Pro urychlení to zařídte takto:

1. pořídte dvě až tři kopie. Jednu pošlete ihned Kržižanovskému s prosbou, aby se *do úterka* vyjádřil;

2. členům *RPO* je rozešlete ihned a dbejte, aby si text okamžitě přečetli a aby ihned na místě připojili poznámky;

3. dotazte se telefonicky členů *RPO*, zda souhlasí s tím, aby předběžné zpracování bylo svěřeno komisi: Krasin + Avaněsov + Bogdanov (nebo jeho zvláštní zmocněnec).

Lenin

Myslím, že plán je správný a měl by být *okamžitě* schválen. Snad by to chtělo několik upřesnění a doplňků, například:

1. oběžný kapitál *ve zlatě* poskytnout, ale jen z toho, co *utržíme z vývozu* za rok 1921; uvedené skupině *uložit*, aby urychlila realizaci tohoto vývozu;

2. *přesněji* vymezit prostor »pronájmu« pro tuto skupinu: přednostně nebo dokonce výlučně určit nejvzdálenější sever (je to pro nás výhodnější, protože tam nebudeme muset posílat potraviny; je to vhodnější politicky, protože zvýhodněné podmínky pro dělníky — až 50 k. *ve zlatě!* — nevyvolají u druhých dělníků tolik závidosti a konfliktů);

3. *přesněji* vymezit *povinnosti* skupiny: splnit minimálně takový a takový plán (jak výrobní, tak *vývozní* v roce 1922 a zejména v roce 1923);

4. *uložit* »skupině«, aby se snažila splnit náročné požadavky, které klade elektrifikace (koupit co nejvíc zahraničního zařízení pro elektrárny, využití pilin atd.) a zásobování Ruska palivem (vlečky pro svoz paliva; zvýšení přísunu paliva, dřeva do Moskvy atd.);

poskytnout skupině požadovanou finanční a materiálovou samostatnost.

5. 8. 1921

Lenin

V. S. DOVGALEVSKÉMU*

[6. 8. 1921]

Lidovému komisaři pošt a telegrafů

Soudruhu Dovgalevskij!

Znovu a znovu Vás musím žádat, abyste věnoval náležitou pozornost skandálnímu stavu mého telefonu ve vsi Gorki.

Dnes, v sobotu 6. 8., byla prý slyšitelnost na lince Charkov — Moskva *výtečná*. Jenže: mne slyšet nebylo (já Moskvu slyším) a snad desetkrát jsme byli *přerušeni*.

Osoby, které posíláte, koumají a připojují jakési zvláštní přístroje, které jsou na nic. Buď jsou to totální pitomci, nebo obzvlášť šikovní sabotéři.

Je jasné, že *personál* za nic nestojí, a *Vy* buď *neumíte* poslat kontrolory, *nebo neumíte* zbavit *personál* nadbytečné práce a zařídit to tak, aby se o *mne* *personál* staral jaksepatří.

Kdy dostaneme na těch 30 až 40 verst podobný telefon, jako je pitěorský a charkovský na vzdálenost 600—750 verst?

Předseda RLK *Lenin*

* Na dopisu je Leninova poznámka: »Pořídít kopii; ihned odeslat.« *Red.*

ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU
S M. K. VLADIMIROVEM
6. SRPNA 1921

(Moskva — Charkov)

Vladimirov: Zavedli jsme na pravobřežní Ukrajině vysoké sazby. Je to velice riskantní. Děláme tato opatření: zapojujeme volostní hospodářské rady do projednávání celé řady problémů, které zajímají vesnici. Současně nám působí těžkosti sůl, protože tu potřebujeme ihned. Jde v podstatě o to, zda budeme dávat sůl, i když nebude uhrazena daň (tak je to oficiálně), ale ve skutečnosti ji budeme dávat přednostně těm volostem, které začaly daň úspěšně vybírat, přičemž považují za správné už teď prodávat za hotové. Prosím o Vaše vyjádření.

Lenin: *Za první:* radím Vám, abyste prodávali sůl výhradně za obilí a v žádném případě za peníze.

Za druhé: prodávat sůl jenom těm volostem, obcím nebo jednotlivým hospodářům, kteří odvedli alespoň čtvrtinu nebo polovinu daně.

Za třetí: soudím, že k úspěšnému vybírání daně jsou nutné vojenské útvary, které by výběřčím pomáhaly; tyto vojenské útvary by měly dostávat zvýšené přiděly potravin na účet místních rolníků, dokud nebude daň zaplacená.

Za čtvrté: Sdělte mi prosím, jaká je zásobovací situace v Donbasu, do jaké míry je jeho zásobování zajištěno a na jak dlouho.

Vladimirov: Na první dvě otázky zastávám stejný názor.

Otázku vojenské pomoci projednejte prosím s Frunzem, který odjel do Moskvy.

Pokud jde o Donbas, máme k jeho zásobování čtyři trati. Snažíme se sehnat lokomotivy. Počítám, že nejpozději dvanáctého se podaří zahájit pravidelný přísun.

Lenin: V první otázce nestačí zastávat stejný názor. Musíte mít oficiální rozhodnutí ústředního výboru. Nemůžete-li ho dostat od vašeho ústředního výboru, bude

nutné dát to ke schválení zdejšímu ÚV. Stejná pravidla platí, i pokud jde o využití vojenské pomoci.

Ohledně Donbasu mi posílejte dvakrát týdně velmi stručné a přesné údaje o stavu existujících zásob.

Vladimirov: Myslím, že nejlepší by bylo řešit tuto otázku s Rakovským a Frunzem, kteří odjeli do Moskvy. Můj názor znáte.

170

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE¹¹⁶

Od Gorkého?

Pošlete to Litkensovi a požádejte ho, aby mi to vrátil a oznámil mi, o co vlastně jde a *co se* v této záležitosti podniká.

6. 8. 1921

Lenin

171

K. M. ŠVEDČIKOV¹¹⁷

Soudruhu Švedčikovovi

Vaší žádosti o schůzku nemohu vyhovět. Napište mi prosím pár řádků: předně o tom, jaký fond na nákup v zahraničí jste nakonec dostal na rok 1921, a za druhé, jaké teď máte praktické návrhy.

6. 8. 1921

Lenin

TELEFONOGRAM
V. A. SMOLJANINOVVI

Soudruhu Smoljaninovovi

Dostal jsem zprávu od soudruha Chinčuka, že mi byl předložen k posouzení a ke schválení návrh koncesí proletářského družstva, připravený výborem pro koncese Nejvyšší národohospodářské rady a s připomínkami Ústředního svazu spotřebních družstev. Vyhledejte ho prosím a zavolejte a podle možností mi ho pošlete.

6. 8. 1921

Lenin

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU
ZEMĚDĚLSTVÍ
A STÁTNÍMU NAKLADATELSTVÍ*

Soudruhu Teodorovičovi (Lidový komisariát zemědělství)
a Státnímu nakladatelství

7. 8. [1921]

Z nových knih jsem ze Státního nakladatelství dostal *Sem. Maslov: Rolnické hospodářství. 1921. Páté vyd.!* (nebo *čtvrté vyd.*)[⁷³]. Už z letmého prohlédnutí je zřejmé, že je to vyloženě 'buržoazní, mizerná knížka, která má našeho mužika omámit okázalou buržoazní »učenou« lží.

Na téměř 400 stranách není ani slovo o sovětském zřízení a jeho politice — o našich zákonech a opatřeních pro přechod k socialismu atd.

* Na dopisu je Leninova poznámka: »Přepsat na blanket. Dát mi k podpisu.« *Red.*

Tuto knihu mohl pustit jedině hlupák nebo škodolibý sabotér.

Žádám, abyste zjistili a sdělili mi jména *všech* osob odpovědných za zredigování a vydání této knihy.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

174

M. P. TOMSKÉMU¹¹⁸

7. 8. [1921]

Soudruhu Tomskij!

Mockrát děkuji za dopis, který je naprosto jasný.

Máte jistě pravdu, že »devět miliónů ovcí« je pro nás (pro Moskvu) *nezbytností*.¹¹⁹ Kupte je za každou cenu! *A okamžitě* nám pošlete do *Rady práce a obrany* kalendářní plán, jak je budeme dostávat.

Totéž udělejte, pokud jde o obilí.

Posíláme soudruha Ioffeho, aby se pokusil urovnat Vaše neshody se soudruhem Safarovem.

Myslím, že bychom *mohli a měli* spojovat obě tendence:

1. obilí a maso *především* Moskvě;
2. řadu ústupků (k tomuto účelu) a prémií »kupcům«;
3. bezpodmínečně *nová ekonomická politika* (X. sjezd, konference v květnu 1921 atd.);
4. určitě muslimské *výbory vesnické chudiny* a
5. pozorný, ohleduplný poměr k *muslimské chudině*, provázený řadou ústupků.

Můžeme a musíme spojovat a *upevnit* moudrou, ohleduplnou linii, která by respektovala zájmy naší »mírové politiky« na *celém* Východě.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Ústřední výbor pravděpodobně vyhová Vaší žádosti ohledně půl roku. Promluvíme s Rudzutakem.

175

G. I. SAFAROVVI

7. 8. [1921]

Soudruhu Safarove!

Moc děkuju za brožurku¹²⁰ a ostatní materiály.

Posíláme Ioffeho, aby se pokusil *spojit* Vaše hledisko a hledisko Tomského.

Musí se to udělat.

Rozhodně obilí i maso *především* do Moskvy.

Kvůli tomu je vlastně »nová ekonomická politika« a řada ústupků a prémie kupcům.

Současně se musí věnovat systematická a maximální péče muslimské chudině, jejímu organizování a osvětě.

Takovou politiku můžeme a musíme vypracovat a *upevnit* ji (celou řadou *velmi přesných* směrnic).

Musí být vzorem pro *celý* Východ.

Srdečné pozdravy!

Váš *Lenin*

P. S. Až vypracujete linii, dají snad dovolenou i Vám.

TELEFONOGRAM
N. F. PREOBRAŽENSKÉMU

[7. 8. 1921]

Soudruhu N. F. Preobraženskij!

Bohužel se s Vámi před 9. 8. nemohu setkat.

Váš dopis postupuji sekretariátu ÚV k rukám Molotova.¹²¹

Promluvte si s ním a rovněž s Kržižanovským.

Mně pošlete *v případě potřeby* kopii Vašich konkrétních návrhů.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

VZKAZ SEKRETÁŘCE¹²²

Zašlete *Radě práce a obrany*. Rozmnožte a rozešlete: lidovému komisariátu zemědělství, lidovému komisariátu zásobování, Nejvyšší národohospodářské radě aj.

8. 8. [1921]

Lenin

MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ¹²³

1

[Mezi 8. a 11. 8. 1921]

Naše domy jsou zasviněny *až hrůza*. Zákon je pro kočku. Musíme desetkrát *přesněji* a *adresněji* ukázat na

odpovědné pracovníky (a ne na jednoho, ale na celou řadu, jednoho po druhém) a nemilosrdně je zavírat.

2

Nesouhlasím bez těchto doplňků:

1. kromě správce odpovídá i jeho »zástupce«.

Zástupce musí být ustanoven;

2. kromě nich odpovídá *kontrolní komise* složená z nájemníků. Taková komise musí být ustavena. Musí se skládat ze tří lidí, kteří by byli *vždy k dosažení*, nebo *jejich zástupci*.

3. Všechny tyto osoby odpovídají soudně i *úředně*.

11. 8. [1921]

Lenin

3

To nestačí.

Nutno ještě dodat:

1. nájemníci jsou zodpovědni za to, že nebyl zvolen správce a jeho »zástupce«;

2. — — také za to, že nebyla zvolena kontrolní komise;

3. správce, jeho zástupce i kontrolní komise musí dbát na to, aby byl *na každý den* stanoven odpovědný dozorcí (buď sám správce, nebo jeho zástupce, nebo člen kontrolní komise)

kromě zvlášť najatých zaměstnanců (domovník apod.), **pokud** takoví *jsou*;

4. v domech s méně než deseti byty odpovídají nájemníci.

Jak vymezit odpovědnost nájemníků? To bude nutno promyslet a najít řešení.

19. 8. [1921]

Lenin

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

9. 8. 1921

Soudruhu Kržižanovskij!

Dostal jsem Váš list o Machoninovi.¹²⁴

Nemělo by se takové rozhodnutí dát oficiálně schválit Státní plánovací komisi?

Nebo k tomu zatím ještě není důvod a je účelnější omezit se prozatím na osobní výměnu názorů?

S komunistickým pozdravem *Lenin*

G. I. BOKIJOVI

9. 8. 1921

Soudruhu Bokiji!

V dopise o *Šelechosovi* (Jakovu Saveljeviči) píšete: »přimlouvají se za něho« *všichni včetně* Lenina a žádáte, abyste »nemusel brát ohledy na nejrůznější intervence a nátlak v případě Státního depozitáře cenností«.¹²⁵

To nemohu připustit.

Dotaz, který jsem poslal já, *není ani* »přímůlva«, ani »nátlak«, ani »intervence«.

Je mou povinností se dotázat, jestliže mne upozorňují na *pochybnosti* o správnosti.

A vy jste povinen *věcně* mi odpovědět: »argumenty nebo důkazy jsou pádné, *takové a takové*, jsem *proti* propuštění, *proti zmírnění trestu*« atd. apod.

Právě tak *věcně* jste povinen mi odpovědět.

Intervence a »přímluvy« můžete *odmítnout*; »nátlak« je postup *nezákonný*. Opakuji však, že směřovat *dotaz* předsedy rady lidových komisařů s intervencí, přímluvami nebo nátlakem, jak to děláte Vy, je *chybné*.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

181

A. M. GORKÉMU

9. 8. 1921

Alexeji Maximoviči!

Váš dopis jsem postoupil L. B. Kameněvovi.¹²⁶

Jsem tak unavený, že nejsem ničeho pořádného schop.

A vy kašlete krev, ale nikam nejedete!! To je od Vás, věřte mi to, nesevdomitost a nerozum.

V Evropě byste byl v *dobrém* sanatoriu, mohl byste se léčit *a dělat třikrát tolik práce*.

To mi věřte.

Kdežto u nás se ani neléčíte, ani nepracujete — tady je samý *shon*. **Zbytečný shon**.

Odjeďte a vylečte se. Nebuďte tvrdohlavý, prosím Vás.

Váš *Lenin*

POZNÁMKY NA RADIOTELEGRAMU
B. S. STOMOŇAKOVA
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Jakých?
Hodně dů-
ležitých?

Nejdůležitější část materiálu pro Kaširskou elektrárnu, totiž izolátory, je objednána a bude odeslána koncem srpna, s výjimkou malé části, která odejde v půli září. Dodací lhůty všech ostatních materiálů jsou od tří do čtyř měsíců, protože ani jedna továrna není schopna je vyrobit dřív. Na elektrické lokomotivy jsou lhůty asi šest měsíců. Všeemožně se snažíme všechny lhůty zkrátit. Ne pro celou záležitost vedeme údernicky Starkov a já. Kaširu? 5. srpna. Stomoňakov.

8. 8. + 4 měsíce = 8. 12.!! A co přeprava? A co *instalace*?

Pošlete to *G. Dm. Cjurupovi*, aby mi to obratem *vrátil s vyjádřením*. Co má tohle znamenat?

Jaký termín **spuštění** elektrárny z toho vyplývá?

11. 8. [1921]

Lenin

V. M. MOLOTOVOVI
PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b)

11. 8. [1921]

Soudruhu Molotove!

Je bezpodmínečně nutné, aby politické byro jmenovalo zvláštní komisi:

Kameněv

Trockij

Molotov (s právem jeho zastoupení Čičerinem), která

by denně *řešila* otázky týkající se pomoci Ameriky¹²⁷ a Společnosti národů hladovějícím.

Jde o nesmírně složitou hru. Od Ameriky, Hoovera a Rady Společnosti národů je to hanebná podlost.

Musíme Hoovera vytrestat, *veřejně ho zahanbit*, aby se to dověděl *celý svět*, a Radu Společnosti národů rovněž.

Je to *velice těžký* úkol, ale udělat to *musíme*.

Nemohu pracovat. Potřebuji velmi nutně pomoc Trockého, který má pro tyto věci vlohy (jak diplomatické zkušenosti, tak vojenský a politický čich).

Dejte to prosím *ihned* telefonicky odhlasovat politickému byru.

Dejte tenhle můj vzkaz *všem* přečíst a odhlasovat.

Lenin

Za vzor si vezmeme německou a norskou vládu.

Jiný přístup odmítnout s odůvodněním, které by bylo jasné všem, a říct to *naplno* celému světu.

Skryté intervencionisty je třeba *pochytat* (vzít na pomoc Unšlichta).

Přitáhnout aparát komise pro pomoc* (nemá-li dostatek sil, *vypůjčit* si na dva měsíce od *vojáků*).

V nejbližších dnech bude zvlášť důležité pracovat kolektivně, protože politická odpovědnost za tuto *velice obtížnou* úlohu je *obrovská*.

Lenin

P. S. Musíme obratně manévrovat. Učinit řadu mimořádně přísných opatření. Hoover a Brown jsou opovážlivci a lháři.

Stanovit *maximálně přísné* podmínky: za sebemenší vměšování do vnitřních záležitostí — vypovězení a uvěznění.

* Jde o ústřední komisi CÚVV pro pomoc hladovějícím. *Red.*

TELEFONOGRAM G. V. ČIČERINOVÍ

[11. 8. 1921]

Čičerinovi, kopie Kameněvovi

Jakmile přijdou od Litvinova aspoň trochu zevrubnější zprávy o jeho jednání s Brownem, oznamte mi prosím telefonicky nejdůležitější výsledky.

Lenin

G. J. ZINOVJEVOVI

Zinovjevovi, kopie Radkovi

Nemohl byste mi poslat několik málo vybraných nejdůležitějších dokumentů a článků o posledních událostech ve francouzské straně v souvislosti s jejím postojem k revolučním syndikalistům?

Totéž, pokud jde o události v Římě, kde se dělníci s nejrůznější stranickou příslušností letos v červenci sjednotili kolem komunistů při demonstraci proti fašistům.

Lenin

11. 8. [1921]

P. A. BOGDANOVVI

[11. 8. 1921]

Bogdanovvi, kopie Smoljaninovvi

Považuji za nutné, aby byla na všechny nájemce bez výjimky (soukromníky, družstva, státní instituce atd. apod.) rozšířena platnost zákona o povinnosti podávat zprávy o činnosti, jak stanoví Nařízení Rady práce a obrany [81, 115], a obecné zásady o výkaznictví. Zjistěte prosím, zda k tomu existuje jasná směrnice, a pokud ne, dejte ji ihned schválit Radě práce a obrany.

Lenin

TELEFONOGRAM P. A. BOGDANOVVI

[11. 8. 1921]

Bogdanovvi, kopie náměstkovi Kurského

Ve věci SKF (Švédská továrna na výrobu kuličkových ložisek) mám velké pochybnosti. Nevím, zda byla dostatečně vyjasněna právní stránka věci, tj. zda se přihlédlo k ochraně našich zájmů.

Tyto zájmy vyžadují, abychom ani v nejmenším nepřipustili oslabení zásady, podle níž jsme my vlastníky všech znárodněných podniků a skladů. Do rukou bývalých vlastníků mohou tyto podniky a sklady přejít jen tehdy, budou-li od nás oficiálně odkoupeny. Můžeme někdy udělat ústupek v tom, že dáme podniky a sklady za nízkou cenu, ale vzdát se svého vlastnického práva nikdy nemůžeme.

Buďte tak laskav a prověřte s mimořádnou pozorností celou záležitost z tohoto hlediska. Zejména Vás prosím, abyste provedl prověrku v lidovém komisariátu spravedlnosti, kde tuto záležitost měl osobně na starosti a řídil Kurskij; buď vyhledejte Kurského, nebo tam najděte někoho, kdo by byl stejně informován jako Kurskij.

Lenin

188

L. A. FOTIJEVOVÉ

Fotijevové

Zašlete dotaz lidovému komisariátu zahraničního obchodu, Nejvyšší národohospodářské radě a Avaněsovovi ohledně *Azarchovy* koncese na těžbu dřeva.¹²⁸

Žádám je, aby se stručně vyjádřili a poslali mi *smlouvu*.

11. 8. [1921]

Lenin

189

V. M. MOLOTOVOVI¹²⁹

Soudruhu Molotovovi

Jsem *proti*.

Nemůžeme si tak často hrát na revizory; Lutovinov se už jednou revizí zabývá. Šljapnikov se na to nehodí.

11. 8. [1921]

Lenin

I. A. TEODOROVIČOVI

Soudruhu Teodorovičovi

12. 8. 1921

Ivane Adolfoviči!

Neodpověděl jste mi ohledně duchoborců. Pošlete mi prosím můj dopis* a své závěry.

Pokud jde o knihu Semjona Maslova [73], píše mi ze Státního nakladatelství Skvorcov[113], že ji *Osinskij* schválil. Jestli je to tak, je to chyba. Nezapomeňte okamžitě, jakmile *Osinskij* přijede, předat mu můj dopis o Maslovově knize.**

Váš *Lenin*

TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVÍ

[12. 8. 1921]

Soudruhu Krasinovi

Prosím Vás, ukončete poradu o Státním depozitáři ceností včas, abych před Vaším odjezdem měl definitivně zpracované výsledky porady a její usnesení, podepsané Vámi, Alským a soudruhem Bokijem.

*Lenin** Dopis nebyl nalezen. *Red.*** Viz tento svazek, dokument č. 173. *Red.*

192
TELEGRAM
PERMSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU
VÝBORU KSR(b)*

[12. 8. 1921]

Perm, guberniální výbor KSR

Přečtěte prosím na zasedání guberniálního výboru oba Mjasnikovovy články a můj dopis, kterým jsem mu odpověděl.¹³⁰ Totéž učiňte na motovilišském okresním výboru. Mjasnikov ať laskavě pořídí z mé odpovědi dvě kopie, jednu pro mě, druhou pro guberniální výbor.

Lenin

193
G. V. ČIČERINOVÍ A L. B. KAMENĚVOVÍ

Protože ničemní kšeftaři chtějí vzbudit zdání, že jsme schopni někoho napálit,

doporučuji, abychom jim ihned telegraficky poslali oficiálně jménem vlády s podpisem Kameněva a Čičerina (v případě potřeby i s podpisem mým a Kalininovým) tento návrh:

uložíme v newyorské bance ve zlatě 120 % procent hodnoty toho, co nám během měsíce dají pro milión hladových dětí a nemocných. Ale v tom případě si vyhrazueme, že vzhledem k tak rozsáhlé materiální záruce upustí Američané od sebemenšího vměšování nejen politického, ale i administrativního, a že nebudou uplatňovat žádné nároky. To znamená, že se v takovém případě ruší

* Na rukopisu Lenin poznamenal: »Odesláno telefonicky 12. 8.«
Red.

všechny body smlouvy, které by jim poskytovaly sebe-
menší právo třeba i jen na administrativní vměšování.
Kontrolu budou provádět paritní komise (za naši vládu
a za jejich) přímo na místě.¹³¹

Tímto návrhem vytřeme kšeftařům zrak a nakonec je
před celým světem zostudíme.

Nesmí se zapomínat, že na našich vesnicích nejsou
a nikdy nebyly žádné přídělky. Abychom se v tomto směru
nedopustili chyby, doporučuji přizvat na poradu k této
otázce někoho z lidového komisariátu zásobování.

13. 8. 1921

Lenin

194

DOPIS G. J. ZINOVJEVOVI
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Pořídit 6 kopií
a rozeslat

1. Radkovi
2. mně
3. Trockému
4. Kameněvovi
5. Stalinovi
6. do rezervy

Soudruhu Zinovjevovi

13. 8. 1921

V Rusku se zřejmě nedá řádně zřídit kancelář, která by
systematicky shromažďovala a excerpovala údaje o mezi-
národním dělnickém hnutí. Nemáme na to ani lidi, ani
knihovny aj.

Navrhuji zřídit takovou kancelář v Německu. Zaměstnat

jednoho vedoucího (z komunistů, kteří se nehodí pro jinou práci, ale ještě raději z *nekomunistů*) plus dva pomocníky (+ dvě až tři písáčky).

Dotovat to měsíčně určitou částkou. Dbát, aby to byl *legální* podnik pod určitou firmou, třeba něco jako *Zeitungskorrespondenz* — dodávání článků a materiálů redakcím listů.

Najít tři Němce (kteří by uměli anglicky, francouzsky, italsky a česky — to pro začátek stačí) je jistě možné. Radek, pokud si vzpomínám, měl už dokonce někoho vyhlédnutého.

Tato kancelář, kdyby se nám podařilo najít schopné pracovníky a uzavřít s nimi smlouvu (intelektuální pracovníci v Německu žijí v bídě, takže bychom mohli získat dobré síly), by pro nás vykonávala soustavnou vědeckou práci — *shromažďovala* by literaturu a speciální novinový materiál a *zpracovávala* by jej z hlediska dvou stěžejních a hlavních otázek:

- A) *mezinárodní imperialismus*
- B) *mezinárodní dělnické hnutí*.

Jako spolupracovníky této kanceláře (a jako publicisty ve funkci konzultantů) bychom našli (s Radkem a za jeho pomoci) pravděpodobně takových dvacet až třicet komunistů, kteří pracují jako novináři ve všech zemích světa.

Tato kancelář by publikovala především v němčině (pro evropský kontinent je to dnes bezpochyby nejrozšířenější jazyk) a při nejbližší příležitosti bychom její vydavatelskou činnost rozšířili o překlady do francouzštiny a angličtiny. Do ruštiny by se snadno dalo překládat hned: jednoduše bychom to po státní linii svěřili dvěma až třem buržoazním profesorům, abychom neodváděli síly komunistů na pouhou vykonavatelskou práci.

Kancelář by měla z hlediska obou uvedených otázek (A a B) soustavně sledovat veškerou mezinárodní litera-

turu, zejména periodika, a vypracovávat *seznamy hodnotných knih a novinových článků* k těmto otázkám.

Nejdůležitější by tu bylo tyto otázky správně specifikovat a třídit; vypracovat *racionální* a podle okamžité situace včas doplňovaný *seznam* těchto otázek a jejich roztrídění.

Dále — o knihách a jen zcela výjimečně a jen o mimořádně důležitých (o jednom ze sta nebo snad o jednom z pěti set) novinových článcích — vypracovávat anotaci nanejvýš na 3—10 řádků, aby bylo na první pohled vidět, co v příslušné knize nebo článku hledat a o čem se v nich píše.

Publicisté ve funkci konzultantů by mohli takové anotace (lépe řečeno ne anotace, ale stručné obsahy) vypracovávat snadno, kdyby to německé ústředí organizovalo a konzultantům platilo.

Dále by kancelář měla řídit

shromažďování hlavních informací z novin a pořizování výstřižků z novin (pro začátek aspoň ve třech až čtyřech exemplářích; jeden pro vlastní potřebu, jeden pro Moskvu a jeden do rezervy).

My bychom vypracovali (s pomocí *konzultantů* řízených Radkem) seznam témat, například:

- — odstíny a sporné otázky uvnitř komunismu;
- — " " " *kolem* komunismu
(Dvaapůltá* a anarchisté);
- — " " " také v odborovém hnutí;
- — volby a jejich statistika (nebo jejich výsledky) pro porovnání síly jednotlivých směrů v dělnickém hnutí;
- — dějiny významných stávek a »událostí« (demonstrací, »akcí«, projevů aj. (atd.

Myslím, že při správné organizaci by kancelář měla

* Jde o centristickou Dvaapůltou internacionálu. *Red.*

určitý příjem, protože některé velké listy a knihovny by kupovaly její bulletiny jako důležitý informační materiál.

Tento příjem by ovšem v nejlepším případě kryl jen malou část výdajů. Výdaje můžeme a musíme vzít na sebe. Všechnen materiál nám bude sloužit přímo ke vzdělávání lidu a při rozvíjení agitace a propagandy.

Takovou kancelář můžeme a musíme zřídit. Mohla by přinést velký užitek. Bez ní jsme jako bez očí, bez uší a bez rukou, nezbytných pro účast v mezinárodním hnutí — a děláme to nahodile, protože jsme (pokud jde o informace) *závislí* na tom, koho máme blíž, kdo je po ruce, kdo si náhodou něco přečetl, náhodou přišel, náhodou vyprávěl atd.

Navrhuji politickému byru, aby tento plán projednalo¹³² a jmenovalo pro jeho *předběžné* vypracování malou komisi, dejme tomu:

Radek

Trockij

+ ?

Pro začátek snad raději jen dva. Ti *získají* pro spolupráci Stěklova i Bélu Kuna (a mnoho dalších), *pozvou* do Moskvy kandidáta na *vedoucího kanceláře*, vypracují *rozpočet* a pak celý *propracovaný* plán předloží politickému byru.

16. 8. [1921]

Lenin

F. A. ROTŠTEJNOVI

13. 8. [1921]

Vážený soudruhu Rotštejne!

Teprve včera jsem dostal Váš dopis ze 17. 7.

S Vaší obezřetnou politikou v Persii prozatím plně souhlasím. Neslyšel jsem »druhou stranu«, ale myslím, že Vaše základní hlediska nelze vyvrátit.¹³³

Nenapsal byste nějakou práci o Persii, abychom se všichni mohli poučit o tak zajímavém a pro nás tak neznámém tématu?

Vypracovat *linii* pro práci na Východě je mimořádně důležité.

Víc nepíšu, protože novinky se dozvíte z novin a já jsem teď na dovolené: přepracoval jsem se a teď se léčím.

Bělgov je už doufám u Vás.

Psali jsme Vám společně o Alexandru Alexandroviči a Varvaře Alexandrovně Armandových, kteří s ním odjeli a o něž mám velkou starost. Doufám, že budou v Persii prospěšní a že jim věnujete nějakou chvíli pozornosti.

Pevně Vám tisknu ruku a srdečně zdravím.

Lenin

196

A. S. KISELJOVOVI¹³⁴

Předsedovi malé rady lidových komisařů

Není to zmírňování trestu?

Předložit *velké* radě lidových komisařů k projednání a prověřit.

Trest lze pouze **zpřísňovat**.

13. 8. [1921]

Lenin

197

A. S. KISELJOVOVI¹³⁵

Předsedovi malé rady lidových komisařů

K bodu 23: (kopie Smoljaninovi)

Bylo by třeba zjistit, jakou spoustu »plánů« v tomto směru jsme schvalovali!!

Jak to dopadlo *ve skutečnosti*?

13. 8. [1921]

Lenin

198

J. A. PREOBRAŽENSKÉMU

Poslat soudruhovi **Preobraženskému**

Soudruhu Preobraženskij! Myslím, že je to třeba zveřejnit.¹³⁶ Souhlasíte-li, dejte to do *Pravdy*. Pokud nesouhlasíte, vraťte to se stručným vyjádřením.

13. 8. [1921]

S komunistickým pozdravem *Lenin*

199

A. M. LEŽAVOVI

Ležavovi

Proč vážne výměna norských ryb za ruské výrobky?¹³⁷

14. 8. [1921]

Lenin

L. A. FOTIJEVOVÉ

Fotijevové

Odpovězte mu dopisem³⁸, že jsem nebyl v Moskvě, že jsem nemocen.

Jeho dopis jsem přečetl a požádám Lunačarského, aby se s ním sešel.

15. 8. [1921]

*Lenin*DOPIS P. I. POPOVOVI
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Vedoucímu
Ústředního statistického
úřadu

Pořídit šest kopií a poslat

{	1. Popovovi
	2. Kržižanovskému
	3.—5. ukázat členům RPO
	6. do rezervy

16. 8. [1921]

Soudruhu Popove!

Korespondence s Ústředním statistickým úřadem a zejména průběžné statistické údaje o průmyslu, které mi poslal 3. 8., mně naprosto přesvědčivě ukázaly, že moje příkazy (obsažené v dopisu ze 4. 6. 1921)* se vůbec ne-

* Dopis se nenašel.

provádějí a že veškerá činnost, celá organizace Ústředního statistického úřadu je chybná.

Průběžné statistické údaje o průmyslu, které jsem dostal 3. 8., byly zastaralé a dodány multa non multum — velký rozsah, ale malý obsah! Právě tak, jako to dělají »byrokratické úřady«, z nichž chcete v dopisu z 11. 6. 1921 Ústřední statistický úřad vyjmout.

List *Ekonomičeskaja žizň* v příloze k č. 152, tj. v *červenci*, už *otiskl* údaje *úplnějši*^[82]!

A z téhož listu jsem už *měl* údaje za první čtvrtletí roku 1921!

Ústřední statistický úřad, který *se opožďuje* za dílčí skupinou publicistů, je příkladem byrokratické instituce. Možná že pro vědeckou práci poskytne za nějaké dva roky spoustu materiálu, jenže my potřebujeme něco jiného.

Uplynuly téměř dva a půl měsíce od mého dopisu ze 4. 6. 1921 — a všechno zůstává při starém. Stále stejné nedostatky. »Kalendářní program« aj., který jste slíbili (v dopisu z 11. 6.), neexistuje.

Znovu Vás upozorňuji na to, že je to nesprávné a že *reorganizaci* práce Ústředního statistického úřadu je nutno *urychlit*.

Zejména:

1. předseda nebo vedoucí Ústředního statistického úřadu musí pracovat v *užším* kontaktu se Státní plánovací komisí podle *přímých pokynů* a příkazů předsedy Státní plánovací komise a jejího předsednictva;

2. průběžná statistika (jak průmyslová, tak zemědělská) musí poskytovat souhrnné údaje, významné pro praxi (a ponechávat akademické zpracování »úplných« údajů na pozdější dobu) *rozhodně* ne později, nýbrž bezpodmínečně *dřív* než náš tisk.

Je třeba umět vybrat to, co je *pro praxi* důležité a naléhavé, a odložit to, co má hodnotu akademickou;

3. je třeba sestavit společně se Státní plánovací komisí jakýsi index-number (číselný ukazatel), podle kterého by

se dal hodnotit stav celého našeho národního hospodářství, závazně ho vypracovávat nejméně jednou za měsíc a nutně porovnávat čísla předválečná, dále z roku 1920, a podle možnosti z let 1917, 1918 a 1919.

Pokud nelze získat přesné údaje, je nutné uvádět čísla přibližná, pravděpodobná, předběžná (se zvláštní poznámkou u každé takové nebo podobné kategorie).

Pro praktickou práci *musíme* mít čísla a Ústřední statistický úřad je *musí* mít *ze všech nejdřív*. A prověřování přesnosti čísel, určování procenta chyb apod. na nějakou dobu odložíme.

Která čísla mají být do index-number pojata, to musí určit Ústřední statistický úřad a Státní plánovací komise. (Např. hlavní, základní údaje: o obyvatelstvu, území, výrobě nejdůležitějších produktů, hlavní výsledky činnosti dopravy atd. — alespoň deset až patnáct údajů, obdobně jako už dávno tyto »číselné ukazatele« sestavuje zahraniční statistika.);

4. k oněm osmi otázkám, které jsou uvedeny v mém dopisu ze 4. 6. v »přibližném seznamu«, je nutno okamžitě, bez sebemenších průtahů (protože bylo naprosto nepřijatelné neudělat za dva a půl měsíce nic) zajistit dodávání údajů a sestavování přehledů ihned, a to souhrnně i jednotlivě:

- ihned o Moskvě (Moskva musí být vzorem)
- dále o Petrohradu
- a o každé gubernii (zdůrazňovat ty gubernie, kde dovedou jednat rychle, bez průtahů, kde se nedrží starých akademických zvyklostí).

Ať se devět desetin pracovníků, které mají k dispozici Ústřední statistický úřad a guberniální statistické úřady, okamžitě pustí do řádného a rychlého zpracování těchto osmi otázek, a jedna desetina ať se zabývá akademickým zkoumáním úplných a obecných souhrnných údajů. Ne-půjde-li to jinak, pak je třeba 99 procent sil vynaložit na zpracovávání toho, co okamžitě potřebujeme v praxi pro

naši výstavbu, a ostatní odložit na lepší časy, na dobu, kdy bude sil nadbytek;

5. Ústřední statistický úřad musí *Radě práce a obrany* měsíčně — a rozhodně dřív než tisk — předkládat *předběžné* souhrnné údaje o *hlavních* oblastech národního hospodářství (a povinně je porovnávat s předchozím rokem). Tyto hlavní úkoly, hlavní čísla, ať už jsou či nejsou pojaty do »číselného ukazatele«, musí být vypracovány okamžitě.

Žádám, aby mi byl bez odkladu zaslán soupis těchto otázek a odpověď na ostatní body.

Předseda RLK V. Uljanov (*Lenin*)

202

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

16. 8. [1921]

G. M.! Vraťte mi to prosím všechno se stručným vyjádřením.

Vaškovova odpověď je podle mého názoru neuspokojivá.¹³⁹

Snad bychom měli poslat jménem *Rady práce a obrany* tento telegram:

všem *guberniálním výkonným výborům*, oddělením pro využití elektřiny apod.

Bezpodmínečně jmenujte ihned dvě až tři odpovědné osoby, které by předložily sjezdu elektrotechniků v říjnu 1921 úplnou statistiku elektráren s údaji o tom, kdy byly vybudovány, s údaji o jejich výkonu v kilowattech, pali-

vu, využití, pořádání přednášek a přednáškových cyklů v elektrárnách aj.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

Měli bychom to poslat, ne?*

Váš *Lenin*

203

REDAKCÍM LISTŮ IZVĚSTIJA

A PRAVDA

A V. N. IPAŤJEVOVI

[17. 8. 1921]

Redakcím listů Izvěstija a Pravda
a soudruhu Ipaťjevovi

V listech Izvěstija a Pravda vyšla v těchto dnech noticka o nevyužitém bohatství Kara-Bogazu.¹⁴⁰ Prosil bych, kdyby to bylo možné, abyste autorovi vyřídili nebo sdělili prostřednictvím listu, že bych velice nutně potřeboval podrobné údaje jednak o tom, jakou má autor pro tento obor odbornou technickou průpravu, a jednak o tom, jak dlouho zkoumal tuto otázku přímo na místě.

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 210. *Red.*

M. I. FRUMKINOVĚ,
V. A. AVANĚSOVOVI
A J. V. STALINOVĚ

[17. 8. 1921]

Soudruhům Frumkinovi, Avaněsovovi a Stalinovi

Přečetl jsem si váš návrh dekretu o soli^[93]. Překvapuje mě obrovský počet bodů, které jsou podle mého názoru už obsaženy v platných zákonech, takže se zbytečně opakují a nepatří do pravomoci Rady práce a obrany. Nemýlím-li se, jediným novým a prakticky užitečným bodem je zákaz dávat sůl jako prémii. Myslím, že by se měl návrh přesně porovnat s platnými zákony lidového komisariátu spravedlnosti a přepracovat. Zákaz dávat jako prémii sůl bych radil ihned schválit zvláštním usnesením Rady práce a obrany.¹⁴¹ Ale hlavní je myslím to, co v návrhu chybí, totiž řada okamžitých praktických opatření k přísnějšímu zajištění soli v rukou státu a k maximálnímu omezení nejrůznějších přidělů soli dělníkům, zaměstnancům, městskému a vůbec všemu obyvatelstvu. Toto opatření je nutno zavést alespoň pro letošní podzim a začátek zimy, a to v co nejdrastičtějším rozsahu, protože jinak od rolníků obilí za sůl nedostaneme.

Lenin

TELEFONOGRAM I. S. LOBAČOVVI

[17. 8. 1921]

Soudruhu Lobačove!

Pošlete mi prosím stručnou informaci:

1. kolik obilí bylo v zásobě pro kolektivní zásobování k 1. srpnu;
2. kolik bylo z této zásoby vydáno;
3. kolik podnikům;
4. kolik obilí bylo v zásobě pro kolektivní zásobování k 15. srpnu, tj. na druhou polovinu srpna;
5. kolik bylo z této zásoby vydáno;
6. kolik podnikům.

Žádám o stručná souhrnná čísla bez všelijakých podrobností a dílčích údajů.¹⁴²

Lenin

TELEGRAM P. L. LAPIŇSKÉMU

[17. 8. 1921]

Berlín, Lapiňskému

Sdělte mi, jak plníte úkol, kterého jste se ujal, tj. jak pokračuje vydávání atlasu a studium imperialismu pro tento atlas. Sdělte přesně, kdy pošlete plán práce a termín jejího dokončení.

Lenin

TELEFONOGRAM SEKRETÁŘCE

[17. 8. 1921]

Můžete zjistit, dá-li se obstarat německý překlad celého Šmeralova referátu ze sjezdu československé strany na jaře 1921? Dal jsem ten překlad soudruhu Axelrodovi v době kongresu. Chyběla v něm první část referátu až po bod o morální krizi. Tento překlad mi dal soudruh Kreibich. Zjistěte prosím, zda by bylo možno obstarat tuto chybějící část překladu.¹⁴³

Vyšla v některém cizím jazyce v Rusku nebo v zahraničí moje brožura o naturální dani? Jestliže ano, pošlete mi po jednom výtisku^[142, 145].

Lenin

TELEGRAM M. K. VLADIMIROVOVI

[17. 8. 1921]

Ukrajinský lidový komisariát zásobování, Vladimirovovi
kopie Simferopol, Ústřední správa krymských lázní,
zvláštní zásobovací výbor

Situace v zásobování nemocných, kteří se léčí v krymských sanatoriích, je podle sdělení ze Simferopolu mimořádně těžká, zejména pokud jde o chléb. Pomocnou ruku může podat jenom Ukrajina. Najděte možnost, jak co nejrychleji poslat do Simferopolu na adresu Ústřední správy krymských lázní deset vagónů obilí, zčásti v mouce, a dva vagóny krmiv. O provedených opatřeních poďte zprávu Brjuchanovovi a mně.

Předseda rady lidových komisařů

TELEFONOGRAM
N. P. BRJUCHANOVVI

[17. 8. 1921]

Brjuchanovovi (příloha ke kopii telegramu
zaslaného Vladimirovovi^[66])

Počet pacientů na Krymu je nutné snížit podle množství potravin, které je pro ně spolehlivě zajištěno. Zdravotnické orgány na to zřejmě neberou ohled, ale lidový komisařiát zásobování musí bezpodmínečně tento počet radikálně omezit.

Lenin

TELEGRAM VÝKONNÝM VÝBORŮM
GUBERNIÁLNÍCH SOVĚTŮ
ODDĚLENÍM PRO VYUŽITÍ
ELEKTŘINY

[18. 8. 1921]

Všem výkonným výborům guberniálních sovětů
oddělením pro využití elektřiny

Navrhuji uložit všem osobám delegovaným na sjezd elektrotechniků, který se bude konat v říjnu, aby na něm předložily statistické údaje o tom, kdy elektrárny vznikly, jaká je jejich předepsaná výkonnost v kilowattech, kolik kilowatthodin vyrobí ročně, jakou mají spotřebu paliva, proč jsou kursy zřízené při elektrárnách přerušovány a kolik přednášek o elektrifikaci přednesli pracovníci elektráren. Odpovědnost za včasné splnění a kompletní

shromáždění všech údajů o každé elektrárně bez výjimky přenést ihned jmenovitě na každého delegáta nebo na osoby, které k tomu budou speciálně určeny guberniálním výkonným výborem.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

2 1 1

TELEFONOGRAM
V. A. SMOLJANINOVVI

[18. 8. 1921]

Soudruhu Smoljaninovovi
kopie Kržižanovskému

Pomozte prosím soudruhu Stalinovi při jeho studiu všech ekonomických materiálů Rady obrany a Státní plánovací komise, zejména pokud se týkají těžby a zpracování zlata, bakuského ropného průmyslu atd.

Lenin

2 1 2

J. V. STALINOVVI

Soudruhu Staline!

Chcete-li, pošlu telefonogram, aby autora (já ho neznám) pozvali *k Vám*.¹⁴⁴

Napište stručně, co podnikáte.

19. 8. [1921]

Lenin

L. A. FOTIJEVŮVÉ

19. 8. [1921]

Lýd. Al.!

Tohle není ono.¹⁴⁵ Prosil jsem, abyste našla jiné, **původní** vyjádření.

Najděte to a pošlete ještě jednou společně s původním vyjádřením (Pokrovského? Nevzpomínám si, čím bylo).

*Lenin*I. S. UNŠLICHTOVI¹⁴⁶*Soudruhu Unšlichtovi***Tajné****Soudruhu Unšlichte!**

Dejte pro mě vypracovat zprávu, kolik ještě **zbývá** každému odsedět, a vraťte mi tento list s dodatečnou informací.

Půjde případ před soud? Nebo nepůjde, a proč ne? (Přesný text *rozsudku*?)

19. 8. [1921]

Lenin

I. S. UNŠLICHTOVI¹⁴⁷

19. 8. [1921]

Spěchá
Tajné

Soudruhu Unšlichte!

Uložte prosím příslušným osobám, aby mi předložily:

1. přesné informace, *jaké* jsou indicie, a
2. kopii *výslechu* nebo výslechů v případě *Nazvanova* (v Petrohradu) a *Šelechese* (v Moskvě).

Už jsem si o to psal. *Důrazně* jim připomeňte, aby se napříště neopožďovaly.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. I. POPOVOVI

[20. 8. 1921]

Soudruhu Popove!

Vaši demisi přijmout nemohu.

Proti mým příkazům, jak je Vám jistě známo, se můžete odvolat, ale odvolání Vás nezprošťuje povinnosti je splnit. Buďte tak laskav a pošlete mi stručný výčet opatření, která podnikáte ke splnění mých příkazů, s uvedením termínů (samozřejmě přibližných od — do).

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

P. S. Zdravotní dovolenou si samozřejmě můžete a musíte vzít, abyste se uzdravil. Ale v tom případě napište speciálně mně nebo, chcete-li to uspíšit, Fotijejové, a ta mi

А что - ?
Москва? 8/III + 4 мес. = 8. XII !! А до-
сравка!

ВХ 2965 9 АВГУСТА 1921 года.

ИЗ ШАБОЛОВСКОЙ РАДИОСТАНЦИИ НР 123 МОСКВУ ЗАВЦЕНТ-
РАДИО ДЛЯ НАРКОМИНОДЕЛА 8/9 1921 Берлин Нр 104
в 76 ЧИЧЕРИН ДЛЯ ЛЕНИНА
МОСКВА КОПИЯ Красину.

Важнейшая часть материала для Каширской станции
именно изоляторы заказаны и будут отправлены конце
августа за исключением небольшой части которая пой-
дет первой половиной сентября тчк Сроки доставки
всех остальных материалов от трех до четырех меся-
цев так как ни один завод не может изготовить рань-
ше тчк На электровозы сроки около шести месяцев тчк
Делаем все возможное для сокращения всех сроков
точка Все дело ведется ударным порядком Старковым
и мною 5 августа 2250 СТОМОНЯКОВ

КА-
Ких
очень
и
вал
нах?

✓ Не в Каширо?
ЛЛЛ.

Послать Г. Д. М. Цурюке,
чтобы решил мне вернуть с
обязавшим. Уо это значит?
Какие сроки пуска фран-
цузского вагона?
И/III. Лени

Leninovy poznámky na ra-
diotelegramu B. S. Stomo-
ňakova a příkaz sekretářce
z 11. srpna 1921

Zmenšeno

to přečte do telefonu (o dovolené a o zástupci). Je nutno oficiálně jmenovat *dočasného zástupce*.

P. P. S. Dodávám, že Váš dopis je příliš polemický. Ne-jsem proti polemice, ale tu je třeba oddělovat od ostatního. Polemizujete s něčím, co jsem neřekl a co si ani nemyslím. Polemizujete v tom smyslu, jako bych popíral užitečnost toho, co bylo vykonáno apod. Jenže to jsem neřikal a ani si to nemyslím.

O tom, co podnikáte, mi podejte laskavě zprávu podle jednotlivých bodů obsažených v mých dopisech ze 4. června* a 16. srpna** (například »stručné měsíční přehledy o průmyslu se budou předkládat od *té a té doby*«, o *rozdělení potravin tehdy a tehdy* a podobně).

217

VÝMĚNA POZNÁMEK
S L. B. KRASINEM

[Před 22. 8. 1921]

Mluvil jsem o Urquhartově koncesi s Bogdanovem a dospěli jsme k naprosté shodě. Vyžádal jsem si od Urquharta jeho návrh smlouvy a předkládám otázku povolení vstupu pro něho a jeho inženýry. Nemůžete mi do pondělka vrátit materiál o této záležitosti, který jsem Vám nechal?

Je třeba ještě najít a určit takové *tři* spolehlivé a kvalifikované lidi ze *Státní plánovací komise*, kteří by návrh smlouvy s Urquhartem posoudili.

* Dopis se nenašel.

** Viz tento svazek, dokument č. 201. *Red.*

TELEFONOGRAM
G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

[22. 8. 1921]

Soudruhu Kržižanovskému

Věnujte prosím zvláštní pozornost koncesím (závod v Kyštymu a četné další měděné doly) Leslieho Urquharta.

Ať podmínky této koncese posoudí a smlouvu připraví Krasin a Bogdanov společně s Vámi. Bylo by pro nás neobyčejně důležité zařídit to tak, aby nám koncesionář, který by chtěl získat málem všechny měděné doly v Rusku, za prvé zaručil podíl, který bychom dostávali v krátké době, a za druhé, abychom mohli získat od koncesionáře potřebné zařízení k rozvoji těžby v našich vlastních dolech. Až se s touto věcí seznámíte, sdělte mi prosím, do jaké míry jsou podle Vašeho názoru zajištěny obě podmínky a jaký je vůbec význam předpokládané koncese pro rozvoj zásobování v Rusku a zejména pro rozvoj elektrifikace.

Lenin

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

G. M.! Po přečtení mi to prosím *vraťte*.¹⁴⁸

Možná že jsem částečně vinen já, že jsem tuhle hysterii vyvolal přehnanou přísností.

Ale v podstatě mám pravdu a budu trvat na svém, demisi jsem *nepřijal*.

Co myslíte, neměla by všechna tato opatření nařídit *Státní plánovací komise* a *zvlášť* schválit *Rada práce a ob-rany*?

(Přečtěte si můj dopis Popovovi ze 4. 6. 1921: uvádím tam osm bodů.)

Zejména: analýza rozdělování potravin; palivo, jeho hospodárné využívání atd.

Přesný plán prací **Ústředního statistického úřadu** a *Státní plánovací komise*.

Co tomu říkáte?

22. 8. [1921]

Lenin

P. S. Zavolejte mi, až si to přečtete. Musíme se o tom *přesně* domluvit. Důkladně a přesně.

Lenin

P. P. S. Popovův dopis nikomu neukazujte.

2 2 0

TELEFONOGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

[22. 8. 1921)

Soudruhu Zinovjevovi

1. Nemohl byste vyhledat a poslat mi moji předmluvu k německému vydání mé knížky o imperialismu^[64]?* Poslal jsem tuto předmluvu před rokem do Petrohradu. Tam se zřejmě kdesi ztratila.

2. Dělá mi velkou starost, zda je v zahraničním dělnickém tisku vůbec a zvláště v komunistickém dost výstižně a přesně tlumočena naše výzva, aby se sbírky na pomoc Rusku posílaly výhradně přímo na naši adresu, tedy nikoli prostřednictvím vlád.

* Viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 27, Praha 1986, s. 319—444.
Red.

V sobotu jsme v Rize podepsali dohodu s americkým ministrem obchodu Hooverem (s otištěním zprávy o tom ještě počkejte) a Harding vyzývá americký lid, aby všechny dary posílal přes Hoovera.

Velice by nám pomohlo, kdyby Kominternu, aniž by prozatím vystupovala proti americké vládě, vyhlásila konkrétní výzvu, aby dělníci posílali své dary výhradně na přímou adresu zástupců Sovětského Ruska v zahraničí.

Neboť všechny ty dary, posílané prostřednictvím buržoazních vlád, nás rozhodně přímo nebo nepřímo, ve větší či menší míře svazují nějakými podmínkami, zatímco dělníci nám bezesporu budou chtít posílat dary bez jakýchkoli podmínek, a tento rozdíl má pro nás obrovský význam.

Nemohl byste zjistit, zda Kominternu a odborářský tisk sympatizující s námi pochopily, že dary je nutno posílat na adresu sovětské vlády bez jakýchkoli podmínek a rozvinout širokou propagandu, aby všichni dělníci poukázali jednodenní výdělek na pomoc hladovějícím v Rusku?

Lenin

221

DOPIS I. T. SMILGOVI
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

22. 8. 1921

Velice spěchá

Soudruhu Smilgo!

Mám dojem, že jedna z hrubých chyb v Donbasu, tj. v celém obnovování Donbasu, spočívá v tom, že tu v místní práci — v průmyslu, zemědělství a obchodu — není náležitý soulad.

Zdá se, že tam došlo k určitým nedorozuměním jednak mezi Pjatakovem a Ruchimovičem, jednak mezi Pjatakovem a místními odborovými organizacemi.

Považuji za neobyčejně důležité, abyste se neomezoval jen na ryze průmyslové problémy týkající se pouze těžby černého uhlí, ale abyste se pokusil tato nedorozumění odstranit.

Musíte stůj co stůj zajistit, aby guberniální hospodářská rada Doněcké gubernie pracovala s největší intenzitou a naprosto svorně.

Je třeba podniknout mimořádná opatření, aby jak Pjatakov, tak celý jeho aparát věnovali všechny síly rozvoji místního zemědělství a výměně zboží s rolníky a přes Taganrog také se zahraničím. Zejména věnujte pozornost rozvoji místního zemědělství, zavádějte zavlažování a využijte k tomu stavidel na Donci. Takový plán, od něhož si v praxi hodně slibujeme, byl navržen ve Státní plánovací komisi.

Vůbec je naprosto nesprávné, že se vedení kamenouhelného průmyslu *necítí spjato* se zemědělstvím Doněcké gubernie.

Jsem přesvědčen, že kdyby se spojila celá pracovní armáda v Doněcké gubernii zároveň s místními horníky a vedením kamenouhelného průmyslu a vrhly se do společné práce s pracovníky Doněcké gubernie, podařilo by se nejen co nejrychleji vybrat naturální daň, ale bezpochyby získat i velké množství potravin správně zorganizovanou výměnou zboží, a to jak výměnou za sůl, tak i výměnou obilí za uhlí.

Čekám od Vás: za prvé telegram se stručným sdělením, že jste tento dopis dostal a uděláte v tomto směru, co bude ve Vašich silách, a za druhé podrobnou zprávu o ustavení a činnosti hospodářské rady Doněcké gubernie po Vašem příjezdu.

Pokud jde o brázdicí stroje, o nichž psal Pjatakov, mám přesné a podrobné vyjádření odborníků, že v Don-

basu nemohou z mnoha příčin uvést do provozu ani ty, které už tam jsou, a že nákup nových brázdících strojů je naprosto neracionální, protože by stály bez využití.

Bud'te tak laskav a posuďte důkladně tuto otázku s pomocí skutečných odborníků, kteří se v tomto oboru dobře vyznají.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

Dopis pošlete do Bachmutu — guberniální výkonný výbor, aby ho předali zmocněnci Rady práce a obrany Smilgovi, který má být v Bachmutu od 27. srpna do 5. září 1921. Pošlete ho prostřednictvím vojenské správy zvlášť rychlým kurýrem, na osobní podpis. Pokud Smilga v Bachmutu ještě není, doručte mu to prostřednictvím guberniálního výkonného výboru.

Zeptejte se telefonicky Stalina, nebude-li posílat dopis Ruchimovičovi. Dejte Stalinovi přechíst kopii tohoto dopisu, a pokud bude mít pro Ruchimoviče dopis, pošlete to společně *nejpozději zítra*.

2 2 2

V. A. SMOLJANINOV OVI¹⁴⁹

Soudruhu Smoljaninovovi

Dohlédněte prosím na urychlenou realizaci (prostřednictvím Rady práce a obrany atd.).

Lenin

23. 8. [1921]

TELEFONOGRAM
G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Velice spěchá

[23. 8. 1921]

Soudruhu Kržižanovskému
Předsednictvu Státní plánovací komise

Nutně bych potřeboval ještě před Krasinovým odjezdem zcela stručný přehled o tom, jaká nezbytná hospodářská opatření se připravují ve Státní plánovací komisi k pozvednutí zemědělství v guberniích postižených hladem.

Zařídte prosím, aby pro mne připravili tento přehled, asi do dvou až tří dnů.

Dbejte prosím, aby to byly jen nejstručnější, několikařádkové informace o každém předpokládaném opatření s uvedením přibližného rozsahu prací a nákladů na ně.

Sdělte mi laskavě, dokdy tuto informaci dostanu.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

Pošlete to pilně a telefonicky si ověřte, kdy to Kržižanovskij dostal.

V. M. MOLOTOVOVI
PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b)

[23. 8. 1921]

Soudruhu Molotovovi

Návrh soudruha Trockého na vyslání uvedených pracovníků do oblasti státní hranice plně podporuji.¹⁵⁰ Myslím, že celá řada okolností opravdu vyžaduje, abychom v tomto směru učinili co nejráznější opatření, která jsou bez takové cesty nemyslitelná.

Pokládejte prosím moje vyjádření za hlas »pro«.

Lenin

TELEFONOGRAM
V. A. SMOLJANINOVVI¹⁵¹

[23. 8. 1921]

Soudruhu Smoljaninovovi

Udělejte prosím veškerá opatření k co nejrychlejšímu splnění Cyperovičovy žádosti. Záležitost předložte zítra Radě práce a obrany a telefonicky se domluvte s Graftiem o referátu a s Cyperovičem o usnesení Rady práce a obrany.

Lenin

TELEFONOGRAM
 ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA
 ÚV KSR(b)

23. 8. 1921

Trockému
 Kameněvovi
 Stalinovi
 Molotovovi
 Zinovjevovi

Pokud jde o Zinovjevův návrh — aby se Stěklovovi vytkla nemístnost jeho článku O levičáctví¹⁵² — myslím, že to bychom teď dělat neměli.

Podle mne stačila Solcova noticka v Pravdě [117]. Stěklov z ní bezpochyby vyvodí správný závěr, takže zásah politického byra by teď byl předčasný.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

POZNÁMKA NA DOPISU
 N. N. JAKOVLEVA
 A VZKAZ I. S. UNŠLICHTOVI¹⁵³

Profesor geologického ústavu. Naděžda Konstantinovna ho osobně poznala někdy po roce 1890 jako čestného a revolučně smýšlejícího člověka. Jeho syn je komunista.

Soudruhu Unšlichte!

Nařídte prosím přešetření. Je velice pravděpodobné, že ty vědce bude nutné propustit.

Sapropel je pro naše hospodářství důležitá věc.

23. 8. [1921]

Lenin

228

VZKAZ L. A. FOTIJEVOVÉ A DOPIS MATYÁŠI RÁKOSIMU, K. B. RADKOVI, I. S. UNŠLICHTOVI A B. I. REJNŠTEJNOVI¹⁵⁴

Fotijevové: spojte se prosím telefonicky s *Rákosim* (tajemník Komunistické internacionály) a zjistěte, existují-li písemná rozhodnutí exekutivy Komunistické internacionály. Podívejte se na to sama; pokud to bude nutné, pošlete kopie přiloženého dopisu *Rákosimu*, *Radkovi*, *Unšlichtovi* a *Rejnštejnovi*, komu bude třeba.

23. 8. [1921]

Lenin

Dostal jsem anglický dopis od *Adolpha S. Karma* (Dresden, pokoj č. 37), který si trpce stěžuje, že ho Haywood obvinil z frakční činnosti a udal jako špióna. Komise (Kominterny) ho prý uznala nevinným, ale nechťjí ho, ačkoli z vězení byl propuštěn, pustit z Ruska, odebrali mu jeho dopisy atd. apod.

Prý ho znají Boris Rejnštejn, Švéd Kilbom, finský komunista Allan Wallenius a mnoho dalších.

Je prý delegátem Socialistické *dělnické* strany Spojených států.

Lenin

J. V. STALINOVÍ
A VŠEM ČLENŮM
POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b)

Soudruhu Staline! Nestoudný Nansenův návrh (jmenovat kadeta z Výboru pro pomoc), počínání těchto »kukišovců«¹⁵⁵ a přiložený telegram nad slunce jasněji ukazují, že jsme se zmýlili. Nebo pokud jsme se nemýlili dosud, ukrutně se zmýlíme teď, necháme-li to plavat.

Víte, že Rykov krátce před svým odjezdem přišel za mnou a řekl mi, že mu jakýsi Runov, náš člověk, vyprávěl o shromáždění, na kterém Prokopovič pronášel protivládní řeči. Toto shromáždění svolal Prokopovič pod rouškou Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím.

Na co tedy máme ještě čekat? Cožpak je myslitelné, abychom nečinně přihlíželi jejich zjevným *přípravám*?

To je absolutně nemyslitelné.

Navrhují: ještě dnes, v pátek 26. 8., rozpustit na základě usnesení Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů »Kukiše«. Důvod: jejich odmítání pracovat, jejich rezoluce. *Určit pro převzetí peněz a pro likvidaci jednoho čekistu.*

Prokopoviče ještě dnes zatknout za protivládní projevy (na shromáždění, kde byl Runov) a držet ho takové tři měsíce, než toto shromáždění *důkladně* vyšetříme.

Ostatní členy »Kukiše« ihned, ještě dnes, vypovědět z Moskvy a po jednom je rozmístit do újezdních měst, pokud možno bez železničního spojení, a *zajistit nad nimi dohled.*

Věřte mi, že kdybychom ještě čekali, dopustili bychom se hrubé chyby. Musí se to udělat, dokud Nansen neodjel; Nansenovi dáme jasné »ultimátum«. Této hře (*s ohněm*) bude odzvoněno.

Otiskneme hned zítra přibližně na pěti řádcích struč-

nou, strohou »oficiální zprávu«: rozpuštěn, protože nechce pracovat.¹⁵⁶

Tisku dáme pokyn, aby si hned od zítřka začal z »kukišovců« všemožně utahovat. Panští synkové, bělogvardějci, chtěli si vyjet za hranice, ale na venkov se jim nechtělo. Kalinin tam jel, ale pro kadety »se to nehodí«. Všemožně je zesměšňovat a celé dva měsíce se aspoň jednou týdně do nich strefovat.

Bolavý zub bude vytržen naráz, což bude po všech stránkách velmi užitečné.

Žádné váhání. Doporučuji skoncovat s tím v politickém byru ještě dnes.¹⁵⁷

Cizinci se začnou sjíždět, musíme »vyčistit« Moskvu od »kukišovců« a *zatrhnout* jim hru (s ohněm). Dejte to přechíst členům politického byra.

26. 8. [1921]

Lenin

230

TELEFONOGRAM
A. V. LUNAČARSKÉMU¹⁵⁸

[26. 8. 1921]

Soudruhu Lunačarskému

V žádném případě Vás nemohu přijmout, protože jsem nemocen.

Radím Vám, abyste zájem o divadla pochoval.

Povinností lidového komisariátu školství a osvěty není zabývat se divadlem, ale učit lidi číst a psát.

Lenin

BHUPENDRANÁTHU DATTOVI¹⁵⁹

[26. 8. 1921]

Milý soudruhu Datto, přečetl jsem si Vaše teze. O společenské třídy se přít nebudeme. Myslím, že bychom měli vycházet z mých tezí o koloniální otázce [47]. Shromážděte statistické údaje o rolnických svazech, pokud v Indii existují.

Váš . . .

V. Uljanov (Lenin)

MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

27. 8. 1921

Přikládám rezoluci předsednictva moskevského sovětu a prosím předsedu i všechny členy malé rady lidových komisařů, zejména soudruha Gojchbarga jako právníka, aby věnovali mimořádnou pozornost *obezřetnější, pečlivější a promyšlenější přípravě* textu dekretů.

Nekonečné opravy jsou nepřípustné.

Myslím si rovněž, že řada dekretů malé rady lidových komisařů z poslední doby je poznamenána chvatem.

Proti tomuto nešvaru je třeba učinit co nejpřísnější opatření, aby jejich činnost nevyvolala mezi obyvatelstvem ostré protesty a aby *proti* malé radě lidových komisařů nemusel zakročít ústřední výbor.

Předseda RLK V. Uljanov (Lenin)

ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR (b)

29. 8. 1921

Uložte prosím předsedovi Státní plánovací komise sou-
druhu *Kržižanovskému*,

aby odjel s Krasinem do *Rigy* a tam se *měsíc* v sa-
natoriu nebo v soukromí léčil a zotavoval.

Snažně vás prosím, abyste to zařídili ještě dnes, proto-
že jako předseda Rady práce a obrany jsem se přesvědčil,
že předseda Státní plánovací komise se *bezmála ztrhal*.
Musí *nezbytně a bez odkladu obnovit své síly*.

Bez rozhodnutí organizačního byra ničeho nedosáhne-
me.¹⁶⁰

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

234

TELEGRAM

V. N. KAJUROVOVI¹⁶¹

[30. 8. 1921]

Pokud jde o čistku ve straně, předám Vaše úvahy Ústřed-
ní komisi pro čistku ve straně. Jsem toho názoru, že první
hlubší zkušenosti z čistky nám přinesou řadu praktických
poznatků, kterých využijeme v budoucnu k vypracování
podmínek pro přijímání. Až shromáždíte dostatek mate-
riálu, pošlete mi své názory písemně. Všechno, co jste mi
sdělil o podmínkách hospodářské činnosti, prozkoumám
v souvislosti se všemi materiály, které mám k dispozici.
Jednání o Vašem odvolání ze Sibíře se zřejmě odkládá,
dokud neskončí čistka.

Lenin

TELEFONOGRAM
V. A. SMOLJANINOVVI

[30. 8. 1921]

Soudruhu Smoljaninovvi

Litvinov poslal telegram, že mají s Krasinem rozdílné názory, které se týkají návrhu na nákup cenností za dvacet miliónů liber šterlinků. Telegram s tímto obsahem byl zaslán Krasinovi a Alskému. Vyzvedněte si od Alského text telegramu, přečtěte si ho a zjistěte, rozhodl-li Krasin v souladu s Litvinovovým návrhem. Pokud ne, bude třeba předložit tuto otázku urychleně Radě práce a obrany nebo ústřednímu výboru¹⁶²; v tom případě Vás prosím, abyste mi neprodleně zatelefonoval. V každém případě mě zítra informujte, jak to v této věci vypadá.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

V. A. SMOLJANINOVVI¹⁶³

Spěšně
Velice spěchá

Smoljaninovovi: jsem plně *pro*. Můj názor: okamžitě povolit a nesmírně vlídně odpovědět. Dotažte se politického byra (prostřednictvím *Molotova*) a RLK a *zavolejte* mi.

30. 8. [1921]

Lenin

V. M. MOLOTOVOVI
PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

Soudruhu Molotovovi

Souhlasím s Brjuchanovem.

Doporučuji odhlasovat, aby byla práce komise zastavena.¹⁶⁴ Je to hra na komise.

30. 8. [1921]

Lenin

POZNÁMKY NA DOPISU
R. E. KLASSONA
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

31. 8. 1921

Velevážený Vladimíre Iljiči!

důležité

*Smoljaninovi
do archívu*

??

nějak se
tomu nechce
věřit

??

Dovoluji si připravit Vás o několik minut Vašeho času v záležitosti Správy pro hydraulickou těžbu rašeliny.

S velkým uspokojením Vám mohu oznámit, že problém dehydratace rašeliny průmyslovou cestou jsme v poslední době vyřešili naprosto spolehlivě, # přitom velice jednoduchými prostředky*, takže nyní je třeba přejít od laboratorních pokusů k průmyslovému využití, to znamená postavit továrnu. Současně se nám podařilo vyřešit i otázku sušení rašeliny během letní sezóny, rovněž chemickým působením na hydraulickou rašelinu, a to s takovým výsledkem, že se doba sušení ve srovnání s dřívějším zkracuje přibližně na polovinu, a přitom nemůže rašelinu ohrozit ani déšť. To všechno jsou velice cenné výsledky, které mohou

* potřebujeme pouze: 1. sádru, 2. staré železné piliny.

těžbu rašeliny postavit na pevný základ a učinit z ní to, čím se musí stát — jeden z nejdůležitějších druhů paliva v Rusku. K tomu, aby bylo možné všechny tyto pozitivní výsledky využít v praxi, potřebujeme potraviny a peníze. Sehnat potraviny je obtížné, a proto o ně žádám, ale pokud nám dáte peníze — jednak ruské na nákup potravin a na mzdy pro dělníky, jednak určitou částku v cizích valutách, abychom mohli v zahraničí nakoupit stroje, které nedokážeme vyrobit, — v tom případě se zavazují postavit do příští sezóny v rámci podniku Elektroperedača první zkušební závod na dehydrataci rašeliny a během sezóny ho uvést do zkušebního provozu, takže od příštího podzimu bychom byli schopni rozjet na rok 1923 těžbu rašeliny v libovolném rozsahu, v závislosti na množství prostředků, které nám budou poskytnuty.

Nejpodstatnější je to, že v závodě nebudeme získávat rašelinové cihly, nýbrž přímo rašelinový prášek, který hoří pod kotli jako nafta dlouhým plamenem s neobyčejně vysokým koeficientem účinnosti.

Proto si dovoluji obrátit se přímo na Vás, protože veškeré pravomoci, které jste nám kdysi Vy a rada lidových komisařů udělili, jsou už dávno zrušeny a nám stojí i nejnáléhavější práce, protože není možné koupit potraviny — nejsou peníze; kdyby byly peníze, mohli bychom koupit potřebné množství potravin, aniž bychom sebe méně zatěžovali lidový komisariát zásobování, a dokončit všechny nezbytné práce.

V dokonalé úctě *R. Klasson*

- Kopie: 1. Smoljaninovi
2. Ivanu Ivanoviči Radčenkovi
3. Státní plánovací komisi
4. Krasinovi

N B
jaký je ten
koeficient
konkrétně?

kým? kdy?

R. E. KLASSONOV I

[31. 8. 1921]

Správa pro hydraulickou těžbu rašeliny, Sadovniki 11
Inženýru Robertu Eduardoviči Klassonovi
Kopie: Smoljaninovovi, I. I. Radčenkovi,
předsednictvu Státní plánovací komise a Krasinovi

Dostal jsem a přečetl si Vaši zprávu z 31. srpna. Odpovídá-li plně skutečnosti Vaše sdělení, že jste naprosto spolehlivě vyřešil otázku vysoušení rašeliny průmyslovou cestou, bude to mít obrovský význam. Budeme to muset okamžitě vyzkoušet nebo udělat technickou expertizu a potom Vám poskytnout příděl potravin a cizích valut, o něž žádáte. Musíte konkrétně sdělit, kolik potravin a cizích valut budete potřebovat.

Vaše sdělení, že pravomoc, kterou Vám udělila rada lidových komisařů, byla dávno zrušena, mě překvapuje, protože nikdo neměl právo ji zrušit.

Požádám o svolání porady za účasti soudruha Radčenka, zástupce Státní plánovací komise, Smoljaninova a Krasina.¹⁶⁵ Protože Krasin 7. září odjíždí, bylo by dobře celou záležitost uzavřít do jeho odjezdu. Úkolem porady bude zajistit ověření Vaší zprávy a stanovit, kolik potravin a cizích valut by Vám mělo být vydáno a také za jakých podmínek.

V. Uljanov (Lenin)

V. A. SMOLJANINOVVI¹⁶⁶

**Spěchá
Důležité**

Soudruhu Smoljaninove!

Je třeba proniknout do smyslu toho telegramu. Co je to za »nucenou výměnu zboží«? Jaký je *skutečný* ekvivalent? Vyptejte se na to *A. P. Smirnova*. Pošlete Ponomarenkovi depeši a ohlídejte odpověď.

31. 8. [1921]

Lenin

V. A. SMOLJANINOVVI

Smoljaninovovi, kopie Brjuchanovovi

Přišel telegram z Angory s datem 12. srpna, v němž se oznamuje, že se Medžlís* usnesl, aby veškeré státní obilí v Samsunské oblasti bylo předáno k dispozici mně pro hladovějící ruské bratry.¹⁶⁷ Spojte se prosím s lidovými komisariáty zahraničních věcí a zahraničního obchodu, vyjasněte faktickou stránku věci a přijměte urychlená opatření.

31. srpna 1921

Lenin

* — parlament v Turecku. *Čes. red.*

V. V. ADORATSKÉMU

[31. 8. 1921]

Soudruhu Adoratskij!

Žádost Lavrentjevové¹⁶⁸ jsem postoupil Smoljaninovovi (zastupuje Gorbunova ve funkci vedoucího úřadovny rady lidových komisařů), aby ji *poslal na příslušné místo*.

Já do této záležitosti a ani do jiných podobných věcí nemohu žádným způsobem zasahovat; žadatelům můžete pomoci jedině tím, že jim poskytnete »právníckou« pomoc, tj. že je *naučíte* (a pomůžete jim) *bojovat za jejich práva* podle všech zásad *boje za práva*, který je v RSFSR uzákoněn.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

V. M. MOLOTOVOVI
PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)¹⁶⁹

Považuji Kissinovy a Brjuchanovovy argumenty za správné. Jsem pro. Nemůžete to předkládat ústřednímu výboru, dokud to nebylo v radě lidových komisařů.

31. 8. [1921]

Lenin

DOPIS P. I. POPOVOVI
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Řediteli Ústředního statistického úřadu
nebo jeho zástupci

Kopie:

1. Ústřednímu statistickému úřadu
2. mně
3. předsednictvu Státní plánovací komise (přidat mou *prosbu*, *připojit stanovisko soudruha Se- redy nebo soudruha Strumilina*)

1. 9. 1921

Plán prací, který mi byl zaslán bez označení data, je vlastně žádost o poskytnutí dalších materiálních prostředků.

To teď není možné.

Proto je třeba *celý plán zredukovat tak*, aby se v nezbytných pracích dalo pokračovat (a taky je pravidelněji a rychleji dokončovat) *se stávajícími, dosavadními prostředky*.

Tuto redukci navrhuji provést okamžitě; otázku poskytnutí dalších prostředků odložit *přibližně do listopadu*.

Navrhuji zredukovat plán tak, aby se pokračovalo (dokud nebudou přiděleny další prostředky) pouze v *nejnutnějších* pracích. Mezi ně je třeba počítat:

1. Měsíční přehledy o státním rozdělování potravin.

Formu získávání údajů je třeba vypracovat společně s lidovým komisariátem zásobování asi takto:

a) počet osob, které dostávají chléb (pro začátek bude snad obezřetnější omezit se na chléb, není-li dost pracovníků, aby se mohly připojovat údaje o všech ostatních

přidělovaných výrobcích, jak potravinářských, tak nepotravinářských)

po $\frac{1}{4}$ funtu

$\frac{1}{2}$ —“—

$\frac{3}{4}$ —“—

1 —“— atd.,

b) rozřídění těchto osob podle povolání, zaměstnání atd.,

c) souhrn: celkový počet osob, které dostávají chléb, a celkové množství vydaného chleba.

Nejdůležitější jsou údaje o Moskvě a Petrohradu; dále o Moskevské a Petrohradské gubernii, o *nejdůležitějších průmyslových guberniích* (Ivanovo-Vozněsensk, Donbas, Baku, Ural atd.) a konečně o ostatních guberniích.

2. Měsíční přehledy o podnicích, které se převádějí na kolektivní zásobování.

Dokud jich není mnoho, sledovat všechny (jak se také navrhuje ve Vaší zprávě, odst. 2, bod 1). Později, až jich bude velmi mnoho, zkoumat *podrobně* pětinu nebo desetinu výběrovou metodou.

Stručně — všechny podniky s kolektivním zásobováním.

Výkazy těchto podniků jste pojali příliš široce (konec odst. 2, bod 2). Je možné a potřebné zpracovat je stručněji, jen nejdůležitější údaje.

3. Běžnou průmyslovou statistiku pro měsíční přehledy omezit, uvádět především — což je bezpodmínečně nutné — *množství vyrobených výrobků*, a to těch nejdůležitějších.

Tyto údaje je absolutně nutné předkládat měsíčně.

Ostatní nejsou bezpodmínečně nutné a není třeba je zpracovávat okamžitě, nýbrž podle sil a prostředků Ústředního statistického úřadu.

4. Výroba, rozdělování, spotřeba paliv.

Je absolutně nutné uvádět je měsíčně v souhrnných číslech.

Plán vypracovat společně s Hlavní správou paliv; co nejméně měnit dosavadní formy.

5. Měsíční přehledy o výměně zboží (lidový komisariát zásobování a Ústřední svaz spotřebních družstev) vypracovávat co nejstručněji: za takové a takové množství obilí bylo do jednotlivých újezdů vydáno takové a takové množství těch a těch výrobků.

6. Podchytit statisticky práci státních institucí je ovšem obtížné, jak také uvádíte v příloze č. 1, bod IV. Obtížnost však neznamena nemožnost. Pro začátek bude absolutně nezbytné vypracovávat měsíčně, případně jednou za dva až tři měsíce aspoň přehledy o »současném stavu zaměstnanců« ve srovnání se stavem předválečným nebo se stavem zaměstnanců jiných resortů, jiných gubernií apod., přitom je třeba racionálně roztrdit všechny zaměstnance do kategorií (odpovědní vedoucí, čistě administrativní zaměstnanci, obsluhující personál — *přibližný* výčet určitých kategorií).

Vypracovat srovnání nejvyššího a nejnižšího počtu zaměstnanců v jednotlivých guberniích apod.; Moskva a Pětěr na prvním místě.

Usnesení posledního sjezdu sovětů ^[85] bezpodmínečně zavazují Ústřední statistický úřad, aby *přikročil* k statistickému zkoumání práce našich státních institucí, počtu zaměstnanců aj. ¹⁷⁰

7. Zvolit si pro zkoumání *nevelký* počet typických podniků (továren, sovchozů) a *institucí* (α) nejlepších, vzorných, (β) průměrných a (γ) nejhorších.

Všechno ostatní zredukovat, kromě těchto sedmi bodů.

Žádám Vás, abyste mi sdělil svůj úsudek jak o věci samé, tak o termínu, v jakém má být plán práce vypracován.

Předseda RPO *Lenin*

VZKAZ V. A. SMOLJANINOVVI
A TELEFONOGRAM
P. A. BOGDANOVVI

Soudruhu Smoljaninove!

Buďte tak laskav a pošlete *P. Bogdanovovi* (předsedovi *Nejvyšší národohospodářské rady*) do *Charkova* tento telefonogram:

Charkov

Předsedovi *NNHR* Bogdanovovi

Kopie *Čubarovi*

Kaktyň píše v listu *Ekonomičeskaja žižň*^[25] o fantastických krádežích a o neslýchané nehospodárnosti v *Krivo-rožské pánvi*. Věnujte tomu pozornost a zjistěte přesněji, kdo je za to osobně odpovědný.

1. 9. [1921]

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

V. M. MOLOTOVOVI¹⁷¹

Soudruhu Molotove!

Je třeba o všech těchto otázkách (všechno, co je v této zásilce) **rychle rozhodnout v politickému byru**. Hned dnes uvědomit zainteresované strany a na zítřek (2. 9.) *je pozvat* do politického byra. Doufám, že vy tři (Molotov + Kameněv + Stalin) to zvládnete a rozhodnete o tom.

1. 9. [1921]

Lenin

V. A. SMOLJANINOVVI¹⁷²

Soudruhu Smoljaninove! Tuto záležitost je třeba upravit tak, aby mohla být předložena *Radě práce a obrany* (kdo *zastupuje* Bogdanova? Saprionov? Dohodněte to s ním).

Není jasné, zda jsou vyčleněny *pouze* nejlepší továrny. Byl *počet* továren náležitě snížen?

Nebo byla »potřeba« vypočítána pro *spoustu* zchátralých a bezperspektivních továren?

Tuto otázku a také další skutečnosti musíte *vyjádřit přesněji*.

1. 9. [1921]

*Lenin*V. A. SMOLJANINOVVI¹⁷³

Soudruhu Smoljaninove!

Je třeba: (1) zjistit, zda gruzínští soudruzi dodrželi podmínku (dali jsme jim ji přece, ne? stranickou?) neuzavírat koncese bez našeho souhlasu.

(2) Prozkoumat, zda jsou podmínky této smlouvy v podstatě výhodné (kdo je konkrétně superarbitrem?). K tomuto účelu jmenujte prostřednictvím ÚV 1—3 experty a uložte jim, aby se k tomu písemně vyjádřili.

Zaříd'te obojí (prostřednictvím ÚV).

1. 9. [1921]

Lenin

VZKAZ A. S. JENUKIDZEMU
A DOPIS PERSKÝM LIDOVÝM
UMĚLCŮM¹⁷⁴

Soudruhu Jenukidze! Posílám žádané potvrzení. Snad budete vědět, komu a jak ho poslat.

1. 9. [1921]

Lenin

Milí soudruzi, potvrzují příjem dárku od perských lidových umělců. Srdečně jim za něj děkuji a přeji jim všechno nejlepší.

1. 9. 1921

Lenin

V. A. SMOLJANINOVVI

Smoljaninovi

Věc je třeba vyšetřit, poradit se s Gorbunovem a tak či onak ji usměrnit.¹⁷⁵

1. 9. [1921]

Lenin

G. V. ČIČERINOVVI¹⁷⁶

Tomu Skobelevovi to »**zatrhněte**«. Jmenování Noulense je drzost.

1. 9. [1921]

Lenin

V. A. SMOLJANINOVVI¹⁷⁷

Soudruhu Smoljaninove!

Na tohle je třeba *se vyptat Kurského*. Měl na to jiný názor. Jeho prostřednictvím *co nejprísněji* prošetřit.

1. 9. [1921]

Lenin

POZNÁMKY NA DOPISU G. O. GRAFTIA
A PŘÍKAZY N. P. GORBUNOVOVI

... Budete-li mít chvíli čas, dovíte se z ní (z žádosti — *Red.*), za jakých neuvěřitelných podmínek, za jakého byrokratického a neodpovědného zmatku, který někdy vypadá na zá-
měrnou sabotáž, pokračuje stavba Volchovské vodní elektrárny, k jejímuž vybudování jste dal před třemi lety prostřednictvím soudruha Smidoviče podnět Vy.

NB

... Velice nerad Vás připravuji o drahocenný čas, ale vede mě k tomu jedině pevné přesvědčení, že Volchovskou elektrárnu je nutno dokončit stůj co stůj v době co nejkratší.

NB

Spěchá

Soudruhu *Gorbunove!* Ujměte se této věci (nebo ji předejte Smoljaninovovi po dohodě s ním).

Žádost a zpráva hlavního inženýra stavby Volchovské elektrárny soudruha Graftia (z 25. 8.) ukazují jak *trestuhodnost* (průtahy), tak celou řadu chyb Nejvyšší národohospodářské rady nebo petrohradského sovětu zástupců nebo *Rady práce a obrany* nebo všech těchto institucí dohromady.

Proto Vám navrhuji:

(1) Okamžitě uložte lidovému komisariátu spravedlnosti mým jménem, aby vyšetřil průtahy a *viníky postavil před soud*. Do týdne ať je to předloženo *Radě práce a obrany*.

(2) Svoďte poradu (Nejvyšší národohospodářská rada + petrohradský sovět zástupců + Státní plánovací komise s přizváním dalších zainteresovaných resortů), která by do týdne vypracovala návrh usnesení *RPO*, jak urychlit práce a správně je zorganizovat¹⁷⁸ (možná že podle vzoru lnářského trastu s rozšířením Graftiovy pravomoci).

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

Pošlete mi zprávu o splnění.

2. 9. [1921]

Lenin

254

POZNÁMKY NA ZPRÁVĚ
N. N. KRESTINSKÉHO
A PŘÍKAZY N. P. GORBUNOVOVI

Předsedovi rady lidových komisařů

... Při plnění svých povinností se ústřední i místní finanční orgány v poslední době setkávají s mimořádně nepříznivými překážkami, hlavně s tím, že výkonné orgány sovětské moci úplně opomíjejí požadavek Ústavy vypracovávat rozpočty a v souladu s nimi zajišťovat výdaje, což má neobyčejně škodlivý vliv na celkový stav státního rozpočtu a působí systému peněžního oběhu mimořádné ořesy.

NB

Pro ilustraci bude stačit, uvedu-li zde tyto okolnosti: 1. v některých oblastech nedostávají dělníci mzdy podle tarifů, ale podle cen na volném trhu, takže mzdy dosahují někdy až

700 000 rublů na osobu za den (Povolží, západní a východní gubernie); 2. herci a pracovníci sovětských divadel nejsou odměňováni podle tarifních omezení, ale s příplatky, které přesahují tarif o mnoho set procent; přitom rozpočet lidového komisariátu školství a osvěty počítá na vydržování divadel s částkou 29 miliard, kdežto na vysoké školy 17 miliard; 3. stalo se běžným, takřka pravidelným jevem, že sovětské instituce a podniky nakupují potřebné věci na volném trhu a samozřejmě za volné ceny . . .

To, že v požadování peněz od finančních orgánů vládne nesystematičnost, nejlépe potvrzuje praxe, kterou zavedly sovětské orgány dokonce i v Moskvě. Podle této praxe usilují orgány moskevského sovětu o to, aby moskevské finanční oddělení mělo pro ně k dispozici po třech miliardách rublů v papírových penězích na každý den, tj. 75 miliard měsíčně, zatímco podle údajů rozpočtového oddělení a centrální pokladny lidového komisariátu financí byl finančnímu oddělení moskevského sovětu povolen do dneška úvěr pouze ve výši 188 miliard rublů, tj. v průměru nanejvýš 27—30 miliard rublů měsíčně . . .

skandál!!

Jak to
»zavedly«
bez
lidového
komisariátu
financí?

Soudruhu Gorbunove! Pošlete mým jménem *lidovému komisariátu financí + dělnicko-rolnické inspekci + předsedovi malé rady lidových komisařů* tento vzkaz:

Ukládám lidovým komisařům financí a dělnicko-rolnické inspekce (nebo jejich náměstkům), aby okamžitě svolali poradu za účasti předsedy *malé rady lidových komisařů* a vedoucího úřadovny RLK Gorbunova, na níž by vypracovali a do týdne předložili *RLK* návrhy usnesení k boji proti výše uvedenému porušování zákona. Upozorňuji dělnicko-rolnickou inspekci na nedostatečný dohled.

Jak jste mohli až dosud trpět nepořádky, na něž upo-

zorňuje tento dopis? Zejména nadměrné výdaje na divadla u lidového komisariátu školství a osvěty?

2. 9. [1921]

Předseda RLK *Lenin*

Soudruhu **Gorbunove!** Důsledně zkontrolujte včasné splnění. Chcete-li, pošlete za sebe Smoljaninova, nebo ať se ti tři poradí sami.

2. 9. [1921]

Lenin

255

TELEFONOGRAM
I. N. BORISOVOVI

[2. 9. 1921]

Lidový komisariát dopravy, soudruhu Borisovovi

Navrhuji podniknout opatření, aby byly okamžitě naloženy a expresně odeslány do Kaširy všechny zásilky pro Kaširskou elektrárnu, které uvízly na Kazaňském nádraží v Moskvě a na dalších stanicích moskevského uzlu.

Vagóny musí být odeslány urychleně.

Splnění mi ohlaste.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Poslední věta byla napsána rukou V. I. Lenina. *Red.*

A. I. DOGADOVOVI
A V. V. KUJBYŠEVOVI¹⁷⁹

*Celoruské ústřední radě odborů, soudruhu Dogadovovi
a soudruhu Kujbyševovi*

Žádám o stručné vyjádření k celkovému obsahu této zprávy, a zejména k otázce podtržené na straně 4.

2. 9. 1921

Lenin

N. P. GORBUNOVOVI

[Nejpozději 2. 9. 1921]

Soudruhu Gorbunove!

Četl jsem dnes v novinách, že v Kazani byl vyzkoušen (a to se skvělými výsledky) *tlampač*, který zesiluje telefon a přenáší řeč k *velkému shromáždění*.

Ověřte tuto věc prostřednictvím Ostrjakova. Je-li tomu tak, mělo by se to zřídit v Moskvě a Pitěru, a vůbec zjistěte, co všechno dělají.

Ať mi pošlou stručnou *písemnou* zprávu:

1. kalendářní plán své práce;
2. totéž, pokud jde o telefonní stanici v Moskvě, slyšitelnou na vzdálenost 2000 verst.

Kdy bude hotova.

3. Totéž, pokud jde o přijímače. *Kolik* se jich vyrábí.

4. Totéž, pokud jde o tlampače.

S pozdravem

Lenin

DOPIS V. S. DOVGALEVSKÉMU
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE¹⁸⁰

Lidovému komisaři pošt a telegrafů

na stroji: { 1. adresátovi
2. mně
3. N. P. Gorbunovovi

Soudruhu Dovgalevskij!

Prosím, abyste mi předložil zprávu o tom, jak to u nás vypadá s bezdrátovým telefonem.

1. Pracuje moskevská centrála? Jestliže ano, kolik hodin denně. Na kolik verst?

Jestliže ne, čeho se jí nedostává?

2. Vyrábějí se (a kolik?) přijímače, aparáty, na nichž je slyšet hovor z Moskvy?

3. Jak to vypadá s tlapači, aparáty umožňujícími, aby bylo Moskvu slyšet v celém sále (nebo na náměstí)? atd.

Velice se obávám, že to zase »usnulo« (podle zatraceného zvyku ruských Oblomovů *nechat usnout* všechny a všechno na světě).

»Přislíbeno« to bylo mnohokrát, ale všechny termíny dávno prošly!

Tato věc je pro nás (zejména pro propagandu na Východě) *nesmírně* důležitá. Opoždování a lajdáctví jsou tedy zločin.

V zahraničí už to všechno mají; co nám chybí, můžeme a musíme koupit. Někde zřejmě existuje zločinné lajdáctví.

Předseda RLK V. Uljanov (Lenin)

2. 9. 1921

ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

Soudruhu Stalinovi a všem členům *politického byra*

Snažně prosím, abyste si přečetli Safarovův dopis¹⁸¹
a prostudovali rezoluce VI. sjezdu Komunistické strany
Turkestánu^[108].

Podle mne má Safarov *naprostou pravdu*.

2. 9. [1921]

Lenin

G. V. ČIČERINOVĚ¹⁸²

Soudruhu Čičerine!

Myslím, že je třeba: 1. zveřejnit to v tisku kvůli ohlasu;
2. dát to do rozhlasu;
3. zařadit do »*knihy*« zločinů
Dohody.

2. 9. [1921]

Lenin

N. P. GORBUNOVĚ

3. 9. [1921]

Soudruhu Gorbunove!

Právě jsem podepsal mandáty předsedovi a členům mi-
mořádné komise pro export při Radě práce a obrany (Ry-
kunovovi, Pjatigorskému, Valajejovi a Vladimiru Spiri-

donoviči Jermakovovi). Ukládám Vám, abyste se seznámil s členy této komise a s nařízením o její působnosti, dále pak soustavně sledoval její práci, studoval její *zprávy o činnosti* a podával mi o nich informace.

Využívám této příležitosti, abych Vás upozornil, že je nutné, abyste si Vy a Smoljaninov (a také Boris Volin, podaří-li se ho získat) náležitě rozdělili práci a správně organizovali veškerou činnost v úřadovnách rady lidových komisařů a Rady práce a obrany.

Je třeba, aby byly přesně rozděleny funkce mezi Vás a Smoljaninova. Každý je povinen »dohlížet« na určité věci (elektrické pluhy, Správu pro hydraulickou těžbu rašelin, kolektivní zásobování, tarify atd. apod.).

Je třeba, aby se ke každé záležitosti, jak »staré«, tak i nově vzniklé, soustavně shromažďovaly všechny listiny a všechny informace tak, aby se vždycky snadno našlo, co je zapotřebí.

Kromě toho, že si mezi sebou rozdělíte záležitosti z »hospodářské fronty«, která je nyní nejdůležitější, musíte si taky rozdělit (nebo si to všechno vezmete Vy sám) lidové komisariáty nehmotářských oborů a »sledovat« jejich práci podle zpráv guberniálních a újezdních hospodářských rad, ale i jinak.

U každé »záležitosti« je třeba čas od času (jednou za týden, jednou za měsíc nebo za dva měsíce, podle charakteru a důležitosti věci, kromě toho taky *neočekávaně*) provádět *kontrolu skutečného* plnění. To je nanejvýš důležité a naprosto nezbytné. Výsledky každé kontroly je nutno zaznamenat.

Myslím, že budete-li tři (Vy + Smoljaninov + B. Volin nebo někdo jiný, pokud to s Volinem nevyjde), pak všechnu práci (s několika málo administrativními pracovníky) zvládnete — samozřejmě s podmínkou, že za první budete pracovat naprosto přesně a za druhé že všechno, co bude možné a nutné, postoupíte listu *Ekonomičeskaja žizň, Státní plánovací komisi* a jiným příslušným institu-

cím. K pročitání zpráv o činnosti z újezdů bude třeba přibrat ještě několik lidí; každý z nich bude povinen podepsat se na listu připojeném ke zprávě, že ji přečetl. Přibere k tomu taky publicisty, některé z nejstarších členů strany i některé odborníky. Bude-li množství došlých zpráv o činnosti narůstat, sestavíte seznam osob »nápomocných při pročitání zpráv o činnosti« a zavedete *přísný* řád pro vracení zpráv přečtených.

Přepište tento dopis na stroji a pošlete mi ho zároveň se svou odpovědí ohledně plánu rozdělení a řízení veškeré činnosti úřadoven rady lidových komisařů a Rady práce a obrany.

Zejména je třeba *zvlášť* pečlivě *sledovat* Správu pro hydraulickou těžbu rašeliny jak v souvislosti s čerpadly na rašelinu, objednanými v zahraničí už pro sezónu roku 1922, tak i v souvislosti s nedávným oznámením R. E. Klassona, že vyřešil problém dehydratace.¹⁸³

Dále Vám ukládám, abyste vyšetřil, proč nepracovala na zakázce švédská továrna Nitves a Holm (*Ekonomičeskaja žižň*, č. 194, s. 4).¹⁸⁴ »*Pomalů vystavovali*« objednávku na vodní turbíny!! Kterých máme strašný nedostatek!! To je vrchol lumpárny a drzosti! Rozhodně *zjistěte* viníky, abychom mohli ty ničemy zavřít, až budou černí!

Stanovte *přesnou osobní* odpovědnost za práci této továrny a za objednávky pro ni.

Stanovení přesné osobní odpovědnosti je vůbec nejdůležitějším úkolem úřadoven rady lidových komisařů a Rady práce a obrany. To budu vyžadovat se vši přísností. V případě potřeby bude nutno okamžitě přizvat ke spolupráci lidový komisariát spravedlnosti a dělnicko-rolnickou inspekci nebo jejich »experta«.

A ještě něco. Zdá se, že vědeckotechnický odbor Nejvyšší národohospodářské rady úplně usnul. Je třeba ho buď probudit, nebo podniknout účinné kroky k rozehnutí těchto učených flákačů a v každém případě přesně stanovit, kdo bude odpovídat za to, že budeme seznamováni

s evropskou a americkou technikou, ovšem účelně, včas a prakticky, nikoli jen formálně. Především Moskva by měla mít alespoň jeden exemplář ze *všech* nejvýznamnějších, *nejnovějších* strojů — aby se na nich lidé učili a učili druhé. (Dva inženýři mi říkali, že v Americe stavějí silnice strojem, který mění polní cestu v silnici pouze vlastní tíhou; to by bylo něco pro naši polodivokou zemi, kde nejsou silnice!)

Musíme dosáhnout buď toho, že vědeckotechnický odbor Nejvyšší národohospodářské rady a jeho četní zahaleči v zahraničí přestanou lenošit, nebo toho, že *je nahradíme jinými lidmi.*

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

DOPIS

D. I. KURSKÉMU
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Lidovému komisariátu spravedlnosti,
soudruhu Kurskému a jeho náměstkovi,
jakož i všem členům kolegia

na stroji
na blanketu

kopie	{	1. adresátovi
		2. mně
		3. Avaněšovovi
		4. Gorbunovovi a Smoljaninovovi

3. 9. [1921]

Poslal jsem Vám prostřednictvím vedoucího úřadovny rady lidových komisařů prohlášení profesora Graftia s překvapivými doklady o byrokratických průtazích.

Tyto průtahy jsou zejména v moskevských a ústředních institucích na denním pořádku. Avšak tím víc pozornosti se musí věnovat boji proti nim.

Mám dojem, že se lidový komisariát spravedlnosti staví k této otázce ryze formálně, tj. od základu nesprávně.

Je třeba:

1. předat tuto záležitost soudu;¹⁸⁵
2. dosáhnout toho, aby byli viníci zostuzeni jednak v tisku, jednak přísným trestem;
3. důrazně upozornit prostřednictvím ústředního výboru soudce, aby byrokratismus trestali přísněji;
4. svolat poradu moskevských lidových soudců, členů tribunálů apod., na níž by se vypracovala *úspěšná* opatření pro boj proti byrokratismu;
5. rozhodně letos na podzim a v zimě 1921—1922

uspořádat v Moskvě čtyři až šest soudních procesů řešících případy byrokratických průtahů, k nimž došlo v Moskvě, vybrat k tomu případy hodně »křiklavé« a učinit z každého procesu *politickou* záležitost;

6. najít mezi komunisty aspoň dva tři schopné »experty« na případy byrokratických průtahů, nějaké ostřejší a ráznější (získat Sosnovského), abychom se naučili za byrokratismus *tvrdě trestat*;

7. vydat *dobře* napsaný, srozumitelný, nebyrokratický *dopis* (oběžník lidového komisariátu spravedlnosti) o boji proti byrokratickým průtahům.

Za tento nesmírně důležitý úkol činím *osobně* odpovědným lidového komisaře a jeho náměstka a prosím, aby mi *pravidelně* podávali zprávy o jeho plnění.

Předseda RLK *Lenin*

263

PÍSEMNÝ VZKAZ

N. P. BRJUCHANOVVI

A TELEGRAM CH. G. PESTUNOVI¹⁸⁶

Soudruhu Brjuchanove! Posílám dnes Pestunovi depeši; vyzvedněte si její kopii u Gljasserové. Bude-li nutná ještě směrnice ÚV, pošlete *návrh* plného znění jejího textu.

Tohle vraťte vedoucímu úřadovny rady lidových komisařů.

3. 9. [1921]

Lenin

Gomel,

předsedovi guberniálního výkonného výboru Pestunovi

Žádám, abyste co nejpřesněji plnil směrnice Sviděrského a Reskeho. Dověděl jsem se, že jste v rámci působnosti li-

dového komisariátu zásobování několikrát porušil směrnice ústředních orgánů. Upozorňuji, že Vás poženu k osobní odpovědnosti, bude-li zjištěno třeba jen jediné porušení usnesení a směrnic ústředí a nenavážete-li řádnou a soudružskou spolupráci s Reskem. Odpovězte stručně telegramem a podrobně v dopisu.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

264

PÍSEMNÝ VZKAZ
V. A. SMOLJANINOVVI
A DOPIS N. M. KNIPOVIČOVI

V. A. Smoljaninovovi

Soudruhu Smoljaninove!

Přečtěte si to a uchovejte *v přísné tajnosti*, nikomu to neukazujte.¹⁸⁷

N. M. Knipovič je nejen vědecká kapacita prvního řádu, ale i naprosto poctivý člověk.

Čas od času by se měla udělat kontrola v Hlavní správě rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu, jak to tam vedou.

Pošlete N. M. Knipovičovi prostřednictvím jeho syna Borise N. Knipoviče (který pracuje tady v Moskvě, v *lidovém komisariátu zemědělství*) tento můj dopis na blanketu (dejte ho přepsat na stroji):

N. M. Knipovičovi

Vážený Nikolaji Michajloviči! Srdečné díky za obsáhlý dopis z 6. 8. Jistě sledujete práci Hlavní správy rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu. Velmi Vás prosím, abyste mi čas od času posílal stručnou zprávu o její čin-

nosti a praktické návrhy, kdyby to v Hlavní správě z nějakých důvodů »vázlo«.

3. 9. 1921

S veškerou úctou *Lenin*

265

V. A. SMOLJANINOVVI

Smoljaninovovi

Přijel sem z Berlína Lapiňski (najděte ho prostřednictvím Radka), který slíbil, že splní jeden můj příkaz týkající se sestavení školního atlasu, zejména pro studium současného imperialismu. Buďte tak laskav a pohovořte s ním, zjistěte, jak je se svou prací daleko (kdy ji dokončí aj.), uveďte ji do souladu s tím, co dělá pitěřská komise za Kajsarovova předsednictví, a porovnejte to s listinami, které jsou uloženy v sekretariátu.

3. 9. 1921

Lenin

266

PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE

Bod 21.

Nepodepíšu.

Vydat sborník je *předčasné*.¹⁸⁸

Nejdřív otisknout v novinách *stručnou* souhrnnou zprávu, uvést, kde co hledat, co je důležité a tak podobně.

Během měsíce, od 3. do 30. 9., sborník *tříkrát* zredigovat a *teprve potom* schválit k vydání.

3. 9. [1921]

Lenin

G. D. CJURUPOVI

[3. 9. 1921]

Kaširská elektrárna, G. D. Cjurupovi

Dověděl jsem se, že jste se rozhodl vzít k sobě na zotavenou soudruha Kržižanovského. Kladu Vám na zodpovědnost, abyste mu během jeho měsíční dovolené v žádném případě nedovolil odjet do Moskvy. Mimochodem, sdělte mi, zda máte odpověď od Stomoňakova a jak pravidelně či s jakým zpožděním probíhají práce v Kaširské elektrárně.

*Lenin*N. P. GORBUNOVOVI
A V. A. SMOLJANINOVVI¹⁸⁹*Gorbunovovi a Smoljaninovovi*

Věnujte mimořádnou pozornost těmto věcem:

1. vyžádat si od lidového komisariátu zahraničního obchodu Běloruska *přesné* zprávy o činnosti;
2. využít jejich zkušeností pro celý **Ústřední svaz sportovních družstev RSFSR**;
3. postarat se, aby se snížil nedostatek zboží i mimo území Běloruska.

Poradte se s Kissinem, učiňte potřebná opatření a poďte mi o tom zprávu.

3. 9. [1921]

Lenin

N. P. GORBUNOVVI¹⁹⁰

Soudruhu Gorbunove!

Pošlete dotaz *Celoruské mimořádné komisi*.Tichvinskij **nebyl** zatčen »nedopatřením«: chemie a kontrarevoluce se navzájem nevylučují.

3. 9. [1921]

*Lenin*TAJEMNÍKOVI EXEKUTIVY
KOMINTERNY

[3. 9. 1921]

Je pro nás velice důležité, abychom pravidelně dostávali přesné zprávy o průběhu sbírek zahraničních dělníků na pomoc hladovějícím v Rusku. Včera k tomu schválilo politické byro usnesení*, které Vám bylo zasláno. Domnívám se, že by pro každou zemi nebo pro skupinu zemí měly být jmenovány odpovědné osoby, které by sledovaly dělnický tisk různých stran a vypisovaly přesná čísla; musely by se ovšem omezovat jenom na 1. výsledky sbírek, 2. přesné uvedení měny, ve které byla sbírka provedena, 3. kdy byly sbírky uspořádány, 4. uvedení listů, z nichž byly převzaty informace a jména stran nebo organizací, které sbírky pořádaly.

Zvlášť je nutné uvést usnesení stran nebo odborových organizací o darování jednodenního výdělků.

Snažně Vás prosím, abyste mi odpověděl, co konkrétně exekutiva podnikla a kdy můžeme očekávat první souhrnné výsledky.

*Lenin** Viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 138. *Red.*

V. M. MOLOTOVOVI
PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b)

Soudruhu Molotove!

Ještě je třeba toto:

1. zkrotit *velmi přísnou* důtkou Melničanského a guberniální odborovou radu v Moskvě (soud nad Skvorcovem-Stěpanovem a nad Litkensem). To je vrchol troufalosti a nestydatosti!! Žádám důtku a její zveřejnění jménem *politického byra*⁹¹;

2. zrušit rozhodnutí *předsednictva Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů* o poskytnutí 1 miliardy na divadla. *Bez lidového komisariátu školství a osvěty!!* To je nezákonné. To je vrcholný skandál. Žádám, aby to *politické byro* zrušilo.

4. 9. [1921]

Lenin

V. A. SMOLJANINOVVI¹⁹²

Soudruhu Smoljaninove!

Výměna zboží patří k nejdůležitějším úkolům. Ukládám Vám, abyste jí věnoval *prvořadou* pozornost.

Zejména:

1. vyhledejte 97. číslo listu Prodovolstvennaja gazeta^[87] a *přiložte* ho k tomuto přípisu;

2. doporučte *Ústřednímu svazu spotřebních družstev*, aby *doplnil* tyto Chinčukovy údaje a **otiskl** je;

3. popožeňte jejich otištění a otištěné mi je pošlete;

4. dejte do listu *Ekonomičeskaja žizň* noticku,

v níž budete všemožně nabádat ke *shromažďování* a zveřejňování *faktických* údajů o výměně zboží (*kolik* nebo za *kolik* toho a toho?).

4. 9. [1921]

Lenin

273

V. A. SMOLJANINOVU¹⁹³

Soudruhu Smoljaninove!

Pozvěte si autora, pohovořte s ním a navrhněte mu, aby poslal:

1. jména všech pěti členů skupiny a poněkud podrobnější údaje o jejich *praxi*;

2. jména spolupracovníků navržených »průzkumem«;

3. návrh smlouvy této skupiny (nebo asociace) s moskevskou nebo Nejvyšší národohospodářskou radou, kde by byly konkrétně uvedeny objekty a podmínky.

4. 9. [1921]

Lenin

274

TELEGRAM M. K. VLADIMIROVU

Ukrajina, lidovému komisaři zásobování Vladimirovu

Příkaz z 28. února pod č. 12801, v němž se ukládá dopravit 10 000 pudů cukru do přístavu v Petrovsku, okamžitě splňte, protože je důležité vyměnit jej s Persií za připravenou rýži.

Žádám o zaslání podrobného a přesného telegramu o splnění.*

4. září [1921]

Předseda RPO *Lenin*

* Poslední věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

N. P. GORBUNOVovi¹⁹⁴

Body 1 a 2. Dejte schválit v *Radě práce a obrany* (nebo radě lidových komisařů?). Já souhlasím.

Bod 3. Toto není třeba dávat do *RPO*. Napište listinu mým jménem a já potvrdím podpis telefonicky.

Bod 4. Je třeba vypracovat text *odpovědi* podle dohody se *Seredou*. Podepíše Sereda a já.

4. 9. [1921]

Lenin

PÍSEMNÉ SDĚLENÍ
V. M. MOLOTOVOVI
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE¹⁹⁵

Spěchá

Soudruhu Molotovovi: Protože je tato otázka^[88] *neobyčejně důležitá* a (jak doufám) nesporná, doporučuji, abyste to rozeslal všem členům *politického byra* a dal telefonicky odhlasovat (moje připomínky^[61] považujte za schválené, jestliže se proti nim *nevysloví ani* členové ústředního výboru, ani členové komise: pokud nebudou souhlasit, doporučuji schválit *bez* těchto připomínek, hlavně nic **neprotahovat**). Ať to určitě odhlasuje i *Celoruská ústřední rada odborů* a uveřejní jménem *rady lidových komisařů* s **výslovným** uvedením, že dokument schválila *CÚRO* i *ÚV KSR*.

Posílám tyto teze v pondělí 5. 9. do Pitěru *Oborinovi* s prosbou, aby se k nim telefonicky vyjádřil. Je důležité, abychom měli vyjádření (a doufám i souhlas) pitěřských odborových pracovníků.

Soudruhu Molotovovi: vyžádejte si *jmenovitý* se-

znam těch *třiceti lidí* a uložte ho do archívu *ÚV* spolu s *datem* této porady.

4. 9. [1921]

Lenin

Až Lepešinská moje pozměňovací návrhy přepíše, pošlete to spěšně Molotovovi.

4. 9. [1921]

Lenin

277

V. P. OBORINOVÍ¹⁹⁶

4. 9. 1921

Soudruhu Oborine!

Omlouvám se, že značně pozdě (příčinou je Kominternu a nemoc) odpovídám na Váš dopis z 18. května 1921.

Doufám, že teď už Vaše obavy (a nedorozumění) týkající se nové ekonomické politiky zmizely. Pokud ne, napište.

Doufám, že se mi ještě dnes podaří poslat Vám teze Kiseljova a jeho soudruhů k otázkám tarifů^[88]. Své vyjádření sdělte telefonicky sekretářce rady lidových komisářů, aby je vyřídila Leninovi.

Bylo by ohromně důležité, aby tyto teze rychle a v plném rozsahu (pokud možno jednomyslně) podpořili všichni odborářští pracovníci v Pitěru.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

J. I. MOISEJEVOVI

[4. 9. 1921]

Soudruhu Moisejeve!

Váš lístek^[77] mě potěšil. Omlouvám se, že jsem se tolik opozdil (kvůli Kominterně a nemoci) s odpovědí. Ale aspoň jste viděl, jak naše politika pokračuje týmž směrem.

Napište stručně, zda nyní máte ještě nějaké praktické návrhy a jaké.

Pokud jde o elektrotechnický průmysl, jsou Vaše návrhy velice správné.* Předložte je Nejvyšší národohospodářské radě (kopii mně) a Celoruskému sjezdu elektrotechnických pracovníků v říjnu 1921.

S pozdravem *Lenin*

Vynasnažím se poslat Vám ještě dnes teze Kiseljova a jeho soudruhů. Své vyjádření sdělte telefonicky sekretářce rady lidových komisařů, aby je vyřídila Leninovi.

* Viz Leninskij sbornik XXIII, s. 253—255. *Red.*

TELEFONOGRAM G. V. CYPEROVIČOVI
A I. I. LEPSEMU

[5. 9. 1921]

Petrohrad, Cyperovičovi a tajemníkovi odborové rady
Lepsemu

Dne 5. září jsem po kurýrovi lidového komisariátu dopravy poslal do Petrohradu na jméno soudruha Oborina v zásilce pod č. 801 návrh tezí o tarifní politice^[88]. Proším soudruhy Cyperoviče a Lepseho, aby si tyto teze přečetli, ještě než zásilku předají Oborinovi, a aby své mínění oznámili telefonicky sekretariátu rady lidových komisařů s tím, že je to pro mě.

Lenin

ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU,
VEDOUCÍMU STATISTICKÉHO
ODDĚLENÍ
N. I. SOLOVJOVOVI¹⁹⁷

5. 9. [1921]

Soudruhu Solovjove! Nešlo by zjistit podrobnější údaje o rozmístění komunistů podle jejich funkcí ve *státních orgánech* (kromě Rudé armády):

lidový komisariát

oddělení

odbor

atd.,

a trochu podrobněji charakter a druh práce?

Alespoň v Moskvě (hlavně oddělit Moskvu od újezdu, bude-li to možné; Moskva je hlavní centrum) a v Pitěru.

Mám dojem, že statistika členů KSR zahrnuje příliš mnoho podružností, které jsou sice »běžné« v každé statistice, ale nepodstatné. Pro nás jsou však důležité podrobnosti o rozdělení podle funkcí ve *státních* orgánech.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

2 8 1

A. O. ALSKÉMU¹⁹⁸

5. 9. [1921]

Tajné

Soudruhu Alskij!

Je třeba pečlivě sledovat čerpání zlatého fondu.

Snad by to šlo udělat třeba takto:

Nechte sestavit tabulku.

Z toho

určeno k vydání #

Zůstatek

Na hotovosti (= usneseno
uvolnit)

k dispozici

Zlatý fond

k 7. 11. 1917

7. 11. 1918

” ” 1919

7. 11. 1920

1. 1. 1921

1. 7. 1921

nebo 1. 9. (7. 9.) 1921

Zkrátka a dobře tabulka musí zcela názorně ukazovat jak částky výdajů, tak *volný zůstatek* (k určitému datu).

Sestavme tabulku tak, aby horizontální rubriky byly každý měsíc doplňovány (*běžná statistika*). Tuto pohyblivou a pravidelně doplňovanou tabulku byste měli vést u vás, v lidovém komisariátu financí.

Mně pošlete její kopii k 1. 9. 1921 a potom pošlejte každý týden doplňky (běžné čerpání).

Konečný výsledek musí zahrnovat **všechno** zlato *bez jakékoli* výjimky.

Sdělte mi prosím, kdy mi to budete moci poslat.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

Možná že tady by bylo třeba doplnit dvě až tři vertikální rubriky: z Ruska bylo už odesláno, tj. vyplaceno. A snad ještě platba odmítnuta nebo snížena apod.

282

J. I. VIŠŇAKOVI¹⁹⁹

[5. 9. 1921]

Malyj Pariž, pokoj č. 5

Vážený soudruhu!

Velmi Vám děkuji za zprávy o Lalajancovi. Je mi nesmírně líto, že opustil řady KSR.

Je-li to možné, napište mi prosím podrobněji, proč není ve straně, kdy z ní vystoupil, jak žil za Kolčaka na Sibiři a tak podobně.

Protože si myslíte, že by bylo užitečné zapojit ho do práce ve státních orgánech, napište mi taky laskavě, zda by se mu podle Vašeho názoru měla hledat práce v Irkutsku nebo zda by to bylo možné a účelné jinde, třeba v Moskvě.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

G. V. ČIČERINOVÍ

5. 9. [1921]

Soudruhu Čičerine!

Berzinovu názoru o úpadku anglického dělnického hnutí nepřikládám váhu.²⁰⁰ Berzin toho ví málo a všechno vidí »pesimisticky«.

Velice mě znepokojuje, že mu prohledali zavazadlo. Myslím, že bychom měli vůči představitelům Velké Británie co **nejpřísněji** uplatňovat zásadu »oko za oko«. A to důsledně: přezírat je zrovna tak **ošklivě**, a ještě malinko hůř. Děláme to?

A dále, pokud jde o »hooverovce«²⁰¹, musíme na ně dávat velký pozor (*lidový komisariát zahraničních věcí* prostřednictvím tisku a možná i nějakých »konexí«); a na nejhorší z nich (jakýsi Lowrie?) »číhat« a nachytat je, abychom jim mohli ztropit skandál.

Musíme vést nelítostnou, *urputnou* válku.

Zdalipak vědí všichni naši zahraniční zástupci, že jsou povinni všemožně usilovat o to, aby výnosy dělnických sbírek (na pomoc hladovějícím) byly posílány *přímo na naši adresu*? Pošlete jim o tom depeši (oběžník) s požadavkem, aby v každé zprávě šifrovaně sdělili: »Dělnické sbírky v Anglii (Francii, Švédsku atd.) vynesly za dva týdny tolik a tolik.«

Hlavně sbírky *přímo na naši adresu*.

Musíme o nich vědět rychle, přesně a pravidelně.

Kampaň »pro Nansena« i »proti Nansenovi«²⁰² jasně ukazuje (poslal jste nesmírně zajímavé výpisky z Daily Chronicle), že musíme Noulensovi kategoricky odpovědět ne: a *limine** odmítnout. V tom případě a jedině v tom

* — zásadně. *Red.*

případě vyhraje, získáme na svou stranu »pronansenovce« a protinansenovcům *zatrhneme* spekulace.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

284

A. O. ALSKÉMU

[7. 9. 1921]

Soudruhu Alskij!

Žádal jsem Vás o informace jenom od srpna.* Napříště Vás prosím:

1. veďte zvláštní evidenci o čerpání zlatého fondu přísně chronologicky (samozřejmě kromě řazení podle jednotlivých lidových komisariátů nebo podle účelu, pokud takové řešení bude nutné);

2. rozhodně registrujte dílčí výdaje z celkové částky stanovené rámcovým usnesením (například ze 100 milionů určených na potraviny) odděleně od dodatečných výdajů, s nimiž žádná rámcová usnesení nepočítala.

Jestliže nebudete dodržovat tyto zásady, nevyjde Vám z toho zpráva, ale chaos, ve kterém se sám nevyznáte. S dalšími pokyny počkám na Vaši zítřejší odpověď.

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 281. *Red.*

A. M. NIKOLAJEVOVI

[7. 9. 1921]

Přísně tajné

Soudruhu Nikolajevovi
lidový komisariát pošt a telegrafů

Navrhuji Vám ustavit urychleně tříčlennou komisi radio-technických odborníků, která by s konečnou platností prozkoumala výsledky, jichž bylo dosaženo ve známé laboratoři ve vesnici Bogorodskoje.²⁰³ Bylo by žádoucí, aby v komisi byl jeden odpovědný komunista.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

V. M. MOLOTOVOVI
PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

[7. 9. 1921]

Soudruhu Molotovovi

Z prohlášení Lunačarského, které mi bylo zasláno, zjišťuji, že se totálně mýlí. V administrativních a organizačních záležitostech (kam rozhodně patří i přiděly potravin) nemůže rozhodovat bez Litkense a nařízení Lunačarského nemohou být pro Litkense závazná. Pokud neexistuje v této věci souhlas členů ÚV, prosím, aby tuto záležitost projednalo příští týden politické byro za mé přítomnosti.²⁰⁴ Buďte tak laskav, odpovězte mi nebo zatelefonujte.

Lenin

G. J. ZINOVJEVOVI

[8. 9. 1921]

Soudruhu Zinovjeve!

Dostal jsem od Vás osm návrhů lidového komisariátu školství a osvěty.²⁰⁵ Nemohu v žádném případě souhlasit, že není nutné s tím pospíchat a že by v návrzích bylo něco nesprávného. Obávám se, že jste si je nepřečetl pozorně. O uplatňování komerční zásady vůči školám se v návrzích nemluví. Je tam jen zmínka o spoluúčasti místního obyvatelstva, zejména rolníků, na vydržování škol. To považuji za naprosto správné, rozhodně za naléhavě nutné. K jednotlivostem je snad možné mít připomínky, a bude k nim při projednávání návrhu jistě přihlédnuto, ale znovu zdůrazňuji, že v zásadě jsou návrhy naprosto správné. Jenom v osmém návrhu by se našlo něco, co připomíná komerční zásady, totiž právo zřizovat a pronajímat podniky pro zásobování školských a osvětových zařízení. Ale i tento návrh, který jste ovšem ani nepodtrhl, považuji za naprosto správný, protože bez takových opatření nelze zlepšit zásobování škol a zmírnit hladovění učitelů. Vůbec nechápu, v čem spatřujete oslabení zásady držet školy v našich rukách. Nic takového jsem nenašel ani v odstavcích, které jste podtrhl, ani v celém osmém návrhu. Od rolníků musíme na vydržování místních škol získávat stále víc a víc.

Lenin

288
V. A. SMOLJANINOVŮVI²⁰⁶

Smoljaninovi

Opakují: věnujte tomu mimořádnou pozornost a připomeňte mi to, až přijedu.

8. 9. [1921]

Lenin

289
TELEFONOGRAM PŘEDSEDNICTVU
NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ
RADY

Velmi spěchá

Předsednictvo NNHR, kopie lidovému komisariátu
financí,
lidovému komisariátu dělnicko-rolnické inspekce
a inženýru Graftiovi (domácí telefon 1-72-49,
Povarská 22, byt č. 3)

Stavba Volchovské elektrárny má podle Graftiova sdělení zajištěny potraviny na září až prosinec, ale práce stojí, protože nejsou peníze. Hlavní výbor pro státní stavby uvolňuje na stavbu Volchovské elektrárny na září jen 125 miliónů, zatímco podle Graftia je třeba víc než 1 miliarda.

Doporučuji okamžitě zajistit pro tuto stavbu nezbytné množství peněz, aby se mohly urychleně rozběhnout práce v rozsahu odpovídajícím počtu přidělů potravin, který byl povolen usnesením Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů z 30. května a 5. listopadu.

Zprávu o splnění mi pošlete nejpozději do 10. září.

8. září 1921 Předseda rady lidových komisařů (*Lenin*)

N. P. GORBUNOVOVI²⁰⁷

Soudruhu N. P. Gorbunove!

Odpovězte mu:

(1) že právníckou odpověď pošleme brzy (formulaci musíme vymyslet, ale dejte ji napřed *překontrolovat* a schválit Kurskému, Čičerinovi a Gojchbargovi, *velice pečlivě překontrolovat*, eventuálně si k tomu přizvěte i Vladimírského);

2. do *atlasu* zařadit všechny tyto republiky: sousední, spřátelené apod. — *společná* formulace (pro atlas, pro statistiku i pro zeměpis).

9. 9. [1921]

*Lenin*N. P. GORBUNOVOVI²⁰⁸

Musíte umět *odhalovat* a trestat **neúmyslné** byrokratické průtahy, protože »úmyslné« nikdy neodhalíte.

11. 9. 1921

*Lenin*N. P. GORBUNOVOVI²⁰⁹**Důležité**

1. Napište *Nejvyšší národohospodářské radě* přípis a dejte mi ho podepsat;

2. vypracujte *plán* (kalendářní rozpis) kontroly plnění;

3. totéž, pokud jde o zakázky v Německu.

11. 9. [1921]

Lenin

N. P. GORBUNOVOVI

Soudruhu Gorbunovovi

O volchovské stavbě mě informujte ještě jednou.

11. 9. [1921]

*Lenin*VZKAZ SEKRETÁŘCE²¹⁰Soudruh *Domněnko*, správce ridderských dolů. O setkání s ním. *Jak dlouho* (?) se zdrží v Moskvě?

Zjistěte (prostřednictvím Nejvyšší národohospodářské rady) a sdělte mi to.

11. 9. [1921]

*Lenin*VZKAZ N. P. GORBUNOVOVI
A DOPIS A. S. KISELJOVOVI

Soudruhu N. P. Gorbunove!

Prosím Vás, abyste tento můj dopis postoupil komisi soudruha *Kiseljova*²¹¹ a celou záležitost sledoval.Komisi soudruha *Kiseljova*Ke zprávě A. P. Smirnova. Jsem rozhodně proti *jakémukoli* plýtvání bramborami na výrobu lihu. Lih můžeme (to už je dokázáno) a musíme vyrábět z *rašeliny*. Musíme tuto výrobu lihu z *rašeliny* rozvinout.

11. 9. [1921]

Lenin

N. P. GORBUNOVVI²¹²

Jde o nesmírně důležitou záležitost. Ukládám Vám, abyste *sledoval* plnění a podával mi dvakrát měsíčně zprávu.

11. 9. [1921]

Lenin

N. P. GORBUNOVVI

Toto je třeba přečíst²¹³ a vyžádat si:

1. vyjádření *Krasina* nebo jeho zástupce;
2. totéž — od *Švecova*;
3. poté písemně nebo telegraficky vyzvat *Prigarina*, aby zaslal své přesné praktické návrhy.

11. 9. [1921]

*Lenin*G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU²¹⁴

G. M.! Radím otisknout to v *Pravdě*, avšak nejdříve to trošinku předělat, *nechat pasáž proti Gromanovi* a přidat jednu dvě stráněčky faktů, které by hovořily o reálném tempu obnovy hospodářství v Západní Evropě.

11. 9. [1921]

Lenin

POZNÁMKY NA ZPRÁVĚ
MOSKEVSKÉHO SOVĚTU
O PODNICÍCH A INSTITUCÍCH
PŘEVÁDĚNÝCH NA STÁTNÍ
ZÁSOBOVÁNÍ
A PŘÍKAZ N. P. GORBUNOVVI.

Předpokládá se ponechat na státním zásobování:

1.	1	<u>Dělníků průmyslových podniků</u>	100 000	100	
2.	2	—”— železničářů (do 1. února byli zásobováni prostřednictvím spotřebního družstva moskevského úseku železničních tratí MUŽPO)			}
			<u>68 000</u>		
3.	3	—”— <u>státních institucí</u> (montéři, dopraváci, stavbaři, <u>kurýři</u> aj.)	<u>60 000</u>		}
			}	128	
4.	4	<u>Úředníků ve státních institucích</u>	<u>100 000</u>	100	}
	5.	Rodinných příslušníků dělníků a úředníků	125 000	125	

1. Podle závodů
2. Podle druhu zaměstnání: technici? kancelářští pracovníci? zaměstnanci v dopravě? atd.
3. Podle lidových komisariátů
4. Rovněž
5. Posádka. *Počet?*

N. P. Gorbunovovi: Vyžádejte si písemně *podrobnosti* o podtržených rubrikách a ukažte mi je.²¹⁵

11. 9. [1921]

Lenin

TELEGRAM VŠEM OBLASTNÍM
A GUBERNIÁLNÍM
HOSPODÁŘSKÝM RADÁM²¹⁶

Předsedovi Nejvyšší národohospodářské rady
pro všechna průmyslová oddělení a odvětví,
kopie Ústřednímu statistickému úřadu

Jedním z nejdůležitějších úkolů hospodářské výstavby a bezesporu dnes nejaktuálnějším úkolem je snížení počtu závodů a podniků zásobovaných státem. Musíme přesně zjistit, jaké máme k dispozici zásoby, a ponechat státní zásobování jen pro minimum největších, nejlépe vybavených a zařízených podniků, továren, závodů a dolů. Nařizuji, abyste okamžitě provedli ještě jednu takovou prověrku a ještě jednou snížili počet podniků zásobovaných státem; vypracujte ihned seznam podniků, jimž bude státní zásobování ponecháno, a pošlete ho do 1. října *Radě práce a obrany*.

Za splnění osobně odpovídají všichni členové hospodářských rad a zejména guberniálních statistických úřadů. Za nedostatečně provedené snížení počtu podniků budu stavět před soud.

12. září 1921

Předseda RPO *Lenin*

ODDĚLENÍ PRO VYUŽITÍ ELEKTŘINY
NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ
RADY

[12. 9. 1921]

Kopie předsednictvu NNHR

Žádám, abyste naprosto spolehlivě, s maximálním dodržením termínů stanovených stavebním podnikem dodali pro stavbu Kaširské elektrárny požadovaný elektrotechnický materiál.

Kategoricky požaduji, aby se tak stalo bez sebemenších průtahů, protože jinak by stavební podnik nemohl práce ve stanovených lhůtách splnit.

Informace o průběhu zásobování sdělte Radě práce a obrany, soudruhu Smoljaninovi.

Předseda RPO *Lenin*

VZKAZ S. S. DANILOVOVI²¹⁷

12. 9. [1921]

Soudruhu Danilove!

Je naprosto *nezbytné*, aby se pěstoval smysl pro »vzájemnou pomoc« atd. jak »uvnitř třídy«, tak *pracujícím jiných* tříd.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

A. V. LUNAČARSKÉMU

Lunačarskému
Kopie Litkensovi

12. 9. 1921

10. článek zákona z 9. 9. o opatřeních ke zlepšení zásobování škol ukládá lidovému komisariátu školství a osvěty, aby vydal instrukce.

Zvlášť obezřetní musíte být u 6. článku (konec, právo vyměňovat).²¹⁸ Jedině když bude dodržena povinnost podávat o tom včas zprávu; podrobné zásady, jinak zavírat za krádež.

Dohodněte to s lidovým komisariátem spravedlnosti a před podepsáním mi to dejte přečíst.

Týká se i 8. článku — poplatek za knihovny a kluby.

Buďte nanejvýš obezřetní; nesmí to poškozovat návštěvnost. Před podepsáním mi to ukažte.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

[Mezi 12. a 15. 9. 1921]

Malé radě

Vzhledem k tomu, že proti tomuto usnesení^[98] podal protest soudruh Kameněv, člen politického byra, navrhuji tento dekret ještě jednou přezkoumat za účasti L. B. Kameněva.²¹⁹

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

13. 9. 1921

Soudruhu Ioffe!

Jak vidíte, dává dnešní usnesení politického byra (příkládám je) do značné míry uspokojivou odpověď na Vaši depeši z 9. 9.²²⁰

Buďte tak laskav a pošlete obsáhlejší písemnou zprávu.

Kromě toho bych Vás osobně prosil — *abych se v tom vyznal* jaksepatří —, kdybyste zvláštní pozornost věnoval (ve své zprávě nebo ve zvláštním dodatku k ní) tomu, jak jsou chráněny zájmy místního obyvatelstva proti »ruským« (velkoruským nebo kolonizátorským) přehnanostem.

Jak se místní obyvatelstvo staví k Safarovovi? **Fakta, fakta a zase fakta.**

Jenom místní lidé (Safarovovi stoupenčí)? Jména? Délka členství? Autorita? (Fakta, fakta . . .)

Dokážou se uhájit? Doopravdy? I proti takovému obratnému, neústupnému a umíněnému člověku, jako je Tomskij?

Kolik je takových?

»Svaz vesnické chudiny« (založený Safarovem?) — jaké je jeho složení? význam? síla? úloha? Je pravda, že místní obyvatelstvo bylo »*násilně*« diferencováno?

A co bavlna? Co je s ní? Je pravda, že Safarov bavlnu pohřbívá? **Fakta, fakta.**

Fronty ve Ferganě? Basmačství?* Jeho postoj k »linii« Tomského a Safarova? Fakta a přesná usnesení turkestánského ústředního výkonného výboru sovětů o basmačství? Fakta, v čem a kdy se Tomskij a Safarov nebo jejich

* Označení pro kontrarevoluční bandy ve Střední Asii. *Čes. red.*

stoupenci v této otázce rozcházelí? (Výpisky z příslušných usnesení, aby bylo přesně vidět, kdy a v čem konkrétně se oficiálně rozcházelí.)

V ústředním výboru jsou na tuto otázku určité rozdílné názory.

Je velice důležité, abychom měli přesnější informace.

Já osobně silně podezírám »linii Tomského« (nebo snad přesněji linii Petersovu? nebo linii Pravdinovu? a pod.) z velkoruského šovinismu nebo lépe řečeno z úchyvky tímto směrem.

Pro celou naši Weltpolitik* je zatraceně důležité získat si důvěru místního obyvatelstva; znovu a znovu si ji získávat; dokázat, že nejsme imperialisté, že úchytku tímto směrem nebudeme trpět.

Je to celosvětový problém, řečeno bez nadsázky.

Tady musíme být mimořádně přísní.

Projeví se to na Indii, na Východě, s tím se nedá žertovat, tady musíme být tisíckrát opatrní.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

3 0 6

DOPIS VÝBORU PRO KONCESE
A PŘÍKAZ N. P. GORBUNOVU²²¹

13. 9. 1921

Nejvyšší národohospodářská rada, výboru pro koncese
Kopie tajemníkovi předsednictva
Nejvyšší národohospodářské rady

Žádám, abyste mi ještě dnes, a to co nejdříve, sdělili:
1. Kdy podal předseda (nebo člen) výboru pro koncese

* — světovou politiku. *Red.*

první zprávu ústřednímu výboru o koncesi Leslieho Urquharta (kyštymské, ridderské, ekibastuzské závody atd.)?

2. Kdo referoval?

3. Jaké materiály k této záležitosti byly vyžádány a jaké přišly přímo z těchto míst (popisy závodů ? poslední výkazy o činnosti těchto závodů apod.)?

4. Stručný popis (na dva tři řádky) každého z dokumentů (datum? kdo dokument sestavil? jeho obsah? — odeslaný dotaz; obdržená odpověď; z archívu vyzvednuta ta a ta zpráva o činnosti; vyjádření toho a toho odborníka atd.).

5. Zašlete seznam všech členů výboru pro koncese.

Tajemníkovi předsednictva NNHR a N. P. Gorbunovovi ukládám, aby osobně i telefonicky zkontrolovali rychlé splnění.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

307

TELEGRAM J. V. LOMONOSOVVI

Londýn, Lomonosovovi

Pošlete mi přesnou telegrafickou zprávu, kdy se naskytla možnost objednat na úvěr u firmy Nitves a Holm turbíny na směnky lidového komisariátu zahraničního obchodu, kdy a komu jste to oznámil, jaká opatření jste podnikl, aby objednávka turbín byla dána okamžitě, a kdo zavinil, že turbínová dílna stojí.

13. září 1921 Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

E. M. SKLJANSKÉMU

13. 9. 1921

Soudruhu Skljanskij!

Buďte tak laskav a do týdne mě informujte, co podnikla Revoluční vojenská rada republiky ve věci objednávky materiálu, na základě mého dopisu z 30. května a odpovědi na tento dopis.²²²

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*N. P. GORBUNOVŮVI
NEBO V. A. SMOLJANINOVŮVI

N. P. Gorbunovovi (nebo Smoljaninovovi)

Toto je Radkova poznámka k *atlasu*. Už jsem psal (Smoljaninovovi) patrně o nutnosti *dohody* s Kajsarovem.* Je třeba to **dotáhnout** do konce.

13. 9. 1921

*Lenin** Viz tento svazek, dokument č. 265. *Red*.

N. A. SEMAŠKOVI²²³

13. 9. 1921

Soudruhu Semaško!

Stále častěji dostávám zprávy o skandálním stavu našich lázní na Krymu a na Kavkazu: úplatkářství, preferování buržoustů a naopak pobuřující postoj vůči dělníkům, hlavně pak naprostý chaos v léčení a především naprostý nedostatek potravin.

Podejte mi prosím přesné informace, které máte k dispozici, a to ihned.

Dále mi napište trochu podrobněji, jak se provádějí kontroly: kolik lázní (z kolika?) předkládá pravidelné zprávy o činnosti (množství potravin na počet nemocných? na personál apod.), počet koupelí (slatinných) apod.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

ÚŘADOVNĚ RADY LIDOVÝCH
KOMISAŘŮ²²⁴

Kopie N. P. Gorbunovovi

13. 9. 1921

Včera jsem zjistil, že spěšná zásilka dokumentu pro L. B. Kameněva, kterou jsem dal Fotijevojé, šla »obyčejně«, tj. idiotsky, a zpozdila se o dlouhé hodiny, ale bez mého zá-
sahu by se podruhé zpozdila o celé dny.

Takhle úřadovna pracovat nemůže; dojde-li ještě jed-
nou k podobným obvyklým průtahům, které kazí práci,

sáhnou k přísným trestům a k výměně personálu. Nařizují:

1. každý dokument nebo zásilku, kterou podávám k odeslání, zkontroluje *osobně* službu konající sekretářka (ta musí mít pro případ své nepřítomnosti zástupkyni a sdělit změnu telefonistkám, které mají nepřetržitou službu);

2. zjistit, zda je zásilka *řádně* nadepsána (do vlastních rukou; spěšně; s potvrzením převzetí na obálce atd.);

3. zda byla okamžitě předána kurýrovi;

4. bezpodmínečně *zjišťovat telefonicky* u adresáta příjem;

5. *ukázat* mi vrácenou obálku s podpisem;

6. tytéž zásady ať praktikují i telefonistky ve vrátnici, bude-li jim to uloženo v době, kdy je sekretářka pryč.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

3 1 2

N. P. GORBUNOVovi

[13. 9. 1921]

Soudruhu Gorbunove!

Potrestejte prosím viníky: je-li to poprvé — udělte důtku, je-li to podruhé nebo za přitěžujících okolností — důtku s výstrahou, že budou propuštěni, jestliže neprokážou větší svědomitost.

Zaveďte kontrolu: každý *stý případ* nebo každý *patnáctý* den apod.

Lenin

N. OSINSKÉMU

[14. 9. 1921]

Lidovému komisariátu zemědělství, soudruhu Osinskému

Sdělte mi prosím obratem, jak se v guberniích postižených hladem rozděluje osivo, a uveďte:

1. Podle jakých zásad se rozděluje osivo mezi obyvatelstvo (zda dostávají všichni, nebo jenom ti, kteří mají půdu připravenou k setí, zda se kontroluje zoraná plocha a jakým způsobem atd.).

2. Jak se orgány lidového komisariátu zemědělství fakticky podílejí na přejímce zásilek osiva, na jeho skladování, na jeho dopravě ze železničních stanic na místo určení, na jeho třídění, a pokud existují údaje, jak dlouho to trvá, než se osivo dostane z ústředních sběrů až na místo určení.

3. Zda a jak se organizuje evidence přidělovaného osiva (zda se vypracovávají seznamy, komu konkrétně — které osobě nebo jakému kolektivu — se osivo dává a v jakém množství).

4. Zda a jak se organizuje kontrola, aby se osivo použilo skutečně k setí, a ne k zásobování.

Správné rozdělování osiva má mimořádný význam.

Z poznámky K. Mjaskova Jarní a podzimní osevní kampaň^[78], uveřejněné ve 202. čísle listu Izvěstija VCIK, a z některých dalších zpráv usuzuji, že tady něco neklape.

Předseda rady lidových komisařů

L. B. KRASINOVÍ

Soudruhu Krasinovi

Je nezbytné, abyste se »vložil do prozkoumání« *podstaty* návrhu Tomského (aby mu byla poskytnuta určitá část ze zlatého fondu *na obchodní operace?*) a za *jakých podmínek* a v jakém vztahu k lidovému komisariátu zahraničního obchodu.

14. 9. [1921]

*Lenin*I. I. RADČENKOVÍ²²⁵

Náměstkovi lidového komisaře zahraničního obchodu
soudruhu Radčenkovi

Prosím Vás, abyste mi urychleně po doručiteli zaslal tyto informace:

1. Jaké množství santoninu má lidový komisariát zahraničního obchodu?
2. Kde je uložen, v jakých skladech a komu ty sklady patří?
3. Kolik bylo prodáno, za jakou cenu a kde?
4. Jakou formou a prostřednictvím koho se prodává?

15. 9. 1921

Předseda rady lidových komisařů

M. M. LITVINOVOVI²²⁶

Soudruhu Litvinove!

Napište mi stručně, můžete-li to zařídit. Velice rád bych mu pomohl, aby tam mohl studovat. O ženě jsem nevěděl.

15. 9. [1921]

S komunistickým pozdravem *Lenin*

A. S. KISELJOVOVI

[15. 9. 1921]

Soudruhu Kiseljovovi,
předsedovi malé rady lidových komisařů
Kopie soudruhům Bogdanovovi, Unšlichtovi,
Avaněsovovi a Kurskému

Upozorňuji Vás na Michelsovu noticku^[76] ve 203. čísle Izvěstij z 13. 9.

Autor píše, že od osmnáctého roku leží dva a půl miliónu pudů nesmírně cenného kovového materiálu ve skladech, div ne v blátě, bez evidence, nehlídá se, rozkrádá a ničí.

Prosím Vás, vyšetřete urychleně, zda je to pravda nebo ne.

Pokud je zpráva pravdivá, učinite okamžitě všechna nezbytná opatření, aby se provedla evidence, materiál se začal hlídat atd. a viníci byli přísně potrestáni.

Předložte mi podrobnou písemnou zprávu se jmény a funkcemi osob, které takový nepořádek zavinily²²⁷, a hlase je Radě práce a obrany.

Prosím, abyste všechno provedl v co nejkratší době.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

3 1 8

N. P. GORBUNOVOVI²²⁸

Přečtěte a poznamenejte si to, a za takové dva tři týdny si pohovořte s příslušným odborníkem.

16. 9. [1921]

Lenin

3 1 9

V. M. MOLOTOVOVI

Soudruhu Molotove!

Maxim Peškov je komunista. V říjnu 1917 ho bělogvardějci dvakrát postavili ke zdi. Musíme mu pomoci. Jaký je Váš názor?

16. 9. [1921]

Lenin

3 2 0

G. V. ČIČERINOVI²²⁹

[V druhé polovině září 1921]

Soudruhu Čičerine!

Myslím, že je musíme takovým móresům odnaučit. Například takto: odpovědět jim oficiálně a písemně s odvoláním na »nótu«. Takhle pochopí, že se jim budeme (za-

nedlouho) veřejně vysmívat a že je budeme gifler* za nepodepsané nóty.

Váš Lenin

3 2 1

A. I. RYKOVŮVI

17. 9. [1921]

Soudruhu Rykove!

Podle mne je třeba

1. svolat na *zítrék* starou komisi ústředního výboru

{ Stalin
Trockij (přijede dnes)
Vy

2. potvrdit *starou* smlouvu²³⁰;

3. zrušit v ní *všechny* změny a »opravy«;

4. dát Zaksovi *pořádně* do těla *navíc* od komise ústředního výboru.

Jinak dojde k hroznému skandálu s odchodem Gorkého a my nebudeme mít pravdu, protože komise ústředního výboru už jednou otázku rozhodla.

Znovu rozhodovat nelze.

Lenin

* — políčkovat. Red.

N. P. GORBUNOVOVI

17. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Zjistil jsem, že Kurskij a Čerljunčakevič odjeli, *aniž předali oficiálně* svou záležitost, totiž podepsání protokolů malé rady lidových komisařů. To je vrchol svévole. Okamžitě zjednejte pořádek: a) sepište protokol, b) telegraficky si vyžádejte od Kurského a Čerljunčakeviče odpověď, c) zahajte proti Kurskému a Čerljunčakevičovi *řízení* pro zanedbání povinností.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

V. A. SMOLJANINOVOVI

[Nejpozději 17. 9. 1921]

Soudruhu Smoljaninove!

Ukládám Vám, a pokud odjíždíte, tedy N. P. Gorbunovovi, sestavit *podle dokumentů* rady lidových komisařů a Rady práce a obrany

historii opatření
příkazů
a usnesení

o rypadlech, a to co nejrychleji.²³¹Předseda RPO *Lenin*

N. P. GORBUNOVVI

Soudruhu Gorbunove!

S tímto plánem je třeba pohnout.²³²

A Rykunovovi napište (kopii Ivanu Ivanoviči Radčenkovi) mým jménem, že *jsem to přečetl a domnívám se*:

Rykunovovým nejdůležitějším úkolem je teď zajistit podávání zpráv o činnosti (nikoli »přemrštěných« nebo »tlustospisů«, ale *věcných*) a *studium zkušeností*.

Je to obrovská práce. Je třeba zhodnotit praktické zkušenosti:

- a) s Ústředním svazem spotřebních družstev,
- b) s guberniálními svazy,
- c) s komisioňáři a obchodníky.

19. 9. [1921]

Lenin

ÚJEZDNÍ HOSPODÁŘSKÉ RADĚ
V KIRSANOVU²³³

Kopie výkonnému výboru
tambovského guberniálního sovětu

Vážení soudruzi!

Připojuji své poděkování za to, že jste poslali zprávu o činnosti dřív než ostatní, a prosím, abyste byli stejně příkladní v podávání zpráv i v budoucnu.

19. 9. [1921]

Lenin

ÚJEZDNÍ HOSPODÁŘSKÉ RADĚ V KRASNOJARSKU

Kopie výkonnému výboru
astrachaňského guberniálního sovětu

Vážení soudruzi! Dík za to, že jste poslali zprávu o činnosti dřív než ostatní. Moc vás prosím, abyste zprávy posílali pravidelně i v budoucnu.

19. 9. [1921]

Lenin

N. P. BRJUCHANOVU²³⁴

V případě Brjuchanovovy nepřítomnosti Frumkinovi
(Kopie N. P. Gorbunovovi)

19. 9. 1921

Soudruhu Brjuchanove!

Dnes jsem podepsal telegram, který se týká 1,2 miliónu pudů sena pro Moskvu.

Soudím, že není správné předkládat *všechny* takové telegramy k podpisu mně. Snad by se mělo postupně, ale přece, přecházet a *přejít* k tomu, abychom lidi (a tedy i guberniální výkonné výbory sovětů) naučili poslouchat i bez mého podpisu — poslouchat normálně, a ne jenom výjimečně.

Pošlete dva tři telegramy jako bojový rozkaz. Zkontrolujte to. Když příkazy nesplní, přísně je potrestejte a prověřte, zda byl trest opravdu vykonán.

Sdělte mi prosím přesný plán (i kalendářní rozpis), jak bude v místních orgánech zaváděna *normální* kázeň.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

328

N. P. GORBUNOVovi

Spěchá

19. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Seznam je zjevně nadsazený.²³⁵ Například ve městě je 22 tiskáren se 7598 zaměstnanci.

Nelze jich v žádném případě ponechat víc než *sedm* (ty, pro které už je zajištěno kolektivní zásobování).

Je to vysloveně přehnané!

Dohodněte se prosím okamžitě se Smilgou (Bogdanovův zástupce) a Avaněšovem, aby byla hned dnes jmenována *komise* (nanejvýš tříčlenná: jeden z Moskvy, jeden za Nejvyšší národohospodářskou radu a jeden za dělnicko-rolnickou inspekci), která bude mít za úkol tento seznam do středy **proškrtnat** a *neponechat* víc než *sedm* tiskáren (pro které už je zajištěno kolektivní zásobování), *a ještě jednou celý seznam proškrtnat.*

V žádném případě nemohu schválit tato jasná zveličení.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

N. P. GORBUNOVOVI²³⁶

19. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

1. Vyzvěte ho, ať vypracuje zprávu s *praktickými* návrhy (stručně, co nejvíc stručně a *přesně*).
2. Sežeňte pro mě všechny jeho knihy.
3. Vyžádejte si o něm písemné vyjádření od Rozengolce, Kirsanova, V. M. Sverdlova, Anceloviče aj.
4. Vyzvěte autora, aby napsal curriculum vitae* s údaji o odborné praxi v letech 1917—1921.
5. Dejte ihned excerpovat z tohoto dopisu všechna **fakta**; dám si to posoudit.

Lenin

J. Z. VOLKOVOCI

19. 9. 1921

Soudruhu Volkove!

Přečetl jsem si Váš dopis²³⁷. Nemáte pravdu. Naše politika nenaruší styky (obchodní) s Francií, naopak je urychlí.

Získali jsme už tím, že jsme *odradili* Francii od^o plánované intervence, a získáme ještě více.

Cestu k obchodnímu jednání s Francií máme otevřenou.

S komunistickým pozdravem *Lenin** — životopis. *Red.*

V. V. KUJBYŠEVOVI

19. 9. 1921

Soudruhu Kujbyševe!

Byli teď u mne

Rutgers

Calvert

a Haywood,

představitelé skupiny americké dělnické kolonie, kteří chtějí převzít Naděždinský závod a řadu podniků v Kuzněcké pánvi.²³⁸

Prosí, aby jejich zástupce (s tlumočnickem) mohl v pátek přijít do *Rady práce a obrany*. Myslím, že je třeba to povolit.

Dále Vás upozorňuji — a sdělte to prosím všem členům komise a subkomisí — na toto:

(1) Naděždinský závod je podle jejich názoru hospodářsky i technicky *spjat* s celou skupinou podniků v Kuzbasu, protože vyrábí traktory pro jejich rolnická hospodářství; traktory a různé další zemědělské nářadí pro rolníky; opravuje stroje pro podniky své skupiny v Kuzbasu, vyrábí zařízení pro vodní dopravu, která zajišťuje spojení se Sibiří, atd.

(2) V Kuzbasu převezmou 12 000 děsjatin půdy a řadu podniků, protože chtějí vytvořit velkou a *ucelenou* hospodářskou jednotku.

(3) Žádají *pouze* o 300 000 dolarů v hotovosti. Kdo říká něco jiného, mýlí se.

(4) Kromě toho chtějí obilí a šatstvo, aby *okamžitě* mohli rychleji pohnout s potřebnými stavebními pracemi. Prý je nutné začít *ještě tuto* zimu, aby to stihli do jara 1922.

(5) Zdůrazňují, že jejich pracovní skupina bude mít

přísné *vedení*; celou skupinu (3000—6000 dělníků) vyberou z *nejlepších* dělníků, většinou mladých a svobodných, kteří si *v praxi* osvojili příslušnou výrobu a žili v podobných klimatických podmínkách, jaké jsou v Rusku (Kanada nebo sever Spojených států).

(6) Chtějí podléhat přímo *RPO*. Něco na způsob autonomního státního trastu na základě dělnického sdružení.

Mimochodem říkají, že tady v »emigrantském domě« žije dvě stě amerických lesních dělníků. Velká část jich je bez práce. A po práci se jim stýská. Máme prý třicet z nich *ihned* poslat do Naděždinského závodu a patnáct do Kuzbasu s úplným vybavením a potravinami, že tam *ihned* začnou stavět dřevěné baráky. (Později přijede všech dvě stě.) Moc nás prosí, abychom si s jejich odjezdem pospíšili.

Říkají, že jim Gerbek (? nerozuměl jsem přesně jejich anglické výslovnosti) z uralského *průmyslového byra* *schválil* jejich plán ústně a Sibiřané (sibiřské průmyslové byro) písemně.

Rusky mluvících dělníků vezmou 10—15 %. Mohli by i víc.

Vezměte to laskavě všechno v úvahu.

Předseda *RPO V. Uljanov (Lenin)*

I. I. MIROŠNIKOVVI

[19. 9. 1921]

Soudruhu Mirošnikovvi

Kopie soudruhu Gorbunovovi

Slyšel jsem, že 20., 21. a 22. září nebude jezdit výtah.

To je vrchol bezohlednosti. Tady jsou lidé s nemocným srdcem, pro které je stoupání do schodů škodlivé a nebezpečné. Nesčetněkrát jsem nařizoval, aby se dával na výtah pozor a určil se někdo, kdo by za něj zodpovídal.

Vyslovuji Vám přísnou důtku a nařizuji vyšetřit, kdo zavinil, že se na to neupozornilo včas; pošlete mi ještě jednou seznam odpovědných osob a jak byly potrestány.

Předseda Rady práce a obrany *V. Uljanov (Lenin)*

N. P. GORBUNOVVI

20. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Zařídte prosím, aby se sehnala tato literatura:

1. *všechno* v ruštině o elektrifikaci *kromě* knihy Plán elektrifikace^[89].

Referáty Kržižanovského a Ramzina v Pitěru^[130].

— Kušněrova brožura^[34]. — Další brožury o elektrifikaci

— publikace guberniálního výkonného výboru *ve Vladimíru* o elektrifikaci^[12] a *další regionální publikace*.

2. Novou literaturu v němčině (1915—1921) o stavu elektrifikace v různých zemích a o jejich úkolech atd. (prostřednictvím Kržižanovského atd.).

Sežeňte mi tohle všechno během jednoho až dvou týdnů na dva měsíce pro Iv. Iv. Skvorcova (Stěpanova).²³⁹

S komunistickým pozdravem *Lenin*

3 3 4

V. V. ADORATSKÉMU

[20. 9. 1921]

Soudruhu Adoratskij!

Nepomohl byste mi najít tyto dvě věci:

1. onen článek (nebo pasáž z brožury? nebo dopis?) od Engelse^[131], kde na základě zkušeností z let 1648 a 1789 píše, že je zřejmě zákonité, aby revoluce byla dovedena *dál, než nač jí stačí síly*, aby tak byly upevněny méně významné přeměny?

Řekl bych, že to bylo otištěno v letech 1908—1912 v našem zahraničním bolševickém listu (Proletarij?^[105]), ale vzpomínám si na to jen matně,²⁴⁰

2. Engelsův dopis Weydemeyerovi z 12. 4. 1853 ^[132]. Budu Vám velice vděčný, jestli je najdete.

Váš *Lenin*

ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

[20. 9. 1921]

Zinovjev dnes telefonicky oznamuje, že v Pitěru došlo k závažnému stranickému konfliktu, který mimo jiné zne-
přátelil dva členy ústředního výboru Zinovjeva a Komarova.

Zinovjev žádá, aby byli do Moskvy hned dnes povoláni oba členové (Zinovjev i Komarov) a oba kandidáti (Uglanov a Miljutin) k soudružskému pohovoru.

Hlasování členů politického byra:

pro

Lenin.²⁴¹

V. V. FOMINOVĚ,
N. P. BRJUCHANOVĚ
A FELIXI KONOVĚ

[22. 9. 1921]

Soudruhům Fominovi, Brjuchanovovi a Felixi Konovi

Na základě usnesení politického byra z 21. září t. r.²⁴² žádám o svolání porady, které by se zúčastnili zástupci lidových komisariátů dopravy a zásobování a soudruh Felix Kon a na níž by se projednalo zvýšení počtu vagónů pro Ukrajinu a možnost rozšíření prostorů pro uskladnění obilí.

O výsledcích porady mě písemně informujte, kopii zašlete na sekretariát ÚV.

Předseda Rady práce a obrany

3 3 7
TELEGRAM VŠEM VÝKONNÝM
VÝBORŮM
GUBERNIÁLNÍCH SOVĚTŮ

[22. 9. 1921]

Všem výkonným výborům guberniálních sovětů
kopie všem ON a N*

Železnice stojí před úkolem zajistit přepravu značného množství potravin, pro kterou není dostatek spolehlivých vagónů. Opravy vagónů probíhají neúspěšně pro nedostatek materiálu a pokles produktivity zaviněné zásobovacími obtížemi.

Rada práce a obrany uvolnila pro zajištění oprav vagónů 66 000 pudů obilí na měsíční prémie v naturáliích, což by se mělo příznivě projevit ve zvýšení produktivity, avšak nedostatek materiálu, kvalifikovaných pracovních sil a ostatních prostředků intenzitu provádění oprav vagónů snižuje. Proto je nezbytné, aby místní orgány co nejenergičtěji pomohly železnicím všemi prostředky, které mají k dispozici. Pomoc musí být poskytována, kde je to možné, organizováním oprav vagónů z místních prostředků, zásobováním drah materiálem, zejména krytinovými plechy, bedněním, hřebíky, šrouby, podbíjecím materiálem, urychleným dodáváním potravin tam, kam potraviny odeslané z ústředí nedorazily, vyřešením ubytování, poskytnutím pracovních sil na demontáž vagónů a vůbec poskytováním všemožné pomoci podle požadavků správy železnic. Guberniálním výkonným výborům se ukládá, aby poslaly své zástupce na správu drah, kde s příslušným vedením dohodnou konkrétní opatření, jak při opravě vagónů pomoci.

* Náčelníkům okruhů a náčelníkům tratí. *Red.*

Vedení železnic se ukládá, aby po poradě s místními orgány telegraficky oznámilo Hlavní správě dopravy výsledky porady a druh pomoci, kterou budou místní orgány poskytovat.

Situace s nákladními vagóny je natolik vážná, že jedinečnou, svornou prací je možné dosáhnout zvýšení počtu dobrých vagónů a zmírnit tak tíživou zásobovací situaci země.

Činím předsedy výkonných výborů guberniálních sovětů osobně odpovědnými za to, že tento úkol bude plněn přesně a energicky a jeho splnění ohlášeno.²⁴³

Předseda Rady práce a obrany *Lenin**

338

ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b)

Organizačnímu byru ÚV

Znám osobně soudruha Šapovalova už hodně dlouho, z vyhnanství koncem 90. let a z emigrace na počátku 20. století. Dosvědčuji, že je to naprosto oddaný a čestný soudruh, jeden z nejlepších ze staré stranické gardy. Proto považuji za svou povinnost podpořit jeho žádost, aby mu bylo umožněno odjet do ciziny, kde se bude léčit a pracovat v rámci lidového komisariátu zahraničního obchodu.

22. 9. [1921]

V. Uljanov (Lenin)

* Telegram podepsali rovněž náměstek lidového komisaře zásobování N. P. Brjuchanov a lidový komisař dopravy F. E. Dzeržinskij.
Red.

V. A. AVANĚSOVOVI

[23.9.1921]

Dělnicko-rolnická inspekce, soudruhu Avaněsovovi

O průtazích v zásobování stavby Kaširské elektrárny

Posílám Vám v příloze tři přípisy ze stavby Kaširské elektrárny. Rada práce a obrany od ní dostává téměř denně stížnosti na průtahy a nepravidelnosti v zásobování potravinami. Místo aby plnili své vlastní úkoly, vynakládají budovatelé Kaširské elektrárny značnou část energie na shánění potravin. S tím se musí skoncovat. Vzhledem k výjimečnému postavení, které tato stavba zaujímá, je to naprosto reálné, a to i při naší zásobovací situaci.

Ukládám Vám, abyste jmenoval odpovědného pracovníka, který okamžitě vyšetří průběh a způsob zásobování této stavby a zjistí viníky průtahů, abyste je pohnal k odpovědnosti a v případě potřeby vypracoval návrh usnesení RPO, které by upravovalo způsob zásobování stavby Kaširské elektrárny.²⁴⁴

Předseda RPO

340

N. P. GORBUNOVOVI²⁴⁵

Naléhavé a důležité. Dohodněte se o tom prosím se Smilgou a *Ordžonikidzem* (dokud je tady) a zajistěte urychlené *rozhodnutí*.

23. 9. [1921]

Lenin

N. P. GORBUNOVVI

23. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Přečtete si to a zašlete to prosím Krasikovovi; mně oznamte, kdy dostanu odpověď (co nejdřív).²⁴⁶

Lenin

G. K. ORDŽONIKIDZEMU

Spěšně (prostřednictvím Stalina)

Soudruhu **Ordžonikidzemu**

Věnujte tomu pozornost. Před Vaším odjezdem musíme tuto záležitost oficiálně uzavřít, *dát schválit komisi* a rozhodnout v *Radě práce a obrany*. Vyřiďte to rychle.²⁴⁷

23. 9. [1921]

Lenin

D. B. RJAZANOVVI

[23. 9. 1921]

Soudruhu Rjazanove! *Plně* podporuji prosbu soudruha Adoratského, který vykonal rozsáhlou a užitečnou práci.²⁴⁸ Shromáždit *všechny* Marxovy a Engelsovy dopisy je důležité a Vy to uděláte lépe než kdokoli jiný.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

ČLENŮM

BERLÍNSKÉ PROZATÍMNÍ KOMISE
POVĚŘENÉ EXPEDICÍ
ZAHRANIČNÍCH DODÁVEK
SPRÁVĚ PRO HYDRAULICKOU
TĚŽBU RAŠELINY²⁴⁹

[24. 9. 1921]

Zajistěte prosím naprosto spolehlivě, aby do 1. února 1922 bylo v Berlíně všechno hotovo a do 1. března 1922 aby bylo *rozhodně* všechno v Moskvě. Stručné, ale přesné zprávy posílejte každý měsíc. Za technickou kontrolu odpovídá komise. Bude-li třeba, dáme prémie. *At' nic nepromeškáte, jak se Vám to v této záležitosti už nejednou stalo.*

Lenin

345

G. J. ZINOVJEVOVI

Soudruhu Zinovjevovi

Kopie: Radkovi
" Rákosimu
" tajemníkovi Pravdy

24. 9. 1921

Pravda začala přinášet souhrnné zprávy o sbírkách zahraničních dělníků na pomoc hladovějícím v Rusku.²⁵⁰

Zprávy tohoto druhu *nepotřebujeme*. Takhle z toho vychází *povídání* a na nějaké »povídání« nemáme ani papír, ani čas je číst. To není k ničemu.

Potřebujeme dvakrát měsíčně zcela stručné tabulky podle tohoto vzoru:

Německo	—	10	miliónů	marek	=	asi ()
						zlatých rublů
Rakousko	—	10	"	korun	=	asi ()
						zlatých rublů
<hr/>						
			<i>Celkem</i>	— — —		asi ()
						zlatých rublů

Bude to dvakrát měsíčně 20—30 řádků.

To není tak moc.

Tak a jenom tak to potřebujeme. *Výsledek v zlatých rublech.* Snažně Vás prosím, abyste to zařídil a odpověděl mi.

S komunistickým pozdravem *V. Uljanov (Lenin)*

3 4 6

TELEGRAM I. N. SMIRNOVOVI

[24. 9. 1921]

Novonikolajevsk, sibiřský revoluční výbor, Smirnovovi

Ačkoli byl zdůrazněn rozhodující význam nalezišť zlata na Leně a třebaže ústřední orgány vyvíjejí všemožné úsilí, aby po krátkou dobu splavnosti Leny zabezpečily tuto oblast vším potřebným k produktivní práci, neprojevují v tomto směru orgány, které Vám byly svěřeny, patřičnou energii a pomoc. Neustále přicházejí zprávy poukazující na nejrůznější překážky a obtíže. Mimo jiné došlo hlášení, že guberniální výkonný výbor v Irkutsku vydal nařízení, aby z lodí byl vyložen náklad pro lenská nalezi-

ště zlata, sestávající z teplých kombinéz a technického zařízení, a místo toho nařídil nalodit Polonkinův oddíl směřující do Jakutska. Vyloděným materiálům hrozí nebezpečí, že zamrznou na cestě. Ukládáme Vám, abyste okamžitě zařídil přepravu zmíněných materiálů a pohnal viníky k odpovědnosti. Splnění ohlaste.²⁵¹

Předseda Rady práce a obrany *Lenin**

3 4 7

G. K. ORDŽONIKIDZEMU

Soudruhu Sergovi (Ordžonikidzemu)

Kopie: Radčenkovi

Frumkinovi

Avaněsovovi

26. 9. 1921

Vzhledem k prohlášením *Státního sdružení ázerbájdžánského ropného průmyslu*, že není-li zajištěno zásobování potravinami a dalšími předměty, je bezpodmínečně nutné, aby tomuto sdružení bylo za určitých podmínek ponecháno právo samostatně obchodovat se zahraničím,

žádám, abyste okamžitě svolal poradu za účasti

I. I. Radčenka,

Smilgy,

Frumkina

a Avaněsova (nebo někoho, koho on pověří).

Výsledky porad předložte ve formě praktických návrhů *Radě práce a obrany* v pátek 30. 9.²⁵²

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

* Telegram podepsal rovněž místopředseda Nejvyšší národohospodářské rady I. T. Smilga. *Red.*

TELEGRAM N. N. NARIMANOVVI

Šifrovaně

26. 9. 1921

Baku
Narimanovovi

V žádném případě neuzavírejte smlouvu o zahraničním obchodu ani s Němci, ani s kýmkoli jiným bez souhlasu oblastního komisariátu zahraničního obchodu a bez schválení ÚV KSR. Potvrďte telegraficky příjem a splnění, a potom sdělte v dopise všechny podrobnosti.

*Lenin**

V. S. DOVGALJEVSKÉMU

[26. 9. 1921]

Soudruhu Dovgalevskij!

Telefon s Charkovem zase funguje mizerně, zatímco před nedávnem fungoval skvěle. Divím se, že je třeba mých neustálých zásahů, aby se jednou zavedený aparát udržel v přijatelném provozu, a že na to nestačí lidový komisariát pošt a telegrafů.

Žádám, aby telefon s Charkovem byl denně kontrolován zodpovědnou osobou, jejíž jméno mi oznámíte oficiálním přípisem a kterou je nutno upozornit, že za každý případ poruchy bude přísně volána k odpovědnosti.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

* Dále následuje podpis J. V. Stalina napsaný Leninovou rukou. *Red.*

N. P. GORBUNOVVI

26. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

V souvislosti s články o výstavě *Hlavní správy zemědělských hospodářství*²⁵³ a zprávách o její činnosti^[14, 128], které se objevily v novinách, Vás prosím, abyste *rychle* shromáždil dodatečné *oficiální* údaje.

Potřebuji vědět, co (zprávy o činnosti, materiály aj.) je *okamžitě* k dispozici a kde.

(a) V Hlavní správě zemědělských hospodářství^[19].

Zprávy o činnosti (za první polovinu roku 1921)?

(podle listu *Ekonomičeskaja žizň* od 22. 9.)

A dál? Měsíčně?

Čtvrtletně?

(b) V Nejvyšší národohospodářské radě totéž nebo něco jiného?

(c) V Ústředním statistickém úřadě?

(d) U dělnicko-rolnické inspekce?

(e) Zejména u moskevského sovětu zástupců?
a petrohradského “ “ ?

Dotažte se všech těchto (a snad ještě některých jiných institucí) telefonicky, telegraficky (aby byl *doklad*) a ať *ještě dnes* odpovědí, *co mají*.

Výsledek mi sdělte ve tři čtvrti na čtyři.

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

K. B. RADKOVI

[26. 9. 1921]

Soudruhu Radku!

Mockrát Vám děkuji za zaslané materiály. Vracím je. Svůj názor Vám říci nemohu, protože mi ta věc není jasná: přečetl jsem si, co jste zatrhl, ale to je příliš málo na to, abych si mohl udělat úsudek.

Mimochodem. Budete-li mluvit s Gennarim, poděkujte mu za jeho dopis »soudruhům členům výkonného výboru Komunistické internacionály« z 18. 9. 1921.

Je jasný, přesný a *naprosto* přesvědčivý.

Serrati je směsice maloměšťácké přizemnosti a politickářského šejdířství. Kdyby Gennari a další soudruzi — samozřejmě včetně Vás a Zinovjeva — považovali za užitečné, abych to zopakoval v tisku, *milerád to udělám*. V takovém případě ať mi Gennari pošle *originál* Serratiho článku v Avanti!^[150], a já mu napíšu dvacet řádek ve formě dopisu pro tisk. Ale asi to za to nestojí.

Váš *Lenin*

I. K. JEŽOVVI

27. 9. 1921

Vedoucímu Ústřední správy zásobování
Nejvyšší národohospodářské rady soudruhu *Ježovovi*

Soudruhu Ježove! Dostal jsem a prohlédl listiny o skladu.

Předání Nejvyšší národohospodářské radě je teď rozhodnuto.²⁵⁴

Budu od Vás očekávat *stručné*, ale přesné zprávy, zda se *opravdu* dosahuje nějakého zlepšení ve skladovém hospodářství, jak probíhá boj proti rozkrádání, a to v tomto i dalších skladech.

Byrokratické průtahy musím vytknout i Vám. »Tři roky voláme«, »snad desetkrát jsem to dotáhl, **jak se zdálo**, do konce« — píšete. Jenže v tom to právě je, že *ani jednou* jste věc nedotáhl *do konce* bez »jak se zdálo«.

Ústavu RSFSR^[30] a stanovy KSR^[126] znáte. Do konce znamená: až na zasedání Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů (pokud se nekoná sjezd sovětů). Po stranické linii — až na plenární zasedání ÚV.

Vy jste to ani jednou do konce nedotáhl.

1. Stručné, »telegrafické«, ale jasné a přesné oznámení členům ÚV — členům předsednictva Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů;

2. článek v tisku;

3. iniciativa místní nebo sousední buňky KSR, její vyjádření, její interpelace v moskevském sovětu zástupců —

— to jsou *tři* opatření, kterých musíme používat v boji proti byrokratismu.

Je to těžký boj, marná sláva.

Ale těžký neznámá nemožný.

Vy jste skládal ruce v klín a nebojoval jste, nevyčerpali jste všechny prostředky boje.

Skladové hospodářství vyžaduje mnohem usilovnější boj proti byrokratismu — kontrolu »zdola« a prováděnou »řadovými členy strany«, — zveřejnění v tisku, — novou a novou kontrolu atd.

Snad mohu doufat, že se nyní po tak těžkých a hořkých, ale užitečných zkušenostech pustíte do boje proti byrokratismu tak, abyste ho skutečně dotáhl »do konce«.

Čas od času bych rád znal výsledky tohoto boje.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Pošlete někdy zároveň se *stručnými*, docela stručnými zprávami o průběhu boje (proti byrokratismu) *stručné* údaje o svém aparátu (počet lidí, kolik z nich je komunistů a jakou mají kvalifikaci: odpovědní pracovníci, čistě výkonní, kancelářští pracovníci apod.) a *stručný* plán Vašich prací.

Pište krátce, telegrafickým stylem, přílohy, bude-li třeba, dávejte zvlášť. Něco dlouhého bych asi vůbec nepřečetl.

Máte-li *praktické* návrhy, napište je na zvláštní lístek, maximálně stručný, *jako telegram*, s kopií pro sekretářku.

Lenin

353

TELEGRAM L. K. MARTENSOVI

[27. 9. 1921]

Jekatěrinburg

Sdělte telegraficky Martensovi do Nižního Tagilu, že Rutgers trvá na okamžitém vyřízení své záležitosti, týkající se předání části Kuzněcké pánve a Naděždinského závodu skupině amerických dělníků, a spěch odůvodňuje tím, že představitel skupiny Calvert musí ihned odjet do Ameriky. Jsem na rozpacích vzhledem k Vaší prosbě, aby se věc odložila až do Vašeho příjezdu, protože bych nechtěl rozhodovat bez Vás. Oznamte za prvé, kdy budete v Moskvě; za druhé, jak doopravdy hodnotíte Rutgersův spěch, považujete-li skutečně za absolutně neodkladné přijmout okamžité rozhodnutí, nebo radíte-li trvat na tom, aby Rutgers vyčkal Vašeho příjezdu. Rutgers prohlašuje, že s ním souhlasíte, i přes obsah Vašeho telegramu.²⁵⁵

Předseda RPO *Lenin*

NÁVRH TELEGRAMU O ORGANIZACI TŘÍTÝDENNÍ KAMPANĚ NA SVOZ DŘEVA A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE²⁵⁶

Všem krajským, guberniálním a újezdním
hospodářským radám, oblastním, guberniálním
a újezdním výborům strany, guberniálním a újezdním
výkonným výborům, guberniálním lesním výborům,
výborům pro zásobování železnic dřevem a všem
náčelníkům drah

Sezóna svozu dřeva z lesa se chýlí ke konci. Za dva až tři týdny znemožní podzimní bláto a nesjízdnost cest odvoz vytěženého dřeva, dokud se nevytvoří sanice. Přitom dřevo, které je dnes při železničních tratích a které ještě má být podle plánu Hlavního výboru pro lesní hospodářství za zbývající krátké období sjízdnosti odvezeno, naprosto nezajišťuje normální železniční provoz. Hrozí úplné zastavení provozu na nejdůležitějších železničních tratích.

Abychom odvrátili eventuální dopravní kalamitu, nařizuje Rada práce a obrany vyhlásit od 1. října třítydenní palivovou kampaň, zmobilizovat na toto období všechny síly a prostředky na svoz paliva k železničním tratím, přičemž je nutné považovat tuto práci za stejně důležitou jako vybírání naturální daně.

Svolejte okamžitě schůzi hospodářské rady za účasti zástupců železnic, aby se učinila všechna opatření pro odvoz maximálního množství dřeva nad stanovenou normu, snažte se zvýšit svoz na dvojnásobek stanovené normy, spotřebu potravin a krmiva regulujte přísně podle nařízení, která vám současně posíláme, a v žádném případě nepřipouštějte jejich porušování. O přijatých opatřeních okamžitě informujte Radu práce a obrany.

V nejkatastrofálnější situaci jsou tyto dráhy: Kazaňská, Severozápadní, Jihozápadní, Kyjevsko-voroněžská,

Nikolajevská a dráhy sibiřské. Proto v guberniích, jimiž vedou tyto nejdůležitější železniční trati, vynaložte veškerou energii, napněte všechny síly a nasadte všechny páky k dosažení maximálních výsledků.

Za energické splnění osobně zodpovídají po státní i stranické linii předsedové guberniálních výkonných výborů, guberniálních lesních výborů a guberniálních mimořádných komisí.

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)**

Doporučuji okamžitě se dohodnout telefonicky, abychom to stačili dát zítra, 28. 9., rovněž telefonicky odhlasovat jak politickému byru, tak předsednictvu Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů.

27. 9. [1921]

Lenin

3 5 5

N. P. GORBUNOVovi²⁵⁷

[27. 9. 1921]

Soudruhu Gorbunove!

1. Dohodněte se telefonicky s autorem (je v Pitěru; prostřednictvím Kalinina zjistěte adresu nebo zavolejte), *kdy* bude tady.

2. Zeptejte se ho, zda by nechtěl dát noticku do *Pravdy*.

3. Jestliže ne, musíme použít tohoto dopisu, udělat z něho výťah (o elektrickém pluhu) a dát do *Pravdy*.

* Telegram podepsali rovněž předseda CÚVV M. I. Kalinin a tajemník ÚV KSR(b) V. M. Molotov. *Red.*

4. Vyhledejte pro něho žádané materiály (*oficiálně*, vyžádejte si je od Osinského, z Hlavní správy zemědělských hospodářství a **dalších** institucí).

5. A ještě něco. Sejděte se se *Stunkelem* a zjistěte (co nejvčetněji a co nejpečlivěji), jak to pokračuje s elektrickými pluhy.

Lenin

3 5 6

M. I. FRUMKINOVĚ

27. 9. 1921

Soudruhu Frumkine!

Posílám mi prosím *zítra*, nejpozději do 13 hodin, zprávu

1. zda se v kolegiu projednával dekret schválený 6. 9.^[99] Kdy? Pošlete prosím výpis z protokolu;
2. kdo předložil dekret radě lidových komisařů?
3. proč nebyl předložen politickému byru?²⁵⁸

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

3 5 7

J. V. STALINOVĚ

[27. 9. 1921]

Soudruhu Staline!

Posílám »vojenskou záležitost«.

Je třeba to předložit politickému byru 29. září. Nebo urychleně telefonicky zamítnout?²⁵⁹

Lenin

P. S. Pošlu *pro Vás* dopis K úkolům dělnicko-rolnické inspekce^[44]. Přečtěte si ho, pak si promluvíme.

358

I. T. SMILGOVI²⁶⁰

Soudruhu Smilgo!

Co tomu říkáte? Udělal jste to, o čem jsme mluvili?

Co konkrétně jste udělal a jak?

27. 9.[1921]

Lenin

359

G. K. ORDŽONIKIDZEMU

28. 9. 1921

Soudruhu Ordžonikidze!

Buďte tak laskav a *dohodněte se* s redaktorem orgánu Rady práce a obrany Ekonomičeskaja žizň soudruhem Kruminem o zajištění příspěvků z Kavkazu:

- a) pravidelných,
- b) příležitostných, *zejména* od dělníků a rolníků.

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

N. P. GORBUNOVVI

28. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Soudruh Krumin bude muset *dočasně* přerušit činnost své výstřižkové kanceláře.

Přitom právě z listu *Ekonomičeskaja žizň* výstřižky nutně potřebujeme (jeden exemplář pro list *Ekonomičeskaja žizň*, jeden pro *Radu práce a obrany*).

Domluvte se prosím se soudruhem Kruminem, aby práce *pokračovala* buď v té instituci, o které jste mi říkal, nebo někde jinde.

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

VZKAZ PRO ÚV KSR(b)
S NÁVRHEM TELEFONOGRAMU
G. J. ZINOVJEVOVI

[29. 9. 1921]

Navrhuji odpovědět telefonogramem: »Nesouhlasíme s Vámi. Dopis odesíláme dnes.«²⁶¹

*Lenin**

* Dále následují podpisy J. V. Stalina (Leninovou rukou) a V. M. Molotova. *Red.*

G. J. ZINOVJEVOVI

[29. 9. 1921]

Soudruhu Zinovjeve! Projednali jsme ve třech (Molotov, Stalin a já) jako komise jmenovaná ústředním výborem Váš dopis.

Ani teď nemůžeme s Vámi souhlasit.

V Moskvě se vyskytovaly velké zásadní názorové rozdíly, byla tam »dělnická opozice«, odsouzená sjezdem strany za »úchylku«^[84] nejen moskevskou, ale i celoruskou, která má dlouhou historii.

V Pitěru neexistují žádné zásadní názorové rozdíly, není tu dokonce ani tendence k úchylce. Žádnou takovou úchylku nepozorujeme ani u Komarova, ani u Uglanova, kteří patřili na X. sjezdu KSR k nejspolehlivějším, zrovna tak jako na sjezdu kovodělníků. Tito soudruzi nemohli tak nenadále sklouznout k úchylce. Nevidíme jediný náznak faktu, který by to dokazoval.

Většina si plným právem přeje zůstat většinou a nahradit tu skupinu, jejímž prostřednictvím jste »řídil« onu druhou. Lidé vyspěli, a už proto je jejich přání oprávněné.

Nesmíme je nabádat k úchylce řečmi o »zásadních názorových rozdílech«. Musíme obezřetně uplatnit *ideové* řízení tím, že nové většině *plně* umožníme, aby se stala většinou a *řídila*. Jsme přesvědčeni, že budete-li chtít, jistě takového cíle plně dosáhnete a pomůžete »staré skupině«, aby přesídlila do jiného města a obrodila se.

*Lenin**

* Dokument podepsali rovněž J. V. Stalin a V. M. Molotov. *Red.*

N. P. GORBUNOVVI

29. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Význam záležitosti, o níž pojednávají přiložené dokumenty, je nesporný.

Vzornou práci mnoha sovchozů Hlavní správy zemědělských hospodářství při průmyslových podnicích NNHR plně ocenil a dokumentoval podle mého názoru náš tisk: Běljakovovými články v Izvěstijích^[6, 7, 8], Sosnovského v Pravdě^[118] a mnoha dalšími články a zprávami^[14, 32, 33, 120, 121, 123, 128]. O vynikající práci soudruha Runova, který celý tento úsek činnosti řídí, se zmiňuje i soudruh Muralov, člověk v této věci kompetentní. Úspěšná výstavba opravdu proletářského zemědělství má obrovský zásadní význam.

A má přinejmenším stejně velký, ne-li *větší* význam praktický.

Proto Vás prosím, abyste celou záležitost připravil co nejrychleji pro malou radu lidových komisařů dnes (peníze) a pro *Radu práce a obrany* zítra (dát na pořad jednání, opatřit telefonicky potřebné informace atd.).²⁶²

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

P. S. Nepůjde-li to jinak, dejme jim požadovanou částku (*v maximální výši*) jako *půjčku na rok*. Tito lidé si už nesčetněkrát zasloužili důvěru.

Lenin

A. S. JENUKIDZEMU

29. 9. 1921

Soudruhu Jenukidze!

Soudruh G. D. Cjurupa mě žádá, abych Vám připomněl, že jste mu slíbil dát v předsednictvu Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů odhlasovat, že se Nikolaj Leonidovič *Karejev*, uvězněný guberniální mimořádnou komisí v Tule, převádí na stavbu Kaširské elektrárny, kde bude pracovat jako odborník agronom.²⁶³

Váš *Lenin*

N. P. GORBUNOVVI

29. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Bude třeba zjistit, jak to vypadá s Kara-Bogazem. Máte-li moc práce, můžete to na několik dní odložit, ale ne na dlouho.

Lacis v Pravdě z 29. září znovu píše o »zlatém dnu«²⁶⁴. Vezměte si v sekretariátu rady lidových komisařů mou nedávnou korespondenci* s profesorem Ipaťjevem (členem kolegia Nejvyšší národohospodářské rady), který je odborník a stojí v čele našeho chemického průmyslu.

Ten mi sdělil, že se do toho teď nemůžeme pouštět. Mýlí se Hlavní správa solného průmyslu, nebo někdo

* Viz tento svazek, dokument č. 203. *Red.*

jiný? Máme vzít podklady, které připravila hlavní správa, a prozkoumat jejich solidnost, nebo zvolit nějaký jiný postup?

Informujte se o tom a dejte mi vědět.

Lenin

366

N. P. GORBUNOVVI

30. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Dal jsem (myslím prostřednictvím Smoljaninova) rozeslat všem guberniálním oddělením pro využití elektřiny telegram*, aby rozhodně poslala po delegátech Celoruského sjezdu elektrotechniků *statistické údaje* o všech elektárnách v Rusku.

Rozhodně najděte kopii, a *dokud sjezd elektrotechniků zasedá*, zjistěte naprosto přesně a průkazně, jak byl tento příkaz splněn.

Musíte si splnění **vynutit**, protože jde o věc hospodářsky i politicky nesmírně významnou.

Bude-li třeba, rozdejte delegátům sjezdu *dotazník* a *nepouštějte* nikoho, kdo ho nevyplní.

Musíte si vynutit, aby se to provedlo a abychom získali informace; překontrolujte s krajní nedůvěrou!²⁶⁵

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 210. *Red.*

PŘÍKAZ N. P. GORBUNOVOVI
 A DOPIS K. CH. DANIŠEVSKÉMU,
 V. M. MOLOTOVOVI
 A A. S. KISELJOVOVI

30. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Buďte tak laskav a pošlete kopie tohoto dopisu

1. soudruhu Daniševskému (Hlavní výbor pro lesní hospodářství) a
2. soudruhu Molotovovi, tajemníkovi ÚV
3. soudruhu Kiseljovovi, předsedovi malé rady lidových komisařů.

ÚV se usnesl vyslat 15 odpovědných pracovníků na třítydenní kampaň k zajištění paliva (přesněji řečeno dřeva).*

Naléhavě žádám soudruhy, kteří se ujímají tohoto mimořádně důležitého úkolu, aby věnovali zvláštní pozornost těmto věcem:

1. Zjištění, jak je v jednotlivých místech zorganizováno *podávání zpráv* (o těžbě, o svozu dřeva a jeho přepravě ke stanicím).

Vypadá to špatně. *Rada práce a obrany* to vidí, ale neví, jak pomoci. Soudruzí, kteří to sledují *zdola*, přímo na místě, by mohli vydatně přispět, kdyby důkladně *prozkoumali* celou věc přímo tam.

2. Způsobům krádeží.

Rozkrádání dřeva je velice rozšířené (je to i pochopitelné v rozvrácené, chladné rolnické zemi). Byrokrati

* Viz tento svazek, dokument č. 354. *Red.*

a dodavatelé velice často krádeže kryjí a »mistrně« je praktikují.

Je mimořádně důležité *co nejdůkladněji* vyšetřit *způsoby* podvádění (podle záznamů v knihách, podle stvrzenek aj. aj.) přímo *na místě*. *Rada práce a obrany* to naléhavě potřebuje.

Snažně prosím *všech* 15 vyslaných soudruhů, aby si to přečetli a napsali mi pár slov; bude-li třeba, *at' neváhají* zůstat na místě nějaký ten týden navíc, aby tam celou věc důkladně prozkoumali.²⁶⁶

S komunistickým pozdravem předseda RPO *Lenin*

368

PŘEDSEDNICTVU NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY

[30. 9. 1921]

Uveďte prosím údaje, kolik svazů, trustů a sdružení a také autonomních podniků podléhá každé hlavní správě.

Vyjmenujte názvy všech sdružení a svazů a uveďte, kolik podniků je v každém svazu a kolik inženýrů a techniků pracuje v každé:

a) hlavní správě, svazu, trustu a sdružení (v každém zvlášť);

b) v podnicích (ve všech dohromady).

Zprávu pošlete nejpozději 2. října t. r.

Nejsou-li svazy, trusty a sdružení ještě definitivně stanoveny, pošlete předběžný soupis.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

VÝBORU PRO ZAHRANIČNÍ LITERATURU²⁶⁷

[30. 9. 1921]

Výbor pro zahraniční literaturu

Ze zprávy Výboru pro zahraniční literaturu vyplývá, že prozatím ještě nestačil v podstatě nic udělat.

Za svůj hlavní úkol musí výbor považovat dosažení takové situace, aby byly v Moskvě, Petrohradě a jiných velkých městech republiky soustředěny v odborných knihovnách po jednom výtisku všechny nejnovější zahraniční technické a vědecké (chemie, fyzika, elektrotechnika, medicína, statistika, ekonomie aj.) časopisy a knihy z let 1914—1921 a abychom pravidelně dostávali všechna periodika. Veškerou činnost Výboru budu posuzovat především podle toho, jak bude reálně plnit tento úkol.

Dále:

a) zpráva uvádí, že Výbor pro zahraniční literaturu nařídil převést všechny úvěrové částky ze všech resortů na konto Výboru. Bylo toto nařízení splněno? Jaká částka od každého resortu přišla?

b) Na 3. straně zprávy o činnosti stojí: »V zásilkách s vědeckou a technickou literaturou přicházela spousta věcí, které nebyly vůbec důležité nebo nestály za pozornost — beletrie a drahé umělecké publikace v přepychové úpravě, koupené bůhví pro koho (pro jednotlivce) jako osobní pozornost.«

To je neslýchaný skandál a trestuhodná věc. Co udělal výbor pro to, aby byli viníci potrestáni? Okamžitě mi sdělte jejich jména a jak byli potrestáni.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

TELEFONOGRAM I. T. SMILGOVI

[30. 9. 1921]

Hlavní správa paliv, soudruhu Smilgovi
Kopie odboru kovů Nejvyšší národohospodářské rady,
soudruhu Černovovi

Ukládám Vám, abyste urychleně zásobil kolomenský závod koksem, aby mohl splnit naléhavé objednávky Kaširské elektrárny.

O splnění podejte telegrafickou zprávu.²⁶⁸

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

P. A. KRASIKOVVI

[30. 9. 1921]

Náměstkovi lidového komisaře spravedlnosti
soudruhu Krasikovovi

Dne 3. září jsem poslal soudruhu Kurskému, jeho náměstkovi a všem členům kolegia pod číslem 809 dopis*, ve kterém jsem jim uložil, aby rozhodně letos na podzim a v zimě 1921/22 postavili v Moskvě před soud čtyři až šest případů byrokratismu v hlavním městě, aby vybrali »co nejkřiklavější« případy a z každého soudního jednání učinili politickou záležitost.

Posílám Vám teď písemnou zprávu předsedy zvláštní komise Ústředního svazu spotřebních družstev pro po-

* Viz tento svazek, dokument č. 262. *Red.*

moc hladovějícím, soudruha Chinčuka, který uvádí, že výkup osiva, stanovený Ústředním svazem, nebyl splněn jen proto, že si ústřední úřady počínaly byrokraticky. Tohle je dostatečně »křiklavý« případ. Doporučuji nařídit vyšetřování. O jeho výsledcích mi každý týden podávejte písemnou zprávu prostřednictvím soudruha Gorbunova.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

P. S. O složení komise (nebo o osobě), která bude vyšetřováním pověřena (či lépe řečeno, s jejímž pověřením počítáte), se prosím předem dohodněte se soudruhem Gorbunovem.²⁶⁹

Lenin

3 7 2

TELEGRAM
URALSKÉ HOSPODÁŘSKÉ RADĚ

Jekatěrinburg, uralská hospodářská rada,
Žukovovi

Vzhledem k protichůdným údajům o Martensově příjezdu do Moskvy přikazuji, abyste ho ihned zavolali k přímé lince a vyžádali si od něho závazný slib, že přijede do Moskvy nejpozději 15. října. Vaši telegrafickou odpověď podepsanou Martensem a Vámi musím dostat nejpozději zítra.

Předseda RPO *Lenin*

Moskva, Kreml
30. 9. 1921

TELEGRAM URALSKÉMU
PRŮMYSLOVÉMU BYRU

[30. 9. 1921]

Pilně

Jekatěrinburg
Uralské průmyslové byro

Rada práce a obrany na svém zasedání 30. 9. zrušila předcházející rozhodnutí a telegrafická sdělení a usnesla se: »Okamžitě povolat Martense do Moskvy.«²⁷⁰

Proto Martensovi nařizují, aby se neprodleně vydal na cestu a telegraficky oznámil, kdy vyjíždí.

Předseda RPO *Lenin*

L. D. TROCKÉMU

30. 9. 1921

Soudruhu Trockij!

Snažně Vás prosím, abyste si přečetl přiloženou Martensovu depeši a společně s mým dopisem ji poslal soudruhu Molotovovi pro všechny členy politického byra.

Právě nyní (je půl osmé večer) jsme se v *Radě práce a obrany* usnesli, že nepovoláme Martense na 15. 10., nýbrž *okamžitě* (jménem RPO). Soudruh Rutgers měl v *Radě práce a obrany* »výhrůžný« (a to je slabé slovo), proslov, jako že čekat nechtějí a nebudou, my že prý jdeme na ruku sabotérovi, oni že nepracují »pro peníze« apod.

Právě Rutgersovo pobouření nás dohnalo k ústupku

(chtěli jsme počkat do 15. 10., kdy měl přijet Martens). Mělo by velký význam, kdyby soudruh Trockij *osobně* zapůsobil na Rutgerse v tomto smyslu: Neodjíždějte! Nevzrušujte se! Počkejte na Martense! (Obávám se, že leckdo z Rutgersova okolí má strach a důvody obávat se Martensovy kritiky.)

(Martens považuje Calverta za nesolidního. Haywood je jenom agitátor, napůl anarchista. Rutgers je skvělý soudruh, propagandista, ale asi sotva vedoucí pracovník. Tak vypadá celá vedoucí trojka.)

Lenin

375

PŘÍKAZ N. P. GORBUNOVVI
A DOPIS V. V. KUJBYŠEVOVI

30. 9. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Buďte tak hodný a pošlete přiložený dopis soudruhu *Kujbyševovi* (člen předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady) a zároveň se s ním domluvte, že bychom mu dali naši stenografku, aby jí mohl do telefonu diktovat.

Soudruhu Kujbyševe!

Byl jste včera v *Radě práce a obrany*²⁷¹ svědkem, jak nás a zejména Vás Rutgers obviňuje. To je velice vážná věc. Bezpochyby bude mít *mezinárodní* ohlas. Proto je nutné průběh celé věci co nejpečlivěji *zaznamenávat*, aby potom nikdo *nemohl* pomlouvat a překrucovat.

Snažně Vás prosím, abyste sepsal nebo nadiktoval naši stenografce (to bude pro Vás menší ztráta času), jak to všechno bylo, zejména to, co jste mi říkal do telefonu

o Rutgersově neuvěřitelném chování, o tom, jak rychle změnil podmínky, atd.

Prozatím to samozřejmě nebudeme nikomu ukazovat, ale pro všechny případy si to musíme připravit ihned.

Záležitost má projednat i ústřední výbor. Budeme muset přesně a v plné šíři informovat jak ústřední výbor, tak i Rudou odborovou internacionálu. Soudruh Gorbunov Vám to zařídí s telefonistkou aj.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

3 7 6

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

[Koncem září 1921]

Kržižanovskému

Nezapomeňte:

1. prosadit na sjezdu elektrotechniků (přímo nebo prostřednictvím *autoritativní* komise) pozměňovací návrhy a doplňky k Plánu elektrifikace^[89] tak, aby mohl být *definitivně* schválen;

2. kalendářní program *plánů* (především těch *hlavních*) na letošní rok, které má *vypracovat* Státní plánovací komise.

(Proti Státní plánovací komisi bylo zahájeno *tažení*, protože prý ve skutečnosti nechce a ani nedovede plány vypracovávat.)

Lenin

M. I. FRUMKINOVÍ

[V září 1921]

Frumkinovi:

1. Kolik bylo dřív
(brambor za pud)?²⁷²
2. Došlo ke *zvýšení daně*?
3. O 50 %
4. Jak jste mohli podfukem prosadit *zvýšení daně*? Bez politického byra?

L. D. TROCKÉMU

[V září 1921]

Nářek na nedostatek peněz je všeobecný, univerzální. Můžeme zkrachovat. Všude na venkově se všechno valem (aspoň se to povídá) rozprodává, lidé prodávají všechno možné i nemožné. Všichni všude nařikají. Nevím, co a jak by se mělo ještě udělat. Nechodíte náhodou do komise Preobraženského²⁷³ nebo nemohl byste s ním promluvit?

Malý příklad: Ruchimovič dodá v říjnu asi *pět miliónů pudů* uhlí z Donbasu od drobných nájemců. Čím to zaplatíme? Kde vezmeme peníze?

Ztrácíme krok. Vlna obchodu je mocnější než my. *Finanční komise* i my všichni ztrácíme krok. Vaše písemné sdělení o směnkách jsem hned poslal soudruhu Preobraženskému.

A. D. CJURUPOVI

[1. nebo 2. 10. 1921]

Dejte prosím na zítřek shromáždit *všechny cifry a data* o bramborové kampani:

přebytky — rozpis (+ termíny minulé kampaně)

Moskva a Pitěř atd.

pro politické byro.²⁷⁴

V. M. MOLOTOVOVI

[2. 10. 1921]

Soudruhu Molotove!

Na zítřejší pořad jednání politického byra se musí dát návrh, aby bylo zrušeno usnesení rady lidových komisařů ze 6. září o zvýšení daně z brambor (přizvěte Frumkina).²⁷⁵

Lenin

Jak jste se domluvil se *Stalinem* o Pitěru?*

* Viz tento svazek, dokument č. 362. *Red.*

N. P. GORBUNOVVI

Soudruhu Gorbunove!

Kde je ruský překlad? Pošlete ho *všem* členům *Rady práce a obrany a politického byra*, ať si ho každý přečte, napíše: »přečetl NN« a vrátí ho *Vám*.²⁷⁶

3. 10. [1921]

Lenin

N. P. GORBUNOVVI

3. 10. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Sdělte prosím soudruhu Radčenkovi, že mám značné obavy, zda je tato záležitost v pořádku: cožpak mohu podepisovat *technické závěry*? Pošlete to resortům, ať se o tom dohodnou, a dejte to *urychleně* schválit v malé radě lidových komisařů nebo v *Radě práce a obrany*. Já to všemožně pomůžu uspíšit.²⁷⁷

Lenin

N. P. GORBUNOV OVI

Soudruhu Gorbunove!

Dotazoval jsem se *Ponomarenka* a čekám odpověď od něho, nikoli od A. Smirnova.*

3. 10.[1921]

Lenin

N. P. GORBUNOV OVI

3. 10.1921

Soudruhu Gorbunove!

Soudruh Běloborodov, předseda hospodářské rady Jiho-
východu, přivezl zprávu o tom, jak mimořádně svízelná
situace tam je.

Rada práce a obrany prý neodpovídá na dotazy.

Zmocněnec lidového komisariátu zahraničního obcho-
du nemá pravomoci, je ve své samostatnosti příliš omezo-
ván apod. atd.

Je třeba vyjasnit stav věcí a předložit celou řadu roz-
hodnutí *Radě práce a obrany* a *ústřednímu výboru*.

Navrhují tuto komisi:

Stalin (nemůže-li, lze ho nahradit členem ÚV soudru-
hem Ordžonikidzem),

Radčenko (náměstek lidového komisaře zahraničního
obchodu) a *Běloborodov* (najděte ho prostřednictvím *Za-
luckého* v Kremlu), a to by snad stačilo.

Spojte se prosím telefonicky se Stalinem a s členy Rady

* Viz tento svazek, dokument č. 240. *Red.*

práce a obrany a výsledek mi sdělte zítra 4. 10., abych mohl *hned zítra* definitivně podepsat jmenování komise a její úkol.²⁷⁸

Předseda RPO *Lenin*

385

N. P. GORBUNOVVI

3. 10. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Zjistěte prosím, přijel-li na sjezd elektrotechniků Šatelen a

dělá-li se všechno
pro rychlé a *včasné* vytvoření
komise a prostudování
záležitosti s Urquhartovou koncesí.

Protože je to *velmi důležitá* věc, prosím Vás, abyste *speciálně* a v *první* řadě *dal pozor* na to, abychom ji rozhodně *uzavřeli* před ukončením sjezdu elektrotechniků.²⁷⁹

Lenin

386

N. P. GORBUNOVVI²⁸⁰

Proč jste mi na základě telegramu [20] došlého 29. 9. *až dosud* nepředložil k podpisu ani odpověď, ani dotaz, ani nařízení?

3. 10. [1921]

Lenin

I. N. SMIRNOVOVI

Soudruhu Smirnově!

1. Proč jste mi už *dřív*, jakmile jste dostal dotaz na Ridder (kdy jste ho dostal?), nenapsal to, co mi teď oznamujete?

2. Totéž se týká: Brykova (nebo Čuckajeva) — proč to neučinili?

3. Koho byste navrhoval místo Domněnka?

4. Kdo Domněnka do té funkce dosadil?²⁸¹

4. 10. 1921

S komunistickým pozdravem *Lenin*

I. M. GUBKINOVÍ

4. 10. 1921

Soudruhu Gubkině!

Poslal jsem Smilgovi Váš dopis z 22. září.* Predtěčenského potřebuje Smilga. Baku je důležitější. Budete si muset najít náhradu. Dali jste do tisku údaje (v dopisu z 22. září) o úspěších s břidlicí? Dejte to do všech deníků a oznamte mi, v kterých číslech to vyšlo.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 340. *Red.*

A. S. KISELJOVOVI

[4. 10. 1921]

Předsedovi malé rady
lidových komisařů soudruhu Kiseljovovi

Příkaz, který dala 30. září malé radě lidových komisařů Rada práce a obrany (viz protokol RPO č. 254, bod 9), není dosud splněn.²⁸² Otázka dokonce nebyla ještě ani přednesena a zařazena do programu.

Ukládám Vám okamžitě svolat mimořádné zasedání malé rady lidových komisařů, ultimativně pozvat zainteresované resorty a otázku vyřešit. Resorty, které nepředloží závěry, potrestat a oznámit to v tisku.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

DOTAZ NA PRŮBĚH
OSEVNÍ KAMPANĚ

[4. 10. 1921]

Oběžník

Telegram

Simbirsk, Astrachaň, Caricyn, Saratov,
Samara, Ufa, Uralsk a Vjatka
Guberniálním osevním výborům:
Marksštadt, Čeboksary,
Krasnokokšajsk, Astrachaň a Iževsk
Oblastním osevním výborům:
Kazaň, Orenburg a Sterlitamak
Lidovému komisariátu zemědělství

Poslední měsíc jste přestali posílat jakékoli zprávy o průběhu osevní kampaně a boje proti hladu. Lidový komisariát zemědělství, který se dnes zabývá hlavně odstraňováním následků neúrody, potřebuje víc než v předchozích měsících pravidelné, pokud možno úplné informace o vaší činnosti, o faktickém stavu zemědělství v gubernii. Proto kategoricky potvrzuji dřívější pokyny o lhůtách pro podávání zpráv a nařizují, abyste pozvedli informační aparát na patřičnou úroveň a jako bojový úkol abyste do osmačtyřiceti hodin po obdržení tohoto telegramu sdělili telegraficky tyto údaje: 1. rozloha polí určených pro ozimy; 2. rozloha polí osetých ozimy; 3. počet děsjatin zoraných na podzim; 4. množství osiva získaného na příkaz ústředí výměnou za zboží; 5. množství osiva fakticky rozděleného; 6. způsob rozdělování osiva; 7. opatření učiněná na záchranu živočišné výroby a dosažené výsledky; 8. opatření k záchraně mrtvého inventáře a dosažené výsledky; 9. plánované veřejné práce a jejich provádění; 10.

jak to vypadá s přesídlováním; 11. v jakém stavu jsou vesnické výbory a jak se účastní společné práce. Ihned po odeslání telegramu vyšlete zvláštního posla s podrobnou zprávou. V guberniích, které nepošlou odpověď včas, budou odpovědní vedoucí pracovníci disciplinárně potrestáni.

K šesté až jedenácté otázce pošlete telegraficky stručnou odpověď nebo přesné datum, kdy jste odeslali písemnou odpověď.²⁸³

Předseda Rady práce a obrany *Lenin**

391

J. A. PREOBRAŽENSKÉMU

[4. 10. 1921]

Soudruhu Preobraženskij!

Váš referát o tomtéž bude zařazen na plenární zasedání (6. nebo 7. 10.). Nemohl byste *zítra* rozeslat teze *nebo raději*: Vaše praktické návrhy?²⁸⁴

Lenin

* Telegram podepsal rovněž náměstek lidového komisaře zemědělství N. Osinskij. *Red.*

TELEFONOGRAM
A. T. BĚLOBORODOVOVI

Soudruhu Běloborodovovi, kopie:
soudruhu Sergovi (Ordžonikidzemu),
soudruhu Radčenkovi, soudruhu Smilgovi,
soudruhu Andrejevovi
(Celoruská ústřední rada odborů)

Vzhledem k prohlášení hospodářské rady Jihovýchodu, že zmocněnec Jihovýchodu pro zahraniční obchod nedisponuje dostatečnými pravomocemi, je ve své samostatnosti příliš omezován apod. atd., Vás žádám, abyste okamžitě svolali poradu s těmito účastníky: Sergo (Ordžonikidze), I. I. Radčenko (lidový komisariát zahraničního obchodu), Smilga (Nejvyšší národohospodářská rada) a Andrejev (Celoruská ústřední rada odborů), a výsledky porady abyste ve formě praktických návrhů předložili Radě práce a obrany v pátek 7. října a rovněž ústřednímu výboru.²⁸⁵

Moskva, Kreml
4. 10. 1921

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

P. I. POPOVOVI

[4. 10. 1921]

Ústřední statistický úřad

Soudruhu Popove!

Nemohl byste vydat ve Vašem bulletinu^[10] (nebo jako separát o čtyřech stranách) ve velkém nákladu předběžné výsledky sčítání obyvatelstva RSFSR v porovnání s předválečným Ruskem?

(To, co jste mi poslal napsané na stroji.)

Tento materiál stále nezbytně potřebujeme pro informační účely, zvláště kdyby se navíc přidala rozloha a počet gubernií a újezdů.*

S komunistickým pozdravem *Lenin*

A. S. KISELJOVOVI

[5. 10. 1921]

Předsedovi malé rady lidových komisařů
soudruhu Kiseljovovi

Ke sdělení A. P. Smirnova jsem Vám napsal**, že jsem rozhodně proti tomu, aby se plýtvalo bramborami na výrobu lihu, a upozornil jsem na to, že se líh může a musí vyrábět z rašeliny.

* Viz tento svazek, dokument č. 441. *Red.*

** Viz tento svazek, dokument č. 295. *Red.*

Teď se ukázalo, že výroba lihu z rašeliny není ještě definitivně vyřešena. Jeho průmyslová výroba nebyla vyzkoušena a ekonomicky není vyjasněna (nebyla vypracována přísně ověřená kalkulace a chybějí podklady pro její přesné sestavení). Proto zatím nemůžeme mluvit o výrobě lihu z rašeliny ve velkém.

Podnikněte všechno, aby byl co nejrychleji uveden do provozu zkušební závod na výrobu lihu z rašeliny — bývalá droždárna Givartovského v Moskvě.

Pokud jde o Smirnovův návrh, aby se rolníkům platilo za brambory lihem, jsem kategoricky proti. Pokud na tom Smirnov trvá, ať tuto otázku předloží k projednání ústřednímu výboru.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

395

CH. G. RAKOVSKÉMU²⁸⁶

[5. 10. 1921]

Soudruhu Rakovskému

Svolejte prosím za Vašeho předsednictví a za účasti lidového komisaře dopravy, lidového komisaře zásobování, jakož i soudruha Čubara a také Bogdanova z Hlavní správy paliv poradu k otázce prázdných vlakových souprav pro Ukrajinu a k plánu přepravy.

Vzhledem k mimořádné důležitosti a neodkladnosti této záležitosti naléhavě žádám, aby lidoví komisaři nebo náměstkové přišli osobně a neposílali za sebe podřízené pracovníky.

Předseda rady lidových komisařů *Uljanov (Lenin)*

PŘÍKAZ NAPSANÝ NA DOPISE
SPRÁVY VĚDECKÝCH ÚSTAVŮ
AKADEMICKÉHO CENTRA²⁸⁷

Vybavte expedici výstrojí pro osm lidí.

5. 10. 1921

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

TELEGRAM ÚSTŘEDNÍMU
VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTŮ
KIRGIZSKÉ REPUBLIKY,
KIRGIZSKÉMU PRŮMYSLOVÉMU
BYRU, SIBIŘSKÉMU REVOLUČNÍMU
VÝBORU, SIBIŘSKÉMU
PRŮMYSLOVÉMU BYRU A SPRÁVÁM
DOLŮ V RIDDERU, EKIBASTUZU
A ZYRJANOVSKU²⁸⁸

Předchozí telegramy se ruší a nařizuje se:

Za první. Ridderské, zyrjanovské, ekibastuzské a všechny menší doly, jež jsou v těchto oblastech, zůstávají se vším vybavením ve správě kirgizského průmyslového byra.

Za druhé. Předseda kirgizského průmyslového byra je osobně zodpovědný za to, že doly, zařízení a archívy zůstanou naprosto neporušeny. Až do okamžiku úplného převzetí se tato zodpovědnost ukládá též předsedovi sibiřského průmyslového byra.

Za třetí. Domněnko je uvolněn z funkce a je dán k dispozici sibiřskému průmyslovému byru.

Za čtvrté. Vedoucím ridderských dolů je jmenován soudruh Drejman, jemuž se ukládá převzít neprodleně veškerou agendu a vypravit se do Ridderu.

Za páté. Jmenováním technického vedoucího Ridderu se pověřuje Drejman.

Za šesté. Zmocněnec kirgizského průmyslového byra Ivanov se po nastoupení Drejmana do funkce dává k dispozici kirgizskému průmyslovému byru.

Za sedmé. Důlní práce na opravě vleček, na opravě přívodního kanálu na Ridderu, na výstavbě zkušebního elektrolytického závodu v Ridderu a na zprovoznění riderské továrny na úpravu rud musí probíhat údernicky. Sibiřskému revolučnímu výboru a sibiřskému průmyslovému byru se ukládá poskytovat všemožnou pomoc.

Za osmé. Všechna uvedená opatření je nutno provést okamžitě podle dohody mezi sibiřským průmyslovým byrem a kirgizským průmyslovým byrem. Splnění oznamte předsednictvu Nejvyšší národohospodářské rady telegramem.

Moskva, Kreml
6. října 1921

Předseda RPO *Lenin**

398

TELEFONOGRAM
LIDOVÉMU KOMISARIÁTU DOPRAVY

[6. nebo 7. 10. 1921]

Lidový komisariát dopravy

Rozhodněte do dvou dnů o instalaci elektrického vedení Kašira—Moskva po mostě přes Oku.²⁸⁹

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Na dokumentu jsou strojem podepsáni rovněž předseda Nejvyšší národohospodářské rady P. A. Bogdanov, lidový komisař pro národnostní záležitosti J. V. Stalin a předseda sibiřského revolučního výboru I. N. Smirnov. *Red*.

M. I. FRUMKINOVÍ

[7. 10. 1921]

Soudruhu Frumkinovi
(kopie soudruhu Chinčukovi)

Stanovení komisionářských provizí (za státní distribuci) spotřebním družstvům se protáhlo. Prosím o maximální uspíšení.

Badajev velice naléhá; situace je nesnesitelná.

Urychlete to prosím a odpovězte mi několika slovy.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

400

LIDOVÝ KOMISARIÁT
ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ — ÚTVAR
REGISTRAČNÍ SPRÁVY,
CELORUSKÁ MIMOŘÁDNÁ KOMISE,
LIDOVÝ KOMISARIÁT VOJENSTVÍ,
KOMINTERNA, ÚV KSR(b)

[7. 10. 1921]

Kopie: lidový komisariát školství a osvěty, soudruhu
Pokrouskému

Podle zpráv, které jsme dostali od lidového komisariátu školství a osvěty, se usnesení rady lidových komisařů ze 17. ledna 1920^[96], protokol č. 341, bod 3 (které je přiloženo) buď vůbec neplnilo, nebo se plnilo jen částečně. Za dobu do 1. září 1921 došlo pouze 36 zásilek (od všech re-

sortů dohromady). Některé instituce stále ještě považují bělogvardějské tiskoviny a písemné materiály za svůj majetek, takže z nich činí neoddělitelnou součást svých příručních knihoven, kde tyto materiály nejsou zdaleka dostatečně využity.

Zjistěte prosím, proč je toto usnesení rady lidových komisařů tak špatně realizováno, a vydejte příslušné pokyny, oběžníky a instrukce institucím, které spadají do vašich resortů.

O podniknutých opatřeních mi prosím podejte písemnou zprávu prostřednictvím vedoucího úřadovny rady lidových komisařů soudruha Gorbunova.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

4 0 1

ARALSKÉ MOŘE.
BUGUŇSKÝ SOVĚT
RYBÁŘŮ A DĚLNÍKŮ NA SEVERNÍM
POBŘEŽÍ²⁹⁰

[7. 10. 1921]

Soudruhům dělníkům a rybářům u Aralského moře

Milí soudruzí!

Jistě jste se dověděli o velké pohromě — o nebývalém hladu, který postihl celé Povolží a část Přiuralska. Počinaje Astrachaňskou gubernií a konče Tatarskou republikou a Permskou gubernií, všude spálilo sucho obilí i trávu téměř na kořen. Milióny lidí, pracujících rolníků a dělníků, milióny kusů dobytka jsou odsouzeny k záhubě a také už hynou.

Rusy i muslimy, usedlé obyvatelstvo i kočovníky

— všechny stejně čeká nelítostná smrt, nepřijdou-li jim na pomoc jejich soudruzi, dělníci, pracující rolníci, pastevci a rybáři ze šťastnějších krajů. Sovětská moc se sama snaží hladovějícím rychle pomoci, poslala jim urychleně už přes dvanáct miliónů pudů obilí k podzimnímu setí, teď posílá potraviny, zřizuje vývařovny atd. Ale to všechno nestačí. Pohroma je tak velká a sovětská republika carskou válkou a bělogvardějci tak zpustošená, že ze státních prostředků je možné do příští sklizně jakžtakž uživit sotva čtvrtinu hladovějících.

Nemůžeme spoléhat ani na pomoc kapitalistických boháčů. Kapitalisté, kteří jsou dnes u kormidla nejmocnějších států světa jako Anglie, Ameriky a Francie, nám sice sdělili, že prý i oni chtějí pomáhat našim hladovějícím rolníkům, ovšem za takových podmínek, že by to znamenalo dát jim do rukou veškerou moc nad naší dělnicko-rolnickou republikou. Není divu. Kdo to kdy viděl, aby kapitalista a lichvář, ty pijavice na těle pracujícího člověka, mu nezištně pomáhali. Třída kapitalistů vždycky využívala hladu pracujícího člověka, aby zotročila jeho tělo i duši. I teď chtějí využít našeho hladu, aby zničili naši svobodu vykoupenou krví, aby jednou provždy vyrvali dělníkům a rolníkům moc z rukou a dosadili nad ně znovu cara, statkáře, fabrikanty, policajty a vrchnostenské úředníky.

Jedinou nadějí hladovějících na Kazaňsku, Ufsku, Samarsku a Astrachaňsku je veliká proletářská solidarita (porozumění) právě takových lidí, jako jsou oni sami — pracujících s mozolnatýma rukama, kteří v potu tváře dobývají svůj chléb a nikoho nevysávají. U vás u Aralského moře jsou slušné úlovky ryb, takže nežijete ve velké nouzi. Věnujte tedy část svého úlovku starým lidem otékajícím od hladu, osmi miliónům vyčerpaných pracujících, kteří musí s prázdným žaludkem téměř celý rok nesmírně těžce pracovat, aby obdělali půdu, a konečně sedmi miliónům dětí, protože především jim hrozí smrt.

Mějte, drazí soudruzi, aralští rybáři a dělníci, štědrnou ruku! Nejenže to bude čin lidského svědomí, ale posílíte také věc dělnické revoluce. Vždyť tím celému světu a především všem pracujícím dokážete, že síla dělnického sovětského státu, vybudovaného na co nejširší vzájemné pomoci proletářů i z těch nejvzdálenějších míst, je nezdočná.

Ať celá dělnická třída povstane jako jeden muž, aby zacelila těžkou ránu Povolží, a úrodné Povolží nám to v příštích letech oplatí svým obilím. Jedině tak udržíme sovětskou moc a uhájíme získanou svobodu proti všem zločinným úkladům kapitalistů celého světa.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uľjanov (*Lenin*)

402

G. I. KRUMINOV²⁹¹

[7. 10. 1921]

Zvažte to a pak to zformulujeme v definitivní podobě:

Považovat za absolutně nezbytné, aby byla věnována mimořádná pozornost shromažďování *informací* (jak prostřednictvím zvláštních dopisovatelů, aniž je ovšem budeme využívat *pouze k tomuto cíli*, tak prostřednictvím všech zvláštních zmocněnců *Rady práce a obrany* a lidových komisariátů; a konečně — což je nejdůležitější — z *běžných zpráv* o činnosti, *docházejících* z jednotlivých míst příslušným orgánům) — tedy *informací docházejících* bezprostředně od orgánů řídicích práci přímo na místě (závody, doly; jednotlivé pracovní úseky, jednotlivé lesní seče apod.). Shromažďování a *rozbor* informací nejen od hlavních správ, ale právě od těch orgánů, které bezprostředně řídí práci v jednotlivých místech, se musí

stát jedním z nejdůležitějších úkolů listu *Ekonomičeskaja žizň*.

V. Uljanov (*Lenin*)

403

P. A. KRASIKOVOVI

8. 10. [1921]

Soudruhu Krasikove!

Organizační byro včera pozastavilo případ (moskevského disciplinárního soudu) a předalo ho lidovému komisariátu spravedlnosti.

Teď by bylo třeba, abyste mi dal v pondělí během dne svoje vyjádření.

Doporučuji:

(α) dát do novin stručnou zprávu (máme koho tím pověřit?), *počínaje* případem Majakovskij versus Skvorcov*,
(β) rozhodně legislativní cestou upřesnit nebo *pozměnit* zákon. Informaci o tom podejte v pondělí.

Nešlo by to *společně* s Celoruskou ústřední radou odborů?

Čekám na odpověď.** *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 271. *Red.*

** Viz tento svazek, dokument č. 413. *Red.*

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU²⁹²

[8. nebo 9. 10. 1921]

G. M.!

Budete-li souhlasit, vraťte mi to, já to dám přepsat a pošlu (komu? Vám?). Jsem na vahách, zda to vůbec stojí za to. Není to *zbytečně* »slavnostní«? Má to nějaký *praktický* význam?

Lenin

TELEGRAM A. I. POŤAJEVOVI
A VZKAZ SEKRETÁŘCE

(Ověřte si adresu u Mejsnera
na Hlavní správě rybolovu, rybného hospodářství
a průmyslu)

Astrachaň

Předsedovi Hlavní správy rybolovu, rybného
hospodářství a průmyslu *Poťajevovi*

9. 10. 1921

Dostal jsem Váš dopis z 21. 9.²⁹³ Napište o nových formách do astrachaňských i moskevských novin. Návrhy týkající se výroby sudů telegrafujte Radě práce a obrany.

Předseda RPO *Lenin*

РОССИЙСКАЯ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
Советская Республика.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ
СОВЕТА
Народных Комиссаров.

Москва, Кремль.

Г. X 1921 г.
№

(Прожито
адрес у Мейснера
в Москве)

Астрахань

предметность
Потчеву

Получил ваше письмо от 21/9
описание новых приливов
дайра в негале и в Астрахани
и в Москве, представляя каждой
обидного дела рублифицируй в
СПО

Предано Ленину

[Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

[Vertical text on the right margin, possibly a page number or date]

Odpověděl telegraficky 9. 10.

Ověřte Poťajevovu odpověď a předložte k projednání
Radě práce a obrany.

9. 10.

Lenin

406

L. A. FOTIJEVOVÉ

Fotijeovové

Měsíc uplynul. Vyžádejte si **kratinkou** zprávu, přečtěte ji
a informujte mě.²⁹⁴

9. 10. [1921]

Lenin

407

TELEGRAM

VŠEM VÝKONNÝM VÝBORŮM
GUBERNIÁLNÍCH SOVĚTŮ,
GUBERNIÁLNÍM VÝBORŮM STRANY,
GUBERNIÁLNÍM ODBOROVÝM RADÁM
A GUBERNIÁLNÍM VÝBORŮM PRÁCE

10. října 1921

Vlivem zostřené zásobovací situace v Donbasu, která trvala od května do července, odešly desetitisíce dělníků z dolů a rozptýlily se do jiných míst, částečně i mimo revír. Utíká zejména mnoho rubačů, jejichž počet klesl v srpnu ze šestnácti tisíc na deset tisíc, a rovněž kvalifikovaných kotlářů. Nyní se zásobovací situace v Donbasu stabilizovala: byla vytvořena tříměsíční zásoba obilí a ještě se zvětší. Pusťte se do rozsáhlé agitace, aby se dělníci

pracující pod zemí, jako jsou rubači, táčníci, dřeviči, vrtači, raziči, vozači a také kotláři a strojníci, kteří opustili Donbas, vrátili do dolů. Ostatní dělníky kromě těchto kategorií zpátky nezvěte. Při agitaci vysvětlujte: 1. že jste dostatečně zásobeni obilím; 2. že jsou zavedeny nové zásady vyplácení mezd v potravinách a penězích podle produktivity a že je zrušeno rovnostářství při vydávání potravin a peněz; 3. na návratu dělníků do značné míry závisí, jak úspěšná bude zásobovací kampaň na Ukrajině, kterou brzdí nedostatek paliv pro přepravu potravin.

Předseda RPO *Lenin**

408

TELEGRAM PŘEDSEDOVI
RADY LIDOVÝCH KOMISAŘŮ
BĚLORUSKÉ SSR

Bělorusko, předseda rady lidových komisařů
Kopie hospodářské radě

Teuminova zpráva²⁹⁵ z lidového komisariátu zahraničního obchodu neodpovídá na dotaz Rady práce a obrany, protože neuvádí číselný materiál. Na telegramy kanceláře rady lidových komisařů 01090 z 8. září, 01134 ze 14. září, 01161 z 19. září, 01204 z 1. října a 01220 z 5. října posílá hospodářská rada Běloruska buď pouze formální, nebo neuspokojivé odpovědi. Vyžádejte si prosím okamžitě v hospodářské radě všechna uvedená čísla, celý případ vyšetřete a každého, kdo má vinu na průtazích a sabotážích, předejte soudu. Požadovanou zprávu, podepsanou

* Telegram podepsal také tajemník ÚV KSR(b) V. M. Molotov.
Red.

předsedou hospodářské rady, okamžitě pošlete. Telegrafujte, zda jste telegram dostali a splnili úkol.

10. 10. [1921] Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

409

V. M. MOLOTOVOVI
PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

Dostal jsem po skončení jednání politického byra. Pošlete rychle všem členům politického byra jako oběžník k písemnému hlasování

10. 10. [1921]

Soudruhu Molotove!

Se soudruhem Unšlichtem jsem se domluvil o pozastavení výkonu trestu u Nazvanova, a tento návrh předkládám k projednání politickému byru.

V létě roku 1921 jsem dostal od Krasina o Nazvanovovi dopis (ještě než byl Nazvanov zatčen). Krasin žádal, aby byl tento údajně velmi schopný inženýr zapojen do práce.

Kržižanovskij mi vyprávěl, že se s Nazvanovem, kterého znal, po 25. říjnu 1917 nejednou ostře pohádal a div ho za protisovětské názory nevyhodil z bytu. Ale na jaře nebo v létě roku 1921 prý u něho zpozoroval náhlou změnu a přijal ho jako pracovníka *Státní plánovací komise*.

Dále byli u mne dva soudruzi z ÚV dělníků cukrovarnického průmyslu a na můj dotaz se o Nazvanovovi vyjádřili příznivě; toto vyjádření potvrdili i písemně. Na základě toho všeho předkládám případ k rozhodnutí politickému byru.

Navrhuji: bude-li třeba, vyhledat Krasinův dopis a písemné vyjádření obou dělníků. Jestliže mi to politické byro uloží, oba tyto dokumenty vyhledám.

Za svou osobu navrhuji: zrušit rozsudek guberniální mimořádné komise v Petrohradě a přijmout rozsudek, který navrhl Agranov (je tady v aktech), tj. dva roky s možností *podmínečného* propuštění.²⁹⁶

S komunistickým pozdravem *Lenin*

4 1 0

POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b)²⁹⁷

Považuji tuto věc za nesmírně důležitou a naléhavou, neboť uzavřít půjčku s Itálií, *kteřá nepožaduje uznání starých dluhů*, může znamenat prolomení finanční blokády.

Doporučuji ustavit **ihned** tajnou komisi politického byra s **krátkodobou** působností (dva až čtyři dny). Mohli by v ní být: Litvinov, Šejnman, Radčenko, Krestinskij (s právem nahradit ho jiným členem kolegia lidového komisařiátu financí) a Bogdanov (s týmž právem).

Jako záruku můžeme nabídnout: dřevo (koncese na severu), naftu na Uchtě, naftu na Embě, měděné doly apod.

11. 10. [1921]

Lenin

(Úkol: [2—4 dny]
komise: *speciálně*
italský návrh a potom
všeobecné základy záruk.)

11. 10. [1921]

Soudruhu Ruchimoviči!

Přečetl jsem si Vaši zprávu a musím Vám od plic vyčinit.

Zpráva je sestavena ledabyle. Proč byste tomu nemohl věnovat dvě tři hodiny třeba tady v Moskvě (nemáte-li v Donbasu kdy) a zprávu *dodělat*?

Je to nedodělané a nejasné.

Chybí nezbytná tabulka, ačkoli je zpráva přetížena nadměrným množstvím cifer.

Chtělo by to stručnou tabulku: cena v mouce nebo ve zlatých rublech atd.

1000 pudů uhlí netto na šachtě nebo na stanici apod.

Před válkou . . . — — —

Nyní u Ústřední správy kamenouhelného průmyslu — — — —

(velké doly).

U velkých dolů za podmínky, kterou jste uvedl (úspěšné splnění celého programu kolektivního zásobování?) — — — —

V malých dolech u nájemce — — — —

Taková tabulka vystihuje podstatu věci!

A právě tu jste nedokázal sestavit.

Všechny Vaše tabulky by měly ve zvláštní kapitole podrobně rozvést a co nejpřesněji dokumentovat hlavní a základní tabulku.

Dále. Neříká se tu jasně: takové a takové authority (jména, délka jejich praxe, kvalifikace?) *tvrdí*, že malé doly jsou neefektivní.

Takové a takové (jména aj.) jsou opačného názoru.

To je důležité, a to je setřeno.

Za třetí. Závěr? Vyjít z toho, co je sporné.

Mají být malé doly pronajaty?

To je *nyní* nesporné.

Vaše zpráva stírá a zamlžuje právě to, co *nyní* zůstává ještě sporné!

Zřejmě

je to tohle:

1. má se ihned přikročit k *opravě* četných (*kterých?* *název*) velkých dolů, mají být uzavřeny, aby se mohly opravit, a jejich úkoly přenést na malé doly?

2. mají se pronajmout *i středně velké* doly?

3. — — a to *prostřednictvím* donecké hospodářské rady?

To není jasně řečeno. A tak já a každý, kdo zprávu čte, ji musí *za Vás dodělat*.

Takhle se může zmařit i správná věc!

Abychom si udělali jasno, potřebujeme *Váš plán*: to a to uzavřít pro opravy. Vytěžit za dva roky 900 miliónů (nebo kolik?) z malých dolů atd.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

4 1 2

M. L. RUCHIMOVIČOVI

12. 10. [1921]

Soudruhu Ruchimoviči!

Stalin mi řekl, že se Vás můj dopis velice dotkl.*

Není k tomu důvod. Ani v nejmenším jsem se Vás nechtěl dotknout.

Vyčinil jsem Vám, protože jsem vzal Vaše názory za *bernou minci*. Mluvil jsem o tom včera telefonicky jak

* Viz dokument č. 411. *Red.*

s *Ramzinem* (vynikající a svědomitý vědec), tak se *Smilgou*. Smilga mi *slíbil*, že svolá komisi: Bažanov + Ramzin + Vy.

Člověk musí umět *bojovat*, a ne projevovat nemístnou skromnost jako Vy.

Dopis, který jsem Vám poslal, jsem *nikomu* neukazoval.

Připravte se co nejlíp na komisi, a jestli Vaše návrhy zamítnou, pošlete mi svůj přesně a jasně formulovaný »odchylný názor«²⁹⁹.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

4 1 3

POZNÁMKY NA DOPISU A VZKAZ P. A. KRASIKOVI³⁰⁰

Vladimíre Iljiči!

K případu Litkense a Lengnika se dá zatím s jistotou říci toto:

1. Příklad nezákonného propouštění dělníků a zaměstnanců nespadá do kompetence disciplinárního soudružského soudu podle 8. článku ustanovení.³⁰¹

2. Dva z obviněných (Litkens a Lengnik) patří mezi osoby jmenované radou lidových komisařů, takže pokud jde o záležitosti z oblasti služební, nemohou být souzeni disciplinárním soudem.

3. Meritorně musí být jejich případ projednán obvyklou cestou nebo na základě dekretu z 27. ledna 1921.

4. Naše vyšetřovací oddělení už spis dostalo, ale k vzneseným obviněním jako takovým je nutno shromáždit materiál, protože případ byl projednáván chaoticky, nebyl dodržen formální postup a kromě toho Lengnik a Litkens přinášejí nové dokumenty, které předtím v případě nefigurovaly. Proto meritorní rozhodnutí bude vyneseno během dvou až tří dnů.

5. Vzhledem k nejasnostem a k tomu, že jednotlivé články ustanovení o disciplinárních soudech nejsou navzájem dostatečně sladěny a toto ustanovení jako celek není dostatečně sladěno s všeobecným právním kodexem, měla by rada lidových komisařů schválit obecné usnesení o revizi ustanovení o disciplinárních soudech (ke stejnému závěru dospěla i komise organizačního byra).

Z toho vyplývá, že je třeba **neprodleně** předložit malé radě lidových komisařů návrh usnesení: »Uznává se nezbytnost revize a ukládá se lidovému komisariátu spravedlnosti, aby ji (po dohodě s Celoruskou ústřední radou odborů) vypracoval do tří dnů.«

6. Pokud jde o tisk, článek napíše Krylenko nebo Gojchbarg.

Oznamte mi prosím, kdy a kde vyjde.

7. V Celoruské ústřední radě odborů se pokusíme

ale kdy? ↗

domluvit na tezích, ponecháme stranou otázky soudružské etiky a disciplíny, ale vyčleníme trestné činy a přestupky z oblasti služební působnosti.

P. Krasikov

Soudruhu Krasikove! Velice se obávám, že záležitost zase usne. Buďte tak laskav, *vraťte mi toto se stručným* vyjádřením: *kdy?* po jednotlivých bodech *kdy?*

Proboha, nenechte to ležet, nebo v tom chaos zůstane a ještě se prohloubí.

12. 10. [1921]

Váš Lenin

4 1 4

V. M. MOLOTOVOVI
PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

12. 10. [1921]

Soudruhu Molotove! Přečtěte si to prosím a *tajně* ukažte **pouze členům politického byra.**

Jsem *pro* uvolnění Tomského z funkce v Turkestánu,

protože dokonce Rudzutak, přítel Tomského, mi včera řekl:

- (1) Jestli já jsem »kolonizátor« ze $\frac{3}{4}$, tak Tomskij je jím z $\frac{1}{4}$.
- (2) Udivuje mě, jak rychle si Tomskij osvojil »panovačný« tón.
- (3) Já (Rudzutak) jsem chtěl dát dohromady Tomského s Rachimbajevem. *Tomskij odmítl.*
Opravdu nevím, jak spolu budou pracovat.

Tyto tři poznámky z úst přítele Tomského jsou velice příznačné.³⁰²

Lenin

415

M. I. GLJASSEROVÉ³⁰³

[12. 10. 1921]

Je-li to »jednomyslné«, jsem ochoten podepsat hned, a tím to skončí. Ať podepíše *všichni* členové (subkomise i komise), já to podepíšu také.

Není-li tomu tak a z jakýchkoli důvodů je k tomu nutná moje přítomnost v komisi, můžeme hned stanovit termín: buď dnes v *9 hodin*,

nebo zítra ve *12 h.*,

“ v pátek ve *12 h.*

Domluvte se telefonicky s Kurským.

12. 10. 1921

Soudruhu Kujbyševe!

Buďte tak laskav a na doplnění materiálu o Rutgersově záležitosti ještě zjistěte:

1. všichni mluví o 300 000 dolarů jako o našich výlohách.

V bodu 4 a) se však praví:

»Sovětská vláda vynaloží 100 dolarů na každého dělníka, který se stěhuje k nám,«

a podle bodu 5 a) a b) se jich má k nám přistěhovat $2800 + 3000 = 5800$.

Nedosáhnou naše výlohy 600 000 dolarů?

Nemělo by se jasně říci: po 100 dolarech na 3000 lidí pro Naděždinský závod a dost?

2. Proč nemáme písemné prohlášení všech tří — Rutgers, Haywooda a Calverta —, že podepisují »závazek« přiložený ke spisu?

Vyžádejte si to od nich ještě dnes, a to rozhodně v angličtině.

3. Konec bodu 8 (naše povinnost vrátit výlohy) by se měl rozvést přesněji ve zvláštním článku: »Sovětská vláda se zavazuje vrátit výlohy pouze v takových a takových případech a pouze za takových a takových podmínek.«

4. Jsou pozměňovací návrhy Rutgersa a těch ostatních k textu, který schválilo předsednictvo Nejvyšší národohospodářské rady, ultimativní?

Pošlete mi prosím svou odpověď (+ anglické potvrzení) a vraťte tento dopis tajemníku ÚV Molotovovi zítra, ve čtvrtek 13. 10.

S komunistickým pozdravem Lenin

TELEGRAM VŠEM HOSPODÁŘSKÝM RADÁM

[12. 10. 1921]

Všem předsedům guberniálních hospodářských rad,
předsedům oblastních hospodářských rad,
Rostov na Donu, krajská hospodářská rada
Novonikolajevsk, sibiřská hospodářská rada
Charkov, ukrajinská hospodářská rada
Všem radám lidových komisařů autonomních republik
na vědomí

Kopie lidový komisariát zásobování,
Nejvyšší národohospodářská rada,
lidový komisariát dělnicko-rolnické inspekce,
Ústřední svaz spotřebních družstev

Rada obrany se na svém zasedání sedmého října usnesla zakázat státním institucím a podnikům jakýkoli prodej, s výjimkou toho, který je přesně stanoven zákonem o procentních odvodech. Aby byl zachován státní zbožní fond pro plánovitou výměnu zboží prostřednictvím kompetentních orgánů lidového komisariátu zásobování a Ústředního svazu spotřebních družstev, a rovněž aby se zamezily případy, kdy výrobní orgány prodávají potraviny určené k zásobování Rudé armády, činím vás osobně odpovědnými za přesné plnění zmíněného usnesení Rady práce a obrany a za to, že nepřipustíte, aby výrobní orgány prodávaly jakékoli jiné zboží a potraviny než ty, které jsou povoleny usneseními a dekrety o odvodu naturálního fondu.

Předseda RPO *Lenin*

N. P. GORBUNOVVI

13. 10. 1921

Soudruhu Gorbunove!

Zařídte prosím po patřičné dohodě s předsedou malé rady lidových komisařů (a po prodiskutování s tajemníky), aby byl změněn postup při zvaní referentů (jak do velké, tak do malé rady lidových komisařů).

Nyní dostávají referenti prostě pozvánku na zasedání a čekají celé hodiny.

To je nepořádek a barbarství.

Musíme dosáhnout toho, aby referenti byli zvaní na *přesně stanovenou hodinu*.

Při *dvoji* telefonické kontrole, zda a jací referenti jsou zapotřebí, a při *správném* rozvrhu jednání na určitém zasedání (záležitosti s referenty a záležitosti bez referentů) se může a musí dosáhnout toho, aby referenti *nečekali déle než patnáct minut*.

Prosím, abyste po pečlivém promyšlení ihned vypracoval takovýto postup a sdělil mi příslušné rozhodnutí, které v této věci učinila malá rada lidových komisařů.

Předseda RLK V. Uljanov (*Lenin*)

L. B. KAMENĚVOVI³⁰⁵

Soudruhu Kameněve! Nogina posíláme do Turkestánu. Pro tento účel je třeba rozeslat **poněkud** více cizinců. Nákup obilí v zahraničí probíhá úspěšně.

Promluvte si prosím s Frumkinem nebo mu napište pár slov.

13. 10. [1921]

Lenin

420

SIDNEYMU HILLMANOVI

13. 10. 1921

Soudruhu Hillmane!

Ze srdce Vám děkuji za pomoc. Vaší zásluhou se podařilo rychle dosáhnout dohody o zorganizování akce amerických dělníků na pomoc sovětskému Rusku.³⁰⁶ Zvláště důležité při tom je, že tato pomocná akce je teď zorganizována tak, aby se na ní mohli podílet i dělníci, kteří *nejsou* komunisty. Na celém světě a zejména v nejvyspělejších kapitalistických zemích jsou dnes milióny dělníků, kteří nesdílejí názory komunistů, ale přesto jsou ochotni pomoci Sovětskému Rusku, pomoci nasytit hladovějící a aspoň část se jich snaží poskytnout pomoc i při obnově národního hospodářství Ruské sovětské federativní socialistické republiky. Tito dělníci s plným přesvědčením opakují slova — a, což je ještě důležitější, nejen je opakují, ale uvádějí je prakticky v život — slova vůdců Amsterdamské odborové internacionály (jejíž postoj ke komunismu je rozhodně nepřátelský), že totiž každé vítězství mezinárodní buržoazie nad Sovětským Ruskem by znamenalo veliké vítězství světové reakce nad dělnickou třídou vůbec.

Sovětské Rusko vynakládá veškeré síly, aby překonalo hlad, zpusťování a rozvrat. Finanční pomoc dělníků z celého světa je pro nás po této stránce nesmírně důležitá, právě tak jako pomoc morální a pomoc politická. Amerika přirozeně stojí v čele států, jejichž dělníci nám mohou

pomoci, už teď nám pomáhají a budou pomáhat — o tom jsem hluboce přesvědčen — v ještě daleko větší míře.

Vyspělí američtí dělníci, obětaví a energičtí, půjdou v čele všech dělníků z četných průmyslových zemí, kteří přinášejí Sovětskému Rusku své technické znalosti, své odhodlání utrhnout si od úst, aby pomohli dělnicko-rolnické republice obnovit její hospodářství. Mezi mírovými prostředky boje proti útlaku mezinárodního finančního kapitálu, proti mezinárodní reakci neexistuje jiný prostředek, který by tak rychle a tak spolehlivě sliboval vítězství, jako je pomoc při obnově národního hospodářství Sovětského Ruska.

Srdečné pozdravy všem dělníkům, kteří poskytují tak či onak pomoc Sovětskému Rusku.

N. Lenin

4 2 1

TELEGRAM VŠEM VÝBORŮM
PRO LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ
A GUBERNIÁLNÍM MIMOŘÁDNÝM
KOMISÍM

[13. 10. 1921]

Všem guberniálním, okresním a oblastním výborům
pro lesní hospodářství,
výborům pro zásobování železnic dřevem,
všem guberniálním mimořádným komisím
(Kopie Celoruské mimořádné komisi a
dělnicko-rolnické inspekci, soudruhu Avaněšovovi)

Výbory pro lesní hospodářství přes ustavičné připomínky Ústřední správy dřevařského průmyslu neustále otálejí s podáváním zpráv o průběhu prací nebo je podávají v nevhodné či neúplné formě. Ať už konečně pochopí, že bez přesných informací o doplňování fondu dřeva a ma-

teriálu může ústředí jen velice těžko plánovat a rozdělovat. To se potom nepříznivě projevuje ve všech odvětvích národního hospodářství, protože palivové dříví je základem provozu veškerého státního průmyslu a železnic. Dřevo kromě toho, že kryje naléhavé vnitrostátní potřeby, slouží jako reálná základna pro směnu zboží se zahraničím, bez níž není možná hospodářská obnova republiky. Proto všem výborům pro lesní hospodářství tímto kategoricky nařizují, aby okamžitě zavedly požadavek podávání zpráv o těžbě, odvozu a dodávkách dřeva, dřevěného uhlí a řeziva; všechny guberniální mimořádné komise ať dohlížejí na přesné dodržování termínů a forem stanovených Ústřední správou dřevařského průmyslu. Všichni předsedové výborů pro lesní hospodářství nesou osobní odpovědnost za přesnou a rychlou odpověď s uvedením jmen všech pracovníků, kteří jsou za předkládání zpráv osobně odpovědni.³⁰⁷

Předseda RLK *Lenin**

4 2 2

N. P. GORBUNOVVI

13. 10. 1921

Soudruhu Gorbunove!

1. Brožuru vraťte autorovi (poznamenejte si její titul a autorovo pracoviště).³⁰⁸
2. Snažte se zjistit, v kterých knihovnách je tato kniha k dispozici.
3. Napište inženýru N. S. Vetčinkinovi, zda by ne-

* Telegram podepsali také zástupce vedoucího Hlavní správy paliv V. A. Trifonov a vedoucí Ústřední správy dřevařského průmyslu K. Ch. Daniševskij. *Red.*

mohl napsat k této otázce *článek*, který by uveřejnila *Ekonomičeskaja žizň* nebo *Izvěstija*.

Ať napíše stručnou brožuru a připojí k ní závěry z nové (1914—1921) zahraniční literatury.

4. Navrhněte předsednictvu Nejvyšší národohospodářské rady, aby:

(a) zajistilo po dohodě s vojenskou správou řádnou evidenci silničních strojů u nás;

(b) určilo osoby zodpovědné za evidenci a využití těchto strojů (zodpovědnými osobami by nejspíš měli být pracovníci *Výboru pro státní stavby* při NNHR);

(c) posoudilo, zda by na tuto práci neměl být nasazen alespoň menší počet traktorů, tak aby probíhala systematicky.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

4 2 3

A. M. IGNAŤJEVOVI

13. 10. 1921

Soudruhu Ignatjeve!

Dozvídám se, že jste se opět nedal do práce ve Státním depozitáři cenností a píšete mi hlášení.

Kategoricky protestuji.

Žádná hlášení číst nebudu.

Požaduji, abyste hlášení nechal plavat a *hned zítra* se pustil do práce.

Tento list mi vraťte podepsaný na znamení, že jste ho vzal na vědomí a úkol splníte.

Zdravím Vás.

Váš *Lenin*

L. K. MARTENSOVI

Tajné

Kopii soudruhu Solcovi,
předsedovi ústřední kontrolní komise

14. 10. 1921

Soudruhu Martensi!

Obdržel jsem Váš dopis Litvinovovi a musím vyjádřit krajní lítost a pobouření. Jako úřední osoba bych Vám *přinejmenším* vyslovil *přísnou důtku* a zaznamenal ji do Vaší **pracovní knížky**.

Litvinov se dopustil netaktnosti, když použil *zlostně polemický* výraz o »Martensových přátelích«.

To není správné. Ale ještě to není urážka.

Jenže Vy jste odpověděl *neslýchanou urážkou*: »vědomé překroucení pravdy« atd.

Postupuji tento svůj dopis společně s kopií Vašeho dopisu ústřední kontrolní komisi.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Měl jste Litvinovovi odpovědět klidně a bez urážek.

ČLENŮM ÚV KSR(b)

Všem členům ÚV na vědomí

Rejnštejn mi včera sdělil, že americký milionář ruského původu *Hammer* (je ve vězení; byl obviněn, že nezákon-

ně prováděl potraty, ale ve skutečnosti je to prý pomsta za komunismus) dává uralským dělníkům za velice výhodných podmínek (5 %) *milión pudů obilí* a přebírá do komise *uralské drahokamy*, aby zprostředkoval v Americe jejich prodej.

V Rusku je syn (a společník) tohoto Hammera, lékař, který přivezl Semaškovovi darem chirurgické nástroje za 60 000 dolarů. Byl s Martensem na Urale a rozhodl se pomoci nám při obnově uralského průmyslu.

Brzy podá *Martens* oficiální zprávu.

14. 10. [1921]

Lenin

4 2 6

V. M. MOLOTOVOVI
PRO VŠECHNY ČLENY POLITICKÉHO
BYRA ÚV KSR(b)³⁰⁹

[Nejpozději 14. 10. 1921]

Molotovovi pro všechny členy *politického byra*

Jsem pro, aby byl Nogin poslán do Turkestánu. Béla Kun žádal, aby byl Nogin ponechán v Rudé odborové internacionále, ale já si myslím, že do této funkce je třeba brát *cizince*.

Lenin

G. V. ČIČERINOVÍ³¹⁰

[Nejdříve 14. 10. 1921]

Soudruhu Čičerine! Pochybuji, že by si to jiný lidový komisariát nechal líbit. Podle mne má na tom vinu vedoucí úřadovny P. P. Gorbunov. Ten je povinen vypracovat a předložit politickému byru ke schválení přesné ustanovení o právech moskevského výboru a o tom, že bez Vašeho souhlasu není moskevský výbor oprávněn hýbat (v širokém smyslu slova »hýbat«) s lidmi.

S komunistickým pozdravem *Lenin*PŘÍKAZY SEKRETÁŘCE³¹¹

[Mezi 14. a 24. 10. 1921]

Rejnštejna se zeptejte, *podepsal-li* Hammerův společník smlouvu a kdy dostanu tuto smlouvu + návrh dodatečného usnesení Rady práce a obrany.

Kurského — na *švédské závody na kuličková ložiska*. Kdy to splní?

Krasikova: 1. kdy pošle návrh ohledně disciplinárních soudů; 2. zda je on nebo Kurskij vhodnou osobou (znalcem) v záležitosti Fowlerových pluhů.

V. A. AVANĚSOVOVI

15. 10. [1921]

Soudruhu Avaněsove! Neměli bychom převést *část* rozhodujících dopravních závodů z kompetence Nejvyšší národohospodářské rady do kompetence lidového komisariátu dopravy (v souvislosti se včerejším jednáním)?³¹²

Musíme zainteresovat spotřebitele.

Uvažujte o tom.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

K otázce skladového hospodářství. Mělo by se ustanovit, že:

Zaměstnanci skladů obdrží *prémie* za vyklizení $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ skladu v případě, že skladovaný materiál rozešlou (dodají) přímo státním výrobním podnikům (továrnám, sochozům apod.).

Stejnou prémie obdrží ti, kdo odeberou materiál ze skladů a předají ho uvedeným podnikům atd.

Bez osobní zainteresovanosti se nic nesvede. Musíme *dokázat* lidi zainteresovat.

Avšak Trojanovskij to neumí. Vy budete odpovídat za takového »přednostu«, Vy osobně. Mějte to na paměti.

Tady potřebujeme schopného člověka.

Lenin

N. N. KRESTINSKÉMU

15. října [1921]

Soudruhu Krestinskij!

Protože jste Ignatjevovi napsal Vy, já mu už nepíšu a záležitost považuji za vyřízenou.

Dáváte to tedy do pořádku Vy s Bašou, Bokijem atd. bez Ignatjeva.³¹³

S komunistickým pozdravem *Lenin*

M. F. VLADIMIRSKÉMU

15. 10. [1921]

Soudruhu Vladimirkij!

Posílám Vám výpisy obou usnesení politického byra k bytové otázce v Moskvě. Oznamte mi prosím:

1. kdo Vás zastoupí v »komisi Vladimírského«³¹⁴ v případě Vašeho onemocnění, nepřítomnosti apod.;
2. není-li třeba usnesení politického byra detailněji rozvést (nebo doplnit);
3. zda jsou s usneseními seznámeni všichni členové »komise Vladimírského«.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

J. A. BERZINOVÍ

15. 10. [1921]

Soudruhu Berzine!

Dostal jsem Váš stručný lístek z 29. 9. Díky.

Musíte se *jak se patří léčit*. Rozhodně. A vyléčit se.

Mimochodem, četl jsem článek J. Pavlova v Pravdě^[9]. Pavlov se patrně u Vás na pár dní zastaví. Řekněte mu, že by snad bylo lepší vystupovat v tisku bez jména, bez data a bez bydliště. Obávám se, že jinak to nepůjde.³¹⁵

Co si o tom myslíte Vy?

Prosím Vás, abyste se léčil *soustavně*, a pište jen občas.

Váš Lenin

L. B. KRASINOVÍ

[15. 10. 1921]

Soudruhu Krasine!

Je třeba léčit a vyléčit soudruha Berzina. Je to cenný pracovník.

Pocuchal si nervy.

Vytvořte mu vhodný režim. Ubytujte ho za městem. S telefonem nebo bez telefonu a s dvouhodinovými návštěvami Londýna.

Na doporučení dobrého lékaře.

Podějte mi o tom stručnou zprávičku.

A co nýty? Pošlete?

Zdravím! Lenin

L. K. MARTENSOVI

15. 10. [1921]

Soudruhu Martensi!

Nebylo by možné *Hammera* (říkal mi o něm Rejnštejn*) přemluvit, aby

sám převzal financování Rutgersovy skupiny na záchranu Uralu, ale předem *zkvalitnil* její složení tím, že by do ní zařadil dejme tomu čtyři *podnikavé* Američany?

Odpovězte mi co nejdřív.

Za druhé. Nebylo by možné zainteresovat *Hammera* na plánu elektrifikace Uralu tak, že by nám poskytl nejen obilí, ale i elektrické zařízení (samozřejmě na úvěr)?

Rutgersův plán je třeba *upravit* (zvládněte to za Hammerovy pomoci), a ne jednoduše zavrhnout.³¹⁶

S komunistickým pozdravem *Lenin*

N. A. UGLANOVVI

15. 10. [1921]

Soudruhu Uglanove! Tento materiál posílám Vám a Komarovovi jako *tajný*.

Pamatujte, že byl předložen k projednání *před* příjezdem komise Kameněv + Ordžonikidze + Zaluckij a *nezávisle* na ní. Guberniální mimořádná komise v Petro-

* Viz tento svazek, dokument č. 425. *Red.*

hradě je k ničemu, nestačí na své úkoly, je neschopná.
Bude nutno najít schopnější lidi.³¹⁷

S komunistickým pozdravem *Lenin*

436

J. A. LITKENSOVI³¹⁸

[Po 15. 10. 1921]

Soudruhu Litkensovi

Stal jste se předmětem ostrých výtek (a právem) za zpoždění a organizační neschopnost:

1. že jste *dřív* nepředložil politickému byru záležitost Něvského a Iordanského;

2. že jste návrhy konference porady* — navzdory *mým* pokynům — neopatřil srozumitelným úvodem.

Lenin

437

M. F. VLADIMIRSKÉMU³¹⁹

Soudruhu Vladimirkij, myslím, že bychom je měli zabezpečovat z *místních* zdrojů, pečlivě otázku promyslet a dát schválit příslušný zákon.

16. 10. [1921]

Lenin

* Tak je to v rukopisu. *Red.*

G. V. ČIČERINOVÍ

16. 10. [1921]

Soudruhu Čičerine!

Nesouhlasím s Vámi v hodnocení situace, ani pokud jde o opatření, která navrhuje.³²⁰ O tom, abychom já a Trockij vystoupili z exekutivy Kominterny, nemůže být ani řeči.

Pokud jde o dluhy, stačí, když učiní prohlášení Krasin.

Urquhart se s námi *zatím* rozešel pro výši procenta: nabízel 5 % hrubé výroby, naše komise požadovala 10 %.

Angličané a Francouzi nás chtějí odírat. To nedovolíme. A nebudeme si všimnout toho, že jsou s tím »nespokojeni«.

Jednu koncesi máme: dřevo na Kavkaze. S Němci pokračuje obchodní sblížení. S Itálií začíná: nabízí nám půjčku. Musíme tuto záležitost urychlit a co nejrázněji s ní pohnout.

S Armstrongem máme smlouvu o kotlech. Také s Norskem máme smlouvu.

»Příkrý obrat« udělala *pouze* Anglie a Francie, takže podle mého názoru by se *žádné* ústupky ani kroky dělat neměly. *Hoover* je reálné plus.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

Kopie soudruhu Osinskému,
kopie soudruhu Avaněšovovi
pro všechny členy Rady práce a obrany,
dát »kolovat«, aby si to všichni přečetli
a po přečtení parafovali

17. 10. 1921

Soudruhu Kržižanovskij!

Upozorňuji Vás na článek soudruha Rakovského Hlad a kukuřice, který vyšel v 231. čísle Pravdy (ze 14. 10. 1921)[¹⁰⁶].

V souvislosti s tímto článkem se mi zdá, že *vyjádření* zemědělské sekce Státní plánovací komise k otázce kukuřice (z 13. 9. 1921, podepsané soudruhem Seredou), je nepochybně nedostačující.

Přednosti kukuřice (a fazolí) jsou v mnoha směrech zřejmě *prokázány*. A je-li tomu tak, musíme učinit rychlejší a ráznější opatření. Mimořádný význam má skutečnost, že potřeba osiva je *10 — 15krát* menší než obvykle.

Řekl bych, že toto je *rozhodující* hledisko.

Musíme ihned nařídit, aby byla včas zakoupena *veškerá* kukuřice potřebná pro jarní osev 1922 k *úplnému* osetí *celé* plochy určené *pro jařiny* v *celém* Povolží.

K dosažení tohoto cíle je zároveň nutné:

1. vypracovat řadu naprosto přesných a velice důkladně promyšlených opatření, jak propagovat kukuřici a jak *naučit* rolníky tuto plodinu pěstovat při *současných* skrovných prostředcích, které mají k dispozici;

2. urychleně projednat, dají-li se najít praktické prostředky a cesty k tomu, aby se za *současných* podmínek rolnického hospodářství, *způsobu života a zvyklostí*

zařadila kukuřice do stravy lidí (viz s. 35 písemné zprávy Státní plánovací komise).

Zařídte prosím ihned v zemědělské sekci i v předsednictvu projednání těchto otázek a rozhodně vezměte v úvahu *všechny* odstíny názorů na kukuřici.

Zprávu podejte *Radě práce a obrany* v pátek 21. 10. 1921.³²¹

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

4 4 0

N. N. KRESTINSKÉMU

Kopie soudruhu Preobraženskému

17. 10. 1921

Soudruhu Krestinskij!

Rád bych znal Váš názor, není-li načase provést propoččet dvojího druhu:

za první — plán (jen hrubý a všeobecný, jako první nárys) obnovení naší měny. Řekněme za takových a takových podmínek, za tolik a tolik let by bylo možné důsledným uplatňováním takových a takových opatření dosáhnout toho a toho.

Je podle Vašeho názoru (a taky podle názoru finanční komise) takový propoččet možný, nebo je *zatím* takový, byť jen přibližný propoččet předčasný a neproveditelný?

Za druhé — nedá se *výdajová část* našeho státního rozpočtu převést na zlato a porovnat (*v hlavních položkách*, a snad i podle jednotlivých resortů a po oblastech, guberniích, sídelních městech aj., pokud je to možné) s *předválečnými* ciframi?

Musíme přikročit, a to pokud možno rychle, k tomu, abychom na základě těchto nebo podobných propočtů za-

hájili reformu našeho naprosto zanedbaného, nijak nekoordinovaného, živelně a nesystematicky zbytnělého státního rozpočtu.

Sdělte mi prosím svůj názor na tuto věc a — nebudete-li mít zvláštní námitky — předložte to k projednání finanční komisi.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

4 4 1

P. I. POPOVOVI

[17. 10. 1921]

Soudruhu Popove!

Dostal jsem statistické tabulky obyvatelstva podle správního rozdělení RSFSR.

1. V tisku to prosím upřesněte (například tu není uvedeno, že je to podle sčítání lidu z 28. srpna 1920).

2. Z přehledu gubernií vyčleňte autonomní oblasti a republiky (Karelskou pracovní komunu, Baškirskou, Tatarskou atd.) a po dohodě (vzniknou-li pochybnosti) s lidovými komisariáty vnitra a spravedlnosti je uveďte zvlášť.

3. V závěru shrňte velké celky dohromady a znovu je zopakujte

přibližně takto	{	evropské Rusko či vlastně RSFSR;
		autonomní republiky
		Ukrajinská SSR,
		Turkestánská,
		Kavkazská republika, Dálnovýchodní atd.

4. Ještě jednou prověřte, zda byla za léta 1914 a 1897 vzata *táž* území, například Baškirská republika

1920	1 268 132
1914	357 700 (??zjevná chyba)

5. Připojte stručný text (podle brožury lidového komisariátu vnitra) o změnách (ve složení újezdů a volostí) v guberniích a oblastech.

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

P. S. Bylo by žádoucí ještě doplnit: které *státy* patřící dříve k někdejší Ruské říši od RSFSR odpadly, jejich rozlohu, počet obyvatelstva v letech 1897 a 1914 (pokud existují údaje), *nezpůsobí-li to ovšem nesnáze*.

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

P. P. S. Nebylo by také možné doplnit počet újezdů, volostí, měst a vesnic (asi jako v ročence z let 1914—1915^[119])?

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

4 4 2

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

17. 10. [1921]

G. M.!

Posílám to důvěrně.

Přečtěte si to a vraťte ještě dnes, v krajním případě zítra dopoledne.

Autor³²² má částečně pravdu: to, co bylo Státní plánovací komisi uloženo jako úkol, jí bude dáno k *vyjádření* (jako úkol to dostane lidový komisariát zemědělství).

Promyslete, jak by měly být úkoly Státní plánovací komise koordinovány a *zpřesněny*, a předložte mi svůj

plán (návrh usnesení o vymezení pravomoci Státní plánovací komise a jednotlivých plánovacích komisí) *písemně*.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

4 4 3

L. N. KRICMANOVI

Soudruhu *Kricmanovi*

[18. 10. 1921]

Ukládám Vám, abyste během 24 hodin důkladně prozkoumal žádost turkestánské správy rybného průmyslu o dvě rypadla systému Parsons a čtyři systému Arthur Koppel a žádost o soustruh a frézu pro šest opravárenských dílen aralských loděnic.

Upozorňuji Vás, že je nesmírně důležité, aby činnost turkestánské správy rybného průmyslu byla úspěšná. Na zasedání komise pro využívání materiálových zdrojů je třeba pozvat zástupce této správy soudruha Safonova.

Předseda RPO

4 4 4

G. V. ČIČERINOVI

18. 10. [1921]

Soudruhu Čičerine!

Není možné nahradit Vojkova Gojchbargem (toho *musíme* poslat do zahraničí*) a Vojkova poslat do Kanady?

* může-li při tom žít v zahraničí.

Krasin má pravdu, že do Kanady musíme někoho poslat *velice urychleně*.

Nechcete-li Vojkova, je třeba rychle hledat kandidáta.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

4 4 5

NÁVRH POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b)
A PÍSEMNÝ VZKAZ
V. M. MICHAJLOVOVI³²³

Členům politického byra

Já osobně doporučuji přijmout Čičerinovo stanovisko.

18. 10. [1921] *Lenin*

18. 10.

Soudruhu Michajlove!

Doporučuji *poslat* přiložený list všem členům politického byra *jako oběžník*, tj. aby ho každý, až si ho přečte a oparafuje, poslal dalšímu (nebo Vám).

Jestliže nebude nikdo požadovat *projednání* v politickém byru, zaprotokolujte ihned rozhodnutí většiny.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

Všem členům politického byra

Jsem proti podtrženému návrhu³²⁴. Takové kroky by jenom vzbudily dojem, že jsme slabí: a jak tomu vždycky bývalo v podobných případech, nepřítel si začne troufat. Za dostačující považuji Krasinovo interview a polemiku v tisku. Prosím soudruha Michajlova, aby si od soudruha Čičerina vyžádal můj předešlý písemný vzkaz, který jsem mu k této věci poslal, a rozeslal ho rovněž členům politického byra.*

18. 10. [1921]

Lenin

PŘEDSEDNICTVU NEJVYŠŠÍ
NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY

[19. 10. 1921]

Pošlete mi urychleně informace a materiály o stavbě Ivanovsko-vozněsenské oblastní elektrárny (na Rubském jezeře).³²⁵

1. Usnesení o státní Ivanovsko-vozněsenské oblastní elektrárně nebo o její výstavbě.
2. Sdělte, zda byly vypracovány a schváleny projekty výstavby této elektrárny a hlavní data projektu: kapacita, typ atd.
3. Jak je organizováno vedení stavby; počet kanceláří; kde se nacházejí; jejich vzájemné vztahy a vztahy k ústře-

* Viz tento svazek, dokument č. 438. *Red.*

dí; komu stavba bezprostředně podléhá tady v ústředí; v jakých vztazích jsou stavební orgány ke guberniálním sovětským orgánům v Ivanovu-Vozněsensku; jména, funkce a délka praxe hlavních osob odpovědných za stavbu; kdo tady v ústředí bezprostředně odpovídá za celou akci.

4. Počet dělníků a zaměstnanců ve vedení stavby a přímo na stavbě k 1. květnu a k 1. říjnu včetně stavu zaměstnanců ve všech ústředních a místních kancelářích stavby (Moskva, Ivanovo-Vozněsens, Tějkovo, Rubské jezero); uvést zvlášť — kolik je:

stavebních a jiných dělníků

a) kvalifikovaných,

b) nekvalifikovaných;

kancelářských zaměstnanců;

administrativního a technického personálu:

a) inženýrů,

b) ostatních techniků.

5. Jaké úkoly byly uloženy vedení stavby, stavební program na léta 1921 a 1922; kalendářní plán a jeho plnění na tyto dva roky.

6. V jakém stavu byly stavební práce k 1. říjnu 1921; co se od zahájení stavby skutečně udělalo.

7. Zabezpečení stavby na léta 1921 a 1922:

potravinami,

stavebním a technickým materiálem a pracovními silami atd.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V ARCHANGELSKU

Archangelsk, výkonný výbor guberniálního sovětu
Kopie oblastní hospodářské radě

Podle došlých informací se při organizování své práce Správa lesního hospodářství severní běloruské oblasti setkává s jistým odporem ze strany některých veřejných a stranických činitelů, a to při realizaci principů své činnosti, stanovených usnesením, které schválila RPO dne 17. srpna^[90]. Ukládám guberniálnímu výkonnému výboru sovětů, přičemž osobní odpovědnost ponese jeho předseda, aby kategoricky nařídil všem institucím a činitelům, že jsou ve vztahu ke Správě lesního hospodářství severní běloruské oblasti povinni dodržovat pokyny vydané Celoruským ústředním výkonným výborem sovětů a Radou práce a obrany. Potvrďte přijetí a ohlaste splnění.³²⁶

Moskva, Kreml
19. 10. 1921

Předseda RLK *Lenin*

A. D. CJURUPOVI

Berlín, Cjurupovi. Pilně

Rozhodně přesně splňte nařízení profesora Krause. Musíte se úplně vyléčit a přivést mi od tohoto profesora písemné vyjádření a pokyny pro rekonvalescenci³²⁷.

19. října 1921

Předseda RLK *Lenin*

L. K. MARTENSOVI

[19. 10. 1921]

Soudruhu Martensi!

Je-li Hammerův plán dát Uralu milión pudů seriózní (a z Vašeho dopisu mám dojem, že když jste písemně potvrdil Rejnštejnova slova, znamená to, že jde o seriózní plán, a ne o pouhý žvást), musíte se postarat o to, aby to vše dostalo přesnou právní podobu smlouvy nebo *koncese*.*

Ať je to třeba fiktivní, ale přece jen *koncese* (azbest či jiné bohatství Uralu nebo cokoli jiného). Pro nás je důležité, abychom ohlásili a dali do novin (později, až se začne s *plněním*), že se Američané rozhodli pro *koncese*. Politicky důležité. Odpovězte.

S komunistickým pozdravem *Lenin** Viz tento svazek, dokumenty č. 500 a 511. *Red.*

L. K. MARTENSOVI

[19. 10. 1921]

Soudruhu Martensi!

Touto svou odpovědí³²⁸ se Rutgers podle mého vyslovuje *pro věc*.

ÚV o tom rozhodne dneska nebo zítra.

Promyslete prosím *seznam* kandidátů a přineste mi dnes v půl deváté svoje vyjádření o nich (respektive se svými návrhy).

S komunistickým pozdravem *Lenin*

DOPIS I. I. RADČENKOVI
A PÍSEMNÝ VZKAZ F. V. LENGNIKOVI

19. 10. 1921

Soudruhu Radčenko!

Doporučuji Vám doručitele tohoto dopisu, Nikolaje Alexandroviče *Jemeljanova*. Pošlete ho prosím *na půl roku* na služební cestu *do zahraničí*, aby si odpočinul od pitěských galejí a změnil práci.

Osobně Nikolaje Alexandroviče velmi dobře znám a jsem si jist, že tohoto soudruha, naprosto čestného, nesmírně oddaného komunistu s přebohatými životními, pracovními a stranickými zkušenostmi můžeme a musíme využít k vyčištění Augiášova chléva v resortu zahraničního obchodu, kde se mezi jeho pracovníky v zahraničí rozmohlo rozkrádání a sabotáže. Zatelefonujte mi prosím ještě dnes.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

Soudruhu Lengniku!

Přečtěte si prosím tento dopis a zavolejte mi (dopis potom dáme přečíst také Iv. Iv. Radčenkovi). Snažně Vás prosím, abyste pro Jemeljanova rychle zařídil vhodnou služební cestu.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

4 5 3

N. OSINSKÉMU

Soudruhu Osinskému
Kopie soudruhu Kržižanovskému

20. 10. 1921

Pozměňuji svůj dopis ze 17. října ohledně pěstování kukuřice* a žádám soudruha Osinského, aby v pátek 28. října přednesl v Radě práce a obrany zprávu o plánu osevu v neúrodných guberniích atd. s vyjádřením Státní plánovací komise.³²⁹

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

4 5 4

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE³³⁰

Tajné

Žádám Gorbunova nebo Smoljaninova (toho z nich, který má víc technických znalostí o telefonech), aby si to přečetl a napsal mi k tomu své vyjádření (zejména v případě,

* Viz tento svazek, dokument č. 439. *Red.*

nemáme-li informace o osobě experta z petrohradské mimořádné komise).

20. 10. [1921]

Lenin

455

STAVEBNÍ SPRÁVĚ
MOSKEVSKÉHO ODBORU
ZDRAVOTNICTVÍ

[20. 10. 1921]

Přikazuji:

1. Podat vysvětlení, proč během celé etapy současné výstavby nebyly provedeny žádné opravy v sanatoriu Chimki a proč v tomto sanatoriu není stále ještě zavedeno elektrické osvětlení.

2. Neprodleně se pustit do práce a jednou týdně podávat zprávu o jejich průběhu.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

456

MOSKEVSKÉMU REVOLUČNÍMU
TRIBUNÁLU

[20. 10. 1921]

Rozhodnutím kolegia moskevské mimořádné komise vám byl postoupen případ byrokratického postupu v lidovém komisariátu zásobování (případ Jakova Stěpanoviče Arťuchova).³³¹

Projedněte prosím tento závažný případ v době co nejkratší a sdělte mi rozsudek.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

P. S. Je mimořádně důležité — stranicky i politicky, zejména však se zřetelem k plnění usnesení VIII. sjezdu sovětů³³², aby soud s byrokraty byl maximálně důstojný, *výchovný* a rozsudek dostatečně působivý.

Lenin

457

J. V. STALINOVÍ

Soudruhu Staline! Podívejte se na to prosím a bude-li to možné, zeptejte se některého starého člena strany, třeba někoho z Arménů. Znal jsem *Lalajance* od *devadesátých* let 19. století jako marxistu a potom bolševika. Je to bezpochyby oddaný revolucionář, *kterého je i přes rozdílné politické názory nutno využít.*³³³

20. 10. [1921]

Lenin

458

V. A. AVANĚSOVOVI

20. 10. [1921]

Soudruhu Avanešove!

Do komise, která se zabývá problémy Hlavní dopravní komise a *Nejvyšší národohospodářské rady*³³⁴ musíte pozvat

zástupce *Státní plánovací komise*. Požádejte o někoho, kdo se ve věci vyzná.

Odpovězte mi prosím několika slovy.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

459

N. P. GORBUNOVVI³³⁵

[20. 10. 1921]

Sežeňte mi tyto dokumenty:

- (α) návrh smlouvy,
- (β) připomínky naše,
- (γ) “ jejich (švédských závodů na kuličková ložiska),
- (δ) vyjádření Kurského,
- (ε) vyjádření Státní plánovací komise z 2. 9. 1921,
- (ζ) vyjádření nebo usnesení Rady zahraničního obchodu z 6. 8. 1921,
- (η) bod (nebo »zvlášť sestavenou smlouvu« podle Kurského) o skladu,
- (ς) rozpočet zlata.

460

P. A. BOGDANOVVI

20. 10. [1921]

Soudruhu Bogdanove! Pošlete mi prosím *všechny* materiály o *švédských závodech na kuličková ložiska* (seznam jsem Vám dal v radě lidových komisařů) a *stručné* resumé Vašeho názoru.

Důležité nejsou podrobnosti smlouvy, ale (1) porovná-

ní současného stavu závodu se stavem, v němž bude po uzavření smlouvy o koncesi;

(2) hodnota závodu a zvláště hodnota skladu;

(3) podrobnější údaje o skladu. Jeho právní postavení nyní a po uzavření koncese.*

Lenin

4 6 1

A. G. GOJCHBARGOVI

[20. 10. 1921]

1

Soudruhu Gojchbargu!

Pošlete mi prosím *stručné* resumé Vašeho názoru.

Důležité nejsou podrobnosti smlouvy, ale

(1) porovnání současného stavu závodu se stavem, v němž bude po uzavření smlouvy o koncesi;

(2) hodnota závodu a (zvláště) hodnota skladu;

(3) podrobnější údaje o skladu. Jeho právní postavení nyní a po uzavření koncese.

Lenin

2

Soudruhu Gojchbargu!

Aby se Vaše vyjádření mohlo předat politickému byru, buďte tak hodný a

(1) přiložte moje otázky;

(2) připojte *Váš* závěr, jak definitivní, tak (možná) i k otázkám, které jsem nepoložil, protože politické byro uložilo oběma stranám, aby předložily celkové vyjádření.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 496. *Red.*

T. I. SEDĚLNIKOVOVI³³⁶

20. 10. [1921]

Soudruhu Sedělnikove!

Z organizačního byra ústředního výboru jsem mohl mluvit jen se Stalinem (Michajlov, který zastupuje Molotova, Vás nezná). Stalin neví nic o tom, že byste byl v »nemilosti«, jak jste se domníval. Stalin sám nic proti Vám nemá.

Takže v ústředním výboru v žádné »nemilosti« nejste.

Ohledně členství v kolegiu si musíte promluvit s Osinským. Zřejmě (to je můj dojem) celé kolegium lidového komisariátu zemědělství nechce rozhodovat tuto otázku teď, ale napřed *Vás* chce *poznat při práci*.

Zařídte se podle toho a mluvte s Osinským *otevřeněji*.

S komunistickým pozdravem *Lenin*V. A. SMOLJANINOVVI³³⁷

[21. 10. 1921]

Soudruhu Smoljaninove!

Měla by se rázněji popohnat záležitost s *bavlnou* na Kavkaze, v Ázerbájdžánu (Muganská step) a v Arménii.

Řekněte to Rykovovi a postarejte se, aby Státní banka poskytla *větší* a výhodnější půjčku.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Kricman zase vypadá na umření.

Zřejmě se pro něj neudělalo to, oč jsem již jednou prosil.

Najděte předchozí přípis, **prověřte to** a dejte mi vědět.

21. 10. [1921]

Lenin

P. A. KRASIKOVVI

21. 10. [1921]

Soudruhu Krasikove!

Oznamte mi prosím, koho jste jmenoval v záležitosti »Fowlerových pluhů«.³³⁸

S komunistickým pozdravem *Lenin*

V. J. ČUBAROVVI
A CH. G. RAKOVSKÉMU

Čubarovi a Rakovskému

Rada práce a obrany se dnes po vyslechnutí zprávy o vývozu potravin z Ukrajiny usnesla: protože jste se rozhodli vlastními prostředky naložit obilí pro centrální Rusko a protože tento náklad dosahuje sotva čtvrtiny stanovené normy, pak nebude-li do tří dnů dosaženo podstatného zlepšení, budeme muset určit pro Ukrajinu svého zmoc-

něnce. RPO žádá, abyste na tento její telegram okamžitě odpověděli.*

21. 10. 1921

Předseda RPO *Lenin*

467

A. O. ALSKÉMU

Tajné

21. 10. [1921]

Soudruhu Alskij!

Posílejte mi zprávy o *rezervním*, nedotknutelném fondu bankovek:

- (1) měsíčně, pokud tento fond nebude < 1 bilión,
- (2) dvakrát měsíčně, pokud nebude < 1/2 biliónu,
- (3) týdně, pokud nebude < 1/4 biliónu,
- (4) denně, pokud bude nižší.

Zároveň mi oznamte *způsob čerpání* z nedotknutelného fondu (kdo má právo čerpat? jaké formality jsou k tomu zapotřebí? atd.).

Promyslete to a podejte mi přísně tajnou zprávu, v zapecetěné a zašité obálce, **osobně**, do vlastních rukou Leninovi od Alského.³³⁹

Lenin

* V pravém horním rohu papíru připsala L. A. Fotijevová: »Soudruhu Gartmanovi. Odešlete okamžitě a zkontrolujte, zda přišla odpověď.« *Red.*

ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b)³⁴⁰

[21. 10. 1921]

Soudruhu Michajlovovi,
organizační byro ÚV

Na základě žádosti Iv.Iv. Skvorcova (Stěpanova) prosím, abyste zrušil jeho služební cestu a místo toho ho *poslal do některého sovchozu poblíž Moskvy*, na stravu, aby mohl za jeden až půldruhého měsíce dokončit svou započatou literární práci^[114] a nic ho od ní neodvádělo. (Sovchoz vyhledejte prostřednictvím příslušného moskevského orgánu.)

Lenin

MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ³⁴¹

Vezměte prosím na vědomí, co nejdříve projednejte a sdělte mi telefonicky usnesení *malé rady lidových komisařů*.

21. 10. [1921]

Lenin

TELEGRAM
SIBIŘSKÉMU PRŮMYSLOVÉMU BYRU

[21. 10. 1921]

Sibiřskému průmyslovému byru
kopie sibiřskému revolučnímu výboru

Dohody s Rutgersem bylo dosaženo. Podle smlouvy se zavazujeme připravit do jara 50 000 klád pro práce v Kuzbasu. Podnikněte nezbytná opatření k bezpodmínečnému splnění. O podniknutých opatřeních podávejte telegrafické zprávy.³⁴²

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

471

A. A. NOVICKÉMU

[Před 22. 10. 1921]

Soudruhu Novickij!

Myslím, že jasnější to bude takto:

(+)

3. rubrika: faktická hotovost

a *posláno* (-)

pak *bude dole* cifra:

zůstalo na hotovosti

+

* Telegram podepsal rovněž předseda Nejvyšší národohospodářské rady P. A. Bogdanov. *Red.*

a vedle

rubriky 6 a 6a komu, kam,
kdy, či usnesení.

Dále

poukázané částky 4 + 8 + 9
10. ve 4. shora

a dále

hotovost *minus* poukázaná částka
tj. 5. rubrika.

Podobné tabulky (jako ty, které posíláte mně) musí být
přísně tajné.*

Proto by se myslím měly vyhotovit *pouze* ve dvou
exemplářích (Vám + mně pro politické byro) bez přepi-
sování na stroji.

Připojte ještě jednu rubriku: *předběžně rozhodnuto*
ústředním výborem, snad pod titulkem:

Rozhodnuto předběžně podle sdělení
soudruha Molotova:

kdy bylo rozhodnuto,
kolik,
účel.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Parafujte a vraťte mi toto s přílohami zpět.

4 7 2

A. A. NOVICKÉMU

Tajné

Soudruhu Novickij!

Doplňte svoje souhrnné zprávy o zlatém fondu o tuto ru-
briku: *předběžně rozhodnuto* politickým byrem, ale so-

* Viz tento svazek, dokument č. 467. *Red.*

větským orgánem dosud neschváleno a neodesláno; dohodněte se s tajemníkem ústředního výboru soudruhem Michajlovem, aby Vám tyto údaje poskytoval, a osobně je vpisujte do souhrnné zprávy.

Přísně tajné.

22. 10. [1921]

Lenin

4 7 3

L. S. SOSNOVSKÉMU³⁴³

22. 10. [1921]

Soudruhu Sosnovskij!

Dostal jsem Váš dopis o Ježovovi.

Silně pochybuji, že bychom mohli pro 1000—1500 dělníků a zaměstnanců zajistit

1¼—1½ miliónu rublů (sovětských) měsíčně.

To sotva.

Myslím, že by se měly stanovit *prémie* za rychlé uvolňování skladu ve výrobním podniku (státní závody, továrny, sovchozy atd.).

Ostatní Vaše záměry musí předložit Ježov (a mně kopii).

Přesný a stručný návrh.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. A. BOGDANOVVI

22. 10. 1921

Soudruhu Bogdanove!

Sdělte mi prosím, považujete-li za nezbytné jmenovat zvláštní přijímací komisi nebó provést technickou expertizu před uvedením elektrárny do provozu.³⁴⁴

Pokud ano, kdo ji bude jmenovat a koho navrhuje Vy?

Prosím Vás, abyste si rovněž vyžádal stanovisko Státní plánovací komise k této otázce.

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*TELEGRAM B. S. STOMOŇAKOVOVI
A PÍSEMNÝ VZKAZ I. I. RADČENKOVI

1

Pilně

Berlín, Stomoňakovovi

Aby tu byla reálná možnost uvést 5. prosince tohoto roku do provozu Kaširskou elektrárnu, jejíž spuštění ve stanoveném termínu je z politických důvodů bezpodmínečně nutné, musí být níže uvedené materiály nezbytně dopraveny franco Moskva v následujících termínech: podle rozpisky č. 1 položky 1 až 6 včetně a 8 až 13 včetně do 10. listopadu; podle rozpisky č. 3 položka 32 do 10. listopadu; izolátory podle rozpisky č. 1 položky 16 a 17 — jedna třetina do 1. listopadu, druhá třetina do 10. listopadu a třetí třetina do 15. listopadu, rozpiska č. 2 po-

ložky 108 až 114 včetně do 1. listopadu, rozpiska č. 2 položka 45 do 1. prosince. Ukládám přesně projednat tyto termíny se zárukou, že budou splněny, a okamžitě přistoupit k odesílání všech vyjmenovaných položek. O každé odesílané partii informujte telegraficky stavbu Kaširské elektrárny a uveďte datum i způsob odeslání a přesný seznam odesílaných věcí. Pokud by nebylo možné dodržet uvedené termíny, oznamte termíny vlastní, které by byly zaručené. Odpovězte ihned.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

2

22. 10. [1921]

Soudruhu Radčenko! (nebo pokud je nemocen, jeho zástupce)

Pošlete to prosím *pilně* (rozhodněte sám, zda šifrovane nebo ne) a oznamte mi den a hodinu odeslání.³⁴⁵

S komunistickým pozdravem *Lenin*

476

TELEGRAM VŠEM OBLASTNÍM
A GUBERNIÁLNÍM
HOSPODÁŘSKÝM RADÁM

[22. 10. 1921]

Všem oblastním a guberniálním hospodářským radám
Zvláštní komisař, Charkov

Protože se vyskytují případy, že oblastní a guberniální hospodářské orgány svévolně mění rozdělovníky vychá-

zející z usnesení ústředního výboru správy paliv i jednotlivé příkazy Hlavní správy paliv, což od základu dezorganizuje plánovité zásobování palivy, nařizuje se, aby na příště nebyly takové svévolné změny v žádném případě trpěny. Pokud budou nutné změny, dohodněte se o nich předem s Hlavní správou paliv nebo je předložte k rozhodnutí Radě práce a obrany. Za splnění tohoto nařízení jsou osobně odpovědni předsedové hospodářských rad. Podejte zprávu o jeho příjmu a plnění.³⁴⁶

Předseda RPO *Lenin*

477

D. I. KURSKÉMU

22. 10. [1921]

Soudruhu Kurskij!

Přikládám materiály ke koncesi *akciové společnosti švédských závodů na kuličková ložiska* (smlouva a další materiály jsou u Bogdanova).

Vy tu záležitost znáte.

Vraťte mi to prosím s vyjádřením.

Nezapomeňte: Vy jste byl proti *kvůli skladu*.

Nešlo by to udělat tak, že by se našla nějaká forma (vyhovující, vhodná) pro *dvě* transakce: v rámci jedné **koupí** SKF od nás celý sklad. (Uznání *našeho* vlastnického práva — v tom je přece podstata věci.)

V rámci druhé nakoupíme u nich zboží za částku uvedenou ve smlouvě.

Nakonec *my* jim tuto částku zaplatíme.*

Dají se snad zajistit naše zájmy *jinak*? Pochybuji.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 496. *Red.*

N. OSINSKÉMU³⁴⁷

Soudruhu Osinskij! Až si to přečtete^[31], dejte to prosím *Alskému* (lidový komisariát financí), ať si to také přečte a vrátí mně s vyjádřením.

Podle mne je třeba: (1) popohnat banku;
 (2) lidový komisariát zemědělství by měl zesílit agitaci a *energičěji* podpořit plán Státní plánovací komise. *Rozhlasové vysílání pro zahraničí. Sérii článků.*

22. 10. [1921]

*Lenin*POZNÁMKY NA PÍSEMNÉ ZPRÁVĚ
A DOPIS G. V. ČIČERINOVÍ

[22. 10. 1921]

Soudruhu Čičerine!

Viz dopis,
 s. 4
 a rub.

Lenin

22. října 1921

Velevážený Vladimíre Iljiči!

Z dnešní šifrované zprávy soudruha Krasina, jejíž část jsme dostali, o Urquhartových prohlášeních a kampani je vidět, že věc je vážnější a nelze ji vysvětlovat jako pouhý bluf, jehož cílem je dosáhnout pětiprocentního odvodu z koncesí. Naše nová linie zřejmě vyvolala rozčarování. Je přirozené, že vytváření tak složité historické kombinace, když se za bolševické vlády poskytují konce-

se západoevropským kapitalistům, nejde naráz a hladce. Tím více však musíme dbát na to, abychom tyto třenice překonali. Já osobně vůbec neznám ony pružiny naší politiky, jež způsobily koncem srpna určitý obrat v naší linii, takže nejsem vůbec kompetentní posuzovat, byl-li tento obrat nutný . . .

Soudruhu Čičerine! V srpnu (viz s. 1) se neprojevil ani náznak nějakého »obratu v naší linii«. Nikdy jsme se nezaříkali a ani se nebudeme zaříkat, že nebudeme zavírat podvodníky, střílet spiklence a odmítat příliš ziskuchtivé návrhy koncesionářů.

Pokud jde o dluhy, doporučuji Vám, abyste dal politickému byru schválit návrh na ustavení komise (jaké kandidáty byste navrhoval?), která by prozkoumala, jak daleko pokročila činnost Gromanovy a Gojchbargovy komise.

Já osobně nespátřuji v »Krasinových faktech« apod. nic jiného než Urquhartovo vyděračství.

K jarní intervenci *se odhodlají*, podaří-li se jim *donutit* Polsko: tomu se nedá ničím zabránit, jedině posílením obranyschopnosti.

Michalskij píše o dalších změnách v postoji Anglie. V čem je jádro věci? Jaký na to máte názor Vy? Že by se snad báli Washingtonu a chtěli si »naklonit« Francii a zastrašit Rusko?

Pro nás jsou *nanejvýš důležité* dohody a koncese s *Američany*: s Hooverem už *něco* (a to nemálo) máme. S *Hammerem* už téměř máme. *Amruss*³⁴⁸ běží.

Budeme muset udělat všechno (zejména Vy), abychom odstranili *veškeré* třenice (politováníhodné a škodlivé) mezi Litvinovem a Martensem.*

Váš *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 424. *Red.*

TELEGRAM
GUBERNIÁLNÍM KOMISAŘŮM
ZÁSOBOVÁNÍ A GUBERNIÁLNÍM
ZEMĚDĚLSKÝM ODBORŮM³⁴⁹

[22. 10. 1921]

Všem guberniálním komisařům zásobování
a guberniálním zemědělským odborům,
s výjimkou oblastí hladu

Na základě usnesení rady lidových komisařů ze dne 4. října tohoto roku o opatřeních v boji proti utajování orné půdy se nařizuje urychleně dát k dispozici komisím pro kontrolu pozemků, které pracují při zásobovacích orgánech, potřebný počet zeměměřičů, kteří by jednak činili závěry a předkládali plány, jednak by zajížděli do terénu na kontrolu určitého nevelkého počtu pozemků in natura. Podle instrukce zemědělských odborů má být uvolněno nanejvýš 60 % všech zeměměřičů, a to nejdéle na jeden měsíc. Rovněž újezdní organizační zemědělské odbory budou podávat vyjádření podle platných katastrálních map o počtu zemědělských pozemků v jednotlivých volostech a obcích na požádání zásobovacích orgánů.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

J. V. STALINOVÍ³⁵⁰

[Mezi 22. a 31. 10. 1921]

Soudruhu Staline!

Odhad mi připadá nadsazený. Ale abych pravdu řekl, neznám rozsah »rozmišřovací« činnosti organizačního byra. Zdůvodnění je podle mého názoru správné. Snižte »požadavek« především vůči ne hospodářským lidovým komisariátům.

Lenin

N. A. SEMAŠKOVÍ

24. 10. 1921

Soudruhu Semaško!

Když jsem dnes podepisoval usnesení malé rady lidových komisařů o dvou miliardách (myslím, že to bylo tolik, nepamatuji si přesně částku³⁵¹) na čištění Moskvy a když jsem si přečetl Vyhlášku lidového komisariátu zdravotnictví o sanitárním týdnu (Izvěstija z 12. července^[92]), uvědomil jsem si, že moje obavy (z naprosto nesprávného pojetí celé věci) vzrůstají.

Miliardy shrábnou, rozkradou a rozházejí, ale neudělají nic.

V Moskvě je třeba dosáhnout vzorné (nebo pro začátek aspoň *únosné*) čistoty, protože větší nešvar, než je »sovětská« špína v »předních« sovětských domech, si už nelze ani představit. A jak to asi vypadá v *ostatních* domech?

Pošlete mi prosím kratičkou, ale přesnou, věcnou a faktickou zprávu, jaké výsledky kde tento sanitární týden

přinesl. Existuje aspoň jedna gubernie, kde se něco rozumného udělalo?

Dále. Co se dělá (a co se udělalo) v Moskvě? Kdo odpovídá za práci? Jenom »hodnostáři« s okázalým sovětským titulem, kteří nemají o ničem ani ponětí, věci nerozumějí a jen podepisují listiny? Nebo snad existují *schopní* vedoucí? Kdo jmenovitě?

Nejdůležitější je dosáhnout osobní odpovědnosti.

Co se udělalo pro dosažení osobní odpovědnosti?

Kdo provádí kontrolu?

Inspektoři? Kolik jich je? Kdo to je?

Oddíly mládeže (Komsomol)? Existují takové oddíly? Kolik? Kde a jak se projevíly?

Jaké jsou jiné prostředky *skutečné* kontroly?

Vydávají se peníze na zakoupení hodnotných věcí (kyselina karbolová? čisticí nářadí? kolik se toho koupilo?) nebo na platy nových »úředních« flákačů?

Předseda RLK V. Uljanov (*Lenin*)

483

V. V. KUJBYŠEVOVI

[24. 10. 1921]

Soudruhu Kujbyševe!

Posílám Vám kopii telefonogramu, který jsem dostal od soudruha Rejnštejna.

K bodu 3 — podejte prosím stručnou písemnou zprávu, k čemu jste vlastně s Rutgersem *dospěli*.

Existuje *text* smlouvy? Musíte mi ho okamžitě poslat.

K bodu 1: záležitost *velice* spěchá. Ukažte prosím tento bod 1 soudruhu Bogdanovovi a sdělte mi *co nejdřív* jeho (a bude-li třeba, i Vaše) vyjádření, kde to vázne.

Je třeba *co nejdřív* dokončit záležitost s *Hammerem**
a uzavřít smlouvu o koncesi.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

484

L. B. KAMENĚVOVI³⁵²

Soudruhu Kameněve!

Navrhuji odpovědět:

»Dopis ohledně zásilek jsem dostal, plně souhlasím. Hooverovi už naše vláda odesílání zásilek povolila; rádi to povolíme i Vám, hlavně aby to nezakázala americká vláda. Lenin.«

Prosím o Váš názor, nemá se něco doplnit? Nebo snad nejdřív schválit zákon?***

24. 10. [1921]

Lenin

485

V. V. KUJBYŠEVOVI

24. 10. 1921

Soudruhu Kujbyševe!

Projednejte to prosím s Bogdanovem.

Nesouhlasíte-li, *zavolejte* mi.

Já jsem *pro*, jelikož tohle není celková pravomoc, ný-

* Viz tento svazek, dokument č. 500 a 511. *Red.*

** Viz tento svazek, dokument č. 488. *Red.*

brž *pouze* právo podávat protest proti personálnímu složení »organizačního výboru«. ³⁵³

S komunistickým pozdravem *Lenin*

P. S. Velice to spěchá, protože Rutgers v pět hodin odjíždí.

4 8 6

G. V. ČIČERINOVÍ³⁵⁴

Soudruhu Čičerine!

Myslím, že vláda nemůže a ani by neměla dementovat tak nejspíše zvěsti. Dejte to do tisku a všechny, kteří těmto pověstem věří a rozšiřují je, *zesměšněte, úplně je zne-možněte*. Je to vyděračství Urquhartů a Curzonů, kteří teď chtějí takovými zprávami ztížit dohody. Je to zjevné vyděračství.

24. 10. [1921]

S komunistickým pozdravem *Lenin*

4 8 7

D. I. KURSKÉMU³⁵⁵

Soudruhu Kurskij!

Je třeba hlouběji proniknout do problematiky *pachtu* a *koncese* v zemědělství.

Vy jste do ní pronikli nedostatečně.

Zásadní zákaz pachtu má obrovský význam. Kdo obdělává půdu, ten je jejím držitelem.

Půda se nesmí pachtovat.

Ale co zpachtování *souchozu* nebo »neobdělávané půdy«?

V. I. Lenin na zkoušce prvního sovětského elektrického pluhu na pokusném pozemku Moskevského zootechnického institutu 22. října 1921

To je nutné posuzovat zvlášť.

To je zvláštní případ.

Kdo obdělává, ten je držitelem i **tady**. Stát je vlastníkem, pachtýř sovchozu obdělává. To vlastně není pachtýř a není to pacht v pravém smyslu slova.

To je spíš předání *správy*.

Do toho je třeba proniknout podrobněji a důkladněji.

[25. 10.] 1921

Lenin

488

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

[25. 10. 1921]

Dohodněte se telefonicky s Kameněvem:

- { 1. dekret (o zásilkách) nebyl zveřejněn;³⁵⁶
- { 2. směrnice neexistuje;
- 3. předložte Radě práce a obrany *zítra*.

489

VZKAZ D. I. KURSKÉMU A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

25. 10. [1921]

Soudruhu Kurskij! Uložte *okamžitě*, aby to dopracovali, a k tomu:

1. vystřihněte a nalepte s okraji *všechny* příslušné zákony (s daty);
2. totéž podle *logického* dělení ve *dvou exemplářích*, jeden pro mě.³⁵⁷

Lenin

Zaznamenejte odeslání a *zítra* mi to připomeňte.

J. V. STALINOVÍ

[25. 10. 1921]

Soudruhu Staline!

Přečtěte si to prosím a dejte to soudruhu Michajlovovi.

Doručitele — soudruha Nikolaje Alexandroviče *Alexejeva* — vřele doporučuji.

Znám ho od roku 1902 z Londýna, kde jsme společně pracovali v *Jiskře*.

Je to velice vzdělaný marxista, bolševik a soudruh, který dovede s obdivuhodnou svědomitostí plnit své povinnosti.

Asi na deset let ho osud zavál na Sibiř a teď by se chtěl znovu dostat do centra. Musíme mu pomoci přestěhovat se sem, protože trčet takových deset let na Sibiři je příliš; víc než příliš.

Bude nutné nahradit ho na Sibiři někým z naprosto spolehlivých, poctivých dlouholetých členů strany: lumpárů a hloupostí vyvádějící »komunisté« na Sibiři spoustu.³⁵⁸

Lenin

JAKOU LITERATURU POTŘEBUJEME
(PUBLIKACE Z NĚMECKA)

- I. Brožury a protokoly všech stran a porad těchto politických směrů:
1. komunisté,
 2. Kommunistische Arbeiter Partei Deutschlands*,
 3. anarchisté a syndikalisté,
 4. nezávislí (leví i praví) z Partei.

* — Komunistická dělnická strana Německa. *Red*.

II. Romány a povídky v duchu literární skupiny Clarté³⁵⁹
(jako Latzko [139, 140, 141] apod.) — pacifisticky kritické,
hodnocení imperialistické války, závěry apod.

III. Ekonomika dneška: výsledky války, obnova hospodář-
ství, poválečné úkoly průmyslu, zemědělství atd. (ze-
jména brožury, knihy, protokoly).

IV. *Abonovat* několik výtisků

{ pro Kominternu,
pro 4—6 univerzitních
a jiných knihoven
atd.
Rote Fahne
Kommunistische Arbeiter Partei Deutschlands
Hamburger Volkszeitung
seznam nových knih ze všech oborů
apod.

25. 10 [1921]

Lenin

492

N. P. GORBUNOVVI³⁶⁰

Soudruhu Gorbunove! O co jde? Kde to vážne? Přečtete
si to a *ještě dněs* mi dejte vědět.

26. 10. [1921]

Lenin

493

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Najděte u mě další papíry, které se týkají santoninu,
a dejte je Smoljaninovi nebo Gorbunovovi, ať si je
urychleně prostudují.³⁶¹

26. 10. [1921]

Lenin

N. P. GORBUNOVVI³⁶²

Soudruhu Gorbunove!

N. M. Knipovič je veliký vědec a *naprosto svědomitý*, vzácně svědomitý člověk. Proto bude nutné dát mu *plnou* důvěru a jeho návrh *okamžitě přijmout*. Předložte to *rychle* k projednání malé radě lidových komisařů, a kdyby nastalo sebemenší zdržení, dejte mi vědět.

26. 10. [1921]

Lenin

LIDOVÝM KOMISAŘŮM

dopravy
zahraničních věcí
vnitřní
soudruhu Jenukidzemu

26. 10. 1921

Poskytněte prosím veškerou pomoc Mezinárodní lokomotivní komisi³⁶³, která přijela spolu se soudruhem Lomonosovem a dopravila do RSFSR 1700 nových lokomotiv.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA
ÚV KSR(b)

Členům *politického byra*

Vyjádření soudruha *Kurského* považuji za jednoznačně správné. Doporučuji dát ho schválit jako *dodatkové usnesení RLK*.³⁶⁴

26. 10. [1921]

Lenin

V. A. TRIFONOVOVI

Soudruhu Trifonove! Nápad se založením časopisu nepovažuji v této chvíli za racionální. Hlavní správa paliv se teď musí zabývat *něčím jiným*.³⁶⁵

26. 10. [1921]

Se soudružským pozdravem *Lenin*

J. V. LOMONOSOVOVI

26. 10. 1921

Soudruhu Lomonosovovi

Kopie soudruhu Radčenkovi
a soudruhu Litvinovovi

Svolejte prosím předběžnou poradu se soudruhy Radčenkem a Litvinovem za účelem vyjasnění švédských návrhů na půjčku (a koncese) a zahájení jednání.³⁶⁶ Bude-li to za-

potřebí, informujte mě prosím o zřízení komise (Vy, Radčenko a Litvinov) prostřednictvím *Rady práce a obrany* nebo prostřednictvím jiných orgánů.

Předseda RPO *V. Uljanov (Lenin)*

499

VZKAZ L. B. KAMENĚVOVI
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

[26. 10. 1921]

Soudruhu Kameněve! V *RLK* projednáváme *tarify*.
Přijdete v úterý? **Určitě?**

Lepší by bylo, kdybyste to kromě toho Vy předložil
RLK oficiálně.³⁶⁷

Připomeňte mi to zítra 27. 10., až tu bude Kameněv.

500

L. K. MARTENSOVI

Kopie soudruhu Bogdanovovi

27. 10. 1921

Soudruhu Martensi!

Dostal jsem obě smlouvy.³⁶⁸ Vracím je.

Proč chybějí *dodatkové body*, které mi ukázali (v návrhu) Rejnštejn a Hammer?

Musíte je rychle dodatečně zredigovat a dát schválit.

Je nutné věnovat mimořádnou pozornost tomu, abychom pečlivě a *fakticky* plnili *naše* podmínky.

Nespoléhejte na příkazy!

Bez trojnásobné kontroly se u nás všechno zbabrá a nic pořádného se neudělá.

Bude třeba, aby za to byl osobně odpovědný schopný a výkonný člověk, kterého budeme kontrolovat.

Koncesionáře musíme *obletovat* zvlášť pečlivě: je to na nejvýš důležité jak hospodářsky, tak politicky.

Sdělte mi, jaká konkrétní opatření podnikáte Vy nebo předsednictvo Nejvyšší národohospodářské rady.

Předseda RLK V. Uljanov (*Lenin*)

P. S. Zvlášť bude třeba si ujasnit, máme-li to publikovat.

Mnohé nasvědčuje tomu, že by pro nás bylo velice důležité zveřejnit o této koncesi i o smlouvě více faktů.

5 0 1

I. I. RADČENKOVI

27. 10. 1921

Soudruhu Radčenko!

Soudruh Martens mi poslal smlouvu s americkou společností (Hammer Mishell), kterou jste podepsal.

Myslím, že tato smlouva má obrovský význam jako počátek obchodu.

Je nezbytně nutné, abyste věnoval *mimořádnou* pozornost *faktickému* splnění *našich* závazků.

Jsem přesvědčen, že bez *mimořádného* tlaku a dohledu se udělá *stará bela*. Učinite všestranná opatření ke *kontrole* plnění.

Mně pak sdělte, koho určujete za odpovědného vykonavatele; jaké zboží připravujete; zda kladete důraz zejména na umělecké předměty a cennosti ze státního de-
pozitáře atd.

Posílejte mi dvakrát nebo třikrát měsíčně zprávy o tom, co se dovezlo do přístavu.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

P. S. 25. 12. 1921 příjezd do Petrohradu? Není to pozdě?

5 0 2

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

[27. 10. 1921]

Zítřka v 7 hodin bude mít Lomonosov v *Radě obrany* důležitou přednášku o železnicích.³⁶⁹

Pozvěte zvláště *Kameněva, Krestinského a všechny* členy ústředního výboru.

5 0 3

L. B. KAMENĚVOVI

27. 10. 1921

Soudruhu Kameněve!

Jelikož jsem byl nucen znovu »trpět«, když jsem pročítal idiotskou, lajdáckou, pologramotnou reprodukci svého projevu³⁷⁰, musím Vám oznámit, že slíbený sobotní projev jsem ochoten pronést jedině za této podmínky: jak předsedající, tak zvláště určená a v žurnalistice zkušená osoba mi musejí do soboty do 12 hodin dát písemný závazek, že mi předloží věcnou a kvalitní reprodukci, lépe řečeno *zprávu* o mém projevu pro tisk. Za kvalitu odpovídají oni a já si vyhrazuji právo zveřejnit jejich jména.

Bez této podmínky odmítám s projevem vystoupit.

Lajdáci a pogramotní lidé se pouštějí do zapisování »celého« projevů, a pak nepředkládají zápis, nýbrž příšernost, nesmysl, ohavnost a hnus, jako naprostí ignoranti.

Přitom se nemá zveřejňovat zápis projevu, ale věcná a stručná **zpráva o projevu**.

Bez záruky, že tato podmínka bude splněna, nemohu v žádném případě s pronesením projevu souhlasit.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

504

P. A. BOGDANOVVI

28. 10. 1921

Soudruhu Bogdanove!

Náhodou jsem se dověděl, že komise (k případu Urquhartovy koncese) stále ještě neodjela.³⁷¹

To jsou neslýchané průtahy, vrchol lajdáctví. Ukládám Vám, abyste viníky potrestal za průtahy a zařídil okamžitý faktický odjezd.

Bude-li Nejvyšší národohospodářská rada takové průtahy trpět, můžeme se s jakoukoli »výstavbou« rozloučit.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

J. A. PREOBRAŽENSKÉMU

28. 10. [1921]

Soudruhu Preobraženskij!

Po přečtení mi to vraťte.³⁷²

Vidím, že fakta stále častěji vyvracejí Váš optimismus.
Musíte stůj co stůj vypracovat:

1. kalendářní plán a

2. plánovitý rozpočet:

(α) takovému a takovému minimálnímu počtu dělníků podle takové a takové normy tolik a tolik miliard;

(β) dluhy tolik a tolik;

(γ) uhradíme tehdy a tehdy a v takovém a takovém pořadí.

Ale *kromě toho* je nutné *od základu* změnit celé **tempo** naší měnové reformy.

Periculum in mora.*

S komunistickým pozdravem *Lenin*

M. V. RYKUNOVOVI

28. 10. [1921]

Soudruhu Rykunove!

Dostal jsem Vaše zásilky, včerejší i dnešní³⁷³, a musím Vám sdělit, že si nepočínáte správně.

Všechny záležitosti tohoto druhu je nutné projednat s lidovým komisařem (nyní s Radčenkem).

* Nebezpečí z prodlení. *Red.*

Ani podle ústavy, ani v zájmu věci samé není správné, aby jednotliví členové kolegia jednali na vlastní pěst; způsobuje to průtahy a chaos.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

507

V. M. MICHAJLOVOVI
PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b)

28. 10. [1921]

Soudruhu Michajlovovi

Dejte prosím schválit politickému byru.

Tajné

NB || Jde o částku 500—1000 miliónů švédských korun.

Jmenoval jsem předběžnou komisi (Lomonosov, Radčenko, Litvinov) a na základě jejího dobrozdání prosím o schválení.

Šejnmana (lidový komisariát financí) připojíme rovněž, ale *nebude povinen* odjet.*

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 498. *Red.*

ZAMOSKVOREČSKÉMU
OBVODNÍMU VÝBORU KSR(b)

28. 10. 1921

Milí soudruzi!

Velice se omlouvám, že jsem nemohl splnit vaši prosbu.³⁷⁴ Mám obrovskou spoustu naléhavé práce a vzít pero do ruky je vysloveně nad mé síly. Jsem unavený. A unavený psát nemohu, navíc mám horu »restů« v člancích pro Komunistickou internacionálu aj.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

509

I. I. RADČENKOVI³⁷⁵

Soudruhu Radčenko! Doufám, že jste to dostal. Pokud ne, přečtěte si to. Zřejmě hrozí *nebezpečí z prodlení*. Zase něco zaspíme, promeškáme! Uložte Vašemu expertovi, ať vypracuje text pobídky, připomínky (nebo máme jmenovat popoháněče v Německu?) a já to pošlu Starkovovi a Stomoňakovovi. Musíme za každou cenu dosáhnout dokončení a včasného odeslání v dubnu 1922.

28. 10. [1921] *Lenin*

TELEGRAM V. V. STARKOVOVI

Šifrovaně

Berlín, lidový komisariát zahraničního obchodu,
Starkovovi

Odpovídám na Váš telegram č. 411 z 24. října. Kategorie trvám na splnění zakázek určených Správě pro hydraulickou těžbu rašeliny v takovém termínu, aby zmíněné zakázky byly splněny, tj. dodány do Moskvy, nejpozději v březnu. Odpovězte mi prosím co nejpřesněji a nejrychleji, mám značné obavy, že promeškáme i rok 1922.

28. října [1921] Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

Smlouva o dodávce 1 000 000 pudů obilí má mimořádný význam.** Proto je třeba *neodkladně* poskytnout pěkný byt.

Dohlédněte prosím speciálně na brzké a správné splnění.

31. 10. 1921

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

* Telegram podepsal rovněž náměstek lidového komisaře zahraničního obchodu I. I. Radčenko. *Red.*

** Viz tento svazek, dokument č. 450, 483 a 500. *Red.*

TELEGRAM V. V. STARKOVOVI

[31. 10. 1921]

Berlín, lidový komisariát zahraničního obchodu,
Starkovovi

Podnikněte energická opatření ke zkrácení termínu výroby Madruku* tak, aby mohl být uveden do provozu a vyzkoušen v červnu. Zainteresujte závod tím, že slíbíte prémie, postarejte se svědomitě o odstranění veškerých zdržení při transportu.

Oznamte co nejpřesněji a nejpodrobněji, co konkrétně jste podnikl a čeho jste dosáhl.**

Předseda RLK *Lenin*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE
A TELEFONOGRAM
N. P. BRJUCHANOVVI

[31. 10. 1921]

Telefonogram předejte Brjuchanovovi

Dostal jsem zprávu, že v Orelské a Tulské gubernii má odvádění naturální daně obdivuhodně hladký a rychlý průběh. Preobraženskij, který přijel z Orelské gubernie, tvrdí, že celá naturální daň bude odvedena do tří týdnů. Sdělte mi prosím stručně, co o tom víte a jak často dostá-

* Viz poznámku 375. *Čes. red.*

** Tato věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

váte telegramy o vybírání naturální daně. Vzorné gubernie nebo újezdy bychom měli zvláště odměnit.

Co se podniká pro soustřeďování zásob soli a pro to, aby se sůl ani v RSFSR, ani na Ukrajině neprodávala jinak než za obilí? Nemělo by se také omezit vydávání soli ve městech, aby se tak znesnadnila anarchická výměna zboží za sůl?

Lenin

5 1 4

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ

Nařizují lidovému komisariátu zásobování, aby vybral nejúspěšnější pracovníky, kteří **nebyli** terčem stížností rolníků, a svým jménem je odměnil.³⁷⁶

31. 10. [1921]

Lenin

5 1 5

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

[V říjnu 1921]

Pokud jde o rozesílání — je to *vrchol nepořádku*.

Zaveďte *přesný řád*, písemně (podepsaný Gorbunovem) a po domluvě s Bričkinovou:

- (a) tajemník ÚV oznamuje tehdy a tehdy *tomu a tomu*,
- (b) tajemníci RLK —
 - (aa) *telefonicky* všem (nebo těm a těm) lidovým komisařům, termín;
 - (bb) *písemně* všem atd.

[V říjnu až listopadu 1921]

Soudruhu Radčenko!

Exportní fond se musí shromažďovat prostřednictvím *drobných překupníků*, agentů a zprostředkovatelů lidového komisariátu zahraničního obchodu.

Pracovat musejí za procenta.

Je tahle záležitost pojímána takto nebo jinak?

Lenin

517

TELEFONOGRAM
VEDENÍ, ZÁVODNÍMU VÝBORU
A BUŇCE KSR(b)
MUNIČNÍ TOVÁRNY V PODOLSKU

[1. 11. 1921]

1. Do Podolska
2. Soudruhu Šljapnikovovi

Srdečně soudruhům děkuji a prosím, aby mě omluvili, pokud (a je to dost pravděpodobné) nebudu moci přijet. V žádném případě prosím nečekejte a zasedání neodkládejte.³⁷⁸

S komunistickým pozdravem *Lenin*

518
VÝMĚNA POZNÁMEK
S A. V. LUNAČARSKÝM

1

[1. 11. 1921]

Přečetl jste si materiály (italské) o jejich sjezdu?

Jestli chcete, tak Vám je dám, abyste mohl napsat článek a rozmetat napadrť toho podvodníka Serratiho a nechat na něm ani nitku čistou.

Velmi rád. Před sjezdem jsem sledoval všechno, ale o sjezdu samém vím málo. Potřeboval bych dostat veškerý materiál. Jak asi velký má ten článek být a pro který list?

2

[2. 11. 1921]

Soudruhu Lunačarskij!

Radím Vám, abyste napsal velký — maximální, s co největším počtem přesných citátů. To je nutné. Pomohu s urychleným zveřejněním. Z velkého článku stihneme vždycky udělat malý.

Lenin

[2. 11. 1921]

Hlavnímu inženýrovi stavby Kaširské elektrárny
soudruhu *Cjurupovi*

Neprojevili jste dostatečnou prozíravost, abychom bez jakýchkoli průtahů dostali ze Švédska transformátory a olej do transformátorů.

Je nepřijatelné, aby se zahraniční zařízení »povalovalo« na moskevské celnici, jak dosvědčuje Višňak.

Vy jste vineni, že jste nepodnikli taková opatření, která by zajistila skutečně rychlou dodávku zařízení (měl jste si ověřit, zda Revel dostal přesnou specifikaci a adresy).

Váš argument, že ve specifikaci byl pokyn »pro Kaširskou elektrárnu«, je zcela nedostatečný; právě s lidovým komisariátem zahraničního obchodu jste se nespojil.

Musíte učinit opatření pro budoucnost, přesně, všem instancím uvést adresy, směr a navrhnout přímo odpovědné osoby.

O učiněných opatřeních podejte zprávu soudruhu Smoljaninovi.³⁷⁹

Předseda Rady práce a obrany
V. Uljanov (Lenin)

I. S. UNŠLICHTOVI

[2. 11. 1921]

Soudruhu Unšlichtovi

Jak oznamuje Rada práce a obrany, na moskevské celnici uvízlo zařízení pro Kaširskou elektrárnu, které přišlo ze zahraničí.*

Tento případ předal soudruh Smoljaninov k vyšetření hospodářskému oddělení Celoruské mimořádné komise pod č. 14717 ze dne 19. října t. r.

Vydejte prosím pokyn k přísnému vyšetření.

Výsledky sdělte vedoucímu úřadovny RPO.

Předseda Rady práce a obrany *V. Uljanov (Lenin)*

521

NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ
RADA,
LIDOVÉ KOMISARIÁTY ZÁSOBOVÁNÍ,
DOPRAVY, ZEMĚDĚLSTVÍ
A ZAHRANIČNÍHO OBCHODU

[2. 11. 1921]

Odpovědný redaktor listu *Ekonomičeskaja žizň* soudruh Krumin oznámil, že resorty stále ještě neurčily odpovědné zástupce do poradního kolegia redaktora listu *Ekonomičeskaja žizň* (usnesení Rady práce a obrany z 22. července 1921, bod 3).

Žádám, abyste okamžitě jmenovali odpovědné pracov-

* Viz dokument č. 519. *Red.*

níky do poradního kolegia listu *Ekonomičeskaja žizň* a jejich jména oznámili *do týdne* vedoucímu úřadovny RPO.

Předseda RPO

5 2 2

J. A. PREOBRAŽENSKÉMU³⁸⁰

[Před 3. 11. 1921]

1

Udejte v číslech:

1. kolikanásobně se *Vaší* denominací zvětší emise?
2. Proč *nezhoršit* (potom) kvalitu papírových peněz, aby se tak rychleji zlikvidovaly samy?

2

Vaše argumenty proti poměru 1:50 000:

1. dělník dostane 25 000 rublů = $\frac{1}{4}$ rublu!!
2. cena zlata bude neúměrná.

A při poměru 1:10 000?

1. dělník dostane 25 000 rublů = $2\frac{1}{2}$ rublu, členové CÚVV dostávají 27 000 = 2 ruble 70 kopějek měsíčně,
2. zlato?

Neredukuje se *podstata* Vašeho argumentu na to, že si musíme ponechat možnost ještě jednoho »ústupu«, jestliže postavíme papírové peníze *naroveň* zlatu (za rok, za dva apod.) *teprve* po *ustálení* kursu rublu?

Jenomže dnes

- a) je emise nutná
- b) 1:10 000 = opatrná *zkouška*, »sondování půdy«.

1. Semjonu Jenukidzemu vyšlo:
zhruba stejné množství papíru (13 a 12 tisíc pudů) sta-
čí na

4¹/₂ biliónu starých rublů, ale 457 miliónů no-
vých, tj. také 4¹/₂ biliónu starých.

Souhlasí to?

A jak to dopadlo?

2. Nebylo by výhodnější dávat *špatný* papír, aby se tím
vydávané peníze *rychleji samy zlikvidovaly*?

5 2 3

N. P. GORBUNOVVI³⁸¹

Soudruhu Gorbunove!

Prozkoumejte prosím tuto věc, zjistěte, za jakých podmí-
nek to lze splnit, a dejte mi vědět (nebo předložte k pod-
pisu).

3. 11. [1921]

Lenin

5 2 4

M. I. FRUMKINOVVI³⁸²

Lidový komisariát zásobování,
soudruhu **Frumkinovi**

K oběma hlášením:

zjistěte fakta; předložte buď svoje vlastní připomínky
(nebo protinávrh), nebo souhlas s uvedenými fakty do
čtvrtka do 12 hodin.

3. 11.[1921]

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

D. I. KURSKÉMU

3. 11. 1921

Soudruhu Kurskij!

Neměl by se do komise, které předsedáte (pro revizi zákonů o nové ekonomické politice, jež byla vytvořena 1. listopadu 1921 při RLK³⁸³), zařadit soudruh Kricman, vzhledem k tomu, že komise pro využití má velice úzký vztah k úkolům, na nichž pracuje Vaše komise? Sdělte mi prosím svůj názor.

Bodu 3 (usnesení z 1. listopadu) musí bezpodmínečně podléhat komise pro využití a další podobné komise, i Státní plánovací komise.

Usnesení z 1. listopadu je třeba příslušně doplnit.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

PŘEDSEDOVI MALÉ RADY
LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

Soudruhu předsedovi malé rady lidových komisařů

3. 11. 1921

Soudruh Litvinov mě snažně prosí o přímluvu u Vás, abyste ještě dnes projednali

dohodu s mongolskou vládou.³⁸⁴

Napište prosím stručně, bude-li to možné.

S komunistickým pozdravem *Lenin*

ARMANDU HAMMEROVI

3. 11. 1921

Milý pane Hammere!

Soudruh Rejnštejn mi řekl, že dnes večer odjíždíte z Moskvy. Velice lituji, že právě budu na zasedání ústředního výboru naší strany a nebudu se moci s Vámi ještě jednou sejít a pozdravit Vás.

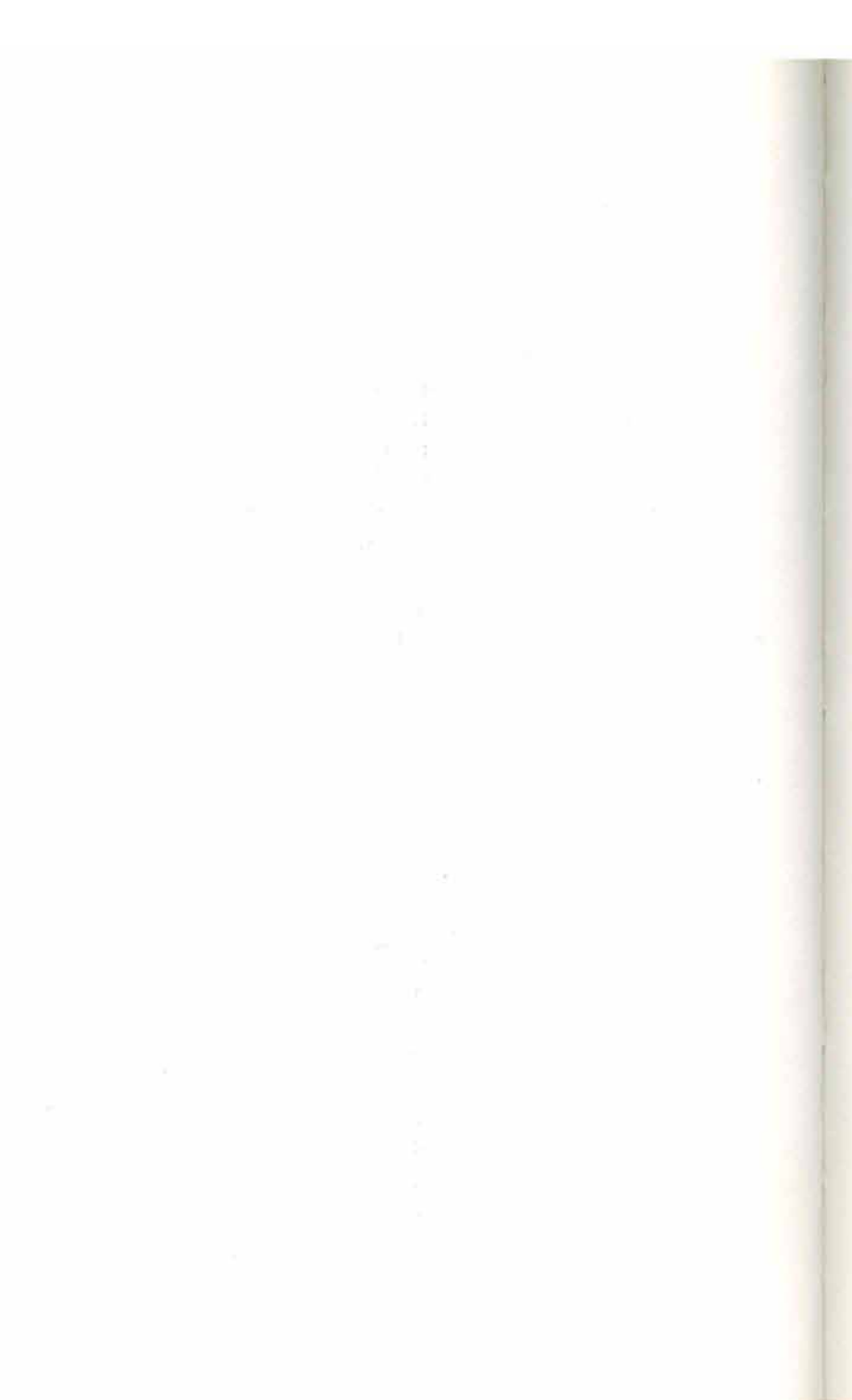
Vyřídte laskavě můj pozdrav svému otci, Jimu Larkinovi, Ruthenbergovi a Fergusonovi, všem těmto skvělým soudruhům, kteří dnes sedí v amerických žalářích. Všem vyřídte mé nejvřelejší sympatie a přání všeho nejlepšího.

Ještě jednou upřímně děkuji Vám a Vaším přátelům za mouku, kterou poslali našim dělníkům, a za uzavření koncese s námi. Tato iniciativa je neobyčejně důležitá. Doufám, že bude mít obrovský význam.

S přáním všeho nejlepšího
Vám upřímně oddaný *Lenin*

P. S. Odpusťte mi prosím moji velmi špatnou angličtinu.

PŘÍLOHY

L. K. MARTENSOVI³⁸⁵

[27. 6. 1921]

Soudruhu Martensi!

Poskytněte prosím všestrannou a účinnou pomoc oděvnímu závodu č. 36, který zřizují američtí dělníci.

Odstraňte veškeré byrokratické průtahy při dodávkách potřebného materiálu, zejména trubek a příslušné armatury (fitinky, objímky a další) a elektrického vedení.

Pomozte opatřit pro kolektiv dělníků ubytování, a to bez jakýchkoli průtahů ze strany bytového odboru.

Továrnu je nutné dokončit a urychleně uvést do provozu v co nejkratší době. Celá tato záležitost je poznamenána nepřipustným lajdáctvím a byrokratizmem.

Předseda Rady práce a obrany

V. M. LICHAČOVVI

[27. 6. 1921]

Předsedovi moskevské městské národohospodářské rady
soudruhu Lichačovovi

Poskytněte prosím všestrannou a účinnou pomoc skupině amerických dělníků při zřizování oděvního závodu č. 36.

Vydejte příslušné pokyny vedoucímu moskevského státního oděvního trastu soudruhu Serjakovovi.

Odstraňte veškeré byrokratické průtahy při dodávkách materiálu, zejména trubek, příslušné armatury a elektrického vedení.

Záležitost je poznamenána nepřipustnými průtahy a byrokratismem.

Pomozte opatřit pro kolektiv dělníků ubytování bez jakýchkoli průtahů ze strany bytového odboru.

Továrnu je nutné dokončit a uvést do provozu v co nejkratší době.

Předseda Rady práce a obrany

3

PŘESEDNICTVU MOSKEVSKÉ
NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY³⁸⁶

[27. 6. 1921]

Posílám vám prohlášení vedoucího oděvního závodu č. 36 Muzyčenka, které napsal jménem amerických re-emigrantů pracujících v tomto závodě.

Prosím, abyste tuto žádost urychleně posoudili, a shledáte-li ji oprávněnou, okamžitě jí vyhověli.

Předseda Rady práce a obrany

V. Uljanov (Lenin)

V. V. ŠMIDTOVI

[2. 7. 1921]

Lidovému komisariátu práce, soudruhu Šmidtovi
Kopie předsedovi Nejvyšší národohospodářské rady

Ve svém dopise z 25. 6. pod č. 7482* jsem žádal o podniknutí kroků k tomu, aby dělníkům a zaměstnancům Kaširské elektrárny nebyly poskytovány dovolené bez vědomí vedení stavby. Komise pro odklady a služební cesty při odboru práce v Moskvě to však činí i nadále, dezorganizuje tím práci a oddaluje termín dokončení výstavby Kaširské elektrárny, čímž porušuje usnesení politického byra. Žádám Vás, abyste mi podal své vysvětlení.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

TELEFONOGRAM NEJVYŠŠÍ
NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADĚ,
LIDOVÝM KOMISARIÁTŮM
ZEMĚDĚLSTVÍ, ZÁSOBOVÁNÍ,
ZAHRANIČNÍHO OBCHODU A FINANČÍ

Ukládám vám, abyste podle jednotlivých odborů svých resortů a hlavních správ urychleně shromáždili materiály o zboží, které je na nynějším trhu nejcennější (výrobky, materiály, suroviny aj.) a abyste s nimi po předchozím projednání vyslali odpovědného zástupce do malé rady

* Viz Sebrané spisy 52, Praha 1990, Přílohy, dokument č. 45. *Red.*

lidových komisařů na zasedání komise v pátek 8. července v 11 hodin dopoledne.

Předsednictvím pověřuji předsedu malé rady lidových komisařů soudruha Kiseljova.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

4. července 1921

6

TELEFONOGRAM
LIDOVÝM KOMISARIÁTŮM
ZEMĚDĚLSTVÍ A ZÁSOBOVÁNÍ,
NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ
RADĚ,
LIDOVÝM KOMISARIÁTŮM
ZAHRANIČNÍHO OBCHODU,
POŠT A TELEGRAFŮ, VNITRA,
ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ A FINANCÍ³⁸⁷

Svolejte poradu kompetentních zástupců svého resortu k otázce plateb za služby poskytované obyvatelstvu státem a za předměty, které váš resort nyní přiděluje zdarma.

Podklady a návrh dekretu předložte předsedovi malé rady lidových komisařů soudruha Kiseljovovi do 15. července.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

4. července 1921

TELEFONOGRAM
N. A. SEMAŠKOVI

[15. 7. 1921]

Lidový komisariát zdravotnictví, soudruhu Semaškovi

Žádám tímto, abyste urychleně vyslal na stavbu Kaširské elektrárny jednoho lékaře, protože vzhledem k soustředění velkého počtu dělníků na stavbě vzniká možnost epidemie cholery.

Nařídil předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM
VŠEM OBLASTNÍM HOSPODÁŘSKÝM
RADÁM

[30. 7. 1921]

Přednostně

Jako oběžník — Jekatěrinburg, Charkov,
Rostov na Donu,
Petrohrad, hospodářská rada
všem oblastním hospodářským radám

Ukládám: 1. Včas, bez prodlení zasílat úřadovně ve třech exemplářích zápisy ze zasedání hospodářské rady. 2. Přikládat k zápisům z hospodářských rad kopie všech materiálů, na jejichž podkladě se jednotlivé záležitosti projednávaly (písemné doklady, teze, usnesení, oběžníky), a rovněž úplné stenografické záznamy zasedání, pokud se

pořizují. 3. Zaslat úřadovně Rady práce a obrany ve třech exemplářích ekonomické časopisy a listy, vydávané jak hospodářskou radou, tak jednotlivými hospodářskými orgány.

Předseda RPO *Lenin*

9

P. A. BOGDANOVVI

[1. 8. 1921]

Předsedovi Nejvyšší národohospodářské rady
soudruhu Bogdanovovi

Ke zjištění zásob výrobků v továrnách a státních skladech, které nepodléhají příkazům ústředních a místních zásobovacích orgánů, nařizuji rozeslat ihned přímou linkou dotaz všem guberniálním národohospodářským radám, průmyslovým byrům a okresním správám, jaké zásoby výrobků jsou v továrnách a státních skladech řízených těmito institucemi ke dni 1. srpna t. r. s poznámkou, na jaké množství z toho už byly předloženy doklady (pokyny, poukazy, příkazy) na vydání, a to zvlášť:

1. pro lidový komisariát zásobování, guberniální zásobovací výbory, Ústřední svaz spotřebních družstev a guberniální svazy a 2. pro všechny ostatní organizace a instituce.

Hlášení musí být předložena Ústřední správě zásobování Nejvyšší národohospodářské rady do 10. srpna t. r. v obecných jednotkách (pudech, aršinech*, kusech atd.) a podle běžné klasifikace zboží (okenní sklo, skleněné nádoby, obuv, bavlněné tkaniny atd.).

Souhrnné údaje podle jednotlivých skupin zboží s při-

* Aršin — 0,71 m. *Čes. red.*

hlédnutím k existujícím plánovacím byrům (kancelářské byro, textilní byro atd.) poskytněte komisi pro využití a mně předložte do 15. srpna t. r.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

10

TELEGRAM REVOLUČNÍMU VÝBORU
V PETROPAVLOVSKU*

Petropavlovsk, revoluční výbor, kopie správa stavby
železniční trati Petropavlovsk-Kokčetaev

Vzhledem k mimořádnému významu výstavby klíčové zásobovací železniční trati Petropavlovsk—Kokčetaev a s přihlédnutím k tomu, že přestěhování správy by znamenalo narušení prací, které se s velkými obtížemi rozběhly a jsou právě v plném proudu, nařizuji ponechat správu stavby v původní budově. Splnění ohlaste.

5. 8. 1921

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

* — odesláno přímou linkou. *Red.*

TELEFONOGRAM HLAVNÍ SPRÁVĚ
PALIV³⁸⁸

[8. 8. 1921]

Hlavní správě paliv

Ukládám vám dodat během tří dnů závodu v Podolsku 1000 pudů slévárenského koksu, aby mohl splnit zakázky Kaširské elektrárny. Splnění oznamte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEFONOGRAM HLAVNÍ SPRÁVĚ
GUMÁRENSKÉHO PRŮMYSLU³⁸⁹

[8. 8. 1921]

Hlavní správě gumárenského průmyslu

Ukládám vám, abyste do tří dnů dořešili otázku výdeje materiálu podle objednávek Kaširské elektrárny.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEFONOGRAM L. K. MARTENSOVI

10. 8. 1921

Vedoucímu odboru kovů

Nejvyšší národohospodářské rady
soudruhu Martensovi

Kaširská stavba si stěžuje na to, že neobdržela objednané šrouby s maticemi a podložkami. Bez šroubů se montáž zastavila; podnikněte prosím mimořádná opatření, aby do tří týdnů bylo uspokojeno 50 % objednávek Kaširské elektrárny.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*TELEGRAM ŘÍDÍCÍM ORGÁNŮM
NA SIBIŘI³⁹⁰

Novonikolajevsk, sibiřský zásobovací výbor, Kalmanovičovi
sibiřský revoluční výbor, Smirnovovi
sibiřské byro, Jakovlevové
Omsk, sibiřský dopravní okruh

Jsem nucen konstatovat, že Vaše práce při plnění usnesení Rady práce a obrany ze dne 21. června, které Vám oznámil lidový komisariát zásobování dne 22. června pod číslem 79758, je neuspokojivá. Vzniklá situace mě nutí, abych osobně řídil celkové plnění tohoto bojového úkolu RPO, abych denně kontroloval Vaši práci ve všech stadiích. Nařizuji, abyste od 15. srpna zajistili pravidelné vypravení jednoho vlaku denně, vždy nejméně o třiceti vagónech do Moskvy, na adresu lidového komisariátu zásobování. Soupravy ponese název Vlaky rady lidových

komisařů a zavádí se zvláštní číslování, počínaje číslem 21. Ukládám soudruhu Kalmanovičovi, aby do tří dnů zaslal následující údaje, které jste byli povinni mít neustále k dispozici jako podklady pro celkové řízení realizace bojového úkolu RPO: 1. Jaké množství z 500 000 pudů obilí, rezervovaného pro centrum, přísluší tomu kterému úseku železnice; 2. Jaké množství z obilí příslušejícího každému úseku je na stanicích a poblíž nich, v jaké průměrné vzdálenosti je ostatní obilí; 3. Jak probíhá svoz pomocí potahů a jaké podniknete kroky, aby se na stanicích shromáždilo takové množství, které by zajistilo neprodlené splnění mého požadavku na pravidelné každodenní vypravování vlaků; 4. Zda jsou k nakládání zabezpečeny pracovní síly, vagóny vhodné k přepravě volně loženého zrní a co podnikl zásobovací výbor a sibiřský dopravní okruh pro splnění příkazu. Ukládám vám, abyste mě předem informovali prostřednictvím službukonajícího zástupce lidového komisariátu zásobování vládní linkou, a pokud by na něho nebylo spojení, linkami polního štábu, a to každý šestý den za uplynulé pětidenní období, přičemž první hlášení podejte 21. srpna podle tohoto schématu: předpokládaný svoz pro každý úsek trati v následujícím pětidenním období, množství obilí určeného pro centrum, které se nachází na stanicích, množství obilí naloženého za uplynulých pět dní a množství obilí odeslaného centru za totéž období ve vlcích, kolik naloženého obilí zbývá ve vagónech, které nebyly do souprav zařazeny. Při sebemenším náznaku, že z jakýchkoli příčin nebude úkol splněn, jste povinni oznámit, jaká preventivní opatření jste podnikli, a sdělit datum, kdy bylo opatření přijato. Kromě toho jste povinni oznamovat na uvedené adresy vypravení vlaků a uvádět jejich čísla a odkud byly vypraveny. Vlaky doprovázejí odpovědní velitelé, ochranná brigáda a mazači zodpovídající za perfektní stav jízdních mechanismů. Způsob podávání hlášení, stanovený již dřív lidovými komisariáty zásobování a dopra-

vy, zůstává v platnosti. Sibiřskému revolučnímu výboru a sibiřskému byru se ukládá povinnost poskytnout účinnou pomoc sibiřskému dopravnímu okruhu v jejich běžné každodenní práci při plnění tohoto bojového úkolu. Přijetí okamžitě potvrďte, oznamte funkce a jména pracovníků řídících tuto akci a u každého uveďte, který úsek řídí.

12. srpna 1921 Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

15

TELEFONOGRAM
HLAVNÍ SPRÁVĚ PALIV³⁹¹

Hlavní správa paliv

12. 8. 1921

Ukládá se vám dodat během týdne myšegským slévárnám tisíc pudů koxu na urychlení výroby odlitků pro Kaširskou elektrárnu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

16

TELEFONOGRAM N. N. VAŠKOVVI³⁹²

[16. 8. 1921]

Pilně. Oddělení pro využití elektřiny Nejvyšší národohospodářské rady soudruhu Vaškovvi

Oznamte urychleně, v jakém stavu jsou objednávky Kaširské elektrárny na holý vodič, pancéřovaný kabel, izolo-

vaný kabel, fitinky a materiál pro reostat. Je nezbytně nutné podniknout kroky k co nejrychlejšímu dodání zmíněných věcí.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

17

TELEGRAM A. P. SEREBROVSKÉMU³⁹³

[18. 8. 1921]

Pilně. Přímou linkou. Baku, soudruhu Serebrovskému
Kopie: Baku, Cerkovnaja 199, inženýru Gelfatovi

Vydejte prosím mimořádné nařízení, aby byl zástupci Kaširské elektrárny inženýru Gelfatovi vydán montážní a instalační materiál a nářadí podle jeho výběru ze skladů bakuského výboru pro ropný průmysl. Splnění oznamte. Všechny vybrané věci spěšně odešlete s průvodcem do Kaširy na adresu stavby Kaširské elektrárny.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

18

TELEFONOGRAM N. N. VAŠKOVŮVI³⁹⁴

[19. 8. 1921]

Oddělení pro využití elektřiny
Nejvyšší národohospodářské rady, Vaškovovi

Urychleně oznamte, jaká opatření jste přijal k přifázování proudu z kočuchovské transformační stanice do městské sítě.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM ZVLÁŠTNÍMU VÝBORU
UKRAJINY
PRO OBNOVU DONBASU³⁹⁵

[26. 8. 1921]

Charkov, zvláštnímu výboru Ukrajiny

Rada práce a obrany zakazuje další rekvizice paliva, patřícího třem kombinovaným kovoprůmyslovým závodům: juzovskému, petrovskému a makejevskému.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

TELEFONOGRAM
V. I. FRIDBERGOVI³⁹⁶

[2. 9. 1921]

Dopravní oddělení moskevského sovětu,
soudruhu Fridbergovi

Ukládám Vám, abyste podnikl mimořádná opatření k přesunu nákladů pro Kaširskou elektrárnu ze skladů v Moskvě na železniční stanice. Splnění ohlaste.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM SIBIŘSKÉMU
REVOLUČNÍMU VÝBORU³⁹⁷

[4. 9. 1921]

Sibiřský revoluční výbor, Omsk

Nařizuji podniknout urychlená opatření, aby místní orgány nezadržovaly v Omsku jamalskou expedici a všestranně napomáhaly jejímu vypravení v bojové pohotovosti do prostoru její činnosti. Splnění ohlaste telegraficky.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEFONOGRAM
HLAVNÍ SPRÁVĚ PALIV³⁹⁸

[6. 9. 1921]

Hlavní správa paliv

Ukládám vám přijmout veškerá opatření k tomu, aby Kaširská elektrárna byla do 15. října tohoto roku zásobena dostatečným množstvím uhlí.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM KOLOMENSKÉMU ZÁVODU

[7. 9. 1921]

Pilně Kolomenský závod, stanice Golutvino, soudruhu
 Jeleninovi
 Kopie inženýru Gakenovi
 Kopie Kašira, Kaširská elektrárna

Vzhledem k naléhavosti prací na stavbě Kaširské elektrárny vám ukládám, abyste mimo pořadí, v přechásech uspokojili všechny zakázky pro tuto stavbu. Splnění ohlaste.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEFONOGRAM

L. B. KAMENĚVOVI³⁹⁹

[9. 9. 1921]

Předsedovi sovětu zástupců v Moskvě soudruhu
 Kameněvovi
 Kopie soudruhu Krylenkovi

Vzhledem k mimořádné důležitosti a nepřetržitosti práce moskevské kanceláře Kaširské elektrárny do 1. listopadu t. r. Vás žádám o pomoc, aby tato kancelář byla ponechána v budově, kde nyní sídlí (Těatralnyj prospekt 3), protože jakékoli stěhování kanceláře, zejména v době pro stavbu tak rozhodující, by se mohlo nepříznivě projevit na její práci.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEFONOGRAM
N. P. BRJUCHANOVVI

[12. 9. 1921]

Lidový komisariát zásobování, soudruhu Brjuchanovovi
Kopie Chalátovovi

Podnikněte prosím všechna opatření k plynulému zásobování stavby Kaširské elektrárny obilím a krmivem.

Podle prohlášení potřebuje stavba okamžitě 4000 pudů ovsu a každý týden tři vagóny obilí v Kašiře a jeden vagón obilí v Kožuchově.

O provedených opatřeních mě informujte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEFONOGRAM
N. N. VAŠKOVVI

[12. 9. 1921]

Oddělení pro využití elektřiny
Nejvyšší národohospodářské rady
soudruhu Vaškovvi

Žádám, abyste odpověď na můj dotaz* doplnili o informaci, do jaké míry jsou splněny požadavky Kaširské elektrárny ohledně kabelů, vedení a ostatního materiálu, které elektrárna potřebuje ke svému vybavení.

* Viz tento svazek, Přílohy, dokument č. 16. *Red.*

Seznam veškerého materiálu dodaného za poslední měsíc mi předložte s vlastnoručním podpisem.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

27

TELEFONOGRAM
FELIXI KONOVI

[19. 9. 1921]

Poslat jako tajný telefonogram

Charkov, ÚV KSU, soudruhu Konovi

ÚV KSU schválil usnesení, aby bylo guberniálním výborům navrženo odhlasovat na guberniálních sjezdech výborů vesnické chudiny⁴⁰⁰ příspěvek pro hladovějící ve výši 50 % guberniálního fondu těchto výborů. Žádám o sdělení, zda byla tato direktiva na venkově splněna.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

28

CH. G. RAKOVSKÉMU

[19. 9. 1921]

Charkov, soudruhu Rakovskému,
kopie soudruhu Vladimirovovi

Lidový komisariát zásobování RSFSR Vám poukázal v bankovkách 20 miliard rublů, z toho 10 pro Kyjev a 10 pro Charkov, na nákup obilí a dobytka. V nejbližší době počítáme s tím, že kromě peněžní normy pro Ukrajinu

Vám budou pravidelně posílány finanční prostředky ve výši 50 miliard měsíčně speciálně na nákup obilí. ÚV KSR Vás žádá, abyste 1. přísně blokoval tyto poukazované částky pro uvedený účel s tím, že osobní odpovědnost ponese všechny orgány lidového komisariátu financí a 2. uložil zásobovacím orgánům, přičemž odpovědnost ponese ukrajinský lidový komisariát zásobování a guberniální komisaři zásobování, aby vydávaly zasílané prostředky jedině na nákup obilí a dobytka. ÚV KSR Vám ukládá, abyste zaregistroval dekret rady lidových komisařů RSFSR z 23. srpna s dodatkem Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů^[97] o monopolu na sůl.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin*

29

TELEFONOGRAM
HLAVNÍ SPRÁVĚ PALIV

Hlavní správa paliv

Nařizuji vám urychleně dodat stavbě Kaširské elektrárny tisíc pudů koksu.

27. 9. 1921

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEFONOGRAM A. B. CHALATOVVI

[30. 9. 1921]

Lidový komisariát zásobování, soudruhu Chalátovvi

Ukládám Vám podniknout urychlená opatření k vyrovnání nedodaných potravin, zejména ryb a masa za měsíc září, a k výdeji potravin na říjen pro potřeby stavby Kaširské elektrárny.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM PODOLSKÉMU ZÁVODU

[30. 9. 1921]

Podolsk, vedení bývalého závodu Singer
Menšikovvi

Ukládám Vám na Vaši osobní zodpovědnost, abyste do 10. října splnili objednávku stavby Kaširské elektrárny, postoupenou vedení vašeho závodu, a to v rozsahu požadovaném stavbou.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

VEDENÍ SIMBIRSKÉHO MUNIČNÍHO ZÁVODU

[30. 9. 1921]

Ukládám vám okamžitě splnit příkaz předsedy Nejvyšší národohospodářské rady soudruha Bogdanova a pro potřeby stavby Kaširské elektrárny vyslat technika a elektrotechnika — bratry Zubanovovy.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM GUBERNIÁLNÍMU ZÁSOBOVACÍMU VÝBORU V TULE

[30. 9. 1921]

Pilně. Tula, guberniální zásobovací výbor
Kopie kaširská nákupní kancelář
Kopie stavba Kaširské elektrárny

Ukládám vám, abyste po obdržení tohoto telegramu okamžitě splnili nařízení lidového komisariátu zásobování a vydali stavbě Kaširské elektrárny 5000 pudů ovsa, 30 000 pudů sena a 10 000 pudů mouky. Ze stanic Mordves a Bogatiščevo 37 000 pudů ovsa. Rovněž poukazy na brambory. Splnění ohlaste.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

VÝZVA K PRACOVNÍKŮM VODNÍ DOPRAVY

[Koncem září 1921]

Sibiřskému, saratovskému, jižnímu a kavkazskému dopravnímu okruhu, všem oblastním a okresním správám, traťovým oddělením, provozním úsekům a dopravním kancelářím vodní dopravy

Hlad, který postihl Povolží, a nedostatek paliva a surovin v celé zemi naléhavě vyžadují, abyste vy, pracovníci vodní dopravy, dokončili před závěrem plavební sezóny veškerou přepravu potravinových, vojenských, palivových a všech ostatních nákladů po vodních cestách tak, aby sovětská republika i tentokrát zvítězila.

Jsme pevně přesvědčeni, že vynaložíte maximální úsilí a zajistíte včasné dodání nákladů na místa určení a úspěšné a plánovité zakotvení plavidel ve vhodných přístavech, bezpečných pro přezimování i opravy.

Předseda Rady práce a obrany *Lenin**

* Dokument podepsal rovněž náměstek lidového komisaře dopravy A. I. Jemšanov. *Red.*

TELEGRAM ÚJEZDNÍM VÝBORŮM
PRÁCE
V TULE, ALEKSINU, TARUSE
A KOLOMNĚ

[6. 10. 1921]

Újezdním výborům práce: v Tule, Aleksinu,
Taruse a Kolomně

Nařizuji okamžitě získat dvacet omítkářů a poslat je do Kaširy pracovat na stavbě Kaširské elektrárny. Splnění ohlaste.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

TELEGRAM O OPATŘENÍCH
KE SPLNĚNÍ NATURÁLNÍ DANĚ*

[24. 10. 1921]

Všem guberniálním komisařům zásobování,
předsedům guberniálních výkonných výborů sovětů,
zmocněncům Celoruského ústředního výkonného
výboru sovětů s výjimkou
oblastí hladu

Mimořádně tíživá situace republiky v souvislosti s hladem v Povolží nás nutí podniknout veškerá opatření, abychom stoprocentně splnili naturální daň; tato povinnost byla uložena usnesením IV. zasedání Celoruského

* Viz tento svazek, dokument č. 480. *Red.*

ústředního výkonného výboru sovětů^[110] lidovému komisiáru zásobování. Všechny místní instituce sovětů jsou povinny poskytovat zásobovacím orgánům v této práci plnou podporu. Nejdůležitějším opatřením k úplnému vybrání naturální daně je rozhodný boj proti zatajování orné půdy, nadsazování počtu strávníků, a k tomu je třeba plnit usnesení rady lidových komisařů ze dne 19. října. Vzhledem k tomu, že zanedlouho napadne sníh, nařizují: 1. vyhlásit boj zatajování orné půdy odhodlanou prací zásobovacích orgánů a za nezbytné podpory všech státních institucí. 2. Během čtyřadvaceti hodin vytvořit guberniální komisi pro boj se zatajováním orné půdy, která se bude skládat z guberniálního komisaře zásobování, vedoucího guberniálního zemědělského oddělení, zástupce dělnicko-rolnické inspekce, za účasti guberniálního statistického úřadu, a vytvořit také výjezdové komise složené ze zástupců týchž institucí; tyto komise budou osobně zodpovědné za zjištění a nalezení orné půdy o takové rozloze, jakou schválilo ústředí. 3. Nejpozději do 10. listopadu dokončit v gubernii zjišťování orné půdy a předepsat daň podle skutečného stavu. 4. Vést širokou kampaň v tisku, zveřejňovat statistické údaje podle jednotlivých volostí o počtu pozemků a obyvatel v porovnání s počty uvedenými při ukládání daně a vyzývat všechny poctivé sovětské občany, aby na zatajování upozorňovali. 5. Rozlohu orné půdy, zjištěnou volostními komisemi, předložit volostním výkonným výborům sovětů, a pokud by se údaje rozcházeły s výsledky daňového předpisu, žádat, aby předseda volostního výkonného výboru sovětů na svou osobní odpovědnost odhalil zatajování a podal vysvětlení; v případě neuspokojivého vysvětlení rozdělit celkovou plochu zatajené půdy na jednotlivé vesnice úměrně rozloze jejich orné půdy. Vypracovaný spis předložit ke schválení zásobovacímu revolučnímu tribunálu a po schválení předepsat jednotlivým hospodářstvím daň podle 4. a 5. bodu dekretu. Po 10. listopadu postavit

všechny funkcionáře, kteří se provinili, a rovněž hospodáře zatajující ornou půdu, před zásobovací revoluční tribunál. 6. Posílit činnost volostních kontrolních komisí vytvořených podle nařízení lidového komisariátu zásobování ze dne 9. září pod číslem 1032, stanovit jim pevné úkoly podle výsledných údajů o rozloze orné půdy a počtu strážníků v jednotlivých volostech, jak je zpracovala újezdní komise podle výsledků v újezdech a jak je schválily guberniální komise, zvýšit počet těchto komisí a poskytovat jim pomoc. 7. Újezdním a guberniálním odborům pro uspořádání pozemkových poměrů, guberniálním a újezdním statistickým úřadům předkládat podle požadavků zásobovacích orgánů všechny nezbytné údaje a provádět podle existujících plánů a dokumentů expertizu rozlohy pozemků v jednotlivých volostech a vesnicích. Podle usnesení Rady práce a obrany z 21. října je šedesát procent zeměměřičů na pokyn zemědělských odborů dáno na měsíc k dispozici zásobovacím orgánům na práci podle příkazů komisí. Využijte všestranně poskytnuté síly a kdykoli se vyskytnou pochybnosti, pošlete zeměměřiče do terénu, aby byli k dispozici volostním komisím při přeměrování. 8. Zavést bojový pořádek v podávání zpráv o činnosti ve všech místních komisích, které za splnění úkolu zodpovídají újezdní komisi. Ukládám guberniálnímu komisaři zásobování, aby každé tři dny podával předsednictvu guberniálního výkonného výboru sovětů hlášení o průběhu prací. Každých pět dní podávejte zprávu o průběhu prací organizačnímu oddělení zásobovacího výboru. Instrukce k uplatňování dekretu obdržíte v nejbližších dnech.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

* Telegram podepsal rovněž náměstek lidového komisaře zásobování M. I. Frumkin. *Red.*

TELEFONOGRAM
 GUBERNIÁLNÍMU ODBORU SVAZU
 KOVODĚLNÍKŮ V MOSKVĚ

[3. 11. 1921]

Moskevský guberniální odbor
 Celoruského svazu kovodělníků

Zašlete prosím Radě práce a obrany pro informaci údaje o reálném zásobování kovoobráběcích závodů za poslední měsíc, které má guberniální odbor k dispozici.

Předseda RPO

KONCEPT DOPISU N. N. VAŠKOVVI*

[Nejdříve 10. 7. 1921]

- α) Poděkování.
 β) Dodatečné údaje.
1. 1920: 7670 kW. Je v tom zahrnuta Šaturka?
 2. — a co tulský uzel?
 3. nedají se vyčlenit velké elektrárny, například 1000 atd. kW?
 4. kolik měsíců roku 1921?
 5. podrobnosti o »počátku zřizování« okresních elektráren?
 6. »mohlo dát« Moskvě? ale dalo a kdy?
 7. Podrobnosti o Bolševské a Dětskoselské (měsíc dokončení?).

* Viz též tento svazek, dokument č. 141. Red.

γ) Údaje ke sjezdu říjen²⁴⁰¹ nedají se shromáždit trochu podrobněji o 774 elektrárnách.

δ) O výuce v elektrárnách ke sjezdu říjen 1921?

39

VZKAZ KNIHOVNÍKOVI
A POZNÁMKY NA SOUPISU KNIH
A BROŽUR
DOŠLÝCH ZE ZAHRANIČÍ*

Zašlete mi prosím označené publikace.

11. 9. [1921]

Lenin

SOUPIS KNIH A BROŽUR
DOŠLÝCH ZE ZAHRANIČÍ

Jazyk	Autor	Název	Vydavatelství	Rok vyd.	Místo vyd.	Počet
-------	-------	-------	---------------	----------	------------	-------

88

Engl.	Morris Hillquit	From Marx to Lenin ^[137]	The Hanford Press	1921	New York	1
"	Lala Lajpat Rai	Reflections on The Political Situation in India ^[147]	Verlag von Otto Wigand	1917	Leipzig	1

* Uvedeny jsou pouze tituly označené V. I. Leninem. Překlad titulů:

Od Marxe k Leninovi. Úvahy o politické situaci v Indii. Stranický sjezd v Liberci 1921. Světová krize kapitalismu a Komunistická internacionála. *Red.*

Deutsch

Der Reichenberg
Parteitag
1921. Die
Weltkrise
des Kapital.
und die
Kommunist.
Internationa-
le^[138]

Verlag der
Volksbuch-
hand. Runge
& Co.

1921 Reichen-
berg

1

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading.

Handwritten text in the upper middle section, appearing to be a list or set of instructions.

Handwritten text in the middle section, possibly a paragraph or a list item.

Handwritten text in the lower middle section, continuing the list or instructions.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a concluding note.

SEZNAM LENINOVÝCH DOPISŮ
ZAŘAZENÝCH DO PŘEDCHOZÍCH
SVAZKŮ SEBRANÝCH SPISŮ

SEZNAM DOSUD NENALEZENÝCH
LENINOVÝCH DOPISŮ

POZNÁMKY

ÚDAJE K JEDNOTLIVÝM
DOKUMENTŮM

REJSTŘÍKY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

PHYSICAL CHEMISTRY
PROFESSOR [Name]

STUDENT [Name]
[Address]
[City, State, Zip]

DATE [Date]
[Signature]

[Text]

[Text]

[Text]

[Text]

[Text]

SEZNAM LENINOVÝCH DOPISŮ
ZAŘAZENÝCH DO PŘEDCHOZÍCH SVAZKŮ
SEBRANÝCH SPISŮ

(27. června — 3. listopadu 1921)

DOPIS O. V. KUUSINENOVI A W. KOENENOVI. 9. července 1921.

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 76

SDĚLENÍ L. B. KAMENĚVOVI S PŘIPOMÍNKAMI K NÁVRHU TEŽÍ O REALIZACI NOVÉ EKONOMICKÉ POLITIKY.

21. července 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 95

DOPIS G. MJASNIKOVVI. 5. srpna 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 99—104

SOUDRUHOVI THOMASU BELLOVI. 13. srpna 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 106—108

DOPIS NĚMECKÝM KOMUNISTŮM. 14. srpna 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 109—121

DOPIS V. V. KUJBYŠEVOVI A NÁVRH ZÁVAZKU DĚLNÍKŮ
PŘIJÍŽDĚJÍCÍCH Z AMERIKY DO RUSKA. 22. září 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 149—150

K ÚKOLŮM DĚLNICKO-ROLNICKÉ INSPEKCE, JAK JE CHÁPAT A PLNIT. 27. září 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 151—157

DOPIS A. S. KISELJOVOVI S NÁVRHEM USNESENÍ RADY LI-
DOVÝCH KOMISAŘŮ. 10. října 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 165—166

SDĚLENÍ ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 11. října
1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 167

SDĚLENÍ V. M. MOLOTOVOVI S NÁVRHEM USNESENÍ POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b) O DOHODĚ S RUTGERSOVOU SKUPINOU. 12. října 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 168—169

DOPIS ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA S NÁVRHEM USNESENÍ ÚV KSR(b) A RADY PRÁCE A OBRANY, TÝKAJÍCÍ SE RUTGERSOVÝCH NÁVRHŮ. *Mezi 12. a 15. říjnem 1921*

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 170—171

SDĚLENÍ V. M. MICHAJLOVOVI S NÁVRHEM USNESENÍ ÚV KSR(b) K DOHODĚ S RUTGERSOVOU SKUPINOU. 19. října 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 207—208

DOPIS POLSKÝM KOMUNISTŮM. 19. října 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 210—211

PÍSEMNÝ VZKAZ G. V. ČIČERINOVÍ A POZNÁMKY NA NÁVRHU PROHLÁŠENÍ SOVĚTSKÉ VLÁDY O UZNÁNÍ DLUHŮ. 24. října 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 215—218

PÍSEMNÝ VZKAZ V. M. MICHAJLOVOVI S NÁVRHEM TELEGRAMU L. B. KRASINOVÍ. 28. října 1921

Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 220.

SEZNAM DOSUD NENALEZENÝCH
LENINOVÝCH DOPISŮ
(27. června—3. listopadu 1921)

V. M. MOLOTOVOVI
27. června 1921

V Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS* je uložena kniha se záznamy došlých dokumentů adresovaných V. I. Leninovi**, v níž je zapsáno, že dopis od A. G. Šlichtera (pod č. 523) byl »s Leninovou poznámkou« postoupen 27. června 1921 Molotovovi.

G. V. ČIČERINOVÍ
29. června 1921

V knize se záznamy dokumentů odeslaných V. I. Leninem***, která je uložena v Ústředním stranickém archívu, se pod č. 476 uvádí: »Čičerinovi o urychlení podle Koppova telegramu, tajně (bez kopie).«

V. M. MOLOTOVOVI
30. června 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 478 uvádí: »Soudruhu Molotovovi (bez kopie, zapečetěno).«

V. M. MOLOTOVOVI
1. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 482 uvádí: »Molotovovi od V. I. zapečetěná obálka.«

* Dále jen Ústřední stranický archív. *Red.*

** Dále jen kniha došlé korespondence. *Red.*

*** Dále jen kniha odeslané korespondence. *Red.*

I. S. UNŠLICHTOVI

1. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 483 uvádí: »Unšlichtovi tajná zásilka (bez kopie).«

V. I. NĚVSKÉMU

7. července 1921

Odpověď na dopis V. I. Něvského z 5. července 1921, v němž žádal o setkání (Ústřední stranický archív). V knize odeslané korespondence se pod č. 498 uvádí: »Soudruhu Něvskému — o datu jeho přijetí.«

V. M. MOLOTOVOVI

9. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 503 uvádí: »Soudruhu Molotovovi (zapečetěno).«

G. J. ZINOVJEVOVI

10. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 507 uvádí: »Soudruhu Zinovjevovi — zapečetěná obálka.«

V. M. MOLOTOVOVI

10. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 508 uvádí: »Soudruhu Molotovovi, zapečetěno.«

G. V. ČIČERINOVÍ

10. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 509 uvádí: »Soudruhu Čičerinovi, zapečetěno.«

G. J. ZINOVJEVOVI

13. července 1921

V dopisu L. B. Kameněvovi z 13. července 1921 Lenin napsal: »Poslal jsem dnes Zinovjevovi návrhy usnesení ÚV a dopis« (Ústřední stranický archív).

F. PLATTENOVÍ

13. července 1921

Ve svém vzkazu z 13. července 1921 Lenin žádal L. A. Fotijevovou, aby vyhledala delegáta III. kongresu Komunistické internacionály zastupujícího Švýcarskou komunistickou stranu a předala jeho dopis pro F. Plattena (Ústřední stranický archív). V knize došlé korespondence se pod č. 640 uvádí: »Dopis k dalšímu postoupení (soudruhu Plattenevi).«

N. I. BUCHARINOVÍ

13. července 1921

Ve vzkazu L. A. Fotijevové Lenin napsal 13. července 1921: »Byly Bucharinovi odeslány moje poznámky?« (Ústřední stranický archív.)

G. J. ZINOVJEVOVI

14. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 524 uvádí: »Zinovjevovi, zapečetěná obálka.«

L. B. KAMENĚVOVI

14. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 525 uvádí: »Kameněvovi, zapečetěná obálka.«

M. P. PAVLOVIČOVI

15. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 535 uvádí: »Soudruhu Pavlovičovi — o tom, že Vl. I. schvaluje návrh připravovaného atlasu a navrhuje spojit se s Kajsarovem (došlá 681).«

N. V. KORBLINSKÉMU

15. července 1921

Odpověď na dopis N. V. Korblinského z 15. července 1921, na němž je poznámka: »Odpověď 15. 7.« (Ústřední stranický archív). V knize odeslané korespondence se pod č. 536 uvádí: »Soudruhu Korblinskému — odpověď na jeho dopis o porušování práva podávat zprávy, které mu bylo uděleno (došlá 668).«

G. L. ŠKLOVSKÉMU

15. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 537 uvádí: »Soudruhu Šklovskému, zapečetěno.«

A. I. POŤAJEVOVI

16. července 1921

V knize odeslané korespondence se uvádí: »Soudruh Poťajev — žádost o vyjádření k Cjurupovu telegramu o zásobování dělníků na stavbě Kaširské elektrárny rybami.«

I. I. IONOVOVI

18. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 551 uvádí: »Soudruhu Ionovovi — dotaz, zda je nutné, aby do ciziny odcestovala dvoučlenná komise seznamovat se s novými mapami a atlasy, a jeho názor na profesora Anučina a Bodrova.«

A. I. RYKOVŮVI

18. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 552 uvádí: »Soudruhu Rykovovi — zapečetěná obálka nadepsaná Naša pravda, list Kozlovovi k vyř.«

L. B. KRASINŮVI

18. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 553 uvádí: »Soudruhu Krasinovi — zapečetěná zásilka.«

L. B. KAMENĚVOVI

20. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 565 uvádí: »Soudruhu Kameněvovi — zapečetěno.«

V. M. MOLOTOVOVI

20. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 566 uvádí: »Soudruhu Molotovovi — zapečetěno.«

V. S. DOVGALĚVSKĚMU

21. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 575 uvádí: »Soudruhu Dovgalevskému, lidový komisariát pošt a telegrafů — o neuspokojivém fungování telefonů.«

V. M. MOLOTOVOVI

21. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 577 uvádí: »Molotovovi, zapečetěno.«

E. BLOOROVÉ

21. července 1921

Odpověď na dopis E. Bloorové z 19. července 1921, na němž Lenin napsal: »Do archívu (dopis amer. obch.)« a »odpověď 21. 7.« (Ústřední stranický archív.) V knize odeslané korespondence se pod č. 578 uvádí: »Elle Riv Bloorové, č. 63 b, Continental, zapečetěno.«

K. ZETKINOVÉ

25. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 597 uvádí: »Soudružce Zetkinové — domluva o přijetí u Vl. Iljiče.«

A. I. RYKOVŮVI

25. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 598 uvádí: »Soudruhu Rykovovi — pokyn, jak se zachovat vzhledem k tomu, že se Šljapnikov nedostavil na zasedání.«

C. ZETKINOVÉ

26. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 607 uvádí: »Soudružce Zetkinové německy.«

V. S. DOVGALEVSKÉMU

26. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 608 uvádí: »Soudruhu Dovgalevskému — o telefonu pro doktora Getjeho.«

G. V. ČIČERINŮVI

26. července 1921

Odpověď na dopis G. V. Čičerina z 26. července 1921 (Ústřední stranický archív). V knize odeslané korespondence se pod č. 611 uvádí: »Soudruhu Čičerinovi — o praktických návrzích, které je nutné předložit ÚV.«

G. V. ČIČERINOV I

26. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 613 uvádí: »Soudruhu Čičerinovi — o provádění agitace v zahraničí prostřednictvím organizačního byra.«

J. V. PAŠKOVSKÉMU

26. července 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 623 uvádí: »Soudruhu Paškovskému Ústřední statistický úřad — k poskytování údajů o hlavních průmyslových odvětvích.«

L. K. MARTENSOVI

1. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 624a uvádí: »Soudruhu Martensovi — případ Bittiho, žádost o sdělení, zda platí jeho názor, nebo Čičerinův, protože jsou naprosto protichůdné.«

V. M. MOLOTOVOVI

1. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1025b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Pilně soudruhu Molotovovi (od Lenina). Převzetí potvrdit na obálce,« na níž V. M. Molotov potvrdil převzetí dopisu 1. srpna. V knize odeslané korespondence se pod č. 643 uvádí: »Soudruhu Molotovovi — zapečetěno.«

G. J. ZINOVJEVOVI

2. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 648 uvádí: »Soudruhu Zinovjevovi — zapečetěno.«

L. D. TROCKÉMU

2. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 649 uvádí: »Soudruhu Trockému — zapečetěno.«

V. M. MOLOTOVOVI

4. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 666 uvádí: »Soudruhu Molotovovi — o definitivním rozhodnutí ve věci Goldenberga.«

I. A. TEODOROVIČOVI

5. srpna 1921

V dopisu z 12. 8. 1921 Lenin napsal I. A. Teodorovičovi: »Neodpověděl jste mi ohledně duchoborců. Pošlete mi prosím můj dopis a své závěry« (viz tento svazek, dokument č. 190).

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 676/1070b uložena obálka nadepsaná Leninem: »soudruhu Teodorovičovi (od Lenina),« na níž Teodorovič potvrdil převzetí dopisu. V knize odeslané korespondence se pod č. 676 uvádí: »Zapečetěný dopis soudruhu Teodorovičovi.«

I. S. UNŠLICHTOVI

5. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 677/1068b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Celoruská mimořádná komise, soudruhu Unšlichtovi (od Lenina),« na níž Unšlicht potvrdil převzetí dopisu 5. srpna 1921 ve 23.45. V knize odeslané korespondence se pod č. 677 uvádí: »Zalepený dopis soudruhu Unšlichtovi.«

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

6. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 681 uvádí: »Kržižanovskému. Zapečetěný dopis V. I.«

G. D. CJURUPOVI

7. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1088b/684 uložena obálka nadepsaná Leninem: »G. Dm. Cjurupovi,« na níž Cjurupa potvrdil převzetí dopisu 8. srpna v 10.15. V knize odeslané korespondence se pod č. 684 uvádí: »G. D. Cjurupovi. Zapečetěný dopis V. I.«

P. A. BOGDANOVVI

7. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1087/685a uložena obálka nadepsaná Leninem: »Předsedovi NNHR soudruhu Bogdanovovi,« na níž Bogdanov potvrdil převzetí dopisu 7. srpna. V knize odeslané korespondence se pod č. 685 uvádí: »Bogdanovovi, zapečetěný dopis V. I.«

SPRÁVĚ KREMLU

7. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 859 uložena obálka, na níž sekretářka potvrdila převzetí dopisu.

P. A. BOGDANOVVI

8. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 688/1096b uložena obálka s potvrzením o převzetí dopisu 8. srpna 1921 ve 12.40. V knize odeslané korespondence se pod č. 688 uvádí: »Soudruhu Bogdanovovi — o lnářském trastu a přání pohovořit si na toto téma. (Bez kopie.)«

I. P. GOLDENBERGOVI

8. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 692 uvádí: »Goldenbergovi.«

L. B. KAMENĚVOVI

Mezi 8. a 12. srpnem 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1117 uložena obálka nadepsaná Leninem: »L. B. Kameněvovi,« na níž Kameněv potvrdil převzetí dopisu.

I. P. GOLDENBERGOVI

11. srpna 1921

Odpověď na dopis I. P. Goldenberga z 10. srpna 1921 (Ústřední stranický archív). Na Goldenbergově dopisu je Leninova poznámka: »Do archívu od Goldenberga, odpověď 11. 8.« V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1134b/706 uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu Osipu Petroviči *Goldenbergovi* (od Lenina).« V knize odeslané korespondence se pod č. 706 uvádí: »Soudruhu Os. Petr. Goldenbergovi — zapečetěno« a Goldenberg potvrzuje převzetí dopisu 12. srpna 1921.

V. M. MOLOTOVOVI

12. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1136b/704 uložena obálka nadepsaná Leninem: »Pilně soudruhu *Molotovovi* (od Lenina). *Převzetí* potvrdit na *obálce*,« na níž Molotov potvrdil převzetí dopisu 12. srpna. V knize odeslané korespondence se pod č. 704 uvádí: »Soudruhu Molotovovi — zapečetěno.«

M. V. FRUNZEMU

12. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1135b/705 uložena obálka od dopisu. V knize odeslané korespondence se pod č. 705 uvádí: »Soudruhu Frunzemu — zapečetěno.«

I. S. UNŠLICHTOVI

12. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je uložena obálka nadepsaná Leninem: »Celoruská mimořádná komise, soudruhu Unšlichtovi (od Lenina).« V knize odeslané korespondence se pod č. 707 uvádí: »Soudruhu Unšlichtovi — zapečetěno.«

N. P. BRJUCHANOVVI

12. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 711 uvádí: »Soudruhu Brjuchanovovi — o odvodu naturální daně, o vyznamenání vzorných gubernií a o koncentraci soli.«

V. M. MOLOTOVOVI

13. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1146b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Pilně s mandátem soudruhu Molotovovi (od Lenina),« na níž Molotov potvrdil převzetí dopisu 13. srpna.

L. D. TROCKÉMU

16. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1154b/723 uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu Trockému (od Lenina 16. 8.),« na níž Trockij potvrdil převzetí dopisu. V knize odeslané korespondence se pod č. 723 uvádí: »Soudruhu Trockému. Zapečetěná obálka.«

V. M. MOLOTOVOVI

16. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1153b/726 uložena obálka nadepsaná Leninem: »Pilně soudruhu Molotovovi (od Lenina),« na níž Molotov potvrdil převzetí dopisu 16. srpna. V knize

odeslané korespondence se pod č. 726 uvádí: »Molotovovi (zapečetěná obálka).«

L. B. KAMENĚVOVI

16. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 727 uvádí: »Kameněvovi. Žádost o informaci ohledně jednání v Rize.«

L. D. TROCKÉMU, K. B. RADKOVI,
J. V. STALINOVÍ, L. B. KAMENĚVOVI
A G. J. ZINOVJEVOVI

16. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 728 uvádí: »Trockému, Radkovi, Stalinovi, Kameněvovi a Zinovjevovi — o informačním byru.«

M. I. FRUMKINOVÍ

22. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 746 uvádí: »Soudruhu Frumkinovi o směně zboží.«

ROZENBLATOVÍ

22. srpna 1921

V knize odeslané korespondence jsou tyto záznamy: pod č. 749 — »Soudruhu Rozenblatovi, redakce listu *Ekonomičeskaja žizň*, zapečetěno« a pod č. 750 — »Soudruhu Rozenblatovi, redakce listu *Ekonomičeskaja žizň*, zapečetěno.«

D. I. KURSKÉMU

22. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1446/1360 uložena obálka Leninova dopisu D. I. Kurskému, odeslaného ve 22.19, na níž Kurskij potvrdil převzetí dopisu 22. srpna 1921 ve 23.55.

I. S. UNŠLICHTOVI

26. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 763/7217b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu Unšlichtovi (od Lenina). (Tajné),« na níž I. S. Unšlicht potvrdil převzetí dopisu 16. srpna 1921. V knize odeslané korespondence se pod č. 763 uvádí: »Soudruhu Unšlichtovi — zapečetěno.«

G. V. ČIČERINOVÍ

27. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1231b uložena obálka Leninova dopisu G. V. Čičerinovi, na níž sekretářka potvrdila převzetí dopisu 27. srpna 1921 v 17.05.

M. K. VĚTOŠKINOVÍ

28. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 773 uložena obálka Leninova dopisu M. K. Větoškinovi.

V. M. MOLOTOVOVI

29. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1238b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu Molotovovi (od Lenina) na podpis,« na níž V. M. Molotov potvrdil převzetí dopisu 29. srpna.

J. V. STALINOV I

30. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1242b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Pílné, soudruhu *Stalinovi* (od Lenina), na). Převzetí potvrdit na obálce,« na níž Stalin potvrdil převzetí dopisu 30. srpna.

J. V. STALINOV I

30. srpna 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1242b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Pílné, soudruhu *Stalinovi* (od Lenina), převzetí potvrdit na obálce,« na níž Stalin potvrdil převzetí dopisu 30. srpna.

J. S. VARGOVI

31. srpna 1921

Odpověď na Vargův dopis. V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1255b/751 uložena obálka nadepsaná Leninem: »An den Genossen *E. Varga*, soudruhu *Vargovi*, b. Ljux, pokoj 20 (od Lenina),« na níž Varga potvrdil převzetí dopisu. Na Vargově dopisu je Leninova poznámka: »Odpověděl 31. 8.« V knize odeslané korespondence se pod č. 751 uvádí: »Zapečetěná obálka, soudruhu *Vargovi*.«

V. M. MOLOTOVOVI

31. srpna 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 788 uvádí: »Molotovovi, zapečetěná obálka.«

L. B. KRASINOV I

2. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 793 uvádí: »Soudruhu *Krasinovi*, tajně, zapečetěno.« K tomu je přiloženo Krasinovo potvrzení, že dopis převzal.

J. S. VARGOVI

2. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1267b/794 uložena obálka nadepsaná Leninem: »An den Genossen E. Varga. Soudruhu Vargovi, pilně, b. Ljux, pokoj 20 (od Lenina),« na níž Varga potvrdil převzetí dopisu. V knize odeslané korespondence se pod č. 794 uvádí: »Soudruhu Vargovi, zapečetěno.«

I. S. UNŠLICHTOVI

4. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1276b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Tajné, Celoruská mimořádná komise, soudruhu Unšlichtovi (od Lenina). Převzetí potvrdit na obálce,« na níž Unšlicht potvrdil převzetí dopisu 4. září 1921 ve 23.15.

L. B. KAMENĚVOVI

5. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1277b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Pilně, L. B. Kameněvovi (od Lenina),« na níž Kameněv potvrdil převzetí dopisu.

V. M. MOLOTOVOVI

5. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1116/1286 uložena obálka Leninova dopisu V. M. Molotovovi, na níž Molotov potvrdil jeho převzetí.

REDAKCI PRAVDY

5. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 808/1301 uložena obálka s potvrzením o převzetí dopisu 5. září v 17.30. V knize odeslané korespondence se pod č. 808 uvádí: »Redakci Pravdy, žádost o zaslání článku soudruha G. Safarova o Turkestánu.«

I. S. UNŠLICHTOVI

12. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 831 uvádí: »Soudruhu Unšlichtovi — o osvobození profesora Ščepkina.«

REDAKCI LISTU EKONOMIČESKAJA ŽIZŇ

13. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 846 uvádí: »Redakci listu Ekonomičeskaja žizň o zaslání č. 191.«

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ

14. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 851 uvádí: »Lidovému komisariátu zásobování — o vydání nezbytných hospodářských potřeb soudruhu Sočněvovi.«

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

16. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je uloženo potvrzení: »Zásilku od předsedy RLK V. I. Lenina adresovanou soudruhu G. M. Kržižanovskému k předání do vlastních rukou převzal.«*

B. S. STOMOŇAKOVVI

Před 17. zářím 1921

V Ústředním stranickém archívu je uložena obálka nadepsaná Leninem: »Prosím pošlete do Berlína Stomoňakovovi od Lenina,« na níž Stomoňakov potvrdil převzetí dopisu 17. září 1921.

* Podpis nečitelný. Red.

V. M. MOLOTOVOVI

17. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 861/1426 uložena obálka nadepsaná Leninem: »Osobně soudruhu *Molotovovi*, *tajné* (od Lenina),« na níž Molotov potvrdil převzetí dopisu 17. září. V knize odeslané korespondence se pod č. 861 uvádí: »Soudruhu Molotovovi — zapečetěná tajná zásilka V. I.«

I. S. UNŠLICHTOVI

19. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 865/1434b uložena obálka nadepsaná Leninem: »*Tajné*, Celoruská mimořádná komise, soudruhu *Unšlichtovi* (od Lenina)«. V knize odeslané korespondence se pod č. 865 uvádí: »Unšlichtovi o parníku Kornard.«

I. I. RADČENKOVI

19. září 1921

Leninův dopis se vztahuje k dopisu I. I. Radčenka z 16. září 1921. V knize odeslané korespondence se uvádí: »Radčenkovi, dotaz na dopis z 16. 9. (kniha došlé korespondence, č. 1214, V. I.).«

SBRUJEVOVI

20. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 876 uvádí: »Tajemníkovu moskevské mimořádné komise soudruhu Sbrujevovi ohledně případu inženýra Slotinceva.«

I. S. UNŠLICHTOVI

20. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 880/1454b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Celoruská mimořádná komise, soudruhu *Unšlichtovi osobně* (od Lenina),« na níž Unšlicht potvrdil převzetí dopisu 21. září 1921 v 16.00. V knize odeslané korespondence se pod č. 880 uvádí: »Soudruhu Unšlichtovi — zapečetěno, od V. I.«

G. J. ZINOVJEVOVI

20. září 1921

Sekretářka rady lidových komisařů N. S. Lepešinská napsala 20. září 1921 do expedice Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů: »Přiloženou zásilku od soudruha Lenina je nutné dnes odeslat do Petrohradu soudruhu Zinovjevovi.«

V. M. MOLOTOVOVI

21. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1250/1459b uložena obálka Leninova dopisu V. M. Molotovovi. V knize došlé korespondence se pod č. 1250 uvádí, že V. M. Molotovovi byla postoupena žádost A. M. Šapovalova adresovaná organizačnímu byru ÚV a obsahující »prosbu dovolit mu odjet do Německa na léčení a přípisek od V. I.«

G. K. ORDŽONIKIDZEMU

22. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je uložena obálka Leninova dopisu na jméno G. K. Ordžonikidzeho.

V. M. MOLOTOVOVI

23. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1464/886 uložena obálka Leninova dopisu V. M. Molotovovi určeného »do vlastních rukou«. V knize odeslané korespondence se pod č. 886 uvádí: »Zalepená obálka Molotovovi (vrátit dopisy Tomského a Peterse).«

V. M. MOLOTOVOVI

23. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 887 uvádí: »Molotovovi o zabezpečení rodiny Gukovského (bez kopie).«

V. V. KUJBYŠEVOVI

24. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 891 uvádí: »Kujbyševovi, telefonogramem oznámit, má-li zprávy od Martense.«

A. B. CHALATOVVI

24. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 893 uvádí: »Chalatovovi, o vydání potravin lidovému komisariátu zemědělství pro práce na elektrických zařízeních.«

J. V. STALINOVVI

24. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 894/1473b uložena obálka nadepsaná Leninem: »*Osobně* soudruhu Stalinovi. Pilné (od Lenina).« V knize odeslané korespondence se pod č. 894 uvádí: »Stalinovi — zalepená obálka.«

L. N. KRICMANOVVI

24. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 895 uvádí: Kricmanovi — hlášení telefonogramem o zajištění rybného průmyslu (kniha došlé korespondence, č. 1262).«

M. I. KALININOVVI

27. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 904/1496b uložena obálka nadepsaná Leninem: »M. I. Kalininovi,« na níž Kalinin potvrdil převzetí dopisu. V knize odeslané korespondence se pod č. 904 uvádí: »Kalininovi — zalepený dopis.«

V. M. MOLOTOVOVI

27. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1500b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu Molotovovi (od Lenina),« na níž Molotov potvrdil převzetí dopisu 27. září.

D. B. RJAZANOVVI

28. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je uloženo potvrzení: »Leninův dopis z 28. září jsem převzal 6. října 1921. — D. Rjazanov.«

M. I. FRUMKINOV I

29. září 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 911 uvádí: »Frumkinovi — zalepený dopis.«

J. V. STALINOV I

29. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1521b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu Stalinovi (od Lenina).«

J. V. STALINOV I

30. září 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1528b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu Stalinovi (od Lenina),« na níž Stalin potvrdil převzetí dopisu.

L. D. TROCKÉMU

1. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 923 uvádí: »Trockému — zapečetěná obálka.«

J. V. STALINOVÍ

3. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1547b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu *Stalinovi* (od Lenina),« na níž Stalin potvrdil převzetí dopisu. V knize odeslané korespondence se pod č. 926 uvádí: »Stalinovi — zapečetěná obálka.«

G. V. ČIČERINOVÍ

3. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1548b uložena obálka od dopisu nadepsaná Leninem: »Soudruhu Čičerinovi (od Lenina).«

B. I. REJNŠTEJNOVÍ

4. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 929 uvádí: »Rejnštejnovi — zapečetěná obálka.«

HLAVNÍ SPRÁVĚ PALIV

4. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 930 uvádí: »Hlavní správě paliv (kopie odbor kovů) o zásobení stavby Kaširské elektrárny koksem.«

N. A. SEMAŠKOVÍ

7. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 942/1580b uložena obálka Leninova dopisu N. A. Semaškovi. V knize odeslané korespondence se pod č. 942 uvádí: »Semaškovi — zapečetěná obálka (bez kopie).«

L. D. TROCKÉMU

8. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 947 uvádí: »Trockému — zapečetěná obálka.«

J. E. RUDZUTAKOVI

8. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 948 uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu *Rudzutakovi* (od Lenina),« na níž Rudzutak potvrdil převzetí dopisu. V knize odeslané korespondence se pod č. 948 uvádí: »Rudzutakovi — zapečetěná obálka.«

V. M. MOLOTOVOVI

8. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 949 uvádí: »Molotovovi — zapečetěná obálka.«

P. A. ZALUCKÉMU

8. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1420/163 uložena obálka Leninova dopisu P. A. Zaluckému.

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

11. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 956/1613b uložena obálka Leninova dopisu G. M. Kržižanovskému. V knize odeslané korespondence se pod č. 956 uvádí: »Kržižanovskému — dopis VI. II. ohledně hlášení Dovgalevského o požáru v Petrohradu.«

L. B. KRASINOVÍ

11. října 1921

Odpověď na dopis L. B. Krasina z 25. září 1921. V Ústředním stranickém archívu je pod č. 957 uložena obálka nadepsaná Leninem: »Lidovému komisariátu zahraničních věcí, soudruhu Gorbunovovi s prosbou odeslat do Londýna soudruhu Krasinovi (a pokud tam není, soudruhu Berzinovi) (od Lenina),« na níž Krasin potvrdil převzetí dopisu 25. října 1921. Dále je na obálce potvrzení P. P. Gorbunova, že dopis obdržel, a potvrzení z oddělení diplomatických kurýrů lidového komisariátu zahraničních věcí, že dopis byl odeslán do Londýna 17. října 1921. V knize odeslané korespondence se pod č. 957 uvádí: »Do Londýna Krasinovi od Lenina, prostřednictvím P. P. Gorbunova, v zalepené obálce.«

L. D. TROCKÉMU

12. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 959 uvádí: »Trockému — tajné, o dopisu Bronského (bez kopie).«

L. V. NOVICKÉMU

13. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 963 uvádí: »Novickému — zapečetěná obálka.«

PREOBRAŽENSKÉMU*

14. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 973/1636 uložena obálka Leninova dopisu Preobraženskému. V knize odeslané korespondence se pod č. 973 uvádí: »Preobraženskému — zapečetěná obálka.«

* Zřejmě J. A. Preobraženskému. *Red.*

N. N. KRESTINSKÉMU

15. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 979 uvádí: »Krestinskému — názor na Ignatjevův dopis a přiložený dopis (zapečetěná obálka).«

I. I. RADČENKOVI

16. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 982 uvádí: »Soudruhu Radčenkovi — anglický dopis Franka Sorina s poznámkou Vl. Iljiče, aby odpověděl, kdo to je Cibrario, o němž je řeč, a kdo to je Sorin.«

N. I. BUCHARINOV I

17. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 983 uvádí: »Bucharinovi — zapečetěná obálka.«

I. S. UNŠLICHTOVI

17. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1677/992 uloženo potvrzení I. S. Unšlichta, že převzal »do vlastních rukou« Leninův dopis. V knize odeslané korespondence se pod č. 992 uvádí: »Unšlichtovi — zapečetěná obálka.«

V. M. MOLOTOVOVI

17. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je uložena obálka nadepsaná Leninem: »**Pilné**, soudruhu **Molotovovi** můj dopis a veškeré materiály o *Rutgersově* záležitosti (od Lenina),« na níž Molotov potvrdil převzetí dopisu 17. října.

T. I. SEDĚLNIKOVVI

18. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 1001 uvádí: »Sedělnikovvi — zapečetěná obálka.«

I. S. UNŠLICHTOVI

19. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1703 uložena obálka nadepsaná V. I. Leninem: »Celoruská mimořádná komise, soudruhu *Unšlichtovi* (od Lenina). *Osobně. Pilně,*« na níž Unšlicht potvrdil převzetí dopisu 19. října 1921 ve 22.30.

P. P. GORBUNOVOVI

20. nebo 21. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1722b uložena obálka nadepsaná Leninem: »*Lidový komisariát zahraničních věcí, P. P. Gorbunovovi* (od Lenina).«

L. D. TROCKÉMU

21. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1013/1733b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu *Trockému (osobně)* (od Lenina).« V knize odeslané korespondence se pod č. 1013 uvádí: »*Trockému, zapečetěná zásilka.*«

S. RUTGERSOVI

24. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 1024 uvádí: »Rutgersovi — zapečetěná obálka.«

G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

24. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 6631 uložena obálka nadepsaná: »Soudruhu Kržižanovskému (přísně tajné, jedině na vlastnoruční podpis) od soudruha Lenina.«

G. I. LOMOVOVI

24. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 306d/6631 uložena obálka Leninova dopisu G. I. Lomovovi.

M. M. LAŠEVIČOVI

25. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 6631 uložena obálka Leninova dopisu M. M. Laševičovi.

J. V. STALINOVÍ

25. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1028/1766b uložena obálka nadepsaná Leninem: »Soudruhu Stalinovi (od Lenina).« V knize odeslané korespondence se pod č. 1028 uvádí: »Soudruhu Stalinovi (zalepená obálka).«

I. S. UNŠLICHTOVI

25. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1029/1767b uloženo potvrzení I. S. Unšlichta, že 25. října ve 20.35 převzal »(tajný)« Leninův dopis. V knize odeslané korespondence se pod č. 1029 uvádí: »Soudruhu Unšlichtovi (zalepená obálka).«

K. B. RADKOVI

26. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 1033 uvádí: »Radkovi — o práci komise pro vzdělání. ÚV o honorování úředních osob v zahraničí (kniha došlé korespondence, č. 1371).«

M. V. FRUNZEMU

26. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1776b uložena obálka nadepsaná Leninem: »*Osobně soudruhu Frunzemu* (s prosbou, aby to předal dál adresátovi uvedenému v dopisu) (od Lenina).« V knize odeslané korespondence se pod č. 1033 uvádí: »Frunzemu — zalepená obálka.«

L. V. NOVICKÉMU

27. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1037/1798b uložena obálka Leninova dopisu L. V. Novickému. V knize odeslané korespondence se pod č. 1037 uvádí: »Soudruhu Novickému (zapečetěná obálka).«

A. A. SOLCOVI

29. října 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 1047 uvádí: »Solcovi — zapečetěná obálka.«

L. D. TROCKÉMU

31. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1048/16c uložena obálka nadepsaná Leninem: »*Soudruhu Trockému* (od Lenina).« V knize odeslané korespondence se pod č. 1048 uvádí: »Trockému — o přechodu hranic Ukrajiny a o protestu Kr-a (tajná zásilka).«

N. OSINSKÉMU

31. října 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 1051/21c uložena obálka Leninova dopisu N. Osinskému. V knize odeslané korespondence se pod č. 1051 uvádí: »Osinskému — vyjádření k jeho článku o zemědělském družstevnictví a chudých rolnících (kniha došlé korespondence, č. 1390).«

P. A. ZALUCKÉMU

3. listopadu 1921

V Ústředním stranickém archívu je pod č. 40c uložena obálka nadepsaná Leninem: »*Pilné, osobně soudruhu Zaluckému* (od Lenina),« na níž Zalucký potvrdil převzetí dopisu 3. listopadu ve 21.35.

F. PLATTENOVÍ

3. listopadu 1921

V knize odeslané korespondence se pod č. 1059 uvádí: »Plattenovi (dopis adresovaný V. I. s žádostí o okamžité předání Plattenovi).«

POZNÁMKY

- ¹ Tento telegram je odpovědí na dopis skupiny komunistů ze samarkandské organizace z 15. června 1921 adresovaný Prvnímu vojáku světové komunistické revoluční armády, v němž komunisté posílali Leninovi srdečný pozdrav a schvalovali novou ekonomickou politiku. Na obálku dopisu napsal Lenin příkaz sekretářce datovaný 27. 6. 1921: »**Spěchá.** Pošlete jim telegram s poděkováním a vyjádřením souhlasu. Koncept mi předložte« (Leninskij sbornik XX, s. 117). Koncept telegrafické odpovědi vypracoval sekretariát rady lidových komisařů podle Leninových pokynů. — 15
- ² Dne 20. července 1921 schválila Rada práce a obrany opatření, která měla zabránit zpoždování telegramů týkajících se rybného průmyslu a přepravy ryb. — 17
- ³ Telegram byl zřejmě připraven v lidovém komisariátu zásobování, vidován členem jeho kolegia A. B. Chalatovem a opatřen připomínkami lidového komisaře zásobování A. D. Cjurdy. — 17
- ⁴ Dne 29. června 1921 politické byro ÚV KSR(b) projednalo a v zásadě schválilo návrh A. M. Gorkého na vytvoření Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím. Vedle představitelů sovětské moci měli být členy výboru také buržoazní »veřejní činitelé« (N. M. Kiškin, J. D. Kuskovová, S. N. Prokopovič aj.). Aby nemohli využít této instituce ke svým kontrarevolučním záměrům, schválilo politické byro usnesením z 12. července 1921 návrh na vytvoření komunistické skupiny ve výboru.
Celoruský výbor pro pomoc hladovějícím byl vytvořen 21. července 1921 a existoval paralelně s ústřední komisí pro pomoc hladovějícím při CÚVV, založenou na základě usnesení Celoruského ústředního výkonného výboru ze 17. února 1921. Protisovětské síly ve výboru však prováděly kontrarevoluční politiku a nejrůznějšími způsoby sabotovaly organizování pomoci hladovějícím. Dne 27. srpna 1921, poté co většina výboru odmítla

uskutečnit návrh CÚVV, aby hlavní síly výboru byly vyslány na pomoc do nejvíce hladovějících oblastí, byl výbor rozpuštěn. O Celoruském výboru pro pomoc hladovějícím viz dokumenty č. 41 a 229 v tomto svazku. — 18

⁵ Tento vzkaz byl napsán na dopisu náměstka lidového komisaře školství a osvěty J. A. Litkense, který oznamoval, že práce na vydávání učebnic k začátku školního roku byla zastavena. — 19

⁶ Výstavba Kaširské elektrárny byla zahájena v únoru 1919 a podle plánu měla být dokončena do konce roku 1921. Pro značné obtíže však byl první blok elektrárny (12 megawattů) spuštěn až 4. června 1922.

Lenin přikládal této stavbě velký význam, pozorně sledoval její průběh a kontroloval, jak je stavba zásobována potřebným materiálem, pracovními silami, palivem a zařízením. Tento zájem se projevuje v celé řadě dokumentů zařazených do tohoto svazku (viz dokumenty č. 67, 68, 77, 182, 267, 292, 301, 339, 370, 398, 474, 475, 509 a 519; přílohy 4, 7, 11, 12, 13, 15, 16 aj.). — 20

⁷ Jde o jednání o uzavření koncesní smlouvy s akciovou společností švédských závodů na kuličková ložiska v Göteborgu (SKF). Dne 18. října 1921 rada lidových komisařů návrh koncesní smlouvy předložený Nejvyšší národohospodářskou radou zamítla, protože akciová společnost odmítla uznat vlastnické právo RSFSR na znárodněné sklady kuličkových ložisek. Tato otázka se projednávala na zasedáních politického byra ÚV KSR(b) ve dnech 20. a 27. října. Politické byro se vyslovalo pro to, aby jednání s akciovou společností pokračovalo. Dohoda se společností byla podepsána v dubnu 1923.

K této otázce viz též dokumenty č. 187, 252, 428, 459, 460 a 477. — 21

⁸ První část Leninova dopisu obsahuje připomínky k první verzi článku G. M. Kržižanovského Našim kritikům, který byl odpovědí na článek J. Larina Taje sovětského průmyslu^[35], uveřejněný 9. června 1921 v Pravdě a kritizující práci Státní plánovací komise. Kržižanovskij napsal Leninovi: »Tehdy jsem v prvním zápalu načrtl článek Našim kritikům, ale pak mi připadal příliš fejtonistický, tak jsem se rozhodl hodit ho do koše; budete-li mít chvíli času na letmé přečtení, mrkněte se na něj . . . (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). Později Kržižanovskij svůj článek přepracoval (viz tento svazek, dokument č. 298).

Druhá část dopisu (od slov: A ve zprávě pro Radu práce a obrany . . .) obsahuje Leninovy návrhy ke zprávě o činnosti Státní plánovací komise, kterou Kržižanovskij připravoval pro Radu práce a obrany. Zpráva byla přednesena 8. července 1921. — 21

- ⁹ V dubnu 1921 byla vytvořena zvláštní vědecká komise pro sestavení školního atlasu. Předsedou komise byl V. D. Kajsarov. Plán chystané práce vyložil Lenin v dopisu M. P. Pavlovičovi z 31. května 1921 (Sebrané spisy 52, Praha 1990, dokument č. 388).

V červnu 1921 byl pro práci na sestavení a vydání atlasu získán pracovník sovětského zastupitelství v Německu, ekonom P. L. Lapiňski. Lenin pozorně sledoval, jak tato práce pokračuje (viz Sebrané spisy 52, Praha 1990, dokumenty č. 410 a 471 a dokumenty č. 17, 206, 265, 290 a 309 v tomto svazku).

Tento příkaz napsal Lenin na hlášení V. D. Kajsarova o školním atlasu (viz Leninskij sborník XX, s. 321—322). Na tomto hlášení je Leninova poznámka: »O atlase imperialismu Fotijevo- vé viz s. 2.« V bodu 4 tohoto hlášení se navrhovalo podniknout cestu do zahraničí s cílem získat literaturu nezbytnou pro přípravu atlasu. Přípravné práce na sestavení atlasu se protáhly, takže publikace ve své době nebyla vydána. — 25

- ¹⁰ Poznámky pro Bohumíra Šmerala napsal Lenin během jednoho ze zasedání III. kongresu Kominterny v souvislosti s přípravou referátu o taktice KSR(b), s nímž Lenin vystoupil na 17. zasedání kongresu 5. července 1921 (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 55—74). — 26

- ¹¹ *Vorwärts* — orgán levicových rakouských sociálních demokratů, vycházel v Liberci v letech 1911—1934. Od roku 1921 se tento list stal orgánem německé sekce Komunistické strany Československa. — 26

- ¹² Tato věta byla napsána na zprávě náměstka lidového komisaře zásobování N. P. Brjuchanova a náměstka lidového komisaře zahraničního obchodu A. M. Ležavy ústřednímu výboru KSR(b). Zpráva informovala o možnosti nakoupit v severovýchodní Persii pět milionů pudů pšenice s tím, že pro tento účel by bylo třeba uvolnit čtyři milióny rublů ve stříbře. Členové politického byra ÚV KSR(b) tento návrh 6. července 1921 schválili.

Dne 18. července 1921 uvolnila malá rada lidových komisařů lidovému komisariátu zahraničního obchodu čtyři milióny rublů.
— 26

- ¹³ Jde o materiály ke statistice rozdělení koloniálních panství a surovinových zdrojů: Supan, Územní rozvoj evropských kolonií^[152], Bartholomew, Atlas světového obchodu^[133] a německá námořní ročenka Nauticus^[146]. Lenin připsal svůj vzkaz na hlášení K. Radka, v němž jsou uvedeny tyto publikace. — 27
- ¹⁴ Jde o cestu amerického senátora Josepha France do Sovětského Ruska. V. I. Lenin senátora přijal 15. července 1921 (viz tento svazek, dokument č. 59). — 27
- ¹⁵ Jde o komisi Rady práce a obrany v čele s I. T. Smilgou založenou na základě usnesení RPO z 8. července 1921. Jejím úkolem bylo zajistit zvýšení produkce ropných závodů v Baku a v Grozném a produkce Doněcké kamenouhelné pánve.
K této otázce viz též dokumenty č. 222, 411 a 412 v tomto svazku. — 28
- ¹⁶ Jde o konflikt mezi Hlavní správou rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu (předseda A. I. Poťajev) a lidovým komisariátem zásobování. Hlavní správa rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu trvala na začlenění do systému hlavních správ Nejvyšší národohospodářské rady, kdežto lidový komisariát zásobování si ji chtěl ponechat ve svém resortu.
Dne 7. července 1921 se komise ÚV KSR(b) pověřená vyšetřením konfliktu rozhodla ponechat tuto hlavní správu v rámci lidového komisariátu zásobování a uložila vedoucím pracovníkům obou institucí, aby pracovali v úzkém kontaktu a vytvořili normální vztahy.
V. I. Lenin požadoval, aby byl konflikt co nejrychleji zlikvidován, protože neshody v ústředí se nepříznivě projevovaly na práci nižšího aparátu. Viz korespondenci k této otázce (tento svazek, dokumenty č. 50, 97, 98, 99, 101, 102, 119 a 136). — 29
- ¹⁷ Jde o Leninův projev k československé otázce z 6. července 1921 na III. kongresu Kominterny v komisi pro taktické otázky. — 30
- ¹⁸ Nepodařilo se zjistit, jaký návrh má Lenin na mysli. — 30
- ¹⁹ Nepodařilo se zjistit, o jaké dopisy jde. — 32
- ²⁰ O opatřeních, která byla podniknuta v souvislosti se zdržením telegramu do Bachmutu [Arťomovsk] informoval V. S. Dovgalevskij Lenina 13. července 1921. — 33

- ²¹ Politické byro ÚV KSR(b) přijalo 9. července 1921 toto usnesení: »Soudruhu Leninovi se povoluje měsíční dovolená, během níž má právo docházet pouze na zasedání politického byra (ne však RLK a RPO kromě zvláštních případů — podle rozhodnutí sekretariátu ÚV)«. — 33
- ²² Tento pokyn napsal Lenin na dopis G. V. Čičerina z 9. července 1921. Čičerin mu v něm tlumočí návrh zástupce Mezinárodního červeného kříže Fridtjofa Nansena na zaslání potravin petrohradskému obyvatelstvu s podmínkou, že bude za účasti zahraničního zástupce zajištěn dohled nad jejich rozdělováním (viz poznámku 25 v tomto svazku). — 34
- ²³ Dne 9. července 1921 přijalo politické byro ÚV KSR(b) toto usnesení O zintenzívnění zásobovacích prací^[86]: »Potvrdit organizačnímu byru nezbytnost odvolání maximálního počtu komunistů, výjimečně i jiných zvlášť cenných soudruhů z jejich práce a jejich převedení na zásobovací práce. Přitom se nelze zastavit ani před dočasným uzavřením třeba i devíti desetin některých oddělení státních institucí a dokonce i celých lidových komisariátů, které nejsou životně důležité.« — 34
- ²⁴ Jde o Leninovy připomínky k návrhu tezí Nejvyšší národohospodářské rady o realizaci zásad nové ekonomické politiky, který schválilo 6. července 1921 předsednictvo NNHR (viz Leninский sborník XX, s. 102—106). Text návrhu s Leninovými připomínkami byl zaslán G. M. Kržižanovskému, I. T. Smilgovi, N. P. Brjuchanovovi, A. M. Ležavovi, V. A. Avaněšovovi a V. V. Šmidtovi. 11. července předsednictvo NNHR znovu projednalo návrh tezí, schválilo jej a předložilo politickému byru ÚV KSR(b) k posouzení. 12. července byly teze NNHR projednány v radě lidových komisařů a 16. července v politickém byru ÚV KSR(b). Politické byro vzalo teze za základ a ustavilo redakční komisi, která předložila novou variantu tezí, k níž Lenin opět vypracoval připomínky (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 95). Tento návrh byl projednán 23. července na schůzi komunistické frakce ústředních výborů odborových svazů, předsednictva moskevské guberniální odborové rady a zástupců petrohradských odborů. Teze schválilo dne 9. srpna 1921 plenární zasedání ústředního výboru strany a týž den je rada lidových komisařů uzákonila jako Směrnice rady lidových komisařů k realizaci zásad nové ekonomické politiky (viz Direktivy KPSS i Sovětského pravitelstva po chozjajstvennym voprosam, sv. 1, Moskva 1957, s. 254—259).

K této otázce viz též dokumenty č. 32, 33 a 34 v tomto svazku.

— 35

²⁵ Sdělení bylo napsáno na dopisu tajemníka ÚV KSR(b) V. M. Molotova, který předložil členům politického byra ke schválení dva návrhy: 1. uložit komisi P. A. Bogdanova a G. V. Cyperoviče, aby vypracovala návrh smlouvy s německým konsorciem o účasti na obnově hutního průmyslu v Petrohradu; 2. návrh Fridtjofa Nansena na zaslání potravin petrohradskému obyvatelstvu. Politické byro ÚV KSR(b) oba návrhy schválilo dne 11. července 1921. — 38

²⁶ Písemné vzkazy V. A. Smoljaninovi se týkají vybavení karské expedice, která měla prozkoumat možnosti dopravy zboží na Sibiř, k ústí Obu a Jeniseje, odkud by byla organizována výměna zboží se švédským koncernem. Místopředseda sibiřského revolučního výboru S. J. Čuckajev vyslovil v telegramu z 8. července 1921 adresovaném Leninovi pochybnosti o úspěchu karské expedice, neboť L. B. Krasin zrušil dohodu se Švédy a zboží nakupoval u Angličanů.

Smoljaninov společně s Krasinem vypracovali 14. července 1921 na Leninův příkaz odpověď Čuckajevovi, v níž sdělovali, jaká opatření k zajištění expedice byla podniknuta. — 39

²⁷ Tyto vzkazy byly napsány v souvislosti se zpožděným vytištěním Nařízení RLK a RPO místním sovětským institucím^[81]. Návrh Nařízení RPO napsal Lenin v květnu 1921 (viz Sebrané spisy 43, Praha 1989, s. 285—313). Po důkladném projednání ho schválilo 30. června 1921 předsednictvo Nejvyšší národohospodářské rady jako Nařízení RLK a RPO místním sovětským institucím. Lenin naléhal na jeho rychlé vydání tiskem (viz dokumenty č. 53, 91 a 92 v tomto svazku). Když zjistil, že zpoždění ve vydání brožury nezpůsobila tiskárna, nýbrž přemíra oprav v korektuře, navrhl 14. července 1921 V. A. Avaněsovovi a P. I. Popovovi, aby byl jmenován odpovědný korektor. — 40

²⁸ V písemném hlášení Leninovi z 15. července 1921 oznamoval správce Kremlu R. A. Peterson, jaká učinil opatření, a zejména to, že zavedl kontrolu expedičního oddělení, probíhající několikrát za den. — 41

²⁹ Tento dokument napsal Lenin na zasedání politického byra ÚV KSR(b) 12. července 1921 v souvislosti s diskusí o Celoruském

výboru pro pomoc hladovějícím. N. A. Semaško byl proti jeho zřízení a odůvodňoval své stanovisko tím, že by menševici a eseri mohli výboru zneužít k nepřátelské činnosti proti sovětské moci. Proto schválilo politické byro návrh, aby ve výboru byla ustavena komunistická skupina, a usneslo se, aby do předsednictva výboru byl přijat jen určitý počet buržoazních »veřejných činitelů«.

— 41

³⁰ Předseda ázerbájdžánského ropného výboru A. P. Serebrovskij oznamoval v krátkém dopisu z 8. července 1921 V. I. Leninovi, že bakuský ropný průmysl je ve svízelné situaci, a navrhoval některá opatření nezbytná pro stabilizaci výroby. — 42

³¹ V rozhovoru s členem kolegia lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce A. A. Korostěljovem začátkem července 1921 navrhl Lenin zřídit při tomto komisariátu komisi pro pomoc hospodářským orgánům. K této věci měl Korostěljov podat zprávu na schůzi předsednictva moskevského sovětu. Zpráva však v původně stanoveném termínu nebyla přednesena, protože byl právě zahájen III. guberniální sjezd sovětů. Vyslechl ji až nově zvolený výkonný výbor moskevského sovětu 15. července 1921.

Lenin přikládal činnosti komise pro pomoc hospodářským orgánům velký význam a žádal, aby byl pravidelně informován o její činnosti (viz dokumenty č. 115 a 133 v tomto svazku).

— 43

³² Tento vzkaz reagoval na dopis komunisty rudoarmějce I. A. Semjannikova, který Leninovi napsal, že v Donské oblasti dochází k případům špatného hospodaření, rozkrádání a zneužívání moci pracovníky v zásobování a komunisty na odpovědných místech. Žádal, aby těmto zlořádům, které pobuřují dělníky a rolníky, byla okamžitě učiněna přítrž. — 44

³³ Leninovu charakteristiku třetí americké strany — dělnicko-rolnického nebo dělnicko-farmářského svazu — viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 327—328.

Ve své odpovědi ze 14. července 1921 oznamoval M. M. Borodin, že na základě materiálu, který má k dispozici, vypracuje do pěti dnů požadovanou informaci. Na tomto Borodinově dopisu napsal Lenin sekretářce vzkaz: »Připomeňte mi to prosím za týden. 14. 7. Lenin.« Později ho přeškrtl a poznamenal: »do archívu«.

Když dostal Borodinovo hlášení, Lenin mu odpověděl (viz dokument č. 116 v tomto svázku). — 45

³⁴ Jde o komisi, vytvořenou z iniciativy V. I. Lenina v květnu 1921, jejímž předsedou byl A. G. Šlichter. Úkolem komise byla důkladná revize práce Státního depozitáře cenností při lidovém komisariátu financí a reorganizace úschovy státního pokladu. K této otázce viz též dokumenty č. 129 a 191 v tomto svázku. — 45

³⁵ Tyto dokumenty byly napsány na zadní straně telegramu z Taškentu, který odeslal předseda komise Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů a rady lidových komisařů RSFSR pro záležitosti Turkestánu M. P. Tomskij dne 12. července 1921. Oznamoval v něm, že v Almě-Atě došlo k povodni. V důsledku technických poruch byl telegram špatně zapsán a na některých místech byl nesrozumitelný. Proto Lenin uvedl, že je nutné »vyžádat si co nejrychleji opravu«. — 46

³⁶ Na dokumentu je připsáno: »Poslat jako telefonogram s dodatkem, že V. I. by rád dostal odpověď už dnes večer.« 14. července 1921 byl Leninovi zaslán protokol zasedání komise ÚV, která řešila konflikt mezi Hlavní správou rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu a lidovým komisariátem zásobování. — 46

³⁷ Tato poznámka byla napsána na dopisu A. A. Ioffeho, který se v jeho první části vyslovuje o výběru kádrů a o některých otázkách výstavby státu a strany. Na dopisu jsou Leninovy poznámky, některé pasáže jsou podtrženy (viz Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). Lenin podtrhl především ta místa, která se vztahovala k umění organizačního pracovníka vybírat si spolupracovníky, a po straně napsal: »správně!«.

Ve druhé části dopisu se Ioffe zmiňoval o své vlastní práci a navrhoval vytvoření komise pro zahraniční politiku, která by koordinovala činnost lidového komisariátu zahraničních věcí s lidovým komisariátem zahraničního obchodu a lidovým komisariátem financí. — 47

³⁸ Tento dokument je odpovědí na dopis A. A. Korostěljova, který vysvětluje, proč komise pro pomoc hospodářským orgánům nezačala pracovat, a zejména upozorňuje na to, že v moskevských a petrohradských podnicích nebylo dosud zavedeno kolektivní zásobování. — 49

³⁹ Malá rada lidových komisařů přijala 14. července 1921 toto usnesení: »Uložit soudruhu Větoškinovi, který předsedal zasedání malé rady lidových komisařů 11. 7., aby zjistil: 1. jak se tyto údaje dostaly do časopisu *Ekonomičeskaja žizň*, 2. pohnat viníky k zodpovědnosti, 3. dát do tisku příslušnou opravu a 4. poskytnout vysvětlení předsedovi rady lidových komisařů soudruhu Leninovi.«

Lenin v tomto usnesení podtrhl čtvrtý bod a připsal: »Kde jsou ta vysvětlení? Ať mi je dají ještě dnes dopoledne.« Předseda malé rady lidových komisařů A. S. Kiseljov oznámil 15. července Leninovi, že »protest soudruha Čičerina se zakládal na mylné informaci nebo, mírně řečeno, na nedorozumění« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 50

⁴⁰ Předseda guberniálního výkonného výboru v Jaroslavlí oznamoval ve svém telegramu ze 14. července 1921, že při nakládání a vykládání potravin na Volze dochází ke krádežím. — 51

⁴¹ Dokument byl napsán na zadní straně stručného dopisu lidového komisaře zahraničního obchodu L. B. Krasina, který oznamoval, že on i jeho zástupce A. M. Ležava trvají na zrušení dohody o nákupu obilí v Mandžusku, protože se objevila možnost uskutečnit takový nákup v Americe, Kanadě, Argentině a dalších zemích. Rada lidových komisařů tuto otázku projednala 15. července 1921 a uložila L. B. Krasinovi, zástupci lidového komisaře zásobování M. I. Frumkinovi a předsedovi vedení Ústředního svazu spotřebních družstev, aby zjistili, za jakých podmínek by bylo možné použít zlatý fond na východních trzích, pokud jde o záruky bezpečnosti apod. — 51

⁴² V písemné odpovědi G. V. Čičerin oznamoval: »Postoupil jsem soudruhu Unšlichtovi Váš dopis, ale nezávisle na jeho názoru mi připadá nesporné, že musíme Franceovi vysvětlit, že nemůžeme ohrozit naši bezpečnost. Dokud se s námi Amerika neshodla a nezaručila svůj příznivý vztah k nám, existuje nebezpečí, že bude podporovat nějakou kronštadtskou vzpouru, takže pouštět americkou špiónku do Ameriky je nebezpečné. I kdybychom sebevíc uznávali volební zájmy pana France, oběť je nepřiměřená.« Jako dodatek k tomuto dopisu napsal Čičerin 18. července: »Posílám Vám odpověď Celoruské mimořádné komise, kterou jsem právě dostal. Franceovi byl povolen příjezd s podmínkou, že nebude mluvit o zajatcích. Pokud tuto podmínku porušil, není třeba

ba mu vycházet vstříc« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 53

⁴³ Jde o cestu náčelníka Hlavní správy paliv I. T. Smilgy, který byl vyslán v čele komise Rady práce a obrany do Donbasu, Baku a Grozného. V úterý 19. července 1921 byla na zasedání Rady práce a obrany projednána otázka stavu průmyslu paliv a schválen návrh usnesení O opatřeních k pozvednutí a podpoře průmyslu paliv. — 53

⁴⁴ Jde o návrh usnesení ÚV KSR(b) o tom, že je nepřijatelné, aby pracovníci v Baku narušovali politiku sovětské vlády vůči Persii (Íránu). Usnesení schválilo politické byro ÚV KSR(b) 3. října 1921. — 54

⁴⁵ *Rudé právo* — deník. Vychází od 21. září 1920, nejprve jako ústřední orgán levice sociální demokracie, od 18. května 1921 jako ústřední orgán KSC. — 55

⁴⁶ Jde o *sjezd Československé sociálně demokratické strany dělnické (levice)*, který se konal ve dnech 14.—16. května 1921 v Praze a položil základ Komunistické strany Československa.

Lenin podrobně studoval materiály ustavujícího sjezdu Komunistické strany Československa (viz dokumenty č. 65 a 207 v tomto svazku). — 55

⁴⁷ Jednání o koncesích s anglickým průmyslníkem a finančníkem L. Urquhartem, před Říjnovou revolucí předsedou Rusko-asijské spojené společnosti a majitelem velkých báňských podniků v Rusku (Kyšтым, Ridder, Tanalyk, Ekibastuz), byla zahájena v Londýně v polovině června 1921.

Lenin stanovil základní podmínky pro poskytnutí koncese a pozorně sledoval průběh jednání a činnost komise pro zkoumání podniků, které měly být dány do koncese (viz dokumenty č. 218, 385 aj. v tomto svazku.). Od srpna do září 1921 probíhala jednání v Moskvě. Byl vypracován návrh koncesní smlouvy. V říjnu 1921 však Urquhart jednání přerušil a zapojil se do protisovětské kampaně, protože spoléhal, že nátlakem a vydíráním dosáhne od sovětské vlády značných ústupků.

Jednání s Urquhartem byla obnovena roku 1922, kdy 9. září 1922 Krasin podepsal předběžnou koncesní smlouvu s Urquhar-

tem. Lenin tuto smlouvu ohodnotil jako zjevně nevýhodnou pro sovětský stát a vyslovil se proti jejímu schválení (viz Sebrané spisy 45, Praha 1989, s. 243). Tuto otázku projednávalo na svých zasedáních politické byro ÚV KSR(b) ve dnech 14., 21. a 28. září. Plenární zasedání ÚV KSR(b) 5. října 1922 smlouvu s Urquhartem zamítlo (viz Sebrané spisy 45, Praha 1989, s. 280—282 a s. 302). — 56

⁴⁸ Jde zřejmě o prodej předmětů ze státního pokladu v zahraničí.
— 57

⁴⁹ Jde o brožuru I. I. Skvorcova-Stěpanova Elektrifikace RSFSR ve spojitosti s přechodnou fází světového hospodářství [¹¹⁴], která vyšla roku 1922 s předmluvou V. I. Lenina (viz Sebrané spisy 45, Praha 1989, s. 79—80). — 57

⁵⁰ V telegrafické odpovědi z 23. července 1921 oznamoval G. K. Ordžonikidze, že se pokoušel spojit se zástupcem Turecka, aby projednal koncese na měděné doly, ale zatím bezvýsledně; dotazoval se, zda platí usnesení ÚV o poskytnutí pěti miliónů rublů pro zakavkazský lidový komisariát zahraničního obchodu a kdy budou poukázány; informoval o místě pobytu Reskeho a o Stalínově zdravotním stavu. — 58

⁵¹ Jde o brožuru K. Uchanova a N. Borisova Ze života a činnosti sovětu dělnických a rudoarmějských zástupců rogožsko-simonovského obvodu v Moskvě (březen 1917—leden 1921)^[127].

⁵² Leninovi oznámil 24. 7. 1921 telegramem N. A. Reske, člen kolegia lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce, že z Rostova odjíždí do Moskvy skupina pracovníků komisariátu v počtu 23 lidí, kteří prováděli revizi práce místních státních orgánů.

Lenin chtěl tuto skupinu zapojit do práce při čistce v moskevských (ústředních i místních) institucích (viz dokumenty č. 134 a 139 v tomto svazku). — 62

⁵³ Dne 1. srpna 1921 vydala komise Celoruského ústředního výkonného výboru pro pomoc hladovějícím provolání k rolníkům a všem pracujícím občanům RSFSR, aby odvedli z každého pudu vymláceného obilí jeden funt ve prospěch hladovějících oblastí. 4. srpna se předsednictvo Celoruského ústředního výkonného výboru usneslo věnovat ve prospěch hladovějících 1 % z každého

pu du potrav in získaných výměnou za zboží (uveřejněno 6. srpna 1921 ve 172. čísle listu Izvěstija VCIK). — 63

- ⁵⁴ Dne 21. července 1921 oznámil lidový komisař pošt a telegrafů V. S. Dvoglevskij Leninovi podmínky dodávání poštovních zásilek, přijaté anglickou a sovětskou poštovní správou.

Na tomto hlášení napsal Lenin vzkaz pro V. A. Smoljaninova, v němž žádal urychlené schválení příslušného usnesení v radě lidových komisařů a jeho zveřejnění (viz Leninskij sborník XX, s. 256).

V dopisu L. B. Krasinovi z 28. července 1921 Smoljaninov oznamoval: »Vladimír Iljič mě žádal, abych urychlil vyřešení otázky zásilek z Anglie do Ruska. Proším o informace, abych mohl Vladimíru Iljiči podat zprávu, jak záležitost probíhá.«

V odpovědi lidového komisariátu zahraničních věcí se pravilo: »Zaslali jsme Klyškovi telegram, že jsme připraveni přijímat zásilky ve všech městech s výjimkou Turkestánu« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSŠS). — 66

- ⁵⁵ Jde o dopis V. I. Frumkina ze 17. července 1921, v němž protestoval proti usnesení navrženému Leninem a schválenému radou lidových komisařů 15. července O výměně zboží organizované Ústředním svazem spotřebních družstev, které ponechávalo Ústřednímu svazu spotřebních družstev a jeho orgánům značnou volnost v tvorbě cen (viz Leninskij sborník XX, s. 301). — 67

- ⁵⁶ Tento dopis napsal Lenin jako odpověď na pozvání rolníků obce Gorki, aby přijel na slavnost u příležitosti elektrifikace jejich obce. — 67

- ⁵⁷ Jde o dopis, který Leninovi poslali členové delegace německých odborů na I. mezinárodním kongresu revolučních odborových svazů (červenec 1921) R. Müller a H. Malzahn k rezoluci kongresu o organizační otázce týkající se odborů v Německu.

Sjednocená komunistická strana Německa vybu dovala po svém založení ve všech odborových svazech síť komunistických frakcí. Odborová byrokracie ve snaze izolovat komunisty od mas odborářů na to reagovala vyloučením čelných komunistů i některých celých místních organizací z odborů. — 68

- ⁵⁸ Jde o Čičerinův protest proti návrhu na uzavření koncesní smlou-

vy s britskou firmou Boulton na zřízení svobodného přístavu v Petrohradu. Čičerin upozorňoval, že by to vážně ohrozilo vnější bezpečnost republiky.

Tuto otázku několikrát projednávala Rada práce a obrany i malá rada lidových komisařů. Návrh na uzavření koncesní smlouvy nakonec nebyl schválen. — 70

- ⁵⁹ Dne 22. července 1921 oznámil sekretář Ústřední agentury CÚVV pro distribuci tisku Golcev Leninovi: »Ústřední agentura CÚVV pro distribuci tisku zatím nedostala žádné usnesení Celoruského ústředního výkonného výboru z 1. 7., které stanoví povinnost místních orgánů předkládat zprávy o činnosti (kromě dvou exemplářů, které došly s Vaším dopisem) . . . Pokud jde o zasílání listu *Ekonomičeskaja žizň* hospodářským radám, dáváme všem oddělením agentury pokyn, aby jim zaslala tento list přednostně ve dvou exemplářích.«

Na tomto telegramu napsal Lenin pro V. A. Smoljaninova tento příkaz: »Takové lajdáctví nelze trpět, zařídte *urychlení* a proveďte. 23. 7. *Lenin*.« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 72

- ⁶⁰ Na Leninův telegram odpověděl A. S. Jenukidze v dopisu z 22. července 1921, kde sděluje, jaká opatření byla podniknuta k nápravě uvedených nepořádků. Na dopisu Lenin poznamenal: »Smoljaninovi. Sledujte plnění. 23. 7. *Lenin*« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 73

- ⁶¹ Dne 22. července 1921 projednala Rada práce a obrany tuto otázku a usnesla se, aby všechny zahraniční mise i jednotliví cizinci přijíždějící do Ruska dostávali potraviny ve zvláštní prodejně lidového komisariátu zásobování na nákupní knížky, registrované v lidovém komisariátu zahraničních věcí. — 73

- ⁶² Na tento vzkaz V. A. Smoljaninov Leninovi oznámil: »Nejsou hotové tabulky, protože korekturu jsem dostal dnes a poslal ji soudruhu Popovovi. Zítra nebo pozítří to bude hotové. Hlídám to.« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 75

- ⁶³ Jde o dopis M. Kručinského, zástupce vedoucího Hlavní správy chovu koní lidového komisariátu zemědělství, který psal o svízelné situaci v chovu koní a jako příčinu uváděl špatnou práci lidového komisariátu zemědělství. — 75

- 64 Dokument byl napsán v souvislosti s tím, že Petrohradská spotřební komuna, jejímž předsedou byl A. J. Badajev, nesplnila usnesení rady lidových komisařů ze dne 12. července 1921. Usnesení ukládalo přešetřit skupiny spotřebitelů, které komuna zásobuje, a v souvislosti se svízelnou zásobovací situací vyřadit 30 % spotřebitelů ze zásobování. Rada lidových komisařů vyslovila A. J. Badajevovi důtku. — 75
- 65 Tuto rezoluci zaslala V. I. Leninovi komunistická frakce sjezdu zmocněnců Ústředního svazu spotřebních družstev, který se konal ve dnech 16.—23. července 1921. Na sjezdu byly projednány otázky spojené s činností družstev v podmínkách nové ekonomické politiky a rovněž otázky mezinárodní spolupráce a zahraničního obchodu. — 76
- 66 Jde o zprávu *Současná situace a nejbližší perspektivy astrachaňského státního rybného průmyslu*^[3] z 16. června 1921, kterou vypracoval I. P. Babkin, zmocněnec Rady práce a obrany pro rybolov v Astrachani.
 Leninovy připomínky a poznámky na Babkinově: zprávě viz publikaci *Leninskij sbornik XX*, s. 293—298.
 Dne 27. července schválila Rada práce a obrany usnesení O opatřeních ke zlepšení práce rybného průmyslu a vývozu ryb, které stanovilo také formy vztahů mezi Hlavní správou rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu a lidovým komisariátem zásobování. — 77
- 67 Vzkaz byl napsán na návrhu usnesení rady lidových komisařů o vytvoření exportního fondu. 9. srpna 1921 RLK návrh schválila; usnesení bylo uveřejněno 12. srpna v listu *Izvěstija VCIK*, č. 177. — 79
- 68 M. V. Fofanovová v dopisu informovala Lenina o nepořádcích a zlořádech na Krymu, které místní orgány strany a sovětů tolerují. — 81
- 69 Návrh usnesení *O rozdělení obilí mezi Moskvu a Petrohrad* byl schválen politickým byrem ÚV KSR(b) 26. července 1921. — 83
- 70 Zástupce RSFSR v Německu pro otázky válečných zajatců V. L. Kopp navrhl zorganizovat výměnu potravin mezi družstevními organizacemi RSFSR a Německa. 16. dubna 1921 schválilo politické byro ÚV KSR(b) Koppův návrh a uložilo mu, aby společně

s B. S. Stomoňakovem zahájil předběžné jednání s německými dělnickými družstvy.

Ve zmíněném telegramu V. L. Koppa šlo o zřízení skladů zboží v Rusku a především v Petrohradu. Do skladů mělo být do-
dáváno německé zboží podle schválených seznamů, vyrovnání se mělo uskutečnit v německé měně nebo v sovětském zboží. — 83

⁷¹ Tento a další dokument byl napsán v souvislosti s dopisem G. V. Čičerina M. M. Šejnmanovi. Čičerin připomíná, že je nutné urychleně napsat studii, která by odhalila gruzínské menševiky, a prosí o zaslání dílčí studie o diplomatické stránce gruzínského konfliktu. — 84

⁷² Jde o Meščerjakovovu brožuru V menševickém ráji [⁷⁴]. Dojmy z cesty do Gruzie. Vyšla roku 1921. — 84

⁷³ Jde o zprávu guberniálního lidového komisaře zásobování v Moskvě P. S. Sorokina, že Moskevská spotřební komuna splnila usnesení rady lidových komisařů z 12. července 1921 o třiceti-procentním snížení počtu zásobovaných občanů vzhledem k tíživé zásobovací situaci. Na schůzi rady lidových komisařů 26. července 1921 byla jmenována komise, která měla prověřit tuto činnost Moskevské spotřební komuny. Komisi bylo zejména uloženo zjistit, zda odnětí přidělů kategoriím navrženým moskevskou komunou odpovídá zájmu věci a zda by nebylo možné odebrat přiděly všem nepracujícím obyvatelům Moskvy. — 85

⁷⁴ Dokument je napsán na dopisu I. Maximova z Berlína. Maximov se nabízel, že bude působit jako zprostředkovatel při stycích Sovětského Ruska s americkými obchodními firmami. M. M. Litvinov napsal 27. července 1921 V. A. Smoljaninovi: »O autorovi dopisu nemáme žádné informace. Příkladám ruský překlad. Návrh je neseriózní a není třeba na něj odpovídat. Navázání styků s Amerikou nelze dosáhnout žádným pokoutním způsobem.« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 85

⁷⁵ Jde o návrh dohody s arménskou nacionalistickou stranou Dašnakuthjun ze 14. července 1921, podle něhož mělo být k Sovětské Arménii přivtěleno turecké území obydlené Armény a vytvořena »nezávislá« Arménie. Politické byro ÚV KSR(b) tento návrh dohody 26. července 1921 zamítlo. — 86

- ⁷⁶ Zástupce sovětského představitele ve Velké Británii N. K. Klyško v uvedeném telegramu sděloval, že když dostal návrh zřídit Britsko-ruský výbor pro pořádání sbírek na pomoc hladovějícím v Rusku, vymínil si pro jeho ustavení určité podmínky, mimo jiné příznivý postoj britských vládnoucích kruhů k sovětské vládě. — 87
- ⁷⁷ Dokument byl napsán v souvislosti s Čičerinovým dopisem z 24. července 1921, ve kterém pisatel sděloval, že lidový komisariát zahraničních věcí se musel starat o ubytování a stravování umělkyně Isadory Duncanové, která přijela do Ruska na pozvání A. V. Lunačarského a L. B. Krasina. Čičerin zastával názor, že by lidový komisariát zahraničních věcí neměl takové věci zařizovat cizincům, kteří nepřijíždějí do Ruska jako členové oficiálních delegací. — 87
- ⁷⁸ Jde o komisi pro pomoc hospodářským orgánům (viz tento svazek, poznámka 31). — 88
- ⁷⁹ Jde o telegram G. K. Ordžonikidzeho L. B. Krasinovi z 22. července 1921. Ordžonikidze se v něm dotazuje na možnost nákupu obilí pro zakavkazské republiky, na možnost poskytnutí samostatnosti ázerbájdžánskému ropnému výboru při získávání zboží v zahraničí a na to, zda je nutné, aby lidový komisariát zahraničního ochodu sjednával nákup technického vybavení pro ropný průmysl v Baku. — 90
- ⁸⁰ Jde o urovnání vzájemných vztahů mezi Hlavní správou rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu a lidovým komisariátem zásobování (o konfliktu mezi nimi viz poznámku 16). Lenin trval na tom, aby se tato otázka řešila na zasedání Rady práce a obrany 27. července 1921 (viz poznámku 66). — 91
- ⁸¹ Vzkaz je napsán na dopisu M. P. Sažina, blízkého přítele a spolupracovníka M. A. Bakunina. Pisatel si stěžoval na průtahy při vyřizování jeho služební cesty do zahraničí v souvislosti s vydáním spisů M. A. Bakunina. Počátkem ledna 1922 Sažin do zahraničí odjel a věnoval se tam přípravným redakčním pracím. — 91
- ⁸² Dne 29. července 1921 byla na zasedání politického byra ÚV KSR(b) projednávána otázka zavedení naturální daně na Ukrajině. Na dopoledním zasedání byl jako základ přijat návrh P. I. Popova — získat minimálně 120 miliónů pudů obilí.

Politické byro ÚV KS Ukrajiny však telegrafovalo, že je nutné toto usnesení revidovat. »Vycházejíc z důkladné znalosti a přesného prověření velikosti úrody v jednotlivých újezdech, může politické byro Ukrajiny reálně zaručit jako naturální daň 100 miliónů pudů obilí plus 20 miliónů jako poplatek za mletí a 10 miliónů pudů výměnou za zboží.« Na večerním zasedání politického byra ÚV KSR(b) byla první verze usnesení zrušena a přijat návrh politického byra ÚV KSU. — 94

⁸³ *Sowiet* — měsíčník, který za redakce Paula Leviho vycházel od roku 1919 do 1. července 1921 v Berlíně. Po vyloučení Leviho ze Sjednocené komunistické strany Německa změnil časopis od 1. července své zaměření a začal vycházet pod názvem *Unser Weg*. Zanikl koncem roku 1922. — 96

⁸⁴ Rukopis Rosy Luxemburgové vydal v roce 1922 Paul Levi se svou předmluvou pod názvem *Die russische Revolution. Eine kritische Würdigung. Aus dem Nachlass von Rosa Luxemburg* [Ruská revoluce. Kritické hodnocení. Z pozůstalosti Rosy Luxemburgové]. Jako odpověď na to vydala Klára Zetkinová roku 1922 knihu *Um Rosa Luxemburg stellung zur russischen Revolution* [Vztah Rosy Luxemburgové k ruské revoluci], Moskva — Lenin-grad 1922, v níž dokázala renegátství Leviho a vložila skutečné názory Rosy Luxemburgové na ruskou revoluci.

Leninovo hodnocení Paula Leviho viz *Sebrané spisy* 44, Praha 1989, s. 158—462. — 96

⁸⁵ Tento pokyn napsal Lenin na dopis L. B. Krasina z 27. července 1921. Krasin v něm sděloval, za jakých podmínek nabízejí anglické loďařské firmy Sovětskému Rusku dlouhodobý úvěr na stavbu lodí pro černomořské, kaspické a volžské obchodní loďstvo a pro Mariinský vodní systém (součást dnešního Volžsko-baltského průplavu). V této souvislosti dával Krasin k úvaze, zda by tyto firmy nebo anglická vláda nemohly poskytnout další úvěr na nákup výrobních prostředků, a doporučoval vypracovat plán na využití úvěru k obnově národního hospodářství. — 97

⁸⁶ Dokument je napsán na zprávě místopředsedy Celoruské mimořádné komise I. S. Unšlichta, který doporučoval vyhlásit za určitých podmínek a omezení amnestii pro všechny příslušníky bělogvardějských vojsk internovaných v Polsku a Československu. Záměrem bylo vyvolat rozklad ve vojenských útvech, na nichž

stavěli S. V. Petljura a S. V. Savinkov své válečné plány. Politické byro ÚV KSR(b) tento návrh schválilo. — 100

- ⁸⁷ Dokument je napsán na dopisu A. G. Šljapnikova, předsedy prozatímní ústřední komise pro zlepšení životních podmínek dělníků, v němž se oznamovalo, že na zasedání rady lidových komisářů 26. července 1921 byl většinou hlasů zamítnut návrh komise, aby jí bylo poskytnuto dispoziční právo na předměty široké spotřeby, potřeby pro domácnost a materiál na opravu obydlí a oděvů. — 101
- ⁸⁸ V písemné odpovědi oznamoval L. B. Krasin V. I. Leninovi, že nabízené zangulakské uhlí má špatnou kvalitu a není vhodné pro lokomotivy. Hlavní správa paliv je tedy ochotna je nakupovat pouze za papírové peníze; »zkusíme koupit prostřednictvím Nacarenuse určité množství obilí. Pokud je ovšem tento návrh seriózní« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 104
- ⁸⁹ Lenin na dokument napsal: »Proč nebylo splněno?« Jde o příkazy, které byly dány A. I. Poťajevovi v dopise z 24. července 1921 (viz tento svazek, dokument č. 97). — 104
- ⁹⁰ Jde o případ celé řady buržoazních odborníků ze Svirské stavby, obviněných ze zneužívání postavení a záškodnictví (viz Sebrané spisy 52, Praha 1990, poznámka 255). — 104
- ⁹¹ Reorganizace lidového komisariátu námořnictví byla vyvolána snížením počtu bojových jednotek loďstva a předáním celé řady přístavních zařízení do správy lidového komisariátu dopravy. — 105
- ⁹² Jde o zřízení Moskevského sdružení kombinovaných podniků při Revoluční vojenské radě republiky. Návrh usnesení politického byra ÚV KSR(b) k této otázce napsal V. I. Lenin 29. července 1921.
- Podle tohoto usnesení bylo Moskevské sdružení vytvořeno z několika sovchozů řízených vojenskou správou, které si pronajaly okolní průmyslové závody »za účelem spojení zemědělství s průmyslem a vytvoření hospodářského celku, jehož zvláštním úkolem bude zdola prověřit správnost a účelnost našich dekretů, rozbor podmínek pronájmu, použití nevojenské pracovní síly

atd.« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Ustanovení o Moskevském sdružení kombinovaných podniků na základě usnesení Rady práce a obrany ze 14. září 1921 schválila moskevská hospodářská rada 24. září téhož roku — 106

93 N. N. Vaškov podal v uvedeném článku [1³] stručný přehled o výsledcích elektrifikace a připojil tabulku s údaji o růstu městských a vesnických elektráren v letech 1917—1921. V článku se hovořilo také o tom, že na venkově se začaly zkoumat energetické zdroje a potřeby elektrifikace. — 107

94 Jde o *VIII. celoruský sjezd elektrotechniků*, který byl svolán z Lenina podnětu v rámci plnění rezoluce VIII. sjezdu sovětů. Sjezd měl všestranně projednat technické a ekonomické otázky spojené s realizací plánu GOELRO připraveného Státní komisí pro elektrifikaci Ruska. Před sjezdem dostaly všechny guberniální výkonné výbory telegraficky pokyn, aby poslaly po delegátech informace o všech existujících elektrárnách (viz tento svazek, dokument č. 210). — 108

95 Jde o Mjasnikovův článek *Palčivé otázky*[79], napsaný 27. července 1921. V dopise G. I. Mjasnikovovi z 5. srpna 1921 Lenin ostře kritizoval jeho názory (viz *Sebrané spisy* 44, Praha 1989, s. 99—104). — 108

96 V písemné zprávě z 3. března 1921 hodnotil V. A. Antonov-Ovsejenko úroveň práce stranických a státních orgánů v Tambovské gubernii. Informoval o opatřeních ke zlepšení práce státního aparátu a oznamoval, že při předsednictvech újezdních výkonných výborů byly ustaveny trojky, jejichž úkolem je kontrolovat administrativní a soudní instituce, dbát na to, aby soudy a milice byly na patřičné úrovni, a sledovat, zda činnost všech státních orgánů je zákonná. — 109

97 Jde o předmluvu, kterou napsal V. V. Adoratskij ke sborníku K. Marx-B. Engels, *Dopisy. Teorie a politika v Marxově a Engelsově korespondenci*[1]. Tento sborník, který Adoratskij sestavil na Leninovu žádost, vyšel v roce 1922. — 109

98 Lenin má na mysli knihu V. V. Adoratského *Osnovy k základním otázkám marxismu*[2], která se v té době připravovala do tisku. Vyšla roku 1922. — 110

⁹⁹ Jde o sovchoz Moskevského oddělení zdravotní péče, který v té době vedl V. D. Bonč-Brujevič. — 110

¹⁰⁰ Jde o *Russkij goslos*, pokrokový deník, který vydává od roku 1917 v ruštině rusko-americká vydavatelská společnost v New Yorku. — 111

¹⁰¹ *Společnost pro technickou pomoc Sovětskému Rusku* založili v květnu 1919 ruští emigranti v New Yorku. Podobné společnosti byly zakládány i na jiných místech v USA a v Kanadě. Cílem společnosti bylo posílat do Sovětského Ruska kvalifikované dělníky a techniky a tím napomáhat obnově národního hospodářství.

Ve dnech 2.—4. července 1921 se v New Yorku konal I. sjezd společností pro technickou pomoc Sovětskému Rusku, který sloužil místní pobočky z mnoha měst USA a Kanady do jednotné společnosti pro technickou pomoc Sovětskému Rusku. Od konce roku 1921 do října 1922 vyslala Společnost do Sovětského Ruska sedm zemědělských, dvě stavební a jednu hornickou komunu a rovněž řadu skupin, které s sebou přivezly zařízení, osivo a potraviny v hodnotě kolem půl miliónu dolarů. Činnost společnosti se rozšiřovala. V roce 1923 měla přes 75 poboček s více než 20 000 členy. II. sjezd Společnosti, který se konal v červnu 1923, se usnesl, že bude intenzivněji podporovat utváření komun a vysílat je do Ruska zároveň s přípravnými skupinami kvalifikovaných dělníků. Společnost aktivně hospodářsky podporovala Sovětský svaz do roku 1925.

Lenin kvalifikoval činnost Společnosti jako výrazný projev proletářského internacionalismu a bratrské solidarity pracujících. — 111

¹⁰² V telegramu z 24. června 1921 se Lenin dotazoval předsedy Ústřední správy kamenouhelného průmyslu Donbasu G. L. Pjatakova na povahu jeho neshod s předsedou doněckého guberniálního výkonného výboru sovětů a guberniální hospodářské rady M. L. Ruchimovičem a s odborářskými pracovníky v Donbasu (viz Sebrané spisy 52, Praha 1990, dokument č. 467).

Neshody v otázce zásobování dělníků se prohlubovaly nadměrnými administrativními zásahy G. L. Pjatakova, které vyvolaly bouřlivou nespokojenost dělníků. Leninovu kritiku této politiky viz Sebrané spisy 45, Praha 1989, s. 135—137. — 112

¹⁰³ Vzkaz je napsán na dopisu J. A. Preobraženského, který se obrá-

til na členy ÚV KSR(b) a malé rady lidových komisařů s návrhem, aby byl v Moskvě zřízen velký obchodní dům.

1. prosince 1921 schválila malá rada lidových komisařů Ustanovení o Státním obchodním domě (GUM). Byl podřízen Nejvyšší národohospodářské radě a jeho úkolem bylo zásobovat státní podniky a instituce materiály, potravinami a spotřebním zbožím, a rovněž zajišťovat maloobchodní prodej zboží obyvatelstvu.

— 114

¹⁰⁴ Lenin má na mysli návrh Ionova (F. M. Kojgena), aby do zahraničních poboček Ústřední komise Celoruského ústředního výkonného výboru pro pomoc hladovějícím byli přijati menševici a eseři. Na Ionův telegram G. V. Čičerinovi, který obsahuje tento návrh, Lenin napsal: »V žádném případě.« — 114

¹⁰⁵ V dopisu adresovaném předsedovi malé rady lidových komisařů A. S. Kiseljovovi žádal A. V. Lunačarskij, aby byla zastavena práce komise zkoumající činnost lidového komisariátu školství a osvěty v oblasti řízení divadel, a odvolával se na to, že nebyl o jmenování této komise oficiálně uvědoměn.

Komisi složenou ze zástupců lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce, lidového komisariátu financí a svazu uměleckých pracovníků, v jejímž čele stál A. S. Kiseljov, jmenovala svým usnesením malá rada lidových komisařů 22. června 1921. Prohlášení A. V. Lunačarského malá rada projednala 1. srpna 1921 a rozhodla se doporučit komisi, aby pokračovala v práci.

— 115

¹⁰⁶ Jde o telegram adresovaný americké Společnosti pro technickou pomoc Sovětskému Rusku, který navrhl V. I. Lenin (viz tento svazek, dokument č. 146). O jeho odeslání se diskutovalo 6. srpna 1921 na poradě zástupců Nejvyšší národohospodářské rady a lidových komisariátů zahraničních věcí a práce. Protože účastníci porady nebyli jednotni, navrhl Lenin, aby o telegramu hlasovali členové rady lidových komisařů, a ti se většinou vyslovili pro jeho odeslání.

K telegramu byl na Leninův návrh připojen tento text: »Je třeba počítat s těžkostmi, které v Rusku existují a které se musí překonávat, s těžkostmi v zásobování a jinými. Lidé, kteří jedou do Ruska, na to musí být připraveni. Je nutné řídit se pokyny oddělení pro přistěhovalce průmyslových dělníků při Nejvyšší národohospodářské radě, jehož instrukce Vám posíláme.« Konečné znění telegramu viz Dokumenty vnějšněj politiky SSSSR [Doku-

menty zahraniční politiky SSSR], sv. IV. Moskva 1960, s. 261.
— 118

- ¹⁰⁷ Návrh tezí stanovil, že veškerou politiku sovětské moci v Buchaře a Chivě je nutno provádět jedině prostřednictvím zplnomocněných zástupců Ruska; komise pro záležitosti Turkestánu musí svá opatření dohodnout s nimi a ve zvlášť závažných případech s lidovým komisariátem zahraničních věcí.

Návrh tezí schválilo politické byro ÚV KSR(b) dne 5. srpna 1921. — 119

- ¹⁰⁸ Jde o stav prací na slovníku současného ruského jazyka, jehož přípravu zahájili na pokyn V. I. Lenina pracovníci lidového komisariátu školství a osvěty. K této otázce viz Sebrané spisy 52, Praha 1990, dokumenty č. 307, 316, 341 a 394 a publikaci Leninskij sborník XXIII, s. 205.

Pro práci na slovníku bylo získáno přes třicet moskevských a petrohradských vědců. První svazek slovníku byl v podstatě připraven do podzimu 1923, nicméně v tomto období se práci dokončit nepodařilo. Byla obnovena teprve roku 1927. Výkladový slovník ruského jazyka ve čtyřech svazcích vyšel v letech 1935—1940 za redakce D. N. Ušakova. — 120

- ¹⁰⁹ Odborník pro vědecký výzkum moří N. M. Knipovič byl toho názoru, že vedoucí Hlavní správy rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu V. I. Mejsner potlačuje iniciativu jiných institucí, pokud jde o vědecké výzkumy, a že Hlavní správa v otázkách rybolovu postupuje nesprávně. Všechny tyto názory vyložil Knipovič Leninovi v dopise ze 6. srpna 1921, na kterém udělal Lenin poznámky (viz publikaci Leninskij sborník XXIII, s. 164—167).
— 121

- ¹¹⁰ Předseda Americké organizace pro pomoc hladovějícím (ARA) H. Hoover kladl jako podmínku pro poskytnutí pomoci hladovějícím v Rusku okamžité propuštění amerických zajatců (viz Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. IV, Moskva 1960, s. 246—247).

O jednání mezi zástupcem RSFSR M. M. Litvinovem a zástupcem USA W. Brownem viz poznámku 127 v tomto svazku.
— 122

- ¹¹¹ Jde o plnění zakázek na elektrické pluhy. V prosinci 1920 schválila malá rada lidových komisařů na Leninův pokyn plán výroby elektrických pluhů, realizací pověřila mimořádnou komisí pro vý-

robu elektrických pluhů Elektroplug. Byla složená ze zástupců Nejvyšší národohospodářské rady a lidového komisariátu zemědělství; později přešly její funkce na hlavní správu pro výrobu zemědělských strojů při NNHR. Lenin výrobu elektrických pluhů pozorně sledoval a žádal, aby mu pracovníci komise podávali o plnění zakázek pravidelné a přesné informace (viz Sebrané spisy 52, Praha 1990, dokumenty č. 34 a 60). — 123

¹¹² Pokyn je napsán na hlášení zmocněnce Rady práce a obrany petrohradského oddělení komise Elektroplug V. I. Ugrimova o stavu prací v továrnách, vyřizujících objednávky Elektroplugu. — 123

¹¹³ Jde o sdělení F. E. Dzeržinského z 2. srpna 1921, v němž informoval o dvou schématech uspořádání lidového komisariátu dopravy, které předložily lidový komisariát dopravy a Cektran (Ústřední výbor Jednotného odborového svazu pracovníků železniční a vodní dopravy). Dne 28. července 1921 přijala malá rada lidových komisařů návrh nového ustanovení o lidovém komisariátu dopravy, jehož základem se stalo schéma navržené tímto komisariátem, předpokládající funkci hlavního náčelníka, který by byl technickým vedoucím komisariátu.

»Šéfem drah« — náčelníkem Hlavní správy dopravy — byl v té době inženýr I. N. Borisov. — 123

¹¹⁴ Zmíněný dopis N. N. Vaškovovi viz dokument č. 141 v tomto svazku. G. M. Kržižanovskij napsal Leninovi: »Milý Vladimíre Iljiči! Váš dopis soudruhu Vaškovovi učinil na mne i na něho stejný dojem: Kéž bychom měli víc takových čtenářů... Jako technik (hm, hm) jsem při veškeré snaze mohl připojit jen jediný bod: 8. Je třeba obrátit se na oddělení pro využití elektřiny a využít i sjezdu, abychom každé pololetí měli souhrnný přehled s těmito rubrikami: a) všechny elektrárny spotřebovaly paliva...; b) na technické potřeby bylo věnováno elektrické energie v kilowatthodinách...; c) na osvětlení bylo věnováno kilowatthodin... No a to je všechno. Váš G. Kržižanovskij.« — 124

¹¹⁵ Tyto dokumenty byly napsány v souvislosti se zprávou experta výboru pro koncese Státní plánovací komise S. I. Libermana z 20. července 1921. Liberman v ní doporučoval, aby byla správa archangelské lesní oblasti předána skupině odborníků z dřevařského průmyslu, která by pracovala jako státní instituce, ale měla by přitom určitou svobodu obchodování.

Na základě zmíněné zprávy vypracovaly předsednictvo Nejvyšší národohospodářské rady, Hlavní výbor pro lesní hospodářství a ÚV svazu pracovníků v dřevozpracujícím průmyslu Ustanovení o organizaci správy lesního průmyslu v Severní a Bělomořské oblasti. — 124

- ¹¹⁶ Příkaz je napsán na dopisu, podepsaném skupinou moskevských a petrohradských akademiků a profesorů vysokých škol (I. P. Pavlova, A. J. Fersmana, I. M. Gubkina, P. P. Lazareva aj.). Dopis kritizoval práci oddělení lidového komisariátu školství a osvětly pro vysoké školy a předkládal řadu problémů týkajících se organizace vysokoškolského vzdělávání v Sovětském Rusku.

Dne 2. září 1921 schválila malá rada lidových komisařů návrh usnesení O vysokých školách RSFSR (vyhláška). (Viz Sobranije uzakoněnij i rasporjaženij rabočego i krestjanskogo pravitelstva, č. 65, 9. listopadu 1921, s. 486.) — 128

- ¹¹⁷ Dokument byl napsán v souvislosti s dopisem K. M. Švedčikova z 5. srpna 1921. Švedčikov v něm Lenina žádal, aby ho přijal a projednal s ním zlepšení práce Hlavní správy papírenského průmyslu, polygrafického oddělení Státního nakladatelství a dalších organizací, které se podílejí na tiskárenské a vydavatelské činnosti. — 128

- ¹¹⁸ Tento a následující dokument byly napsány v souvislosti s dopisem předsedy komise CÚVV a RLK RSFSR pro záležitosti Turkestánu M. P. Tomského z 23. července 1921. Tomskij v něm vysvětloval své neshody s členem turkestánského byra ÚV KSR(b) G. I. Safarovem týkající se zavádění nové ekonomické politiky v Turkestánu. Trval na zavedení naturální daně a vyslovoval přesvědčení, že novou ekonomickou politiku nelze v Turkestánu spojovat se zakládáním výborů vesnické chudiny a s rozdělováním majetku, dobytka a inventáře, odebraného kulakům, mezi chudinu. Safarov naproti tomu tvrdil, že naturální daň a volná směna zboží se v Turkestánu nedají plně uplatnit, a proto kladl důraz na zakládání svazů chudiny a na třídní diferenciaci místního obyvatelstva.

K této otázce viz také dokumenty č. 175, 259 a 305 v tomto svazku. — 130

- ¹¹⁹ Jde o nákup ovcí od chovatelů a obchodníků v Turkestánu a Číně pro zásobení moskevského obyvatelstva masem. Později se však ukázalo, že tento obchod není výhodný. V telegramu z 19. září

1921, který byl s Leninovým podpisem zaslán M. P. Tomskému, se doporučovalo další jednání o nákupu dobytka zastavit (viz publikaci *Leninskij sbornik XXIII*, s. 136). — 130

- ¹²⁰ Jde o brožuru G. I. Safarova *Aktuální otázky národnostní politiky* [¹¹²]. — 131
- ¹²¹ Člen sibiřské kontrolní komise a předseda sibiřského oddělení GOELRO N. F. Preobraženskij poukazoval v dopisu V. I. Leninovi na nedostatky v politické a hospodářské práci na Sibiři. Na jeho dopisu Lenin poznamenal: »Molotovovi na vědomí. 7. 8. *Lenin*« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 132
- ¹²² Leninův pokyn je napsán na zprávě M. V. Frunzeho a Ch. G. Rakovského o *Dodatečných opatřeních k boji s neúrodou*. Autoři zprávy zdůrazňovali výhody kukuřice a fazolí ve srovnání s jinými zemědělskými kulturami a navrhovali lidovému komisariátu zemědělství, aby si »vytyčil praktický úkol rozšířit kulturu kukuřice ve všech ruských guberniích, kde to dovolují klimatické podmínky« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 132
- ¹²³ Tyto vzkazy napsal Lenin v souvislosti s usnesením malé rady lidových komisařů z 8. srpna 1921 *O správě domů*, v němž byla hlavní odpovědnost za dobrý stav bytového fondu přenesena především na správce domů. Leninův návrh dalších opatření ke zvýšení odpovědnosti za udržování domů v naprostém pořádku byl projednáván na schůzích malé RLK 12. a 22. srpna 1921. — 132
- ¹²⁴ Jde o dopis předsedy Státní plánovací komise G. M. Kržižanovského a sdělení člena Státní plánovací komise M. A. Šatelena, v nichž se vyslovují záporně k vynálezu elektrického vlaku na akumulátorové baterie, jehož autorem byl inženýr I. I. Machonin. Šatelen závěrem konstatoval, že vynález takového vlaku »nemůže mít sebemenší význam pro zdokonalení železniční dopravy v Rusku« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 134
- ¹²⁵ Příklad Státního depozitáře cenností při lidovém komisariátu financí, o němž je v dopise zmínka, vyvstal v souvislosti se zmizením velkého množství briliantů. Celoruská mimořádná komise

obvinila z jejich krádeže odhadce Státního depozitáře J. S. Šelechese a zatkla ho. 8. srpna 1921 poslal Lenin místopředsedovi Celeruské mimořádné komise I. S. Unšlichtovi dotaz, proč byl Šeleches zatčen, a 9. srpna obdržel odpověď člena kolegia komise G. I. Bokije. Lenin napsal uvedený dopis, protože ho Bokijova odpověď neuspokojila.

K této otázce viz též dokument č. 215 v tomto svazku. — 134

¹²⁶ Jde zřejmě o dopis A. M. Gorkého, který souvisel s návrhy Americké organizace pro pomoc hladovějícím (ARA) na uzavření dohody se Sovětským Ruskem. Tento dopis postoupil Lenin L. B. Kameněvovi 31. července 1921. — 135

¹²⁷ Zvláštní komise pro řešení otázek spojených s pomocí hladovějícím byla jmenována politickým byrem ÚV 12. srpna 1921.

V Rize probíhalo v srpnu 1921 jednání mezi představitelem sovětské vlády M. M. Litvinovem a představitelem Americké organizace pro pomoc hladovějícím (ARA) W. Brownem (předsedou ARA byl ministr obchodu USA H. Hoover). W. Brown předložil americký návrh dohody obsahující celou řadu politických požadavků zaměřených na vměšování do vnitřních záležitostí Republiky sovětů. V dopisu G. V. Čičerinovi a L. B. Kameněvovi ze 13. srpna 1921 (viz tento svazek, dokument č. 193) Lenin vyložil sovětské protinávry, které také byly Brownovi předány. Neměnné stanovisko sovětské vlády během jednání donutilo zmocněnce ARA, aby se svých ultimativních požadavků vzdali. Dohoda mezi vládou RSFSR a Americkou organizací pro pomoc hladovějícím byla podepsána 20. srpna 1921. V červnu 1923 činnost Ara v SSSR skončila.

K této otázce viz také dokument č. 184 v tomto svazku.

Získat prostředky Společnosti národů pro pomoc hladovějícím v Rusku se snažil Fridtjof Nansen, hlavní zmocněnec ženevské konference zástupců mezinárodních a národních organizací Červeného kříže. Na zasedání shromáždění Společnosti národů v září 1921 předložil návrh, aby sovětské vládě byl poskytnut finanční úvěr na boj proti hladu. Avšak Společnost národů, která slovy vyjadřovala soucit s ruským lidem, hladovějícímu obyvatelstvu z oblastí postižených neúrodou žádnou praktickou pomoc neposkytla. — 137

¹²⁸ Petrohradský obchodník Azarch žádal, aby mu byla poskytnuta koncese na rozáhlé lesní oblasti na severu Ruska. Tuto otázku projednávala malá rada lidových komisařů a Rada práce a obra-

ny. Smlouva uzavřena nebyla pro koncesionářovu insolventnost.
— 140

- ¹²⁹ Dokument byl napsán na hlášení lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce ústřednímu výboru KSR(b). Žádalo se v něm o souhlas s vysláním revizních skupin ke kontrole zahraničních obchodních zastupitelství RSFSR. — 140
- ¹³⁰ Jde o Mjasnikovovu zprávu ústřednímu výboru KSR(b) [⁸⁰] a o jeho článek Palčivé otázky^[79]. Leninovu odpověď viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 99—104. — 142
- ¹³¹ Telegram navržený Leninem byl s určitými redakčními úpravami odeslán ještě týž den, 13. srpna, do Rigy M. M. Litvinovovi, který se účastnil za sovětskou vládu jednání s Americkou organizací pro pomoc hladovějícím.
K této otázce viz také dokument č. 183 v tomto svazku. — 143
- ¹³² O informační kanceláři, která by byla zřízena v zahraničí pro shromažďování údajů o mezinárodním dělnickém hnutí, jednalo předsednictvo exekutivy Kominterny 17. srpna 1921. Leninův návrh byl přijat.
K této otázce viz také Vzkaz J. S. Vargovi a teze o zřízení informačního ústavu pro otázky mezinárodního dělnického hnutí, napsaný 31. srpna 1921, a dopis J. S. Vargovi z 1. září 1921 v 54. svazku Sebraných spisů v oddílu Práce dodatečně zařazené do Sebraných spisů V. I. Lenina.
Plán na vytvoření kanceláře nebyl uskutečněn. — 146
- ¹³³ Jde o neshody mezi vyslancem RSFSR v Persii (Íránu) F. A. Rotštejnem a vedoucími pracovníky Ázerbájdžánu v otázce sovětské politiky vůči Persii, zejména pokud jde o vztah k politickým směrům, které tam existovaly.
Politické byro ÚV KSR(b) přijalo 3. října 1921 usnesení, potvrzující nepřipustnost jakéhokoli vměšování do vnitřních záležitostí Persie (Íránu). — 147
- ¹³⁴ Vzkaz byl napsán v souvislosti s projednáváním návrhu dekretu o boji proti úplatkářství v malé radě lidových komisařů 12. srpna 1921. Dne 16. srpna byl dekret schválen v RLK a 21. srpna 1921 uveřejněn ve 184. čísle listu Izvěstija VCIK. — 147
- ¹³⁵ Vzkaz byl napsán v souvislosti s plánem vývozu vojenského a ji-

ného materiálu z Krymu, který projednávala malá rada lidových komisařů 11. srpna 1921. — 148

¹³⁶ Jde o teze jednoho z pracovníků lidového komisariátu financí o politice bezhotovostního platebního styku. V Pravdě tyto teze uveřejněny nebyly. — 148

¹³⁷ Později se Lenin prostřednictvím zástupce vedoucího úřadovny Rady práce a obrany V. A. Smoljaninova nejednou dotazoval lidového komisariátu zahraničního obchodu, jak to vypadá s nákupem norských ryb. Dovoz byl zahájen v prosinci 1921. — 148

¹³⁸ Jde o N. A. Morozova, který v dopisu žádal, aby ho Lenin přijal a podpořil vydání jeho knihy Kristus.

K této otázce viz též dokument č. 213 v tomto svazku. — 149

¹³⁹ Jde o odpověď vedoucího oddělení pro využití elektřiny NNHR N. N. Vaškova na Leninův telefonogram z 1. srpna 1921. — 152

¹⁴⁰ V Golděbajevově článku Naše bohatství^[17] (Pravda, č. 178 z 13. srpna 1921) byly uvedeny údaje z článku Jefimova, účastníka zvláštní expedice do oblasti Kara-Bogaz-Golu. V odpovědi Leninovi z 20. srpna 1921 sdělil vedoucí oddělení pro chemický průmysl při NNHR V. N. Ipatjev, že i přes obrovské surovinové bohatství zálivu Kara-Bogaz ztěžuje jeho praktické využití nedostatek vody, paliv a dopravních cest a prostředků v této oblasti.

S průmyslovou těžbou síranu sodného se začalo v roce 1924. Záliv Kara-Bogaz má dnes velký význam jako jeden z největších zdrojů nerostných surovin nutných pro rozvoj chemického průmyslu a jiných odvětví sovětského hospodářství.

K této otázce viz také dokument č. 365 v tomto svazku. — 153

¹⁴¹ Rada lidových komisařů schválila 23. srpna 1921 usnesení, kterým byl doplněn a pozměněn dekret z 31. května 1921 o státním monopolu na sůl a které stanovilo, jak monopol na sůl prakticky zajistit a jak plánovitě rozdělovat sůl v národním hospodářství. Usnesení bylo uveřejněno 2. září 1921 ve 194. čísle listu Izvěstija VCIK.

Usnesení CÚVV a RPO o zákazu používat sůl k prémiování a o trestech za porušování monopolu na sůl bylo schváleno 29. srpna 1921 a uveřejněno v témž čísle listu Izvěstija VCIK. — 154

- ¹⁴² Informaci o zásobách obilí pro kolektivní zásobování a o jeho rozdělování podal Leninovi člen kolegia lidového komisariátu zásobování I. S. Lobačov 18. srpna 1921. — 155
- ¹⁴³ Jde o referát Bohumíra Šmerala na ustavujícím sjezdu Komunistické strany Československa, který se konal ve dnech 14.—16. května 1921.
Na písemný vzkaz od sekretářky M. I. Gljasserové, která sdělovala, že byl Šmeralův projev nalezen a předán překladateli, si Lenin poznamenal: »Do mé knihovny.« — 156
- ¹⁴⁴ Jde o konzultanta Státní plánovací komise báňského inženýra S. A. Podžakonova, autora zprávy o opatřeních k zvýšení těžby zlata. — 158
- ¹⁴⁵ Jde o vyjádření A. V. Lunačarského o rukopisu knihy N. A. Morozova Kristus, v němž proti vydání knihy nic nenamítal. Později Lunačarskij tuto knihu označil za nevědeckou. — 159
- ¹⁴⁶ Leninův dopis byl napsán na hlášení zástupce předsedy Celoruské mimořádné komise I. S. Unšlichta ze 17. srpna 1921, kde Unšlicht oznamoval výsledky vyšetřování případu ze stavby Svirské elektrárny. Tam byla zatčena celá řada buržoazních odborníků a obviněna ze zneužívání moci a sabotáže. Údaje, které si Lenin vyžádal, komise zaslala 23. srpna 1921. — 159
- ¹⁴⁷ Na tento dopis odpověděl zástupce předsedy Celoruské mimořádné komise I. S. Unšlicht 20. srpna 1921, že informace o případu J. S. Šelechese (byl obviněn z krádeže cenností) a M. K. Nazvanova (byl pohnán k zodpovědnosti v souvislosti s kontrarevolučním spiknutím v Petrohradu) byly už Leninovi odeslány. Napsal: »Nový požadavek o předložení záznamu výsledků bude splněn v případě Šelechese do 22., v případě Nazvanova do 24. srpna.« — 160
- ¹⁴⁸ Jde o dopis vedoucího Ústředního statistického úřadu P. I. Popova z 19. srpna 1921, ve kterém Popov žádal, aby byl uvolněn z práce v Ústředním statistickém úřadu. Leninovu odpověď viz dokument č. 216 v tomto svazku. — 162
- ¹⁴⁹ Příkaz V. A. Smoljaninovovi byl napsán na základě telegramu předsedy Ústřední správy kamenouhelného průmyslu Donbasu G. L. Pjatakova o práci komise RPO směřující k pozvednutí ka-

menouhelného průmyslu v Donbasu. Na Leninově přípisu je Smoljaninovova poznámka o návrzích komise: »Hlavním bodem žádosti je vyřešení otázky tarifů a dostatečné zásobení bankovkami. První otázku vyřešila Celoruská ústřední rada odborů, druhou řeší malá rada lidových komisařů v souvislosti s celkovým zásobováním palivového průmyslu bankovkami.« — 166

¹⁵⁰ Politické byro ÚV KSR(b) schválilo 23. srpna 1921 usnesení o cestě členů Revoluční vojenské rady republiky na západní hranici, aby tam zjistili, v jakém stavu je její ochrana a obrana. — 168

¹⁵¹ Příkaz byl napsán na dopisu zástupce petrohradské národohospodářské rady G. V. Cyperoviče, v němž navrhoval, aby Rada práce a obrany projednala stav prací na stavbách Volchovské a Svirské elektrárny. RPO vyslechla 24. srpna 1921 referát hlavního inženýra stavby Volchovské elektrárny G. O. Graftia a uložila Nejvyšší národohospodářské radě, aby během tří dnů prozkoumala, zda jsou zajištěny práce na stavbě Svirské elektrárny souběžně s výstavbou Volchovské elektrárny a pracemi v Kachní zátoce. — 168

¹⁵² Jde o Stěklovův článek Levičáctví, ale ne až do krajnosti^[122], uveřejněný 18. srpna 1921 ve 182. čísle listu Izvěstija VCIK. Solcův článek Planý poplach^[127] vyšel 21. srpna 1921 ve 184. čísle Pravdy. — 169

¹⁵³ Tento dokument napsal Lenin v souvislosti s dopisem profesora Geologického ústavu N. N. Jakovleva o zatčení geologů, kteří zkoumali sapropel (organické a anorganické usazeniny na dně stojatých vod). Jakovlev považoval jejich zatčení za bezdůvodné a žádal o jejich urychlené propuštění.

I. S. Unšlicht ve svém dopisu z 25. srpna odpověděl, že ze zatčených byl jeden geolog propuštěn, avšak ostatní propuštění být nemohou, protože se zjistilo, že byli ve spojení s kontrarevoluční organizací v Petrohradu. — 169

¹⁵⁴ Na Leninově rukopisu je poznámka sekretářky: »Projednáno se soudruhem Rákosim: ten slíbil, že se bude informovat a odpoví písemně.« Místopředseda Celoruské mimořádné komise I. S. Unšlicht sdělil 9. září 1921 Leninovi, že v souvislosti s propuštěním Adolpha Karma byl dán souhlas k jeho odjezdu z RSFSR. Tím je jeho případ uzavřen. — 170

- ¹⁵⁵ O návrhu Fridtjofa Nansena viz poznámky 22 a 25.
»Kukišovci« — členové Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím. Ironický název »Kukiš« dostal výbor podle jmen J. D. Kuskovové a N. M. Kiškina, kteří byli jeho členy. — 171
- ¹⁵⁶ Zpráva vlády o rozpuštění Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím byla otištěna 30. srpna 1921 ve 191. čísle Pravdy. — 172
- ¹⁵⁷ Politické byro ÚV přijalo 27. srpna 1921 usnesení o zatčení členů Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím za jejich kontrarevoluční činnost. — 172
- ¹⁵⁸ Tento telefonogram je odpovědí na dopis A. V. Lunčarského z 25. srpna 1921, v němž Lunačarskij žádal, aby byl přijat ve věci reorganizace Moskevského uměleckého divadla; dopis končil slovy, že nebudou-li návrhy obsažené v dopisu přijaty, bude divadlo »pochováno«. Toto vyjádření Lunačarského použil Lenin ve svém telefonogramu. — 172
- ¹⁵⁹ Tímto dopisem odpověděl Lenin pokrokovému indickému politikovi Bhupendranáthu Dattovi na jeho teze o národně osvobozeneckém hnutí v Indii. Později Datta napsal, že Leninův dopis »otevřel autorovi oči. Národní revolucionář si nikdy neuvědomil, že by „rolnické hnutí“ mělo nějaký význam pro hnutí za národní svobodu. Základem nacionalismu je sentimentalismus. Střední buržoazie se považuje za představitele národa a každé hnutí posuzuje z tohoto hlediska. Proto Leninova myšlenka nehovořit o společenských třídách, nýbrž zajímat se o rolnické hnutí, přiměla spisovatele k zamyšlení. Změnila jeho názor na prostředky a metody boje za svobodu v Indii« (Bhupendranáth Datta, *Dialectics of Land-economics of India* [Vývoj zemědělské ekonomiky v Indii], Kalkata, s. III). — 173
- ¹⁶⁰ Dne 30. srpna 1921 byl Leninovi poslán výpis z protokolu schůze organizačního byra ÚV KSR(b) z 29. srpna 1921 o poskytnutí dovolené G. M. Kržižanovskému. — 174
- ¹⁶¹ Lenin zde odpovídá na telegram V. N. Kajurova, který byl jmenován předsedou komise pro čistku ve straně na Sibiři. Oba telegramy byly odeslány přímou linkou 30. srpna 1921. Kajurov v rozhovoru s Leninem vyslovil pochybnosti, zda je čistka ve straně účelná, a navrhoval věnovat zvýšenou pozornost komunistům v každodenní praktické činnosti. Na Leninovu žádost před-

ložila sibiřská komise své názory na tuto otázku ústřední komisi pro čistku v KSR(b). — 174

- ¹⁶² Dne 2. září 1921 projednalo politické byro odvolání zákazu prodeje cenností a přijalo usnesení, v němž upozornilo lidový komisariát zahraničního obchodu na nutnost prodeje cenností za co nejvýhodnějších podmínek. — 175
- ¹⁶³ Tento vzkaz napsal Lenin v souvislosti s tím, že se kanadská společnost duchoborců obrátila na sovětskou vládu s žádostí, aby jejím zástupcům bylo povoleno přijet do Ruska k jednání o návratu do vlasti. Členové politického byra i rada lidových komisařů se vyslovili pro Leninův návrh. — 175
- ¹⁶⁴ Jde o komisi složenou ze zástupců Celoruského ústředního výkonného výboru RSFSR a Ústředního výkonného výboru USSR za účasti zástupců lidových komisariátů zásobování RSFSR a USSR, která měla vyšetřit stav zásobovacích prací na Ukrajině. N. P. Brjuchanov, který měl proti zřízení této komise námítky, napsal Leninovi: »Komise asi sotva navrhne nějaká nová opatření. Přitom bezpochyby odčerpá část energie a pozornosti pracovníků v zásobování od plnění jejich bojového úkolu, který nestrpí sebemenšího odkladu« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 176
- ¹⁶⁵ Dne 7. září 1921 komise složená ze zástupců Státní plánovací komise, Hlavní správy pro těžbu rašeliny a Správy pro hydraulickou těžbu rašeliny projednala za předsednictví L. B. Krasina zprávu o novém způsobu těžby rašeliny a podnikla kroky k jejímu zajištění. Lenin se 11. září 1921 seznámil s materiály komise a uložil N. P. Gorbunovovi, aby zajistil pravidelnou kontrolu plnění schválených usnesení (viz tento svazek, dokument č. 296). — 178
- ¹⁶⁶ Tento příkaz napsal Lenin na telegramu zmocněnce Rady práce a obrany T. M. Ponomarenka, který informoval o stavu výkupu a odvozu obilí z Akmolinské gubernie. V září 1921 došla Leninovi hlášení, v nichž se vysvětlovaly podmínky výkupu obilí v této gubernii. — 179
- ¹⁶⁷ Podle oznámení lidového komisariátu zahraničního obchodu se pomoc tureckého Medžlisu omezila na to, že do Sovětského Ruska bylo posláno 150 pytlů kukuřice. — 179

- ¹⁶⁸ Jde o žádost, kterou pisatelka adresovala Leninovi a v níž prosila, aby jí pomohl získat zpátky zabavené věci. — 180
- ¹⁶⁹ Tento text byl napsán na vzkazu z úřadovny ÚV KSR(b) adresovaném Leninovi, v němž byl předložen k hlasování návrh, aby Moskevskému dělnickému družstvu bylo povoleno vykupovat brambory přímo od pěstitelů.
A. A. Kissin a N. P. Brjuchanov se k návrhu vyslovili zamítavě, ale přitom připouštěli, že by se moskevskému družstvu mohlo poskytnout právo mít při guberniálních svazech své zmocněnce a výkupní aparát. Domnívali se, že samostatný výkup bez účasti guberniálních svazů bude napomáhat spekulaci. — 180
- ¹⁷⁰ Jde o usnesení VIII. celoruského sjezdu sovětů (22. — 29. prosince 1920) O sovětské výstavbě. — 183
- ¹⁷¹ Tento vzkaz napsal Lenin na dopis zmocněnce rady lidových komisařů pro valutové transakce M. M. Litvinova, adresovaný lidovému komisariátu zahraničního obchodu, v němž Litvinov doporučoval k úvaze nabídku Americké organizace pro pomoc hladovějícím, že zprostředkuje nákup obilí pro Sovětské Rusko v Rumunsku, Bulharsku a Srbsku. Na dopisu je Leninova poznámka: »Litvinov má tedy pravdu? 1. 9. *Lenin.*« Zmíněnou nabídku Americké organizace pro pomoc hladovějícím však politické byro ÚV neprojednávalo. Nepodařilo se také zjistit, jaké další otázky považoval Lenin za nutné projednat v politickém byru ÚV. — 184
- ¹⁷² Tento příkaz reaguje na dopis předsedy Hlavního výboru pro textilní průmysl B. P. Pozerna týkající se organizace práce v textilních továrnách. V odpovědi na dotaz úřadovny rady lidových komisařů a Rady práce a obrany Pozern dne 17. září oznámil, že zásobování počítá jen s nejlépe organizovanými textilními továrnami. Předsednictvo Nejvyšší národohospodářské rady uvolnilo v září 1921 Hlavnímu výboru pro textilní průmysl prostředky na nákup potravin, paliv a na generální opravu podniků. — 185
- ¹⁷³ Tento dokument napsal Lenin po přečtení koncesní smlouvy na těžbu dřeva, kterou uzavřela gruzínská vláda ve dvou oblastech republiky. Rada práce a obrany se 30. září 1921 usnesla smlouvu schválit. Lidovému komisariátu zahraničního obchodu bylo uloženo, aby se informoval, zda jsou koncesionáři solventní. — 185

¹⁷⁴ Vzkaz byl připsán na konci dopisu člena kavkazského byra ÚV KSR(b) J. P. Figatnera, který sděloval, že Leninovi byl zaslán vyšívaný portrét jako dar jednoho perského lidového umělce. Autor dopisu prosil Lenina o písemné potvrzení, že portrét dostal. — 186

¹⁷⁵ Příkaz byl napsán na hlášení oblastní správy Moskevské uhelné pánve, v němž se navrhovalo zahájit vyšetřování požáru elektrárny budované v prostoru Bobrikovských kamenouhelných dolů. 23. prosince 1921 oznámil lidový komisariát spravedlnosti úřadovně rady lidových komisařů, že požár, jak se zjistilo vyšetřováním, byl založen úmyslně, avšak dopadnout pachatele se nepodařilo. — 186

¹⁷⁶ Tento vzkaz napsal Lenin na telegramu J. A. Berzina adresovaném G. V. Čičerinovi. Berzin v něm sděloval, že M. I. Skobelev, který jako zástupce Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím zahájil jednání s francouzskou vládou, žádá plnou moc i od sovětské vlády.

Dále jde o bývalého francouzského velvyslance v Rusku (1917—1918) J. Noulense, který byl jedním z organizátorů kontrarevolučních spiknutí proti sovětské moci a patřil k iniciátorům cizí vojenské intervence. J. Noulens byl jmenován předsedou Mezinárodní komise pro pomoc hladovějícím v Rusku. Komise byla zřízena rozhodnutím Nejvyšší rady Dohody z představitelů dohodových států (Velké Británie, Francie, Itálie a Belgie) a ve skutečnosti měla zastírat prováděné antisovětské akce. — 186

¹⁷⁷ Příkaz byl napsán na hlášení předsedy Nejvyšší národohospodářské rady P. A. Bogdanova o předpokládaném uzavření koncesní smlouvy s akciovou společností švédských závodů na kuličková ložiska v Göteborgu. Bogdanov považoval uzavření smlouvy za nezbytné s podmínkou, že požadavek akciové společnosti na obnovení jejích práv na sklady kuličkových ložisek na území Sovětského Ruska bude zamítnut, a navrhoval, aby se otázka skladů vyřešila tím, že sovětská vláda proplatí akciové společnosti jejich hodnotu. K vyřešení této záležitosti byla ustavena zvláštní subkomise lidového komisariátu spravedlnosti, v jejímž čele stál lidový komisař D. I. Kurskij. V této fázi jednání se Kurskij domníval, že uzavření smlouvy s akciovou společností není možné, protože nelze splnit její hlavní podmínku— aby jí byly předány sklady.

O uzavření koncesní smlouvy s touto akciovou společností viz poznámku 7 v tomto svazku. — 187

- ¹⁷⁸ Rada práce a obrany zařadila usnesením z 16. září 1921 stavbu Volchovské vodní elektrárny mezi »mimořádné stavební práce«. Všem resortům bylo uloženo, aby přednostně uspokojovaly její požadavky. Průběh prací byl nejednou hodnocen na zasedání Celoruského ústředního výkonného výboru.
K této otázce viz také dokumenty č. 262, 288, 289 a 293 v tomto svazku. — 188
- ¹⁷⁹ Dopis členu předsednictva Celoruské ústřední rady odborů A. I. Dogadovovi a tajemníkovi ÚV KSR(b) V. V. Kujbyševovi napsal Lenin v souvislosti s hlášením odborářského pracovníka K. Šura o nedostacích ve struktuře a o vztazích mezi jednotlivými odborovými organizacemi. Na čtvrté straně hlášení stálo, že východiskem ze vzniklé situace by bylo vytvoření a posílení guberniálních mezisvazových sdružení. Na tomto místě Lenin poznamenal: »Je to fakticky správné?« (Leninskij sbornik XXIII, s. 256).
A. I. Dogadov a V. V. Kujbyšev ve svých odpovědích návrhy K. Šura nepodpořili. — 191
- ¹⁸⁰ Ve své odpovědi ze 16. září 1921 oznámil lidový komisař pošt a telegrafů V. S. Dvogalevskij, že radiotelefonní přístroje v Moskvě jsou zatím instalovány pouze v chodynské rádiové stanici, která však není v provozu pro nedostatečné technické vybavení. Lidový komisariát plánoval do 1. dubna 1922 zřízení čtyř přijímacích a vysílacích stanic (Moskva — Charkov — Novonikolajevsk a Taškent) a 200 přijímacích (místních). V dopise byla rovněž zmínka o tom, že v nižněnovgorodské laboratoři proběhly úspěšné pokusy s výrobou reproduktorů. — 192
- ¹⁸¹ Člen turkestánského byra ÚV KSR(b) G. I. Safarov informoval ve svém dopisu z 21. srpna 1921 o práci VI. sjezdu Komunistické strany Turkestánu, o neshodách s předsedou komise CÚVV a RLK pro záležitosti Turkestánu M. P. Tomským v otázkách hospodářské politiky v Turkestánu. K této otázce viz také dokumenty č. 174, 175 a 305 v tomto svazku. — 193
- ¹⁸² Tento vzkaz byl reakcí na dopis zmocněnce lidového komisariátu zahraničního obchodu M. F. Kuzněcova, který v něm sděloval, že v Konstantinopoli [Cařihrad] zatkli britští úředníci dva pracovníky lidového komisariátu zahraničního obchodu. — 193
- ¹⁸³ Jde o dopis R. E. Klassona V. I. Leninovi z 31. srpna 1921 (viz tento svazek, dokument č. 238). — 195

- ¹⁸⁴ Rada práce a obrany uložila 4. listopadu 1921 V. A. Avaněšovovi a D. I. Kurskému, aby vyšetřili případ prostožů ve švédské továrně Nitves & Holm. 8. února 1922 předložil lidový komisariát spravedlnosti Radě práce a obrany závěry, kde se uváděla opatření podniknutá k tomu, aby byly pohnány k zodpovědnosti osoby, jejichž vinou byla zastavena práce v dílně vyrábějící turbíny. — 195
- ¹⁸⁵ Ve svém závěru, poslaném radě lidových komisařů 18. října 1921, potvrdil lidový komisariát spravedlnosti, že byrokratické průtahy v uspokojování potřeb Volchovské elektrárny zavinila celá řada pracovníků Hlavního výboru pro státní stavby a akciové společnosti pro elektrifikaci národního hospodářství Elektrostroj. Čtvrté zasedání CÚVV předalo v říjnu 1921 případ Volchovské elektrárny Nejvyššímu tribunálu. — 197
- ¹⁸⁶ Tento vzkaz napsal Lenin na telegram člena kolegia lidového komisariátu zásobování a zmocněnce Celoruského ústředního výkonného výboru pro Gomelskou gubernii A. I. Sviděrského náměstekovi lidového komisaře zásobování N. P. Brjuchanovovi; Sviděrskij v něm sděloval, že předseda guberniálního výkonného výboru sovětů v Gomelu Ch. G. Pestun nesplnil příkazy lidového komisariátu zásobování. — 198
- ¹⁸⁷ Jde o dopis N. M. Knipoviče Leninovi z 6. srpna 1921 (viz Leninskij sborník XXIII, s. 164—167). — 199
- ¹⁸⁸ Jde o sborník dekretů o železničním dopravním tarifu, který malá rada lidových komisařů navrhla 1. září 1921 k vydání. 20. září 1921 tuto otázku projednala RLK a vydání sborníku neschválila. — 200
- ¹⁸⁹ Tento vzkaz je napsán na dopisu od L. B. Krasina, v němž Krasin vypočítává, jaká opatření podniká lidový komisariát zahraničního obchodu Běloruska pro rozvoj obchodu se zahraničím. — 201
- ¹⁹⁰ Tento vzkaz napsal Lenin v souvislosti s přímluvou Ruské společnosti pro fyziku a chemii, aby byl propuštěn profesor chemie M. M. Tichvinskij a další vědci, kteří byli zatčeni ve spojitosti s případem kontrarevoluční organizace v Petrohradu. — 202
- ¹⁹¹ Jde o soudní řízení na základě žaloby V. V. Majakovského proti

řediteli Státního nakladatelství I. I. Skvorcovovi-Stěpanovovi za to, že mu nebyl vyplacen honorář. Disciplinární soud při guberniální odborové radě v Moskvě se 25. srpna 1921 usnesl zbavit I. I. Skvorcova-Stěpanova členství v odborovém svazu na šest měsíců. Dne 8. září byl případ revidován a původní rozsudek zrušen.

Náměstek lidového komisaře školství a osvěty J. A. Litkens a člen kolegia Akademie pracovní výchovy F. V. Lengnik byli obviněni, že propustili skupinu dělníků a zaměstnanců. Soudružský disciplinární soud při guberniální odborové radě v Moskvě jim vyslovil důtku a na půl roku jim zakázal zastávat volené funkce. Komise ÚV KSR(b) se po projednání tohoto případu 26. září usnesla: »1. Uložit guberniálnímu disciplinárnímu soudu při guberniální odborové radě v Moskvě, aby případ znovu projednal. 2. Pokud jde o vznesené obvinění . . . omezit se na pracovní a stranickou důtku« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Na základě Leninova návrhu uvedeného v druhém bodě dokumentu upozornilo politické byro ÚV 6. září 1921 předsednictvo Celoruského ústředního výkonného výboru na to, že žádost o uvolnění 1 miliardy rublů pro potřeby divadel je nutné předložit k projednání radě lidových komisařů — 203

¹⁹² Dokument reaguje na zprávu předsedy Ústředního svazu spotřebních družstev L. M. Chinčuka o zavádění výměny zboží v Orelské, Brjanské a Gomelské gubernii.

V 97. čísle listu Prodovolstvennaja gazeta byl 17. června 1921 uveřejněn článek Zkušenosti ze státní výměny zboží. [⁸⁷] — 203

¹⁹³ Tento příkaz byl vydán v souvislosti s dopisem a hlášením představitele iniciativní skupiny pro organizaci »výrobních sdružení« M. M. Suckevera. Skupina si kladla za cíl získat bývalé odborníky, průmyslníky a obchodníky k zakládání drobného a středně velkého průmyslu »na principu spoluúčasti výrobců«.

Lenin připsal své poznámky na Suckeverovo hlášení (viz Leniniskij sbornik XXIII, s. 57—58). Návrhy skupiny neměly žádný praktický význam. — 204

¹⁹⁴ Příkazy N. P. Gorbunovovi jsou napsány na dopisu G. M. Kržižanovského Leninovi z 3. září 1921. Pokyny v bodě 1 a 2 se týkají žádosti Kržižanovského, aby na dobu jeho dovolené byl zastupujícím předsedou Státní plánovací komise jmenován S. P. Sereda a jeho zástupci S. G. Strumilin a A. A. Něopichanov. Usne-

sením RPO ze 7. září 1921 bylo žádosti Kržižanovského vyhověno. Bod 3 obsahuje odpověď na návrh Kržižanovského, aby byla vytvořena komise k prověření výsledků jednoho vynálezu. Pokyn »vypracovat text *odpovědi* podle dohody *se Seredou*« (bod 4) byl odpovědí na telegram ukrajinské rady lidových komisařů ohledně opatření k obnově Donbasu, která navrhla Státní plánovací komise (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 78). V telegramu ukrajinské RLK, odeslaném 7. září 1921 a podepsaném V. I. Leninem a G. M. Kržižanovským, se oznamovalo, že rada lidových komisařů i Státní plánovací komise odmítají přijmout rozhodnutí ohledně Donbasu, dokud se nevrátí komise, která tam byla vyslána, aby otázku projednala s místními orgány (viz Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 205

195 Vzkaz je napsán na dopis od A. S. Kiseljova, v němž pisatel Leninovi sděluje, že mu posílá návrh Hlavních zásad mzdové politiky [88], který připravili členové malé rady lidových komisařů (A. S. Kiseljov, A. A. Bělov a J. I. Gindin) a schválila porada asi třiceti vedoucích pracovníků největších výrobních sdružení. Tento návrh vycházel ze směrnic ústředního výboru KSR(b). Když si Lenin návrh zásad přečetl, provedl v něm změny zdůrazňující přímou souvislost mezi odměnou za práci a výrobními výsledky (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 258—260). K této otázce viz také dokumenty č. 277, 278 a 279. — 205

196 Vyjádření V. P. Oborina k návrhu tezí o mzdové politice bylo Leninovi zasláno 8. září 1921. Návrh tezí podpořilo rozšířené plenární zasedání guberniální odborové rady v Petrohradu. — 206

197 Dopis byl napsán v souvislosti se statistickým materiálem o členech KSR(b), který Leninovi poslal sekretariát ÚV. Vedoucí statistického oddělení N. I. Solovjov ve své odpovědi z 8. září 1921 psal, že materiály o rozmístění moskevských a petrohradských komunistů do funkcí ve státních orgánech budou Leninovi zaslány v nejbližší době. — 208

198 Zprávu o stavu zlatého fondu a jeho čerpání předložil Leninovi lidový komisariát financí. Politické byro ÚV uložilo 14. září 1921 A. O. Alskému, aby o čerpání zlatého fondu vedl přísnou evidenci. — 210

K této otázce viz také tento svazek, dokument č. 284 a Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 142. — 209

- ¹⁹⁹ Na Višňakově dopisu je Leninova poznámka: »Višňak o Lalajancovi 5. 9. 1921, viz rub.« Na rubu napsal Lenin vlastnoručně začátek publikovaného dokumentu a poznámku »telefonicky« (viz Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 210
- ²⁰⁰ Tento názor vyslovil J. A. Berzin ve zprávě, kterou poslal z Anglie, zřejmě k rukám G. V. Čičerina. — 211
- ²⁰¹ Jde o pracovníky Americké organizace pro pomoc hladovějícím (ARA), v jejímž čele stál H. Hoover. Lenin navrhoval řadu omezujících opatření vůči nim proto, že se aparát této organizace, který tvořili hlavně důstojníci americké armády, zabýval špionáží a podporoval kontrarevoluční síly v Rusku. — 211
- ²⁰² Činnost Fridtjofa Nansena, který se snažil získat společenské organizace i jednotlivce pro aktivní pomoc hladovějícím v Rusku, vzbudila nelibost reakčních kruhů v mnoha kapitalistických zemích. Sovětský lid Nansenovo úsilí poskytnout pomoc hladovějícím náležitě ocenil; IX. celoruský sjezd sovětů 25. prosince 1921 mu za jeho činnost vyslovil hlubokou vděčnost.
The Daily Chronicle — britský list; vycházel v letech 1855—1930 v Londýně. — 211
- ²⁰³ Jde o vědecké a technické práce spojené se zapalováním střelného prachu na dálku, jimiž se zabýval v letech 1920—1921 S. I. Botin. V říjnu 1921 se komise odborníků vyjádřila k pokusům záporně a doporučila další pokusy zastavit, protože nebyly podle jejího názoru připraveny. K této otázce viz také Sebrané spisy 51, Praha 1989, dokumenty č. 373, 400, 415, 477, 532, 545 a 578. — 213
- ²⁰⁴ Leninův návrh byl nejprve odhlasován dotazem u jednotlivých členů politického byra; proti hlasoval J. V. Stalin. K otázce vztahu mezi Lunačarským a Litkensem přijalo politické byro 8. září 1921 Leninovu formulaci usnesení. — 213
- ²⁰⁵ Lenin má na mysli návrhy lidového komisariátu školství a osvěty, na jejichž základě bylo vypracováno usnesení O opatřeních ke zlepšení zásobování škol a jiných osvětových zařízení. Usnesení,

které schválila RLK 15. září, bylo uveřejněno 23. září 1921 ve 212. čísle listu Izvěstija VCIK. K této otázce viz tento svazek, dokument č. 304. — 214

²⁰⁶ Příkaz je napsán na prohlášení G. O. Graftia z 2. září 1921, v němž se mezi opatřeními k zajištění výstavby Volchovské elektřárny zvláště zdůrazňovala nutnost urychleného přidělení potravin a finančních prostředků. — 215

²⁰⁷ Vzkaz byl napsán v souvislosti se žádostí předsedy zvláštní vědecké komise pro sestavení školního atlasu V. D. Kajsarova o přesné vymezení hranic RSFSR a o sdělení, jaké jsou její vztahy s republikami, které vznikly na území někdejší ruské říše. — 216

²⁰⁸ Dokument je reakcí na dopis N. P. Gorbunova o výsledcích šetření průtahů s vysláním M. P. Sažina do zahraničí. Gorbunov psal, že »se lidový komisariát školství a osvěty nedopustil žádných úmyslných průtahů«. Slovo »úmyslných« Lenin podtrhl. — 216

²⁰⁹ Příkaz napsal Lenin na dopisu hlavního inženýra Kaširské elektřárny G. D. Cjurupy, který žádal o intervenci v oddělení pro využití elektřiny NNHR, aby zajistilo dodávku všeho elektrotechnického materiálu nutného pro stavbu. 12. září 1921 poslal Lenin tomuto oddělení NNHR telegram (viz tento svazek, dokument č. 301). — 216

²¹⁰ Tento vzkaz sekretáře napsal Lenin v souvislosti s oznámením předsedy sibiřského byra NNHR G. I. Lomova, že se v ridderských dolech zkomplikovala situace, protože došlo k předání těchto dolů do správy Kirgizské republiky. Lomov Lenina žádal, aby v této věci přijal správce ridderkých dolů J. F. Domněnka. V rozhovoru s Domněnkem, k němuž krátce poté došlo, se Lenin zajímal o produktivitu práce v dolech, obnovu zařízení atd. (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 65). V telegramu podepsaném V. I. Leninem a předsedou NNHR P. A. Bogdanovem, který byl odeslán 10. září 1921 ústřednímu výkonnému výboru Kirgizské republiky, se navrhovalo, aby se práce v ridderských dolech »nepozastavovaly a vedení dolů, jmenované sibiřským byrem NNHR, neměnilo« (viz tamtéž, s. 64).

Vzhledem k tomu, že sovětská vláda měla v úmyslu dát ridderké doly do koncese L. Urquhartovi, odjela tam v listopadu 1921

zvláštní komise, aby zjistila stav prací. K této otázce viz také tento svazek, dokumenty č. 306, 385 a 438. — 217

- ²¹¹ Jde o komisi vedenou A. S. Kiseljovem, která se zabývala vinným fondem určeným na výměnu za obilí. — 217
- ²¹² Příkaz byl napsán na protokolu ze schůze komise zabývající se záležitostmi Správy pro hydraulickou těžbu rašeliny, která se konala 7. září 1921. Na okrajích i v textu protokolu jsou Leninovy poznámky a podtržená slova (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 90—91). — 218
- ²¹³ Jde o hlášení, které Leninovi zaslal pracovník Ústředního svazu spotřebních družstev východní Sibiře A. V. Prigarin. Psal v něm o zásobování Sibiře zemědělskými stroji a o možnosti krýt výlohy na nákup strojů v zahraničí sibiřskými surovinami. V odpovědi lidového komisariátu zahraničního obchodu z 3. října 1921 se zdůrazňovalo, že »otázka podobného druhu se musí řešit z hlediska zájmů celé republiky« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 219
- ²¹⁴ Tento vzkaz napsal Lenin na okraji první rukopisné strany článku G. M. Kržižanovského Našim kritikům. Na okrajích dalších stran navrhl ještě řadu oprav. Autor v článku kritizoval některé pracovníky státního aparátu, kteří nevěřili, že je reálně možné uskutečnit plán elektrifikace země (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 10—11). Článek nebyl uveřejněn. — 218
- ²¹⁵ Odpověď moskevského sovětu na tuto otázku obdržel Lenin 10. října 1921.
O podnicích ponechaných v systému státního zásobování viz také dokumenty č. 300 a 328 v tomto svazku. — 219
- ²¹⁶ Na horním okraji Leninova rukopisu s návrhem telegramu poznamenala vlastnoručně L. A. Fotijevová: »Bogdanovovi, Brjuchanovovi a Avanešovovi k okamžitému vyjádření.« — 220
- ²¹⁷ Toto je odpověď na dopis vojenského komisaře S. S. Danilova z 8. září 1921. Danilov v něm hovořil o nutnosti rozvíjet »lásku, soucit a smysl pro vzájemnou pomoc *uvnitř třídy*, uvnitř tábora pracujících«. — 221
- ²¹⁸ V šestém článku usnesení se pravilo, že školy smějí vyměňovat

- nepotřebné předměty, které obdržely v rámci státního zásobování, za potřebné potraviny. Osmý článek zahrnoval pasus o dobrovolných »příspěvcích« návštěvníků knihoven a klubů. — 222
- 219 Jde o usnesení O podporování kulturních a osvětových zařízení z místních prostředků, které přijala malá rada lidových komisařů 9. září 1921. Tento dokument byl znovu projednáván na zasedání malé RLK 15. září a byl přijat jako usnesení O opatřeních ke zlepšení zásobování škol a jiných osvětových zařízení. — 222
- 220 V telegramu z 9. září 1921 sděloval A. A. Ioffe, že neshody mezi předsedou komise pro záležitosti Turkestánu CÚVV M. P. Tomským a členem turkeštánského byra G. I. Safarovem vedou k podněcování nepřátelství mezi ruským a místním obyvatelstvem, mezi jednotlivými národnostmi. Politické byro ÚV KSR(b) se 13. září rozhodlo projednat politiku v Turkestánu, až dostane od Ioffeho písemnou zprávu a členové politického byra se seznámí se všemi materiály. Po projednání otázky forem práce v Turkestánu jmenovalo politické byro 14. října 1921 nové složení turkeštánského byra a komise pro záležitosti Turkestánu a stanovilo hlavní úkoly pro práci strany a sovětů v Turkestánu. Politické byro zdůraznilo, že novou ekonomickou politiku v Turkestánu je nutno provádět obezřetně, aby byly pracující masy získány pro socialistickou výstavbu. — 223
- 221 Tento dokument napsal V. I. Lenin v souvislosti s tím, že 13. září 1921 na zasedání rady lidových komisařů bylo zařazeno projednávání otázky Urquhartovy koncese. Na svůj dotaz dostal Lenin odpověď od výboru pro koncese NNHR 15. září. — 224
- 222 V dopisu z 30. května 1921 doporučil V. I. Lenin Revoluční vojenské radě republiky, aby vypracovala plán využití armády v národním hospodářství, a dal konkrétní pokyny, na kterých úsecích národního hospodářství je její pomoc především nutná (viz Sebrané spisy 52, Praha 1990, dokument č. 380). — 226
- 223 Dopis N. A. Semaškovi napsal V. I. Lenin v souvislosti se zprávami o těžké situaci v krymských lázních. Tyto zprávy dostal od M. V. Fofanovové, kterou jako členku komise CÚVV vyslal na Krym lidový komisariát zemědělství. V odpovědi Leninovi z 15. září Semaško napsal, jaká opatření podniká lidový komisariát zdravotnictví ke zlepšení situace v krymských a kavkazských lázních. — 227

- 224 Po obdržení Leninova dopisu zapsal vedoucí úřadovny rady lidových komisařů N. P. Gorbunov 13. září 1921 do knihy úkolů: »Vypracovat pro sekretariát velké rady lidových komisařů instrukci k úkolům a zásilkám od Vladimíra Iljiče. Splněno. Viz příkaz z 20. září« (Istoričeskij archiv č. 5, 1961, s. 41). K této otázce viz také tento svazek, dokument č. 312. — 227
- 225 Jako odpověď na Leninův dotaz zaslal lidový komisariát zahraničního obchodu informaci o stavu zásob a výrobě santoninu (léku). Na dokumentu jsou Leninovy výpočty množství zásob santoninu a jeho hodnoty ve zlatých rublech (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 181). — 230
- 226 Vzkaz byl napsán v souvislosti s dopisem V. V. Vorovského, vyslance v Itálii, v němž Vorovskij žádal o pokyny k poskytnutí studijního stipendia M. A. Peškovovi, který byl tou dobou v Itálii. V odpovědi Leninovi z 15. září 1921 navrhl M. M. Litvinov, aby Peškovovi bylo uděleno stipendium prostřednictvím lidového komisariátu školství a osvěty. O této otázce viz také tento svazek, dokument č. 319 a Leninskij sbornik XXXIV, s. 409. — 231
- 227 Leninovi byla předložena zpráva náčelníka Správy státních skladů NNHR I. K. Ježova, který si stěžoval na nedostatek skladištních prostorů, dále na to, že tu poroučí kdekdo a že o skladištní prostory svádějí boj jednotlivé resorty. Leninovu odpověď na zprávu I. K. Ježova viz tento svazek, dokument č. 352. — 232
- 228 Příkaz N. P. Gorbunovovi je napsán na dopisu lidového komisaře pošt a telegrafů V. S. Dovgalevského z 16. září 1921 o opatřeních k vybudování rádiových stanic (viz poznámku 180). — 232
- 229 Tento vzkaz byl napsán na dopisu G. V. Čičerina o nótě britského ministra zahraničních věcí Curzona ze 7. září 1921, která obsahovala vymyšlená obvinění na adresu sovětské vlády, že porušila rusko-anglickou smlouvu z 16. března 1921. Nóta neměla záhlaví ani oslovení a podpis. Sovětská vláda ve své odpovědi z 27. září 1921 tato nepodložená obvinění odmítla. — 232
- 230 Jde o smlouvu Státního nakladatelství s nakladatelstvím Z. I. Gržebina na zkrácené vydání děl ruských klasiků v zahraničí. Tato akce byla podniknuta z iniciativy A. M. Gorkého. — 233
- 231 Informace o rypadlech, kterou zpracoval zástupce vedoucího kan-

celáře Rady práce a obrany B. G. Zaks, byla Leninovi předložena 26. září 1921. Na dokumentu je Leninova poznámka »Smoljaninovovi« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 234

232 Jde o návrh usnesení o vyhotovování a expedici úředních listin ve veřejných institucích, připravený lidovým komisariátem dělnicko-rolnické inspekce spolu s komisí, které předsedal pracovník lidového komisariátu zahraničního obchodu M. V. Rykunov. Návrh byl projednáván na zasedání malé rady lidových komisařů 2. září a v RLK 20. září 1921.

Pokyn uvedený dále vyplývá z pověření Rykunova, který byl jmenován předsedou mimořádné komise pro export. Pokyn byl splněn 20. září. — 235

233 Tuto a následující poznámku (dokument č. 326) připsal Lenin na konci dopisů vedoucího kanceláře RLK N. P. Gorbunova újezdním hospodářským radám v Kirsanovu a Krasnojarsku; Gorbunov v nich z Leninova pověření vyslovoval poděkování za včasné zaslání zprávy o činnosti. — 235

234 V odpovědi na tento dopis sdělil náměstek lidového komisaře zásobování M. I. Frumkin 27. září 1921 kanceláři RLK, že »dopis Vladimíra Iljiče byl vzat na vědomí a jeho požadavky budou splněny« N. P. Gorbunov, vedoucí kanceláře RLK, provedl do knihy úkolů tento zápis: »Splněno 14. prosince. N. P. Brjuchanov sdělil, že guberniální výkonné výbory sovětů „berou na vědomí“« (Istoričeskij archiv č. 5, 1961, s. 42). — 236

235 Jde o seznam největších, technicky vybavených průmyslových podniků v Moskvě a Moskevské gubernii, kterým zůstalo zajištěno státní zásobování. Leninův návrh na omezení tohoto seznamu byl splněn do 30. září 1921. — 237

236 Tento pokyn napsal V. I. Lenin v souvislosti s dopisem báňského inženýra V. J. Alexandrova, v němž autor sděloval názory na obnovení průmyslu a dopravy. Alexandrov předložil Leninovi rovněž zprávu s praktickými návrhy a tři knihy o báňském průmyslu. Ohlasy na zprávu, které došly kanceláři RLK v září a říjnu 1921, Alexandrovovy technické návrhy nepodpořily. — 238

237 Vedoucí informačního odboru komise pro pomoc hladovějícím

při CÚVV J. Z. Volkov vyslovil v dopisu V. I. Leninovi své pochybnosti, zda je účelné Celoruský výbor pro pomoc hladovějícím zrušit, protože podle jeho názoru by se rozpuštění výboru a zatčení jeho členů mohlo projevit negativně na vztazích s Francií. — 238

²³⁸ Roku 1921 vyjádřily jednotlivé skupiny amerických dělníků soustředěné kolem Společnosti pro technickou pomoc Sovětskému Rusku přání přijet do Sovětského Ruska a podílet se na výstavbě jeho hospodářství.

Ve druhé polovině roku 1921 vedla skupina amerických dělníků v čele s holandským komunistou inženýrem S. Rutgersem jednání se sovětskou vládou, aby jí byla poskytnuta část Kuzněcké kamenouhelné pánve na Sibiři, kde si chtěla zřídit průmyslovou kolonii. Rutgersův návrh RLK projednala 13. září 1921 a rozhodla se postoupit tuto nabídku Nejvyšší národohospodářské radě.

Dne 19. září přijal Lenin představitele americké dělnické kolonie. Zachoval se Leninův záznam tohoto rozhovoru (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 39).

Dne 23. září 1921 se Rada práce a obrany usnesla, že by bylo dobře uzavřít s Rutgersovou skupinou smlouvu, a uložila zvláštní komisi, aby vypracovala její text. RPO smlouvu definitivně schválila 21. října a rada lidových komisařů 25. října. Kolonie amerických dělníků v Kuzbasu dostala statut podniku podřízeného přímo Radě práce a obrany.

K této otázce viz též dokumenty č. 353, 374, 375, 416 aj. v tomto svazku; dále Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 149–150, 168–169, 170. — 239

²³⁹ Literaturu, kterou zde V. I. Lenin uvádí, potřeboval I. I. Skvorcov-Stěpanov, který psal knihu Elektrifikace RSFSR v souvislosti s přechodnou fází světového hospodářství^[14]. V Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS jsou uloženy dva vzkazy N. P. Gorbunova ze 7. října, které se týkají tohoto Leninova pokynu. Ve vzkazu G. M. Kržižanovskému se píše: »Na základě našich telefonických rozhovorů Vám posílám kopii písemného sdělení Vladimíra Iljiče, v němž žádal, aby se soustředila ruská a německá literatura o elektrifikaci pro potřeby Iv. Iv. Skvorcova.« Ve sdělení adresovaném Leninovi Gorbunov píše: »Vladimíre Iljiči! Vyhledání literatury si vzal na starost Gleb Maximilianovič, který Vám ji také dodá. Dohlédnu na to.« — 242

²⁴⁰ Lenin má na mysli pasáž z Engelsova článku O historickém materialismu (anglická předmluva k Vývoji socialismu od utopie k vědě): »Aby buržoazie mohla sklidit i jen ty plody vítězství, které tehdy dozrály, bylo nutné, aby revoluce byla dovedena mnohem dál — právě tak jako roku 1793 ve Francii a roku 1848 v Německu. Zdá se opravdu, že je to jeden z vývojových zákonů buržoazní společnosti.« Citováno podle Leninova článku K zhodnocení revoluce v Rusku, který byl otištěn v listu Proletarij 10. (23.) května 1908 (viz Sebrané spisy 17, Praha 1984, s. 64, a také K. Marx-B. Engels, Spisy 22, Praha 1967, s. 344).

Engelsův dopis Weydemeyerovi — viz K. Marx—B. Engels, Spisy 28, Praha 1968, s. 643—651. — 242

²⁴¹ Tento návrh V. I. Lenina přijalo politické byro ÚV KSR(b) ještě téhož dne, 20. září 1921. 21. září byla na zasedání politického byra vytvořena komise, jejímiž členy byli V. I. Lenin, J. V. Stalin a V. M. Molotov, pověřená analýzou konfliktu uvnitř petrohradské stranické organizace. Politické byro potvrdilo své rozhodnutí z 20. září, aby byli z Petrohradu povoláni G. J. Zinovjev a N. A. Uglanov (viz též dokumenty č. 361 a 362 v tomto svazku).

Příčinou konfliktu v petrohradské stranické organizaci byla nespokojenost většiny pracovníků strany a sovětů s byrokratickými metodami řízení G. J. Zinovjeva. — 243

²⁴² 21. září 1921 se politické byro ÚV KSR(b) usneslo: »Uložit soudruhu Leninovi, aby svolal poradu s představiteli lidových komisariátů dopravy a zásobování za účasti soudruha Felixe Kona, která by řešila zvýšení počtu vagónů pro Ukrajinu a možnosti rozšíření skladovacích prostor pro obilí« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Porada představitelů lidových komisariátů dopravy a zásobování, které předsedal náměstek lidového komisaře dopravy V. V. Fomin, se 22. září usnesla zajistit pro železnice jižního okruhu nakládku tisíc vagónů denně (z toho 400 vagónů pro dopravu paliva, 150 na vnitřní přepravu a 450 na potraviny). K otázce odvozu obilí z Ukrajiny (až 40 miliónů pudů) a jeho uskladnění navrhla porada lidovému komisariátu zásobování RSFSR, aby ve spolupráci s lidovým komisariátem zásobování Ukrajiny do dvou týdnů vypracoval a předložil RPO ke schválení plán odvozu obilí a opatření, jež by zabezpečila jeho uskladnění. 28. září byla tato otázka přednesena na zasedání RPO, která rozhodla zvýšit množství obilí, které je třeba odvézt z Ukrajiny podle slibu ukrajinské

vlády, na 57 miliónů pudů (viz též tento svazek, dokument č. 395). — 243

243 Poslední odstavec textu telegramu připsal Lenin. — 245

244 Dne 26. října 1921 vyslechla Rada práce a obrany zporávu o zásobování stavby Kaširské elektrárny potravinami a schválila návrh usnesení, který předložil V. A. Avaněsov. — 246

245 Pokyn byl napsán na základě žádosti předsedy Hlavního výboru pro těžbu břidlice I. M. Gubkina, aby člen kolegia tohoto výboru a vedoucí naleziště břidlice v oblasti střední Volhy inženýr S. A. Predtčenskij, významný odborník v břidlicovém průmyslu, nebyl převeden do Baku. V souvislosti s touto záležitostí napsal Lenin I. T. Smilgovi (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 106). I. T. Smilga se vyslovil pro přeložení S. A. Predtčenského do bakuské ropné oblasti (viz též dokument č. 388). — 246

246 Jde o návrh souboru zákonů o povinnostech vyplývajících ze smluv mezi sovětským státem a soukromými osobami.

Otázka byla několikrát projednávána na zasedáních malé i velké rady lidových komisařů. Speciálně vytvořená komise předložila nový návrh Ustanovení o povinnostech vyplývajících ze smluv. Návrh s opravami a doplňky schválila RLK 21. února 1922. — 247

247 Pokyn je napsán na telegramu lidového komisaře zahraničního obchodu L. B. Krasina předsedovi Ázerbájdžánského ropného výboru A. P. Serebrovskému (kopie V. I. Leninovi), v němž se Ázerbájdžánskému ropnému výboru zakazovalo obchodovat s cizinou. V telegramu se psalo: »Dosavadní praxe Ázerbájdžánského ropného výboru se omezovala na uzavírání obchodů s naprosto nespolehlivými řeckými spekulanty, jimž byla poskytována téměř výlučná práva na obchodování s kavkazskou ropou« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). Tato otázka byla přednesena v RPO 19. října 1921. RPO se usnesla poskytnout Ázerbájdžánskému ropnému výboru na nákup v zahraničí 500 000 rublů ve zlatě. — 247

248 V. V. Adoratskij, který pracoval z pověření V. I. Lenina na sborníku vybraných Marxových a Engelsových dopisů, prosil D. B. Rjazanova, který byl tehdy v Německu, aby tam shromáždil všechny uveřejněné Marxovy a Engelsovy dopisy a poslal mu je

do Ruska. Sborník vyšel roku 1922 pod názvem Dopisy. Teorie a politika v Marxově a Engelsově korespondenci [71]. — Dopisy přeložil, úvodní studii a poznámky vypracoval V. V. Adoratskij[1]. — 247

- 249 Dopis V. I. Lenina byl napsán na konci Instrukce berlínské prozatímní komisi, pověřené expedicí zahraničních dodávek Správy pro hydraulickou těžbu rašeliny (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 92—93).

Jak vyplývá ze zprávy, kterou 11. února 1922 poslal R. E. Klasson Leninovi, byly zahraniční objednávky Správy pro hydraulickou těžbu rašeliny splněny včas. Klasson napsal: »Tímto mám tu čest informovat lidový komisariát zahraničního obchodu, že jsem se po vyřízení objednávek Správy pro hydraulickou těžbu rašeliny vrátil ze zahraniční služební cesty. Zbývá objednat jen menší množství součástí ke strojům, které objedná V. V. Starkov a o nichž byla už před mým odjezdem uzavřena dohoda« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 248

- 250 Peněžní sbírky mezi zahraničními dělníky na pomoc hladovějícím v Rusku byly zahájeny na základě Provolání k mezinárodnímu proletariátu, které napsal V. I. Lenin 2. srpna 1921 (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 97). Na tento dopis odpověděl 27. září 1921 tajemník exekutivy Kominterny M. Rákosi Leninovi, že jeho návrh »byl vzat na vědomí a bude uskutečněn« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 248

- 251 Poslední větu telegramu připsal V. I. Lenin. — 250

- 252 RPO vyslechla 30. září 1921 zprávu zplnomocněné komise o opatřeních k obnově a rozvoji doněckého uhelného průmyslu a bakuského a grozenského ropného průmyslu. Usnesla se uvolnit Hlavní správě paliv na nákup technického zařízení v zahraničí dodatečně 4 milióny rublů ve zlatě; počítalo se rovněž s přidělením 22 osobních a 140 nákladních automobilů. — 250

- 253 *Hlavní správa zemědělských hospodářství při průmyslových podnicích NNHR* byla vytvořena na jaře 1919. Řídila sovchozy přičleněné k průmyslovým podnikům a poskytovala jim osivo, pracovní nástroje a finanční prostředky. Hlavní správě zemědělských hospodářství bylo rovněž uloženo pěstovat technické plodiny (cukrovou řepu, tabák apod.). K 1. červenci 1921 Hlavní správa

sdužovala 1060 sovchozů, z nichž 810 bylo přičleněno k různým podnikům a institucím (639 000 děsjatin půdy) a 250 sovchozů mělo charakter průmyslových podniků zabývajících se výrobou zemědělských surovin. — 252

- ²⁵⁴ Jde zřejmě o převedení skladu č. 11 v Simonovu, patřícího bývalé Východní společnosti, z kompetence lidového komisariátu dopravy do správy NNHR. Usnesení k tomu přijala malá rada lidových komisařů 23. září 1921 a RLK je schválila 4. října 1921. — 253
- ²⁵⁵ V Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS je uložen záznam rozhovorů přímou linkou mezi L. K. Martensem a sekretářkou RLK A. P. Kizasovou z 28. září 1921, na němž je poznamenáno Leninovo rozhodnutí: »Až to přečtou všichni členové politického byra, vrátit sekretáře RLK.« — 255
- ²⁵⁶ Lenin návrh telegramu značně upravil: změnil datum zahájení třítydenní palivové kampaně z 25. září na 1. říjen, »zvýšit svoz o 100 %« opravil na »zvýšit svoz na dvojnásobek« a dopsal poslední odstavec telegramu o osobní odpovědnosti.
K telegramu byl připojen seznam osob, jež byly 27. září 1921 seznámeny s textem telefonicky a jejichž jména sekretářka zahrkla, jakmile od nich dostala souhlas. — 256
- ²⁵⁷ Vzkaz je napsán na dopisu od L. M. Michajlova (text dopisu s Leninovými poznámkami viz v publikaci Leninskij sbornik XXIII, s. 110—111). Příkaz předal N. P. Gorbunov jednomu ze sekretářů rady lidových komisařů B. G. Zaksovi, který 17. října oznámil, že článek L. M. Michajlova vyšel 11. října v Pravdě s podpisem L. Glagolev; odpověď N. Osinského se postupuje Michajlovovi do Petrohradu; podle informace B. E. Sťunkela »práce na výrobě elektrických pluhů probíhá normálně. Dvacet pluhů bude hotovo do 1. března 1922« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 257
- ²⁵⁸ Jde o dekret o výměně zboží, který schválila RLK 6. září 1921 na základě zprávy Ústředního svazu spotřebních družstev za nepřítomnosti V. I. Lenina. Podle tohoto dekretu byl změněn ekvivalent při odevzdání naturální daně: rolníci museli při nahrazování žita bramborami odevzdat šest pudů brambor za jeden pud žita (místo dosavadních čtyř).
Viz též dokumenty č. 379a380v tomtosvazku. — 258

²⁵⁹ Jde patrně o materiály k otázce poskytnutí vojenské výzbroje Tu-recku. Tuto záležitost projednávalo politické byro ÚV KSR(b) na svém zasedání 29. září 1921 a usneslo se: »Zamítnout« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Dopis K otázce dělnicko-rolnické inspekce — viz článek K úko-lům dělnicko-rolnické inspekce, jak je chápat a plnit (Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 151—157). — 258

²⁶⁰ Vzkaz byl napsán v souvislosti s dopisem náměstka lidového ko-misaře zahraničních věcí M. M. Litvinova předsedovi Nejvyšší národohospodářské rady P. A. Bogdanovovi (kopie V. I. Lenino-vi). Litvinov oznamoval, že se inženýr Marshall, který přijel z Anglie do Ruska, obrátil na lidový komisariát zahraničních věcí s žádostí o pomoc při jednáních o opravách lokomotiv, které už zahájil s lidovým komisariátem dopravy a NNHR.

28. září 1921 odpověděl I. T. Smilga takto: »Vydal jsem po-kyn . . . vyjednávat s Marshalllem s přihlédnutím ke koncesím na těžbu ropy v Grozném« (Ústřední stranický archiv Institutu mar-xismu-leninismu při ÚV KSSS). — 259

²⁶¹ Tento text je napsán na blanketu telegramu od G. J. Zinovjeva, odeslaného 29. září 1921 z Petrohradu na jména V. I. Lenina a J. V. Stalina jakožto členů komise, jmenované politickým by-rem v souvislosti s konfliktem uvnitř petrohradské stranické or-ganizace (viz tento svazek, dokument č. 335). V telegramu Zinov-jev znovu žádal, aby do Petrohradu byla vyslána komise ÚV. Komise politického byra ÚV KSR(b) stanovila celou řadu opatře-ní k odstranění konfliktu. 10. října 1921 přijalo politické byro tento Leninův návrh: »Vyslat soudruhy Kameněva, Zaluckého a Ordžonikidzeho na dva až tři dny do Petrohradu, aby sledova-li, jak se plní rozhodnutí komise ve složení Molotov, Stalin a Le-nin, schválená politickým byrem, a současně pomáhali odstraňo-vat všechny stopy frakcionářství« (Ústřední stranický archiv In-stitutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Viz též dokument č. 362. — 260

²⁶² V knize Leninových příkazů týkajících se RLK a RPO je pod da-tem 29. září 1921 tento záznam: »Rychle dát v RPO odhlasovat návrh usnesení o melioračních pracích v sovchozech Moskevské gubernie (dopis L. S. Sosnovského Vladimíru Iljičovi). Splněno 30. září (viz protokol RPO, č. 254, bod 9)« (Istoričeskij archiv č. 5, 1961, s. 43).

Rada práce a obrany se na základě zprávy vedoucího Hlavní

správy zemědělských hospodářství při průmyslových podnicích NNHR T. A. Runova 30. září 1921 usnesla uvolnit finanční prostředky a potraviny nutné pro uskutečnění melioračních prací v sovchozech v okolí Moskvy; kromě toho byl dán lidovému komisariátu zemědělství příkaz, aby poskytl traktory na zorání vykloučených pozemků. — 262

263 Agronom N. L. Karejev, bývalý eser, pracoval v letech 1920—1921 v guberniálním zemědělském oddělení v Tule. V červnu 1921 byl zatčen guberniální mimořádnou komisí v Tule a obviněn z nedbalého plnění služebních povinností. V září byl Karejev přeložen do jednoho ze sovchozů při stavbě Kaširské elektrárny. — 263

264 V článku předsedy Hlavní správy solného průmyslu M. I. Lacise Zlaté dno^[36] se hovořilo o významu Kara-Bogazu, který by mohl poskytovat Glauberovu sůl jako významnou složku sovětského vývozu. Podle jeho výpočtu to vyžadovalo 1,5 miliardy rublů investic, které by se rychle vrátily. — 263

265 V souvislosti s tímto příkazem napsal N. P. Gorbunov na oddělení pro využití elektřiny NNHR V. L. Levimu dopis a potom mu poslal tento telefonogram: »Oznamte prosím, v jakém stavu je shromažďování statistických údajů u jednotlivých účastníků sjezdu elektrotechniků v souladu s telegramem předsedy RLK č. 0981 a s dopisem vedoucího kanceláře RLK č. 1011/1 z 1. října« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 264

266 V knize příkazů týkajících se RLK a RPO je o tomto dokumentu záznam datovaný 30. září: »Zkontrolovat, zda patnáct odpovědných pracovníků vyslaných na třítydenní palivovou kampaň (těžba dřeva) splnilo příkaz Vladimíra Iljiče: a) zjistit, jak je na jednotlivých místech organizováno podávání zpráv o činnosti, b) vyšetřit způsoby krádeží. Splněno 29. 12. 1921. Dne 8. 10. shromáždit údaje o délce jejich praxe. Splněno 11. 10.« (Istoričeskij archiv, č. 5, 1961, s. 43).

Ve zprávách adresovaných Leninovi sdělovali pracovníci vyslaní ústředním výborem KSR(b) výsledky třítydenní palivové kampaně, upozorňovali na vážné nedostatky v práci orgánů pro těžbu dřeva, odhalovali způsoby krádeží a navrhovali opatření, jak tomu čelit (viz Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Viz též Leninskij sbornik XXXVI, s. 327. — 266

- 267 *Výbor pro zahraniční literaturu* — mezíresortní komise při lidovém komisariátu osvěty pro nákup a distribuci zahraniční literatury. Předseda výboru O. J. Šmidt ve své odpovědi z 10. října 1921 napsal, že nové knihy nakupované v zahraničí se rozdělují podle Leninových pokynů; celkem bylo distribuováno 3749 titulů, což je asi 25 000 svazků; jméno osoby, která »zavinila zaslání beletrie a uměleckých publikací, se zjišťuje« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 267
- 268 Poslední větu strojopisného textu telegramu dopsal V. I. Lenin. — 268
- 269 P. S. dopsal Lenin k strojopisnému textu dopisu. — 269
- 270 30. září 1921 dala Rada práce a obrany zásadní souhlas k uzavření smlouvy s Rutgersovou skupinou a pověřila N. A. Aniksta a V. A. Avaněsova, aby se jménem RPO písemně obrátili na Rutgersovu a Haywoodovu skupinu. V jejich dopisu se uvádělo, že definitivní schválení smlouvy zdržely pouze praktické okolnosti, totiž nezbytnost konzultovat otázku s L. K. Martensem, který v terénu shromáždil různé technické údaje a zjistil, jaký vztah mají k této záležitosti uralští dělníci.
L. K. Martens se vrátil z Uralu do Moskvy 7. října a ihned zahájil jednání se skupinou S. Rutgerse. — 270
- 271 Lenin označil dokument datem 30. září 1921. Schůze RPO, o níž tu mluví jako o včerejší, se konala rovněž 30. září. Lenin zřejmě napsal toto sdělení 30. září pozdě v noci s tím, že V. V. Kujbyševovi bude odesláno až 1. října. V Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS je uložena strojopisná kopie tohoto dopisu Kujbyševovi s datem 1. října 1921. — 271
- 272 Jde o ekvivalent při odevzdávání naturální daně. Lidový komisařiát zásobování stanovil, že rolníci mohou odevzdávat brambory místo žita v poměru šest pudů brambor za jeden pud žita.
K programu pořadu politického byra ÚV KSR(b) na den 3. října 1921 Lenin připsal: »8. Bramborová daň« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). Viz též poznámku 275. — 273
- 273 *Komise Preobraženského* — finanční komise ÚV KSR(b) a rady lidových komisařů; byla zřízena na návrh V. I. Lenina krátce po

X. sjezdu strany, aby vypracovala finanční politiku v souvislosti s přechodem k nové ekonomické politice. — 273

- ²⁷⁴ Tyto údaje potřeboval V. I. Lenin nejspíš v souvislosti s tím, že 3. října 1921 zrušilo politické byro ÚV KSR(b) na svém zasedání dekret ze 6. září o zvýšení daně z brambor (viz dokument č. 380). — 274

- ²⁷⁵ Politické byro ÚV KSR(b) projednalo tuto otázku 3. října a usneslo se: »Soudruhu Frumkinovi se ukládá vypracovat návrh rezoluce komunistické frakce na zasedání CÚVV . . . V rezoluci poukázat na nutnost úpravy vysokých daňových nároků na rolníky, k jejichž stanovení vedla nezbytná potřeba pomoci hladovějícím, a rovněž uvést, jaká opatření by měla být podniknuta k nápravě« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

IV. zasedání CÚVV projednalo okolnosti, jež přiměly RLK zvýšit normu pro odvádění brambor náhradou za žito. Usneslo se, že takové zvýšení mohlo být zavedeno pouze jako výjimečné opatření a jedině vzhledem k mimořádným okolnostem (hlad), a vyslovilo přesvědčení, že vesnické obyvatelstvo přijme nové normy jako svou povinnost vůči hladovějícím (viz Izvěstija VCIK, č. 224, 7. října 1921). — 274

- ²⁷⁶ Jde o ruský překlad Deklarace S. Rutgerse a D. Haywooda z 29. září 1921. Autoři v Deklaraci prohlašovali, že nesouhlasí s tím, aby »autonomní průmyslová kolonie« byla přiřčena k NNHR. Připouštěli, aby do záležitostí kolonie zasahovala pouze RPO. — 275

- ²⁷⁷ I. I. Radčenko žádal V. I. Lenina, aby podepsal protokol rady Správy pro hydraulickou těžbu rašeliny, která se 29. září 1921 usnesla posunout termíny objednávek na pásové jeřáby z 1. března na 1. květen 1922.

V knize příkazů týkajících se RLK a RPO je záznam, datovaný 3. říjnem, ve kterém se praví: »Zjistit: 1. zda má Vladimír Iljič pravomoc podepisovat sám bez RLK a RPO; 2. zda je Vladimír Iljič povinen potvrdit protokol rady Správy pro hydraulickou těžbu rašeliny z 29. září, jak o to žádá I. I. Radčenko. Splněno 3. října« (Istoričeskij archiv, č. 5, 1961, s. 43). — 276

- ²⁷⁸ V působnosti krajské hospodářské rady Jihovýchodu byla území Donské, Kubáňské a Těrské oblasti, Černomořské a Stavropolské

gubernie a Horské a Dagestánské autonomní republiky; zmocněnec lidového komisariátu zahraničního obchodu pro Jihovýchod řídil obchodní transakce země se zahraničím v přístavech na Černém, Azovském a Kaspickém moři. K této otázce viz též dokument č. 392. — 277

- 279 V. I. Lenin navrhoval zařadit M. A. Šatelena a jeho skupinu do komise RPO, která měla prozkoumat Kyštym, Tanalyk a Ekibastuz, určené k předání do koncese L. Urquhartovi. Materiály uložené v Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS svědčí o tom, že se Lenin osobně zabýval výběrem lidí do této komise (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 44 a 65—66). — 277
- 280 Vzkaz je napsán na telegramu od správce ridderských dolů J. F. Domněnka (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 67). V souvislosti s tímto vzkazem oznámila L. A. Fotijevová 15. října 1921 toto: »Nejsem schopna v tomto případě přesně zjistit, kdo je vinen, takže беру vinu na sebe, protože za to zodpovídám« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 277
- 281 Dokument reaguje na dopis I. N. Smirnova ze 4. října 1921, kde autor líčí stav ridderských dolů, které měly být předány do koncese: »Celkový dojem je tento: zanedbanost, dezorganizace a rozklad mezi dělníky i úředníky« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).
- I. N. Smirnov se domníval, že jmenování Domněnka do Ridderu je omylem: Domněnko terorizuje jak dělníky, tak úředníky, nenašel společnou řeč ani se stranickou, ani s odborovou organizací. Toto je názor »celé místní stranické organizace. Stejný názor zastává i Brykov, bývalý předseda sibiřské rady národního hospodářství« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).
- Na základě tohoto dopisu byl odeslán telegram o odvolání Domněnka z funkce (viz tento svazek, dokument č. 397). — 278
- 282 Dne 30. září vyslechla RPO zprávu NNHR o Hlavní správě zemědělských hospodářství při průmyslových podnicích týkající se melioračních prací v sovchozech Moskevské gubernie a nařídila: shromáždit do 3. října pro tento účel nezbytné prostředky proporcionálním snížením přidělů všem resortům; malé radě lidových komisařů uložila, aby 3. října přijala definitivní usnesení na

základě návrhů, k jejichž předložení vyzve všechny zainteresované resorty (viz Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Na základě tohoto Leninova dopisu schválila malá rada lidových komisařů 4. října 1921 uvolnění prostředků pro Hlavní správu zemědělských hospodářství. Tento bod usnesení malé RLK podepsal Lenin. — 279

283 Poslední větu telegramu napsal V. I. Lenin. — 281

284 Vzkaz byl napsán na zasedání RLK, kde byla přednesena zpráva finanční komise RLK o výměně zboží, a to jak peněžní, tak bezpeněžní. J. A. Preobraženskij odpověděl, že teze budou rozeslány všem členům ÚV 5. října (viz Leninskij sbornik XXIII, s. 149).

Plenární zasedání ÚV KSR(b) 8. října 1921 zprávy Preobraženského a Krestinského o finanční politice schválilo. — 281

285 Tato porada ve složení, které navrhl Lenin, byla svolána téhož dne, 4. října 1921. Usnesla se propůjčit zmocněnci lidového komisariátu zahraničního obchodu »veškerá práva nezbytná k systematické práci v místě činnosti, a přitom zvlášť zdůraznit právo přímého styku se zahraničními zastupitelstvími RSFSR«. Exportní správě lidového komisariátu zahraničního obchodu bylo navrženo, aby zmocněnci poskytla urychleně plán exportní činnosti na šest měsíců (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Dne 19. října ohlásil N. P. Gorbunov V. I. Leninovi, že tato otázka byla vyřešena dohodou mezi zainteresovanými resorty. Vzhledem k tomu se zvláštní usnesení neprojednávalo v RPO ani v ÚV KSR(b). — 282

286 Tento dopis byl napsán 4. října 1921 na základě usnesení rady lidových komisařů, která se zabývala dodávkami a odvozem 57 miliónů pudů obilí z Ukrajiny. RPO na základě zprávy komise (V. V. Fomin, I. T. Smilga, A. B. Chalatov, Ch. G. Rakovskij a V. J. Čubar) přijala 7. října usnesení schválit návrh rezoluce s některými opravami a »s podpisy soudruhů Chalatova a Fomina, a zplnomocnit soudruha Lenina, aby dokument podepsal jménem RPO« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 284

287 Jde o zajištění výstroje pro zvláštní expedici, která měla najít na Severním Kavkaze vhodné místo pro astronomickou observatoř.

Akademik V. G. Fesenkov vzpomíná, jak 4. října 1921 sdělil telefonicky Leninovi, že už tři měsíce marně shání výstroj pro expedici. Den nato, 5. října, byla záležitost kladně vyřízena. Za několik dní byla expedice plně vybavena a odjela na Severní Kavkaz. — 285

²⁸⁸ V návrhu telegramu Lenin učinil některé změny. Doporučil: »Dodat: Předchozí telegramy se ruší a nařizuje se«; slovo »se zba-
vuje« opravil na »se uvolňuje« (viz 3. bod telegramu). — 285

²⁸⁹ Dokument byl napsán v souvislosti se stížností vedení stavby Kaširské elektrárny, že překládka železničního telegrafního vedení u Kaširy z jedné strany mostu přes Oku na druhou trvá příliš dlouho, což zdržuje instalaci stožárů elektrického vedení Moskva—Kašira.

Týž den dal náměstek lidového komisaře dopravy V. V. Fomin správě Rjazaňsko-uralské dráhy telegraficky příkaz, aby přenesení železničního telegrafního vedení bylo provedeno okamžitě. — 286

²⁹⁰ Dokument předal roku 1927 jeden dělník okresnímu výboru strany v Aralsku a ten ho ihned poslal Ústřednímu stranickému archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS. — 288

²⁹¹ Na zasedání palivové komise RPO, v jejímž čele stál Lenin, bylo 30. září 1921 přijato rozhodnutí uložit G. I. Kruminovi, aby »v prvé řadě našel způsob, jak zkvalitnit zveřejňování údajů o práci Hlavního výboru pro lesní hospodářství při zajišťování paliva v listu *Ekonomičeskaja žizň*, a aby do týdne předložil RPO návrh usnesení, s nímž předem seznámí soudruha Lenina« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Návrh předložený Kruminem Lenina zřejmě neuspokojil; proto napsal tento dokument, který se stal návrhem usnesení přijatého RPO 7. října. — 290

²⁹² Tento vzkaz napsal Lenin na své zdravici VIII. sjezdu elektrotechniků (viz *Sebrané spisy* 44, Praha 1989, s. 160—161). — 292

²⁹³ A. I. Poťajev ve svém dopisu z 21. září 1921 napsal, že díky novým formám odměňování práce rybářů se podstatně zvýšily úlovky ryb: »Každý rybář nám prodává ryby podle cen z roku 1913 (ve zlaté měně) s určitými korekcemi (podle trhu) a dostává za to zvláštní poukázku, kterou realizuje v našem obchodě nebo pro-

dejně . . . Pro drobné výrobce jsme zavedli úkolovou mzdu . . . Zavedli jsme přísnou komerční evidenci jak zboží v obchodech a prodejnách, tak rybných výrobků . . . Jsem pevně přesvědčen, že jedině tehdy, bude-li rybář, dělník a úředník přímo hmotně zainteresován na výsledcích své práce, vybředneme z této situace a zajistíme maximální produktivitu« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 292

²⁹⁴ Dokument je napsán na dopisu náměstka lidového komisaře školství a osvěty J. A. Litkense ze 7. září 1921. Litkens v něm oznamoval, jak pokračuje práce na slovníku ruského jazyka, a sliboval, že za měsíc pošle další stručnou zprávu. Zprávu však nedodal. — 295

²⁹⁵ Jde o zprávu zmocněnce lidového komisariátu zahraničního obchodu při radě lidových komisařů Běloruska I. V. Teumina o zbožních transakcích běloruského komisariátu zahraničního obchodu (viz též tento svazek, dokument č. 268). — 296

²⁹⁶ *M. K. Nazvanov* — odborník v cukrovarnickém průmyslu, poradce Státní plánovací komise, kterého zatkla guberniální mimořádná komise v Petrohradu spolu se skupinou profesorů a inženýrů obviněných ze spojení s vůdcem kontrarevoluční bojové organizace v Petrohradu V. N. Tagancevem. Nazvanov byl odsouzen k nejvyššímu trestu — k trestu smrti zastřelením.

Lenin se o tom dověděl pravděpodobně z dopisu Nazvanovova otce z 26. června 1921, který prosil o zmírnění trestu pro svého syna (viz Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). O propuštění Nazvanova žádal Lenina také G. M. Kržižanovskij v dopisu z 18. září.

Členové politického byra ÚV KSR(b) se 10. října hlasováním vyslovili pro Leninův návrh. 14. října potvrdilo politické byro znovu své usnesení z 10. října, aby rozhodnutí guberniální mimořádné komise v Petrohradu bylo zrušeno. Když vyšetřování Tagancevova případu skončilo, byl Nazvanov 17. prosince propuštěn. 26. ledna 1922 telefonoval Lenin své sekretářce, aby V. A. Smoljaninov zjistil, zda byl M. K. Nazvanov přijat do služeb Státní plánovací komise a aby si za dva měsíce vyžádal ze Státní plánovací komise zprávu, jak Nazvanov pracuje, a připomněl mu to. — 298

²⁹⁷ Dokument byl napsán v souvislosti s dopisem M. M. Litvinova z 10. října 1921, ve kterém stálo: »Soudruh Vorovskij několikrát

telegrafoval a psal, že italské banky jsou ochotny poskytnout nám se souhlasem italské vlády půjčku.« Na dopisu jsou Leninovy poznámky (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 298

- 298 V. I. Lenin věnoval mnoho sil a značnou pozornost obnově uhelného a hutního průmyslu v Donbasu, který nazýval hlavní základnou velkého průmyslu a naší pevností (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 339 a Leninskij sbornik XXIII, s. 81—87). — 299
- 299 Ve zprávě z 13. října 1921, adresované Leninovi, shrnul M. L. Ruchimovič výsledky práce komise RPO, vytvořené pro pozvednutí kamenouhelného průmyslu v Donbasu. »Členové komise,« psal autor, »se mnou nesouhlasí v otázce snížení nároků na Ústřední správu kamenouhelného průmyslu, pokud jde o těžbu . . . Domnívají se, že přípravných prací už bylo uděláno dost.« Pokud jde o drobný a střední uhelný průmysl, vyslovila se komise jednoznačně pro to, aby byl dán do pronájmu (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 301
- 300 Dokument byl napsán v souvislosti s případem J. A. Litkense a F. V. Lengnika před moskevským disciplinárním soudem (viz též tento svazek, dokument č. 271). — 301
- 301 Jde o dekret CÚVV O disciplinárních sankcích za porušování služební kázně v sovětských institucích z 27. ledna 1921. Podle tohoto dekretu byly osobám, které porušily disciplínu, ukládány tyto tresty: důtka, důtka s uveřejněním v tisku, vězení do dvou týdnů (viz Sobranije uzakoněnij i rasporjaženij raboče-krestjanskogo pravitelstva za 1921 god, čl. 58, s. 103—104). — 301
- 302 Politické byro ÚV KSR(b) schválilo 14. října 1921 Leninův návrh, aby byl z Turkestánu odvolán M. P. Tomskij, a rozhodlo vytvořit turkestánské byro a komisi pro záležitosti Turkestánu. Viz též dokumenty č. 174, 175, 259 a 305 v tomto svazku. — 303
- 303 Dokument je odpovědí na toto sdělení sekretářky RLK M. I. Gljasserové: »Vladimíre Iljiči, ptala jsem se Kurského, proč včera nepředložil RLK otázku koncesí s akciovou společností švédských závodů na kuličková ložiska (SKF). Řekl, že jejich subkomise dospěla k jednomyslnému závěru, že nejdůležitější podmínka, kterou si firma klade, je nesplnitelná (předat jim sklady).

Proto pokládají za nutné znovu tuto otázku projednat v komisi za Vaší účasti« (Leninskij sbornik XXXV, s. 218). — 303

- 304 Poznámky V. I. Lenina se týkají návrhu Hlavních článků dohody RPO s Rutgersovou skupinou, který schválilo 10. října 1921 předsednictvo NNHR.

»Závazek« — návrh závazku, který měli podepsat američtí dělníci jedoucí pracovat do Sovětského Ruska. Tento návrh vypracoval 22. září 1921 V. I. Lenin (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 149—150). — 304

- 305 Vzkaz je napsán na dopisu M. I. Frumkina z 13. října 1921, v němž se hovořilo o opatřeních, která měla zintenzívnit zahraniční kampaň na pořádání sbírek pro hladovějící v Rusku, a konkrétně se navrhovalo vyslat V. P. Nogina do Argentiny, aby tam »organizoval pomoc hladovějícím jménem Ústředního svazu spotřebních družstev a rovněž z pověření lidového komisariátu zahraničního obchodu. Argentina by se mohla stát základnou pro celou Jižní Ameriku« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 306

- 306 Jde o vzorovou smlouvu, uzavřenou 12. října 1921 mezi sovětskou vládou a Rusko-americkou obchodně průmyslovou asociací (později přejmenovanou na Rusko-americké průmyslové sdružení), kterou založil Jednotný svaz amerických oděvních dělníků. Tento svaz navrhl vzít si do pronájmu několik oděvních závodů v Moskvě, z vlastních prostředků je obnovit, vybavit zařízením zakoupeným v USA a rozběhnout výrobu. — 307

- 307 Poslední větu telegramu napsal V. I. Lenin. — 309

- 308 Jde o brožuru V. D. Baťuškova a N. S. Vetčinkina Zpevněné nedlážděné cesty^[4]. V knize Leninových příkazů týkajících se RLK a RPO je u data 23. září 1921 tento záznam: »Shromáždit informace o amerických strojích pro rychlou stavbu silnic. O těchto strojích se Vladimíru Iljičovi zmínil soudruh Bogdanov. Zjistit: 1. kolik strojů máme, kde a jak pracují, 2. co stojí takové stroje v zahraničí; 3. do jaké míry jsou dnes zdokonaleny. Provést urychleně. Splněno 3. října« (Istoričeskij archiv, č. 5, 1961, s. 42). — 309

- 309 Leninův návrh schválilo politické byro KSR(b) 14. října 1921 (viz též tento svazek, dokument č. 305). — 312

- ³¹⁰ Tento dokument je napsán na dopisu, ve kterém lidový komisař zahraničních věcí G. V. Čičerin sděloval ústřednímu výboru KSR(b), že moskevský výbor strany vyslal bez vědomí komisariátu na služební cestu vedoucího oddělení pro pobaltské a skandinávské země. — 313
- ³¹¹ Příkazy sekretáře se týkají těchto záležitostí:
1. smlouvy mezi RSFSR a Americkou společností pro výrobu léčiv a chemických preparátů, týkající se koncese na azbestové doly v Alapajevském okrese na Urale. Smlouva byla podepsána 2. listopadu 1921 a 4. listopadu byla schválena RPO.
 2. Akciové společnosti švédských závodů na kuličková ložiska, s nimiž v té době probíhala jednání o koncesi (viz též dokumenty č. 459, 460, 461 a 496 v tomto svazku).
 3. návrhu disciplinárních soudů (viz dokumenty č. 403 a 413).
 4. P. A. Krasikov nebo D. I. Kurskij měli určit zkušeného právníka, který by prozkoumal byrokratické průtahy při výrobě Fowlerových pluhů (viz tento svazek, dokument č. 465). — 313
- ³¹² Na zasedání Rady práce a obrany 14. října 1921 se projednávala zpráva hlavní dopravní komise RPO za červen až srpen 1921. V této zprávě se uvádělo, že v železničních dílnách a v loděnicích prudce poklesla produktivita práce v důsledku zásobovacích a finančních potíží a pro nedostatek materiálu a náhradních dílů, které měly dodávat dopravní závody NNHR. — 314
- ³¹³ Tento vzkaz je odpovědí na dopis N. N. Krestinského z 15. října 1921, který píše, že jeho snaha přemluvit A. M. Ignatjeva, aby přešel do Státního depozitáře cenností, skončila nezdarem.
- Na obálce je tento příkaz sekretáře: »Obsah obálky — *do archívu* k případu Ignatjeva. Vzkaz (přiložený) opište a odešlete. *Lenin*« (Leninskij sbornik XXIII, s. 194). — 315
- ³¹⁴ *Komise Vladimírského* — komise pro uvolňování moskevského bytového fondu. — 315
- ³¹⁵ Lenin má na mysli Dopis z Anglie č. 1, uveřejněný 11. října 1921 ve 228. čísle Pravdy v rubrice Ze zahraničí s podpisem J. Pavlov. Autorem článku byl J. A. Berzin. V článku se hovořilo o vztahu různých tříd v Anglii k Sovětskému Rusku, autor analyzoval dělnické hnutí, postavení Komunistické strany Anglie atd. — 316

- ³¹⁶ Lenin má na mysli Martensův odmítavý postoj k plánům skupiny S. Rutgerse. L. K. Martens v dopisu Radě práce a obrany z 10. října upozorňoval, že tyto plány jsou nezralé, nedomyšlené a vycházejí z neznalosti konkrétní situace; stavěl se proti jejich financování, protože silně pochyboval o jejich úspěchu. — 317
- ³¹⁷ Tento dokument je napsán na výtahu z protokolu politického byra ÚV KSR(b) ze 14. října 1921 o guberniální mimořádné komisi v Petrohradu. Po vyslechnutí Unšlichtovy zprávy o tom, že současné složení petrohradské guberniální Čeky je neuspokojivé, se politické byro usneslo: »Soudruhu Unšlichtovi se ukládá, aby společně s organizačním byrem předložil politickému byru do tří dnů ke schválení návrh na obsazení vedoucích funkcí v petrohradské mimořádné komisi« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).
O komisi Kameněva, Ordžonikidzeho a Zaluckého viz dokumenty č. 361 a 362 v tomto svazku. — 318
- ³¹⁸ Na zasedání politického byra 14. září 1921 byl přednesen jednací pořad nadcházejícího plenárního zasedání ÚV KSR(b). Bylo rozhodnuto, že se tam bude jednat o lidovém komisariátu školství a osvěty; dále bylo rozhodnuto vyslat člena kolegia tohoto komisariátu V. A. Něvského k dispozici petrohradskému výboru. Teprve po měsíci předložil lidový komisariát školství a osvěty návrh, který politické byro schválilo 15. října: »1. Odvolat soudruha V. A. Něvského z kolegia lidového komisariátu školství a osvěty. 2. Povolit kolegiu tohoto komisariátu, aby dočasně na dobu tří měsíců jmenovalo vedoucím Hlavní správy sociální výchovy a polytechnického vzdělávání odborníka N. N. Jordanského. 3. Propůjčit na zmíněné období Jordanskému práva člena kolegia« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).
O jakou konferenci či poradou jde v druhém bodu dokumentu, se nepodařilo zjistit. — 318
- ³¹⁹ Tento vzkaz je odpovědí na dopis M. F. Vladimírského, který navrhoval, aby přídělky potravin byly poskytovány předsedům a zejména tajemníkům výkonných výborů volostních sovětů, zatímco všichni ostatní volostní pracovníci aby byli převedeni na zásobování z místních zdrojů. — 318
- ³²⁰ Dne 15. října 1921 napsal G. V. Čičerin V. I. Leninovi, že se rozpuštěním Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím, který vy-

víjel kontrarevoluční činnost, a přerušením jednání s L. Urquhartem o koncesích zhoršilo mezinárodní postavení RSFSR. Pro to navrhol řadu opatření, která by podle jeho názoru vedla ke zlepšení vztahů s kapitalistickými zeměmi: vystoupení Lenina a Trockého z exekutivy Kominterny, prohlášení sovětské vlády o uznání dluhů carského Ruska atd.

V poslední větě má Lenin na mysli dohodu o poskytnutí pomoci hladovějícím v Povolží, která byla uzavřena roku 1921 s Americkou organizací pro pomoc hladovějícím (ARA) v čele s H. Hooverem. — 319

³²¹ Zpráva Státní plánovací komise o pěstování kukuřice byla na programu zasedání Rady práce a obrany 21. října 1921, ale byla odložena, neboť bylo rozhodnuto přizvat k jejímu projednávání i lidový komisariát zemědělství. Náměstek lidového komisaře zemědělství. N. Osinskij poslal totiž 17. října dopis, v němž protestoval proti tomu, aby zemědělská sekce Státní plánovací komise samostatně předkládala RPO k projednání důležité otázky zemědělství (viz též tento svazek, dokument č. 442). — 321

³²² *Autor* — náměstek lidového komisaře zemědělství N. Osinskij, který ve své odpovědi Leninovi ze 17. října (viz tento svazek, dokument č. 439). důrazně požadoval, aby vztahy mezi lidovým komisariátem zemědělství a Státní plánovací komisí byly vyřešeny právní cestou. Navrhol omezit úlohu Státní plánovací komise »pouze na všeobecnou koordinaci plánů předkládaných jednotlivými resorty; samostatně ať Státní plánovací komise žádné plány nevypracovává, všechno ať se dělá v plánovacích komisích komisariátů« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

G. M. Kržižanovskij na to odpověděl, že N. Osinskij má pravdu »v tom smyslu, že práce Státní plánovací komise má mít návazný charakter. Není však správné chápat to tak, že se Státní plánovací komise má zabývat pouze jakýmsi „shrnováním“, že nemá mít zvláštní sekce, které by částečně využívaly resortních odborníků. Uložil jsem už všem sekcím reorganizovat a vymezit činnost základních plánovacích orgánů a naši činnost« (tamtéž). Dále G. M. Kržižanovskij uvedl řadu opatření ke zlepšení práce Státní plánovací komise. — 323

³²³ Leninovo doporučení je napsáno na dopisu lidového komisaře zahraničních věcí G. V. Čičerina politickému byru ÚV KSR(b). Čičerin v něm psal o žádosti sovětského velvyslance v Turecku

S. P. Nacarenuse, aby mu bylo sděleno, jaké stanovisko má zaujmout k francouzským návrhům prezidentu Turecké republiky Kemalovi na uzavření smlouvy, jež obsahovala i články namířené proti sovětskému státu. Nacarenus informoval o svých rozhovorech s Kemalem, který údajně všechny články namířené proti Sovětskému Rusku kategoricky odmítl. Nacarenus prý dal Kemalovi na srozuměnou, že uzavře-li Turecko smlouvu, která by obsahovala uvedené články, bude sovětská vláda nucena učinit opatření, aby Anglie tyto smlouvy neuznala, a kromě toho zvětšit vojenské síly na sovětsko-tureckých hranicích. G. V. Čičerin doporučil, aby politické byro svým usnesením potvrdilo správnost Nacarenusova postupu a uznalo jej za dostačující. — 325

- 324 Tento text je napsán na dopisu G. V. Čičerina ze 17. října 1921, v němž lidový komisař zahraničních věcí znovu doporučoval, aby sovětská vláda oficiálně prohlásila, že uznává dluhy carského Ruska (toto doporučení Lenin podtrhl).

Na pokyn politického byra ÚV KSR(b) připravil G. V. Čičerin návrh prohlášení o uznání dluhů, k němuž 24. října Lenin doplnil své připomínky (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 215—218). 27. října schválilo politické byro v podstatě text navržený Čičerinem s Leninovými připomínkami auložilo Čičerinovi, aby toto prohlášení zveřejnil se svým podpisem (viz Izvěstija VCIK č. 243 z 29. října 1921). — 326

- 325 Tento dokument byl napsán v souvislosti se zprávou předsedy výkonného výboru guberniálního sovětu v Ivanovu-Vozněsensku N. N. Kolotilova, který v ní upozorňoval na ne hospodárnost a na to, že na stavbě je několik kanceláří, mnoho úředníků a málo dělníků.

Týž den hovořil s Kolotilovem z Leninova pověření N. P. Gorbunov.

Dne 20. října 1921 poslala správa elektrotechnických staveb dopis s podrobnými odpověďmi na Leninovy dotazy — 326

- 326 V knize příkazů týkajících se RLK a RPO je pod datem 9. října 1921 zaznamenán tento Leninův příkaz: »Zjistit u I. T. Smilgy, je-li nutné ohledně Správy lesního hospodářství severní běloruské oblasti posílat telegram podepsaný Vladimírem Iljičem. Uloženo 12. října N. G. Krasinové. Splněno 22. října« (Istoričeskij archiv, č. 5, 1961, s. 45).

Poslední větu telegramu dopsal Lenin. — 328

- ³²⁷ Lenin doplnil text telegramu těmito slovy: »úplně«, »mi« a »a pokyny pro rekonvalescenci od tohoto profesora«. — 329
- ³²⁸ Lenin má na mysli dopis S. Rutgerse z 11. října 1921, adresovaný RPO, v němž Rutgers jménem skupiny amerických dělníků jezdoucích do Sovětského Ruska odpověděl na všechny poznámky L. K. Martense. Návrh usnesení ÚV KSR(b) ke smlouvě s Rutgersovou skupinou vypracoval Lenin (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 207—208).
- Promyslet seznam kandidátů* — jde o kandidáty do funkcí ve vedení, navrhované organizační skupinou amerických dělníků. — 330
- ³²⁹ Dne 28. října 1921 vyslechla RPO zprávu N. Osinského o plánu osevu v neúrodných guberniích a usnesla se uložit lidovému komisariátu zemědělství, aby stanovil odměny rolníkům za co největší osev kukuřice. Na prvním (plenárním) zasedání RPO v roce 1922 měl pak připravit celkovou zprávu, jak je tento úkol plněn« (viz časopis *Ekonomičeskaja žizň* č. 244, 30. října 1921). — 331
- ³³⁰ Tento dokument byl napsán v souvislosti s vyšetřováním požáru telefonní stanice v Petrohradu, k němuž došlo v noci z 5. na 6. října 1921. V novinových zprávách (*Pravda*, 8. října a *Izvěstija VCIK*, 12. října) se poukazovalo na to, že požár byl založen úmyslně. Jiný názor předložil ve svém znaleckém posudku expert guberniální mimořádné komise v Petrohradu V. A. Smoljaninov. Ve svém hlášení Leninovi se odvolával na svědecké výpovědi a na technickou expertizu a vysvětloval příčinu požáru zkratem v elektrickém vedení. — 331
- ³³¹ Koncem července poslaly dvě volosti novokamenského újezdu Moskevské gubernie, které byly postiženy krupobitím, vedoucímu nižšího plánovacího oddělení výkupní správy lidového komisariátu zásobování J. S. Artuchovovi žádost o snížení naturální daně. Žádost ležela u Artuchova do října 1921. — 332
- ³³² VIII. sjezd sovětů (22.—29. prosince 1920) jednal o zlepšení práce ústředních i místních sovětských orgánů a o boji proti byrokratismu a schválil široce pojaté usnesení o výstavbě sovětů. — 333
- ³³³ Tento dokument je napsán na dopisu J. I. Višňaka z 10. září 1921. Týkal se záležitosti I. CH. Lalajance.

Zmínkou o rozdílných politických názorech reaguje Lenin na tuto pasáž z Višňakova dopisu: »Po osvobození Irkutsku se soudruh Lalajanc snažil ujasnit, co se za ta léta v Sovětském Rusku odehrávalo, a pochopit taktiku KSR. Často mi citoval pasáž z Vašeho referátu o agrární otázce na stockholmském sjezdu, kde jste řekl, že jedinou zárukou proti restauraci po vítězství revoluce v Rusku je sociální revoluce na Západo. Naše izolovanost, nesoulad mezi naší politickou mocí a ekonomickou základnou a celá řada dalších otázek, na které ještě nenašel odpověď, mu brání vstoupit do KSR« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Lalajanc byl povolán do Moskvy a pracoval v lidovém komisariátu školství a osvěty. — 333

- ³³⁴ Jde o komisi vytvořenou usnesením RPO ze 14. října na základě zprávy hlavní dopravní komise při RPO za červen až srpen 1921 (viz též tento svazek, dokument č. 429). — 333
- ³³⁵ Tento a dva následující dokumenty byly napsány v souvislosti s otázkou koncese firmy SKP Švédské závody na kuličková ložiska v Göteborgu, která byla na Leninův návrh projednávána v politickém byru ÚV KSR(b). Politické byro Leninovi uložilo, aby rozeslal všem jeho členům materiály k této záležitosti a rovněž aby vysvětlil rozdílná hlediska (viz též dokumenty č. 460, 461 a 496 v tomto svazku). — 334
- ³³⁶ Dokument byl napsán v souvislosti s doporučením T. I. Sedělnikova za člena kolegia lidového komisariátu zemědělství. — 336
- ³³⁷ RPO uložila 21. října 1921 lidovému komisariátu financí, aby okamžitě uvolnil potřebné prostředky na zavlažení Muganské stepi. — 336
- ³³⁸ Lenin ještě téhož dne obdržel odpověď P. A. Krasikova, že vyšetřovatelem v případě Fowlerových pluhů byl jmenován P. I. Rojzman. Zavolal si ho a hovořil s ním o tom, proč nebylo splněno usnesení RLK a RPO o Fowlerových pluzích. — 338
- ³³⁹ Lenin dostával od 1. listopadu 1921 dvakrát měsíčně zprávy o rezervním nedotknutelném fondu (viz též dokumenty č. 471 a 472 v tomto svazku). — 338
- ³⁴⁰ Dokument reaguje na dopis, který Lenin dostal 18. října 1921 od

I. I. Skvorcova-Stěpanova. Pisatel v něm žádal, aby byl uvolněn ze všech prací, dokud nedokončí knihu Elektrifikace RSFSR v souvislosti s přechodnou fází světového hospodářství [114].
— 339

³⁴¹ Vzkaz je napsán na telegramu předsedy Hlavního výboru pro státní stavby K. A. Alferova, který v něm oznamoval, že malá rada lidových komisařů zadržela uvolnění finančních prostředků. Otázku poskytnutí peněz tomuto výboru řešilo zasedání malé RLK ještě téhož dne. — 339

³⁴² Jak vyplývá z telegramu, odeslaného 8. května 1922 z Novonikolajevska [Novosibirsk] na adresu RPO a uloženého v Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS, Leninův úkol byl splněn. Klády byly určeny na stavbu obydlí pro dělníky. — 340

³⁴³ Dokument je odpovědí na dopis L. S. Sosnovského, který v něm vyložil svůj plán zlepšení práce ve státních skladech NNHR; mimo jiné navrhoval zajistit pro 1000—1500 skladištních dělníků a zaměstnanců plat 30—50 zlatých rublů a pro zaměstnance vyšší kategorie 75 zlatých rublů, stanovit maximální lhůty pro skladování zboží apod. — 342

³⁴⁴ V souvislosti s uvedením Kaširské státní elektrárny do provozu napsal 24. října 1921 P. A. Bogdanov Leninovi, že považuje za »naprosto nezbytné, aby zkouška celého zařízení byla provedena při zachování všech stanovených technických požadavků. Zkouška musí být svěřena výboru pro tepelnou energii, konkrétně profesorovi Ramzinovi« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Lenin zatrhł tuto část Bogdanovova dopisu a napsal: »Dát přečíst Kržižanovskému a zaznamenat jeho odpověď« (tamtéž),
— 343

³⁴⁵ Téhož dne odpověděl I. I. Radčenko Leninovi, že »telegram do Berlína o kaširské objednávce byl dnes odeslán«. Oznámil rovněž, že část vybavení byla již odeslána do Ruska. »Lidový komisariát zahraničního obchodu podniká a bude podnikat veškerá opatření, aby pro Kaširskou elektrárnu bylo všechno co nejrychleji dodáno« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 344

- 346 Poslední větu telegramu a slova »nebo je předložte k rozhodnutí Radě práce a obrany« napsal V. I. Lenin. — 345
- 347 Vzkaz je napsán na telegramu L. B. Krasina z Londýna. Text telegramu s Leninovými poznámkami viz Leninskij sbornik XXXVI, s. 347—348. — 346
- 348 *Gromanova a Gojchbargova komise* — komise pro bilanci ztrát způsobených Sovětskému Rusku válkou a blokadou imperialistické Dohody. Předsedou komise byl nejprve V. G. Groman, později A. G. Gojchbarg.
Bát se Washingtonu — jde o připravovanou konferenci o omezení námořní výzbroje a o otázkách Tichého oceánu a Dálného východu. Konference byla svolávána z iniciativy USA. Sovětské Rusko na konferenci pozváno nebylo. Usnesení washingtonské konference se stala dodatkem versailleské smlouvy.
Amruss — zřejmě jde o Rusko-americké obchodní a průmyslové sdružení, později přejmenované na Rusko-americké průmyslové sdružení. Založil je Jednotný svaz amerických oděvních dělníků. 12. října 1921 byla mezi RSFSR a Rusko-americkým obchodním a průmyslovým sdružením uzavřena vzorová smlouva. — 347
- 349 O opatřeních, která měla zajistit plnění naturální daně a zamezit zatajování orné půdy, se několikrát jednalo na zasedáních RPO, RLK a jejich komisí. Rada práce a obrany 14. října 1921 (za Leninova předsednictví) prostudovala návrh usnesení RLK o boji proti zatajování orné půdy, provedla některé opravy a usnesla se: usnesení v zásadě schválit a jeho konečnou redakci pověřit soudruha Krasikova, náměstka lidového komisaře spravedlnosti. Text telegramu byl se značnými úpravami schválen 21. října 1921 na zasedání RPO, které vedl Lenin. V Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS je uložen jeden z návrhů telegramu s Leninovými opravami. V první větě vložil slova »které pracují při«. Vzhledem k důležitosti věci byl 24. října poslán další telegram (viz tento svazek, Přílohy, dokument č. 36). — 348
- 350 Tento vzkaz byl napsán jako odpověď na dopis J. V. Stalina adresovaný organizačnímu byru ÚV KSR(b) (kopie V. I. Leninovi) z 22. října 1921. Stalin v tomto dopisu požadoval, aby byli komunisté v lidových komisariátech rozděleni jinak než dosud a aby nejlepší z nich přešli do dělnicko-rolnické inspekce. Stalin

odhadoval, že inspekce bude potřebovat 1000—1200 nových pracovníků, v krajním případě minimálně 250 lidí. — 349

³⁵¹ Jde o usnesení malé rady lidových komisařů o uvolnění dvou miliard rublů na opravu bytů v Moskvě, které bylo přijato 21. října 1921. — 349

³⁵² Dokument byl napsán v souvislosti s dopisem z redakce listu *Russkij golos* (viz poznámku 100), kde byla jménem ruské kolonie v USA tlumočena žádost, aby bylo povoleno posílat soukromé zásilký příbuzným do Ruska. — 351

³⁵³ Jde o návrh na zmocnění S. Rutgerse potvrzovat nebo odvolávat členy organizačního výboru skupiny amerických dělníků před jejich definitivním potvrzením Radou práce a obrany (viz též dokument č. 451).

Na papíru je poznámka sekretářky: »Kujbyšev dal telefonicky souhlas 24. 10. 1921.« — 352

³⁵⁴ Dokument je napsán na dopisu G. V. Čičerina, který v něm informoval o telegramu amerického dopisovatele, že se zahraniční kapitalisté neradi ucházejí o koncese v Sovětském Rusku, neboť se neustále proslychá, že sovětská vláda v brzké době vrátí zahraničním podnikatelům do neomezeného vlastnictví závody, které jim dříve patřily. Čičerin doporučoval tyto pověsti dementovat.

Na dokumentu je rovněž tato Leninova poznámka: »Proč jste mi poslal *Times* z 12. 9.?<« — 352

³⁵⁵ Dopis byl napsán v době příprav IX. sjezdu sovětů, na němž se projednávala opatření k upevnění a rozvoji zemědělství. Dosud platné zákony (Dekret o půdě a Základní zákon o socializaci půdy) zakazovaly propachtovávat půdu. Přejedání k nové ekonomické politice a nutnost zajistit rozvoj a upevnění rolnického zemědělství vedly k tomu, že se začalo uvažovat o částečném povolení pachtovat půdu. IX. sjezd sovětů k tomu schválil příslušné usnesení. Podle pozemkového zákoníku RSFSR schváleného na zasedání CÚVV v říjnu 1922 (viz V. I. Lenin, *Sebrané spisy* 45, Praha 1989, s. 285—286) se povoloval pouze pracovní a krátkodobý pacht půdy.

Povolování koncesí v zemědělství bylo upraveno zvláštními zákony. — 352

³⁵⁶ Dne 30. září 1921 schválila Rada práce a obrany usnesení o způ-

sobu vyplácení a doručování potravinových a jiných zásilek ze zemí, které s RSFSR neuzavřely dohody o poštovních zásilkách.

Dekret o zásilkách byl zveřejněn 28. října 1921 v listu *Izvěstija VCIK*, č. 242. — 353

- ³⁵⁷ Jde o koordinaci jednotlivých tezí návrhu usnesení RLK o volném prodeji produkce podniků, vyňatých ze státního zásobování; na zasedání RLK 25. října 1921 byl tento úkol svěřen D. I. Kurskému.

RLK provedla v návrhu usnesení celou řadu změn a uložila oddělení pro přípravu zákonodárných norem lidového komisariátu spravedlnosti, aby »celý návrh zredigovalo a po podepsání soudruhům Kurským ho považovalo za schválený« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Příkaz sekretáře Lenin napsal na rubové straně vzkazu. — 353

- ³⁵⁸ O tomto dokumentu se zmínil roku 1925 N. A. Alexejev v dopisu adresovaném Leninovu institutu: »Předávám vám opis dopisu soudruha V. I. Lenina napsaného koncem října 1921. Druhého dne po schůzce, kterou jsem měl s V. I. v jeho kremelském bytě po skončení II. celoruského sjezdu výborů pro politickou osvětu (účastnil jsem se sjezdu jako vedoucí guberniálního výboru pro politickou osvětu v Krasnojarsku), . . . v rozhovoru se mnou se V. I. mimořádně zajímal o náladu sibiřských rolníků. Moje vyprávění a nejspíš i informace o Sibiři, které Vladimír Iljič získal z jiných pramenů, patrně vyvolaly jeho nelichotivé vyjádření o „komunistech“ na Sibiři na konci jeho dopisu« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Organizační byro ÚV KSR(b) se 28. října 1921 usneslo odvolat N. A. Alexejeva a dát ho k dispozici ústřednímu výboru. — 354

- ³⁵⁹ *Clarté* — mezinárodní skupina pokrokových západoevropských spisovatelů; vznikla roku 1919 z podnětu Henriho Barbusse na základě Republikánského sdružení bývalých účastníků války (*Association Républicaine des Anciens Combattants*) ve Francii, k němuž se později připojily podobné skupiny i v jiných zemích, a tak vytvořily Internacionálu bývalých účastníků války. Ke skupině *Clarté* patřili stoupenci Komunistické internacionály Henri Barbusse, Anatole France, Paul Vaillant-Couturier a pacifisticky zaměřeni spisovatelé Romain Rolland, Stefan Zweig, Herbert

Wells, Thomas Hardy, Upton Sinclair a jiní. Skupina vydávala měsíčník pod tímž názvem (vycházel s přestávkami od října 1919 do ledna 1928 v Paříži). Po Barbussově odchodu (v dubnu 1924 z funkce redaktora Clarté ztratil časopis svůj pokrokový význam a v roce 1928 zanikl. Tím se rozpadla i skupina. — 355

- ³⁶⁰ Vzkaz je napsán na dopisu A. A. Běljakova, který si stěžoval na zdlouhavé vytváření mimořádné komise Rady práce a obrany pro zužitkování a evidenci železného odpadu. Komise by podle jeho názoru mohla v krátké době shromáždit a evidovat obrovské zásoby kovového šrotu a surovin, poskytnout je domácím výrobcům a dostávat od nich hotové výrobky pro vesnici. — 355
- ³⁶¹ Lenin projevoval velký zájem o výrobu santoninu (látka na bázi pelyňku cicvárového), který se mohl stát významným vývozním artiklem Sovětského Ruska na světovém trhu. Dne 16. listopadu schválila Rada práce a obrany usnesení, podle něhož byl čimkentský závod na výrobu santoninu převeden do přímé správy NNHR; prodej santoninu byl soustředěn výhradně v rukou zvláštního zmocněnce lidového komisariátu zahraničního obchodu. — 355
- ³⁶² Toto je napsáno na dopisu N. M. Knipoviče, který v něm tlumočil žádost Mezinárodní rady pro výzkum moří, aby jí byl vrácen členský příspěvek Ruska za rozpočtový rok 1914—1915 ve výši 14 000 rublů, uložený v Azovsko-donské bance. Knipovič zdůrazňoval velký vědecký význam rady a doporučoval, aby se Rusko »nevyhýbalo spolupráci s ní, až budou mezinárodní vztahy normalizovány« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). Viz též Leninskij sbornik XXXV, s. 288. — 356
- ³⁶³ *Mezinárodní lokomotivní komise* — jde patrně o Ruskou železniční misi, vytvořenou roku 1920, jejímž úkolem bylo zajišťovat v zahraničí objednávky na lokomotivy, cisternové vozy a nejrůznější zařízení pro potřeby železnice. Činnost ukončila roku 1923. — 356
- ³⁶⁴ Dokument byl napsán v souvislosti s vyjádřením D. I. Kurského ke koncesi pro společnost švédských závodů na kuličková ložiska v Göteborgu, v němž doporučoval dvě varianty dodatkové smlouvy ke sporné otázce skladů kuličkových ložisek. 27. října 1921 došlo politické byro ÚV KSR(b) k závěru, že by bylo dobře

pokračovat s firmou v jednání a uzavřít smlouvu podle některé z variant Kurského. — 357

365 Vzkaz zástupci vedoucího Hlavní správy paliv NNHR V. A. Trifonovovi je odpovědí na jeho návrh založit časopis zaměřený na obchodní informace. — 357

366 Jde o návrh švédských bank, že RSFSR poskytnou půjčku. Půjčka byla podmíněna vyřešením otázky, zda bude Švédsku povolena v Rusku koncese na těžbu dřeva, a dále otázky starých dluhů. Politické byro ÚV KSR(b) uložilo 28. října 1921 komisi, aby zahájila jednání o uzavření finanční nebo zbožní půjčky (viz též tento svazek, dokument č. 507). — 357

367 Otázka tarifů byla z Leninovy iniciativy zařazena na pořad jednání RLK 25. října 1921 v souvislosti s poskytnutím prostředků lidovému komisariátu pošt a telegrafů. Rada lidových komisářů rozhodla zvýšit přiděl tomuto komisariátu, protože jeho pracovníci žili v mimořádně svízelné situaci. Otázka tarifní politiky (spolu s otázkou přidělování platidel na listopad) byla na zasedání RLK znovu projednávána 1. listopadu. — 358

368 Jde o smlouvu o udělení koncese na azbest a smlouvu, podle níž mělo Sovětské Rusko koupit od A. Hammera milión pudů obilí.
Dodatkové body — Hammerovy pozměňovací návrhy ke smlouvě o koncesi. Návrh dodatkového usnesení, který schválila Rada práce a obrany 28. října 1921, zaručoval koncesionářům ochranu jejich majetku, právo svobodného pohybu, vjezdu i výjezdu služebního personálu v rámci koncesních potřeb a jiné.
— 358

369 Na zasedání Rady práce a obrany 28. října referoval J. V. Lomonosov ke dvěma bodům jednacího pořadu: k objednavce cisteren v zahraničí a k objednavce kotlů u firmy Armstrong. — 360

370 Lenin má zřejmě na mysli stenografický záznam svého referátu Nová ekonomická politika a úkoly výborů pro politickou osvětu, který přednesl na II. celoruském sjezdu výborů pro politickou osvětu (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 184—205).

V sobotu 29. října 1921 Lenin vystoupil na VII. konferenci KSR(b) Moskevské gubernie s referátem O nové ekonomické politice (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 221—249). — 360

- 371 Jde o komisi jmenovanou RLK, aby prozkoumala podniky, které měly být předány do koncese L. Urquhartovi. Dne 1. listopadu 1921 vyslechla RLK zprávu P. A. Bogdanova o tom, proč se odjezd komise pozdržel, a uložila mu, aby zařídil její odjezd do tří dnů. — 361
- 372 Jde o dopis I. S. Unšlichta s žádostí, aby se pracovníkům Celoruské mimořádné komise vyplácel plat podle nových tarifů. — 362
- 373 Jde o teze a dopis předsedy mimořádné komise pro export M. V. Rykunova. — 362
- 374 Komise, která měla roku 1921 uspořádat říjnové oslavy v Zamoskvorečském obvodu, žádala Lenina, aby jí zaslal své vzpomínky na Říjnovou revoluci. — 364
- 375 I. I. Radčenko ve svých vzpomínkách píše, že tento vzkaz Lenin napsal v souvislosti s objednávkou zařízení »na Madrukovu umělou dehydrataci rašeliny« (viz Lenin na chozjajstvennom frontě. Sbornik vospominanij. Moskva 1934, s. 23).
 Ve zprávě CÚVV a RLK IX. celoruském sjezdu sovětů Lenin uvedl: »Dnes už máme v Německu objednáno a zajištěno pro rok 1922 dvacet takových strojů« (Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 353). — 364
- 376 Vzkaz lidovému komisariátu zásobování je napsán na návrhu telegramu guberniálnímu zásobovacímu výboru v Tule (viz Lenin-skij sbornik XXIII, s. 140). Protože se proti odeslání telegramu postavil náměstek lidového komisaře dělnicko-rolnické inspekce V. A. Avaněsov (viz tamtéž), Lenin napsal tento dokument. — 367
- 377 Ve svých vzpomínkách I. I. Radčenko napsal, že tento Leninův vzkaz směřoval k upevnění monopolu zahraničního obchodu proti těm pracovníkům, kteří požadovali »povolení volného vjezdu do RSFSR pro zahraniční obchodníky a obchodní společnosti, aby mohli provádět nejrůznější obchodní transakce« (viz Lenin na chozjajstvennom frontě. Sbornik vospominanij. Moskva 1934, s. 30). — 368
- 378 Telegram je napsán na zadní straně pozvánky od vedení závodního výboru a buňky KSR(b) muniční továrny v Podolsku na slav-

nostní zasedání 6. listopadu 1921, věnované čtvrtému výročí Října. A. G. Šljapnikov, který Leninovi pozvánku posílal, ho zároveň žádal, aby dělníkům telefonogramem oznámil, zda přijede nebo ne. — 368

379 G. D. Cjurupa Leninovi sdělil, že se dodávka materiálu zdržela vinou lidového komisariátu zahraničního obchodu, který nepodal stavbě Kaširské elektrárny zprávu, že materiál dorazil do Moskvy.

Předseda NNHR P. A. Bogdanov tento Leninův dopis a Cjurupovu odpověď postoupil 14. listopadu lidovému komisariátu dělnicko-rolnické inspekce, aby zjistil konkrétní viníky zdržení. — 370

380 Tato sdělení Lenin napsal v souvislosti s přípravou denominace, která měla být jedním z prostředků, jak regulovat peněžní oběh a stabilizovat rubl. Podle dekretu rady lidových komisařů z 3. listopadu 1921 se jeden rubl nově vydávaných peněz rovnal 10 000 starých rublů (viz Izvěstija VCIK č. 266 z 26. listopadu 1921). — 372

381 Tento text je napsán na okrajích hlášení Státní plánovací komise, v němž G. M. Kržižanovskij žádal Lenina, aby dal příkaz k uvolnění finančních prostředků a papíru na vydání prací VIII. celoruského sjezdu elektrotechniků k nadcházejícímu IX. sjezdu sovětů. — 373

382 Sdělení Lenin napsal na zprávě, kterou dostal z Ústředního svazu spotřebních družstev. Upozorňovala na průtahy při jednání s lidovým komisariátem zásobování o uvolnění peněz na výkup jednoho miliónu pudů zelí a cibule, což při růstu cen mohlo způsobit zmaření výkupu. — 373

383 Jde o zvláštní komisi pro přezkoumání, systematizaci a rozvinutí zákonodárství podle nové ekonomické politiky. Úkoly a složení komise předběžně projednala Rada práce a obrany 28. října 1921.

Třetí paragraf usnesení RLK z 1. listopadu 1921 ukládal lidovým komisariátům »informovat komisi o veškeré činnosti podnikané u nich v otázkách, které podléhají kontrolní kompetenci komise« (Leninskij sbornik XXIII, s. 247). — 374

384 Návrh dohody mezi vládou RSFSR a lidovou vládou Mongolska

byl projednán a schválen malou radou lidových komisařů ještě téhož dne, 3. listopadu 1921.

5. listopadu Lenin přijal delegaci MoLR (viz Sebrané spisy 44, Praha 1989, s. 261—262). — 374

- 385 Skupina amerických dělníků oděvního průmyslu shromáždila na jaře roku 1921 prostředky, nakoupila za ně průmyslové zařízení a odjela do Sovětského Ruska, kde měla zorganizovat výrobu v oděvním závodě č. 36 v Moskvě. K tomuto účelu jí byla na Lenínův příkaz přidělena v Moskvě třípatrová budova.
Dne 16. června 1921 se američtí dělníci obrátili na Lenina s dopisem, v němž ho prosili, aby jim pomohl dostavět továrnu. Lenin se velmi aktivně podílel na uvedení továrny do provozu (viz tento svazek, Přílohy, dokumenty č. 2 a 3). — 379
- 386 Na dokumentu je tato poznámka vedoucího úřadovny RLK N. P. Gorbunova: »Vzhledem k zásilkám č. 470 a 471 (viz tento svazek, Přílohy, dokumenty č. 1 a 2. *Red.*) — neposílat, ale postoupit soudruhu Smoljaninovi.« — 380
- 387 Obdobný telegram byl odeslán lidovému komisariátu dopravy (byl zveřejněn roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV, s. 265). V jeho textu je po slovech »za služby« připsáno: »s výjimkou přepravy nákladů a cestujících.« — 382
- 388 Text telefonogramu připravila správa stavby Kaširské elektrárny. Dokument vidoval hlavní inženýr stavby G. D. Gjurupa. — 386
- 389 Text telefonogramu připravila správa stavby Kaširské elektrárny. Dokument vidoval hlavní inženýr stavby G. D. Cjurupa. — 386
- 390 Návrh telegramu zřejmě připravil lidový komisariát zásobování; text opravil a vidoval náměstek lidového komisaře zásobování N. P. Brjuchanov, člen předsednictva lidového komisariátu zásobování I. S. Lobačev, náměstek lidového komisaře dělnicko-rolnické inspekce V. A. Avaněsov a další osoby. — 387
- 391 Telefonogram připravila správa stavby Kaširské elektrárny. — 389
- 392 Text telefonogramu připravila správa stavby Kaširské elektrárny. Dokument vidoval hlavní inženýr stavby G. D. Cjurupa. Podpis V. I. Lenina byl přijat telefonicky. — 389

- 393 Text telegramu připravila správa stavby Kaširské elektrárny. Dokument vidoval hlavní inženýr stavby G. D. Cjurupa. — 390
- 394 Text telefonogramu připravila správa stavby Kaširské elektrárny. Dokument vidoval hlavní inženýr stavby G. D. Cjurupa. Podpis V. I. Lenina byl přijat telefonicky. — 390
- 395 O zákazu rekvizic paliva v Donbasu jednala Rada práce a obrany na svém zasedání 24. srpna 1921, na němž Lenin nebyl přítomen. Jeho podpis byl přijat telefonicky 26. srpna 1921. — 391
- 396 Text telefonogramu připravila správa stavby Kaširské elektrárny. Dokument vidoval hlavní inženýr stavby G. D. Cjurupa. Podpis V. I. Lenina pod telegramem byl přijat telefonicky. — 391
- 397 Jde o polární expedici, která měla zkoumat vodní cesty na poloostrově Jamal a najít cestu do oceánu, což by mělo velký význam pro rozvoj hospodářství na Sibiři. — 392
- 398 Text telefonogramu připravila správa stavby Kaširské elektrárny. Dokument vidoval hlavní inženýr stavby G. D. Cjurupa. — 392
- 399 Telefonogram připravila správa stavby Kaširské elektrárny. Dokument vidoval hlavní inženýr stavby G. D. Cjurupa. — 393
- 400 *Výbory vesnické chudiny* sdružovaly drobné rolníky a bezzemky na Ukrajině. Existovaly v letech 1920—1933. — 395
- 401 Jde o VIII. celoruský sjezd elektrotechniků. Viz tento svazek, poznámka 94. — 404

ÚDAJE K JEDNOTLIVÝM DOKUMENTŮM

- 1 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 2 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 3 Otištěno 24. srpna 1921 v listu Izvěstija polnomočnogo predstaviteľstva RSFSR v Chorezmskoj sovětskoj respublike, č. 20. Podle textu listu.
- 4 Otištěno poprvé, podle kopie napsané rukou L. A. Fotijevové.
- 5 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 6 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 7 Poprvé otištěno 20. ledna 1940 v listu Gudok, č. 16. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 8 Odesláno do Vladikavkazu. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 9 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 10 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 11 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 12 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 13 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 14 Odesláno do Tiflisu. Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 15 Otištěno poprvé, podle rukopisu. Přeloženo z němčiny.
- 16 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 17 Poprvé otištěno roku 1961 v časopisu Istorija SSSR, č. 2. Podle rukopisu.

- 18 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 19 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 20 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 21 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 22 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 23 Poprvé otištěno v neúplném znění německy 27. ledna 1924 v listu Vorwärts (Liberec), č. 23. Rusky poprvé otištěno v neúplném znění roku 1924 v knize Lenin v světě inostrannoj pečati. V úplném znění otištěno poprvé, podle rukopisu. Přeloženo z němčiny.
- 24 Otištěno poprvé, podle rukopisu. Přeloženo z angličtiny.
- 25 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 26 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 27 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 28 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 29 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 30 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 31 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 32 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 33 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 34 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 35 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 36 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 37/1 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 37/2 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 38 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 39 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 40 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik

- XXXIV. Podle zápisu L. A. Fotijevové doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 41 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
 - 42 Poprvé otištěno roku 1934 v knize Lenin na chozjajstvennom frontě. Podle fotokopie rukopisu.
 - 43 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného rukou L. A. Fotijevové doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
 - 44 Poprvé otištěno roku 1928 v publikaci Leninskij sbornik VIII. Podle rukopisu.
 - 45 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
 - 46 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
 - 47 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisné kopie.
 - 48 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisné kopie.
 - 49 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
 - 50 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
 - 51 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
 - 52 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
 - 53 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
 - 54 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisné kopie.
 - 55 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
 - 56 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
 - 57 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
 - 58 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
 - 59 Poprvé otištěno roku 1958 v knize V. I. Lenin o socialističeskoj zakonnosti (1917—1922). Podle rukopisu.
 - 60 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
 - 61 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
 - 62 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
 - 63 Otištěno poprvé, podle rukopisu.

- 64 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno v říjnu 1958 v časopisu *Problemy mira i socializma*, č. 2. Podle strojopisného textu.
- 65 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci *Leninskij sbornik XXXVI*. Podle strojopisného textu.
- 66 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisného textu.
- 67 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisného textu.
- 68 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisného textu.
- 69 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisného textu.
- 70 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisného textu.
- 71 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle rukopisu.
- 72 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci *Leninskij sbornik XXXV*. Podle zápisu L. A. Fotijevové podepsaného V. I. Leninem.
- 73 Odesláno do Kislovodska. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisného textu.
- 74 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci *Leninskij sbornik XXIII*. Podle strojopisného textu.
- 75 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisného textu.
- 76 Poprvé otištěno roku 1923 v knize *Četvortoje soveščanije CK RKP s otvëstvennymi rabotnikami nacionalnych respublik i oblastëj v Moskve 9—12 ijulja 1923 g. Stenografičeskij očet, Moskva*. Podle rukopisu.
- 77 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle textu napsaného rukou L. A. Fotijevové.
- 78 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 79 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle strojopisné kopie.
- 80 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle rukopisu.
- 81 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci *Leninskij sbornik XX*. Podle rukopisu.
- 82 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci *Leninskij sbornik XXXVI*. Podle rukopisu. Přeloženo z němčiny.
- 83 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.

- 84 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 85 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 86 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. V plném znění otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 87 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisné kopie.
- 88 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisné kopie.
- 89 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 90 Poprvé otištěno roku 1957 v časopisu Socialističeskij trud, č. 10. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 91 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 92 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 93 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 94 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 95 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 96 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 97 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 98 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 99 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 100 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 101 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 102 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 103 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 104 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.

- 105 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisného textu.
- 106 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisného textu.
- 107 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisného textu.
- 108 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisného textu.
- 109 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 110 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisného textu.
- 111 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 112 Nadiktováno telefonicky. Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 113 Nadiktováno telefonicky. Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 114 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 115 Poprvé otištěno roku 1924 v časopisu Bolševik, č. 1. Podle rukopisu.
- 116 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 117 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 118 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 119 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 120 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 121 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 122 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 123 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisného textu.
- 124 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 125 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 126 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 127 Poprvé otištěno v květnu 1924 v časopisu Sojuz potrebitělej, č. 5. Podle rukopisu.

- 128 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 129 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 130 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 131 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 132 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisného textu.
- 133 Poprvé otištěno roku 1928 v publikaci Leninskij sbornik VIII. Podle strojopisné kopie.
- 134 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 135 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisné kopie.
- 136 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 137 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 138 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 139 Poprvé otištěno roku 1942 publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 140 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 141 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 142 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 143 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 144 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1924 v časopisu Proletarskaja revolucija, č. 3. V plném znění otištěno poprvé roku 1932, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. XXIX, 2. a 3. vydání. Podle rukopisu.
- 145 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 146 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 147 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 148 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 149 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisné kopie.
- 150 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.

- 151 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 152 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 153 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 154 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 155 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisné kopie.
- 156 Nadiktováno telefonicky. Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 157 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 158 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 159 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 160 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 161 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu porovnaného se strojopisnou kopií telefonického záznamu.
- 162 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 163 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 164 Poprvé otištěno roku 1956 v časopisu Istoričeskij archiv, č. 4. Podle rukopisu.
- 165 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 166 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 167 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 168 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 169 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 170 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 171 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 172 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 173 Poprvé otištěno v červenci 1924 v časopisu Žižň, č. 1. Podle rukopisu.

- 174 Odesláno do Taškentu. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 175 Odesláno do Taškentu. Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1950, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. 35, 4. vydání. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 176 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 177 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 178/1 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 178/2 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 178/3 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 179 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 180 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 181 Poprvé otištěno roku 1924 v časopisu Russkij sovremennik, č. 1. Podle rukopisu.
- 182 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 183 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 184 Poprvé otištěno roku 1960 v publikaci Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 4. Podle strojopisné kopie.
- 185 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisné kopie.
- 186 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 187 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisné kopie.
- 188 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 189 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 190 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 191 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 192 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 193 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu porovnaného se strojopisnou kopií.
- 194 Otištěno poprvé, podle rukopisu.

- 195 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 196 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 197 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 198 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 199 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 200 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 201 Poprvé otištěno roku 1933 v časopisu Bolševik, č. 17. Podle rukopisu.
- 202 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 203 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 204 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 205 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 206 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 207 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1958 v časopisu Problemy mira i socializma, č. 2. Podle textu napsaného rukou M. I. Gljasserové.
- 208 Odesláno do Charkova. Poprvé otištěno roku 1960 v časopisu Voprosy istoriji KPSS, č. 2. Podle strojopisného textu.
- 209 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle zápisu L. A. Fotijevové.
- 210 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1924 v časopisu Elektrifikacija, č. 4. Podle textu napsaného rukou G. M. Kržižanovského a L. A. Fotijevové.
- 211 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 212 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 213 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 214 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 215 Poprvé otištěno roku 1958 v knize V. I. Lenin. O socialističeskij zakonnosti (1917—1922). Podle rukopisu.

- 216 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 217 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 218 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisné kopie.
- 219 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 220 Nadiktováno telefonicky. Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 221 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 222 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 223 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisné kopie.
- 224 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 225 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1961 v časopisu Istoričeskij archiv, č. 5. Podle strojopisné kopie.
- 226 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 227 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 228 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1958 v knize V. I. Lenin. O socialističeskoj zakonnosti (1917—1922). V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 229 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 230 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného rukou L. A. Fotijeové.
- 231 Poprvé otištěno roku 1952 v knize Bhupendranath Datta, *Dialectics of Land-economics of India*, Kalkata. Podle textu knihy. Přeloženo z angličtiny.
- 232 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 233 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 234 Odesláno do Novonikolajevska. Poprvé otištěno roku 1924 v časopisu Proletarskaja revolucija, č. 3. Podle strojopisného textu.
- 235 Nadiktováno telefonicky. Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 236 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 237 Otištěno poprvé, podle rukopisu.

- 238 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 239 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 240 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 241 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 242 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 243 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 244 Poprvé otištěno roku 1933 v časopisu Bolševik, č. 17. Podle rukopisu.
- 245 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 246 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 247 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 248 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 249 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 250 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 251 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 252 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 253 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 254 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1928 v publikaci Leninskij sbornik VIII. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 255 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 256 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 257 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 258 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1932 v časopisu Radiofront, č. 3. V plném znění otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.

- 259 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 260 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 261 Poprvé otištěno roku 1928 v publikaci Leninskij sbornik VIII. Podle rukopisu.
- 262 Poprvé otištěno 6. února 1927 v listu Pravda, č. 30. Podle rukopisu.
- 263 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 264 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 265 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisné kopie.
- 266 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 267 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 268 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 269 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 270 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou M. I. Gljasserové.
- 271 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 272 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 273 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 274 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 275 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 276 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 277 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 278 Odesláno do Petrohradu. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 279 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 280 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 281 Otištěno poprvé, podle rukopisu.

- 282 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisné kopie.
- 283 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 284 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 285 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 286 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 287 Nadiktováno telefonicky. Podle textu napsaného rukou L. A. Fotijevové.
- 288 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 289 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 290 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 291 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 292 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 293 Poprvé otištěno roku 1961 v časopisu Istoričeskij archiv, č. 5. Podle strojopisné kopie.
- 294 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 295 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 296 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 297 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 298 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 299 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 300 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu porovnaného se strojopisným textem a podepsaného V. I. Leninem.
- 301 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 302 Otištěno poprvé, podle textu napsaného rukou sekretářky.
- 303 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.

- 304 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 305 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1956 v listu Pravda, č. 193. V plném znění otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 306 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu porovnaného se strojopisným textem podepsaným V. I. Leninem.
- 307 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 308 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 309 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 310 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 311 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 312 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 313 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 314 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 315 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 316 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 317 Poprvé otištěno roku 1928 v publikaci Leninskij sbornik VIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 318 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 319 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 320 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 321 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 322 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu porovnaného se strojopisnou kopií.
- 323 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 324 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.

- 325 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 326 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 327 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 328 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 329 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 330 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 331 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 332 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 333 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 334 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 335 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 336 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 337 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 338 Poprvé otištěno roku 1960 v časopisu Voprosy istorii KPSS, č. 2. Podle rukopisu.
- 339 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 340 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 341 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 342 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 343 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 344 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 345 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 346 Poprvé otištěno roku 1933 v knize V. V. Fomin, Lenin i trans-

- port. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 347 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 348 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 349 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 350 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 351 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 352 Poprvé otištěno v neúplném znění 25. ledna 1924 v listu Ekonomičeskaja žižň, č. 95. V plném znění otištěno 6. února 1927 v listu Pravda, č. 30. Podle rukopisu.
- 353 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 354 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 355 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 356 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 357 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 358 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 359 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 360 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 361 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 362 Odesláno do Petrohradu. Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 363 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 364 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 365 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 366 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 367 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.

- 368 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 369 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 370 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 371 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 372 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 373 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 374 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 375 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 376 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 377 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 378 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 379 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 380 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 381 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 382 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 383 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 384 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 385 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 386 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 387 Otištěno poprvé, podle textu napsaného rukou L. A. Fotijeové.
- 388 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 389 Poprvé otištěno 14. února 1924 v listu Pravda, č. 36. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 390 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik

- XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 391 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 392 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 393 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 394 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 395 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 396 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle textu napsaného rukou N. P. Gorbunova a podepsaného V. I. Leninem.
- 397 Otištěno poprvé podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 398 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 399 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 400 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 401 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 402 Poprvé otištěno 26. ledna 1924 v listu *Ekonomičeskaja žizň*, č. 96. Podle faksimile.
- 403 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 404 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 405 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 406 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 407 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 408 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 409 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 410 Otištěno poprvé, podle rukopisu.

- 411 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 412 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 413 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 414 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 415 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 416 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 417 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 418 Poprvé otištěno 21. ledna 1925 v listu Pravda, č. 17. Podle rukopisu.
- 419 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 420 Poprvé otištěno roku 1930, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. XXVII, 2. a 3. vydání. Podle rukopisu.
- 421 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 422 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 423 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 424 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 425 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 426 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 427 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 428 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 429 Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1927 v listu Kom-somolskaja pravda, č. 17. V plném znění otištěno roku 1928 v publikaci Leninskij sbornik VIII. Podle rukopisu.
- 430 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 431 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 432 Odesláno do Londýna. Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 433 Otištěno poprvé, podle rukopisu.

- 434 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 435 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 436 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 437 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 438 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 439 Poprvé otištěno 15. dubna 1930 v listu Pravda, č. 104. Podle rukopisu.
- 440 Poprvé otištěno roku 1924 v knize Velikij vožd'. Podle rukopisu.
- 441 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 442 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 443 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 444 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 445 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 446 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 447 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 448 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 449 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle textu napsaného rukou L. A. Fotijevové, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 450 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 451 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 452 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1934 v knize Lenin na chozjajstvennom frontě. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 453 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 454 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 455 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.

- 456 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného sekretářkou.
- 457 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 458 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 459 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 460 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 461 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 462 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 463 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 464 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 465 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 466 Odesláno do Charkova. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle textu napsaného rukou L. A. Fotijevové a podepsaného V. I. Leninem.
- 467 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 468 Poprvé otištěno roku 1929 v časopisu Proletarskaja revolucija, č. 10. Podle rukopisu.
- 469 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 470 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 471 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 472 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 473 Poprvé otištěno roku 1928 v publikaci Leninskij sbornik VIII. Podle strojopisné kopie.
- 474 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 475/1 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 475/2 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 476 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.

- 477 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 478 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 479 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 480 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 481 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 482 Poprvé otištěno v neúplném znění 22. ledna 1927 v listu Izvěstija, č. 18. V plném znění poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 483 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 484 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 485 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 486 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 487 Poprvé otištěno roku 1924 v knize V. vserossijskij sjezd dějatělej sovětskoj justicii. Stenografičeskij otčet, Moskva. Podle rukopisu.
- 488 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 489 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Vzkaz podle textu napsaného rukou L. A. Fotijevové, příkaz podle rukopisu.
- 490 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 491 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 492 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 493 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 494 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 495 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 496 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.

- 497 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 498 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 499 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 500 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 501 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 502 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 503 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 504 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 505 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 506 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 507 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 508 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 509 Poprvé otištěno roku 1934 v knize Lenin na chozjajstvennom frontě. Podle rukopisu.
- 510 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 511 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 512 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 513 Nadiktováno telefonicky. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 514 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 515 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 516 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 517 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.

- 518/1 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 518/2 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 519 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 520 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 521 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 522 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 523 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 524 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle rukopisu.
- 525 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 526 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 527 Poprvé otištěno rusky a anglicky (faksimile) 21. ledna 1926 v listu Krasnaja gazeta, č. 17. Podle fotokopie rukopisu. Přeloženo z angličtiny.

PŘÍLOHY

- 1 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisné kopie.
- 2 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisné kopie.
- 3 Otištěno poprvé, podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 4 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 5 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 6 Otištěno poprvé, podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 7 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle strojopisné kopie.
- 8 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 9 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.

- 10 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 11 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 12 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 13 Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1930 v listu Rabočaja gazeta, č. 17. V plném znění otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 14 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 15 Poprvé otištěno 21. ledna 1930 v listu Rabočaja gazeta, č. 17. Podle strojopisné kopie.
- 16 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 17 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 18 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 19 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 20 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 21 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 22 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 23 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu.
- 24 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 25 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 26 Poprvé otištěno 21. ledna 1930 v listu Rabočaja gazeta, č. 17. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 27 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 28 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 29 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 30 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik

- XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 31 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 32 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 33 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 34 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 35 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 36 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisného textu podepsaného V. I. Leninem.
- 37 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIII. Podle strojopisné kopie.
- 38 Poprvé otištěno roku 1932 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 39 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.

SEZNAM LITERATURY,
KTEROU V. I. LENIN CITUJE
NEBO O NÍŽ SE ZMIŇUJE

- [¹] *Адоратский, В. В. Предисловие* [к книге К. Маркса и Ф. Энгельса. Письма. Теория и политика в переписке Маркса и Энгельса]. — В кн.: Маркс, К. и Энгельс, Ф. Письма. Теория и политика в переписке Маркса и Энгельса. Пер., статья и примеч. В. В. Адоратского. М., «Моск. рабочий», 1922, стр. V—VII (Моск. ком-т РКП). На обл. дата: 1923. — 109
- [²] — *Программа по основным вопросам марксизма*. М., Гиз, 1922. 109, 2 стр. (Главполитпросвет). — 110
- [³] * *Бабкин, И. П. Современное положение и ближайшие перспективы астраханской государственной рыбной промышленности*. Доклад 16 июня 1921 г. Рукопись¹. — 78
- [⁴] *Батюшков, В. Д. и Ветчинкин, Н. С. Твердые грунтовые дороги*. Пг., 1915. 55 стр. (Всероссийская сельскохозяйственная палата). — 309
- [⁵] *«Беднота»*, М. — 70
- [⁶] *Беляков, А. О борьбе с голодом*. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Крас-

* Česká redakce přetiskuje tento seznam literatury z 5. ruského vydání v nezměněné podobě.

V textové části jsou bibliografické prameny přeloženy a opatřeny číslem v hranaté závorce, které odkazuje na originální název díla a jeho bibliografické údaje v tomto seznamu.

Knihy, noviny a časopisy s Leninovými poznámkami jsou označeny hvězdičkou. Tyto výtisky jsou uloženy v Archivu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS. *Čes. red.*

ноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 158 (1301), 21 июля, стр. 1; № 159 (1302), 22 июля, стр. 1; № 162 (1305), 26 июля, стр. 1; № 164 (1307), 28 июля, стр. 1; № 166 (1309), 30 июля, стр. 1. — 252, 262

[7] — *Пролетарское земледелие*. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 209 (1352), 20 сентября, стр. 1. — 252, 262

[8] — *Успехи пролетарского земледелия*. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 212 (1355), 23 сентября, стр. 1. — 252, 262

[9] [Берзин, Я. А.] *Письмо из Англии*. № 1. — «Правда», М., 1921, № 228, 11 октября, стр. 1—2; в отд.: За границей. Подпись: Я. Павлов. — 316

Брошюра НКВД — см. Статистический ежегодник России. 1916 г.

[10] «*Бюллетень Центрального Статистического Управления*», М. — 283

[11] * *Вашков, Н. Н. Электрификация России*. — «Экономическая Жизнь», М., 1921, № 149, 10 июля, стр. 1. — 107

[12] *Виноградов, А. В. Электрификация*. Конспект лекций. Владимир, Госиздат, 1921. 36 стр.; 1 л. карт (Владимирский губполитпросвет). — 241

Воззвание ВЦИК ко всему населению России — см. Ко всем гражданам РСФСР

[13] «*2-ой Всероссийский съезд политпросветов*. Бюллетень съезда», М., 1921, № 2, 19 октября, стр. 1—3. — 360

[14] *Выставка Главземхоза.* — «Экономическая Жизнь», М., 1921, № 214, 25 сентября, стр. 2. — 252, 262

[15] «Газета Печатников», М., 1919, № 11, 6 января, стр. 4. — 84

Гегель, Г. В. Ф. Логика — см. Гегель, Г. В. Ф. Наука логики.

[16] — *Наука логики.* Пер. с нем. Н. Г. Дебольского. Ч. 1—2. Пг., тип. Стасюлевича, 1916. 3 кн. (Труды Петроградского философского общ-ва. Вып. XII—XIV). — 19

«Голос России» — см. «Русский Голос».

[17] *Гольдебаев. Наши богатства.* (Из частного письма). — «Правда», М., 1921, № 178, 13 августа, стр. 2. — 153

[18] *Декрет Совета Народных Комиссаров.* О рабочих дисциплинарных товарищеских судах (положение). [14 ноября 1919 г.]. — «Собрание Указаний и Распоряжений Рабочего и Крестьянского Правительства», М., 1919, № 56, 22 ноября, ст. 537, стр. 572—573. — 291

[19] *Деятельность Главземхоза.* — «Экономическая Жизнь», М., 1921, № 211, 22 сентября, стр. 2. Под общ. загл.: Сельское хозяйство. — 252

Доклады Кржижановского и Рамзина — см. Электрификация Советской России.

[20] * *Домненко, Е. Ф. Телеграмма В. И. Ленину.* 29 сентября 1921 г.¹ — 277

Ежегодник 1914—1915 — см. Статистический ежегодник России. 1914 и 1915 гг.

¹ Poprvé uveřejněno v publikaci Leninskij sbornik XXIII, 1933, s. 67.

[²¹] *Заказ водяных турбин в Швеции.* — «Экономическая Жизнь», М., 1921, № 194, 2 сентября, стр. 4, в отд.: Разное. — 195

Закон о райэкономсоветах — см. О местных экономических совещаниях, их отчетности и руководстве Наказом СНК и СТО.

[²²] «*Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов*». — 70, 71, 153, 310

— 1921, № 120 (1263), 3 июня, стр. 2. — 153

— 1921, № 150 (1293), 12 июля, стр. 1, 2. — 61, 349

— 1921, № 156 (1299), 19 июля, стр. 1. — 252, 262

— 1921, № 158 (1301), 21 июля, стр. 1; № 159 (1302), 22 июля, стр. 1; № 162 (1305), 26 июля, стр. 1; № 164 (1307), 28 июля, стр. 1; № 166 (1309), 30 июля, стр. 1. — 252, 262

— 1921, № 168 (1311), 2 августа, стр. 1. — 252, 262

— 1921, № 177 (1320), 12 августа, стр. 1, 4. — 132, 252, 262

— 1921, № 182 (1325), 18 августа, стр. 1. — 169

— 1921, № 194 (1337), 2 сентября, стр. 2. — 153, 396

— 1921, № 202 (1345), 11 сентября, стр. 1. — 229

— 1921, № 203 (1346), 13 сентября, стр. 1. — 231

— 1921, № 209 (1352), 20 сентября, стр. 1. — 252, 262

— 1921, № 212 (1355), 23 сентября, стр. 1, 2. — 222, 252, 262

— 1921, № 213 (1356), 24 сентября, стр. 1. — 252, 262

— 1921, № 216 (1359), 28 сентября, стр. 1. — 252, 262

— 1921, № 232 (1375), 16 октября, стр. 2. — 401

[23] «Искра», [старая, ленинская], [Лейпциг — Мюнхен — Лондон — Женева]. — 354

[24] * Кайсаров, В. Д. Доклад об атласе. 15 июля 1921 г. Рукопись¹. — 90

[25] Кактынь, А. Показательный пример. (О Криворожском бассейне). — «Экономическая Жизнь», М., 1921, № 192, 31 августа, стр. 1. — 184

[26] * Классон, Р. Э. Письмо В. И. Ленину. 31 августа 1921 г. Рукопись². — 195

[27] * Книпович, Н. М. Письмо В. И. Ленину. 6 августа 1921 г. Рукопись². — 199

[28] Ко всем гражданам РСФСР. [Воззвание ВЦИК об оказании всемерной помощи голодающим]. 12 июля 1921 г. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 150 (1293), 12 июля, стр. 1. — 61

[29] «Коммунистический Интернационал», М. — 89, 364

[30] Конституция (Основной закон) Российской Социалистической Федеративной Советской Республики. Опубликовано в № 151 «Известий Всерос. Центр. Исп. Комитета» от 19 июля 1918 г. М., Гиз, 1919. 16 стр. (РСФСР). — 254

[31] * Красин, Л. Б. Телеграмма В. И. Ленину. 22 октября 1921 г.³ — 346

¹ Poprvé uveřejněno v neúplném znění v publikaci Leninskij sbornik XX, 1932, s. 321—322.

² Poprvé uveřejněno v publikaci Leninskij sbornik XXIII, 1933, s. 88—89, 164—167.

³ Poprvé uveřejněn v neúplném znění v publikaci Leninskij sbornik XXXVI, 1959, s. 347—348.

- [32] *Кузнецов, В. Меры к развитию пролетарского земледелия.* — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабочих и Красноарм. Депутатов», 1921, № 216 (1359), 28 сентября, стр. 1. — 252, 262
- [33] — *Приписные совхозы промышленного пролетариата.* — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 213 (1356), 24 сентября, стр. 1. — 252, 262
- [34] * *Кушнер, Б. Революция и электрификация.* Пб., Госиздат, 1920. 28 стр. — 241
- [35] *Ларин, Ю. Тайны советской промышленности.* — «Правда», М., 1921, № 125, 9 июня, стр. 1. — 22
- [36] *Лацис, М. И. Золотое дно.* — «Правда», М., 1921, № 217, 29 сентября, стр. 1. — 263
- [37] *Ленин, В. И. В Наркомзем и в Госиздат. 7 августа 1921 г.* — 141
- [38] — *В Наркомтруд. 25 июня 1921 г.* — 381
- [39] — *В Политбюро ЦК РКП(б). 23 июля 1921 г.* — 101
- [40] — *В президиум VIII Всероссийского электротехнического съезда. 8 октября 1921 г.* — 291
- [41] — *В редакцию «Известий», «Правды» и В. Н. Ипатьеву. 17 августа 1921 г.* — 263
- [42] — *Доклад о новой экономической политике (на VII Московской губпартконференции) 29 октября (1921 г.).* — 361
- [43] — *Записка Н. П. Горбунову и письмо А. С. Киселеву. 11 сентября 1921 г.* — 283
- [44] — *К вопросу о задачах Рабкрина, их понимании и их исполнении. 27 сентября 1921 г.* — 259

- [⁴⁵] — *К оценке русской революции.* — «Пролетарий», Женева, 1908, № 30, 23 (10) мая, стр. 3—6. — 242
- [⁴⁶] — *Наказ от СТО (Совета Труда и Оборона) местным советским учреждениям.* Проект. [М., 1921]. 20 стр. Под загл.: Проект. Наказ от СТО (Совета Труда и Оборона) местным советским учреждениям. Без обл. и тит. л. — 15
- *Новая экономическая политика и задачи политпросветов. Доклад на II Всероссийском съезде политпросветов 17 октября 1921 г.* — см. Ленин, В. И. Речь тов. Ленина о новой экономической политике и задачах политпросветов.
- [⁴⁷] — *Первоначальный набросок тезисов по национальному и колониальному вопросам.* (Для Второго съезда Коммунистического Интернационала). 5 июня 1920 г. — 173
- [⁴⁸] — *Письмо А. О. Альскому.* 5 сентября 1921 г. — 212
- [⁴⁹] — *Письмо Г. М. Кржижановскому.* 17 октября 1921 г. — 331
- [⁵⁰] — *Письмо В. В. Куйбышеву и проект обязательства рабочих, едущих из Америки в Россию.* 22 сентября 1921 г. — 304
- [⁵¹] — *Письмо Д. И. Курскому и поручение секретарю.* 3 сентября 1921 г. — 268
- [⁵²] — *Письмо Л. К. Мартенсу.* 2 августа 1921 г. — 118
- [⁵³] — *Письмо Г. И. Мясникову.* 5 августа 1921 г. — 142
- [⁵⁴] — *Письмо П. И. Попову и поручение секретарю.* 16 августа 1921 г. — 161
- [⁵⁵] — *Письмо А. И. Потяеву, В. А. Аванесову.* 24 июля 1921 г. — 81, 104
- [⁵⁶] — *Письмо М. Л. Рухимовичу.* 11 октября 1921 г. — 300

- [57] — *Письмо Э. М. Склянскому*. 30 мая 1921 г. — 226
- [58] — *Письмо В. А. Смольянинову*. 3 сентября 1921 г. — 226
- [59] — *Письмо Г. В. Чичерину*. 16 октября 1921 г. — 325
- [60] *Ленин, В. И. Пометки на докладе о положении и перспективах астраханской рыбной промышленности от 16 июня 1921 г. 24 июля 1921 г.*¹ — 78
- [61] — *Поправки к тезисам А. С. Киселева*. 4 сентября 1921 г. Рукопись². — 205
- [62] — *Поправки к тезисам ВСНХ*. 9 или 10 июля 1921 г. Рукопись³. — 35, 36, 37
- [63] — *Постановление Политбюро ЦК РКП(б) об организации учета рабочих жертвователей в Европе*. 2 сентября 1921 г. — 202
- [64] — *Предисловие к французскому и немецкому изданиям [книги «Империализм, как высшая стадия капитализма»]*. 6 июля 1920 г. — 163
- *Проект телеграммы американскому «Обществу технической помощи Советской России»* — см. Ленин, В. И. Письмо Л. К. Мартенсу. 2 августа 1921 г.
- [65] — *Речь тов. Ленина о новой экономической политике и задачах политпросветов*. — «2-ой Всероссийский съезд политпросветов. Бюллетень съезда». М., 1921, № 2, 19 октября, стр. 1—3. — 360
- [66] — *Телеграмма М. К. Владимирову*. 17 августа 1921 г. — 157

¹ Poprvé uveřejněny v publikaci Leninskij sbornik XX, 1932, s. 293—298.

² Poprvé uveřejněny v publikaci Leninskij sbornik XXIII, 1933, s. 258—260.

³ Poprvé uveřejněny v publikaci Leninskij sbornik XX, 1932, s. 102—106.

- [67] — *Телеграмма губисполкомам для электроотделов.* 18 августа 1921 г. — 152, 264
- [68] — *Телеграмма Г. Л. Пятакову.* 24 июня 1921 г. — 33, 112
- [69] — *Телефонограмма Н. Н. Вашкову.* 1 августа 1921 г. — 124
- [70] — *Телефонограмма Н. Н. Вашкову.* 16 августа 1921 г. — 394
- [71] *Маркс, К. и Энгельс, Ф. Письма.* Теория и политика в переписке Маркса и Энгельса. Пер., статья и примеч. В. В. Адоратского. М., «Моск. рабочий», 1922. LXII, 328 стр. (Моск. ком-т РКП). На обл. дата: 1923. — 109, 247
- [72] *Маркс, К. Капитал.* Критика политической экономии, т. I—III. 1867—1894 гг. — 109
- [73] *Маслов, С. Крестьянское хозяйство.* Очерки экономики мелкого земледелия. 4-ое изд., доп. и перераб. М., 1920. 398, II стр. На обл.: изд. 5-е, год изд.: 1921. — 129, 141
- [74] *Мещеряков, Н. Л. В меньшевистском раю.* Из впечатлений поездки в Грузию. М., Госиздат, 1921. 56 стр. (РСФСР). — 84
- [75] * *Михайлов, Л. Письмо В. И. Ленину.* 27 сентября 1921 г. Рукопись¹. — 257
- [76] *Михельс, В. А. Нищие миллиардеры.* — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 203 (1346), 13 сентября, стр. 1. — 231
- [77] * *Моисеев, Е. И. Докладная записка.* Май 1921 г. Рукопись¹. — 207

¹ Poprvé uveřejněno v neúplném znění v publikaci Leninskij sborník XXIII, 1933, s. 110—111, 253—255.

- [78] Мясков, К. *Весенняя и осенняя посевные кампании.* — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 202 (1345), 11 сентября, стр. 1. — 229
- [79] Мясников, Г. И. *Больные вопросы.* — В кн.: «Дискуссионный материал» (тезисы тов. Мясникова, письмо тов. Ленина, ответ ему, постановление Организ. бюро Цека и резолюция мотовилихинцев). Только для членов партии. М., 1921, стр. 15—26. — 108, 142
- [80] — В *Центральный Комитет РКП (большевиков)*. Докладная записка. 2 мая 1921 г. — Там же, стр. 3—15. — 142
- [81] *Наказ СНК и СТО местным советским учреждениям.* — «Собрание Узаконений и Распоряжений Рабочего и Крестьянского Правительства», М., 1921, № 44, 1 июля, стр. 9—43. — 40, 48, 58, 74, 88, 119, 139
- [82] *Народное хозяйство в 1920 году.* — «Экономическая Жизнь», М., 1921, № 152, 14 июля. Приложение к № 152, стр. 1—8. — 150
- [83] *О местных экономических совещаниях, их отчетности и руководстве Наказом СНК и СТО.* Постановление ВЦИК. — «Собрание Узаконений и Распоряжений Рабочего и Крестьянского Правительства», М., 1921, № 44, 1 июля, стр. 1—9. — 48, 58, 71
- [84] *О синдикалистском и анархистском уклоне в нашей партии.* [Резолюция, принятая на X съезде РКП(б). 1921 г.]. — В кн.: Десятый съезд Российской Коммунистической партии. Стеногр. отчет (8—16 марта 1921 г.). М., Госиздат, 1921, стр. 310—311 (РКП(б)). — 261
- [85] *О советском строительстве.* [Резолюция, принятая на VIII Всероссийском съезде Советов]. — В кн.: Восьмой Всероссийский съезд Советов рабочих, крестьянских, красноармейских и казачьих депутатов.

Стеногр. отчет (22—29 декабря 1920 года). М., Госиздат, 1921, стр. 277—290 (РСФСР). — 183, 333

[86] *Об усилении продовольственной работы.* Постановление Политбюро ЦК РКП(б). 9 июля 1921 г.¹ — 34

[87] *Опыт государственного товарообмена.* — «Продовольственная Газета», М., 1921, № 97, 17 июня, стр. 2. — 203

[88] * *Основные положения по тарифному вопросу.* 4 сентября 1921 г. Рукопись². — 205, 206, 208

Павлов, Я. — см. Берзин, Я. А.

[89] * *План электрификации РСФСР.* Доклад 8-му съезду Советов Государственной комиссии по электрификации России. М., Гостехиздат, 1920. 669 стр. разд. паг.; 14 л. схем и карт (РСФСР. Науч.-техн. отд. ВСНХ). — 241, 272

[90] *Положение об органе управления лесной промышленностью Северо-Беломорского района (Северолес).* Постановление СТО. 17 августа 1921 г.³ — 328

[91] *Положение об управлении домами, [принятое Малым Совнаркомом 8 августа 1921 г.]*. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 177 (1320), 12 августа, стр. 4, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 133

[92] *Положение об устройстве недели оздоровления жилищ (утвержденное НКЗ и НКВн.Д.).* — «Известия

¹ Poprvé uveřejněno v publikaci Leninskij sbornik XX, 1932, s. 271.

² Poprvé uveřejněno v listu Izvěstija VCIK..., 1921, číslo 207/1350/, 17. září, s. 3.

³ Poprvé uveřejněno v publikaci Sobranije uzakoněnj i rasporjaženij rabočego i kresťjanskogo pravitělstva, Moskva, 1921, č. 78, 26. prosince, s. 801—806.

ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 150 (1293), 12 июля, стр. 2, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 349

- [⁹³] *Положение Совета Народных Комиссаров о государственной монополии на соль.* 31 мая 1921 г. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 120 (1263), 3 июня, стр. 2, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 154
- [⁹⁴] *Постановление Президиума Всеросс. Центр. Исполнительного Комитета и Совета Труда и Оборона [о воспрещении премирования солью и о наказаниях, налагаемых за преступления против соляной монополии].* 29 августа 1921 г. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 194 (1337), 2 сентября, стр. 2, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 154, 396
- [⁹⁵] * *Постановление президиума ВСНХ.* 11 июля 1921 г. Рукопись¹. — 39
- [⁹⁶] *Постановление Совета Народных Комиссаров.* 17 января 1920 г. — «Правда», М., 1920, № 15, 24 января, стр. 2, в отд.: Действия и распоряжения Советской власти. — 287
- [⁹⁷] *Постановление Совета Народных Комиссаров [о государственной монополии на соль].* 23 августа 1921 г. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 194 (1337), 2 сентября, стр. 2, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 154, 396

¹ Poprvé uveřejněno v publikaci Leninskij sbornik XX, s. 107—111.

- [⁹⁸] *Постановление Совета Народных Комиссаров о мерах к улучшению снабжения школ и других просветительных учреждений.* 15 сентября 1921 г. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 212 (1355), 23 сентября, стр. 2, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 222
- [⁹⁹] *Постановление Совета Народных Комиссаров по докладу Центросоюза о товарообменных операциях.* 6 сентября 1921 г. — «Продовольственная Газета», М., 1921, № 130, 17 сентября, стр. 2, в отд.: Официальный отдел. — 258
- [¹⁰⁰] *Постановление Совета Труда и Оборона о порядке оплаты и направления продовольственных и иных посылок, следующих из стран, не заключавших с РСФСР соглашений, предусматривающих обмен почтовыми посылками.* 20 сентября 1921 г.¹ — 351, 353
- [¹⁰¹] «Правда», М. — 70, 71, 148, 153, 218, 248, 257
- 1920, № 15, 24 января, стр. 2. — 287
 - 1921, № 125, 9 июня, стр. 1. — 22
 - 1921, № 178, 13 августа, стр. 2. — 153
 - 1921, № 179, 14 августа, стр. 1. — 252, 262
 - 1921, № 184, 21 августа, стр. 1. — 169
 - 1921, № 191, 30 августа, стр. 1. — 172
 - 1921, № 217, 29 сентября, стр. 1. — 263
 - 1921, № 228, 11 октября, стр. 1—2. — 316

¹ Poprvé uveřejněno v listu Izvěstija VCIK..., 1921, číslo 242/1385/, 28. října, s. 4.

— 1921, № 231, 14 октября, стр. 1. — 320

[102] *Правительственное сообщение [о роспуске Всероссийского комитета помощи голодающим]*. — «Правда», М., 1921, № 191, 30 августа, стр. 1. — 171

[103] * *Предварительные итоги переписи населения 28 августа 1920 г.* Вып. 1—4. М., 1920—1921. 4 кн. (Труды Центр. стат. упр. Т. 1. Серия I работ отд. демографии). Текст паралл. на рус. и франц. яз. — 322

[104] «*Продовольственная Газета*», М., 1921, № 97, 17 июня, стр. 2. — 203

— 1921, № 130, 17 сентября, стр. 2. — 258

Проект тезисов о тарифной политике — см. Основные положения по тарифному вопросу.

[105] «*Пролетарий*», Женева, 1908, № 30, 23 (10) мая, стр. 3—6. — 242

[106] *Раковский, Х. Г. Голод и кукуруза*. — «Правда», М., 1921, № 231, 14 октября, стр. 1. — 320

[107] *Резолюции и постановления Первого международного конгресса революционных профессиональных союзов (3—19 июля 1921 г., Москва)*. С предисл. А. Лозовского. М., 1921. 73 стр. (Красный Интернационал профсоюзов). — 68, 97

[108] * *Резолюции и постановления VI съезда Коммунистической партии Туркестана (11—20 августа 1921 г.)*. Ташкент, 1921. 21 стр. — 193

[109] *Резолюция по организационному вопросу* (По докладу т. Лозовского). — В кн.: *Резолюции и постановления Первого международного конгресса революционных профессиональных союзов (3—19 июля 1921 г., Москва)*. С предисл. А. Лозовского. М., 1921, стр. 41—54. (Красный Интернационал профсоюзов). — 68

- [¹¹⁰] *Резолюция, принятая 4-ой сессией ВЦИК по докладу Наркомпрода*. 12 октября 1921 г. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 232 (1375), 16 октября, стр. 2. — 401
- [¹¹¹] «*Русский Голос*», Нью-Йорк, 1921, № 1492, 4 июля, стр. 1; № 1493, 5 июля, стр. 1. — 111
- [¹¹²] * Сафаров, Г. И. *Очередные вопросы национальной политики*. Ташкент, 1921. 20 стр. — 131
- [¹¹³] * Скворцов-Степанов, И. И. *Из письма В. И. Ленину*. 12 августа 1921 г. Рукопись. — 141
- [¹¹⁴] — *Электрификация РСФСР в связи с переходной фазой мирового хозяйства*. Предисловия Н. Ленина и Г. Кржижановского. М., Госиздат, 1922. XVI, 392 стр. с илл.; 1 л. карт. Перед загл. авт.: И. Степанов. — 57, 339
- [¹¹⁵] «*Собрание Узаконений и Распоряжений Рабочего и Крестьянского Правительства*», М., 1919, № 56, 22 ноября, ст. 537, стр. 572—573. — 291
- 1921, № 44, 1 июля, стр. 1—43. — 40, 48, 58, 70—72, 74, 88, 119, 139
- «Совет» или «Наш Путь» — см. «Unser Weg».
- [¹¹⁶] *Совещание с.-д.* — «Газета Печатников», М., 1919, № 11, 6 января, стр. 4. — 84
- [¹¹⁷] Сольц, А. А. *Неуместная тревога*. — «Правда», М., 1921, № 184, 21 августа, стр. 1. — 169
- [¹¹⁸] Сосновский, Л. *Что можно сделать?* — «Правда», М., 1921, № 179, 14 августа, стр. 1. — 252, 262
- [¹¹⁹] *Статистический ежегодник России*. Изд. Центр. стат. ком-та МВД. Пг., 1915—1918. 3 кн.

- 1914 г. 1915. XVIII, 675 стр. Разд. паг. — 323
- 1915 г. 1916. IX, 638 стр. Разд. паг. — 323
- 1916 г. Вып. 1. Изд. Центр. стат. ком-та КВД, 1918. II, 121 стр. — 323

[¹²⁰] *Стеклов, Ю. Важный вопрос.* — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабочих и Красноарм. Депутатов», 1921, № 156 (1299), 19 июля, стр. 1. — 252, 262

[¹²¹] — *Еще о важном вопросе.* — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 168 (1311), 2 августа, стр. 1. — 252, 262

[¹²²] — *Левизна, но не до бесчувствия.* (К вопросу о чистке партии). — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 182 (1325), 18 августа, стр. 1. — 169

[¹²³] — *Обыкновенная история* (Еще «о городском земледелии»). — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1921, № 177 (1320), 12 августа, стр. 1. — 252, 262

[¹²⁴] *Съезд О-ва тех. пом. С[оветской] России.* — «Русский Голос», Нью-Йорк, 1921, № 1492, 4 июля, стр. 1; № 1493, 5 июля, стр. 1. — 111

Тезисы Киселева — см. Основные положения по тарифному вопросу.

[¹²⁵] *[Телеграмма первого съезда Общества технической помощи Советской России. 4 июля 1921 г.]*. — «Русский Голос», Нью-Йорк, 1921, № 1493, 5 июля,

стр. 1, в ст.: Съезд О-ва тех. пом. С[оветской] Рос-
сии. — 111

[126] *Устав Российской Коммунистической партии (больше-
виков)*. М., Госиздат, 1920. 16 стр. (РСФСР). — 254

[127] * *Уханов, К. и Борисов, Н. Из жизни и деятельности
Совета р. и к. д. Рогожско-Симоновского района
г. Москвы* (Март 1917 г. — январь 1921 г.). М., Ро-
гож.-Симонов. Совет р. и к. д., 1921. 106 стр.
(РСФСР). — 61

«Форвертс» — см. «Vorwärts».

[128] *Цветков, М. К сельскохозяйственной выставке Глав-
земхоза.* — «Экономическая Жизнь», М., 1921,
№ 208, 18 сентября, стр. 1. — 252, 262

[129] «Экономическая Жизнь», М. — 49, 70, 71, 76, 107, 150,
194, 203, 259, 291, 310, 371

* — 1921, № 149, 10 июля, стр. 1. — 107

— 1921, № 152, 14 июля. Приложение к № 152,
стр. 1—8. — 150

— 1921, № 192, 31 августа, стр. 1. — 184

— 1921, № 194, 2 сентября, стр. 4. — 195

— 1921, № 208, 18 сентября, стр. 1. — 252, 262

— 1921, № 211, 22 сентября, стр. 2. — 252

— 1921, № 214, 25 сентября, стр. 2. — 252, 262

[130] * *Электрификация Советской России.* Доклад т. Кржи-
жановского и содоклады проф. Рамзина и Алек-
сандрова на пленарном заседании Петроградского
Совета рабочих, крестьянских и красноармейских
депутатов 20 и 22 января 1921 года. Пг., Госиздат,
1921. 87 стр. — 241

- [¹³¹] Энгельс, Ф. Введение к английскому изданию «Развития социализма от утопии к науке». 20 апреля 1892 г. — 242
- [¹³²] — Письмо И. Вейдемейру. 12 апреля 1853 г. — 242
-
- [¹³³] *Atlas of the World's Commerce*. A new series of maps with descriptive text and diagrams showing products, imports, exports, commercial conditions and economic statistics of the countries of the world. Compiled from the latest official returns at the Edinburgh geographical institute and edited by J. G. Bartholomew. London, Newnes, 1907. LI, 176, 42 p. — 27
- [¹³⁴] «*Avanti!*», Milano, 1921, N. 201, 21 agosto, p. 2. — 253
- [¹³⁵] «*The Daily Chronicle*», London. — 211
- [¹³⁶] «*Hamburger Volkszeitung*». — 355
- [¹³⁷] Hillquit, M. *From Marx to Lenin*. New York, The Hanford press, [1921]. 157 p. — 404
- [¹³⁸] Kreibich, K. *Die Weltkrise des Kapitalismus und die Kommunistische Internationale*. Das Referat des Genossen Karl Kreibich und die Resolution. Nach der Konfiskation. 2. Aufl. Reichenberg, Runge, 1921. 47 S. (Der Reichenberger Parteitag. 1921). — 405
- [¹³⁹] Latzko, A. *Frauen im Krieg*. Geleitworte zur Internationalen Frauenkonferenz für Völkerverständigung in Bern. Zürich, Rascher, 1918. 14 S. — 355
- [¹⁴⁰] — *Friedensgericht*. Sechs Abschnitte aus dem Leben deutscher Soldaten. Zürich, Rascher, 1918. — 355
- [¹⁴¹] — *Menschen im Krieg*. Zürich, Rascher, 1918. 200 S. — 355
- [¹⁴²] [Лéнине, В. И.] *L'impôt alimentaire*. (La nouvelle politique, sa nature et ses conditions). Pétrograd, Internationale communiste, 1921. 56 p. Перед загл. авт.: N. Lénine. — 156

- [143] — *The Meaning of the Agricultural Tax.* — In: [Lenin, W. I., Bukharin, N. and Rutgers, S. J.] *The New Policies of Soviet Russia.* Chicago, Kerr, [1921], p. 9—40. — 156
- [144]* — *Die Naturalsteuer.* (Die Bedeutung der neuen Politik und ihre Vorbedingungen). M., Kommunistische Internationale, 1921. 37 S. Перед загл. авт.: N. Lenin. — 156
- [145] — *Die Vorbedingungen und die Bedeutung der neuen Politik Sowjetrusslands.* (Über die Naturalsteuer). Leipzig, Frank, 1921. 71 S. (Kleine Bibliothek der Russischen Korrespondenz. Nr. 47/48). Перед загл. авт.: N. Lenin. — 156
- [146] *Nauticus.* Jahrbuch für Deutschlands Seeinteressen. Hrsg. v. Hollweg, Berlin. — 27
- [147] *Rai, L. L. Reflections on the Political Situation in India.* Leipzig, Wigand, 1917. 44 p. — 404
- Der Reichenberger Parteitag 1921. Die Weltkrise des Kapital und die Kommunist. Internationale* — см. Kreibich, K. Die Weltkrise des Kapitalismus und die Kommunistische Internationale.
- [148] «*Die Rote Fahne*», Berlin. — 355
- [149] «*Rudé právo*», Praha, 1921, Číslo 103, 4. května — Číslo 116, 20. května. — 55
- [150] *Serrati, G. M. La nostra risposta.* — «Avanti!», Milano, 1921, N. 201, 21 agosto, p. 2. Под общ. загл.: Il Partito socialista italiano e la Terza Internazionale. — 253
- [151] * [Šmeral, B.] *Die Rede Šmerals.* — »Vorwärts«, Reichenberg, 1921, Nr. 114, 17. Mai. Abendausgabe. Beilage zu Nr. 114, S. 2—4. Под общ. загл.: Der Kongreß der tschechischen Linken. Der Beitritt zur Dritten Internationale mit 562 gegen 7 Stimmen beschlossen. — Ein Referat Šmerals gegen die Dritte Internationale. — 26
- [152] *Šupan, A. Die territoriale Entwicklung der Europäischen Kolonien.* Mit einem kolonialgeschichtlichen Atlas von 12 Karten und 40 Kärtchen im Text. Gotha, Perthes, 1906. XI, 344 S. — 27

- [¹⁵³] * *Thesen und Resolutionen*. Angenommen auf dem III. Kongreß der Kommunistischen Internationale. Hrsg.: Presse-Bureau der Kommunistischen Internationale. M., 1921. 103 S.
— 55, 113
- [¹⁵⁴] * *Thesen und Resolutionen des III. Weltkongresses der Kommunistischen Internationale (Moskau, 22. Juni bis 12. Juli 1921)*. Hamburg, Kommunistische Internationale, 1921. 192 S. (Bibliothek der Kommunistischen Internationale. XX). — 97
- [¹⁵⁵] «*Unser Weg*» («Sowjet»), Berlin. — 96
- [¹⁵⁶] «*Vorwärts*», Reichenberg, 1921, Nr. 100, 11. Mai, Nr. 115, 19. Mai. — 55
- 1921, Nr. 114, 17. Mai. Abendausgabe. Beilage zu Nr. 114, S. 2—4. — 26

JMENNÝ REJSTŘÍK*

ADORATSKIJ V. V. (1878—1945) — významný propagátor marxismu, vědec, člen SDDSR od roku 1904. Po Říjnové revoluci pracoval v lidovém komisariátu školství a osvěty a přednášel na Komunistické univerzitě J. M. Sverdlova. Od roku 1920 byl zástupcem vedoucího Ústřední archívní správy. Ve svých četných pracích se zabýval marxistickou teorií práva a státu, marxistickou filozofií a dějinami marxismu. Aktivně se podílel na přípravě i vydávání spisů K. Marxe, B. Engelse a V. I. Lenina (viz též sv. 44). — 109—110, 180, 242, 247

AGRANOV J. S. (1893—1938) — v letech 1912—1914 eser, od roku 1915 člen SDDSR. V roce 1921 působil jako tajemník malé rady lidových komisařů. V období 1923—1937 zastával vedoucí funkce v Jednotné státní politické správě a v lidovém komisariátu vnitra. V roce 1937 byl pro opakované porušování socialistické zákonnosti vyloučen ze strany. — 298

ALEXANDROV V. J. (nar. 1866) — báňský inženýr. V letech 1896 až 1898 pracoval v továrnách na Uralu, poté v resortu dopravy a podílel se na činnosti společností, které napomáhaly rozvoji ruského průmyslu a obchodu. Od února 1921 vykonával postupně funkce zástupce náčelníka trakční služby, ředitele závodu a náčelníka petrohradské kanceláře hospodářské správy lidového komisariátu dopravy. V roce 1930 působil jako technický inspektor v leningradském oddělení pro bezpečnost práce. — 238

ALEXEJEV N. A. (nar. 1873) — člen SDDSR od roku 1897. Od července 1921 vedl guberniální výbor pro politickou osvětu v Krasnojarsku (viz též sv. 10). — 354

* Vzhledem k velkému množství jmen jsou v tomto rejstříku uvedeny jen stručné informace, a to zejména u osobností, jejichž životopisná data podrobně uvádějí předchozí svazky Sebraných spisů.

- ALSKIJ A. O. (1892—1939) — člen SDDSR(b) od roku 1917. V letech 1921—1927 byl náměstkem lidového komisaře financí a členem kolegia lidového komisariátu financí RSFSR, později SSSR (viz též sv. 44). — 97, 141, 175, 209—210, 212, 338, 346
- ANCELOVIČ N. M. (1888—1952) — člen SDDSR od roku 1905. Po únorové revoluci 1917 působil jako agitátor petrohradského výboru SDDSR(b) a vedoucí činitel odborového svazu elektrotechniků. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce. Od roku 1918 do roku 1921 byl předsedou guberniální odborové rady v Petrohradě. V dalších letech vykonával funkci náměstka lidového komisaře dělnicko-rolnické inspekce, lidového komisaře dřevařského průmyslu a náměstka ministra obchodu RSFSR. Na XV. a XVI. sjezdu strany se stal kandidátem ÚV VKS(b) a na XVIII. sjezdu strany členem ÚV. — 238
- ANDREJEV A. A. (1895—1971) — člen SDDSR od roku 1914. V letech 1920—1922 zastával funkci tajemníka Celoruské ústřední rady odborů, v období od května do října 1921 zastupoval tuto organizaci v Radě práce a obrany (viz též sv. 44). — 282
- ANTONOV-OVSEJENKO V. A. (1883—1938) — člen SDDSR(b) od roku 1917. V období od února do července byl zplnomocněným zástupcem komise pro potírání banditismu v Tambovské gubernii (viz též sv. 38). — 109
- ARMAND A. A. (1894—1967) — člen KSR(b) od roku 1918, syn I. Armandové. V letech 1919—1921 sloužil v Rudé armádě, 1921 až 1922 vedl politické oddělení Hlavního výboru pro politickou osvětu a byl tajemníkem obchodního zastupitelství v Teheránu. Po určitou dobu vedl odbor pro vědu a výzkum a také odbor pro vynálezy v lidovém komisariátu těžkého průmyslu (viz též sv. 52). — 38, 147
- ARMANDOVÁ V. A. (nar. 1901) — členka KSR(b) od roku 1921, mladší dcera I. Armandové (viz též sv. 52). — 38, 147
- ARMSTRONG William George (1810—1900) — britský technik a vynálezce. Založil zbrojovku Vickers-Armstrong Ltd. — 319
- ARTUCHOV J. S. (1884—1945) — hospodářský pracovník, povoláním ekonom, statistik. Před Říjnovou revolucí pracoval ve Výboru pro lnářský a jutařský průmysl jako tajemník exportní komise; působil v redakci časopisu Lňanoje dělo jako redaktor, vedl rubriku statistiky. V letech 1919—1920 řídil statistický odbor svazu družstev, od

roku 1920 do roku 1923 vedl v lidovém komisariátu zásobování plánovací odbor správy pro výkup. Později pracoval v Hlavní geodetické správě NNHR. V dalších letech přednášel na moskevských vysokých školách. — 332

AVANĚSOV V. A. (1884—1930) — člen SDDSR od roku 1903. V letech 1920—1924 pracoval jako náměstek lidového komisaře dělnicko-rolnické inspekce a později jako náměstek lidového komisaře zahraničního obchodu. V letech 1922—1927 byl členem Ústředního výkonného výboru SSSR a od roku 1925 zároveň členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady (viz též sv. 44). — 15—16, 29, 37, 48, 77—81, 97, 104, 125, 140, 154, 197—198, 231, 237, 246, 250, 308, 314, 320, 333—334

AXELROD T. L. (1888—1938) — člen SDDSR(b) od roku 1917, předtím člen Bundu. V letech 1920—1921 stál v čele tiskového oddělení Komunistické internacionály. Od roku 1922 pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí. Později se zabýval redakční a vydavatelskou činností (viz též sv. 50). — 55, 113, 156

AZARCH S. A. (nar. asi 1880) — dřevařský podnikatel v Petrohradu. Po Říjnové revoluci se zabýval obchodem. — 140

BABKIN I. P. (1885—1940) — člen SDDSR od roku 1902. V letech 1918—1921 pracoval v lidovém komisariátu zásobování, poté byl mimořádným zplnomocněným zástupcem rady lidových komisařů a Rady práce a obrany ve volžsko-kaspickém okrese. Od září 1921 byl členem předsednictva Ústředního svazu spotřebních družstev (viz též sv. 51). — 29, 78, 80

BADAJEV A. J. (1883—1951) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1921—1929 pracoval v orgánech spotřebních družstev (viz též sv. 49). — 16, 75, 101, 287

BAŠA N. A. (1883—1957) — člen SDDSR od roku 1917. V letech 1921—1923 byl členem kolegia lidového komisariátu financí a ředitelem Státního depozitáře cenností (viz též sv. 52). — 315

BAŤUSKOV V. D. — dopravní inženýr, spoluautor brožury Tvjordyje gruntovyje dorogi [Zpevněné zemní cesty] (1915). — 196, 309

BAŽANOV V. M. (1889—1939) — člen SDDSR od roku 1910; povoláním báňský inženýr. Po Říjnové revoluci byl správcem znárodně-

ných doněckých dolů a závodů a členem kolegia rady důlního průmyslu při Nejvyšší národohospodářské radě. Od roku 1918 vykonával funkci předsedy kolegia Hlavního výboru pro uhelný průmysl (viz též sv. 50). — 74, 301

BĚLEŇKIJ A. J. (1883—1941) — člen SDDSR od roku 1902. V letech 1919—1924 byl velitelem osobní stráže V. I. Lenina (viz též sv. 41). — 48, 74

BĚLGOV V. P. (1884—1936) — člen SDDSR od roku 1905. V letech 1908—1913 žil v emigraci, poté sloužil v carské armádě. Po Říjnové revoluci pracoval v diplomatických službách a také v hospodářských a stranických orgánech na Ukrajině, Sibiři a v Dálnovýchodní republice. Byl delegátem X. sjezdu KSR(b). Od roku 1921 pracoval v lidovém komisariátu zahraničního obchodu, působil jako obchodní zástupce v Persii (Írán), byl ředitelem obchodního zastupitelství SSSR v Rakousku (1922 až 1924), zástupcem lidového komisariátu zahraničního obchodu ve Střední Asii (1925) aj. — 147

BĚLJAKOV A. A. (1870—1927) — člen SDDSR od roku 1903. Od roku 1920 pracoval ve vedoucích hospodářských funkcích a jako publicista (viz též sv. 52). — 262

BĚLKIN — 77

BĚLOBORODOV A. G. (1891—1938) — člen SDDSR od roku 1907. Od března 1921 byl předsedou oblastní hospodářské rady Jihovýchodu (viz též sv. 50). — 276, 282

BERZIN J. A. (vl. jm. Berziň) (Pavlov J.) (1881—1938) — člen SDDSR od roku 1902. Roku 1921 působil jako zplnomocněný diplomatický zástupce ve Finsku (viz též sv. 48). — 211, 316

BOGDANOV P. A. (1882—1939) — člen SDDSR od roku 1905. V letech 1921—1925 byl předsedou Nejvyšší národohospodářské rady a členem rady lidových komisařů RSFSR. V dalších letech pracoval v různých odpovědných funkcích ve státním a hospodářském aparátu (viz též sv. 44). — 32, 35, 41, 43—44, 56, 83, 112, 125, 139—140, 161—162, 184—185, 231, 237, 284, 286, 298, 334—335, 340, 343, 345, 350—351, 358—359, 361, 384—385, 398

БОКIJ G. I. (1879—1940) — člen SDDSR od roku 1900. Od roku 1921

- byl členem Celoruské mimořádné komise pro boj s kontrarevolucí a sabotážemi, později členem kolegia Jednotné státní politické správy a lidového komisariátu vnitra. Stal se rovněž kandidátem a poté členem Celoruského ústředního výkonného výboru RSFSR a SSSR (viz též sv. 51). — 134, 141, 315
- BONČ-BRUJEVIČ V. D. (1873—1955) — člen SDDSR od roku 1895. Po Říjnové revoluci vedl do roku 1920 úřadovnu rady lidových komisařů. V dalších letech byl ředitelem sovchozu Lesnyje poljany poblíž Moskvy a zabýval se vědeckou prací (viz též sv. 39). — 110—111
- BORISOV I. N. (1860—1928) — inženýr, pracovník v železniční dopravě. Od roku 1920 byl náčelníkem Hlavní správy lidového komisariátu dopravy a pracoval v Nejvyšší radě pro železniční a vodní dopravu. Od roku 1923 působil jako náměstek lidového komisaře dopravy. — 190
- BORISOV N. J. (nar. asi 1899) — novinář. V roce 1921 pracoval v redakci Pravdy. Byl členem výkonného výboru rogožsko-simonovské-
ho sovětu dělnických a rudoarmějských zástupců v Moskvě. — 58, 61
- BORODIN M. M. (vl. jm. Gruzenberg) (1884—1951) — člen SDDSR od roku 1903, bolševik. V letech 1918—1922 pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí RSFSR a v Kominterně (viz též sv. 37). — 45, 89
- BRÍČKINOVÁ S. B. (1883—1967) — členka SDDSR od roku 1903. V období 1921—1922 pracovala v aparátu Komunistické internacionály, později zastupovala vedoucího kanceláře ÚV KSR(b) (viz též sv. 51). — 367
- BRUCHANOV N. P. (1878—1938) — sovětský státník, člen SDDSR od roku 1902. Po Říjnové revoluci zastával různé odpovědné funkce; byl náměstkem lidového komisaře zásobování a od roku 1921 lidovým komisařem zásobování, později lidovým komisařem financí (viz též sv. 38). — 17, 29, 32, 34—35, 37, 76—77, 79, 91, 117, 121, 156—157, 176, 179—180, 198—199, 236—237, 243, 245, 366—367, 394
- BROWNE W. — 122, 137—138

BRYKOV A. P. (1889—1937) — člen SDDSR od roku 1917. Po Říjnové revoluci byl členem předsednictva vojenské sekce moskevského sovětu a místopředsdou ústředního odboru vojenského zásobování Nejvyšší národohospodářské rady. V letech 1919—1924 působil jako mimořádný zmocněnec Rady práce a obrany, vykonával funkci místopředsedy sibiřského revolučního výboru a byl členem sibiřského byra ÚV KSR(b). Od roku 1924 zastával funkci místopředsedy Nejvyšší národohospodářské rady RSFSR, byl ředitelem Hlavní správy papírenského průmyslu a pracoval v dalších hospodářských orgánech. Na XII. sjezdu strany se stal členem ústřední kontrolní komise KSR(b) a na XVI. sjezdu strany členem revizní komise ÚV VKS(b). — 278

BUCHARIN N. I. (1888—1938) — člen SDDSR od roku 1906, publicista a ekonom. Po Říjnové revoluci byl členem politického byra ÚV, členem exekutivy Komunistické internacionály a zastával další významné funkce (viz též sv. 45). — 108

BURIAN Edmund (1878—1935) — český sociální demokrat (viz též sv. 44). — 26

CALVERT G. S. — americký dělník, člen organizace Průmysloví dělníci světa. V roce 1921 pomáhal zakládat autonomní průmyslovou kolonii v Kuzbasu (viz též sv. 44). — 239, 255, 271, 304

CJURUPA A. D. (1870—1928) — člen SDDSR od roku 1898. Od listopadu 1917 zastával funkci náměstka lidového komisaře a roku 1918 se stal lidovým komisařem zásobování. Roku 1921 byl místopředsdou rady lidových komisařů a Rady práce a obrany (viz též sv. 38). — 42, 274, 329

CJURUPA G. D. (1885—1940) — inženýr elektrotechnik. V letech 1919—1926 byl hlavním inženýrem na stavbě Kaširské elektrárny, od května 1921 rovněž zástupcem předsedy Hlavního výboru pro státní stavby. V letech 1925—1929 byl předsdou vedení akciové společnosti Elektrostroj a členem vedení organizace Energostroj při Nejvyšší národohospodářské radě (viz též sv. 52). — 20, 56—57, 136, 201, 263, 370

CURZON George Nathaniel (1859—1925) — britský státník a diplomat, lord, jeden z vůdců konzervativců, představitel nejagresivnějších kruhů britského imperialismu. V letech 1919—1924 byl ministrem zahraničních věcí Velké Británie (viz též sv. 41). — 352

CYPEROVIČ G. V. (1871—1932) — člen KSR(b) od roku 1919, ekonom a publicista. V letech 1921—1929 pracoval v Nejvyšší národohospodářské radě (viz též sv. 44). — 168, 208

ČERLJUNČAKEVIČ N. A. (1876—1938) — člen SDDSR od roku 1907, povoláním právník. Stranicky pracoval v Černigově, Moskvě a v Polsku. Po Říjnové revoluci byl pracovníkem lidového soudu v Moskvě, později členem kolegia lidového komisariátu spravedlnosti RSFSR. V letech 1922—1926 pracoval na Ukrajině. Od roku 1927 byl náměstkem ředitele Ústředního statistického úřadu a členem předsednictva Státní plánovací komise RSFSR. — 234

ČERNOV — viz Grečněv-Černov A. S.

ČIČERIN G. V. (1872—1936) — významný sovětský státník a diplomat, člen SDDSR od roku 1905. V letech reakce a nového revolučního rozmachu byl menševikem, za první světové války zastával internationalistické stanovisko. Koncem roku 1917 se přiklonil k bolševikům a v roce 1918 vstoupil do KSR(b). V letech 1918—1930 byl lidovým komisařem zahraničních věcí, vedl sovětskou delegaci na mezinárodní konferenci v Janově a v Lausanne (viz též sv. 37). — 27—28, 38, 49—50, 52—54, 69—70, 83—87, 112, 114, 118, 122, 136, 138, 142—143, 186, 193, 211—212, 216, 232—233, 313, 319, 324—326, 346—347, 352

ČUBAR V. J. (1891—1939) — člen SDDSR od roku 1907. V letech 1920—1922 stál v čele předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady USSR a byl členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady RSFSR. V 30. letech se stal obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 43). — 184, 284, 337—338

ČUCKAJEV S. J. (1876—1946) — účastník revolučního hnutí od roku 1896, člen SDDSR od roku 1903. V letech 1918—1921 byl členem kolegia lidového komisariátu financí, později náměstkem lidového komisaře financí, dále členem předsednictva ústřední kontrolní komise a náměstkem lidového komisaře dělnicko-rolnické inspekce SSSR (1923—1927) (viz též sv. 51). — 39, 278

DANILOV S. S. (1877—1939) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1911—1917 působil jako novinář. Po Říjnové revoluci sloužil v armádě; byl komisařem štábu a od července 1921 členem revoluční

vojenské rady Dělnicko-rolnické rudé armády. V letech 1929—1930 pracoval v Institutu K. Marxe a B. Engelse. — 221

DANIŠEVSKIJ K. Ch. (1884—1938) — člen SDDSR od roku 1900. Od roku 1921 byl tajemníkem sibiřského byra ÚV SDDSR(b), stál v čele Hlavního výboru pro lesní hospodářství a zastával další hospodářské funkce. V 30. letech se stal obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 265—266, 309

DATTA Bhupendranath (nar. 1880) — indický sociolog, činitel národně osvobozenického hnutí v Indii. Na začátku 20. století patřil k vůdčím nelegálních revolučních organizací v Bengálsku a působil jako redaktor vlasteneckého listu Yugantar, který vyzýval ke svržení britské nadvlády v Indii. V srpnu 1921 navštívil na pozvání Komunistické internacionály Sovětské Rusko a předal V. I. Leninovi své teze — článek o národně osvobozenickém hnutí v Indii. — 173

DOGADOV A. I. (1888—1938) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky pracoval v Kazani, Petrohradu a Baku. Účastnil se VI. (pražské) celoruské konference SDDSR v roce 1912. Za 1. světové války sloužil v armádě. Od roku 1918 pracoval v Kazani jako předseda odborové rady a poté jako člen rady lidových komisařů Tatarské ASSR. Od roku 1921 byl členem předsednictva a tajemníkem Celoruské ústřední rady odborů, kterou zastupoval v Radě práce a obrany. V roce 1930 vykonával funkci místopředsedy CÚRO. Byl členem byra Rudé odborové internacionály. Od roku 1931 pracoval v lidovém komisariátu dělnicko-rolnické inspekce. V letech 1924—1930 byl členem ÚV strany, v letech 1930—1934 kandidátem ÚV. Na XVII. sjezdu VKS(b) se stal členem komise státní kontroly. Byl členem Ústředního výkonného výboru sovětů a Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů SSSR. — 191

DOMNĚNKO J. F. (nar. 1896) — člen SDDSR(b) od roku 1917. Po Říjnové revoluci byl předsedou stavební komise v Daurii (Dálný východ). V roce 1921 byl ředitelem ridderských dolů, později sloužil v Rudé armádě. — 217, 278, 285

DOVGALEVSKIJ V. S. (1885—1934) — člen SDDSR od roku 1908, povoláním elektrotechnický inženýr. V letech 1921—1924 byl lidovým komisařem, náměstkem lidového komisaře pošt a telegrafů RSFSR, později SSSR. V dalších letech pracoval v diplomatických službách (viz též sv. 44). — 33, 66, 126, 192, 251

DREJMAN R. A. (1887—1938) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky pracoval v Libavě (Lijepaja) a Rize. Po únorové revoluci 1917 byl členem výkonného výboru sovětu vojenských zástupců v Tomsku. Po Říjnové revoluci sloužil v Rudé armádě, poté byl lidovým komisařem dopravy v sovětské vládě v Lotyšsku. Od roku 1920 pracoval ve vedení společnosti Angarometall, od listopadu 1921 do roku 1926 byl ředitelem ridderských dolů v Altaji. V letech 1926—1929 byl ředitelem karsakpajské měďné hutě. — 285—286

DZERŽINSKIJ F. E. (1877—1926) — člen SDDSR od roku 1895. Po Říjnové revoluci se stal předsedou Celoruské mimořádné komise pro boj s kontrarevolucí a sabotážemi (Čeka). V roce 1921 byl jmenován lidovým komisařem dopravy a současně ponechán ve funkci předsedy Čeky a lidového komisaře vnitra. Od roku 1924 vykonával funkci předsedy Nejvyšší národohospodářské rady. V červnu 1924 se stal kandidátem politického byra ÚV KSR(b) a členem organizačního byra ÚV KSR(b), (viz též sv. 35). — 51, 104, 120, 123—124, 245

ENGELS Bedřich (1820—1895) — spoluzakladatel vědeckého komunismu, vůdce a učitel mezinárodního proletariátu, přítel a spolupracovník K. Marxe (životopis viz v Leninově článku Bedřich Engels, Sebrané spisy 2, Praha 1980, s. 15—27). — 242, 247

FERGUSON A. E. — 375

FOFANOVÁ M. V. (1883—1976) — účastnice revolučního hnutí. Po Říjnové revoluci pracovala v lidovém komisariátu zemědělství a později byla rektorkou moskevského zootechnického institutu. Od roku 1925 pracovala v hospodářských orgánech a v dalších institucích (viz též sv. 49). — 81—82

FOMIN V. V. (1884—1942) — člen SDDSR od roku 1910. Od ledna 1921 byl předsedou Nejvyšší rady pro železniční a vodní dopravu a náměstkem lidového komisaře dopravy (viz též sv. 42). — 243

FOTIJEVÁ L. A. (Lýdie Alexandrovna) (1881—1975) — členka SDDSR od roku 1904. Od roku 1918 pracovala jako tajemnice rady lidových komisařů a Rady práce a obrany a současně i jako sekretářka V. I. Lenina. V letech 1933—1936 pracovala v resortu Hlavní správy elektrotechnického průmyslu lidového komisariátu těžkého průmyslu. V letech 1939—1956 byla vědeckou pracovnící Ústřed-

ního muzea V. I. Lenina (viz též sv. 44). — 25, 32, 40, 43—44, 48, 62, 74, 76, 140, 149, 159—160, 170, 227, 295, 338

FRANCE Joseph Irwin (1873—1939) — americký senátor v letech 1917 až 1923. V létě 1921 navštívil Sovětské Rusko. Zabýval se problematikou mezinárodního obchodu. — 27—28, 31, 52—53

FRIDBERG V. I. (1885—1938) — v letech 1904—1907 stoupenec bolševiků, po únorové revoluci 1917 menševik a vedoucí zásobovací sekce arbatské obvodní dумы v Moskvě. Po Říjnové revoluci pracoval v zásobovacím odboru chamovnického obvodního sovětu v Moskvě. V roce 1920 vstoupil do KSR(b). Od roku 1918 do roku 1923 byl členem kolegia a vedoucím dopravního odboru moskevského sovětu. V dalších letech působil jako prokurátor v Orelské gubernii, v lidovém komisariátu spravedlnosti, v Rostovském kraji a ve Východosibiřské oblasti. — 391

FRUMKIN M. I. (1878—1938) — člen SDDSR od roku 1898. Po Říjnové revoluci zastával různé funkce ve straně a v sovětech: v letech 1918—1922 byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování, později náměstkem lidového komisaře zásobování (viz též sv. 44). — 67, 116—117, 154, 236, 250, 258, 273—274, 287, 307, 373, 402

FRUNZE M. V. (1885—1925) — člen SDDSR od roku 1904. Po Říjnové revoluci zastával řadu významných funkcí (viz též sv. 50). — 127—128

GAKEN — 393

GARTMAN — 338

GECOV S. A. (1883—1937) — v letech 1918—1923 stál v čele Hlavního výboru pro uhelný průmysl v Charkově (viz též sv. 50). — 74

GELFAT — 390

GENNARI Egidio (1876—1942) — významný představitel italského dělnického hnutí, jeden ze zakladatelů Komunistické strany Itálie (dnes Italská komunistická strana) (viz též sv. 44). — 253

GERBEK G. G. (nar. 1890) — v roce 1921 místopředseda uralského průmyslového výboru Nejvyšší národohospodářské rady a zástupce mi-

možádného zmocněnce Rady práce a obrany pro zásobování Rudé armády a námořnictva. — 240

GETJE F. A. (1863—1938) — lékař, odborník internista, ředitel moskevských nemocnic; byl primářem v Basmanské nemocnici a později také v nemocnici S. P. Botkina (býv. Soldatěnkovova). Po zřízení léčebné a zdravotnické správy v Kremlu sem byl přizván jako lékař. Od roku 1919 léčil V. I. Lenina. — 33

GLJASSEROVÁ M. I. (1890—1951) — členka SDDSR od roku 1917. V letech 1918—1924 pracovala v sekretariátu rady lidových komisařů (viz též sv. 51). — 43, 48, 198, 303

GOJCHBARG A. G. (1883—1962) — člen KSR(b) v letech 1919—1924. V období 1921—1923 byl předsedou malé rady lidových komisařů. V dalších letech působil jako právní poradce v lidovém komisariátu zahraničního obchodu (viz též sv. 51). — 173, 216, 302, 324, 335, 347

GOLDEBAJEV — 153

GOLDENBERG I. P. (Meškovskij) (1873—1922) — člen SDDSR(b) od II. sjezdu strany, po několika letech kolísání přijat znovu do bolševické strany roku 1920; novinář (viz též sv. 49). — 54

GORBUNOV N. P. (1892—1938) — člen SDDSR(b) od roku 1917. Po Říjnové revoluci byl tajemníkem rady lidových komisařů, vedoucím vědeckotechnického odboru Nejvyšší národohospodářské rady, od roku 1920 vedoucím úřadovny rady lidových komisařů RSFSR (viz též sv. 45). — 19—20, 123, 180, 186, 198, 201—202, 205, 216—219, 224—228, 232, 234—238, 241, 246—247, 252, 257—258, 260, 262—266, 269, 271—272, 275—277, 288, 306, 309—310, 331, 334, 355—356, 367, 373

GORBUNOV P. P. (1885—1937) — člen KSR(b) od roku 1918. Od února 1921 do února 1922 pracoval ve vedoucích funkcích v lidovém komisariátu zahraničních věcí (viz též sv. 52). — 87, 313

GORKIJ Maxim (vl. jm. Peškov A. M.) (1868—1936) — ruský spisovatel a dramatik. — 18, 128, 135, 233

GRAFTIO G. O. (1869—1949) — sovětský vědec v oblasti energetiky. Podílel se na činnosti státní komise pro elektrifikaci Ruska

(GOELRO). V letech 1921—1927 řídil stavbu několika velkých hydroelektráren (viz též sv. 51). — 168, 187—188, 197, 215

GREČNEV-ČERNOV A. S. (nar. 1881) — strojní inženýr, člen SDDSR od roku 1905. Od roku 1906 do roku 1918 stranicky pracoval v zahraničí. V letech 1919—1923 byl postupně ředitelem sormovského závodu, předsedou Hlavní správy kovoprůmyslu Nejvyšší národohospodářské rady a členem vedení Státních sdružených strojírenských závodů. V roce 1921 se připojil k tzv. dělnické opozici a byl vyloučen ze strany. Od roku 1925 vykonával vedoucí funkce v lidovém komisariátu zahraničního obchodu. — 268

GRIBANOVÁ L. D. (nar. 1890) — od května 1921 do roku 1934 působila jako technická tajemnice v Radě práce a obrany (viz též sv. 52). — 40

GRIGORJEV G. I. (nar. 1894) — pracovník v palivovém průmyslu. V letech 1917—1920 pracoval jako účetní v Doněcké uhelné pánvi. Od ledna 1921 do října 1922 byl místopředsedou Hlavního výboru pro uhelný průmysl. Později zastával vedoucí funkce v kamenouhelném průmyslu. — 66

GRINBERG Z. G. (1889—1949) — člen Bundu, v letech 1917—1922 člen KSR(b). Po Říjnové revoluci byl komisařem listu Novaja Rus, členem státního výboru pro lidové vzdělávání a náměstkem lidového komisaře školství a osvěty Svazu komun Severní oblasti. Od února 1920 působil jako člen kolegia lidového komisariátu školství a osvěty RSFSR, později jako člen vedení Historického muzea a zástupce ředitele nejstaršího ruského muzea Oružejnaja palata. Od roku 1927 do roku 1945 se zabýval pedagogickou a výzkumnou činností na 2. moskevské státní univerzitě a v Ústavu světové literatury A. M. Gorkého Akademie věd SSSR. — 115

GROMAN V. G. (nar. 1874) — sociální demokrat menševik. Roku 1920 předsedal komisi, která se zabývala ztrátami způsobenými ruskému hospodářství imperialistickou a občanskou válkou. Od roku 1921 byl členem Státní plánovací komise (viz též sv. 36). — 218, 347

GUBKIN I. M. (1871—1939) — významný geolog, veřejný a státní činitel, akademik. Do KSR(b) vstoupil v roce 1921. Aktivně přispěl k rozvoji hornických a geologických služeb v Sovětském Rusku. V letech 1919—1924 byl předsedou Hlavního výboru pro břidlice,

poté ředitelem Správy průmyslu břidlic (viz též sv. 45). — 43—44, 278

HAMMER Armand (nar. 1898) — zástupce americké společnosti na výrobu léčiv a chemických preparátů (Allied Chemical and Drug Corporation). V letech 1925—1930 vedl koncesní odbočku této společnosti v SSSR na výrobu a odbyt kancelářských potřeb. — 312—313, 317, 329, 347, 351, 358—359, 375

HAMMER Julius (nar. 1874) — americký milionář. Říjnovou revoluci v Rusku uvítal. V letech 1921—1927 se jako předseda správní rady americké koncesní společnosti Alamerico podílel na vypracování projektu alapajevského azbestového dolu na Uralu. — 311—312, 375

HARDING Warren Gamaliel (1865—1923) — prezident USA v letech 1921—1923. — 164

HARRISONOVÁ Margaret — americká novinářka. Od roku 1917 byla dopisovatelkou amerického expedičního sboru ve Francii a později v Německu. V roce 1921 navštívila Moskvu; zabývala se špionážní činností. — 52

HAYWOOD William (vl. jm. Bill) (1869—1928) — představitel dělnického hnutí v USA, povoláním horník. Patřil k zakladatelům a vůdcům organizace Průmysloví dělníci světa. Brzy po založení Komunistické strany USA se stal jejím členem. Za revoluční činnost byl pronásledován, opustil USA a od roku 1921 žil v SSSR; pracoval v organizaci autonomní průmyslové kolonie v Kuzbasu. V posledních letech byl aktivně činný v Mezinárodní rudé pomoci a jako novinář. — 170, 239, 271, 304

HECKERT Fritz (1884—1936) — významný činitel německého a mezinárodního dělnického hnutí. Od roku 1903 sympatizoval s levým křídlem sociálně demokratické strany. Aktivně se zapojil do odborového hnutí. Podílel se na založení Spartakova svazu a Komunistické strany Německa; od roku 1919 byl členem jejího ústředního výboru (s přestávkou v letech 1924—1925). Roku 1921 se stal členem výkonného byra Rudé odborové internacionály a jako delegát se zúčastnil všech jejích kongresů. Byl delegován také na III. a VI. kongres Komunistické internacionály, na VI. kongresu v roce 1928 byl jmenován členem její exekutivy. Až do konce života odhodlaně bojoval proti fašismu a válkám. — 68

HEGEL Georg Wilhelm Friedrich (1770—1831) — filozof, představitel německé klasické filozofie. — 19

HILLMAN Sidney (1887—1946) — pracovník odborového hnutí v USA, rodák z Litvy. Od roku 1907 žil v USA; od roku 1914 byl vedoucím představitelem Sjednoceného odborového svazu dělníků konfekčního průmyslu, později Sjednoceného odborového svazu pánských krejčí. Roku 1921 přijel do Moskvy, projednával zde s Leninem otázku založení rusko-americké průmyslové korporace, jež měla na pomoci hospodářské obnově Sovětského Ruska. — 307

HILLQUIT Morris (1869—1933) — americký socialista, povoláním advokát. V roce 1888 vstoupil do Socialistické dělnické strany. Po rozkolu v této straně byl jedním ze zakladatelů reformistické Socialistické strany USA (1901). Od roku 1904 byl členem mezinárodního socialistického byra; účastnil se kongresů II. internacionály. Říjnovou revoluci přijal nepřátelsky, bojoval proti komunistickému hnutí. — 404

HOOVER Herbert Clark (1874—1964) — americký podnikatel a politik. Aktivně se podílel na vykořisťování rudného průmyslu carského Ruska na Sibiři a poté na organizování protisovětské intervence. Od roku 1919 stál v čele Americké organizace pro pomoc hladovějícím (ARA). V letech 1921—1928 byl ministrem obchodu a 1929—1933 prezidentem USA. — 122, 137, 164, 211, 319, 347, 351

CHALATOV A. B. (1896—1938) — člen SDDSR(b) od roku 1917. V letech 1918—1923 zastával různé funkce v moskevských zásobovacích orgánech. V letech 1921—1931 byl předsedou komise pro zlepšení životních podmínek vědeckých pracovníků při radě lidových komisařů. Od roku 1932 byl členem kolegia lidového komisařiátu školství a osvěty (viz též sv. 41). — 394, 397

CHINČUK L. M. (1868—1944) — v revolučním hnutí pracoval od roku 1903. Byl členem ústředního výboru menševiků. V roce 1920 se přiklonil k bolševikům a vstoupil do KSR(b). V letech 1921—1926 byl předsedou vedení Ústředního svazu spotřebních družstev (viz též sv. 44). — 51, 98—99, 129, 203, 269, 287

IGNAŤJEV A. M. (1879—1936) — člen SDDSR od roku 1903. Účastnil se revoluce v letech 1905—1907. Za první světové války sloužil v carské armádě. Po Říjnové revoluci působil v Rudé armádě jako

inspektor protiletectké obrany. V letech 1920—1925 byl obchodním zástupcem SSSR ve Finsku. V letech 1925—1929 pracoval na sovětském zastupitelství v Berlíně. V dalších letech se zabýval vědeckou činností. — 310, 315

IOFFE A. A. (1883—1927) — významný sovětský diplomat. Účastnil se jednání Sovětského Ruska s vládami řady kapitalistických zemí. Roku 1921 byl jmenován předsedou komise pro záležitosti Turkestánu a turkestánského byra ÚV KSR(b), ale brzy byl odvolán do Moskvy (viz též sv. 45). — 47, 130—131, 223—224

IONOV (vl. jm. Kojgen F. M.) (1870—1923) — sociální demokrat, jeden z předáků Bundu. Po Říjnové revoluci pracoval v sovětském zastupitelství v Berlíně a vstoupil do KSR(b) (viz též sv. 32). — 114

IONOV I. I. (1887—1942) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1918—1926 řídil vydavatelství petrohradského sovětu, později petrohradskou odbočku Státního nakladatelství (viz též sv. 50). — 25

IORDANSKIJ N. N. (1863—1941) — od listopadu 1921 člen kolegia lidového komisariátu školství a osvěty. — 318

IPAŤJEV V. N. (1867—1952) — profesor chemie, akademik. V roce 1921 byl členem předsednictva a vedoucím odboru chemického průmyslu Nejvyšší národohospodářské rady. V roce 1930 se nevrátil ze zahraniční služební cesty. — 153, 263

IVANOV — 286

JAKOVLEV G. N. (1899—1932) — agronom. V roce 1921 ukončil studium na Moskevské zemědělské akademii K. A. Timirjazeva. Pracoval jako agronom v sovchozech v okolí Pjatigorska a ve Voroněžské gubernii. — 169

JAKOVLEV N. N. (1870—1966) — báňský inženýr. Aktivně se účastnil revolučního studentského hnutí. V první polovině 90. let učil společně s N. K. Krupskou ve škole s večerním a nedělním vyučováním ve Smolensku a později ve škole Obuchovovy továrny v Petrohradu (dnes závod Bolševik). Od roku 1897 se věnoval vědecké a pedagogické činnosti, zkoumal nerostné suroviny Uralu, v Doněcké pánvi, na Kavkazu apod. Získal titul doktora geologických a mineralogických věd. Od roku 1921 byl členem korespondentem Akademie věd

- SSSR. Je autorem řady prací z geologie, mineralogie a paleontologie. — 169—170
- JAKOVLEVOVÁ V. N. (1885—1941) — členka SDDSR od roku 1904. Po Říjnové revoluci pracovala ve státních a stranických orgánech (viz též sv. 45). — 387—389
- JELEIN A. A. (1891—1939) — člen KSR(b) od roku 1918, dělník. Od roku 1919 do roku 1921 byl předsedou závodního výboru a od roku 1922 do roku 1925 zástupcem ředitele strojírenského závodu v Kolomně. V dalších letech vykonával vedoucí funkce ve státních sdružených strojírenských závodech a ve vojenském průmyslu. — 393
- JELIZAROVÁ S. S. (nar. 1888) — členka KSR(b) od roku 1920, povoláním biologka. Do roku 1917 pracovala jako učitelka. Po Říjnové revoluci se věnovala vědeckotechnické činnosti a zastávala vedoucí funkce v rybném průmyslu. V roce 1930 zastupovala ředitele Ústavu experimentální biologie lidového komisariátu zdravotnictví. Od roku 1930 řídila laboratoř Ústavu biochemie A. N. Bacha. — 46
- JEMELJANOV N. A. (1871—1958) — člen SDDSR od roku 1904; dělník. Na příkaz strany ukrýval v červenci a srpnu 1917 v Razlivu V. I. Lenina před špehy prozatímní vlády (viz též sv. 50). — 330—331
- JEMŠANOV A. I. (1891—1941) — člen SDDSR od roku 1917. V letech 1920—1921 byl náměstkem lidového komisaře dopravy (viz též sv. 42). — 399
- JENUKIDZE A. S. (1877—1937) — člen SDDSR od roku 1898. Po Říjnové revoluci pracoval ve vojenském oddělení Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů, v letech 1918—1922 byl tajemníkem tohoto výboru a členem jeho předsednictva. Koncem 30. let se stal obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 46, 48, 54, 72—73, 84, 122, 186, 263, 356
- JENUKIDZE T. T. (Semjon) (1877—1937) — člen SDDSR od roku 1899, bolševik. Stranicky pracoval v Tiflisu [Tbilisi], Baku, Moskvě, Petrohradu a ve Vyborgu. Po Říjnové revoluci řídil tiskárny Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů. Od roku 1919 byl ředitelem Správy pro výrobu papírových peněz, mincí a řádů. — 373

JERMAKOV V. S. (nar. 1888) — člen SDDSR v letech 1905—1910 a poté od roku 1917. Do roku 1917 pracoval jako strojměstce. V letech 1920—1921 byl zmocněncem zvláštního výboru Rady obrany pro zavedení válečného stavu na železnicích, od září 1921 členem mimořádné komise pro export při RPO a v roce 1922 zmocněncem pro boj proti banditismu na jihu. V letech 1922 až 1925 byl členem kolegia lidového komisariátu zahraničního obchodu (viz též sv. 51). — 193—194

JEZOV I. K. (nar. 1885) — člen KSR(b) od roku 1918. Po Říjnové revoluci řídil evakuaci vojenského přístavu v Archangelsku. V letech 1918—1924 stál v čele ústřední správy státních skladů Nejvyšší národohospodářské rady. Od roku 1924 pracoval ve vedoucích odborných a stranických funkcích ve stavebních organizacích. — 253—255, 342

JOGICHES Leo — viz Tyszka Jan

KAJSAROV V. D. (1878—1942) — vojenský inženýr. Roku 1921 byl předsedou zvláštní vědecké komise pro sestavení zeměpisného atlasu (viz též sv. 52). — 27, 90, 200, 226

KAJUROV V. N. (1876—1936) — člen SDDSR od roku 1900. V letech 1921—1922 byl předsedou sibiřské krajské komise při ústřední kontrolní komisi KSR(b), která se zabývala čistkou ve straně (viz též sv. 36). — 174

KAKTYŇ A. M. (1893—1937) — člen SDDSR od roku 1916. Po Říjnové revoluci vykonával vedoucí funkce v hospodářských, vojenských a stranických orgánech. V letech 1920—1922 byl členem předsednictva a místopředsedou ukrajinské národohospodářské rady. Od roku 1922 zastupoval vedoucího redaktora listu *Ekonomičeskaja žizň*. V letech 1926—1929 byl zástupcem vedoucího úřadovny rady lidových komisařů SSSR a Rady práce a obrany. V letech 1931—1934 byl členem kolegia lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce SSSR a vedoucím skupiny pro zavlažování bavlníkových polí. Od roku 1934 zastupoval předsedu rady lidových komisařů Tádžické SSR. — 184

KALININ M. I. (1875—1946) — významný stranický a státní činitel, člen SDDSR od roku 1898. V březnu 1919 se stal předsedou Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů, v prosinci 1922 předsedou Ústředního výkonného výboru SSSR. Je autorem čet-

- ných prací o otázkách socialistické výstavby a komunistické výchovy (viz též sv. 45). — 62—63, 72—73, 142, 172, 257
- KALMANOVIČ M. I. (1888—1937) — člen SDDSR(b) od června 1917. Od roku 1921 do roku 1924 vykonával funkci předsedy sibiřského zásobovacího výboru a lidového komisaře zásobování RSFSR (viz též sv. 52). — 387—389
- KAMENEV L. B. (vl. jm. Rozenfeld) (1883—1936) — člen SDDSR od roku 1901. Po Říjnové revoluci zastával řadu významných funkcí: byl předsedou moskevského sovětu, místopředsedou rady lidových komisařů a členem politického byra ÚV (viz též sv. 45). — 43, 49, 62—63, 94, 101, 106, 122, 135—136, 138, 142—146, 169, 184, 222, 227, 306—307, 317, 351, 353, 358, 360, 393
- KAREJEV N. L. — agronom, v letech 1920—1921 pracovník guberniálního zemědělského odboru v Tule. Od září 1921 do roku 1924 působil jako správce sovchozu při Kaširské hydroelektrárně. — 263
- KARM Adolph S. — člen Socialistické dělnické strany USA. Jako zástupce této strany navštívil v roce 1921 Sovětské Rusko. — 170
- KARPINSKIJ V. A. (1880—1965) — člen SDDSR od roku 1898. V letech 1918—1927 byl členem redakce listů Pravda a Bědnota (viz též sv. 44). — 70
- KEELEY R. A. (nar. 1875) — americký strojní inženýr. Do Sovětského Ruska přijel v září 1919. Po prohlídce závodů v Moskevské gubernii a po seznámení se s životními podmínkami v RSFSR předložil Leninovi zprávu s řadou podnětů k obnově zničeného průmyslu. — 122
- KILBOM Karl (1885—1961) — švédský sociální demokrat, novinář. Od založení Levicové sociálně demokratické strany Švédska v roce 1917 byl jejím členem a zastupoval ji v exekutivě Kominterny. V roce 1929 byl jako pravicový oportunist z této strany, nazývané od roku 1921 Komunistická strana Švédska (dnes Levicová strana — komunisté), vyloučen (viz též sv. 49). — 170
- KIRSANOV P. N. (1883—1937) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky pracoval v Petrohradu a v Moskvě. Po únorové revoluci 1917 pracoval ve správě Severní dráhy. V letech 1918—1919 působil v kolegiu lidového komisariátu dopravy a v letech 1919—1922 jako ve-

doucí finanční správy tohoto komisariátu. Od roku 1922 byl místopředsedou vedení Moskevsko-kyjevské dráhy a vykonával další administrativní i hospodářské funkce v aparátu lidového komisariátu dopravy. — 238

KISELJOV A. S. (1879—1938) — člen SDDSR od roku 1898. Po Říjnové revoluci zastával různé funkce ve státních, hospodářských a odborových orgánech. V roce 1921 byl jmenován předsedou malé rady lidových komisařů. Na XII. sjezdu strany v roce 1923 byl zvolen členem předsednictva ústřední kontrolní komise KSR(b), později se stal lidovým komisařem dělnicko-rolnické inspekce RSFSR a náměstkem lidového komisaře dělnicko-rolnické inspekce SSSR. Po roce 1924 byl tajemníkem Ústředního výkonného výboru SSSR, v letech 1936—1938 tajemníkem Nejvyššího sovětu SSSR. Stal se obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 48). — 115, 147—148, 206—207, 217, 231—232, 265—266, 279, 283—284, 382

KISSIN A. A. (1885—1938) — pracovník resortu obchodu, člen KSR(b) od roku 1920. V letech 1907—1914 pracoval u obchodních firem v Německu. Po Říjnové revoluci se vrátil do Ruska; pracoval v Ústředním svazu spotřebních družstev jako obchodní agent; byl členem vedení a později místopředsedou Ústředního svazu spotřebních družstev a zastával další funkce v hospodářských orgánech. — 180, 201

KIŠKIN N. M. (1864—1930) — jeden z vůdců strany kadetů, povoláním lékař. V poslední prozatímní vládě byl ministrem státního dozoru. V roce 1921 byl členem Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím (viz též sv. 36). — 171

KLASSON R. E. (1868—1926) — inženýr, odborník v oblasti energetiky. Podle jeho projektů a pod jeho vedením byla vybudována řada elektráren v Moskvě, Petrohradu a v okolí Baku a také první elektrárna na světě spalující rašelinu. Podílel se na vynálezu hydraulického způsobu těžby rašeliny a rovněž na přípravě plánu GOELRO; byl ředitelem 1. moskevské elektrárny (viz též sv. 16). — 176—178, 195

KLYŠKO N. K. (1880—1937) — člen SDDSR od roku 1904. Roku 1921 byl tajemníkem sovětské obchodní delegace v Londýně (viz též sv. 43). — 83, 87

KNIPOVIČ B. N. (1880—1924) — ekonom, působil v oboru statistiky. V letech 1917—1921 pracoval v lidovém komisariátu zemědělství (viz též sv. 48). — 199

KNIPOVIČ N. M. (1862—1939) — sovětský vědec, zoolog a veřejný činitel. Roku 1893 byl soukromým docentem na Petrohradské univerzitě, později však byl zbaven členství v profesorském sboru pro politickou nespolehlivost. V letech 1911—1930 působil jako profesor na katedře zoologie a obecné biologie petrohradského institutu ženského lékařství. Od roku 1927 byl členem korespondentem Akademie věd SSSR, jmenován zasloužilým pracovníkem vědy a techniky RSFSR. Je zakladatelem ruské ichtyologické školy, organizoval vědecký výzkum moří v evropské části SSSR. Vedl řadu výzkumných expedic. — 121—122, 199—200, 356

KOLČAK A. V. (1873—1920) — admirál carského loďstva, monarchista, v letech 1918—1919 jeden z hlavních vůdců ruské kontrarevoluce. Po Říjnové revoluci se za podpory Dohody prohlásil za nejvyššího vládcu Ruska a postavil se do čela vojenské buržoazně statistické diktatury na Uralu, na Sibiři a na Dálném východě. Vítězství Rudé armády a růst revolučního a partyzánského hnutí vedly k jeho pádu. Kolčak byl zajat a 7. února 1920 na základě usnesení irkutského vojenského revolučního výboru zastřelen. — 210

KOMAROV N. P. (1886—1937) — člen SDDSR od roku 1909. V roce 1917 byl členem vyborského obvodního a petrohradského městského výboru strany. Za občanské války působil jako komisař praporu na východní frontě, náčelník zvláštního oddělení a předseda guberniální mimořádné komise v Petrohradu. Od roku 1921 vykonával funkci tajemníka výkonného výboru guberniálního sovětu v Petrohradu. Na X. sjezdu strany byl zvolen členem ÚV VKS(b). Od roku 1925 pracoval jako tajemník severozápadního byra ÚV VKS(b), předseda leningradského sovětu a předseda výkonného výboru guberniálního sovětu. Byl členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady SSSR. Od roku 1931 byl lidovým komisařem komunálního hospodářství RSFSR. — 243, 261, 317

KON F. J. (1864—1941) — účastník polského dělnického revolučního hnutí od roku 1882. V roce 1904 se stal členem Polské socialistické strany, v roce 1906 členem ÚV PSS-levice. Od roku 1907 žil v emigraci. Po únorové revoluci 1917 přijel do Ruska a v roce 1918 vstoupil do KSR(b). Stranicky pracoval na Ukrajině a v Moskvě. V letech 1922—1923 byl tajemníkem exekutivy Komunistické in-

- ternacionály, v letech 1924—1935 členem mezinárodní kontrolní komise exekutivy Komunistické internacionály (viz též sv. 47) — 243, 395
- KOPP V. L. (1880—1930) — člen strany od roku 1917. Od roku 1921 působil jako zástupce RSFSR pro záležitosti válečných zajatců v Německu (viz též sv. 42). — 83
- KOROSTEL'JOV A. A. (1887—1938) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky působil v závodech v Samaře (Kujbyšev) a v Orenburgu, kde pracoval jako soustružník kovů. Po únorové revoluci roku 1917 se stal předsedou orenburského městského sovětu dělnických zástupců a výkonného výboru guberniálního sovětu. Byl členem revoluční vojenské rady a náčelníkem politického oddělení Turkestánské armády. Od května 1921 do dubna 1922 působil jako člen kolegia lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce. Od roku 1922 vykonával vedoucí funkce v odborech, v hospodářských orgánech a v administrativě. Na XI., XII. a XV. sjezdu strany byl zvolen členem ústřední kontrolní komise VKS(b). — 43, 49—50, 88, 103, 106, 123
- KRASIKOV P. A. (1870—1939) — člen SDDSR od roku 1892. V roce 1921 byl členem malé rady lidových komisařů. Od roku 1924 byl prokurátorem Nejvyššího soudu SSSR, v letech 1933—1938 jeho místopředsedou (viz též sv. 46) — 247, 268—269, 291, 301—302, 313, 337
- KRASIN L. B. (1870—1926) — člen SDDSR od roku 1890. Od roku 1919 pracoval v lidovém komisariátu zahraničního obchodu a v diplomatických službách, od roku 1921 jako zástupce RSFSR v Anglii. Později se stal lidovým komisařem zahraničního obchodu (viz též sv. 48). — 20, 28, 39, 42, 45, 47, 51, 54, 56—58, 66, 82—83, 87, 90, 97, 100, 103—104, 120, 125, 141, 161—162, 167, 174—175, 177—178, 218, 230, 297—298, 316, 319, 325—326, 346—347
- KRAUS Friedrich (1858—1936) — německý lékař, internista. Od roku 1892 byl profesorem a ředitelem kliniky v Berlíně. Měl přátelský vztah k Sovětskému Rusku. — 329
- KREIBICH Karel (1883—1966) — československý politik, spoluzakladatel KSČ. Účastnil se sociálně demokratického hnutí od roku 1902, přiklíněl se k jeho levému křídlu. Byl delegátem III. kongresu Ko-

munistické internacionály; v této době zastával levicové názory. V letech 1922, 1924 a 1925 byl členem exekutivy Komunistické internacionály. Později redigoval časopis *Kommunističeskij internacional*. V letech 1950—1952 byl vyslancem ČSR v Moskvě. — 55, 156

KRESTINSKIJ N. N. (1883—1938) — sovětský státník, člen SDDSR od roku 1903. V letech 1918—1921 byl lidovým komisařem financí RSFSR a od roku 1919 zároveň tajemníkem ÚV KSR(b). V letech 1921—1930 působil jako zplnomocněný zástupce SSSR v Německu, poté zastával funkci náměstka lidového komisaře zahraničních věcí SSSR. Stal se obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 188—190, 298, 315, 321—322, 360

KRICMAN L. N. (1890—1938) — ekonom, člen KSR(b) od roku 1918. Po Říjnové revoluci vykonával různé hospodářské funkce. V roce 1921 byl místopředsedou Státní plánovací komise SSSR (viz též sv. 45). — 324, 337, 374

KRUČINSKIJ M. A. (nar. 1894) — člen VKS(b) od roku 1942. V roce 1920 byl členem Ústředního výkonného výboru Ukrajiny. Od roku 1920 do března 1921 řídil Hlavní správu chovu koní při lidovém komisariátu zemědělství, později sloužil několik let v Rudé armádě. Byl účastníkem Velké vlastenecké války (viz též sv. 52). — 75

KRUMIN G. I. (1894—1943) — člen SDDSR od roku 1908. V letech 1919—1929 byl vedoucím redaktorem listu *Ekonomičeskaja žizň* (viz též sv. 44). — 70, 259—260, 290—291, 371

KRUPSKÁ N. K. (Naděžda Konstantinovna) (1869—1939) — významná pracovnice strany a sovětského státu, členka SDDSR od roku 1898; žena V. I. Lenina. Patří k zakladatelům sovětského školství a sovětské pedagogiky (viz též sv. 7). — 81, 121, 169

KRYLENKO N. V. (1885—1938) — člen SDDSR od roku 1904. V radě lidových komisařů byl členem výboru pro vojenské a námořní záležitosti, později se stal vrchním velitelem ozbrojených sil. V letech 1919—1922 byl předsedou komise Nejvyššího tribunálu CÚVV. Později se stal náměstkem lidového komisaře spravedlnosti a prokurátorem republiky; od roku 1931 byl lidovým komisařem spravedlnosti RSFSR, od roku 1936 lidovým komisařem spravedlnosti

SSSR. Stal se obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 35). — 302, 393

KRŽIŽANOVSKÁ-NĚVZOROVÁ Z. P. (1869—1948) — členka SDDSR od roku 1898. V roce 1921 pracovala v Hlavním výboru pro politickou osvětu (viz též sv. 46). — 32

KRŽIŽANOVSKIJ G. M. (1872—1959) — účastník revolučního hnutí od roku 1893, vědec, inženýr energetik. Po Říjnové revoluci pomáhal při obnově a rozvoji moskevské energetické sítě. V letech 1921—1930 stál v čele Státní plánovací komise (viz též sv. 40). — 21—25, 35—37, 42—44, 53, 107—108, 124—125, 132, 134, 149, 152—153, 158, 162—163, 167, 174, 201, 218, 241—242, 272, 292, 297, 320—321, 323—324, 331

KUJBYŠEV V. V. (1888—1935) — člen SDDSR od roku 1904. V květnu 1921 se stal členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady a byl jmenován předsedou Hlavní správy elektrotechnického průmyslu (viz též sv. 44). — 191, 239—240, 271—272, 304, 330—332

KUN Béla (1886—1939) — významný činitel maďarského a mezinárodního dělnického hnutí, jeden ze zakladatelů a vůdců Komunistické strany Maďarska. Po založení Maďarské republiky rad roku 1919 stál fakticky v čele maďarské vlády. Po porážce republiky rad emigroval do Rakouska a později do Sovětského Ruska. Od roku 1921 stranicky pracoval na Uralu, byl členem předsednictva Celoruského ústředního výkonného výboru a zmocněncem ÚV KSR(b) v ústředním výboru Komsomolu. V letech 1921—1936 byl členem exekutivy Komunistické internacionály. — 63, 146, 312

KURSKIJ D. I. (1874—1932) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1919—1920 byl členem Revoluční vojenské rady republiky. V letech 1918—1928 vykonával funkci lidového komisaře spravedlnosti RSFSR, byl členem CÚVV a ÚVV SSSR, předsedou ústřední revizní komise, poté členem ústřední kontrolní komise VKS(b). Od roku 1928 pracoval v diplomatických službách (viz též sv. 45). — 139—140, 187, 197—198, 216, 231, 234, 268, 303, 313, 334, 345, 352—353, 357, 374

KUSKOVÁ J. D. (1869—1958) — představitelka ruského buržoazního hnutí, publicistka. Po Říjnové revoluci vystupovala proti sovětské moci. Roku 1921 byla členkou Celoruského výboru pro pomoc hla-

dovějícím. V roce 1922 byla ze Sovětského Ruska vypovězena. V zahraničí patřila k neaktivnějším emigrantům (viz též sv. 6). — 41, 171

KUŠNĚR B. A. (1888—1937) — novinář, spisovatel, člen SDDSR od roku 1917. Zároveň se svou spisovatelskou činností se věnoval v letech 1920—1921 práci v elektrotechnickém trustu Nejvyšší národohospodářské rady. V dalších letech zastával vedoucí funkce v aparátu lidového komisariátu vnitřního a zahraničního obchodu. — 241

LACIS M. I. (vl. jm. Sudrabs) (1888—1938) — člen SDDSR od roku 1905. Po Říjnové revoluci zastával různé funkce. V roce 1921 byl členem kolegia Hlavní správy solného průmyslu, poté předsedou této správy (viz též sv. 37). — 263

LAČUGIN — 19

LALAJANC I. Ch. (1870—1933) — aktivní účastník sociálně demokratického hnutí v Rusku. Od roku 1922 pracoval v Hlavním výboru pro politickou osvětu při lidovém komisariátu školství a osvěty RSFSR. Napsal knihu vzpomínek U istokov bolševizma [U pramenů bolševismu] (1930) (viz též sv. 46). — 210, 333

LAPIŃSKI P. (vl. jm. Levinson J.) (Michalskij) (1879—1937) — polský komunista, ekonom a publicista. Na počátku své politické činnosti se připojil k Polské socialistické straně. V letech 1906—1918 patřil k vůdcům PSS-levice. V dalších letech pracoval v Komunistické straně Polska. Ve 20. letech pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí SSSR, byl v diplomatických službách v Německu. Ve 30. letech se věnoval vědecké a publicistické práci, přispíval do sovětského, polského a německého komunistického tisku. Stal se obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně. — 25, 155, 200, 347

LARIN J. (vl. jm. Lurje M. A.) (1882—1932) — sociální demokrat, člen SDDSR(b) od roku 1917. Po únorové revoluci 1917 stál v čele skupiny menševiků-internacionalistů. V letech 1920—1921 byl místopředsedou Nejvyšší rady pro železniční a vodní dopravu, členem Státní plánovací komise atd. (viz též sv. 35). — 22

LARKIN James (1878—1947) — představitel irského dělnického hnutí. V letech 1914—1923 působil v USA (viz též sv. 23). — 375

LATZKO Andreas (nar. 1876) — rakouský spisovatel maďarského původu. Napsal řadu protiválečných knih. — 355

LAVRENTJEVOVÁ — 180

LENGNIK F. V. (1873—1936) — člen SDDSR od roku 1898. Od roku 1921 byl členem kolegia lidového komisariátu zahraničního obchodu (viz též sv. 46). — 301, 330—331

LENIN (vl. jm. Uljanov) V. I. (1870—1924) — 15—21, 25—58, 61—87, 89—92, 94—143, 146—149, 152—166, 167—181, 183—193, 196, 198—243, 245—255, 257—279, 281—288, 290—293, 295—375, 379—387, 389—400, 402—404

LEPEŠINSKÁ N. S. (1890—1923) — v letech 1918—1923 pracovnice sekretariátu V. I. Lenina. — 206

LEPSE I. I. (1889—1929) — člen SDDSR od roku 1904. Stranicky pracoval v Rize a Petrohradu. Byl účastníkem všech tří revolucí v Rusku i občanské války. V letech 1921—1929 byl tajemníkem odborové rady v Petrohradu, později předsedou ÚV Svazu kovodělníků, členem předsednictva Celoruské ústřední rady odborů a výkonného byra Rudé odborové internacionály. Na XI. a XII. sjezdu KSR(b) byl zvolen kandidátem ÚV, na XII.—XV. sjezdu členem ÚV strany. — 208

LEVI Paul (1883—1930) — německý sociální demokrat, povoláním advokát. Na ustavujícím sjezdu Komunistické strany Německa byl zvolen do jejího ústředního výboru. V únoru 1921 z ÚV KSN odešel a v dubnu byl za hrubé porušení stranické kázně ze strany vyloučen. Později se vrátil do sociálně demokratické strany. — 96

LEVIN L. G. (1870—1938) — lékař, internista. V letech 1896—1897 působil jako lékař na klinikách v Berlíně a Paříži, od roku 1897 v Rusku. V letech 1907—1919 pracoval jako závodní lékař, později byl lékařem v lázeňské nemocnici lidového komisariátu zdravotnictví. Od dubna 1920 řídil interní oddělení Kremelské nemocnice. — 63

LEŽAVA A. M. (1870—1937) — člen SDDSR od roku 1904. Po Říjnové revoluci zastával vedoucí funkce v hospodářských a státních orgánech — v letech 1918—1920 byl předsedou Ústředního svazu sportovních družstev, 1920—1925 náměstkem lidového komisaře za-

hraničního obchodu, 1925—1930 místopředsedou rady lidových komisařů RSFSR. Stal se obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně. — 21, 37, 39, 148

LICHAČOV V. M. (1882—1924) — člen SDDSR od roku 1902. Stranic-ky pracoval v Permu, Ufě, Samaře [Kujbyšev], Kazani a v dalších městech. V letech 1912—1916 žil v emigraci v USA. Po únorové revoluci 1917 pracoval jako tajemník moskevského výboru SDDSR(b). Po Říjnové revoluci vedl administrativní odbor moskevského sovětu a rovněž odbor podniků moskevského komunálního hospodářství. V letech 1921—1922 byl předsedou moskevské národohospodářské rady. Od roku 1923 byl vedoucím oddělení agitace a propagandy moskevského výboru KSR(b). — 379—380

LITKENS J. A. (1888—1922) — člen KSR(b) od roku 1919. Od téhož roku působil v Rudé armádě. V roce 1920 se stal místopředsedou Hlavního výboru pro politickou osvětu a 1921 náměstkem lidového komisaře školství a osvěty RSFSR (viz též sv. 44). — 115, 120, 128, 203, 213, 222, 301, 318

LITVINOV M. M. (1876—1951) — sovětský diplomat, člen SDDSR od roku 1898. Od roku 1921 byl náměstkem lidového komisaře zahraničních věcí. V letech 1930—1939 pracoval ve funkci lidového komisaře zahraničních věcí, v letech 1941—1943 znovu jako náměstek lidového komisaře zahraničních věcí a zároveň jako velvyslanec SSSR v USA. Po návratu z USA byl až do roku 1946 náměstkem lidového komisaře zahraničních věcí (viz též sv. 8). — 27, 45, 85—86, 138, 175, 231, 298, 311, 347, 357—358, 363, 374

LOBAČOV I. S. (1879—1933) — člen SDDSR od roku 1917. Od roku 1920 byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování RSFSR, od roku 1922 lidovým komisařem zásobování Ukrajiny (viz též sv. 51). — 34, 69, 155

LOMONOSOV J. V. (nar. 1876) — profesor, v roce 1919 člen předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady, člen kolegia lidového komisariátu dopravy. Působil jako zmocněnec rady lidových komisařů pro železniční objednávky v zahraničí. V roce 1921 vedl železniční misi, která měla ve Švédsku a v Německu zajistit splnění objednávek parních lokomotiv a dalšího železničního i jiného technického zařízení. Z této cesty se nevrátil a do konce života pobýval v cizině. — 225, 356—358, 360, 363

- LOZOVSKIJ (vl. jm. Dridzo) S. A. (1878—1952) — člen SDDSR od roku 1901. V prosinci 1917 byl za vystupování proti politice strany ze SDDSR(b) vyloučen. Později stál v čele skupiny sociálních demokratů-internacionalistů a spolu s ní byl v prosinci 1919 znovu přijat do KSR(b). V roce 1920 byl zvolen předsedou moskevské guberniální rady odborů. V letech 1921—1937 vykonával funkci generálního tajemníka Rudé odborové internacionály. Později pracoval jako ředitel nakladatelství Goslitizdat. V letech 1939—1946 byl náměstkem lidového komisaře (později ministra) zahraničních věcí SSSR. — 68, 97
- LUNAČARSKIJ A. V. (1875—1933) — sovětský státník a veřejný činitel. V revolučním hnutí pracoval od začátku 90. let. Po Říjnové revoluci zastával až do roku 1929 funkci lidového komisaře školství a osvěty a od roku 1929 byl předsedou vědeckého výboru při Ústředním výkonném výboru SSSR. V srpnu 1933 byl jmenován chargé d'affaires ve Španělsku. Napsal řadu prací o umění a literatuře. — 87, 115—116, 149, 172, 213, 222, 369
- LUTOVINOV J. Ch. (1887—1924) — člen SDDSR od roku 1904. Po Říjnové revoluci bojoval v občanské válce na Donu a na Ukrajině a byl členem ilegálního ÚV KSU(b). Od roku 1921 pracoval na obchodním zastupitelství RSFSR v Německu (viz též sv. 40). — 47, 140
- LUXEMBURGOVÁ Rosa (1871—1919) — významná pracovnice mezinárodního dělnického hnutí, představitelka levého křídla II. internacionály. V Německu patřila k zakladatelům skupiny Internacionála (později zvané Spartakus a pak Spartakův svaz). Po listopadové revoluci 1918 sehrála významnou úlohu na ustavujícím sjezdu Komunistické strany Německa. V lednu 1919 byla zatčena a na příkaz Scheidemannovy vlády zavražděna (viz též sv. 19). — 96
- LÝDIE ALEXANDROVNA — viz Fotijevová L. A.
- MACHONIN I. I. — 134
- MAJAKOVSKIJ V. V. (1893—1930) — významný ruský a sovětský básník. — 291
- MALZAHN Heinrich (nar. 1884) — německý sociální demokrat; později komunista. V roce 1921 se zúčastnil jako delegát ÚV Sjednocené

komunistické strany Německa III. kongresu Komunistické internacionály a jako delegát Ústřední rady německých odborů I. kongresu Rudé odborové internacionály. Ve stejném roce byl jako centrista vyloučen z Komunistické strany Německa. — 68

MARTENS L. K. (1875—1948) — sovětský odborník v oboru strojírenství a tepelné techniky, člen SDDSR od roku 1893. Od roku 1919 byl zplnomocněným zástupcem RSFSR v USA, po neúspěšných pokusech normalizovat vzájemné vztahy byl roku 1921 z USA vypovězen. Po návratu do Sovětského Ruska zastával odpovědné funkce v hospodářských orgánech a zabýval se vědeckou činností. Od roku 1921 byl členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady, předsedou Hlavní správy kovoprůmyslu, předsedou výboru pro vynálezy při Nejvyšší národohospodářské radě a profesorem Lomonosovova institutu mechaniky v Moskvě. — 52, 111—112, 118, 255, 269—271, 311—312, 317, 329—330, 347, 358—359, 379, 387

MARX Karel (1818—1883) — zakladatel vědeckého komunismu, geniální myslitel, vůdce a učitel mezinárodního proletariátu (viz Leninovu stať Karel Marx (Stručný životopis a výklad marxismu), Sebrané spisy 26, Praha 1986, s. 67—115). — 109—110, 247

MASLOV S. L. (1873—1938) — pravý eser. Po Říjnové revoluci pracoval v hospodářských organizacích a vědeckých institucích. Je autorem řady prací o agrární otázce. Jeho knihu Krestjanskoje chozjajstvo [Rolnické hospodářství] podrobil Lenin v roce 1921 ostré kritice (viz též sv. 37). — 129, 141

MECHONOŠIN K. A. (1889—1938) — člen SDDSR od roku 1913. Roku 1921 byl členem kolegia Hlavní správy rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu (viz též sv. 50). — 29

MEJSNER V. I. (1879—1938) — odborník v oboru rybářství. Od roku 1910 pracoval na ministerstvu zemědělství. Po Říjnové revoluci zastupoval vedoucího sekce pro rybářství a vědecký výzkum v zemědělském výboru. Od července 1920 byl zástupcem vedoucího a vedoucím Hlavní správy rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu. Od roku 1923 pracoval ve Státní plánovací komisi SSSR jako poradce pro otázky rybářství. Od roku 1934 byl ředitelem Ústavu rybného hospodářství. — 121, 292

MELNIČANSKIJ G. N. (1886—1937) — člen SDDSR od roku 1902. Po Říjnové revoluci vykonával funkci předsedy moskevské guberniální

odborové rady. V letech 1918—1920 byl členem Rady dělnické a rolnické obrany za Celoruskou ústřední radu odborů. I v dalších letech pracoval v odborových a hospodářských orgánech (viz též sv. 50). — 203

MENŠIKOV — 397

MENŽINSKIJ V. R. (1874—1934) — člen SDDSR od roku 1902. Od roku 1919 byl členem kolegia Celoruské mimořádné komise (viz též sv. 23). — 29

MEŠČERJAKOV N. L. (1865—1942) — člen SDDSR od roku 1901. Po Říjnové revoluci se stal redaktorem listu Izvěstija moskovského sověta a členem redakce listu Pravda. V letech 1920—1924 byl předsedou redakční rady Státního nakladatelství, v letech 1927—1938 šéfredaktorem Malé sovětské encyklopedie, zástupcem šéfredaktora Velké sovětské encyklopedie a členem redakce pro vydávání spisů ruských klasiků (viz též sv. 46). — 84

MICHAJLOV L. M. (vl. jm. Jelinson) (Glagolev L.) (1872—1928) — člen SDDSR od roku 1900. V letech 1917—1921 byl členem předsednictva výkonného výboru sovětu v Petrohradské gubernii, členem kontrolní komise petrohradského výboru a vedl odbor komunálního hospodářství v petrohradském sovětu. V roce 1922 působil jako zplnomocněný zástupce SSSR v Norsku, v letech 1923—1924 byl zmocněncem lidového komisariátu zahraničních věcí v Turkestánu a členem středoasijského byra ÚV KSR(b) (viz též sv. 52). — 257

MICHAJLOV V. M. (1894—1937) — člen SDDSR od roku 1915. Účastnil se Říjnové revoluce a občanské války. Po X. sjezdu strany se stal tajemníkem ÚV KSR(b). Od roku 1922 zastával funkci tajemníka moskevského výboru KSR(b) a byl předsedou odborové rady Moskevské gubernie. Po roce 1929 pracoval v hospodářských orgánech (viz též sv. 44). — 325—326, 336, 339, 342, 354, 363

MICHALSKIJ — viz Lapiński P.

MICHELS V. A. (1892—1940) — člen KSR(b) od roku 1918, novinář. Za první světové války sloužil v armádě. Po Říjnové revoluci působil v Rudé armádě jako politický pracovník a dopisovatel Ruské tiskové agentury. Od února 1921 do roku 1925 vedl rubriku aktualit listu Izvěstija. V dalších letech působil jako novinář, pracoval v hospodářských orgánech a v diplomatických službách. — 231

- MILJUTIN V. P. (1884—1938) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1903; zpočátku menševik, od roku 1910 bolševik. V letech 1918—1921 se stal místopředsedou Nejvyšší národohospodářské rady, později zastával různé odpovědné funkce ve státních a hospodářských orgánech. Byl kandidátem ústředního výboru strany a členem ústřední kontrolní komise. Napsal několik ekonomických prací. Stal se obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně. — 243
- MIROŠNIKOV I. I. (1894—1939) — člen SDDSR(b) od března 1917. Za cizí vojenské intervence a občanské války bojoval v Rudé armádě. V letech 1921—1937 byl nejdříve zástupcem vedoucího kanceláře rady lidových komisařů a později jejím vedoucím. V roce 1937 byl jmenován náměstkem lidového komisaře financí SSSR. Stal se obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně. — 241
- MISHELL B. O. — hlavní ředitel americké obchodní společnosti Alamerico v Sovětském Rusku. — 359
- MJASKOV K. G. (1881—1958) — člen SDDSR od roku 1918. Po Říjnové revoluci byl komisařem zásobování v Samaře [Kujbyšev], později vykonával různé odpovědné funkce; byl předsedou Ruské zemědělské banky, členem předsednictva Celosvazové akademie zemědělských věd V. I. Lenina, členem Státní plánovací komise SSSR a pracoval v aparátu ústředního výboru KSSS. — 229
- MJASNIKOV G. I. (1889—1946) — člen SDDSR od roku 1906. Pracoval v Permu, od roku 1921 v Petrohradě (viz též sv. 44). — 108, 142
- MOISEJEV J. I. (nar. 1885) — elektrotechnický inženýr. V roce 1921 byl vedoucím hlavního úřadu technických norem, jenž byl podřízen elektrotechnické sekci guberniální národohospodářské rady v Petrohradu. — 207
- MOLOTOV V. M. (vl. jm. Skrjabin) (1890—1986) — sovětský politik, člen SDDSR od roku 1906. Po roce 1918 zastával významné stranické a státní funkce; byl tajemníkem ÚV KSU(b), tajemníkem ÚV VKS(b), od roku 1926 členem politického byra ÚV VKS(b) a později členem předsednictva ÚV KSSS. V letech 1930—1941 byl předsedou a 1941—1957 místopředsedou rady lidových komisařů SSSR (od roku 1946 rady ministrů). Od roku 1919 zastával funkci lidového komisaře a posléze ministra zahraničních věcí

SSSR. V červnu 1957 byl z rozhodnutí pléna ÚV KSSS za frakční činnost zbaven členství v předsednictvu ÚV i v ÚV KSSS. V roce 1962 byl ze strany vyloučen, v roce 1984 mu bylo členství obnoveno. — 18, 28—29, 33, 38, 44, 46—47, 54, 76—77, 81, 83, 86, 94, 100—101, 115, 118—119, 132, 136—137, 140, 168—169, 175—176, 180, 184, 201, 205—206, 213, 232, 257, 260—261, 265—266, 270, 274, 296—298, 302—304, 312, 336, 341

MOROZOV N. A. (1854—1946) — narodnik. V roce 1882 byl za aktivní účast v revolučním hnutí 70. let odsouzen k doživotním nuceným pracím, rozsudek však byl změněn na vězení v Petropavlovské a Šlisselburské pevnosti; Morozov zde strávil 21 let. V dalších letech se zabýval vědeckou a pedagogickou činností na petrohradských vysokých školách. Po Říjnové revoluci byl ředitelem Institutu přírodních věd P. F. Lesgafta. Od roku 1932 byl čestným členem Akademie věd SSSR. Napsal řadu vědeckých prací, zejména z oblasti chemie a astronomie. — 149

MÜLLER Richard (nar. 1880) — německý sociální demokrat, dělník. Byl členem Nezávislé sociálně demokratické strany Německa a poté Sjednocené komunistické strany Německa. Aktivně se účastnil listopadové revoluce 1918 v Německu. V roce 1921 byl za německý odborový svaz kovodělníků delegátem I. kongresu Rudé odborové internacionály. — 68

MURALOV N. I. (1877—1937) — člen SDDSR od roku 1903. V roce 1920 byl členem kolegia lidového komisariátu zemědělství, od března 1921 velitelem Moskevského vojenského okruhu, poté Severokavkazského vojenského okruhu a zastával další odpovědné funkce (viz též sv. 50). — 262

MUZYČENKO M. F. (nar. 1883) — člen KSR(b) od roku 1921, povoláním krejčí. Od roku 1913 žil v Americe a pracoval v konfekčním průmyslu. Po návratu do vlasti řídil od června 1921 závod na výrobu konfekce v Moskvě. V letech 1922—1927 vykonával vedoucí funkce v aparátu Moskevského státního konfekčního trastu. — 380

NACARENUS S. P. (1883—1938) — člen SDDSR od roku 1904. V červenci 1919 byl jmenován vojenským komisařem Charkovského vojenského okruhu. Roku 1921 byl zástupcem RSFSR v Turecku. V dalších letech zastával vedoucí funkce ve státních a hospodářských orgánech (viz též sv. 50). — 103

NADĚŽDA KONSTANTINOVNA — viz Krupská N. K.

NANSEN Fridtjof (1861—1930) — norský polárník; jako první procestoval v roce 1888 vnitrozemí Grónska. Od roku 1918 se věnoval mezinárodním pomocným akcím. Byl vrchním komisařem Ligy národů pro záležitosti válečných zajatců. Sympatizoval se Sovětským svazem. Je nositelem Nobelovy ceny za mír (1922). — 38, 171, 211

NARIMANOV Nariman Kerbalaj Nadžaf ogly (1870—1925) — sovětský státník a spisovatel. Od roku 1919 pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí, později byl náměstkem lidového komisaře pro národnostní záležitosti, předsedou ázerbájdžánského revolučního výboru a ázerbájdžánské rady lidových komisařů. Od roku 1922 působil jako předseda svazového sovětu Zakavkazské SFSR a později byl jedním z předsedů Ústředního výkonného výboru SSSR. — 251

NAZVANOV M. K. (1872—1934) — inženýr technolog v cukrovarnickém průmyslu. Do roku 1917 působil jako inženýr v soukromých cukrovarech. Po Říjnové revoluci byl konzultantem vedení a předsedou technické rady Hlavního výboru pro cukrovarnictví. V letech 1919—1921 vykonával funkci poradce ve výrobním odboru Nejvyšší národohospodářské rady a později Státní plánovací komise. Od roku 1922 pracoval v lidovém komisariátu zahraničního obchodu jako obchodní ředitel sdružení Severoles. Od roku 1926 působil na obchodním zastupitelství SSSR v Německu jako konzultant, později jako vedoucí oddělení. Od roku 1930 pracoval v Celosvazovém výboru pro normalizaci při Radě práce a obrany — 160, 297

NEOPICHANOV A. A. (nar. 1884) — inženýr ekonom. Od roku 1909 pracoval na železnicích. V letech 1919—1921 byl místopředsedou ústředního výboru Svazu pracovníků železniční dopravy, později byl členem předsednictva Státní plánovací komise. — 23

NEPRJACHIN M. G. (nar. 1887) — člen KSR(b) od roku 1918. V letech 1919—1921 byl guberniálním komisařem zásobování v Astrachani, 1921—1922 předsedou guberniálního vedení družstev a vedoucím dopravního odboru Hlavní správy rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu. Od roku 1922 vedl Správu státního rybářství a v letech 1926—1930 ředitelství rybného průmyslu Nejvyšší národohospodářské rady RSFSR. Od roku 1931 pracoval v leteckém a hutním průmyslu. — 78, 104

NĚVSKIJ V. A. (nar. 1888) — od března 1921 člen kolegia lidového komisariátu školství a osvěty. — 318

NIKOLAJEV A. M. (1887—1938) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1918—1924 byl členem kolegia lidového komisariátu pošt a telegrafů. Později byl pracovníkem obchodního zastupitelství SSSR, ředitelem společnosti Elektroimport, od roku 1931 členem předsednictva Státní plánovací komise SSSR a zástupcem předsedy Celosvazové společnosti pro kulturní styky se zahraničím (viz též sv. 51) — 213

NOGIN V. P. (1878—1924) — člen SDDSR od roku 1898. Od roku 1918 vykonával odpovědnou práci ve státních orgánech a v hospodářských organizacích: byl náměstkem lidového komisaře práce, členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady, předsedou správy Celoruského textilního syndikátu (viz též sv. 37). — 306, 312

NOULENS Joseph (1864—1939) — francouzský státník a diplomat. V letech 1917—1918 byl vyslancem v Rusku. Po Říjnové revoluci patřil k organizátorům intervence zemí Dohody a kontrarevolučních projevů uvnitř země (viz též sv. 44). — 186, 211

NOVICKIJ A. A. (nar. 1894) — finanční referent. Od roku 1918 byl členem KSR(b) a vedl guberniální finanční odbor v Petrohradu, později v Kyjevě. Od roku 1921 vedl rozpočtovou správu RSFSR, byl tajemníkem komise pro zlaté valuty, členem malé rady lidových komisařů a zástupcem lidového komisariátu financí v Radě práce a obrany. V roce 1922 působil jako zmocněnec lidového komisariátu financí na Ukrajině, byl členem ukrajinské rady lidových komisařů a později Celoukrajinského ústředního výkonného výboru sovětů. Od roku 1923 stál v čele finanční a revizní správy lidového komisariátu financí SSSR. — 340—342

OBORIN V. P. (1887—1939) — člen SDDSR od roku 1904. Pracoval ve stranických a odborových orgánech v Moskvě, Petrohradu, Kolomně a Jekatěrinoslavi (Dněpropetrovsk), po Říjnové revoluci pak v Petrohradu. V roce 1921 působil jako tajemník kolegia elektrotechnické sekce při petrohradské národohospodářské radě, od září téhož roku pracoval v Ruské tiskové agentuře v Moskvě. Na XV. sjezdu VKS(b) byl za činnost v takzvané skupině demokratického centralismu vyloučen ze strany. — 205—206, 208

ORDŽONIKIDZE G. K. (Sergo) (1886—1937) — člen SDDSR od roku 1903. Revoluční činností se zabýval v západní Gruzii, Abcházii a Baku. Po Říjnové revoluci zastával funkci mimořádného komisaře na Ukrajině a později v jižním Rusku. V letech 1920—1921 organizoval boj za sovětskou moc v Ázerbájdžánu, Arménii a Gruzii. Od roku 1921 do roku 1926 byl předsedou kavkazského byra ústředního výboru, později tajemníkem krajského výboru strany v Zakavkazsku a současně členem Revoluční vojenské rady SSSR. Od roku 1926 stál v čele ústřední kontrolní komise VKS(b) a vykonával funkci lidového komisaře dělnicko-rolnické inspekce SSSR. Od roku 1930 předsedal Nejvyšší národohospodářské radě Sovětského svazu a od roku 1932 byl lidovým komisařem těžkého průmyslu SSSR. V roce 1921 byl zvolen do ústředního výboru strany, od roku 1926 byl kandidátem a od roku 1930 členem politického byra ústředního výboru VKS(b). — 19, 25, 54, 58, 90, 246—247, 250, 259, 276, 282, 317

OSADČIJ P. S. (1866—1943) — odborník v elektrotechnice. V letech 1921—1930 byl místopředsedou Státní plánovací komise RSFSR, později SSSR a současně předsedou ústřední elektrotechnické rady Nejvyšší národohospodářské rady SSSR, stál v čele technické rady Dněprostroje. V roce 1931 byl v procesu s průmyslovou stranou odsouzen na 10 let, 21. srpna 1935 byl z rozhodnutí Ústředního výkonného výboru SSSR předčasně propuštěn a trest mu byl zahrazen (viz též sv. 44). — 22

OSINSKIJ N. (vl. jm. Obolenskij V. V.) (1887—1938) — člen SDDSR od roku 1907. V letech 1918—1919 pracoval v redakci Pravdy a v oddělení propagandy Celoruského ústředního výkonného výboru; byl delegátem I. kongresu Komunistické internacionály. V letech 1921—1923 byl náměstkem lidového komisaře zemědělství, v roce 1925 členem předsednictva Státní plánovací komise SSSR. Na X. a XIV.—XVII. sjezdu strany byl zvolen kandidátem ÚV. V letech 1926—1928 stál v čele Ústředního statistického úřadu SSSR, v roce 1929 byl místopředsedou Nejvyšší národohospodářské rady. Později vykonával různé vedoucí funkce v administrativě a ve stranických a hospodářských orgánech. — 81—82, 141, 229, 258, 281, 320, 323, 331, 336, 346

OSTRAKOV P. A. (1887—1952) — inženýr, vědecký pracovník, odborník na radiotechniku. V letech 1918—1927 pracoval v nižněnovgorodské radiotechnické laboratoři; v roce 1921 byla pod jeho vedením zahájena stavba rozhlasové stanice v Moskvě. V letech

1929—1941 přednášel v moskevském elektrotechnickém institutu a od roku 1944 pracoval ve Vědeckovýzkumném ústavu spojů (viz též sv. 52). — 191

PAVLOV J. — viz Berzin J. A. — 316

PESTUN Ch. G. (1889—1939) — člen KSR(b) od roku 1918. Po Říjnové revoluci byl členem zásobovací správy a zástupcem komisaře zásobování Mogilevské gubernie. V letech 1919—1920 vykonával funkci předsedy guberniálního svazu spotřebních družstev v Gomelu. Od roku 1920 do roku 1921 byl tajemníkem gomelského guberniálního výboru strany. V letech 1921—1922 působil jako zmocněnec ÚV KSR(b) v Baškirii. Od roku 1922 zastával vedoucí funkce ve stranických a hospodářských orgánech v Rostovské gubernii, Jakutské ASSR, Středněvolžském kraji aj. — 198—199

PEŠKOV M. A. (1897—1934) — člen SDDSR(b) od roku 1917; syn M. Gorkého. Po Říjnové revoluci byl zástupcem velitele Kremlu, později sloužil v Rudé armádě. Od března 1921 působil jako diplomatický kurýr lidového komisariátu zahraničních věcí RSFSR. Od konce roku 1923 byl osobním tajemníkem M. Gorkého. — 231—232

PETERS J. Ch. (1886—1938) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1919—1920 působil jako velitel petrohradského a kyjevského opevněného prostoru. V roce 1920 se stal členem turkestánského byra ÚV KSR(b), posléze předsedou kontrolní komise VKS(b) v Moskvě, zastával odpovědné funkce v ústřední kontrolní komisi a v dělnicko-rolnické inspekci (viz též sv. 50). — 224

PETERSON R. A. (1897—1940) — člen KSR(b) od roku 1919. Za první světové války byl dělníkem na železnici, poté sloužil jako voják carské armády. V letech 1920—1935 byl velitelem Kremlu a poté zástupcem velitele kyjevského vojenského okruhu. — 40—41

PJATAKOV G. L. (1890—1937) — člen SDDSR od roku 1910. Po Říjnové revoluci byl členem sovětské vlády na Ukrajině. Od roku 1920 pracoval v hospodářských a státních orgánech: stál v čele ústřední správy kamenouhelného průmyslu Doněcké pánve, byl místopředsedou Státní plánovací komise a Nejvyšší národohospodářské rady SSSR, obchodním zástupcem ve Francii, předsedou správy Státní banky SSSR, náměstkem lidového komisaře těžkého průmyslu (viz též sv. 45). — 33, 66, 112, 165

- ПЯТИГОРСКИЙ J. V.** (nar. 1888) — pracovník sovětského zahraničního obchodu. Po Říjnové revoluci byl vedoucím úřadovny Nejvyšší národohospodářské rady (1918), zmocněncem lidového komisariátu zahraničního obchodu v Petrohradu, Turkestánu a později v Archangelsku. Od července do listopadu 1921 vedl správu exportu lidového komisariátu zahraničního obchodu a byl členem mimořádné komise pro export při Radě práce a obrany. Rovněž v letech 1922—1929 zastával vedoucí funkce v aparátu lidového komisariátu zahraničního obchodu. — 193
- ПОДЪЯКОНОВ S. A.** (nar. 1871) — báňský inženýr. Od roku 1895 pracoval jako inženýr pro průzkum v Ruské společnosti pro těžbu a zpracování zlata. V letech 1903—1911 působil jako vojenský báňský inženýr při velení orenburských kozáckých vojsk. Od roku 1915 do roku 1917 byl hlavním revizorem správy pro výměru poplatků na ministerstvu financí. Po Říjnové revoluci byl členem kolegia Hlavní správy pro výrobu zápalek při Nejvyšší národohospodářské radě. V letech 1921—1923 působil jako konzultant Státní plánovací komise a vedoucí sekce pro důlní průmysl v Nejvyšší národohospodářské radě. V letech 1923—1925 vykonával funkci ředitele báňského průmyslu v Hlavní důlní, palivové, geologické a geodetické správě Nejvyšší národohospodářské rady SSSR. V letech 1925—1927 byl členem vedení společnosti Aldanzoloto a od roku 1927 vedl technický odbor společnosti Sojuzzoloto. — 158
- ПОКРОВСКИЙ M. N.** (1868—1932) — člen SDDSR od roku 1905. Od roku 1918 zastával funkci náměstka lidového komisaře školství a osvěty RSFSR. V různých obdobích řídil Komunistickou akademii, Institut dějin AV SSSR, Institut rudé profesury aj. Několikrát byl zvolen do CÚVV a ÚVV SSSR. Hlavní díla: Russkaja istorija s drevnějšich vremjon [Ruské dějiny od nejstarších dob] (1933—1934), Očerki istorii ruskoj kultury [Nástin dějin ruské kultury] (1915—1918). — 110, 116, 159, 287—288
- POLONKIN** — 250
- ПОЛОНСКИЙ S. M.** (1873—1934) — lékař, internista a balneolog, profesor. Od roku 1901 pracoval jako lékař v Kislovodsku. V letech 1920—1933 řídil fyzioterapeutický ústav, byl ředitelem a vědeckým vedoucím kardiologické kliniky V. I. Lenina a poradcem správy kislovodských lázní. — 62
- ПОНОМАРЕНКО T. M.** (nar. 1888) — člen KSR(b) od roku 1919. Od ro-

- ku 1917 pracoval v aparátu lidového komisariátu zásobování. Od června 1921 vykonával funkci náměstka lidového komisaře zásobování Kirgizie a byl mimořádným zmocněncem Celoruského ústředního výkonného výboru sovětu pro Kirgizskou republiku s působišťem v Akmolinské a Semipalatinské oblasti. V letech 1924—1930 zastával vedoucí funkce v lidovém komisariátu zahraničního obchodu. — 179, 276
- POPOV P. I. (1872—1950) — člen KSR(b) od roku 1924, statistik. Od roku 1918 byl ředitelem Ústředního statistického úřadu. V letech 1926—1949 zastával různé vysoké funkce v národním hospodářství. Je autorem řady vědeckých prací ze statistiky. — 23, 91—94, 149—152, 160—161, 163, 181—183, 283, 322—323
- POTAJEV A. I. (1888—1939) — člen SDDSR(b) od roku 1917 do roku 1923. V roce 1918 byl náměstkem lidového komisaře financí. V roce 1920 byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování, později náčelníkem Hlavní správy rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu. V dalších letech pracoval v aparátu lidového komisariátu zahraničního obchodu a zabýval se pedagogickou činností. — 29, 46—47, 77—81, 91, 104, 121, 292—293, 295
- PRAVDIN A. G. (1879—1943) — člen SDDSR od roku 1899. Po Říjnové revoluci působil jako náměstek lidového komisaře vnitra. Od roku 1923 zastával různé odpovědné funkce ve stranických a státních orgánech: byl členem ústřední kontrolní komise, náměstkem lidového komisaře dopravy, předsedou Správy severních drah a náčelníkem dopravní skupiny lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce. — 224
- PREDTČENSKIJ S. A. (1884—1931) — inženýr, specialista v oboru tepelné techniky. V letech 1909—1917 působil jako inženýr ve správách soukromých závodů. Po Říjnové revoluci byl zmocněncem pro paliva ve volžském okrese. Od roku 1919 byl členem kolegia Hlavní správy hořlavých břidlic a od července téhož roku řídil těžbu a zpracování břidlic ve Středněvolžském kraji. Později byl náměstkem ředitele Institutu tepelné techniky [dnes Institut F. E. Dzeržinského]. — 278
- PREOBRAŽENSKIJ J. A. (1886—1937) — člen SDDSR od roku 1903. Po Říjnové revoluci pracoval v různých stranických a vojenskopolitických orgánech. V roce 1918 se připojil k »levým komunistům«. V diskusích o odborech v letech 1920—1921 podporoval platformu

Trockého. V roce 1927 byl ze strany vyloučen. V roce 1929 byl do strany znovu přijat, v roce 1933 opět vyloučen. Stal se obětí repre-
sí. — 148, 273, 281, 321—322, 362, 366, 372—373

PREOBRAŽENSKIJ N. F. (1886—1952) — člen SDDSR od roku 1904. Byl aktivním účastníkem revoluce v letech 1905—1907 v Moskvě. Za první světové války se zabýval stranickou a propagandistickou činností v tzv. výboru Zemgor (spojoval zemstevní a městský svaz za účelem pomoci zásobování ruské armády; existoval od července 1915 do ledna 1918). Po Říjnové revoluci byl členem moskevského sovětu, předsedou zvláštní komise Revoluční vojenské rady republiky pro formování a zásobování Rudé armády a členem revoluční vojenské rady 14. armády. Od roku 1920 pracoval na Sibiři jako vedoucí oddělení sibiřského byra ÚV KSR(b) pro práci na vesnici, byl předsedou sibiřské kontrolní komise, předsedou Státní komise pro elektrifikaci Sibiře a zastával další funkce. Od roku 1924 pracoval ve Státní plánovací komisi; řídil fotochemický trust Nejvyšší národohospodářské rady SSSR a zabýval se další hospodářskou i osvětovou činností. — 132

PRIGARIN A. V. (1887—1943) — pracovník obchodu, v letech 1906 až 1912 eser, od roku 1920 člen KSR(b). V roce 1921 byl zmocněncem lidového komisariátu zásobování RSFSR na Dálném východě. Od roku 1922 zastával vedoucí funkce v různých obchodních a zásobovacích institucích a organizacích SSSR. — 218

PROKOPOVIČ S. N. (1871—1955) — buržoazní ekonom a publicista. V roce 1917 byl ministrem zásobování v prozatímní vládě. Roku 1921 byl členem Celoruského výboru pro pomoc hladovějícím, v němž vyvíjel kontrarevoluční činnost. Roku 1922 byl vypovězen (viz též sv. 6). — 171

RADČENKO I. I. (1874—1942) — člen SDDSR od roku 1898. Od roku 1918 řídil rašelinářský průmysl SSSR, v letech 1921—1922 byl členem kolegia lidového komisariátu zahraničního obchodu. Pracoval jako šéfredaktor časopisu *Torfjanoje dělo*. V letech 1927—1930 a 1934—1935 vedl Výzkumný ústav rašeliny (viz též sv. 44). — 177—178, 230, 235, 250, 275, 276, 282, 298, 330—331, 343—344, 357—360, 362—365, 368

RADEK K. B. (1885—1939) — účastník sociálně demokratického hnutí v Haliči, Polsku a Německu, člen SDDSR(b) od roku 1917. Po Říjnové revoluci pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí

a byl tajemníkem exekutivy Komunistické internacionály. Na VIII.—XII. sjezdu KSR(b) byl zvolen členem ústředního výboru. Stal se obětí represí. V roce 1988 byl rehabilitován (viz též sv. 44). — 25, 113, 138, 143—146, 170, 200, 226, 248, 253

RACHIMBAJEV A. R. (1896—1939) — člen KSR(b) od roku 1919. Byl tajemníkem újezdního výboru ve městě Golodnaja Stěp [Gulistan], tajemníkem oblastního výboru strany v Samarkandu a předsedou turkestánského ústředního výkonného výboru. Od září 1920 do roku 1923 působil jako tajemník ÚV KSR(b) Turkestánu a v březnu 1921 se stal členem kolegia lidového komisariátu pro národnostní záležitosti. Od konce roku 1923 pracoval jako tajemník ÚV KSR(b) Uzbekistánu, byl členem kolegia lidového komisariátu školství a osvěty RSFSR. V letech 1933—1937 vykonával funkci předsedy rady lidových komisařů Tádžické SSR. — 303

RAI Lala Ladžpat (1865—1928) — indický publicista, povoláním advokát. Byl jedním z vůdců národně osvobozeneckého hnutí v Indii. Od roku 1885 se aktivně podílel na činnosti největší indické strany Indický národní kongres, na začátku 20. století patřil k vůdcům radikální skupiny v této straně. Ve 20. letech se podílel na zrodu odborového hnutí v Indii. Byl pronásledován britskými koloniálními úřady. — 404

RAKOSI Mátyás (1892—1971) — maďarský politik, člen Komunistické strany Maďarska od jejího založení v roce 1918. Po nastolení Maďarské republiky rad (21. 3.—1. 8. 1919) pracoval v revoluční vládě a po pádu republiky dočasně emigroval. V letech 1920—1924 pracoval v exekutivě Kominterny, od roku 1924 jako její tajemník (viz též sv. 45). — 170, 248

RAKOVSKIJ Ch. G. (1873—1941) — člen SDDSR(b) od roku 1917. Od roku 1918 byl předsedou rady lidových komisařů Ukrajiny, od roku 1923 diplomatem v Anglii a ve Francii. V roce 1927 byl na XV. sjezdu VKS(b) vyloučen ze strany. V roce 1935 byl do strany znovu přijat, v roce 1938 opět vyloučen. Stal se obětí represí. V roce 1988 byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 17—18, 92, 128, 284, 320, 337—338, 395—396

RAMZIN L. K. (1887—1948) — významný vědecký pracovník v oboru tepelné techniky. Od roku 1920 byl profesorem na vysoké škole technické v Moskvě. Roku 1921 byl členem Státní plánovací komise, později ředitelem Moskevského celosvazového institutu tepelné

- techniky. V roce 1930 byl souzen v procesu s průmyslovou stranou. Od roku 1944 byl profesorem Moskevského energetického institutu. — 23—24, 241, 301
- REJNŠTEJN B. I. (1866—1947) — účastník revolučního hnutí od roku 1884. Emigroval do USA, pracoval v Socialistické dělnické straně USA a byl jejím zástupcem ve II. internacionále. Po návratu do Ruska v roce 1917 se přiklonil k menševikům-internacionalistům. V dubnu 1918 byl přijat do KSR(b). Působil především v Kominterně a Rudé odborové internacionále. — 170, 311, 313, 317, 329, 350, 358, 375
- RESKE N. A. (1887—1956) — správní a finanční referent. Od roku 1909 pracoval jako inspektor v Azovsko-donské bance a později jako předseda kontrolní komise v Celoruském zemstevním svazu. Po Říjnové revoluci působil ve státní kontrole jako hlavní kontrolor a později jako zástupce vedoucího organizačně-instruktorského odboru. V roce 1921 působil na Severním Kavkazu jako zmocněnec Rady práce a obrany, Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů a lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce a byl členem kolegia lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce. Později jako mimořádný zmocněnec Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů a lidového komisariátu zásobování prosazoval zavedení naturální daně v Gomelské, Brjanské a Kalužské gubernii. V dalších letech pracoval v aparátu lidového komisariátu zahraničního obchodu. — 58, 62, 105—106, 198—199
- RJAZANOV D. B. (vl. jm. Goldendach) (1870—1938) — účastník sociálně demokratického hnutí od 90. let, člen SDDSR(b) od roku 1917. Po Říjnové revoluci pracoval v odborovém hnutí. Podílel se na založení Institutu K. Marxe a B. Engelse a do roku 1931 byl jeho ředitelem. V diskusi o odborech v letech 1920 až 1921 zaujal protistranické stanovisko a byl z funkcí v odborech odvolán. V únoru 1931 byl vyloučen z VKS(b). Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován (viz též sv. 45). — 247
- ROTŠTEJN F. A. (1871—1953) — člen SDDSR od roku 1901. V letech 1921—1922 byl zástupcem RSFSR v Íránu, do roku 1930 pracoval v diplomatických službách (viz též sv. 48). — 38, 54, 147
- ROZENGOLC A. P. (1889—1938) — člen SDDSR od roku 1905. Roku 1921 byl členem kolegia lidového komisariátu financí. Za diskuse o odborech patřil k stoupencům Trockého (viz též sv. 50). — 238

- RUDZUTAK J. E. (1887—1938) — člen SDDSR od roku 1905. V letech 1921—1924 byl předsedou středoasijského byra ÚV KSR(b) a členem ÚV strany. Koncem 30. let se stal obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 123, 131, 303
- RUCHIMovič M. L. (1889—1939) — hospodářský pracovník, člen SDDSR od roku 1913. Od roku 1921 byl předsedou doněckého, později bachmutského [arťomovského] výkonného výboru guberniálního sovětu; řídil různé trasty. V roce 1925 se stal předsedou Nejvyšší národohospodářské rady USSR a později místopředsedou NNHR SSSR. Od roku 1930 zastával funkci lidového komisaře do-pravy. Od roku 1936 byl lidovým komisařem zbrojního průmyslu (viz též sv. 44). — 112, 165—166, 273, 299—301
- RUMJANCEV N. P. (1754—1826) — státník a diplomat; hrabě. Jeho sbírka knih, rukopisů, etnografického materiálu se stala v 60. letech 19. století základem Rumjancevova muzea v Moskvě. — 19
- RUNOV T. A. (1886—1941) — agronom. Od roku 1913 pracoval v moskevském guberniálním zemstvu, později byl předsedou moskevského oblastního zásobovacího výboru. Od roku 1919 byl předsedou Hlavní správy zemědělských hospodářství při průmyslových podnicích Nejvyšší národohospodářské rady. V roce 1921 byl jedním z organizátorů zemědělské výstavy v Moskvě a zabýval se melioracemi v okolí Moskvy. Od roku 1924 do roku 1928 pracoval v lidovém komisiariátu zemědělství, vedl odbor melioračních prací a také odbor Šatilovského ovesného trastu. V letech 1934—1936 zastupoval ředitele trastu Gidrosovchoz. — 171, 262
- RUTGERS Sebald Justius (1879—1961) — holandský inženýr, komunista. V letech 1918—1938 pracoval s menšími přestávkami v SSSR; v letech 1921—1926 byl vedoucím představitelem autonomní průmyslové (internacionální) kolonie v Kuzbasu. V dalších letech pracoval ve stranickém aparátu, v hospodářských orgánech a zabýval se vědeckovýzkumnou prací. Od roku 1938 žil v Nizozemsku (viz též sv. 44). — 239, 255, 270—272, 304, 317, 330, 340, 350, 352
- RUTHENBERG Charles E. (1882—1927) — americký dělnický předák, jeden ze zakladatelů a vůdců Komunistické strany USA. Od roku 1909 byl členem a posléze vůdcem levého křídla Socialistické strany Ameriky. Byl redaktorem listu Cleveland Socialist a v letech 1913—1919 tajemníkem clevelandské organizace Socialistické stra-

ny. Po založení Komunistické strany USA v září 1919 byl jejím prvním tajemníkem. Byl rovněž členem exekutivy Komunistické internacionály. Několik let strávil ve vězení. V letech 1921—1923 byl tajemníkem Sjednocené komunistické strany USA. — 375

RYKOV A. I. (1881—1938) — člen SDDSR od roku 1899. Po Říjnové revoluci byl lidovým komisařem vnitra, 1920—1921 předsedou Nejvyšší národohospodářské rady, místopředsedou rady lidových komisařů a Rady práce a obrany, předsedou rady lidových komisařů SSSR a RSFSR a členem politického byra ústředního výboru. V roce 1937 byl z VKS(b) vyloučen, v roce 1938 odsouzen. V roce 1988 byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 18, 20, 29, 39—40, 43—44, 46—47, 69, 73, 79—81, 86, 91, 171, 233, 336

RYKUNOV M. V (1884—1937) — člen SDDSR od roku 1903. Po Říjnové revoluci pracoval v odborech, ve státních a hospodářských orgánech. V letech 1921—1922 byl členem kolegia lidového komisariátu zahraničního obchodu, od roku 1922 náměstkem lidového komisaře zemědělství (viz též sv. 52). — 193, 235, 362—363

SAFAROV G. I. (1891—1942) — člen SDDSR od roku 1908. V roce 1921 byl členem turkeštánského byra ÚV KSR(b), později pracoval v aparátu Kominterny. Na XIV. sjezdu VKS(b) se přiklonil k »nové opozici«. V roce 1927 ho XV. sjezd VKS(b) vyloučil ze strany. V roce 1928 byl rehabilitován. V roce 1934 byl znovu ze strany vyloučen. — 130—131, 193, 223

SAFONOV — 324

SAID-GALJJEV S. G. (1894—1939) — člen SDDSR od roku 1917. V letech 1920—1924 byl předsedou rady lidových komisařů nejprve Tatarské a později Krymské republiky. Od roku 1924 do roku 1926 vedl finanční a zemědělskou inspekci v aparátu ústřední kontrolní komise a dělnicko-rolnické inspekce. Od roku 1931 byl členem kolegia lidového komisariátu práce SSSR a od roku 1933 náčelníkem politického oddělení saratovské pobočky Rjazaňsko-uralské dráhy. — 64

SAPRONOV T. V. (1887—1939) — člen SDDSR od roku 1912. Od května 1921 byl místopředsedou NNHR. Za diskuse o odborech vedl skupinu »demokratického centralismu« (viz též sv. 50). — 185

SEDĚLNÍKOV T. I. (1876—1930) — člen KSR(b) od roku 1918. Od roku 1921 byl členem kolegia lidového komisariátu zemědělství (viz též sv. 14). — 336

SEMAŠKO N. A. (1874—1949) — účastník revolučního hnutí od roku 1893, člen SDDSR od jejího založení; povoláním lékař. V letech 1918—1930 byl lidovým komisařem zdravotnictví RSFSR (viz též sv. 39). — 41, 227, 349—350, 383

SEMJANNIKOV I. A. (nar. asi 1897) — člen KSR(b) od roku 1919. Po Říjnové revoluci vstoupil jako dobrovolník do Rudé armády, později byl politickým pracovníkem v Rudé armádě. V květnu 1921 byl demobilizován, určitou dobu pracoval v zásobování a později ve stranických orgánech. — 44

SEREBROVSKIJ A. P. (1884—1938) — člen SDDSR od roku 1903. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné funkce v hospodářských a státních orgánech. V letech 1920—1926 stál v čele orgánů spravujících ázerbájdžánský ropný průmysl (viz též sv. 45). — 42, 390

SEREDA S. P. (1871—1933) — člen SDDSR od roku 1903. V letech 1918—1921 byl lidovým komisařem zemědělství RSFSR, od roku 1921 členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady a Státní plánovací komise, náměstkem ředitele a posléze ředitelem Ústředního statistického úřadu RSFSR (viz též sv. 39). — 181, 205, 320

SERJAKOV I. I. (nar. 1884) — pracovník moskevských závodů na výrobu konfekce. V letech 1919—1923 byl vedoucím odboru a později předsedou vedení Moskevského státního konfekčního trustu. — 380

SERRATI Giacinto Menotti (1872—1926) — významný činitel italského dělnického hnutí, jeden z vůdců Italské socialistické strany. V letech 1915—1923 stál v čele ústředního orgánu socialistické strany listu *Avanti!*. Proszoval vstup Italské socialistické strany do Kominterny. Na II. kongresu Kominterny vedl italskou delegaci; vystupoval proti bezpodmínečnému rozchodu s reformisty. Později své centristické chyby překonal a v roce 1924 vstoupil v čele frakce zvané Skupina III. internacionály do Komunistické strany Itálie [dnes Italská komunistická strana], v níž aktivně pracoval až do konce života. — 253, 369

SKLJANSKIJ E. M. (1892—1925) — člen SDDSR od roku 1913. Po na-

- stolení sovětské moci byl členem kolegia lidového komisariátu vojenství. Od září 1918 do roku 1924 byl náměstkem lidového komisaře vojenství a místopředsedou Revoluční vojenské rady republiky (viz též sv. 45). — 32, 226
- SKOBELEV M. I. (1885—1939) — člen KSR(b) od roku 1922. V letech 1921—1925 byl zmocněncem lidového komisariátu zahraničního obchodu ve Francii (viz též sv. 48). — 186
- SKVORCOV-STĚPANOV I. I. (1870—1928) — člen SDDSR od roku 1898, marxistický publicista, autor četných ekonomických, historických a protináboženských prací, překladatel a redaktor překladu tří svazků Kapitálu a dalších děl K. Marxe a B. Engelse. Byl prvním lidovým komisařem financí Sovětské republiky. Roku 1921 byl místopředsedou redakční rady Státního nakladatelství. Několikrát byl zvolen členem Celoruského ústředního výkonného výboru SSSR (viz též sv. 45). — 57, 141, 203, 242, 291, 339
- SMIDOVIC P. G. (1874—1935) — sociální demokrat; povoláním inženýr elektrotechnik. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné funkce v hospodářských orgánech (viz též sv. 46). — 187
- SMILGA I. T. (1892—1938) — člen SDDSR od roku 1907. V letech 1921—1923 vykonával funkci místopředsedy Nejvyšší národohospodářské rady a stál v čele Hlavní správy paliv. Stal se obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 28, 35—37, 42—44, 53, 164—166, 237, 246, 250, 259, 268, 278, 282, 301
- SMIRNOV A. P. (1877—1938) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1896, člen SDDSR od jejího založení. Od roku 1919 byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování (viz též sv. 48). — 179, 217, 276, 283—284
- SMIRNOV I.N. (1881—1936) — člen SDDSR od roku 1899. Od roku 1919 byl předsedou sibiřského revolučního výboru. V letech 1921—1922 pracoval v Nejvyšší národohospodářské radě, vedl odbor vojenského průmyslu. Později byl lidovým komisařem pošt a telegrafů. V roce 1927 byl z VKS(b) vyloučen, později byl do strany znovu přijat a roku 1933 opět vyloučen (viz též sv. 44). — 39, 249—250, 278, 286, 387—389
- SMOLJANINOV V. A. (1890—1962) — člen SDDSR od roku 1908. Od

dubna 1921 pracoval jako zástupce vedoucího úřadovny Rady práce a obrany pro otázky ekonomické a hospodářské výstavby, později jako vedoucí úřadovny rady lidových komisařů RSFSR (viz též sv. 44). — 20, 32, 39, 42—43, 65, 70—75, 79, 82, 86, 90—91, 98, 102—104, 114, 118, 123—125, 129, 139, 148, 158, 166, 168, 175—180, 184—187, 190, 194, 197—201, 203—204, 215, 221, 226, 234, 264, 331, 336, 355, 370—371

SOKOLNIKOV G. J. (vl. jm. Brilliant) (1888—1939) — člen SDDSR od roku 1905. Roku 1920 zastával funkci předsedy komise pro záležitosti Turkestánu. V roce 1921 byl členem kolegia lidového komisařiátu financí a v dalším roce vykonával funkci lidového komisaře financí (viz též sv. 45). — 47

SOLC A. A. (1872—1945) — člen SDDSR od roku 1898. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné funkce ve stranických a státních orgánech. Od roku 1920 byl členem ústřední kontrolní komise, později se stal členem Nejvyššího soudu SSSR a zastával odpovědné funkce na prokuratuře SSSR (viz též sv. 44). — 44, 169, 311

SOLOVJOV N. I. (1870—1947) — člen SDDSR od roku 1900. Po Říjnové revoluci byl předsedou Zvláštní rady pro otázku paliv a později vedoucím odboru paliv při Nejvyšší národohospodářské radě. V roce 1919 zastával funkci předsedy Hlavního výboru pro ropný průmysl. Roku 1921 byl vedoucím statistického oddělení ÚV KSR(b). V letech 1932—1936 byl vedoucím správy národohospodářské evidence RSFSR a místopředsedou Státní plánovací komise RSFSR. — 208

SOROKIN P. S. (nar. 1886) — eser, od roku 1918 člen KSR(b). Od roku 1919 vedl zásobovací odbor v Sokolnickém obvodu v Moskvě. V letech 1921—1923 působil jako guberniální komisař zásobování v Moskvě. V dalších letech pracoval v Moskevské spotřební komunitě, v lidovém komisariátu vnitřního obchodu, Ústředním svazu spotřebních družstev aj. Byl členem výkonného výboru guberniálního sovětu v Moskvě a členem moskevského sovětu. — 85

SOSNOVSKIJ L. S. (1886—1937) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1918—1924 redigoval (s přestávkami) list Bědnota. Roku 1921 byl vedoucím oddělení agitace a propagandy ÚV KSR(b). Za diskuse o odborech v letech 1920—1921 podporoval platformu Trockého. Na XV. sjezdu VKS(b) v roce 1927 byl vyloučen ze strany. V roce

1935 mu bylo členství ve straně obnoveno, ale v roce 1936 byl z VKS(b) znovu vyloučen (viz též sv. 45). — 198, 262, 342

STALIN J. V. (vl. jm. Džugašvili) (1879—1953) — člen SDDSR od roku 1898. Stranicky pracoval v Tiflisu [Tbilisi], Baku, Batumi a v Petrohradu. V lednu 1912 byl kooptován do ÚV zvoleného na VI. (pražské) konferenci SDDSR; podílel se na redigování bolševického listu Pravda. Za Říjnové revoluce se stal členem vojenského revolučního ústředí pro řízení povstání. Na II. celoruském sjezdu sovětů byl zvolen lidovým komisařem pro národnostní záležitosti. V době cizí vojenské intervence a občanské války byl členem Revoluční vojenské rady republiky a odpovídal za stranickou práci na několika frontách. V roce 1922 byl zvolen generálním tajemníkem ÚV KSR(b). Od roku 1941 byl předsedou rady lidových komisařů, později rady ministrů SSSR. Za Velké vlastenecké války byl předsedou Státního výboru obrany, lidovým komisařem obrany a vrchním velitelem sovětských ozbrojených sil.

V odpovědných stranických a státních funkcích se dopustil hrubého porušování leninských zásad kolektivního vedení, norem stranického života a socialistické zákonnosti. — 25, 32, 58, 105, 143—146, 154, 158, 166, 169, 171—172, 184, 193, 233, 247, 251, 258—261, 274, 276, 286, 300, 333, 336, 349, 354

STARKOV V. V. (1869—1925) — účastník revolučního hnutí od 90. let 19. století. V letech reakce stranické činnosti zanechal. Po Říjnové revoluci pracoval v lidovém komisariátu zahraničního obchodu a na obchodním zastupitelství RSFSR v Německu (viz též sv. 16). — 136, 364—366

STĚKLOV J. M. (1873—1941) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1893. Po Říjnové revoluci se stal členem Celoruského ústředního výkonného výboru a redaktorem listu Izvěstija VCIK (viz též sv. 19). — 70—71, 146, 169

STOMOŇAKOV B. S. (1882—1941) — člen SDDSR od roku 1902. V letech 1920—1925 byl obchodním zmocněncem Sovětského Ruska v Berlíně. Od roku 1926 pracoval v kolegiu lidového komisariátu zahraničních věcí. V letech 1934—1938 zastával funkci náměstka lidového komisaře zahraničních věcí (viz též sv. 45). — 20, 42, 47, 56—57, 65, 74, 136, 201, 343—344, 364

STRUMILIN S. G. (vl. jm. Strumillo-Petraškevič) (nar. 1877) — člen KSR(b) od roku 1923, ekonom a statistik. V letech 1921 až 1937

pracoval ve Státní plánovací komisi RSFSR (později SSSR) (viz též sv. 13). — 23, 181

ŠTUNKEL B. E. (1882—1938) — inženýr elektrotechnik. V letech 1920—1922 byl předsedou technické rady a členem kolegia Hlavní správy kovoprůmyslu, později byl místopředsedou výboru pro elektrifikaci Donbasu (viz též sv. 44). — 258

SUCKEVER M. M. — v roce 1921 pracovník moskevské národohospodářské rady. — 204

SVERDLOV V. M. (1886—1940) — člen SDDSR v letech 1902—1909, později bez politické příslušnosti. V letech 1919—1920 byl náměstkem lidového komisaře dopravy a předsedou Nejvyšší rady pro železniční a vodní dopravu. V dalších letech pracoval v Nejvyšší národohospodářské radě: byl členem jejího předsednictva, pracovníkem vědeckotechnického odboru a také odboru pro důlní hospodářství (viz též sv. 51). — 238

SVIDĚRSKIJ A. I. (1878—1933) — význačný sovětský státník, člen SDDSR od roku 1899. Po Říjnové revoluci se stal členem kolegia lidového komisariátu zásobování, od května 1921 členem kolegia dělnicko-rolnické inspekce. V letech 1923—1928 byl náměstkem lidového komisaře zemědělství RSFSR. Od roku 1929 působil jako zplnomocněný diplomatický zástupce SSSR v Lotyšsku (viz též sv. 39). — 198

ŠAFRANSKIJ I. O. (1891—1954) — člen SDDSR od roku 1917, účastník občanské války. V květnu a červnu 1921 pracoval v Samarkandu jako tajemník oblastního výboru Komunistické strany Turkestánu a později jako předseda oblastní stranické kontrolní komise. — 15

ŠAPOVALOV A. S. (1871—1942) — narodovoljec. Od roku 1895 byl členem Svazu boje za osvobození dělnické třídy. V roce 1906 emigroval a podílel se na činnosti bolševických organizací v zahraničí. V roce 1917 se vrátil do Ruska. Po Říjnové revoluci pracoval ve státních a stranických orgánech. Na XIII. sjezdu KSR(b) byl zvolen členem ústřední kontrolní komise. V posledních letech života se zabýval literární činností (viz též sv. 51) — 245

ŠATELEN M. A. (1866—1957) — inženýr elektrotechnik, významný vědec, od roku 1931 člen korespondent Akademie věd SSSR, hrdina socialistické práce (1956), zasloužilý činitel vědy a techniky RSFSR

(1934) a Uzbecké SSR (1943). Od dubna 1921 byl členem Státní plánovací komise (viz též sv. 51). — s. 277

ŠEJNMAN A. L. (1886—1944) — člen SDDSR od roku 1903. Od roku 1918 pracoval v různých funkcích v lidovém komisariátu financí, lidovém komisariátu zásobování a lidovém komisariátu vnitřního a zahraničního obchodu: byl náměstkem lidového komisaře vnitřního a zahraničního obchodu, poté členem vedení Státní banky RSFSR, předsedou vedení Státní banky SSSR a náměstkem lidového komisaře financí SSSR (viz též sv. 35). — 298

ŠEJNMAN M. M. — 84, 363

ŠELECHES J. S. (asi 1874—1921) — bývalý majitel klenotnictví a hodinářství. Pro rozkrádání státních cenností byl vojenským kolegím Nejvyššího soudu odsouzen k trestu smrti zastřelením. — 134, 160

ŠKLOVSKIJ G. L. (1875—1937) — člen SDDSR od roku 1898. Od roku 1909 žil v emigraci. V letech 1918—1925 působil v diplomatických službách. V 30. letech se stal obětí represí. Byl posmrtně rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 49). — 47—48

ŠLICHTER A. G. (1868—1940) — člen SDDSR od roku 1891. Po Říjnové revoluci zastával funkci lidového komisaře zemědělství a lidového komisaře zásobování RSFSR. V roce 1921 byl jmenován zplnomocněným diplomatickým zástupcem v Rakousku a zmocněncem lidového komisariátu zahraničních věcí na Ukrajině. Od roku 1927 byl lidovým komisařem zemědělství na Ukrajině. V roce 1923 se stal členem ÚV Komunistické strany Ukrajiny (bolševiků), v letech 1923—1924 byl členem organizačního byra, v letech 1925—1937 kandidátem politického byra ÚV Komunistické strany Ukrajiny (bolševiků) (viz též sv. 42). — 45—46, 100

ŠLJAPNIKOV A. G. (1885—1937) — člen SDDSR od roku 1901. Po Říjnové revoluci byl lidovým komisařem práce, později pracoval v odborech a v hospodářských orgánech. V letech 1919—1922 byl předsedou ÚV Svazu kovodělníků, od května 1921 členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady (viz též sv. 49). — 140, 368

ŠMERAL Bohumír (1880—1941) — významný představitel československého a mezinárodního dělnického hnutí, jeden ze zakladatelů

- KSČ. Od roku 1897 byl činný v sociálně demokratickém hnutí, přispíval do listu Právo lidu. Aktivně se účastnil vedení revolučního a národně osvobozenického hnutí československé dělnické třídy. Od roku 1918 vedl boj levého křídla sociální demokracie za vytvoření marxisticko-leninské strany dělnické třídy. Po založení KSČ v roce 1921 byl členem jejího ÚV. V letech 1921—1929 a od roku 1935 byl členem exekutivy Komunistické internacionály. Od roku 1938 žil v SSSR. — 26, 55, 156
- ŠMIDT V. V. (1886—1940) — člen SDDSR od roku 1905. V letech 1918—1928 vykonával funkci tajemníka Celoruské (později Vše-svazové) ústřední rady odborů, později byl lidovým komisařem práce a od roku 1928 místopředsedou rady lidových komisařů SSSR. Na VII., XIV. a XV. sjezdu VKS(b) byl zvolen členem jejího ústředního výboru (viz též sv. 44). — 381
- ŠTEJN B. J. (1892—1961) — člen VKS(b) od roku 1926. V letech 1918 až 1920 působil na Ukrajině a zabýval se novinářskou, kulturně osvětovou a hospodářskou činností. V letech 1920—1952 pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí. Poté se až do roku 1959 zabýval vědeckovýzkumnou a pedagogickou činností. — 49—50
- ŠVECOV A. I. (1889—1943) — pracovník v oblasti družstevnictví; v letech 1914—1918 eser, později člen KSR(b). V letech 1921 až 1924 zastupoval předsedu Ústředního svazu spotřebních družstev, od roku 1925 byl předsedou Celoruské družstevní banky. Věnoval se také pedagogické činnosti. — 218
- ŠVEDČIKOV K. M. (1884—1952) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1918—1924 byl mimořádným zmocněncem rady lidových komisařů pro záležitosti papírenského průmyslu a tisku (viz též sv. 51). — 128
- TANCHILEVIČ G. M. (nar. 1888) — od května 1918 pracovník odboru kontroly a později člen výboru pro koncese v ústřední průmyslově ekonomické správě Nejvyšší národohospodářské rady. — 56
- TEODOROVIČ I. A. (1875—1940) — účastník revolučního hnutí od roku 1895, člen SDDSR od jejího založení. Za občanské války bojoval v partyzánských oddílech proti Kolčakovi. Od roku 1920 pracoval v lidovém komisariátu zemědělství. V letech 1928—1930 byl generálním tajemníkem Rolnické internacionály (viz též sv. 44). — 18, 32, 81—82, 129, 141

TEUMIN I. V. (1872—1936) — člen KSR(b) od roku 1920, dříve člen Bundu. Po Říjnové revoluci pracoval v zásobovacích orgánech na Ukrajině. Od července 1921 působil jako zmocněnec lidového komisariátu zahraničního obchodu v Bělorusku a od roku 1922 v Kirgizské republice. Od roku 1925 pracoval ve Státní obchodní kanceláři pro dovoz a vývoz a v akciové společnosti Kožimport. — 296

TICHVINSKIJ M. M. (1868—1921) — inženýr chemie, profesor. Po Říjnové revoluci byl profesorem technologického a báňského institutu v Petrohradu a vedl laboratorní oddělení Hlavního výboru pro ropný průmysl Nejvyšší národohospodářské rady. V roce 1921 se zúčastnil spiknutí proti sovětské moci. Na příkaz petrohradské mimořádné komise ze dne 24. srpna 1921 byl zastřelen (viz též sv. 52). — 202

TOMSKIJ M. P. (1880—1936) — člen SDDSR od roku 1904. Po Říjnové revoluci stál v čele předsednictva Celoruské ústřední rady odborů. Od května 1921 byl předsedou komise CÚVV a RLK RSFSR pro záležitosti Turkestánu. Od VIII. sjezdu KSR(b) v roce 1919 byl členem ÚV KSR(b), od XI. sjezdu členem politického byra KSR(b) (viz též sv. 50). — 130—131, 223—224, 230, 302—303

TRIFONOV V. A. (1888—1938) — člen SDDSR od roku 1904. Od června 1921 zastupoval ředitele Hlavní správy paliv, byl předsedou Celoruského syndikátu pro obchod s ropou a předsedou vojenského kolegia Nejvyššího soudu (viz též sv. 52). — 309, 357.

TROCKIJ L. D. (vl. jm. Bronštejn) (1879—1940) — člen SDDSR od roku 1897. V letech reakce a nového revolučního rozmachu byl likvidátorem. V roce 1912 zorganizoval protistranický srpnový blok. Za první světové války žil ve Švýcarsku, Francii a Americe, redigoval menševický list Naše slovo. Po únorové revoluci 1917 se vrátil z emigrace, vstoupil do skupiny mezirajonovců a společně s nimi byl na VI. sjezdu přijat do SDDSR(b). Po Říjnové revoluci byl lidovým komisařem zahraničních věcí, lidovým komisařem vojenství a vojenského námořnictva, předsedou Revoluční vojenské rady republiky a členem politického byra ÚV a exekutivy Kominterny (viz též sv. 45). — 94, 97, 100, 105—106, 136—137, 143—146, 168—169, 233, 270—271, 273, 319

TROJANOVSKIJ A. A. (1882—1955) — člen SDDSR od roku 1907. Od roku 1921 pracoval v lidovém komisariátu dělnicko-rolnické inspekce (viz též sv. 48). — 314

TYSZKA Jan (vl. jm. Jogiches Leo) (1867—1919) — významný činitel polského a německého dělnického hnutí. Patřil k zakladatelům Sociální demokracie Království polského a stal se členem jejího vedení. Za první světové války žil v Německu, spolupracoval s německou sociální demokracií a podílel se na založení Spartakova svazu. Podílel se na založení Komunistické strany Německa a byl zvolen tajemníkem jejího ústředního výboru. V březnu 1919 byl zatčen a v berlínském vězení zavražděn (viz též sv. 21). — 96

UGLANOV N. A. (1886—1940) — člen SDDSR od roku 1907. V letech 1920—1921 byl nejdříve členem a později tajemníkem guberniálního výboru KSR(b) v Petrohradu a rovněž tajemníkem petrohradské odborové rady. V letech 1922—1924 působil jako tajemník guberniálního výboru v Nižním Novgorodu (Gorkij), od září 1924 byl tajemníkem moskevského výboru KSR(b) a posléze tajemníkem ÚV KSR(b) (viz též sv. 52). — 243, 261, 317—318

UCHANOV K. V. (1891—1937) — člen SDDSR od roku 1907. Stranicky pracoval v Ivanovsko-vozněsenské a Kostromské gubernii a v Petrohradu. Od začátku únorové revoluce 1917 byl členem moskevského sovětu. V roce 1921 vykonával funkci předsedy rogožsko-simonovského sovětu v Moskvě. Byl delegátem X. sjezdu KSR(b), podílel se na likvidaci kronštadtské vzpoury. Později byl ředitelem závodu Dynamo a posléze řídil elektrotechnický trust. V roce 1926 se stal předsedou moskevského sovětu. V letech 1932—1934 byl náměstkem lidového komisaře zásobování SSSR. Od roku 1934 působil jako lidový komisař místního průmyslu a od října 1936 jako lidový komisař lehkého průmyslu RSFSR. Od XII. sjezdu strany byl členem ÚV KSR(b). — 58, 61

ULJANOVÁ M. I. (1878—1937) — členka SDDSR od roku 1898, mladší sestra V. I. Lenina. V letech 1917—1929 byla členkou redakce Pravdy (viz též sv. 46). — 70

UNŠLICH I. S. (1879—1938) — člen SDDSR od roku 1900. Od dubna 1921 do podzimu 1923 byl místopředsedou Celoruské mimořádné komise pro boj s kontrarevolucí a sabotážemi (viz též sv. 51). — 28, 51—52, 137, 159—160, 169—170, 231, 297, 371

URQUHART Leslie (1874—1933) — anglický finančník a průmyslník, báňský inženýr. V letech 1921—1922 jednal se sovětskou vládou o udělení koncese na své někdejší podniky v Rusku (viz též sv. 45). — 56, 161—162, 225, 277, 319, 346—347, 352, 361

- VALAJEV A. A. (1877—1928) — družstevní ekonom. V letech 1903—1917 pracoval v úvěrovém družstevnictví a patřil k menševikům. Za únorové revoluce 1917 sympatizoval s kadety. Po Říjnové revoluci nebyl politicky organizován. Působil v lidovém komisařátu zásobování. Od září 1921 do ledna 1922 byl členem mimořádné komise pro export při Radě práce a obrany. V dalších letech zastával různé funkce v obchodních společnostech. — 193
- VASKOV N. N. (1874—1953) — inženýr elektrotechnik. V letech 1920—1921 vedl v Nejvyšší národohospodářské radě odbor pro využití elektřiny. Od roku 1921 byl členem Státní plánovací komise a Státní komise pro elektrifikaci Ruska (viz též sv. 52). — 107—108, 124, 152, 389—390, 394—395, 403—404
- VETČINKIN N. S. (1886—1960) — dopravní inženýr, člen VKS(b) od roku 1928. V letech 1921—1927 pracoval v ústřední výrobně ekonomické správě Nejvyšší národohospodářské rady a později ve Státní plánovací komisi SSSR. Současně se zabýval pedagogickou a vědeckou činností na vysokých školách, ve vědeckovýzkumných ústavech dřevařského průmyslu a v Hlavní správě Severní mořské cesty. Je autorem několika vynálezů a publikací o mechanizaci silniční dopravy. — 196, 309
- VIŠŇAK J. I. (1886—1948) — elektrotechnický inženýr, člen SDDSR od roku 1906. V letech 1907—1917 žil ve Francii, v roce 1910 se stal členem Francouzské socialistické strany. Po Říjnové revoluci se zabýval vojenskou činností na Sibiři a na Krymu. V letech 1921—1924 a 1928—1930 pracoval v sovětských obchodních zastupitelstvích v zahraničí. V dalších letech zastával vedoucí funkce v hospodářských orgánech a věnoval se inženýrství. — 210, 370
- VLADIMIROV M. K. (vl. jm. Šejnfinkel) (1879—1925) — člen SDDSR od roku 1903. Roku 1921 zastával funkci lidového komisaře zásobování a později lidového komisaře zemědělství Ukrajiny (viz též sv. 46). — 17—18, 91—94, 127—128, 156—157, 204, 395—396
- VLADIMIRSKIJ M. F. (1874—1951) — účastník revolučního hnutí od roku 1895. V letech 1919—1921 byl členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady (viz též sv. 39). — 216, 315, 318
- VOJKOV P. L. (1888—1927) — člen SDDSR(b) od srpna 1917. V letech

1920—1924 byl členem kolegia lidového komisariátu zahraničního obchodu (viz též sv. 52). — 324—325

VOLIN B. M. (1886—1957) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1921—1924 byl členem redakce listu Rabočaja Moskva (viz též sv. 50). — 194

VOJKOV J. Z. (nar. 1883) — člen KSR(b) od roku 1920. V září až říjnu 1921 vedl informační odbor komise Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů pro pomoc hladovějícím a zároveň odbor pro vědu a knihovnictví Státní plánovací komise při Radě práce a obrany. Později pracoval v hospodářských orgánech a zabýval se pedagogickou činností. — 238

WALLENIUS Allan (1890—1942) — finský komunista, účastník finské revoluce v roce 1918. Podílel se na činnosti III. kongresu Komunistické internacionály, do roku 1925 byl členem exekutivy Kominterny. V letech 1925—1939 působil v Americe a ve skandinávských zemích. Byl členem ÚV Komunistické strany USA. Od roku 1930 vedl sekci skandinávských zemí na Komunistické univerzitě národnostních menšin Západu J. J. Marchlewského [existovala v Moskvě v letech 1921—1936] aj. — 170

WEYDEMEYER Joseph (1818—1866) — významný představitel německého a amerického dělnického hnutí, Marxův a Engelsův přítel a spolojobovník (viz též sv. 33). — 242

ZAKS S. M. (vl. jm. Gladněv) (1884—1937) — publicista. Po vstupu do SDDSR byl menševikem, v roce 1906 se přiklonil k bolševikům. Po Říjnové revoluci pracoval ve státních a stranických vydavatelstvích, byl referentem RLK pro otázky kultury, později zastával funkce v hospodářském aparátu (viz též sv. 48). — 233

ZAJUCKIJ P. A. (1887—1937) — člen SDDSR od roku 1907, dříve eser. V roce 1921 byl členem a tajemníkem předsednictva CÚVV (viz též sv. 44). — 276, 317

ZETKINOVÁ Clara (1857—1933) — významná funkcionářka německého a mezinárodního dělnického hnutí, spoluzakladatelka Komunistické strany Německa. Stála na levém křídle německé sociální demokracie. Na III. kongresu Komunistické internacionály byla zvolena do exekutivy Kominterny, řídila mezinárodní sekretariát žen. Od roku

1924 byla stálou předsedkyní Mezinárodní rudé pomoci (viz též sv. 44). — 96—97

ZINOVJEV G. J. (vl. jm. Radomyslskij) (1883—1936) — člen SDDSR od roku 1901. Po Říjnové revoluci byl předsedou petrohradského sovětu a až do roku 1926 členem politického byra ústředního výboru, v letech 1919—1926 předsedou exekutivy Komunistické internacionály (viz též sv. 45). — 30, 34, 63, 68, 96—97, 101, 113, 138, 143—146, 163—164, 169, 214, 243, 253, 260—261

ZOLOTOVSKIJ G. A. — inženýr, pracovník vojenského odboru Nejvyšší národohospodářské rady. — 90—91

ZUBANOV F. S. (1897—1956) — elektrotechnik. V roce 1921 pracoval v elektrotechnickém odboru Kaširské hydroelektrárny. Později pracoval v různých stavebních organizacích. — 398

ZUBANOV V. S. (1888—1952) — elektrotechnický inženýr. Do roku 1921 řídil elektrárnu simbirské muniční továrny. Od prosince 1921 do června 1924 pracoval jako technik v Kaširské hydroelektrárně a řídil vybudování elektrické sítě pro přenos elektrické energie z Kaširy do Moskvy. — 398

ŽUKOV V. D. (nar. 1886) — v roce 1921 vedoucí pracovník uralské oblastní hospodářské rady. — 269

ZEMĚPISNÉ NÁZVY

Dříve

Angora
Bachmut
Caricyn
Dětskoje selo
Jekatěrinburg
Krasnokokšajsk
Marksštadt
Nikolajevsk
Novonikolajevsk
Perm
Revel
Ridder
Samara
Simbirsk
Tiflis
Vjatka
Vladikavkaz

Nyní

Ankara
Arťomovsk
Volgograd
Puškin
Sverdlovsk
Joškar Ola
Marks
Kustanaj
Novosibirsk
Molotov
Tallin
Leninogorsk
Kujbyšev
Uljanovsk
Tbilisi
Kirov
Ordžonikidze

OBSAH

Předmluva		7—14
	1921	
1 TELEGRAM SAMARKANDSKÝM KOMUNISTŮM. 27. června		15
+ 2 VŠEM LIDOVÝM KOMISAŘŮM NEBO JEJICH NÁMĚSTKŮM. 27. června		15—16
3 RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ A LIDOVÉMU KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ TURKESTÁNSKÉ REPUBLIKY. 27. června		16
* 4 LIDOVÉMU KOMISARIÁTU POŠT A TELEGRAFŮ. 27. června		17
5 TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU, M. K. VLADIMIROVOVI A ÚV KSU(b). 28. června		17—18
6 I. A. TEODOROVIČOVI. 28. června		18
+ 7 RUMJANCEVOVU MUZEU. 28. června		19
8 TELEGRAM G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 29. června		19
9 N. P. GORBUNOVOVI. 30. června		20
10 B. S. STOMOŇAKOVOVI. 30. června		20
11 TELEFONOGRAM A. M. LEŽAVOVI. 30. června		21
12 G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 2. července		21—25
13 PŘÍKAZ L. A. FOTIJEVÉ. Mezi 4. a 9. červencem		25
14 TELEGRAM G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 4. července		25

+ Křížkem jsou označeny titulky převzaté podle originálu.

* Dokumenty označené hvězdičkou byly v 5. ruském vydání uveřejněny poprvé.

*15	VÝMĚNA POZNÁMEK MEZI V. I. LENINEM A BOHUMÍREM ŠMERALEM. <i>Nejpozději 5. července</i>	26
*16	POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b). <i>5. července</i>	26
17	V. D. KAJŠAROVVI. <i>6. července</i>	27
*18	G. V. ČIČERINOVVI. <i>6. nebo 7. července</i>	27
*19	G. V. ČIČERINOVVI. <i>7. července</i>	27—28
*20	NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADĚ, LIDOVÉMU KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ, STÁTNÍ PLÁNOVACÍ KOMISI, DĚLNICKO-ROLNICKÉ INSPEKCI, CELORUSKÉ ÚSTŘEDNÍ RADĚ ODBORŮ. <i>7. července</i>	28
21	V. M. MOLOTOVOVI. <i>7. července</i>	28—29
*22	A. I. RYKOVVI A V. M. MOLOTOVOVI. <i>7. července</i>	29
23	ÚČASTNÍKŮM SCHŮZE KOMISE III. KONGRESU KOMINTERNY PRO OTÁZKY TAKTIKY. <i>7. července</i>	30
*24	JOSEPHU FRANCEOVI. <i>8. července</i>	31
25	POZNÁMKY NA TELEGRAMU Z VESJEGONSKA A PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE. <i>8. července</i>	31—32
26	L. A. FOTIJEVOVÉ. <i>8. července</i>	32
27	V. S. DOVGÁLEVSKÉMU. <i>8. července</i>	33
28	ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b). <i>8. července</i>	33
*29	G. J. ZINOVJEVOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). <i>Nejdříve</i> <i>9. července</i>	34
30	N. P. BRJUCHANOVVI. <i>10. července</i>	34—35
31	I. T. SMILGOVI. <i>10. července</i>	35—36
32	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. <i>10. července</i>	36
33	N. P. BRJUCHANOVVI, A. M. LEŽAVOVI A V. A. AVANĚSOVVI. <i>11. července</i>	37
34	I. T. SMILGOVI. <i>11. července</i>	37
*35	V. M. MOLOTOVOVI PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b). <i>11. července</i>	38
*36	F. A. ROTŠTEJNOVI. <i>11. července</i>	38
37	V. A. SMOLJANINOVVI. <i>11. července</i>	39
	1	39
	2	39

38	A. I. RYKOVŮVI. 12. července	39—40
39	PÍSEMNÉ VZKAZY SEKRETÁŘKÁM. 12. července	40
	1 L. D. GRIBANOVŮVÉ	40
	2 L. A. FOTIJEVŮVÉ	40
40	R. A. PETERSONŮVI. 12. července	40—41
41	N. A. SEMAŠKŮVI. 12. července	41
42	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 12. července	42
43	A. D. CJURUPOVI. Mezi 12. a 16. červencem	42
44	A. A. KOROSTĚLJOVŮVI. 13. července	43
45	PŘÍKAZ L. A. FOTIJEVŮVÉ A DOPIS P. A. BOGDANOVŮVI, I. T. SMILGOVI, G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU A A. I. RYKOVŮVI. 13. července	43—44
46	L. A. FOTIJEVŮVÉ. 13. července	44
47	M. M. BORODINŮVI. 13. července	45
48	TELEFONOGRAM A G. ŠLICHTEROVI. 13. července	45—46
49	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE A VZKAZ PRO A. S. JENUKIDZEHO. 13. července	46
50	TELEFONOGRAM A. I. RYKOVŮVI A V. M. MOLOTOVŮVI. 13. července	46—47
*51	V. M. MOLOTOVŮVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 13. července	47
*52	G. L. ŠKLOVSKÉMU. Mezi 13. a 19. červencem	47—48
53	PŘÍKAZ L. A. FOTIJEVŮVÉ A TELEFONOGRAM V. A. AVANĚSOVŮVI, A. S. JENUKIDZEMU A A. J. BĚLEŇKÉMU. 13. července	48
+ 54	PŘEDSEDOVI NEBO MÍSTOPŘEDSEDOVI MALÉ RADY LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. 14. července	49
55	A. A. KOROSTĚLJOVŮVI. 15. července	49—50
*56	PŘEDSEDOVI MALÉ RADY LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. 15. července	50
57	F. E. DZERŽINSKÉMU A I. S. UNŠLICHTŮVI. 15. července	51
*58	L. B. KRASINŮVI. 15. července	51
59	G. V. ČIČERINŮVI. 15. července	52—53
*+ 60	DOPLŇK K DOPISU O FRANCEŮVI. Nejdříve 15. července	53
*61	I. T. SMILGOVI. 15. července	53

62	L. B. KRASINOVÍ. 16. července	54
*63	G. V. ČIČERINOVÍ. 16. července	54
64	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. Před 17. červencem	55
65	TELEFONOGRAM T. L. AXELRODOVI. 17. července	55
66	TELEFONOGRAM P. A. BOGDANOVÍ. 17. července	56
67	TELEFONOGRAM G. D. CJURUPOVI. 17. července	56
68	TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVÍ. 17. července	57
69	TELEFONOGRAM I. I. SKVORCOVOVI-STĚPANOVÍ. 17. července	57
70	TELEFONOGRAM G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 17. července	58
+ 71	PŘEDSEDNICTVU ROGOŽSKO-SIMONOVSKÉHO SOVĚTU ZÁSTUPCŮ. 17. července	58—61
72	TELEGRAM SJEZDU SOVĚTŮ V SIMBIRSKÉM ÚJEZDU. 18. nebo 19. července	61
73	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE A TELEGRAM POLONSKÉMU. 19. července	62
74	TELEFONOGRAM M. I. KALININOVÍ A L. B. KAMENĚVOVI. 19. července	62—63
75	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE A VZKAZ L. G. LEVINOVÍ. 19. července	63
76	ODPOVĚDI NA DOPIS S. SAIDA-GALIJEVA. 20. července	64
77	TELEFONOGRAM B. S. STOMOŇAKOVÍ. 20. července	65
78	Hlavnímu výboru pro uhelný průmysl. 20. července	65—66
79	L. B. KRASINOVÍ A V. S. DOVGALEVSKÉMU. 20. července	66
80	M. I. FRUMKINOVÍ. 20. července	67
81	OBČANŮM OBCE GORKI. 20. července	67
82	RICHARDU MÜLLEROVI A HEINRICHU MALZAHNOVI. 20. července	68
*83	I. S. LOBAČOVÍ A A. I. RYKOVÍ. 20. července	69
*84	G. V. ČIČERINOVÍ. 20. července	69—70

85	V. A. SMOLJANINOVŮVI. 21. července	70
86	J. M. STĚKLOVŮVI, M. I. ULJANOVÉ, V. A. KARPINSKÉMU A G. I. KRUMINŮVI. 21. července	70—71
87	TELEFONOGRAM ÚSTŘEDNÍ AGENTUŘE CÚVV PRO DISTRIBUCI TISKU. 21. července	72
88	TELEFONOGRAM M. I. KALININŮVI, A. S. JENUKIDZEMU A V. A. SMOLJANINOVŮVI. 21. července	72—73
89	TELEFONOGRAM A. I. RYKOVŮVI. 22. července	73
90	V. M. BAŽANOVŮVI A S. A. GECOVŮVI. 22. července	74
91	L. A. FOTIJEVŮVÉ. 23. července	74
92	V. A. SMOLJANINOVŮVI. Mezi 23. a 25. červencem	75
93	M. A. KRUČINSKÉMU. 23. července	75
94	POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b). 23. července	75
95	VEDENÍ ÚSTŘEDNÍHO SVAZU SPOTŘEBNÍCH DRUŽSTEV A PŘÍKAZ L. A. FOTIJEVŮVÉ. 24. července	76
96	POZNÁMKY NA TELEGRAMU Z INZY A VZKAZ N. P. BRJUCHANOVŮVI, V. A. AVANĚSOVŮVI A V. M. MOLOTOVŮVI. 24. července	77
97	A. I. POŤAJEVŮVI A V. A. AVANĚSOVŮVI. 24. července	77—78
98	A. I. POŤAJEVŮVI. 24. července	78—79
99	N. P. BRJUCHANOVŮVI. 24. července	79
*100	V. A. SMOLJANINOVŮVI. 24. července	79
101	I. P. BABKINŮVI. 24. července	80
102	A. I. RYKOVŮVI. 24. července	80—81
103	V. M. MOLOTOVŮVI. 24. července	81
104	N. OSINSKÉMU. Po 24. červenci	81—82
105	TELEFONOGRAM V. A. SMOLJANINOVŮVI. 25. července	82
106	TELEFONOGRAM V. M. MOLOTOVŮVI. 25. července	83
107	TELEFONOGRAM L. B. KRASINŮVI. 25. července	83

108	TELEFONOGRAM N. L. MEŠČERJAKOVVI. 25. července	84
109	G. V. ČIČERINOVVI. 25. července	84
110	TELEFONOGRAM PŘEDSEDNICTVU MOSKEVSKÉHO SOVĚTU. 25. července	85
111	G. V. ČIČERINOVVI. 25. července	85—86
*112	TELEFONOGRAM V. M. MOLOTOVOVI PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b). 25. července	86
*113	TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVVI. 25. července	87
*114	G. V. ČIČERINOVVI. 25. července	87
115	A. A. KOROSTĚLJOVVI. 26. července	88—89
116	M. M. BORODINOVVI. 26. července	89
*117	L. B. KRASINOVVI. 26. července	90
118	POZNÁMKY NA DOPISU V. D. KAJSAROVA A VZKAZ V. A. SMOLJANINOVVI. 27. července	90—91
119	A. I. RYKOVVI. 27. července	91
*120	V. A. SMOLJANINOVVI. 27. července	91
121	ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU S M. K. VLADIMIROVEM A P. I. POPOVEM. 28. července	91—94
122	POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b). 28. července	94
123	TELEFONOGRAM ÚSTŘEDNÍMU STATISTICKÉMU ÚŘADU. 28. července	95
124	G. J. ZINOVJEVVI. 28. července	96—97
125	L. B. KRASINOVVI. 28. července	97
126	POZNÁMKY NA ŽÁDOSTI SVAZU JIHORUSKÝCH KOLONISTŮ A VZKAZ V. A. SMOLJANINOVVI. 29. července	98
127	L. M. CHINČUKOVVI. 29. července	98—99
*128	V. M. MOLOTOVOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 29. července	100
129	A. G. ŠLICHTEROVI. 29. července	100
*130	V. M. MOLOTOVOVI. <i>Nejdříve</i> 29. července	101
*131	V. M. MOLOTOVOVI. 29. července	101
+132	TELEFONOGRAM PŘEDSEDOVI MOSKEVSKÉ GUBERNIÁLNÍ SPOTŘEBNÍ KOMUNY. 30. července	102
133	V. A. SMOLJANINOVVI. 30. července	103

134	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 30. července	103
135	L. B. KRASINOVÍ. 30. července	103—104
136	V. A. SMOLJANINOVŮVI. 30. července	104
137	F. E. DZERŽINSKÉMU. 30. července	104
*138	L. D. TROCKÉMU. 30. července	105
139	N. A. RESKEMU. 31. července	105—106
*140	L. B. KAMENĚVOVI. <i>Koncem července nebo začátkem srpna</i>	106
141	TELEFONOGRAM N. N. VAŠKOVŮVI. <i>1. srpna</i>	107
142	G. I. MJASNIKOVŮVI. <i>1. srpna</i>	108
143	TELEFONOGRAM V. A. ANTONOVŮVI-OVSEJENKOVŮVI. <i>1. srpna</i>	109
144	V. V. ADORATSKÉMU. <i>2. srpna</i>	109—110
145	V. D. BONČOVŮVI-BRUJEVIČOVŮVI. <i>Nejpozději 2. srpna</i>	110—111
146	L. K. MARTENSOVI. <i>2. srpna</i>	111—112
147	TELEGRAM M. L. RUCHIMOVÍČOVŮVI. <i>2. srpna</i>	112
+148	TELEFONOGRAM ZÁSTUPCI VEDOUcíHO ÚSTŘEDNíHO STATISTICKÉHO ÚŘADU. <i>2. srpna</i>	112—113
149	TELEFONOGRAM T. L. AXELRODOVI. <i>2. srpna</i>	113
150	V. A. SMOLJANINOVŮVI. <i>2. srpna</i>	114
*151	G. V. ČIČERINOVŮVI. <i>3. srpna</i>	114
152	A. V. LUNAČAŘSKÉMU. <i>3. srpna</i>	115
153	M. N. POKROVSKÉMU. <i>Nejdříve 3. srpna</i>	116
154	M. I. FRUMKINOVŮVI. <i>4. srpna</i>	116—117
155	TELEFONOGRAM V. A. SMOLJANINOVŮVI. <i>4. srpna</i>	118
*156	TELEFONOGRAM V. M. MOLOTOVOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). <i>4. srpna</i>	118—119
157	RADIOTELEGRAM VŠEM GUBERNIÁLNÍM A ÚJEZDNÍM HOSPODÁŘSKÝM RADÁM. <i>Nejdříve 4. srpna</i>	119
158	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. <i>5. srpna</i>	120
159	TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVŮVI. <i>5. srpna</i>	120
160	A. I. POŤAJEVOVI. <i>5. srpna</i>	121
161	TELEGRAM N. M. KNIPOVÍČOVŮVI. <i>5. srpna</i>	121—122

*162 L. B. KAMENĚVOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 5. srpna	122
*163 N. P. GORBUNOVOVI. 5. srpna	123
164 V. A. SMOLJANINOVOVI. 5. srpna	123
165 TELEFONOGRAM F. E. DZERŽINSKÉMU. 5. srpna	123—124
166 TELEFONOGRAM G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 5. srpna	124
167 V. A. SMOLJANINOVOVI A ČLENŮM RADY PRÁCE A OBRANY. 5. srpna	124—125
168 V. S. DOVGALJEVSKÉMU. 6. srpna	126
169 ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU S M. K. VLADIMIROVEM. 6. srpna	127—128
170 PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 6. srpna	128
171 K. M. ŠVEDČIKOVOVI. 6. srpna	128
*172 TELEFONOGRAM V. A. SMOLJANINOVOVI. 6. srpna	129
173 LIDOVÉMU KOMISARIÁTU ZEMĚDĚLSTVÍ A STÁTNÍMU NAKLADATELSTVÍ. 7. srpna	129—130
174 M. P. TOMSKÉMU. 7. srpna	130—131
175 G. I. SAFAROVOVI. 7. srpna	131
176 TELEFONOGRAM M. F. PREOBRAŽENSKÉMU. 7. srpna	132
177 VZKAZ SEKRETÁŘCE. 8. srpna	132
178 MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. 1 Mezi 8. a 11. srpnem	132—133
2 11. srpna	133
3 19. srpna	133
179 G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 9. srpna	134
180 G. I. BOKIJOVI. 9. srpna	134
181 A. M. GORKÉMU. 9. srpna	135
182 POZNÁMKY NA RADIOTELEGRAMU B. S. STOMOŇAKOVA A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 11. srpna	136
*183 V. M. MOLOTOVOVI PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b). 11. srpna	136—137
184 TELEFONOGRAM G. V. ČIČERINOVÍ. 11. srpna	138
185 G. J. ZINOVJEVOVI. 11. srpna.	138
186 P. A. BOGDANOVOVI. 11. srpna	139
187 TELEFONOGRAM P. A. BOGDANOVOVI. 11. srpna	139—140

188	L. A. FOTIJEVOVÉ. 11. srpna	140
*189	V. M. MOLOTOVOVI. 11. srpna	140
190	I. A. TEODOROVIČOVI. 12. srpna	141
*191	TELEFONOGRAM L. B. KRASINOVÍ. 12. srpna	141
192	TELEGRAM PERMSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU KSR(b). 12. srpna	142
193	G. V. ČIČERINOVÍ A L. B. KAMENĚVOVI. 13. srpna	142—143
*194	DOPIS G. J. ZINOVJEVOVI A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 13. srpna	143—146
*195	F. A. ROTŠTEJNOVI. 13. srpna	147
196	A. S. KISELJOVOVI. 13. srpna	147
197	A. S. KISELJOVOVI. 13. srpna	148
198	J. A. PREOBRAŽENSKÉMU. 13. srpna	148
199	A. M. LEŽAVOVI. 14. srpna	148
200	L. A. FOTIJEVOVÉ. 15. srpna	149
201	DOPIS P. I. POPOVOVI A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 16. srpna	149—152
202	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 16. srpna	152—153
203	REDAKČÍM LISTŮ IZVĚSTIJA A PRAVDA A V. N. IPATJEVOVI. 17. srpna	153
204	M. I. FRUMKINOVÍ, V. A. AVANĚSOVOVI A J. V. STALINOVÍ. 17. srpna	154
205	TELEFONOGRAM I. S. LOBAČOVOVI. 17. srpna	155
206	TELEGRAM P. L. LAPIŇSKÉMU. 17. srpna	155
207	TELEFONOGRAM SEKRETÁŘCE. 17. srpna	156
208	TELEGRAM M. K. VLADIMIROVOVI. 17. srpna	156
209	TELEFONOGRAM N. P. BRJUCHANOVHOVI. 17. srpna	157
210	TELEGRAM VÝKONNÝM VÝBORŮM GUBERNIÁLNÍCH SOVĚTŮ, ODDĚLENÍM PRO VYUŽITÍ ELEKTŘINY. 18. srpna	157—158
211	TELEFONOGRAM V. A. SMOLJANINOVHOVI. 18. srpna	158
212	J. V. STALINOVÍ. 19. srpna	158
213	L. A. FOTIJEVOVÉ. 19. srpna	159
*214	I. S. UNŠLICHTOVI. 19. srpna	159
215	I. S. UNŠLICHTOVI. 19. srpna	160

216	P. I. POPOVOVI. 20. srpna	160—161
217	VÝMĚNA POZNÁMEK S L. B. KRASINEM. <i>Před 22. srpnem</i>	161
218	TELEFONOGRAM G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 22. srpna	162
219	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 22. srpna	162—163
*220	TELEFONOGRAM G. J. ZINOVJEVOVI. 22. srpna	163—164
221	DOPIS I. T. SMILGOVI A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 22. srpna	164—166
*222	V. A. SMOLJANINOVVI. 23. srpna	166
223	TELEFONOGRAM G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 23. srpna	167
*224	V. M. MOLOTOVOVI PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b). 23. srpna	168
225	TELEFONOGRAM V. A. SMOLJANINOVVI. 23. srpna	168
*226	TELEFONOGRAM ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 23. srpna	169
*227	POZNÁMKA NA DOPISU N. N. JAKOVLEVA A VZKAZ I. S. UNŠLICHTOVI. 23. srpna	169—170
228	VZKAZ L. A. FOTIJEVÉ A DOPIS MATYÁŠI RÁKOSIMU, K. B. RADKOVI, I. S. UNŠLICHTOVI A B. I. REJNŠTEJNOVI. 23. srpna	170
*229	J. V. STALINOVVI A VŠEM ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 26. srpna	171—172
230	TELEFONOGRAM A. V. LUNAČARSKÉMU. 26. srpna	172
231	BHUPENDRANÁTHU DATTOVI. 26. srpna	173
+232	MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. 27. srpna	173
+233	ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b). 29. srpna	174
234	TELEGRAM V. N. KAJUROVOVI. 30. srpna	174
*235	TELEFONOGRAM V. A. SMOLJANINOVVI. 30. srpna	175
236	V. A. SMOLJANINOVVI. 30. srpna	175
*237	V. M. MOLOTOVOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 30. srpna	176

238	POZNÁMKY NA DOPISU R. E. KLASSONA A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 31. srpna	176—177
239	R. E. KLASSONOVÍ. 31. srpna	178
240	V. A. SMOLJANINOVÍ. 31. srpna	179
241	V. A. SMOLJANINOVÍ. 31. srpna	179
242	V. V. ADORATSKÉMU. 31. srpna	180
*243	V. M. MOLOTOVOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 31. srpna	180
244	DOPIS P. I. POPOVOVI A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 1. září	181—183
245	VZKAZ V. A. SMOLJANINOVÍ A TELEFONOGRAM P. A. BOGDANOVÍ. 1. září	184
*246	V. M. MOLOTOVOVI. 1. září	184
247	V. A. SMOLJANINOVÍ. 1. září	185
248	V. A. SMOLJANINOVÍ. 1. září	185
249	VZKAZ A. S. JENUKIDZEMU A DOPIS PERSKÝM LIDOVÝM UMĚLCŮM. 1. září	186
250	V. A. SMOLJANINOVÍ. 1. září	186
251	G. V. ČIČERINOVÍ. 1. září	186
252	V. A. SMOLJANINOVÍ. 1. září	187
253	POZNÁMKY NA DOPISU G. O. GRAFTIA A PŘÍKAZY N. P. GORBUNOVÍ. 2. září	187—188
254	POZNÁMKY NA ZPRÁVĚ N. N. KRESTINSKÉHO A PŘÍKAZY N. P. GORBUNOVÍ. 2. září	188—190
255	TELEFONOGRAM I. N. BORISOVÍ. 2. září	190
256	A. I. DOGADOVOVI A V. V. KUJBYŠEVOVI. 2. září	191
257	N. P. GORBUNOVÍ. <i>Nejpozději</i> 2. září	191
258	DOPIS V. S. DOVGÁLEVSKÉMU A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 2. září	192
*259	ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 2. září	193
*260	G. V. ČIČERINOVÍ. 2. září	193
261	N. P. GORBUNOVÍ. 3. září	193—196
262	DOPIS D. I. KURSKÉMU A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 3. září	197—198
263	PÍSEMNÝ VZKAZ N. P. BRJUCHANOVÍ A TELEGRAM CH. G. PESTUNOVÍ. 3. září	198—199

264	PÍSEMNÝ VZKAZ V. A. SMOLJANINOVHOVI A DOPIS N. M. KNIPOVIČHOVI. 3. září	199—200 200
265	V. A. SMOLJANINOVHOVI. 3. září	200
266	PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE. 3. září	200 201
267	G. D. CJURUPOVI. 3. září	201
268	N. P. GORBUNOVHOVI A V. A. SMOLJANINOVHOVI. 3. září	201 202
269	N. P. GORBUNOVHOVI. 3. září	202
+270	TAJEMNÍKOVI EXEKUTIVY KOMINTERNY. 3. září	202
*271	V. M. MOLOTOVHOVI PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b). 4. září	203
272	V. A. SMOLJANIHOVHOVI. 4. září	203—204
273	V. A. SMOLJANINOVHOVI. 4. září	204
274	TELEGRAM M. K. VLADIMIROVHOVI. 4. září	204 205
+*275	N. P. GORBUNOVHOVI. 4. září	205
276	PÍSEMNÉ SDĚLENÍ V. M. MOLOTOVHOVI A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 4. září	205—206 206
277	V. P. OBORINHOVI. 4. září	207
278	J. I. MOISEJEVHOVI. 4. září	207
279	TELEFONOGRAM G. V. CYPEROVIČHOVI A I. I. LEPSEMU. 5. září	208
+280	ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU, VEDOUCÍMU STATISTICKÉHO ODDĚLENÍ N. I. SOLOVJOVHOVI. 5. září	208—209 209—210
*281	A. O. ALSKÉMU. 5. září	210
282	J. I. VIŠŇAKHOVI. 5. září	210
283	G. V. ČIČERINHOVI. 5. září	211—212
284	A. O. ALSKÉMU. 7. září	212
*285	A. M. NIKOLAJEVHOVI. 7. září	213
286	V. M. MOLOTOVHOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 7. září	213 214
287	G. J. ZINOVJEVHOVI. 8. září	215
288	V. A. SMOLJANINOVHOVI. 8. září	215
289	TELEFONOGRAM PŘEDSEDNICTVU NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY. 8. září	215 215
290	N. P. GORBUNOVHOVI. 9. září	215
291	N. P. GORBUNOVHOVI. 11. září	216
+292	N. P. GORBUNOVHOVI. 11. září	216

293	N. P. GORBUNOVOVI. 11. září	216
294	VZKAZ SEKRETÁŘCE. 11. září	217
295	VZKAZ N. P. GORBUNOVOVI A DOPIS A. S. KISELJOVOVI. 11. září	217
+296	N. P. GORBUNOVOVI. 11. září	218
+297	N. P. GORBUNOVOVI. 11. září	218
298	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 11. září	218
299	POZNÁMKY NA ZPRÁVĚ MOSKEVSKÉHO SOVĚTU O PODNICÍCH A INSTITUCÍCH PŘEVÁDĚNÝCH NA STÁTNÍ ZÁSOBOVÁNÍ A PŘÍKAZ N. P. GORBUNOVOVI. 11. září	219
300	TELEGRAM VŠEM OBLASTNÍM A GUBERNIÁLNÍM HOSPODÁŘSKÝM RADÁM. 12. září	220
+301	ODDĚLENÍ PRO VYUŽITÍ ELEKTRINY NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY. 12. září	221
*302	VZKAZ S. S. DANILOVOVI. 12. září	221
303	A. V. LUNAČARSKÉMU. 12. září	222
304	MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. <i>Mezi 12. a 15. zářím</i>	222
305	A. A. IOFFEMU. 13. září	223—224
+306	DOPIS VÝBORU PRO KONCESE A PŘÍKAZ N. P. GORBUNOVOVI. 13. září	224—225
307	TELEGRAM J. V. LOMONOSOVOVI. 13. září	225
308	E. M. SKLJANSKÉMU. 13. září	226
309	N. P. GORBUNOVOVI NEBO V. A. SMOLJANINOVOVI. 13. září	226
310	N. A. SEMAŠKOVI. 13. září	227
+311	ÚŘADOVNĚ RADY LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. 13. září	227—228
312	N. P. GORBUNOVOVI. 13. září	228
313	N. OSINSKÉMU. 14. září	229
314	L. B. KRASINOVÍ. 14. září	230
315	I. I. RADČENKOVI. 15. září	230
316	M. M. LITVINOVOVI. 15. září	230
317	A. S. KISELJOVOVI. 15. září	231—232
+318	N. P. GORBUNOVOVI. 16. září	232
319	V. M. MOLOTOVOVI. 16. září	232
320	G. V. ČIČERINOVÍ. <i>V druhé polovině září</i>	232—233
*321	A. I. RYKOVÍ. 17. září	233

322	N. P. GORBUNOVOVI. 17. září	234
323	V. A. SMOLJANINOVOVI. Nejpozději 17. září	234
324	N. P. GORBUNOVOVI. 19. září	235
325	ÚJEZDNÍ HOSPODÁŘSKÉ RADĚ V KIRSANOVU. 19. září	235
326	ÚJEZDNÍ HOSPODÁŘSKÉ RADĚ V KRASNOJARSKU. 19. září	236
327	N. P. BRJUCHANOVOVI. 19. září	236—237
328	N. P. GORBUNOVOVI. 19. září	237
329	N. P. GORBUNOVOVI. 19. září	238
330	J. Z. VOLKOVOVI. 19. září	238
331	V. V. KUJBYŠEVOVI. 19. září	239—240
332	I. I. MIROŠNIKOVOVI. 19. září	241
333	N. P. GORBUNOVOVI. 20. září	241—242
334	V. V. ADORATSKÉMU. 20. září	242
*335	ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 20. září	243
336	V. V. FOMINOVI, N. P. BRJUCHANOVOVI A FELIXI KONOVI. 22. září	243
337	TELEGRAM VŠEM VÝKONNÝM VÝBORŮM GUBERNIÁLNÍCH SOVĚTŮ. 22. září	244—245
338	ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b). 22. září	246
339	V. A. AVANĚSOVOVI. 23. září	246
+340	N. P. GORBUNOVOVI. 23. září	246
341	N. P. GORBUNOVOVI. 23. září	247
342	G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 23. září	247
343	D. B. RJAZANOVOVI. 23. září	247
344	ČLENŮM BERLÍNSKÉ PROZATÍMNÍ KOMISE POVĚŘENÉ EXPEDICÍ ZAHRANIČNÍCH DODÁVEK SPRÁVĚ PRO HYDRAULICKOU TĚŽBU RAŠELINY. 24. září	248
345	G. J. ZINOVJEVOVI. 24. září	248
346	TELEGRAM I. N. SMIRNOVOVI. 24. září	249—250
347	G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 26. září	250
348	TELEGRAM N. N. NARIMANOVOVI. 26. září	251
349	V. S. DOVGALEVSKÉMU. 26. září	251
350	N. P. GORBUNOVOVI. 26. září	252
351	K. B. RADKOVI. 26. září	253
352	I. K. JEŽOVOVI. 27. září	253—255

353	TELEGRAM L. K. MARTENSOVI. 27. září	255
354	NÁVRH TELEGRAMU O ORGANIZACI TŘÍTÝDENNÍ KAMPANĚ NA SVOZ DŘEVA A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 27. září	256—257
355	N. P. GORBUNOVHOVI. 27. září	257—258
356	M. I. FRUMKINHOVI. 27. září	258
357	J. V. STALINHOVI. 27. září	258—259
*358	I. T. SMILGOVI. 27. září	259
359	G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 28. září	259
360	N. P. GORBUNOVHOVI. 28. září	260
361	VZKAZ PRO ÚV KSR(b) S NÁVRHEM TELEFONOGRAMU G. J. ZINOVJEVOVI. 29. září	260
*362	G. J. ZINOVJEVOVI. 29. září	261
363	N. P. GORBUNOVHOVI. 29. září	262
364	A. S. JENUKIDZEMU. 29. září	263
365	N. P. GORBUNOVHOVI. 29. září	263—264
366	N. P. GORBUNOVHOVI. 30. září	264
367	PŘÍKAZ N. P. GORBUNOVHOVI A DOPIS K. CH. DANIŠEVSKÉMU, V. M. MOLOTOVOVI A A. S. KISELJOVOVI. 30. září	265—266
+368	PŘEDSEDNICTVU NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY. 30. září	266
369	VÝBORU PRO ZAHRANIČNÍ LITERATURU. 30. září	267
370	TELEFONOGRAM I. T. SMILGOVI. 30. září	268
371	P. A. KRASIKOVHOVI. 30. září	268—269
372	TELEGRAM URALSKÉ HOSPODÁŘSKÉ RADĚ. 30. září	269
373	TELEGRAM URALSKÉMU PRŮMYSLOVÉMU BYRU. 30. září	270
*374	L. D. TROCKÉMU. 30. září	270—271
*375	PŘÍKAZ N. P. GORBUNOVHOVI A DOPIS V. V. KUJBYŠEVOVI. 30. září	271—272
376	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. <i>Koncem září</i>	272
377	M. I. FRUMKINHOVI. <i>V září</i>	273
*378	L. D. TROCKÉMU. <i>V září</i>	273
379	A. D. CJURUPOVI. <i>1. nebo 2. října</i>	274
*380	V. M. MOLOTOVOVI. <i>2. října</i>	274
381	N. P. GORBUNOVHOVI. <i>3. října</i>	275
382	N. P. GORBUNOVHOVI. <i>3. října</i>	275
383	N. P. GORBUNOVHOVI. <i>3. října</i>	276

384	N. P. GORBUNOVOVI. 3. října	276—277
385	N. P. GORBUNOVOVI. 3. října	277
+386	N. P. GORBUNOVOVI. 3. října	277
*387	I. Ň. SMIRNOVOVI. 4. října	278
388	I. M. GUBKINOVÍ. 4. října	278
389	A. S. KISELJOVOVI. 4. října	279
390	DOTAZ NA PRŮBĚH OSEVNÍ KAMPANĚ. 4. října	280—281
391	J. A. PREOBRAŽENSKÉMU. 4. října	281
392	TELEFONOGRAM A. T. BĚLOBORODOVOVI. 4. října	282
393	P. I. POPOVOVI. 4. října	283
394	A. S. KISELJOVOVI. 5. října	283—284
395	CH. G. RAKOVSKÉMU. 5. října	284
396	PŘÍKAZ NAPSANÝ NA DOPISE SPRÁVY VĚDECKÝCH ÚSTAVŮ AKADEMICKÉHO CENTRA. 5. října	285
*397	TELEGRAM ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTŮ KIRGIZSKÉ REPUBLIKY, KIRGIZSKÉMU PRŮMYSLOVÉMU BYRU, SIBIŘSKÉMU REVOLUČNÍMU VÝBORU, SIBIŘSKÉMU PRŮMYSLOVÉMU BYRU A SPRÁVÁM DOLŮ V RIDDERU, EKIBASTUZU A ZYRJANOVSKU. 6. října	285—286
398	TELEFONOGRAM LIDOVÉMU KOMISARIÁTU DOPRAVY. 6. nebo 7. října	286
399	M. I. FRUMKINOVÍ. 7. října	287
+400	LIDOVÝ KOMISARIÁT ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ — ÚTVAR REGISTRAČNÍ SPRÁVY, CELORUSKÁ MIMORÁDNÁ KOMISE, LIDOVÝ KOMISARIÁT VOJENSTVÍ, KOMINTERNA, ÚV KSR(b). 7. října	287—288
+401	ARALSKÉ MOŘE. BUGUŇSKÝ SOVĚT RYBÁŘŮ A DÉLNÍKŮ NA SEVERNÍM POBŘEŽÍ. 7. října	288—290
402	G. I. KRUMINOVÍ. 7. října	290—291
*403	P. A. KRASIKOVOVI. 8. října	291
404	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 8. nebo 9. října	292
405	TELEGRAM A. I. POŤAJEVOVI A VZKAZ SEKRETÁŘCE. 9. října	292—295
406	L. A. FOTIJEVOVÉ. 9. října	295

+407	TELEGRAM VŠEM VÝKONNÝM VÝBORŮM GUBERNIÁLNÍCH SOVĚTŮ, GUBERNIÁLNÍM VÝBORŮM STRANY, GUBERNIÁLNÍM ODBOROVÝM RADÁM A GUBERNIÁLNÍM VÝBORŮM PRÁCE. <i>10. října</i>	295—296
408	TELEGRAM PŘEDSEDOVI RADY LIDOVÝCH KOMISAŘŮ BĚLORUSKÉ SSR. <i>10. října</i>	296—297
*409	V. M. MOLOTOVOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). <i>10. října</i>	297—298
*410	POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b). <i>11. října</i>	298
411	M. L. RUCHIMOVIČOVI. <i>11. října</i>	299—300
*412	M. L. RUCHIMOVIČOVI. <i>12. října</i>	300—301
413	POZNÁMKY NA DOPISU A VZKAZ P. A. KRASIKOVOVI. <i>12. října</i>	301—302
*414	V. M. MOLOTOVOVI PRO ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). <i>12. října</i>	302—303
415	M. I. GLJASSEROVÉ. <i>12. října</i>	303
416	V. V. KUJBYŠEVOVI. <i>12. října</i>	304
417	TELEGRAM VŠEM HOSPODÁŘSKÝM RADÁM. <i>12. října</i>	305
418	N. P. GORBUNOVOVI. <i>13. října</i>	306
*419	L. B. KAMENĚVOVI. <i>13. října</i>	306—307
420	SIDNEYMU HILLMANOVI. <i>13. října</i>	307—308
421	TELEGRAM VŠEM VÝBORŮM PRO LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A GUBERNIÁLNÍM MIMOŘÁDNÝM KOMISÍM. <i>13. října</i>	308—309
422	N. P. GORBUNOVOVI. <i>13. října</i>	309—310
423	A. M. IGNAŤJEVOVI. <i>13. října</i>	310
424	L. K. MARTENSOVI. <i>14. října</i>	311
425	ČLENŮM ÚV KSR(b). <i>14. října</i>	311—312
*426	V. M. MOLOTOVOVI PRO VŠECHNY ČLENY POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). <i>Nejpozději 14. října</i>	312
427	G. V. ČIČERINOVI. <i>Nejdříve 14. října</i>	313
428	PŘÍKAZY SEKRETÁŘCE. <i>Mezi 14. a 24. říjnem</i>	313
429	V. A. AVANĚSOVOVI. <i>15. října</i>	314
430	N. N. KRESTINSKÉMU. <i>15. října</i>	315
431	M. F. VLADIMIRSKÉMU. <i>15. října</i>	315
*432	J. A. BERZINOVI. <i>15. října</i>	316
*433	L. B. KRASINOVI. <i>15. října</i>	316

434	L. K. MARTENSOVI. 15. října	317
*435	N. A. UGLANOVVI. 15. října	317—318
*436	J. A. LITKENSOVI. Po 15. říjnu	318
437	M. F. VLADIMIRSKÉMU. 16. října	318
438	G. V. ČIČERINOVVI. 16. října	319
439	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 17. října	320—321
440	N. N. KRESTINSKÉMU. 17. října	321—322
441	P. I. POPOVOVI. 17. října	322—323
442	G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU. 17. října	323—324
443	L. N. KRICMANOVVI. 18. října	324
*444	G. V. ČIČERINOVVI. 18. října	324—325
*445	NÁVRH POLITICKÉMU BYRU ÚV KSR(b) A PÍSEMNÝ VZKAZ V. M. MICHAJLOVVI. 18. října	325
446	ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 18. října	326
+447	PŘEDSEDNICTVU NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY. 19. října	326—327
448	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V ARCHANGELSKU. 19. října	328
449	A. D. CJURUPOVI. 19. října	329
450	L. K. MARTENSOVI. 19. října	329
451	L. K. MARTENSOVI. 19. října	330
452	DOPIS I. I. RADČENKOVI A PÍSEMNÝ VZKAZ F. V. LENGNIKOVI. 19. října	330—331
453	N. OSINSKÉMU. 20. října	331
454	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 20. října	331—332
+455	STAVEBNÍ SPRÁVĚ MOSKEVSKÉHO ODBORU ZDRAVOTNICTVÍ. 20. října	332
+456	MOSKEVSKÉMU REVOLUČNÍMU TRIBUNÁLU. 20. října	332—333
457	J. V. STALINOVVI. 20. října	333
458	V. A. AVANĚSOVVI. 20. října	333—334
459	N. P. GORBUNOVVI. 20. října	334
460	P. A. BOGDANOVVI. 20. října	334—335
461	A. G. GOJCHBARGOVI. 20. října	335
	1	335
	2	335
*462	T. I. SEDĚLNIKOVVI. 20. října	336
463	V. A. SMOLJANINOVVI. 21. října	336
464	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 21. října	337
465	P. A. KRASIKOVVI. 21. října	337

466	V. J. ČUBAROVÍ A CH. G. RAKOVSKÉMU. 21. října	337—338
467	A. O. ALSKÉMU. 21. října	338
468	ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b). 21. října	339
469	MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. 21. října	339
470	TELEGRAM SIBIŘSKÉMU PRŮMYSLOVÉMU BYRU. 21. října	340
*471	A. A. NOVICKÉMU. Před 22. říjnem	340—341
*472	A. A. NOVICKÉMU. 22. října	341—342
473	L. S. SOSNOVSKÉMU. 22. října	342
474	P. A. BOGDANOVHOVI. 22. října	343
475	TELEGRAM B. S. STOMOŇAKOVHOVI A PÍSEMNÝ VZKAZ I. I. RADČENKHOVI. 22. října	343—344
	1	343—344
	2	344
476	TELEGRAM VŠEM OBLASTNÍM A GUBERNIÁLNÍM HOSPODÁŘSKÝM RADÁM. 22. října	344—345
477	D. I. KURSKÉMU. 22. října	345
478	N. OSINSKÉMU. 22. října	346
*479	POZNÁMKY NA PÍSEMNÉ ZPRÁVĚ A DOPIS G. V. ČIČERINHOVI. 22. října	346—347
480	TELEGRAM GUBERNIÁLNÍM KOMISAŘŮM ZÁSOBOVÁNÍ A GUBERNIÁLNÍM ZEMĚDĚLSKÝM ODBORŮM. 22. října	348
481	J. V. STALINHOVI. Mezi 22. a 31. říjnem	349
482	N. A. SEMAŠKHOVI. 24. října	349—350
483	V. V. KUJBYŠEVOVI. 24. října	350—351
484	L. B. KAMENĚVOVI. 24. října	351
485	V. V. KUJBYŠEVOVI. 24. října	351—352
486	G. V. ČIČERINHOVI. 24. října	352
487	D. I. KURSKÉMU. 25. října	352—353
488	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 25. října	353
489	VZKAZ D. I. KURSKÉMU A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 25. října	353
490	J. V. STALINHOVI. 25. října	354
+491	JAKOU LITERATURU POTŘEBUJEME (PUBLIKACE Z NĚMECKA). 25. října	354—355
492	N. P. GORBUNOVHOVI. 26. října	355

493	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 26. října	355
494	N. P. GORBUNOVovi. 26. října	356
+*495	LIDOVÝM KOMISAŘŮM. 26. října	356
496	ČLENŮM POLITICKÉHO BYRA ÚV KSR(b). 26. října	357
497	V. A. TRIFONOVovi. 26. října	357
498	J. V. LOMONOSOVovi. 26. října	357—358
499	VZKAZ L. B. KAMENĚVOVI A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 26. října	358
500	L. K. MARTENSOVI. 27. října	358—359
501	I. I. RADČENKOVI. 27. října	359—360
502	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 27. října	360
503	L. B. KAMENĚVOVI. 27. října	360—361
504	P. A. BOGDANOVovi. 28. října	361
505	J. A. PREOBRAŽENSKÉMU. 28. října	362
506	M. V. RYKUNOVovi. 28. října	362—363
507	V. M. MICHAJLOVovi PRO POLITICKÉ BYRO ÚV KSR(b). 28. října	363
508	ZAMOSKVOREČSKÉMU OBVODNÍMU VÝBORU KSR(b). 28. října	364
509	I. I. RADČENKOVI. 28. října	364
510	TELEGRAM V. V. STARKOVovi. 28. října	365
+511	MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. 31. října	365
512	TELEGRAM V. V. STARKOVovi. 31. října	366
513	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE A TELEFONOGRAM N. P. BRJUCHANOVovi. 31. října	366—367
514	LIDOVÉMU KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ. 31. října	367
515	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. V říjnu	367
516	I. I. RADČENKOVI. V říjnu až listopadu	368
517	TELEFONOGRAM VEDENÍ, ZÁVODNÍMU VÝBORU A BUŇCE KSR(b) MUNIČNÍ TOVÁRNY V PODOLSKU. 1. listopadu	368
518	VÝMĚNA POZNÁMEK S A. V. LUNAČARSKÝM. 1 1. listopadu 2 2. listopadu	369 369 369
519	G. D. ČJURUPOVI. 2. listopadu	370
520	I. S. UNŠLICHTOVI 2. listopadu	371

+521	NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ RADA, LIDOVÉ KOMISARIÁTY ZÁSOBOVÁNÍ, DOPRAVY, ZEMĚDĚLSTVÍ A ZAHRANIČNÍHO OBCHODU. 2. listopadu	371—372
522	J. A. PREOBRAŽENSKÉMU. Před 3. listopadem	372—373
	1	372
	2	372
	3	373
523	N. P. GORBUNOVOVI. 3. listopadu	373
524	M. I. FRUMKINOVÍ. 3. listopadu	373
525	D. I. KURSKÉMU. 3. listopadu	374
526	PŘEDSEDOVI MALÉ RADY LIDOVÝCH KOMISARŮ. 3. listopadu	374
527	ARMANDU HAMMEROVI. 3. listopadu	375

PŘÍLOHY

1	L. K. MARTENSOVI. 27. června	379
2	V. M. LICHAČOVOVI. 27. června	379—380
+*3	PŘEDSEDNICTVU MOSKEVSKÉ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY. 27. června	380
4	V. V. ŠMIDTOVI. 2. července	381
+5	TELEFONOGRAM NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADĚ, LIDOVÝM KOMISARIÁTŮM ZEMĚDĚLSTVÍ, ZÁSOBOVÁNÍ, ZAHRANIČNÍHO OBCHODU A FINANCI. 4. července	381—382
+*6	TELEFONOGRAM LIDOVÝM KOMISARIÁTŮM ZEMĚDĚLSTVÍ A ZÁSOBOVÁNÍ, NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADĚ, LIDOVÝM KOMISARIÁTŮM ZAHRANIČNÍHO OBCHODU, POŠT A TELEGRAFŮ, VNITRA, ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ A FINANCI. 4. července	382
7	TELEFONOGRAM N. A. SEMAŠKOVI. 15. července	383
*8	TELEGRAM VŠEM OBLASTNÍM HOSPODÁŘSKÝM RADÁM. 30. července	383—384

9	P. A. BOGDANOVVI. 1. srpna	384—385
10	TELEGRAM REVOLUČNÍMU VÝBORU V PETROPAVLOVSKU. 5. srpna	385
11	TELEFONOGRAM HLAVNÍ SPRÁVĚ PALIV. 8. srpna	386
12	TELEFONOGRAM HLAVNÍ SPRÁVĚ GUMÁRENSKÉHO PRŮMYSLU. 8. srpna	386
13	TELEFONOGRAM L. K. MARTENSOVI. 10. srpna	387
14	TELEGRAM ŘÍDÍCÍM ORGÁNŮM NA SIBIŘI. 12. srpna	387—389
15	TELEFONOGRAM HLAVNÍ SPRÁVĚ PALIV. 12. srpna	389
16	TELEFONOGRAM N. N. VAŠKOVVI. 16. srpna	389—390
17	TELEGRAM A. P. SEREBROVSKÉMU. 18. srpna	390
18	TELEFONOGRAM N. N. VAŠKOVVI. 19. srpna	390
19	TELEGRAM ZVLÁŠTNÍMU VÝBORU UKRAJINY PRO OBNOVU DONBASU. 26. srpna	391
20	TELEFONOGRAM V. I. FRIDBERGOVI. 2. září	391
21	TELEGRAM SIBIŘSKÉMU REVOLUČNÍMU VÝBORU. 4. září	392
22	TELEFONOGRAM HLAVNÍ SPRÁVĚ PALIV. 6. září	392
23	TELEGRAM KOLOMENSKÉMU ZÁVODU. 7. září	393
24	TELEFONOGRAM L. B. KAMENĚVOVI. 9. září	393
25	TELEFONOGRAM N. P. BRJUCHANOVVI. 12. září	394
26	TELEFONOGRAM N. N. VAŠKOVVI. 12. září	394—395
27	TELEFONOGRAM FELIXI KONVI. 19. září	395
28	CH. G. RAKOVSKÉMU. 19. září	395—396
29	TELEFONOGRAM HLAVNÍ SPRÁVĚ PALIV. 27. září	396
30	TELEFONOGRAM A. B. CHALATOVVI. 30. září	397

31 TELEGRAM PODOLSKÉMU ZÁVODU. <i>30. září</i>	397
32 VEDENÍ SIMBIRSKÉHO MUNIČNÍHO ZÁVODU. <i>30. září</i>	398
33 TELEGRAM GUBERNIÁLNÍMU ZÁSOBOVACÍMU VÝBORU V TULE. <i>30. září</i>	398
34 VÝZVA K PRACOVNÍKŮM VODNÍ DOPRAVY. <i>Koncem září</i>	399
35 TELEGRAM ÚJEZDNÍM VÝBORŮM PRÁCE V TULE, ALEKSINU, TARUSE A KOLOMNĚ. <i>6. října</i>	400
36 TELEGRAM O OPATŘENÍCH KE SPLNĚNÍ NATURÁLNÍ DANĚ. <i>24. října</i>	400—402
37 TELEFONOGRAM GUBERNIÁLNÍMU ODBORU SVAZU KOVODĚLNÍKŮ V MOSKVĚ. <i>3. listopadu</i>	403
38 KONCEPT DOPISU N. N. VAŠKOVVI. <i>Nejdříve 10. červencé</i>	403—404
39 VZKAZ KNIHOVNÍKOVÍ A POZNÁMKY NA SOUPISU KNIH A BROŽUR DOŠLÝCH ZE ZAHRANIČÍ. <i>11. září</i>	404—405
Seznam Leninových dopisů zařazených do předchozích svazků Sebraných spisů (<i>27. června— 3. listopadu 1921</i>)	409—410
Seznam dosud nenalezených Leninových dopisů (<i>27. června—3. listopadu 1921</i>)	411—438
Poznámky	439—513
Údaje k jednotlivým dokumentům	514—540
Seznam literatury, kterou V. I. Lenin cituje nebo o níž se zmiňuje	541—560
Jmenný rejstřík	561—614
Zeměpisné názvy	615

V. I. L E N I N
S E B R A N Ě S P I S Y

5 3

Podle 5. ruského vydání V. I. Lenin, Polnoje sobranije sočiněnij, tom 53, Politizdat, Moskva 1978, připraveného Institutem marxismu-leninismu při ÚV KSSS, přeložil kolektiv překladatelů. Kontrolní redaktorky Hana Zikmundová a Naděžda Stupková. Odpovědná redaktorka Jaroslava Hájková. Obálka, vazba a grafická úprava Milan Hegar. Výtvarný redaktor František Kraus. Technická redaktorka Jitka Vostradovská. Vydání II. Praha 1990. Vydalo Nakladatelství Svoboda jako svou 6067. (7180.) publikaci. Vytisklo Rudé právo, tiskařské závody, Praha. Náklad 1—30 000. AA 29,75 (text 29,62, ilustrace 0,13), VA 30,68. Tematická skupina 00/3. Cena brož. výt.

10,70 Kčs, váz. výt. 16,— Kčs.

73/202—21—8.5

25—020—90 Kčs 16,—